Službeni list Europske unije

C 265

Hrvatsko izdanje

Informacije i objave

Godište 60.

11. kolovoza 2017.

Sadržaj

EUROPSKI PARLAMENT

ZASJEDANJE 2015.–2016.

Dnevne sjednice od 6. do 9. srpnja 2015.

Zapisnik sjednice objavljen je u SL C 377, 13.10.2016.

USVOJENI TEKSTOVI 1

I. *Rezolucije, preporuke i mišljenja*

REZOLUCIJE

Europski parlament

Utorak, 7. srpnja 2015.

2017/C 265/01 Rezolucija Europskog parlamenta od 7. srpnja 2015. o provedbi multimodalnih integriranih sustava izdavanja putnih i zrakoplovnih karata u EU-u (2014/2244(INI)) 2

2017/C 265/02 Rezolucija Europskog parlamenta od 7. srpnja 2015. o budućnosti sektora mlijeka i mliječnih proizvoda EU-a – revizija provedbe „mliječnog paketa” (2014/2146(INI)) 7

2017/C 265/03 Rezolucija Europskog parlamenta od 7. srpnja 2015. o vanjskom utjecaju politike EU-a na području trgovine i ulaganja na inicijative javno-privatnog partnerstva u zemljama izvan EU-a (2014/2233(INI)) 17

2017/C 265/04 Rezolucija Europskog parlamenta od 7. srpnja 2015. o sektoru voća i povrća od reforme iz 2007. (2014/2147(INI)) 25

Srijeda, 8. srpnja 2015.

2017/C 265/05 Rezolucija Europskog parlamenta od 8. srpnja 2015. s preporukama Europskog parlamenta Komisiji o pregovorima o Transatlantskom partnerstvu za trgovinu i ulaganja (TTIP) (2014/2228(INI)) 35

2017/C 265/06 Rezolucija Europskog parlamenta od 8. srpnja 2015. o Inicijativi za zeleno zapošljavanje: iskorištavanje potencijala zelenog gospodarstva za stvaranje radnih mjesta (2014/2238(INI)) 48

HR

2017/C 265/07 Rezolucija Europskog parlamenta od 8. srpnja 2015. o izbjegavanju plaćanja i utaji poreza kao izazovima za upravljanje, socijalnu zaštitu i razvoj u zemljama u razvoju (2015/2058(INI)) 59

Četvrtak, 9. srpnja 2015.

2017/C 265/08 Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o učinkovitoj upotrebi resursa: prijelaz na cirkularnu ekonomiju (2014/2208(INI)) 65

2017/C 265/09 Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o stvaranju unije tržišta kapitala (2015/2634(RSP)) 76

2017/C 265/10 Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o Europskom programu sigurnosti (2015/2697(RSP)) 84

2017/C 265/11 Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o stanju u Jemenu (2015/2760(RSP)) 93

2017/C 265/12 Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o sigurnosnim izazovima na Bliskom istoku i u sjevernoj Africi i izgledima za političku stabilnost (2014/2229(INI)) 98

2017/C 265/13 Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o pregledu europske politike susjedstva (2015/2002(INI)) 110

2017/C 265/14 Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o provedbi Direktive 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu (2014/2256(INI)) 121

2017/C 265/15 Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o novom pristupu EU-a ljudskim pravima i demokraciji: ocjena rada Europske zaklade za demokraciju (EED) od njezina osnivanja (2014/2231(INI)) 130

2017/C 265/16 Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o stanju u Burundiju (2015/2723(RSP)) 137

2017/C 265/17 Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o obilježavanju sjećanja na Srebrenicu (2015/2747(RSP)) 142

2017/C 265/18 Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o nacrtima zakona o nevladinim organizacijama i sindikatima u Kambodži (2015/2756(RSP)) 144

2017/C 265/19 Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o Demokratskoj Republici Kongo, a posebno o slučaju dvojice pritvorenih aktivista za ljudska prava, Yvesa Makwambale i Freda Baume (2015/2757(RSP)) 147

2017/C 265/20 Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o Bahreinu, a posebno o slučaju Nabila Radžaba (2015/2758(RSP)) 151

2017/C 265/21 Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o situaciji u kojoj se nalaze dva kršćanska pastora u Sudanu (2015/2766(RSP)) 155

III *Pripremni akti*

EUROPSKI PARLAMENT

Utorak, 7. srpnja 2015.

2017/C 265/22 Odluka Europskog parlamenta od 7. srpnja 2015. o predloženom imenovanju Bettine Michelle Jakobsen za članicu Revizorskog suda (C8-0122/2015 – 2015/0803(NLE)) 158

2017/C 265/23 P8_TA(2015)0240

Ostvarivanje prava Unije prema međunarodnim trgovinskim pravilima ***I

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 7. srpnja 2015. o izmijenjenom prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju postupaka Unije u području zajedničke trgovinske politike kako bi se zajamčilo ostvarivanje prava Unije prema međunarodnim trgovinskim pravilima, posebno onima utvrđenima pod okriljem Svjetske trgovinske organizacije (kodificirani tekst) (COM(2015)0049 – C8-0041/2015 – 2014/0174(COD))

P8_TC1-COD(2014)0174

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 7. srpnja 2015. radi donošenja Uredbe (EU) 2015/… Europskog parlamenta i Vijeća o o utvrđivanju postupaka Unije u području zajedničke trgovinske politike kako bi se osiguralo ostvarivanje prava Unije prema međunarodnim trgovinskim pravilima, posebno onima utvrđenima pod okriljem Svjetske trgovinske organizacije (kodifikacija) . . . 159

2017/C 265/24 P8_TA(2015)0241

Zaštita od štetnog određivanja cijena plovila ***I

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 7. srpnja 2015. o prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti od štetnog određivanja cijena plovila (kodificirana verzija) (COM(2014)0605 – C8-0171/2014 – 2014/0280(COD))

P8_TC1-COD(2014)0280

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 7. srpnja 2015. radi donošenja Uredbe (EU) 2016/… Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti od štetnog određivanja cijena plovila (kodificirani tekst) 160

2017/C 265/25 Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 7. srpnja 2015. o nacrtu odluke Vijeća o odobrenju, u ime Europske unije, Izjave o odobrenju ribolovnih mogućnosti u vodama EU-a ribarskim plovilima koja plove pod zastavom Bolivarske Republike Venezuele u isključivom gospodarskom pojasu uz obalu Francuske Gvajane (05420/2015 – C8-0043/2015 – 2015/0001(NLE)) 161

2017/C 265/26 Rezolucija Europskog parlamenta od 7. srpnja 2015. o stajalištu Vijeća o nacrtu izmjene proračuna br. 3/2015 Europske unije za financijsku godinu 2015.– unošenje viška iz financijske godine 2014. (09765/2015 – C8-0161/2015 – 2015/2077(BUD)) 162

2017/C 265/27 Rezolucija Europskog parlamenta od 7. srpnja 2015. o stajalištu Vijeća o nacrtu izmjene proračuna br. 4/2015. Europske unije za financijsku godinu 2015., priloženo prijedlogu za mobilizaciju Fonda solidarnosti Europske unije za Rumunjsku, Bugarsku i Italiju (09767/2015 – C8-0162/2015 – 2015/2078(BUD)) 164

2017/C 265/28 Rezolucija Europskog parlamenta od 7. srpnja 2015. o prijedlogu odluke Europskog parlamenta i Vijeća o mobilizaciji Fonda solidarnosti Europske unije u skladu s točkom 11. Međuinstitucionalnog sporazuma od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju (poplave u Rumunjskoj, Bugarskoj i Italiji) (COM(2015)0162 – C8-0094/2015 – 2015/2079(BUD)) 166

2017/C 265/29 Rezolucija Europskog parlamenta od 7. srpnja 2015. o stajalištu Vijeća o nacrtu izmjene proračuna br. 1/2015 Europske unije za financijsku godinu 2015., Dio III. – Komisija, priloženom prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom fondu za strateška ulaganja i o izmjeni Uredaba (EU) br. 1291/2013 i (EU) br. 1316/2013 (09876/2015 – C8-0172/2015 – 2015/2011(BUD)) 167

2017/C 265/30 Rezolucija Europskog parlamenta od 7. srpnja 2015. o stajalištu Vijeća o nacrtu izmjene proračuna br. 5/2015 Europske unije za financijsku godinu 2015. – kao odgovoru na migracijske pritiske (09768/2015 – C8-0163/2015 – 2015/2121(BUD)) 170

Srijeda, 8. srpnja 2015.

2017/C 265/31 Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 8. srpnja 2015. o nacrtu odluke Vijeća o sklapanju, u ime Europske unije i njezinih država članica, Protokola uz Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i bivše jugoslavenske Republike Makedonije, s druge strane, kako bi se uzelo u obzir pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji (05548/2014 – C8-0127/2014 – 2013/0386(NLE)) 173

2017/C 265/32 Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 8. srpnja 2015. o nacrtu odluke Vijeća o sklapanju, u ime Europske unije i njezinih država članica, Protokola uz Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Srbije, s druge strane, kako bi se uzelo u obzir pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji (06682/2014 – C8-0098/2014 – 2014/0039(NLE)) 174

2017/C 265/33 Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 8. srpnja 2015. o nacrtu odluke Vijeća o produljenju Sporazuma o znanstvenoj i tehnološkoj suradnji između Europske zajednice i Vlade Republike Indije (05872/2015 – C8-0074/2015 – 2014/0293(NLE)) 175

2017/C 265/34 Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 8. srpnja 2015. o nacrtu odluke Vijeća o sklapanju Sporazuma o znanstvenoj i tehnološkoj suradnji između Europske unije i Farskih otoka kojim se Farski otoci pridružuju Obzoru 2020. – Okvirnom programu za istraživanje i inovacije (2014. – 2020.) (05660/2015 – C8-0057/2015 – 2014/0228(NLE)) 176

2017/C 265/35 Amandmani koje je usvojio Europski parlament 8. srpnja 2015. o prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2007/36/EZ u pogledu poticanja dugoročnog sudjelovanja dioničara i Direktive 2013/34/EU u pogledu određenih elemenata izvješća o korporativnom upravljanju (COM(2014)0213 – C7-0147/2014 – 2014/0121(COD)) 177

2017/C 265/36 P8_TA(2015)0258

Rezerve za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova Unije ***I

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 8. srpnja 2015. o prijedlogu odluke Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi i funkcioniranju rezerve za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova Unije i o izmjeni Direktive 2003/87/EZ (COM(2014)0020 – C8-0016/2014 – 2014/0011(COD))

P8_TC1-COD(2014)0011

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 8. srpnja 2015. radi donošenja Odluke (EU) 2015/… Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi i funkcioniranju rezerve za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova Unije i o izmjeni Direktive 2003/87/EZ 198

2017/C 265/37 P8_TA(2015)0259

Pomorci***I

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 8. srpnja 2015. o prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o pomorcima i izmjenama direktiva 2008/94/EZ, 2009/38/EZ, 2002/14/EZ, 98/59/EZ i 2001/23/EZ (COM(2013)0798 – C7-0409/2013 – 2013/0390(COD))

P8_TC1-COD(2013)0390

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 8. srpnja 2015. radi donošenja Direktive (EU) 2015/… Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni direktiva 2008/94/EZ, 2009/38/EZ i 2002/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te direktiva Vijeća 98/59/EZ i 2001/23/EZ u pogledu pomoraca 199

2017/C 265/38 Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 8. srpnja 2015. o nacrtu odluke Vijeća o sklapanju Sporazuma o znanstvenoj i tehnološkoj suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju te Švicarske Konfederacije kojim se Švicarska Konfederacija pridružuje Okvirnom programu za istraživanje i inovacije Obzor 2020. i programu za istraživanja i osposobljavanje Europske zajednice za atomsku energiju kojim se nadopunjuje program Obzor 2020. i uređuje sudjelovanje Švicarske Konfederacije u aktivnostima ITER-a koje provodi Fuzija za energiju (05662/2015 – C8-0056/2015 – 2014/0304(NLE)) 200

2017/C 265/39 Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 8. srpnja 2015. o prijedlogu odluke Vijeća o smjernicama politika zapošljavanja država članica (COM(2015)0098 – C8-0075/2015 – 2015/0051(NLE)) 201

2017/C 265/40 Rezolucija Europskog parlamenta od 8. srpnja 2015. o prijedlogu odluke Europskog parlamenta i Vijeća o mobilizaciji Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji u skladu s točkom 13. Međuinstitucionalnog sporazuma od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju (zahtjev EGF/2015/001 FI/Broadcom, iz Finske) (COM(2015)0232 – C8-0135/2015 – 2015/2125(BUD)) 223

2017/C 265/41 Rezolucija Europskog parlamenta od 8. srpnja 2015. o mandatu za trijalog o nacrtu proračuna za 2016. (2015/2074(BUD)) 226

Četvrtak, 9. srpnja 2015.

2017/C 265/42 P8_TA(2015)0267

Najveće dopuštene razine radioaktivne kontaminacije prehrambenih proizvoda i hrane za životinje nakon nuklearne nesreće***I

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o prijedlogu uredbe Vijeća o utvrđivanju najvećih dopuštenih razina radioaktivne kontaminacije prehrambenih proizvoda i hrane za životinje nakon nuklearne nesreće ili bilo koje druge radiološke opasnosti (COM(2013)0943 – C7-0045/2014 – 2013/0451(COD))

P8_TC1-COD(2013)0451

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 9. srpnja 2015. radi donošenja uredbe (EU) 2015 *Europskog parlamenta* i Vijeća o utvrđivanju najvećih dopuštenih razina radioaktivne kontaminacije prehrambenih proizvoda i hrane za životinje nakon nuklearne nesreće ili bilo koje druge radiološke opasnosti [Am. 1.] 272

OZNAKE POSTUPAKA

*	postupak savjetovanja
***	postupak suglasnosti
***I	redovni zakonodavni postupak, prvo čitanje
***II	redovni zakonodavni postupak, drugo čitanje
***III	redovni zakonodavni postupak, treće čitanje

(Vrsta postupka ovisi o pravnoj osnovi predloženoj u nacrtu akta.)

Amandmani Parlamenta:

Novi tekst piše se ***podebljanim kurzivom***. Brisanja se označuju simbolom ▌ ili precrtanim tekstom. Zamjene se označuju isticanjem novog teksta ***podebljanim kurzivom*** i brisanjem ili precrtavanjem zamijenjenog teksta.

EUROPSKI PARLAMENT

ZASJEDANJE 2015.–2016.

Dnevne sjednice od 6. do 9. srpnja 2015.

Zapisnik sjednice objavljen je u SL C 377, 13.10.2016.

USVOJENI TEKSTOVI

Utorak, 7. srpnja 2015.

I.

(Rezolucije, preporuke i mišljenja)

REZOLUCIJE

EUROPSKI PARLAMENT

P8_TA(2015)0246

Provedba multimodalnih integriranih sustava izdavanja putnih i zrakoplovnih karata u Europi

Rezolucija Europskog parlamenta od 7. srpnja 2015. o provedbi multimodalnih integriranih sustava izdavanja putnih i zrakoplovnih karata u EU-u (2014/2244(INI))

(2017/C 265/01)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir Direktivu 2010/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća o okviru za uvođenje inteligentnih prometnih sustava u cestovnom prometu i za veze s ostalim vrstama prijevoza ([1]),

— uzimajući u obzir Uredbu Komisije (EU) br. 454/2011 o tehničkoj specifikaciji za interoperabilnost u vezi s podsustavom „telematskih aplikacija za putnički promet" transeuropskog željezničkog sustava ([2]),

— uzimajući u obzir Direktivu 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka ([3]),

— uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije naslovljenu „Akcijski plan za uvođenje inteligentnih prometnih sustava u Europi" (COM(2008)0886),

— uzimajući u obzir Bijelu knjigu Komisije iz 2011. godine naslovljenu „Plan za jedinstveni europski prometni prostor – ususret konkurentnom prometnom sustavu u kojem se učinkovito gospodari resursima" (COM(2011)0144),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. prosinca 2011. o Planu za jedinstveni europski prometni prostor – ususret konkurentnom prometnom sustavu u kojem se učinkovito gospodari resursima ([4]),

— uzimajući u obzir radni dokument službi Komisije naslovljen „Prema planu za pružanje usluga informiranja, planiranja i izdavanja karata za multimodalna putovanja na razini EU-a" (SWD(2014)0194),

— uzimajući u obzir Akcijski plan za gradsku mobilnost (COM(2009)0490),

— uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora,

— uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija.

([1]) SL L 207, 6.8.2010., str. 1.
([2]) SL L 123, 12.5.2011., str. 11.
([3]) SL L 281, 23.11.1995., str. 31.
([4]) SL C 168 E, 14.6.2013., str. 72.

— uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za promet i turizam (A8-0183/2015),

A. budući da unatoč trenutačnim naporima još nije ostvaren cilj Inicijative 22. iz Bijele knjige ([1]) iz 2011. u skladu s kojim se predviđa nesmetani multimodalni prijevoz od vrata do vrata pomoću inteligentnih sustava za interoperabilne i multimodalne vozne redove, internetske rezervacije i inteligentno izdavanje karata;

B. budući da većina putnika i dalje prednost daje privatnom prijevozu i da uvođenje usluga planiranja putovanja diljem EU-a neće samo po sebi biti dovoljno za ostvarenje bolje integracije raznih vrsta prometa, nego da bi svaka pojedina vrsta prijevoza trebala postati učinkovitijom, održivijom i prilagođenijom korisnicima te da se tome cilju, među ostalim, znatno pridonosi usvajanjem četvrtog željezničkog paketa kojim bi se osigurao jednak pristup infrastrukturi i manjim prijevoznicima, malim i srednjim poduzećima i novoosnovanim poduzećima (start-up), zatim usvajanjem Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu i europske strategije o plovnim putovima te provedbom prioritetnih projekata transeuropske prometne mreže i inicijative za jedinstveno europsko nebo;

C. budući da se unatoč tome što je Komisija definirala integrirano izdavanje karata kao kombiniranje različitih načina prijevoza u jednoj karti određena poduzeća ne slažu s tom definicijom te da su neki pružatelji usluga usmjereni isključivo na interoperabilne karte, što koči daljnji razvoj u sektoru;

1. ističe da su informiranje o multimodalnim putovanjima diljem EU-a te prekogranični integrirani pristup planiranju putovanja i izdavanju karata, posebice za putovanja na udaljene destinacije, dio odgovora na glavne izazove u europskom prometu, uključujući održivost, povećanje sigurnosti u svim vrstama prijevoza, multimodalnost, učinkovitost, gospodarsku održivost, stvaranje kvalitetnih radnih mjesta i mobilnost radne snage te da su time u jednakoj mjeri korisni za društvo, gospodarstvo, okoliš, socijalnu koheziju i turizam;

2. naglašava da usluge informiranja, planiranja i izdavanja karata za multimodalna putovanja na razini EU-a europskim poduzećima, posebice malim i srednjim poduzećima i novoosnovanim poduzećima (start-up), osiguravaju prilike za inovacije i stoga predstavljaju velik doprinos globalno konkurentnom jedinstvenom europskom tržištu i dovršetku jedinstvenog europskog prometnog prostora;

3. naglašava da je mobilnost građana diljem EU-a preduvjet za ostvarivanje njihovih temeljnih sloboda te bi oni stoga trebali imati pristup iscrpnim, točnim i nepristranim informacijama o voznim redovima i presjedanjima u vezi s multimodalnim i prekograničnim prometnim vezama radi olakšanog nesmetanog prijevoza od vrata do vrata s visokim standardom udobnosti i mogućnost elektroničkog rezerviranja i plaćanja; pozdravlja inicijativu da se putnici potaknu na kombiniranje nekoliko dostupnih načina prijevoza; napominje da u većini država članica još ne postoji opcija kupovine karata za nacionalna i prekogranična putovanja unutar EU-a upotrebom interneta ili mobilne aplikacije; smatra da geografsko blokiranje ne bi trebalo biti dozvoljeno;

4. naglašava važnost mogućnosti nabavljanja jedne karte za jedno multimodalno putovanje za korisnike te smatra da je omogućavanje pravednog i jednakog pristupa podacima o multimodalnim putovanjima i prijevozu, a time i pružanje iscrpnih, lako dostupnih, nepristranih informacija ažuriranih u realnom vremenu preduvjet za sustave integriranog izdavanja karata i ističe da su povezane mjere pravedne ponajprije onda kada su popraćene internalizacijom vanjskih troškova za sve vrste prijevoza i informacijama o ekološkoj učinkovitosti različitih vrsta prijevoza;

5. napominje da se potrošačima u svakom trenutku moraju osigurati transparentne informacije o cijenama; naglašava stoga da sustavi za rezervacije i plaćanje trebaju jasno upućivati na ukupnu cijenu karte za bilo koje odabrano putovanje, uključujući obvezne elemente kao što su porezi i pristojbe; naglašava važnost inovativnih platformi utemeljenih na informacijskoj tehnologiji kojima će se smanjiti troškovi rezervacije i transakcije te važnost omogućavanja različitih opcija plaćanja kod kupnje putnih karata; poziva EU i države članice da učine više kako bi ograničile naknade za uporabu kreditnih kartica i drugih razumnih oblika plaćanja za usluge javnog prijevoza;

6. naglašava da nekompatibilnost i nekonzistentnost podatkovnih slojeva, raznolikost i nedostatak interoperabilnosti između oblika podataka i protokola za razmjenu podataka podrivaju postojanje usluga integriranog informiranja, planiranja i izdavanja karata za multimodalna putovanja diljem EU-a te stvaraju dodatne troškove; poziva Komisiju da osigura da sve regulatorne mjere drže korak s ubrzanim razvojem u sektoru prometa i ne stvaraju nepotrebno opterećenje;

([1]) „Plan za jedinstveni europski prometni prostor – ususret konkurentnom prometnom sustavu u kojem se učinkovito gospodari resursima" (COM(2011)0144).

Utorak, 7. srpnja 2015.

7. pozdravlja napore tijela javne vlasti i privatnog sektora uložene u uvođenje usluga planiranja putovanja zajedno s potrebnim otvorenim standardima i sučeljima, no primjećuje da su te usluge često ograničene na pojedine regije ili zemlje i da su tek rijetko multimodalne; stoga, kao prvi korak, poziva pružatelje usluga prijevoza i planiranja putovanja da se nadovežu na postojeće sinergije i da se snažnije usredotoče na pružanje multimodalnih, prekograničnih usluga planiranja putovanja s odgovarajućim izdavanjem karata, obraćajući posebnu pozornost na jezik na kojem se usluge pružaju, uzimajući u obzir korištenje manjinskih jezika i povezivanje prometa na velike udaljenosti s lokalnim prometom uključujući i prvu i posljednju etapu putovanja, odnosno unapređivanjem različitih sustava kako bi se razvila njihova interoperabilnost i omogućila komunikacija između njih; poziva Komisiju da upotrijebi koridore mreže TEN-T kao pilot-projekt za utvrđivanje putničkog protoka i kao potencijal za uslugu informiranja, planiranja i izdavanja karata za multimodalna putovanja;

8. poziva Komisiju da stvori bazu podataka s primjerima dobre prakse za projekte izvedene na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini koja bi poslužila kao osnova za njihovu provedbu diljem EU-a;

9. ističe da će jednostavnost i pogodnost kupovine pomoću multimodalnih integriranih sustava izdavanja karata potaknuti više putnika na javni prijevoz, čime će oni biti zadovoljniji, te pogodovati poduzećima za javni prijevoz;

10. poziva Komisiju da u pogledu multimodalnog integriranog izdavanja karata poduzme mjere potrebne za izradu jasnih okvirnih uvjeta kojima će se poduprijeti i olakšati nastojanja dionika i nadležnih tijela te podržati već sklopljene sporazume i inovativnu prirodu proizvoda i usluga u ponudi te da, ne bude li do 2020. značajnog napretka u stvaranju integriranih, intermodalnih, prekograničnih sustava izdavanja putnih karata, polazeći od već postignutog napretka i već uvedenih dobrovoljnih inicijativa, poduzme zakonodavne mjere uvođenjem minimalnih pravila i vremenskog rasporeda;

11. naglašava aktivnu ulogu i odgovornost lokalnih i regionalnih tijela u vezi s prvom, odnosno posljednjom etapom putovanja; smatra da je nužno da one budu uključene u provedbu individualnih mjera i nadzor njihova djelovanja te da moraju jamčiti da sustav kao cjelina učinkovito funkcionira; uzimajući u obzir gore navedeno, poziva nadležna tijela u državama članicama:

— da najkasnije do 2020., u uskoj suradnji s predstavnicima iz sektora prometa, uvedu ažurirane nacionalne sustave informacija o voznim redovima i cijenama karata na temelju otvorenih sučelja kojima se povezuju putnički podaci regionalnog i lokalnog gradskog javnog prijevoza za koji su nadležna privatna i javna poduzeća i da te sustave nastave redovito ažurirati,

— da se pobrinu za to da se najkasnije do 2020. sve oblike prijevoznih sredstava u javnom lokalnom prijevozu opskrbi inteligentnim sustavima za prijenos informacija u stvarnom vremenu o položaju transportnog vozila te da se uvođenje takvih sustava prihvati kao uvjet u raspisima natječaja,

— da najkasnije do 2024., na temelju otvorenih sučelja, osiguraju prekogranično povezivanje nacionalnih sustava informacija o voznim redovima i cijenama karata s informacijama o voznim redovima javnih lokalnih prijevoznika u stvarnom vremenu te njihovu dostupnost prijevoznicima, pružateljima usluge planiranja putovanja i korisnicima;

12. dijeli mišljenje Komisije da je za ostvarivanje usluga informiranja, planiranja i izdavanja karata za multimodalna putovanja diljem EU-a neophodan preduvjet da se svim pružateljima usluga informiranja, planiranja i izdavanja karata za putovanja, uključujući i mala i srednja poduzeća i novoosnovana poduzeća (start-up), zajamči pravedan, otvoren i jednak pristup cjelovitim multimodalnim podacima o prijevozu i putovanjima u stvarnom vremenu te poziva Komisiju da podnese prijedlog kojim bi se pružatelje usluga obvezalo da pod pravednim i jednakim uvjetima stave na raspolaganje sve podatke neophodne za pružanje opsežnijih usluga, čime će se putnicima pružiti stvaran i dostupan izbor između najodrživijih, najpovoljnijih i najbržih veza, a pritom se neće ugrožavati tržišni interesi uključenih pružatelja usluga;

13. ističe da je, u skladu s politikom tržišnog natjecanja EU-a, zadaća Komisije da istraži moguće opasnosti od monopolizacije informacija kad je riječ o pružateljima multimodalnih informacija i putnih karata i da ih pokuša suzbiti; dodaje da Komisija mora osigurati i da udio namijenjen plaćanju usluge elektroničkog izdavanja karata ne dosegne takve razmjere kod kojih bi se sankcionirala poduzeća za prijevoz putnika;

14. potiče uspostavljanje platforme za dijalog koja bi uključila sve predstavnike sektora prijevoza i nadležna tijela na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini radi razvoja izvedivih rješenja za postupno uvođenje interoperabilnih elektroničkih sustava izdavanja putnih karata diljem EU-a uzimajući u obzir cijeli ciklus putovanja, od planiranja do kupnje karata, te radi utvrđivanja i rješavanja problema proporcionalne raspodjele prihoda od prodaje karata te raspodjele troškova kod sporova između sporazumnih stranaka; smatra da bi se ta rješenja trebala razvijati na način koji se temelji na tržištu bez opterećivanja prijevoznika i putnika nesrazmjernim troškovima; poziva Komisiju da kroz sufinanciranje EU-a snažno potiče sinergije u ovom području između transeuropskih telekomunikacijskih i prometnih mreža;

15. ističe da su prava europskih putnika ograničena utoliko što se primjenjuju zasebno na svaki ugovor o prijevozu pojedinačno, no ako putovanje uključuje prekogranične etape ili nekoliko oblika prijevoza, prava putnika ne mogu biti zajamčena na uobičajen način te stoga apelira na Komisiju da do kraja 2017. godine odgovori na zahtjev Parlamenta iz njegove Rezolucije o planu iz 2011. ([1]) o Povelji putničkih prava koja bi obuhvaćala sve vrste prometa iznošenjem prijedloga za takvu Povelju, koja bi uključivala zaseban dio o multimodalnim putovanjima s jasnom i transparentnom zaštitom putničkih prava u multimodalnom kontekstu, pri čemu bi se u obzir uzele specifičnosti svake vrste prijevoza i integriranog multimodalnog izdavanja karata;

16. naglašava da je jednaka i nesmetana dostupnost prijevoznih sredstava za sve, a posebice za ranjive skupine građana, od odlučujuće važnosti za socijalnu mobilnost s obzirom na demografske promjene u Europi te potiče posvećivanje veće pažnje potrebama osoba s invaliditetom ili ograničenom mobilnošću, kao i posebnim potrebama starijih ljudi u pogledu njihova pristupa informacijama prije i tijekom putovanja, opcijama izdavanja karata i sustavima za rezervacije i plaćanje, uključujući mogućnosti rezervacije prostora za invalidska kolica; pozdravlja plan Europskog zakona o dostupnosti koji je izdradila Europska komisija i potencijal zakonodavnih mjera za uklanjanje gospodarskih i društvenih prepreka s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom; potiče Komisiju da se pozabavi preprekama u prijevozu u sklopu svojih napora u pogledu poboljšanja dostupnosti;

17. naglašava važnost očuvanja različitih modela određivanja cijena i opcija plaćanja (doplaci, popusti itd.) kako bi se osiguralo da određene skupine u društvu (nezaposleni, umirovljenici, studenti, velike obitelji, osobe s niskim primanjima i druge društvene skupine u nepovoljnom položaju) mogu koristiti multimodalne sustave izdavanja karata u Europskoj uniji;

18. napominje da bi sustavi informiranja o multimodalnom prijevozu trebali biti prilagođeni korisniku te, prema tome, dopunjeni ažuriranom kartom i zemljopisnim podacima;

19. poziva na daljnje podupiranje dionika u njihovim inovativnim pristupima rješavanju problema te stoga i na to da se ne samo održe, već i razviju odgovarajuće mogućnosti financiranja EU-a, kao što su četvrti inovacijski program Shift2Rail u okviru programa Obzor 2020. i Instrument za povezivanje Europe, zajedno sa strukturnim fondovima; potiče Europsku investicijsku banku da u tom pogledu primjereno upotrijebi Europski fond za strateška ulaganja;

20. poziva Komisiju da objavi lako dostupan popis s redovitom ocjenom projekata koje djelomično financira EU, a koji se odnose na integrirano intermodalno izdavanje karata;

21. ističe ključnu ulogu globalnog navigacijskog satelitskog sustava (GNSS), posebno europskog navigacijskog satelitskog sustava Galileo, za prikupljanje dinamičnih podataka s pomoću kojih se putnici prije kretanja na put ali i tijekom samog putovanja mogu informirati o mogućim smetnjama kao i alternativnim mogućnostima putovanja; naglašava da korist od satelitskih sustava u svakom trenutku mora biti usklađena s odredbama o dovoljnoj zaštiti podataka;

22. ukazuje na potrebu smanjenja zagušenja prometa i onečišćenja zraka u gradskim područjima te poziva na uvođenje inicijativa za poticanje odabira održivih vrsta prijevoza diljem Europe na način da se informacije o različitim uslugama mobilnosti, npr. o sustavima grupnog prijevoza automobilom, zajedničkog korištenja automobila, o sustavima „parkiraj i vozi se javnim prijevozom”, o uslugama najma bicikala i o biciklističkim i pješačkim stazama uvrste u usluge informiranja i planiranja putovanja;

([1]) Rezolucija Europskog parlamenta od 15. prosinca 2011. naslovljena „Plan za jedinstveni europski prometni prostor – ususret konkurentnom prometnom sustavu u kojem se učinkovito gospodari resursima” (SL C 168 E, 14.6.2013., str. 72.).

23. pozdravlja sve veću dostupnost integriranih elektroničkih sustava izdavanja putnih karata u gradovima i drugim gradskim područjima, poput digitalne tehnologije „pametnih kartica" koje se mogu upotrebljavati u nizu različitih prijevoznih sredstava, čak i kod prekograničnih putovanja, no naglašava da bi pronalaženje tehničkih rješenja trebalo prepustiti tržištu, a ne ih nametati na europskoj razini;

24. napominje da su trajno dobri mrežni priključci jedan od preduvjeta za stvaranje pametnog sustava prilagođenog korisniku, koji može pružati dinamičke informacije o stanju u prometu u stvarnom vremenu; stoga poziva Komisiju na davanje prednosti olakšavanju, poticanju i podupiranju široke dostupnosti besplatnih i jeftinih brzih digitalnih infrastruktura, u svim načinima prijevoza i na svim putničkim čvorištima, u okviru Instrumenta za povezivanje Europe, Obzora 2020, EFSU-a i drugih odgovarajućih izvora financiranja;

25. naglašava važnost zaštite podataka, potiče na poštovanje Direktive 95/46/EZ i zahtijeva jasne uvjete za korištenje podataka i njihov prijenos, posebno kad se radi o osobnim podacima, koje bi trebalo obrađivati i upotrebljavati isključivo na anoniman način i u svrhu omogućivanja intermodalnog izdavanja karata; ističe da bi kupnja i plaćanje karata pomoću mobilnih i internetskih aplikacija po mogućnosti trebali biti dostupni, a da se pritom nije potrebno registrirati u sustavu;

26. naglašava važnost planiranja putovanja, dostupnih informacija o multimodalnim putovanjima te jasnog i transparentnog izdavanja karata, uključujući i izdavanje karata pomoću digitalnih i internetskih platformi, kao i potrebu za lakšim pristupom javnom prijevozu pri inozemnim putovanjima unutar EU-a te za poticanjem modernizacije održivih usluga prijevoza kako bi se privukli turisti iz područja unutar i izvan EU-a, jer će to olakšati cijeli postupak planiranja putovanja; također naglašava moguće pozitivne učinke integriranog sustava izdavanja karata na bolju povezanost svoh regija, posebno u slučaju najudaljenijih regija, kao što su regije na samoj periferiji;

27. naglašava potrebu za većom i boljom promidžbom i predstavljanjem više od stotinu multimodalnih usluga planiranja putovanja koje su već dostupne u gradovima, regijama i na nacionalnoj razini u EU-u te također poziva na napore u svrhu promicanja međupovezanosti tih usluga;

28. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

P8_TA(2015)0249

Budućnost sektora mlijeka i mliječnih proizvoda EU-a – revizija provedbe „mliječnog paketa”

Rezolucija Europskog parlamenta od 7. srpnja 2015. o budućnosti sektora mlijeka i mliječnih proizvoda EU-a – revizija provedbe „mliječnog paketa” (2014/2146(INI))

(2017/C 265/02)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 261/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2012. o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007 u pogledu ugovornih odnosa u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda ([1]),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 ([2]),

— uzimajući u obzir izvješće Komisije od 13. lipnja 2014. naslovljeno „Razvoj situacije na tržištu mlijeka i mliječnih proizvoda i funkcioniranje odredbi „mliječnog paketa”” (COM(2014)0354),

— uzimajući u obzir izvješće Komisije iz prosinca 2014. naslova „Izgledi za poljoprivredna tržišta i prihode EU-a za razdoblje 2014. – 2024.”,

— uzimajući u obzir članak 349. Ugovora o funkcioniranju Europske unije koji se odnosi na najudaljenije regije EU-a,

— uzimajući u obzir izvješće Komisije od 10. prosinca 2012. naslovljeno „Razvoj situacije na tržištu i posljedični uvjeti za neometano ukidanje mliječne kvote – drugo izvješće o postupnom smanjenju rasta (soft landing)” (COM(2012)0741),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. prosinca 2013. o održavanju proizvodnje mlijeka u planinskim predjelima, siromašnim područjima i najudaljenijim regijama nakon isteka roka mliječne kvote ([3]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. ožujka 2011. o pomanjkanju bjelančevina u EU-u: kako riješiti taj dugotrajni problem? ([4]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. rujna 2009. o krizi u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda ([5]),

— uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 15. srpnja 2014. o rješavanju problema nepoštenih trgovačkih praksi među poduzećima u lancu opskrbe hranom (COM(2014)0472),

— uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 247/2006 ([6]) kojom su utvrđene posebne mjere u području poljoprivrede u korist najudaljenijih regija Europske unije,

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. studenog 2012. o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode ([7]),

— uzimajući u obzir prijedlog Uredbe Komisije od 13. siječnja 2015. o Europskom fondu za strateška ulaganja (COM(2015)0010),

— uzimajući u obzir nacrt mišljenja Odbora regija naslovljen „Budućnost sektora mlijeka i mliječnih proizvoda”,

([1]) SL L 94, 30.3.2012., str. 38.
([2]) SL L 347, 20.12.2013., str. 671.
([3]) Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0577.
([4]) SL C 199 E, 7.7.2012., str. 58.
([5]) SL C 224 E, 19.8.2010., str. 20.
([6]) SL L 42, 14.2.2006., str. 1.
([7]) SL L 343, 14.12.2012., str. 1.

Utorak, 7. srpnja 2015.

— uzimajući u obzir Memorandum o razumijevanju o suradnji u području poljoprivrednog i ruralnog razvoja unutar EU-a koji su Europska komisija i Europska investicijska banka potpisale 23. ožujka 2015.,

— uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj i mišljenje Odbora za proračunski nadzor (A8-0187/2015),

A. budući da je „mliječni paket" stupio na snagu 3. listopada 2012. i da ga se primjenjuje do 30. lipnja 2020.;

B. budući da će, kako je odlučeno u reviziji na sredini provedbenog razdoblja ZPP-a, mliječna kvota isteći 31. ožujka 2015.;

C. s obzirom na važnost i aktualnost mjera sadržanih u Rezoluciji od 11. prosinca 2013. o održavanju proizvodnje mlijeka u planinskim predjelima, siromašnim područjima i najudaljenijim regijama Unije nakon isteka roka mliječne kvote;

D. budući da je svjetsko tržište mlijeka i mliječnih proizvoda sve nestabilnije te da je na njemu u siječnju 2014. zabilježena najviša cijena od početka vođenja evidencije, nakon čega su tijekom ostatka 2014. utvrđeni znatni padovi cijena; budući da su uzgoj stoke i ulazni materijal koji se koristi u proizvodnji mlijeka i mliječnih proizvoda posebno osjetljivi na izazove nestabilnosti, što rezultira cijenama poljoprivrednih proizvoda prodavanih izravno s poljoprivrednih gospodarstava koje su niže od proizvodnih troškova;

E. budući da je održivi uzgoj kao izvor visokokvalitetne hrane moguće osigurati jedino ako poljoprivrednici postignu odgovarajuće cijene poljoprivrednih proizvoda prodavanih izravno s poljoprivrednih gospodarstava kojima će pokriti sve troškove održive proizvodnje;

F. budući da ruska zabrana uvoza europskih mliječnih proizvoda od kolovoza 2014. ima znatan učinak na unutarnje tržište EU-a i time ukazuje da je potrebno biti spreman na primjenu tržišnih mjera povezanih s krizom, neovisno o njihovoj prirodi, kao i to koliko je važno jamčiti diversifikaciju izvoznih tržišta za proizvode EU-a, posebno s obzirom na predviđen rast globalne potražnje za mlijekom i mliječnim proizvodima, te zajedno s time osigurati stabilno i solventno domaće tržište;

G. budući da se „mliječnim paketom" državama članicama pružila mogućnost uvođenja obveznih ugovora kojima bi se pomoglo proizvođačima i prerađivačima u planiranju opsega njihove proizvodnje, ali i ojačalo strukturiranje opskrbnih lanaca s obzirom na ukidanje mliječnih kvota i budući da je nekoliko država članica do sada iskoristilo to pravo;

H. budući da se „mliječnim paketom" države članice obvezalo da priznaju organizacije proizvođača i njihova udruženja te ključnu ulogu koju i dalje imaju zadruge, imajući u vidu potrebu da se poboljša koncentracija ponude kako bi proizvođači dobili više pregovaračke snage;

I. budući da je u travnju 2014. osnovana promatračka skupina za tržište mlijeka u cilju unapređenja praćenja sektora mlijeka i mliječnih proizvoda za potrebe Komisije i industrije i budući da njezina funkcija treba biti osnažena kako bi se unutar sektora stvorio učinkovit sustav upozoravanja na krize za mliječne farme različitih veličina, zemljopisnih položaja, načina proizvodnje i raspodjele;

J. budući da je trenutačna sigurnosna mreža preslaba da bi pružala zaštitu u slučaju pada cijena mlijeka;

K. budući da je jedan od glavnih ciljeva zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) ujednačen teritorijalni razvoj s gospodarskog, socijalnog i ekološkog gledišta; budući da to podrazumijeva očuvanje produktivne i održive poljoprivrede u siromašnim, najudaljenijim, izoliranim ili planinskim područjima;

L. budući da će ukidanje kvota imati značajan negativan utjecaj na najudaljenije regije, posebno na Azorima gdje je proizvodnja mlijeka i mliječnih proizvoda glavna gospodarska djelatnost koja predstavlja oko 46 % regionalnog gospodarstva;

M. budući da je velik broj mliječnih farmi smješten u siromašnim, najudaljenijim, otočnim ili planinskim područjima gdje su troškovi proizvodnje, otkupa i stavljanja na tržište mlijeka i mliječnih proizvoda izvan njihova područja proizvodnje viši nego u drugim područjima i budući da te farme zbog prirodno uvjetovanih nedostataka tih regija ne mogu u jednakoj mjeri koristiti mogućnosti rasta nastale ukidanjem kvote; zbog navedenih razloga, veća koncentracija proizvodnje u najbolje lociranim gospodarskim područjima unutar EU-a može ugroziti te poljoprivrednike;

N. budući da će se od 1. travnja 2015. početi primjenjivati obvezne izjave o količinama isporučenog mlijeka;

O. budući da su generacijska obnova, modernizacija i ulaganja ključni za funkcioniranje održivog europskog sektora mlijeka i mliječnih proizvoda;

P. budući da mlijeko i naročito proizvodi sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI), zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP), i zajamčenom tradicionalnom posebnosti (ZTP) koji se proizvode u cijelom EU-u uvelike doprinose uspješnosti poljoprivredno-prehrambene industrije EU-a i napretku ruralnih gospodarstava među kojima prevladavaju mala i srednja obiteljska gospodarstva i na kojima je potrebno održati proizvodnju mlijeka, te da mlijeko predstavlja sirovinu za brojna prerađivačka poduzeća privatnog sektora i sektora zadruga, da doprinosi očuvanju raznolikosti europske poljoprivredno-prehrambene baštine i ima ključnu ulogu u teritorijalnoj i ekološkoj konfiguraciji Europe i u europskoj socijalnoj dimenziji, s višestrukim učinkom na druge sektore djelatnosti kao što je turizam;

Q. budući da značajne kazne izrečene poljoprivrednicima i proizvođačima mlijeka u nekim državama članicama zbog premašivanja mliječnih kvota tijekom posljednjih dviju godina mliječnih kvota;

1. podsjeća na to da je cilj „mliječnog paketa" ostvarenje održivog, trajnog i konkurentnog sektora mlijeka i mliječnih proizvoda u EU-u s odgovarajućim alatima kojima se proizvođačima omogućuje pravedna naknada; naglašava da problemi utvrđeni u „mliječnom paketu" i dalje predstavljaju prepreku za ostvarenje održivog, konkurentnog i pravednog tržišta mlijeka te za jamčenje pravednih prihoda poljoprivrednicima;

2. podsjeća na važnu ulogu proizvodnje mlijeka i mliječnih proizvoda u smislu upravljanja zemljištem, zapošljavanja u ruralnom području i gospodarskog, ekološkog i društvenog razvoja brojnih europskih poljoprivrednih regija;

3. ističe činjenicu da su proizvođači mlijeka i mliječnih proizvoda, posebice mala obiteljska gospodarstva, osobito ranjivi na razlike u prihodima i rizike zbog visokih troškova kapitala, na kvarljivost proizvodnje, nestabilnost cijena mljekarskih sirovina, ulaznih i energetskih troškova te da je održiva zarada od proizvodnje mlijeka i mliječnih proizvoda stalan izazov zbog toga što se troškovi proizvodnje često približavaju cijenama poljoprivrednih proizvoda prodavanih izravno s poljoprivrednih gospodarstava ili ih premašuju;

4. ističe da se europski poljoprivrednici moraju boriti s visokim troškovima uzrokovanih cijenama stavki uključenih u proizvodnju, kao što je stočna hrana i da je, zbog strogih europskih propisa o dobrobiti životinja i o sigurnosti hrane, njihova konkurentnost manja u usporedbi s drugim zemljama;

Učinci ruskog embarga i trenutačna kriza u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda

5. potiče Komisiju da razmotri uzroke krize i mjere za sprečavanje budućih kriza kako je navedeno u člancima 219., 221. i 222. Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda;

6. potiče Komisiju da se daljnjim, ciljanim tržišnim mjerama uhvati u koštac s krizom s kojom su trenutačno suočena domaća tržišta mlijeka i mliječnih proizvoda zbog pomanjkanja odgovarajućih instrumenata za rješavanje krize, pada globalne potražnje, globalne nestabilnosti cijena i ruskog embarga te priznaje prve korake koji su dosad poduzeti u suočavanju s učincima ruskog embarga;

7. ističe da višak mliječnih proizvoda iz određenih država članica koje tradicionalno imaju trgovinske odnose s Rusijom stvara velike neravnoteže na njihovom domaćem tržištu, što uzrokuje nagli pad cijena i dovodi do toga da lokalni proizvođači postaju nekonkurentni; u tom pogledu poziva Komisiju da analizira novonastale situacije i poduzme prioritetne mjere;

8. podsjeća na to da je kriza pogodila sektor mlijeka i mliječnih proizvoda 2009. kada je na snazi bio režim mliječne kvote i zbog neispravnog rada vrijednosnog lanca mliječnih proizvoda što je za posljedicu imalo pritisak na smanjenje isplate proizvođačima; podsjeća Komisiju da su zbog kasne reakcije na krizu mnogi proizvođači mlijeka i mliječnih proizvoda bili prisiljeni napustiti tu djelatnost i izražava zabrinutost u pogledu sposobnosti Komisije da pruži brz i učinkovit odgovor na tržišnu krizu; ističe činjenicu da smanjenje cijena na izvoru kojim su pogođeni stočari nije utjecalo na potrošačke cijene, što ukazuje na veliku neravnotežu između raznih dionika u lancu opskrbe mlijekom i mliječnim proizvodima;

Utorak, 7. srpnja 2015.

9. žali zbog toga što je Vijeće odbilo zahtjev Parlamenta da se u slučaju teške krize uspostavi potpora proizvođačima koji dobrovoljno smanje proizvodnju; naglašava važnost ponovnog pokretanja rasprave o tom alatu za upravljanje krizom;

10. naglašava da ukidanje kvota može dovesti do daljnje koncentracije proizvodnje mlijeka u korist najvećih mliječnih farmi, a na štetu najmanjih, bez osiguranja učinkovitosti ili prihoda;

Izazovi i mogućnosti za sektor mlijeka i mliječnih proizvoda

11. prima na znanje da su srednjoročni i dugoročni izgledi za sektor mlijeka i mliječnih proizvoda na domaćem i svjetskom tržištu i dalje promjenjivi uz nestalnu potražnju, ali u isto vrijeme naglašava da taj sektor, kao ključni dio poljoprivredno-prehrambene industrije, ima znatan potencijal za dugoročni rast i otvaranje radnih mjesta u ruralnim područjima, što bi također trebao biti cilj novog Plana ulaganja;

12. ustraje na važnosti poticanja istraživanja i inovacija kako bi se svim proizvođačima i prerađivačima omogućilo da prilagode svoje alate i tehnike proizvodnje te odgovore na gospodarska, ekološka i socijalna očekivanja;

13. naglašava važnu ulogu koju generacijska obnova ima za budućnost sektora mlijeka i značajne mogućnosti za mlade proizvođače mlijeka i mliječnih proizvoda;

14. poziva Komisiju da uspostavi nove mogućnosti financiranja za države članice, uključujući i pomoć Europske investicijske banke (EIB), pomoću koje će se provesti reforma industrije mlijeka i mliječnih proizvoda; smatra da je financijska podrška, poput jamstvenih fondova, obnovljivih fondova ili investicijskog kapitala, prijeko potrebna, zajedno sa sredstvima koje EIB pruža kako bi intervenirao na razini strukturnih i europskih investicijskih fondova, posebno u skladu s ruralnim razvojem; to bi omogućilo multiplikacijski učinak u smislu rasta i prihoda, a i proizvođačima mlijeka i mliječnih proizvoda olakšalo pristup kreditima; u tom smislu pozdravlja financijske mogućnosti koje je Europska investicijska banka predstavila poljoprivrednicima u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda u okviru svog novog fonda koji nudi niže kamatne stope kako bi se olakšala ulaganja na poljoprivrednim gospodarstvima i modernizacija i mladim poljoprivrednicima pruža financijske mogućnosti za razvitak vlastitog poslovanja; nadalje naglašava komplementarnu prirodu financiranja Europskog fonda za strateška ulaganja, koje bi pomoglo razvoju sektora mlijeka privlačenjem privatnog kapitala u namjeri postizanja odgovornosti i veće isplativosti ulaganja;

15. napominje da su vrlo velika nestabilnost cijena i opetovane krize koje nisu u skladu s važnim ulaganjima u uzgoj i osnivanje novih proizvođača, glavni izazov za sektor mlijeka i mliječnih proizvoda; potiče Komisiju da razmotri mjere za ublažavanje rizika koji proizlaze iz povećane izloženosti svjetskom tržištu i da pomnije nadzire ispravan rad jedinstvenog tržišta za mlijeko i mliječne proizvode te da uspostavi akcijski plan kojim će pokazati način na koji namjerava ublažiti te rizike;

Uspostavljanje održivog sektora mlijeka i mliječnih proizvoda u siromašnim, planinskim, otočnim i najudaljenijim regijama

16. opredjeljuje se za održavanje proizvodnje mlijeka jer proizvodnja mlijeka i mliječnih proizvoda ima važan društveno-gospodarski doprinos za poljoprivredni i ruralni razvoj diljem EU-a i naglašava njezinu posebnu važnost za siromašne, otočne i najudaljenije regije, u kojima je to često jedina moguća vrsta poljoprivredne djelatnosti; dodaje da je u navedenim regijama taj sektor odgovoran za osiguranje društvene, gospodarske i teritorijalne kohezije, za opstanak mnogih obitelji, za organizaciju, naseljenost i zaštitu teritorija te za održavanje kulturnih i tradicionalnih praksi, kao i na stvaranje važnih temelja za turizam, jer je proizvodnja mlijeka i mliječnih proizvoda u tim regijama utjecala na stoljećima stare kulturne krajolike; ističe činjenicu da u tim regijama napuštanje proizvodnje mlijeka znači napuštanje poljoprivrede;

17. naglašava da je od ključne je važnosti u najudaljenijim regijama stvoriti mehanizam prijelaza između ukidanja kvota i liberalizacije tržišta koji bi omogućio zaštitu proizvođača mlijeka i mliječnih proizvoda te sektora u tim regijama;

18. zahtijeva da se „sigurnosne mreže” aktiviraju na temelju pokazatelja specifičnih za farme i poduzeća za proizvodnju mlijeka u planinskim područjima zbog razlike u proizvodnji mlijeka između planinskih regija i drugih područja;

19. izražava razočaranje zbog niskih razina provedbe mjera iz „mliječnog paketa" u najudaljenijim regijama i planinskim, otočnim i siromašnim područjima te naglašava da je neophodno zadržati održivu i konkurentnu proizvodnju na mliječnim farmama u cijeloj Uniji; u tom smislu smatra da Europska komisija i države članice tim područjima trebaju pridati posebnu pažnju te na njima provesti posebna ispitivanja te da se mora potaknuti korištenje kratkih lanaca opskrbe, dajući prednost lokalnoj proizvodnji u tim specifičnim slučajevima, kako bi se u tim regijama osigurala daljnja proizvodnja i izbjeglo napuštanje sektora; poziva Komisiju i države članice da dodatno unaprijede i ojačaju sustave distribucije mlijeka u školama, promičući kratke lance opskrbe i omogućavajući na taj način raspodjelu proizvodnje u tim regijama; naglašava činjenicu da se u tim područjima troškovi proizvodnje često približavaju cijenama poljoprivrednih proizvoda prodavanih izravno s poljoprivrednih gospodarstava ili ih premašuju i smatra da trenutačne nesigurnosti opskrbnog lanca nanose štetu tim područjima koja bilježe najveća ograničenja i slabije mogućnosti za ekonomiju razmjera; naglašava da proizvođači u tim područjima ovise izravno i isključivo o malom broju dobavljača ili kupaca sirovina za svoju poljoprivrednu proizvodnju zbog geografske izoliranosti; ističe da bi potpora osnivanju i aktivnostima organizacija proizvođača trebala bolje odražavati stvarno stanje tih regija; naglašava da je potrebno provoditi ambiciozne politike za potporu tim regijama uz pomoć politika ruralnoga razvoja, Plana ulaganja, promicanja i uspostave ravnoteže potpora u okviru ZPP-a, kako je omogućeno posljednjom reformom; stoga poziva Komisiju da potakne države članice na provedbu takvih mjera kako bi se omogućilo očuvati proizvodnju mlijeka u tim regijama; poziva Komisiju da izbliza prati razvoj proizvodnje mlijeka i mliječnih proizvoda u tim područjima te da procijeni gospodarski učinak isteka mliječnih kvota na mliječne farme; smatra da je potrebno osigurati dodatna sredstva za program POSEI kako bi se pomoglo proizvođačima mlijeka i mliječnih proizvoda da se prilagode učincima nastalima zbog deregulacije tržišta i kako bi im se omogućilo da zadrže održivu i konkurentnu proizvodnju mlijeka i mliječnih proizvoda u odnosu na ostatak europskog prostora;

20. naglašava važnost upotrebe neobavezne oznake kvalitete „planinski proizvod" prema Uredbi (EU) br. 1151/2012; poziva Komisiju da tu oznaku podupre promicanjem prodaje;

21. naglašava značaj autohtonih pasmina planinskih goveda za proizvodnju mlijeka i mliječnih proizvoda u planinskim predjelima; poziva Komisiju da poduzme mjere za poticanje promicanja tih pasmina planinskih goveda;

Nestabilnost cijena i ukidanje mliječnih kvota

22. smatra da nakon isteka mliječnih kvota politika EU-a u području mlijeka i mliječnih proizvoda mora uključivati mjere za maksimalno iskorištavanje mogućnosti rasta gospodarstva EU-a kako bi poljoprivrednicima prikazala privlačnu stranu proizvodnje mlijeka te da se svim budućim mjerama moraju osnažiti njezina konkurentnost i stabilnost kako bi se poticalo održiv rast i inovacije u poljoprivrednom sektoru te kvalitetu života u ruralnim područjima;

23. uzima u obzir odluku da se plaćanje rasporedi na tri godine kada je riječ o konačnim iznosima koji se naplaćuju poljoprivrednicima u okviru režima mliječnih kvota, ali napominje da su iz sektora mlijeka i mliječnih proizvoda primjenom nameta za proizvodnju iznad razine kvote u posljednjoj kvotnoj godini povučena znatna sredstva i stoga preporučuje da se ta sredstva iskoriste za jačanje konkurentnosti sektora mlijeka i mliječnih proizvoda;

24. poziva Komisiju da predstavi jedan ili više regulacijskih alata koji omogućuju učinkovito sprečavanje novih kriza i upravljanje njima u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda, posebno olakšavajući organizaciju proizvodnje mlijeka i mliječnih proizvoda u smislu upravljanja ponudom; u tom pogledu poziva Komisiju da pokrene službeni dijalog sa svim dionicima u sektoru;

25. smatra da jačanje konkurentnosti treba biti instrument namijenjen postizanju teritorijalne ravnoteže i pravednije naknade za proizvođače u vrijednosnom lancu mlijeka i mliječnih proizvoda;

Provedba „mliječnog paketa"

26. naglašava činjenicu da je provedba „mliječnog paketa" i dalje u vrlo ranoj fazi; no izražava razočaranje zbog niskih razina provedbe obveznih ugovora i stoga poziva na njihovo proširenje na sve države članice; poziva Komisiju da provede dubinsku analizu prepreka provedbi „mliječnog paketa" i mjera koje bi omogućile osiguranje optimalne uporabe alata koji su na raspolaganju državama članicama;

Utorak, 7. srpnja 2015.

27. žali zbog činjenice da se „mliječni paket” ne smatra prioritetom u programu rada Komisije za 2015. i zahtijeva da Komisija hitno uključi taj prioritet;

28. žali zbog činjenice da iz Izvješća nije jasno je li Komisija zadovoljna provedbom novog regulatornog instrumenta te da Komisija ne navodi točan broj očekivanih novih organizacija proizvođača, država članica sudionica ili kolektivnih pregovora; napominje da također nije jasan učinak koji novi instrumenti imaju na cijene mlijeka; u tom smislu poziva na sastavljanje preciznog popisa utjecaja na cijene mlijeka i točnog popisa organizacija proizvođača koje sudjeluju;

29. preporučuje da Komisija postavi jasne ciljeve kad je riječ o organizacijama proizvođača, ugovorima i kolektivnim pregovorima;

30. podsjeća da se Uredbom (EU) br. 1308/2013 predviđa sljedeće: „Kako bi se osigurao održiv razvoj proizvodnje i na taj način primjeren životni standard za proizvođače mlijeka, trebalo bi ojačati njihovu sposobnost pogađanja u odnosu na prerađivače, što bi trebalo dovesti do pravednije raspodjele dodane vrijednosti u dobavnom lancu”;

31. napominje da model ugovora do sada nije proveden kako je predviđeno jer se proizvođači mlijeka i mliječnih proizvoda i dalje nalaze u nepovoljnom položaju na tržištu, u ugovorima nedostaju minimalni standardi i zadruge su izuzete iz njih;

32. ističe da jačanje i poboljšanje ugovornih odnosa širenjem i uključivanjem cijelog sektora, a posebno distribucije velikih razmjera, pomaže u osiguravanju pravedne raspodjele dobiti u lancu opskrbe, omogućavajući više dodane vrijednosti, i ponovno naglašava odgovornost dionika da uzmu u obzir situaciju na tržištu i pruže primjeren odgovor; naglašava važnost obrazovanja i osposobljavanja u području upravljanja rizikom kao sastavnog dijela nastavnog plana u poljoprivredi kako bi se poljoprivrednici mogli nositi s nestabilnostima i učinkovito upotrebljavati raspoložive alate za upravljanje rizikom;

33. ističe opasnost zbog toga što industrija u bilo kojoj državi članici u ugovore može unijeti nepravedne odredbe kojima se neutralizira cilj stabilnosti isporuka, koji je potreban za osiguravanje održivosti mliječnih farmi;

34. napominje da bi taj sektor mogao dodatno istražiti potencijal koji nude dugoročniji ugovori o integriranom lancu opskrbe, terminski ugovori, ugovori o fiksnoj marži te mogućnost fiksiranja cijene mlijeka koja odražava troškove proizvodnje na utvrđeni vremenski rok; smatra da bi se trebala nuditi mogućnost korištenja novim instrumentima u ugovornim odnosima i da je također nužno na raspolaganje staviti alate za posredovanje;

Uloga organizacija proizvođača

35. naglašava važnu ulogu organizacija proizvođača i njihovih udruženja u jačanju pregovaračke moći i utjecaja proizvođača u opskrbnom lancu kao i u istraživanju i inovacijama te žali zbog činjenice da je postignut samo ograničen napredak u osnivanju takvih organizacija, posebno u novim državama članicama; smatra da bi pravila za priznavanje organizacija proizvođača trebala biti pooštrena kako bi se učinkovitije povećao utjecaj proizvođača u pregovorima za sklapanje ugovora; naglašava da organizacije proizvođača mogu imati koristi od financijske pomoći u okviru drugog stupa i poziva na daljnje poticaje na razini EU-a i država članica, na primjer dodatnim informiranjem i smanjenjem administrativnog opterećenja dionika koji žele osnovati organizaciju potrošača ili se priključiti jednoj i na različite načine sudjelovati u njezinim aktivnostima, provoditi edukativne aktivnosti među proizvođačima o organizacijama potrošača kao načinu rješavanja problema neuravnoteženosti u lancu opskrbe; smatra da je potrebno poboljšati sposobnost organizacija proizvođača da reguliraju i organiziraju tržište;

36. brani potrebu da se poboljšaju odredbe „mliječnog paketa” kako bi se prije svega osnovale organizacije proizvođača s većom sposobnošću upravljanja i pregovaranja na tržištu;

37. napominje da bi se osnivanje organizacija proizvođača moglo potaknuti pružanjem proaktivne političke potpore kojom bi se poticalo poljoprivrednike da uzmu u obzir organizacije proizvođača kao primjerene instrumente;

38. naglašava važnost olakšavanja razmjene informacija i dijaloga s proizvođačima i organizacijama proizvođača kako bi im se omogućilo da uzmu u obzir razvoj tržišta i predvide krizu;

39. ističe potrebu da organizacije proizvođača budu odgovarajuće veličine i da budu zakonski povezane s proizvodnjom svojih članova poljoprivrednika jer jedva reprezentativne organizacije proizvođača nisu istinski sposobne osigurati sukladnost s ugovorenim uvjetima kvalitete i kvantitete i ne mogu ozbiljno pregovarati s industrijom;

40. poziva na pružanje veće potpore uspostavljanju neovisnih organizacija proizvođača pomoću bolje rasprostranjenih mehanizama za pružanje informacija, kao i pružanje veće potpore aktivnostima upravljanja kako bi se poljoprivrednike potaklo da na njih gledaju kao na učinkovite instrumente te da sudjeluju u njima;

41. poziva Komisiju na promicanje međustrukovnih alata za upravljanje predviđenih Uredbom (EU) br. 1308/2013 o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta;

42. naglašava ulogu koju zadruge imaju u ostvarivanju dugoročne stabilnosti za svoje članove; traži od Komisije da olakša razmjenu najboljih praksi;

43. napominje važnost uspostavljanja međusektorskih organizacija za osiguravanje transparentnosti i razmjene najboljih praksi;

44. podsjeća Komisiju na važnost transparentnosti u cijelom opskrbnom lancu kako bi se dionike u tom sektoru potaknulo da reagiraju na tržišne signale; napominje da će nakon isteka kvote točno i pravodobno informiranje postati važnije na tržištu;

Jačanje promatračke skupine za tržište mlijeka

45. pozdravlja osnivanje promatračke skupine za tržište mlijeka te naglašava njezinu važnost u širenju i analiziranju tržišnih podataka te poziva na jačanje uloge koju ta skupina ima; preporučuje definiranje tržišnog indeksa koji uključuje trendove u kotacijama proizvoda, cijenama mlijeka i troškovima proizvodnje; preporučuje da Komisija poduzme potrebne mjere kako bi zajamčila da promatračka skupina za tržište mlijeka može s jedne strane osigurati točne podatke u stvarnom vremenu, a s druge strane, kada tržišni indeks padne ispod određene razine i kada to situacija na tržištu zahtijeva Komisiji, državama članicama i relevantnim dionicima davati ranija i češća upozorenja, predviđanja krize i preporuke o djelovanju koje se temelje na analizama tržišta i alatima za predviđanje; smatra da bi informacije koje promatračka skupina za tržište mlijeka dostavlja trebale obuhvaćati najnovije informacije o kretanjima na tržištu i kretanjima cijena i interakcije goveđeg mesa i mlijeka u pogledu proizvodnje, potrošnje, zaliha, cijena i trgovanja za uvezeno ili izvezeno mlijeko na europskoj razini; prima na znanje da je također korisno uključiti praćenje troškova proizvodnje i praćenje međunarodnih tržišta kako bi se preuzeli njihovi trendovi i iskoristile mogućnosti za izvoz; ističe da bi ti podaci trebali biti lako dostupni i pristupačni svim dionicima;

46. naglašava da je važno da države članice pravodobno pružaju relevantne informacije promatračkoj skupini za tržište mlijeka, kao i to da promatračka skupina za tržište mlijeka pravodobno objavi podatke dobivene na mjesečnoj bazi radi dobrobiti svih dionika i preporučuje da Komisija razmotri dodatne načine pravovremenog informiranja; poziva Komisiju da odredi pravila o prijenosu podataka koji obavljaju države članice kako bi se osiguralo da informacije budu usporedive na europskoj razini;

47. poziva Komisiju da za sve poljoprivredne sektore izradi potpuno opremljene odvojene strukture za prikupljanje podataka;

Mjere ZPP-a i industrija mlijeka i mliječnih proizvoda

48. napominje da se sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda u okviru prvog stupa pruža fakultativna vezana potpora, dok su proizvođačima u okviru drugog stupa kao potpora pri donošenju poslovnih odluka i dobrom financijskom upravljanju dostupne savjetodavne usluge – države članice mogu se po potrebi koristiti mjerama osiguranja kao što je sredstvo za stabilizaciju prihoda te mogu također odlučivati o grupiranju i usmjerenosti mjera ruralnoga razvoja s većim intenzitetom potpore unutar sektora;

Utorak, 7. srpnja 2015.

49. potiče sektor da istraži razvoj dodatnih sredstava za osiguranje kada je tržište snažno kako bi se obuzdala nestabilnost cijena mlijeka te kako se europskim mliječnim farmama ne bi uskratili prihodi; naglašava potrebu za razmatranjem mogućnosti da se u prvi stup ZPP-a uvedu sredstva za upravljanje rizikom, kao što su programi koji se temelje na zaštiti marži;

50. naglašava da se, u primjeni Uredbe (EU) br. 1307/2013, jedan dio država članica odlučio za nepotpun i spor unutarnji postupak konvergencije, još jednom pogodujući poljoprivredi na nižim nadmorskim visinama, gdje su dobri radni uvjeti;

51. brani potrebu da se revidiraju zahtjevi za pokretanje mehanizma za stabilizaciju prihoda dostupnog u okviru ruralnog razvoja jer smatra pretjeranim uvjet da gubitak iznosi 30 % kako bi se dobila pomoć Zajednice;

Potencijal sektora mlijeka i mliječnih proizvoda EU-a na svjetskom tržištu

52. ističe da je predviđen rast globalne potražnje za mlijekom i mliječnim proizvodima od 2 % godišnje, čime se otvaraju mogućnosti za proizvode podrijetlom iz EU-a, ali naglašava da te mogućnosti za izvoz moraju biti u ravnoteži sa stabilnim domaćim tržištem koje predstavlja više od 90 % tržišta mlijeka i mliječnih proizvoda u Europi; međutim napominje da na tržištu sve više dominiraju sušeni mliječni proizvodi;

53. ističe da EU ostaje vodeći poljoprivredni uvoznik u svijetu i da rast proizvodnje mlijeka za izvoz ovisi o uvozu hrane za životinje i krme;

54. naglašava da se u okviru bilateralnih trgovinskih pregovora mogu pružiti strateške mogućnosti za sektor mlijeka i mliječnih proizvoda EU-a, sa čim u vezi poziva Komisiju da se aktivnije uključi u otvaranje novih tržišta u trećim zemljama i uklanjanje trgovinskih prepreka i potiče Komisiju da tijekom trgovinskih pregovora vodi računa o pitanjima u vezi sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI), zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP), i zajamčenom tradicionalnom posebnosti (ZTP), uz uvjet da se zaštite i vrednuju europski standardi kvalitete i sigurnosti u proizvodnji i u ponudi potrošačima;

55. naglašava trajnu potrebu za otkrivanjem i razvojem novih tržišta, povećanjem udjela EU-a na svjetskom tržištu, jamčenjem pravednog pristupa izvoznicima EU-a i poticanjem održivog rasta izvoza; poziva Komisiju da u tom pogledu poduzme potrebne mjere i da aktivnije sudjeluje u identifikaciji novih izvoznih tržišta; smatra da je potrebno istražiti nove mogućnosti poboljšanjem trgovinskih odnosa s trećim zemljama i dinamizacijom industrije mlijeka i mliječnih proizvoda te naglašava važnost poznavanja potrošačkih trendova na tim tržištima kako bi se izgradio kapacitet za pravodobno reagiranje na buduće promjene;

56. napominje nadalje da se poduzeća iz EU-a suočavaju s konkurencijom nekoliko moćnih svjetskih izvoznika (uključujući Novi Zeland, Sjedinjene Američke Države i Australiju) koji su u povijesti imali pristup azijskim tržištima i koji imaju odlučujući utjecaj na cijene mliječnih proizvoda na svjetskom tržištu;

Programi promicanja i kvalitete

57. ističe da bi sektor mlijeka i mliječnih proizvoda mogao imati koristi od snažnijih inicijativa promicanja na domaćem tržištu i tržištima trećih zemalja u okviru novih mjera promicanja i potiče proizvođače da sudjeluju u novim kampanjama nakon što 2016. na snagu stupe novi propisi o promicanju, imajući na umu da je predviđen porast novčane potpore Europske unije;

58. ističe da se potreba za najvećim potencijalom stvaranja vrijednosti u okviru tog sektora ne nalazi samo u proizvodnji neprerađenih proizvoda i smatra da bi trebalo u potpunosti iskoristiti istraživačke mjere radi razvoja inovativnih visokokvalitetnih mliječnih proizvoda na tržištima koja bilježe visoke stope rasta, kao što su ljekoviti prehrambeni proizvodi i prehrambeni proizvodi za djecu, starije osobe i sportaše;

59. napominje da Europsko inovacijsko partnerstvo za poljoprivrednu produktivnost i održivost (EIP-AGRI), kao dio programa Obzor 2020., može podupirati inovativne projekte koji doprinose održivom i visoko produktivnom sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda kako bi se zadovoljila globalna potražnja za mliječnim proizvodima visoke vrijednosti;

60. naglašava važnost jačanja programa potpore za distribuciju mlijeka u školama, pri čemu se prednost daje lokalnim mliječnim proizvodima i kratkim lancima opskrbe, kako bi se doprinijelo promicanju zdravih prehrambenih navika među europskim potrošačima;

61. napominje da se taj sektor još uvijek nije na smislen i jednak način u svim državama članicama uključio u sustav zaštićenih oznaka izvornosti (ZOI), zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla (ZOZP) i zajamčene tradicionalne posebnosti (ZTP); poziva Komisiju da pojednostavi pristup tim sustavima i administrativne zahtjeve za njihovim odobrenjem za male proizvođače i poduzeća, da smanji administrativno opterećenje povezano s postupkom prijave i odobrenja, zadržavajući ih kao mjerilo kvalitete za europske proizvode čija je kvaliteta neupitna među izvoznim tržištima EU-a i da ciljano potiče marketinške aktivnosti za te proizvode;

62. poziva Komisiju da pojednostavi pravila koja se tiču reguliranja ponude sireva sa zaštićenom oznakom izvornosti ili zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla, posebno kada je riječ o minimalnim zahtjevima za odobrenje tih oznaka;

63. potiče Komisiju da što je prije moguće objavi izvješće predviđeno člankom 26. Uredbe (EU) br. 1169/2011 o pružanju podataka o hrani potrošačima, a u vezi s analizom učinka uvođenja obveznog navođenja zemlje podrijetla ili mjesta proizvodnje mlijeka i mliječnih proizvoda; izražava žaljenje zbog toga što Komisija još uvijek nije sastavila to izvješće, koje je trebalo predati do 31. prosinca 2014.;

Upravljanje rizikom u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda

64. ističe da postojeće mjere „sigurnosne mreže", kao što su javna intervencija i potpora za privatno skladištenje, same po sebi nisu dovoljni alati za rješavanje problema trajne nestabilnosti ili krize u sektoru mlijeka; dodaje da su interventne cijene preniske, više nisu povezane s tekućim tržišnim cijenama i da su se dugoročno pokazale neučinkovitima u osiguravanju odgovarajućih i stabilnih cijena poljoprivrednih proizvoda prodavanih izravno s poljoprivrednih gospodarstava;

65. podsjeća Komisiju na njezine obveze iz članka 219. Uredbe (EU) br. 1308/2013 ne samo radi rješavanja trenutačnog poremećaja na tržištu, nego i poduzimanja hitnih mjera kako bi se on spriječio, uključujući u slučajevima gdje bi mjere spriječile da se takve opasnosti pojave, nastave ili pretvore u ozbiljnije ili dugotrajnije poremećaje, ili gdje bi odgađanje poduzimanja hitnih mjera moglo uzrokovati ili pogoršati poremećaje ili bi povećalo opseg mjera koje bi kasnije bile potrebne za rješavanje opasnosti ili poremećaja, ili bi štetilo proizvodnji ili tržišnim uvjetima;

66. poziva Komisiju da se poveže s dionicima sektora i da provodi prikladnije i realističnije odredbe „sigurnosne mreže" utemeljene na preporukama promatračke skupine za tržište mlijeka, koje pružaju sigurnost u krizama u kojima značajan pad cijena mlijeka i značajan porast cijena robe istodobno ozbiljno utječu na profitnu maržu poljoprivrednika; poziva na ažuriranje intervencije kako bi odražavala troškove proizvodnje te se bolje prilagodila promjenama na tržištu;

67. poziva Komisiju da provodi prikladnije i realističnije odredbe „sigurnosne mreže" te da se interventnom cijenom bolje odražavaju stvarni troškovi proizvodnje i stvarne tržišne cijene te da je se bolje prilagođava promjenama na tržištu; stoga traži od Komisije da bez odlaganja prilagodi interventne cijene; nadalje, prepoznaje da bi u slučaju krize tržišta na temelju objektivnih kriterija trebalo privremeno obnoviti izvozne subvencije;

68. poziva Komisiju da surađuje s dionicima kako bi utvrdili pokazatelje o troškovima proizvodnje koji uzimaju u obzir troškove za energiju, gnojivo, hranu za životinje, plaće, najam i druge ključne ulazne troškove te u skladu s time revidirali referentne cijene; nadalje, poziva Komisiju da surađuje s dionicima kako bi definirali tržišni indeks koji uključuje trend u kotacijama proizvoda, cijenama mlijeka i troškovima proizvodnje;

69. naglašava da trenutačna situacija ruske zabrane uvoza pokazuje da je poželjno imati smjernice o kojima će međusobno raspraviti države članice, Komisija i Parlament, a koje služe za usmjeravanje pri aktiviranju mjera;

70. naglašava važnost prikladnijeg i realističnijeg instrumenta za rješavanje krize i preporučuje da Komisija, zajedno s Parlamentom kao suzakonodavcem, s dionicima tog sektora prouči mogućnost primjene instrumenata za upravljanje rizikom, primjerice tržišta terminskih ugovora, kako bi iskoristila nestabilnost sektora za povećanje njegove konkurentnosti; mišljenja je da bi se također trebali razmotriti novi instrumenti stabilizacije dohotka, kao što su osiguranje dohotka ili provedba programa zaštite marže u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda;

71. poziva Komisiju da, u suradnji s državama članicama i sudionicima u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda, razvije učinkovite instrumente osiguranja koji su prilagođeni za situacije snažnog i naglog pada cijene mlijeka;

Nepoštene trgovačke prakse u lancu opskrbe mlijekom i mliječnim proizvodima

72. ističe da su proizvođači mlijeka i mliječnih proizvoda, naročito mali proizvođači mlijeka i mliječnih proizvoda, posebno ranjivi na neravnoteže u lancu opskrbe, osobito zbog promjena u potražnji, rasta troškova proizvodnje i pada cijena poljoprivrednih proizvoda prodavanih izravno s poljoprivrednih gospodarstava, ali i zbog ekonomskih prioriteta u pojedinim državama članicama; smatra da se zbog pritiska na daljnji pad cijena koji stvaraju trgovci na malo plasiranjem proizvoda na tržište pod svojom markom i upornim korištenjem tekućim mlijekom kao „vodećim gubitnikom" potkopavaju rad i ulaganja proizvođača u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda i smanjuje vrijednost konačnog proizvoda za potrošače; brani potrebu da se među sudionike lanca opskrbe hranom uvede kodeks dobre prakse; naglašava potrebu pronalaska mehanizama koji učinkovito štite poljoprivrednike od iskorištavanja industrije i distributera i njihove dominantne pozicije na tržištu maloprodaje i traži od Komisije da što je prije moguće predstavi svoj prijedlog o suzbijanju nepoštenih trgovačkih praksi i da razmotri mogućnost sektorskog pristupa pravu tržišnog natjecanja i nepoštenim trgovačkim praksama;

73. smatra da nepoštene trgovačke prakse znatno ograničavaju mogućnost investiranja i prilagodbe sektora te da je potrebno boriti se protiv njih na razini EU-a i država članica;

74. prima na znanje da će proizvođači mlijeka i mliječnih proizvoda bez kriznog programa biti u gorem položaju, a mliječna industrija i velike prehrambene korporacije dobit će veću moć;

75. poziva na veće uključivanje proizvođača mlijeka i mliječnih proizvoda i njihovih organizacija u mehanizme, grupe ili inicijative upravljanja lancima opskrbe hranom;

o

o o

76. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

P8_TA(2015)0250

Vanjski utjecaj politike EU-a na području trgovine i ulaganja na inicijative javno-privatnog partnerstva

Rezolucija Europskog parlamenta od 7. srpnja 2015. o vanjskom utjecaju politike EU-a na području trgovine i ulaganja na inicijative javno-privatnog partnerstva u zemljama izvan EU-a (2014/2233(INI))

(2017/C 265/03)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir članak 208. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

— uzimajući u obzir Direktivu 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovorâ o koncesiji ([1]),

— uzimajući u obzir Direktivu 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ ([2]),

— uzimajući u obzir Direktivu 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ ([3]),

— uzimajući u obzir mišljenja Odbora za međunarodnu trgovinu o prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o javnoj nabavi (COM(2011)0896), o prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga (COM(2011)0895) i o prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o dodjeli ugovorâ o koncesiji (COM(2011)0897),

— uzimajući u obzir komunikacije Komisije naslovljene „Pokretanje privatnog i javnog ulaganja za oporavak i dugotrajnu strukturnu promjenu: razvoj javno-privatnog partnerstva” (COM(2009)0615), „Snažnija uloga privatnog sektora u postizanju uključivog i održivog rasta u zemljama u razvoju” (COM(2014)0263), „Europa 2020.: europska strategija za pametan, održiv i uključiv rast” (COM(2010)2020), „Trgovina, rast i globalna pitanja: trgovinska politika kao osnovna komponenta Strategije Europa 2020.” (COM(2010)0612), „Oporavak koji donosi veliki broj radnih mjesta” (COM(2012)0173), i „Korporativna društvena odgovornost: nova strategija EU-a za razdoblje 2011. – 2014.” (COM(2011)0681),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 27. rujna 2011. o novoj trgovinskoj politici za Europu u okviru strategije Europa 2020. ([4]), od 6. veljače 2013. o korporativnoj društvenoj odgovornosti: promicanje interesa društva i otvaranje puta održivom i uključivom oporavku ([5]) te od 26. listopada 2006. o javno-privatnim partnerstvima i pravu Zajednice o javnoj nabavi i koncesijama ([6]),

— uzimajući u obzir izvješće EIM-a (*Economisch Instituut voor het Midden en Kleinbedrijf*) za Komisiju iz 2010. pod naslovom „Internacionalizacija europskih MSP-a”,

([1]) SL L 94, 28.3.2014., str. 1.
([2]) SL L 94, 28.3.2014., str. 65.
([3]) SL L 94, 28.3.2014., str. 243.
([4]) SL C 56 E, 26.2.2013., str. 87.
([5]) Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0050.
([6]) SL C 313 E, 20.12.2006., str. 447.

Utorak, 7. srpnja 2015.

— uzimajući u obzir točku 5. Komunikacije Komisije naslovljene „Strategija za jednakost žena i muškaraca 2010. – 2015." (COM(2010)0491), načela UN-a o osnaživanju žena objavljena u ožujku 2010., Vodeća načela Ujedinjenih naroda o poslovanju i ljudskim pravima te zaključke Vijeća „Vanjska politika" od 8. prosinca 2009. i točku 46. završnog dokumenta s konferencije UN-a o održivom razvoju (Rio+20),

— uzimajući u obzir preporuku OECD-a iz svibnja 2012. o načelima javnog upravljanja u javno-privatnom partnerstvu ([1]), Konvenciju OECD-a iz 1997. o borbi protiv podmićivanja stranih javnih dužnosnika u međunarodnom poslovanju i Smjernice OECD-a za multinacionalna poduzeća, ažurirane u svibnju 2011. ([2]),

— uzimajući u obzir relevantne konvencije Međunarodne organizacije rada,

— uzimajući u obzir Smjernice o promicanju dobrog upravljanja u javno-privatnom partnerstvu Gospodarske komisije UN-a za Europu iz 2008. godine ([3]),

— uzimajući u obzir Zakonodavni vodič o privatno financiranim infrastrukturnim projektima Komisije UN-a za međunarodno trgovačko pravo (UNCITRAL) iz 2001. ([4]) te radove predstavljene na Međunarodnom kolokviju UNCITRAL-a o javno-privatnom partnerstvu održanom u Beču 2. i 3. svibnja 2013. godine,

— uzimajući u obzir izvješće CAF-a iz 2010. naslovljeno „*Infraestructura pública y participación privada: conceptos y experiencias en América y España*",

— uzimajući u obzir „Referentni vodič za javno-privatno partnerstvo: verzija 2.0" iz srpnja 2014. koji su sastavili Azijska razvojna banka, Međuamerička razvojna banka, Grupacija Svjetske banke i Savjetodavni mehanizam za javno-privatnu infrastrukturu ([5]),

— uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za međunarodnu trgovinu i mišljenja Odbora za razvoj te Odbora za unutarnje tržište i zaštitu potrošača (A8-0182/2015),

A. budući da gospodarske strukture i društva zemalja i njihova dinamičnost imaju koristi od okruženja u kojima se omogućuje interakcija između javnog i privatnog sektora te suradnja između javnih i privatnih subjekata, između ostalog, preko zajedničkih inicijativa i pothvata;

B. budući da, unatoč tomu što su javno-privatna partnerstva dugoročno sredstvo koje se rabi u vladinoj politici na međunarodnoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, ne postoji međunarodno priznata definicija tih partnerstava, a ni sveobuhvatan regulatorni okvir za njih; budući da se u praksi podrazumijeva da se javno-privatna partnerstva odnose na „širok i raznolik spektar suradničkih odnosa između javnih aktera (vlada, agencija i međunarodnih organizacija ili kombinacija tih tijela) i privatnih aktera (poduzeća ili neprofitnih subjekata)" te da obično podrazumijevaju da je privatni sektor zadužen za nabavu infrastrukture ili imovine koju su tradicionalno pružale vlade;

C. budući da su javno-privatna partnerstva i na jedinstvenom tržištu i u inozemstvu važan pokretač gospodarskog rasta, inovacija, konkurentnosti i stvaranja radnih mjesta te imaju stratešku ulogu u modernizaciji infrastrukture, posebno kada je riječ o energetskoj, vodnoj, cestovnoj i digitalnoj infrastrukturi; budući da su europska poduzeća dovoljno iskusna da se natječu za javno-privatna partnerstva i da u sklopu njih posluju;

D. budući da se javno-privatna partnerstva ostvaruju u raznim oblicima, a zakonodavstvo o jedinstvenom tržištu propisuje visoke postupovne standarde; budući da je zakonodavstvo o tome bilo preispitano i pročišćeno direktivama 2014/24/EU i 2014/25/EU o javnim nabavama, Direktivom 2014/23/EU o koncesijama i smjernicama o institucionaliziranim javno-privatnim partnerstvima;

([1]) http://www.oecd.org/governance/budgeting/PPP-Recommendation.pdf
([2]) http://www.oecd.org/governance/budgeting/PPP-Recommendation.pdf
([3]) www.unece.org/fileadmin/DAM/ceci/publications/ppp.pdf
([4]) http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/procurem/pfip/guide/pfip-e.pdf
([5]) http://api.ning.com/files/Iumatxx-0jz3owSB05xZDkmWIE7GTVYA3cXwt4K4s3Uy0NtPPRgPWYO1lLrWaTUqybQeTXIeu-SYUxbPFWlysuyNI5rL6b2Ms/PPPReferenceGuidev02Web.pdf

E. budući da su javno-privatna partnerstva za pružanje infrastruktura, roba i osnovnih usluga tehnički složena;

F. budući da svjetska gospodarska kriza od 2007. ozbiljno pogađa sve iskusne zemlje, zemlje u usponu i zemlje u razvoju i da ima učinak na proračunsku politiku i na dostupnost sredstava za izvršenje projekata i za institucijska i za privatna tijela, posebno mala i srednja poduzeća, što utječe na razvoj infrastrukture i na druge projekte koji zahtijevaju velike količine kapitala, kao i na pružanje osnovnih usluga;

G. budući da se zbog ograničenja javnoga proračuna koja su pogoršana gospodarskom i dužničkom krizom sve više tijela javne vlasti koristi inovativnim rješenjima, kao što su javno-privatna partnerstva koja, ako se pravilno provedu, mogu unaprijediti troškove, učinkovitost, uspješnost i kvalitetu javnih usluga i zajamčiti pravodobnu isporuku javne infrastrukture, uz odgovarajuće sudjelovanje javnih i privatnih aktera;

H. budući da je pozitivan utjecaj javno-privatnih partnerstva rezultat poboljšane provedbe projekata, dobrog omjera koristi i troškova, mogućnosti dugoročnog financiranja troškova, poticanja inovacija i istraživanja te fleksibilnijeg i stručnijeg upravljačkog okruženja;

I. budući da liberalizacija trgovine i ulaganja nije sama sebi svrhom, nego alat koji treba služiti za stvaranje dobiti i poboljšanje kvalitete života svjetskog stanovništva te budući da u tom smislu to predstavlja priliku za razvoj inovativnih politika, uključujući i nove instrumente poput novoustanovljenih financijskih instrumenata i mrežu sporazuma o slobodnoj trgovini koji su tijelima javne vlasti trećih zemalja korisni kako bi zajamčili isporuku infrastruktura, roba i usluga od općeg interesa, istovremeno omogućujući ili utirući put za daljnje sudjelovanje poduzeća Europske unije u investicijskim projektima u inozemstvu koji spajaju privatna poduzeća i javna tijela;

J. budući da javno-privatna partnerstva imaju dugi životni ciklus koji ponekad traje od 10 do 30 godina te budući da bi on trebao biti smislen i dosljedan ciljevima koji se odnose na rad, robu i usluge koje treba pružiti, bez umjetnog narušavanja konkurencije na tržištu ili stvaranja većih troškova i nepotrebnog opterećenja za javnu upravu i porezne obveznike;

K. budući da trgovinska politika Europske unije ne treba poticati, niti kočiti suverenu odluku o korištenju javno-privatnog partnerstva, ali ako se jednom donese odluka u tom smislu, EU treba svojim velikim, srednjim i malim poduzećima te mikropoduzećima zajamčiti najbolji mogući pristup tržištima javne nabave u državi partneru, pružajući lokalnoj zajednici dodanu vrijednost u skladu s načelima otvorenosti, sudjelovanja, odgovornosti, učinkovitosti i usklađenosti politika;

L. budući da činjenica da privatni sektor može podcijeniti društvenu infrastrukturu i zaštitu koju ona pruža, znatni troškovi povezani s pružanjem infrastrukture, položaj nekih sektora kao prirodno monopolnih ili njihova strateška važnost znače da otvoreno natjecanje i privatizacija u mnogim slučajevima nisu najpogodnija politička mogućnost kada javni interes mora prevladati;

M. budući da je stoga svrha javno-privatnih partnerstava da kombiniraju najbolje od obaju sektora: pružanje usluga i infrastrukture od općeg interesa, i to povećanim sudjelovanjem privatnog sektora, a ne postupcima privatizacije;

N. budući da se mnoge zemlje u usponu i u razvoju suočavaju s raskorakom između dinamičnosti privatnih poduzeća i nedostatka pouzdane javne infrastrukture; budući da te razlike (koje su osobito uočljive u Indiji i Brazilu) dovode u pitanje potencijalni rast jer se njima ograničavaju izvozni/uvozni kapaciteti ili narušavaju proizvodne linije zbog nepostojanja dostatne lučke infrastrukture, pomanjkanja u unutarnjem prijevozu (željeznice, teretni prijevoz i autoceste) ili nefunkcionalnih pogona za proizvodnju energije i mreža za distribuciju energije; budući da te razlike imaju i nepovoljan učinak na ljudsku dobrobit (zbog nedostatka kanalizacijskih i vodoopskrbnih mreža); budući da se javno-privatnim partnerstvima omogućuju rješenja u sklopu kojih partner ili konzorcij pruža „zgrade” (građevinske, projektantske i arhitektonske usluge), „financiranje” (injekcija privatnih sredstava, barem za pretfinanciranje projekta) i „korištenje” (usluge održavanja, nadzora i upravljanja);

O. budući da su se međuvladine organizacije koristile javno-privatnim partnerstvima i kako bi uputile pomoć najmanje razvijenim zemljama preko partnerstava koja djeluju u području razvoja i suradnje: Svjetska banka, regionalne banke za obnovu, Organizacija za hranu i poljoprivredu, Svjetska zdravstvena organizacija i Fond UN-a za djecu (UNICEF) samo su neki od korisnika javno-privatnih partnerstava za provedbu mjera; budući da, kad je riječ o geografskom naglasku,

SAD, Australija, Japan, Malezija, Singapur, Ujedinjeni Arapski Emirati i druge azijske i latinoameričke zemlje (predvođene Čileom) imaju iskustvo u javno-privatnim partnerstvima; budući da države OECD-a (Finska, Francuska, Njemačka, Grčka, Italija, Irska, Nizozemska, Portugal i Španjolska) također posjeduju odgovarajuće zakonodavstvo; budući da Ujedinjena Kraljevina posjeduje najrazvijeniji program kad je riječ o javno-privatnim partnerstvima (pri čemu je inicijativa privatnog financiranja zaslužna za oko 20 % javnog ulaganja); budući da je EU vodeći na tržištu infrastrukture javno-privatnih partnerstava, s više od 45 % nominalne vrijednosti javno-privatnih partnerstava;

P. budući da se javno-privatna partnerstva rabe u kontekstu strukturnih fondova, proširenja, transeuropskih mreža, zajedničkih tehnoloških inicijativa, programa Europa 2020., istraživanja i razvoja (tvornice budućnosti, energetski učinkovite zgrade, inicijativa za ekološka vozila, industrija održivih postupaka, fotonika, robotika, računalstvo visokih performansi i mreže pete generacije 5G), e-učenja, istraživačkih projekata sa sveučilištima i drugih programa u području zdravstva (kao što je inicijativa za inovativne lijekove); budući da su Europska investicijska banka i Europski centar znanja za javno-privatna partnerstva provodili projekte u EU-u, njegovu susjedstvu i šire; budući da je EU svoj doprinos dao i preko Fonda za globalnu energetsku učinkovitost i obnovljivu energiju; budući da se u okviru Europskog fonda za strateška ulaganja namjerava podržati niz javno-privatnih partnerstava u EU-u, u kojima mogu sudjelovati poduzeća trgovinskih partnera;

Q. budući da su do sada tržišta javne nabave EU-a bila otvorena međunarodnom natjecanju te je EU usvojio pravila za promicanje istinskog i pravednog tržišnog natjecanja na jedinstvenom tržištu te natjecanje međunarodnih ulagača u ravnopravnim uvjetima; budući da u Uniji ne postoji nikakva diskriminacija zbog inozemnog vlasništva ili kontrole te da se za sudjelovanje u javno-privatnom vlasništvu strana poduzeća mogu osnivati na lokalnoj razini;

R. budući da sporazumi EU-a o slobodnoj trgovini obuhvaćaju odredbe kojima se poduzećima utire put za nadmetanje u javno-privatnim partnerstvima preko pristupa tržištima i prije uspostavljanja poslovnog nastana; budući da su postupanje u odnosu na Koreju, Kolumbiju/Peru, Srednju Ameriku, Singapur i Kanadu (te Vijetnam i Japan) te mogućnosti koje su im otvorene definirani različito i pojedinačno; budući da mora postojati relativno fleksibilan pristup u pogledu pregovora s raznim partnerima; međutim, budući da cilj uvijek treba biti doprinos održivom socijalnom, gospodarskom i ekološkom razvoju, demokraciji i dobrom upravljanju, poštovanju ljudskih prava i promicanju međunarodno priznatih pravila zaštite, uključujući stvaranje dostojanstvenih radnih mjesta; budući da se na multilateralnoj razini Općim sporazumom o trgovini uslugama (GATS) i Sporazumom o javnoj nabavi (GPA) također utvrđuje niz obveza, što se može činiti i u sklopu drugih plurilateralnih instrumenata kao što je Sporazum o trgovini uslugama (TiSA); budući da okruženje u EU-u stoga postaje konkurentnije;

Popratne informacije

1. naglašava da je potrebno poticati otvaranje dostojanstvenih radnih mjesta, konkurentnost i produktivnost unutar EU-a i u trećim zemljama preko inovativnih politika i novih alata za poticanje aktivnosti gospodarskih aktera radi ponovnog pokretanja rasta, među ostalim ulaganjima izvan jedinstvenog tržišta; vjeruje da bi javno-privatna partnerstva, kao jedna od nekoliko mogućnosti, mogla biti potencijalan izvor rasta za poduzeća u EU-u i korisna za naše partnerske treće zemlje jer bi mogla osigurati infrastrukturu te robu i usluge od općeg interesa;

2. podsjeća na to da bi se javno-privatnim partnerstvima trebala ostvariti visoka dodana vrijednost za građane i potrošače, jamčiti kvaliteta usluga i/ili robe te pružiti konkretne tržišne i gospodarske prednosti za javne uprave, i na državnoj i na lokalnoj razini, izbjegavajući pritom stvaranje dodatnih opterećenja ili gubitaka u javnom sektoru;

3. poziva Komisiju da promiče definiciju međunarodno priznatog javno-privatnog partnerstva kao dugoročnog odnosa između javnih tijela i privatnih investitora za pružanje visoko kvalitetnih, pristupačnih javnih usluga i infrastruktura na temelju uvjeta jasno utvrđenih u ugovorima koji se mogu jednostavno ocijeniti pomoću pokazatelja praćenja, kako bi se zajamčila pravedna i primjerena naknada ako se poštuju uvjeti ugovora;

4. napominje da mala i srednja poduzeća te velika trgovačka društva jednako mogu pružiti znanje i vještine privatnog sektora, iskustvo i dobre prakse, kao i mreže u kojima sudjeluju javna tijela vlasti zemalja izvan EU-a, čime učinkovito pomažu u stvaranju politika održivog razvoja; smatra da mala i srednja poduzeća mogu na najbolji način ostvariti svoj potencijal ako stvaraju mreže i posluju na svjetskoj razini te ulaze na tržišta izvan Europe, između ostaloga i preko javno-

privatnih partnerstava; u tom smislu poziva Komisiju da promiče i podupire stvaranje konzorcija i drugih oblika suradnje između velikih kompanija i malih i srednjih poduzeća kako bi se MSP-ima olakšao pristup projektima javno-privatnog partnerstva;

5. ističe da se pri uspostavljanju javno-privatnih partnerstva moraju posebno uzimati u obzir izazovi s kojima se mala i srednja poduzeća iz EU-a suočavaju kad se natječu na međunarodnim tržištima u okviru javno-privatnog partnerstva te potrebu da se zajamči da mala i srednja poduzeća imaju konkretan, pošten i uzajaman pristup, osobito u sektoru komunalnih usluga, kako je utvrđeno Direktivom 2014/25/EU; u tom pogledu naglašava važnost točno određenih pravila kojima se MSP-ovima omogućuje klastersko ili udruženo natjecanje te korištenje otvorenim i transparentnim lancima podugovaratelja;

Izazovi

6. smatra da je vrijedna žaljenja činjenica da su tržišta javne nabave EU-a dosad uglavnom bila otvorena za međunarodno natjecanje, dok se poduzeća iz EU-a i dalje suočavaju s velikim preprekama u inozemstvu; poziva Komisiju da jamči da trgovinski sporazumi Unije sadrže instrumente koji našim poduzećima, posebno MSP-ima, omogućuju da je pod jednakim uvjetima natječu sa stranim poduzećima u inozemstvu; također zahtijeva jasna pravila i jednostavan pristup informacijama o natječajima i dodjeli kriterija te ukidanje diskriminirajućih i neopravdanih trgovinskih prepreka u području javne nabave, usluga i ulaganja (kao što su porezna diskriminacija, regulatorne prepreke osnivanju ogranaka ili podružnica te ograničenja dostupnosti financijskih sredstava); poziva naše partnerske zemlje da primjene načela otvorenog upravljanja kako bi se jamčila transparentnost i izbjegao sukob interesa te da se s oprezom koriste javno-privatnim partnerstvima, uzimajući u obzir ne samo analizu omjera troškova i koristi i održivost projekata, već i financijski i tehnički kapacitet javnih vlasti da nadziru provođenje usluga ili infrastrukture u skladu s interesom javnosti;

7. uviđa da se izazovi povezani s javno-privatnim partnerstvima mogu prevladati zahvaljujući načelima dobrog upravljanja kao što su transparentnost i jasnoća pravila kada je riječ o sljedećim ključnim pitanjima: dodjeljivanje, provedba i procjena od prvih faza projekta, oblikovanje i definicija prijenosa rizika (posebice procjena srednjoročne i dugoročne isplativosti), sudjelovanje zainteresiranih strana i organizacija civilnog društva), borba protiv korupcije i prijevare, financijska i tehnička sposobnost odgovorne uprave da na odgovarajući način planira i nadzire provođenje ugovora i jačanje pravne sigurnosti unutar okvira kojim se tijelima javne vlasti jamči provođenje njihovih javnih ovlasti; poziva Komisiju i države članice (koji u tom pogledu imaju ključnu ulogu) da promiču ta načela i s tim povezane dobre prakse izvan naših granica;

8. podsjeća na to da su karakteristike javno-privatnih partnerstva njihova visoka vrijednost i tehnička složenost te dugoročne obveze strana koje u njima sudjeluju; konstatira da te karakteristike stoga iziskuju odgovarajuće razine fleksibilnosti i postupovnih jamstava kojima se jamče transparentnost, nediskriminacija i jednako postupanje;

9. podsjeća da u infrastrukturnim projektima (posebno onima povezanima s građevinarstvom, okolišem, telekomunikacijama i energetskim mrežama) postoji nekolicina inherentnih rizika i da vlade preko javno-privatnih partnerstva dio tih rizika prenose na privatne izvođače radova kako bi zajedno iskoristili prednosti tih projekata, ali i snosili rizike i odgovornost za njih; nadalje, ističe da je primjerena podjela rizika ključna za smanjenje troškova projekata, njihovu uspješnu provedbu i opstojnost;

10. podsjeća da je pružanje kvalitetnih, pristupačnih i troškovno isplativih usluga javnosti unutar i izvan EU-a ključan preduvjet za uspješno provođenje i opstojnost javno-privatnih partnerstva; podsjeća da složeni izbor predložaka i ugovora utječe na razvoj projekta; upozorava da su se javno-privatna partnerstva ponekad koristila samo kako bi se postigao cilj formalnog poštivanja ciljeva u pogledu javnog duga; ističe da je potreban odgovarajući institucijski okvir u kojem se kombinira političko obvezivanje, dobro upravljanje i odgovarajuće osnovno zakonodavstvo kako bi se jamčilo da se javno-privatnim partnerstvima građanima pruža bolja kvaliteta i široka pokrivenost usluga; u tom smislu naglašava važnost odgovarajuće procjene profila i prošlih iskustava dotičnih poduzeća radi utvrđivanja jesu li njihove pružene usluge bile kvalitetne i jesu li poslovali na odgovoran način;

Uključivanje privatnog sektora u razvoj

11. naglašava međusobnu povezanost politika EU-a na području trgovine, ulaganja i razvoja te da se člankom 208. Ugovora iz Lisabona uvodi načelo usklađenosti politika u interesu razvoja prema kojem se, pri provedbi politika koje bi mogle utjecati na zemlje u razvoju, moraju uzeti u obzir ciljevi razvojne suradnje; također naglašava važnost da politike

Europske unije u području ulaganja budu usmjerene prema financijskim odlukama koje sadržavaju stvarnu ocjenu socijalnog učinka;

12. ističe sve veći potencijal javno-privatnih partnerstva kao jedne od mnogih mogućnosti za poticanje inovativnih rješenja i mobiliziranje dugoročnih privatnih financijskih i domaćih sredstva za razvojne ciljeve s obzirom na to da su u zemljama u razvoju nužna golema ulaganja kad je riječ o infrastrukturi, opskrbi vodom i energiji, koja javni sektor ne može sam osigurati, i od kojih bi većina imala koristi od uključivanja privatnog sektora; vjeruje da se javno-privatnim partnerstvima mogu generirati inovacije u tehnologiji i poslovnim modelima te uspostaviti mehanizmi za odgovornost privatnog sektora; međutim, upućuje na slučajeve kada sudjelovanje privatnog sektora u javno-privatnim partnerstvima u nekim zemljama u razvoju nije postiglo očekivane rezultate; stoga napominje da je potrebna potpora u obliku tehničke podrške kako bi se ojačao pravni i institucionalni okvir u kojem su razvijena javno-privatna partnerstva, posebice kako bi se ojačala sposobnost primjerenog ocjenjivanja, planiranja i nadgledanja provedbe takvih projekata, uz mogućnost da javni partneri zahtijevaju naknadu od privatnih poduzeća u slučaju nepridržavanja ugovornih obveza;

13. prima na znanje da se javno-privatna partnerstva nalaze visoko na popisu prioriteta razvojnog plana te da se sve višu promiču kao rješenje za manjak sredstava za financiranje infrastrukture i u razvijenim zemljama i u zemljama u razvoju;

14. poziva Komisiju da, s obzirom na to da je naznačila da u sljedećim godinama želi znatno proširiti primjenu spajanja, usvoji preporuke iz tematskog izvješća Europskog revizorskog suda o primjeni spajanja te da procijeni mehanizme spajanja zajmova i bespovratnih sredstava, osobito u pogledu razvoja i financijske dodatnosti, transparentnosti i odgovornosti;

15. poziva tijela EU-a da potiču poduzeća EU-a koja sudjeluju u javno-privatnim partnerstvima u trećim zemljama, posebno u najmanje razvijenim zemljama, da rade u skladu s načelom političke dosljednosti, u skladu s postojećim Smjernicama za multinacionalna poduzeća Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD), kako bi se ciljevi razvojne suradnje uzimali u obzir; nadalje poziva Komisiju da potiče održiva ulaganja, uzimajući u obzir razvojne ciljeve na način da daje prednost dugoročnom razvoju domaćih gospodarstava, i da promiče projekte usmjerene na zaštitu okoliša, smanjenje siromaštva, obrazovanje, gospodarenje otpadom ili, primjerice, upotrebu obnovljivih izvora energije;

16. ističe da javno-privatna partnerstva predstavljaju učinkovit način za trošenje europskih sredstava u području razvojne pomoći uz istovremeno pružanje potpore prioritetima EU-a i usklađenosti s ostalim politikama; poziva na veće sudjelovanje i ulaganje Komisije u razvojna javno-privatna partnerstva i korištenje javno-privatnim partnerstvima kao sredstvom kojim se omogućuje proširenje ograničenog razvojnog proračuna Unije;

17. ističe činjenicu da će privatno ulaganje i financiranje najvjerojatnije biti ključni pokretači održivog rasta za koji se predviđa da će sljedećih godina u zemljama u razvoju iznositi otprilike 5 %; uviđa da se takvim privatnim financiranjem može pomoći u pružanju potpore lokalnim gospodarstvima i poduzećima te otvoriti dostojanstvena radna mjesta i time dovesti do iskorjenjivanja siromaštva, pod uvjetom da su izravna strana ulaganja propisno regulirana i povezana s konkretnim poboljšanjima u gospodarstvima partnerskih zemalja, kao što su prijenosi tehnologije i pružanje mogućnosti za strukovno osposobljavanje lokalnoj radnoj snazi; smatra da u tim okolnostima javno-privatna partnerstva mogu koristiti najmanje razvijenim zemljama, s obzirom na to da nerazmjeran rizik ulaganja previše koči privatna ulaganja; naglašava da bi buduća javno-privatna partnerstva u okviru razvojnog plana za razdoblje nakon 2015. trebala biti usmjerena na smanjenje siromaštva i druge održive razvojne ciljeve te usklađena s nacionalnim razvojnim planovima partnerskih zemalja;

18. napominje da pravilno strukturirana i učinkovito provedena javno-privatna partnerstva mogu donijeti brojne prednosti uključujući inovacije, veću učinkovitost iskorištavanja resursa te jamčenje i praćenje kvalitete; konstatira i da javno-privatna partnerstva u zemljama u razvoju treba ocjenjivati na temelju njihova kapaciteta postizanja razvojnih ciljeva te da rizik u javnom i privatnom sektoru treba biti pravedno podijeljen; naglašava da su javno-privatna partnerstva u zemljama u razvoju do sada većinom bila ostvarivana u energetskom i telekomunikacijskom sektoru, dok su privatna ulaganja u socijalnu infrastrukturu i dalje rijetkost; stoga potiče ona javno-privatna partnerstva koja su prvenstveno usmjerena na postizanje ciljeva održivog razvoja;

19. poziva da se vladama partnerskih zemalja poveća tehnička pomoć, u što je uključeno osposobljavanje lokalnog osoblja i dijeljenje tehnologije, kako bi ih se osposobilo za sudjelovanje u vlasništvu nad javno-privatnim partnerstvima i preuzimanje odgovornosti za upravljanje njima, između ostalog pružanjem pomoći pri uspostavi bankovnih sustava i poreznih uprava koji će biti u stanju financijski upravljati javnim i privatnim sredstvima; ističe da prijašnja iskustva

pokazuju da u nekim slučajevima loše dogovoreni ugovori o javno-privatnom partnerstvu mogu dovesti do više razine zaduženosti zemalja te poziva na uspostavu regulatornog okvira za odgovorno financiranje; poziva Komisiju da razmotri mogućnost pružanja tehničke pomoći zemljama u razvoju i savjetovanja o načinu izrade i provedbi standarda EU-a na njihovim tržištima;

20. snažno podupire učinkovito i sveobuhvatno širenje i primjenu vodećih načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima unutar i izvan EU-u te naglašava potrebu za poduzimanjem svih potrebnih političkih i zakonodavnih mjera kako bi se riješili propusti u učinkovitoj primjeni vodećih načela UN-a, među ostalim i na području pristupa pravosuđu;

21. ističe da se agencije za razvoj moraju pobrinuti da se javna sredstva za razvoj namijene financiranju lokalnih gospodarskih mreža u zemljama u razvoju, a ne da se preusmjeravaju na promicanje privatnih poduzeća i transnacionalnih korporacija iz zemalja koje su ta sredstva donirale; posebno naglašava da bi javno-privatna partnerstva trebala biti usmjerena na jačanje kapaciteta domaćih mikro, malih i srednjih poduzeća;

22. podsjeća da Europska unija obvezala promicati jednakost spolova te jamčiti uvođenje načela jednakosti spolova u svim područjima svoga djelovanja; poziva na uključivanje rodne dimenzije u planiranje i pokretanje javno-privatnih partnerstva, primjerice prikupljanjem i analizom podataka razvrstanih po spolu za ciljanje investicije te unošenjem u ugovore klauzula o pozitivnom utjecaju na žene kao jednom od ključnih pokazatelja uspješnosti; u tom kontekstu poziva da se pojačana podrška pruži lokalnim malim i srednjim poduzećima, a posebno poduzetnicama, kako bi im se omogućilo da imaju korist od rasta ostvarenog u privatnom sektoru;

Potencijalni instrumenti za osposobljavanje poduzeća iz EU-a za sudjelovanje u javno-privatnim partnerstvima izvan EU-a

23. poziva Komisiju da radi na tome da pojedine zemlje obveže na pružanje znatnog pristupa tržištu na međunarodnoj razini u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji i u bilateralnim pregovorima s trećim zemljama koji su u tijeku, primjenjujući pozitivan i uzajaman pristup koji omogućuje međunarodno tržišno natjecanje, kako bi se ispravila asimetrija u razini otvorenosti tržišta javne nabave u EU-u u odnosu na ona drugih trgovinskih partnera; poziva Komisiju da radi na uklanjanju administrativnih, postupovnih i tehničkih prepreka koje sprječavaju poduzeća iz EU-a da sudjeluju u stranim javno-privatnim partnerstvima;

24. poziva Komisiju da prilikom pregovora o sporazumima o trgovini i ulaganjima s drugim zemljama podržava ukidanje prepreka za poduzeća iz EU-a, posebno za mala i srednja poduzeća, kako bi ona mogla ulaziti u javno-privatna partnerstva u tim zemljama i podržavati profesionalnu mobilnost građana EU-a u tim zemljama, te kako bi se pod jednakim uvjetima mogla natjecati s domaćim poduzećima i poduzećima iz trećih zemalja.

25. poziva Komisiju da prati poduzeća EU-a u inozemstvu i donosi zaključke o uspješnim pričama, primjerima i dobroj praksi radi sastavljanja smjernica te da razmotri osnivanje virtualnih centara ili promatračnica, kako bi se poduzećima iz EU-a, posebice MSP-ima, olakšao pristup informacijama o mogućnostima za sudjelovanje u javno-privatnim partnerstvima; poziva Komisiju da potiče stvaranje platformi i mreža koje su prilagođene korisnicima radi promicanja strukturnog dijaloga među dionicima te da pruža tehničku podršku kad je riječ o zakonodavnom okviru i očekivanim izazovima; poziva Komisiju da provede studiju o učincima sporazuma o slobodnoj trgovini koje je potpisala Unija te njihove provedbe u pogledu pristupa europskih poduzeća stranim javno-privatnim partnerstvima; vjeruje da takva studija može ukazati na njihove stvarne učinke sporazuma o slobodnoj trgovini u području javno-privatnih partnerstava te na moguće prepreke koje nisu riješene;

26. zahtijeva od Komisije da potiče uporabu jasnih i sveobuhvatnih računovodstvenih pravila na međunarodnoj razini kako bi se smanjile nejasnoće u vezi s javno-privatnim partnerstvima, uz promicanje dobre proračunske politike i održivosti projekata;

27. poziva Komisiju da se pobrine da tijela uz potporu EU-a, poput Europske agencije za mala i srednja poduzeća i Europske poduzetničke mreže, također mogu pristupiti informacijama o sudjelovanju u partnerstvima u državama izvan EU-a i dijeliti ih s MSP-ima te promicati sudjelovanje malih i srednjih poduzeća u javno-privatnim partnerstvima u trećim zemljama;

28. ističe da je, kako bi se privukla prekogranična financijska sredstva iz privatnog sektora u javno-privatna partnerstva, presudno pružiti dostatna jamstva da će ta dugoročna ulaganja imati koristi od jasnog, stabilnog i sigurnog okruženja, dobrog upravljanja, pravne sigurnosti, transparentnosti, jednakog postupanja, nediskriminacije i učinkovitog rješavanja

sporova; poziva Komisiju i Vijeće da u tu svrhu surađuju u nadležnim međunarodnim forumima i međunarodnih financijskim ustanovama kako bi osigurali potreban zakonodavni okvir koji je transparentan, demokratski, uključiv, učinkovit i isplativ;

***Javno-privatna partnerstva izvan EU-a: nove mogućnosti za zapošljavanje i rast poduzeća* iz EU-a**

29. uvjeren je da bi veće sudjelovanje poduzeća iz EU-a u međunarodnim javno-privatnim partnerstvima velikih razmjera moglo dovesti do znatnih koristi u pogledu stvaranja dostojanstvenih radnih mjesta, produktivnosti, konkurentnosti, tehnoloških mogućnosti i inovacijskog razvoja u EU-u; podsjeća da se u studiji Komisije iz 2010. pod nazivom „Internacionalizacija europskih MSP-a" ističe pozitivna veza između internacionalizacije i inovacije u pogledu proizvoda, usluga i postupaka;

30. naglašava da se tijekom djelovanja u ovom području posebice moraju uzeti u obzir izazovi s kojima se mala i srednja poduzeća iz EU-a suočavaju kada se kao dijelovi javno-privatnog partnerstva natječu na međunarodnim tržištima te potreba za osiguranjem konkretnog i poštenog pristupa MSP-ima; u tom pogledu naglašava važnost točno određenih pravila kojima se MSP-ima omogućuje klastersko ili udruženo nadmetanje te korištenje otvorenim i transparentnim lancima podugovaratelja; smatra da je potrebno poticati MSP-ove da sudjeluju kao podugovaratelji ili kao dio konzorcija koji sudjeluju u nadmetanju za ugovore;

31. podsjeća na postignuća u EU-u do kojih je došlo uporabom javno-privatnih partnerstava u razvoju infrastrukture i vodećim područjima tehnologije, istraživanja, e-učenja i drugim sektorima s visokom dodanom vrijednošću te potiče Komisiju da utvrdi u kojim su projektima ostvareni najbolji rezultati u EU-u te da promiče sudjelovanje svih vrsta poduzeća iz EU-a, posebno malih i srednjih poduzeća, u takvim inicijativama u inozemstvu;

o

o o

32. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji i Europskoj investicijskoj banci.

P8_TA(2015)0251

Sektor voća i povrća od reforme iz 2007.

Rezolucija Europskog parlamenta od 7. srpnja 2015. o sektoru voća i povrća od reforme iz 2007. (2014/2147(INI))

(2017/C 265/04)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir Izvješće Komisije o provedbi odredaba o proizvođačkim organizacijama, operativnim fondovima i operativnim programima u sektoru voća i povrća od reforme iz 2007. (COM(2014)0112),

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 16. lipnja 2014. o prethodno spomenutom izvješću Komisije,

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda ([1]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. ožujka 2014. o budućnosti europskog sektora hortikulture – strategije za rast ([2]),

— uzimajući u obzir studiju naslovljenu „Sektor voća i povrća u EU-u: pregled i perspektiva Zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) nakon 2013.", provedenu 2011. pod pokroviteljstvom Europskog parlamenta,

— uzimajući u obzir dvije studije naslovljene „Ususret novim pravilima za sektor voća i povrća u EU-u", koje su proveli Skupština europskih regija proizvođača voća, povrća i ukrasnog cvijeća i bilja (Assemblée des Régions Européennes Légumières et Horticoles (AREFLH)) i Sveučilište u Wageningenu za radionicu Europskog parlamenta održanu 22. siječnja 2015.,

— uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije o rješavanju problema nepoštenih trgovačkih praksi među poduzećima u lancu opskrbe hranom (COM(2014)0472),

— uzimajući u obzir studiju naslovljenu „Komparativna analiza instrumenata za upravljanje rizikom u skladu sa Zakonom SAD-a o poljoprivredi (US Farm Bill) iz 2014. i Zajednička poljoprivredna politika (ZPP) za razdoblje od 2014. do 2020. godine", provedenu 2014. pod pokroviteljstvom Europskog parlamenta,

— uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj i mišljenje Odbora za proračunski nadzor (A8-0170/2015),

A. budući da je politika Unije u sektoru voća i povrća od 1990-ih usredotočena na jačanje uloge proizvođačkih organizacija;

B. budući da se reformom iz 2007. željelo ojačati proizvođačke organizacije koje se bave proizvodnjom voća i povrća, između ostalog, stavljanjem na raspolaganje šireg spektra instrumenata kako bi se omogućilo sprečavanje tržišnih rizika te upravljanje njima, kao i unapređenjem te usmjeravanjem opskrbe, poboljšanjem kvalitete i konkurentnosti, prilagodbom opskrbe potrebama tržišta te pružanjem tehničke podrške za ekološki prihvatljivu proizvodnju;

C. budući da, za razliku od privatnih komercijalnih poduzeća, proizvođačke organizacije podliježu nizu ograničenja kao što su ograničenja uporabe ulaganja u vezi sa strukturom prihoda ili potrebom za prodavanjem;

D. budući da je važno poduprijeti sektor voća i povrća na cijelom području Unije zbog njegove važnosti u smislu dodane vrijednosti i zapošljavanja te zbog pozitivnih učinka koje ima na zdravlje jer omogućuje zdravu i uravnoteženu prehranu;

([1]) SL L 347, 20.12.2013., str. 671.
([2]) Usvojeni tekstovi, P7_TA(2014)0205.

Utorak, 7. srpnja 2015.

E. budući da je potpora Unije proizvođačkim organizacijama i udruženjima proizvođačkih organizacija usmjerena na jačanje konkurentnosti sektora, podupiranje inovacija, povećanje produktivnosti, jačanje promidžbe, poboljšanje pregovaračke pozicije poljoprivrednika i ponovno uspostavljanje ravnoteže u lancu opskrbe hranom te istovremeno uključuje pitanja zaštite okoliša u proces proizvodnje voća i povrća i njihovo stavljanje na tržište te uzima u obzir položaj pojedinačnih proizvođača;

F. budući da su pokrenute inicijative za poticanje spajanja proizvođačkih organizacija i udruženja proizvođačkih organizacija kao i transnacionalne suradnje kako bi se razvila pregovaračka moć proizvođačkih organizacija u distribucijskom lancu;

G. budući da na razini EU-a većinu proizvođača voća i povrća čine mala ili srednja gospodarstva;

H. budući da, prema studiji o režimu za sektor voća i povrća provedenoj 2011. za Europski parlament, treba poticati osnivanje proizvođačkih organizacija jer su „kolektivne radnje na razini proizvođača i učinkovita koordinacija u lancu očito preduvjeti za svaku uspješnu strategiju u borbi protiv sve nižih relativnih cijena proizvođača”;

I. budući da proizvođačke organizacije i udruženja proizvođačkih organizacija u sektoru voća i povrća mogu uspostaviti operativni fond za financiranje operativnih programa koje su odobrile države članice;

J. budući da se takvi fondovi financiraju iz doprinosa članova proizvođačkih organizacija ili same proizvođačke organizacije te kroz financijsku pomoć EU-a i da se tim sufinanciranjem potiče zalaganje korisnika te doprinosi tome da oni upotrebljavaju pomoć na pravi način, te se stvara multiplikacijski učinak;

K. budući da je financijska potpora u okviru stare Zajedničke poljoprivredne politike za ulaganja novoosnovanih proizvođačkih organizacija u sektoru voća i povrća, koja je obustavljena reformom iz 2013., bila od ključne važnosti, posebno u državama članicama središnje, istočne i južne Europe, prekomorskim teritorijima i na otocima;

L. konstatira sljedeće:

(a) povećanje stope organiziranosti te udjela ukupne vrijednosti proizvodnje voća i povrća u EU-u koje su proizvođačke organizacije i udruženja proizvođačkih organizacija stavile na tržište s 34 % 2004. godine na 43 % 2010.;

(b) veću privlačnost proizvođačkih organizacija te činjenicu da je ukupan broj proizvođača voća i povrća koji su članovi proizvođačkih organizacija porastao s 10,4 % 2004. na 16,5 % 2010.; te

(c) veću privlačnost udruženja proizvođačkih organizacija koja se očituje u brzom povećanju broja udruženja proizvođačkih organizacija i u znatnom povećanju broja i udjela proizvođačkih organizacija koje su članice udruženja proizvođačkih organizacija;

M. budući da te brojke za Uniju kao cjelinu predstavljaju prosječne vrijednosti koje odražavaju vrlo različite situacije među državama članicama, pa čak i znatne razlike unutar pojedine države članice; budući da se te situacije, koje odražavaju različite polazne točke u osnivanju proizvođačkih organizacija, mogu pripisati povijesnim faktorima koji se temelje na većoj ili manjoj spremnosti poljoprivrednika na osnivanje proizvođačkih organizacija, na strukturi poljoprivrednih gospodarstava, razlikama u tržišnim uvjetima i administrativnim preprekama, neodgovarajućim postojećim potporama te činjenici da u mnogim državama članicama u tom sektoru prevladavaju mali proizvođači;

N. budući da javno savjetovanje o političkim mogućnostima i procjeni njihova učinka, koje je Komisija provela između 4. lipnja i 9. rujna 2012., u vezi s preispitivanjem režima EU-a za sektor voća i povrća pokazuje da većina ispitanika podržava nastavak provođenja režima uz primjenu određenih poboljšanja;

O. budući da su proizvođači u regijama s najvećim stupnjem organizacije proizvodnje postigli najviše razine konkurentnosti, profitabilnosti, internacionalizacije, kvalitete i ekološke održivosti;

P. budući da je prosječna stopa organiziranosti među proizvođačima i dalje niska te u određenim državama članicama znatno ispod prosjeka EU-a, iako je ta općenita tvrdnja podložna promjeni ovisno o stupnju modernizacije proizvodnje i uključivanja na tržište svakoga područja; budući da su obustava i prestanak priznavanja proizvođačkih organizacija, što kod proizvođača uzrokuje nesigurnost, čimbenik koji pridonosi niskom prosjeku;

Q. budući da, iako je ona važan financijski instrument u smislu koncentracije ponude, postoji potreba da se poboljša učinkovitost nacionalne financijske pomoći (Uredba (EU) br. 1308/2013);

R. budući da uloga proizvođačkih organizacija u otvaranju novih tržišta, promicanju potrošnje ili ulaganju u inovacije ima vrlo pozitivan učinak na sektor voća i povrća u cjelini;

S. budući da se za sektor voća i povrća, koji čini 18 % ukupne vrijednosti poljoprivredne proizvodnje u EU-u i vrijedi više od 50 milijardi EUR, upotrebljava samo 3 % obrađene površine;

T. budući da lanac opskrbe voćem i povrćem ostvaruje promet koji se procjenjuje na više od 120 milijardi eura, s približno 550 000 zaposlenih i djeluje kao gospodarski multiplikator na europskoj razini, potičući potražnju i stvaranje dodane vrijednosti u drugim gospodarskim sektorima;

U. budući da se u EU-u ukupna poljoprivredna površina s nasadima voća i povrća smanjila za 6 % u razdoblju od 2003. do 2010., što ukazuje na to da su poljoprivrednici prešli na druge usjeve ili su se, u mnogim slučajevima, prestali baviti poljoprivredom; budući da je prema studiji AREFLH-a iz 2015. to smanjenje u južnoj Europi bilo veće nego u sjevernoj;

V. budući da je zadnjih godina došlo i do pada u obujmu proizvodnje voća i povrća, dok je istovremeno njezina vrijednost ostala realno stabilna te je 2012. iznosila 48,25 milijardi eura, unatoč tome nije moguće ponuditi cijene poljoprivrednih proizvoda prodavanih izravno s poljoprivrednih gospodarstava koje su u skladu s troškovima proizvodnje i nadnicama;

W. budući da manja potrošnja predstavlja veliki problem za sektore voća i povrća koji zadnjih nekoliko godina bilježe pad proizvodnje; podsjeća na podatke udruženja Freshfel Europe koji ukazuju na to da je 2012. dnevna potrošnja svježeg voća i povrća u 28 država članica EU-a po stanovniku iznosila 387 g, što predstavlja smanjenje od 8,7 % u odnosu na prosječnu potrošnju u razdoblju od 2007. do 2011.; budući da se čini da to smanjenje odražava dugoročni trend prema većoj potrošnji prerađene hrane te utjecaj gospodarske krize;

X. budući da 22 milijuna djece u Europskoj uniji pati od prekomjerne težine, dok adolescenti konzumiraju u prosjeku samo 30 % do 50 % preporučenog dnevnog unosa voća i povrća;

Y. budući da Svjetska zdravstvena organizacija preporučuje minimalnu dnevnu konzumaciju od 400 g voća i povrća za sprečavanje kroničnih bolesti kao što su srčane bolesti, rak, dijabetes i pretilost, posebice među djecom; budući da trenutačno samo četiri države članice ostvaruju taj preporučeni unos;

Z. budući da je EU 2012. zabilježio trgovinski deficit u sektoru voća i povrća dobrim dijelom zbog činjenice da zbog visokih troškova proizvodnje znatno više voća uvozi nego što ga izvozi;

AA. budući da se u studiji AREFLH-a iz 2015. ističe da je tržište EU-a relativno otvoreno za uvoz, dok u slučaju europskog izvoza dolazi do znatnih carinskih i necarinskih zapreka u trgovini s partnerima koji sprečavaju diversifikaciju izvoza; budući da se u određenim slučajevima ne primjenjuju iste norme u pogledu zaštite okoliša, sigurnosti hrane i socijalnog aspekta pri uzgoju u trećim zemljama, iako uvozna roba iz trećih zemalja izravno konkurira sličnim proizvodima iz EU-a;

AB. budući da u sektoru voća i povrća često dolazi do tržišnih kriza s obzirom na to da čak i mali višak u proizvodnji može prouzročiti veliki pad u cijenama proizvođača; budući da su voće i povrće uglavnom lako kvarljivi proizvodi te ih se stoga mora brzo prodati, što poljoprivrednike u tom sektoru stavlja u strukturno slabu pregovaračku poziciju u odnosu na velike trgovce u maloprodaji i prerađivače;

AC. budući da je kriza prouzročena ruskom zabranom imala vrlo negativan utjecaj na sektor voća i povrća, koji će se nastaviti i u budućnosti, a proizvođači u tom sektoru pretrpjeli su velike gubitke; budući da se mora istaknuti važnost postojanja jakih proizvođačkih organizacija koje su organizirane tako da zajedničkim snagama mogu svladavati neočekivane i nepovoljne situacije, uz potporu odgovarajućih instrumenata Zajednice prilagođenih težini svake pojedine krize ili, ako je potrebno, uz primjenu izvanrednih mjera predviđenih Uredbom (EU) br. 1308/2013;

AD. budući da se u izvješću Komisije prepoznaje da su se nakon reforme iz 2007. tek slabo primjenjivale mjere za sprečavanje krize predviđene u režimu za sektor voća i povrća koje su se pokazale neučinkovitima u ublažavanju posljedica ozbiljnih kriza kao što su izbijanje zaraze bakterijom *Escherichia coli* ili trenutačna kriza uzrokovana ruskom zabranom; budući da ih je u većini slučajeva, osim u slučaju povlačenja s tržišta, administrativno teško provoditi zbog propisa koji su u tom pogledu nejasni;

AE. budući da je program distribucije voća u školama, u sklopu kojeg se upotrebljava niz lokalnog i sezonskog voća i povrća, pobudio interes i polučio uspjeh;

AF. budući da je mogućnost odobravanja financijske pomoći EU-a za otplatu kapitala i kamata na zajmove za financiranje sprečavanja kriza i upravljanja krizama, u sklopu operativnih programa, važan instrument za prevladavanje tržišnih nesigurnosti;

AG. budući da se složenost pravila i nedostatak pravne sigurnosti u izvješću Komisije utvrđuju kao slabosti postojećeg režima za sektor voća i povrća; budući da se povjerenik Hogan obavezao na unapređenje režima tijekom prve godine svoga mandata, uzimajući u obzir kulturne razlike i suprotnosti tržišnih situacija između različitih država članica te potrebu za poticanjem konkurentnosti i inovativne snage sektora;

AH. budući da se u studiji Sveučilišta u Wageningenu zaključuje da se različitim tumačenjima provedbenog zakonodavstva EU-a stvorila pravna nesigurnost za nacionalne uprave i proizvođačke organizacije, što je dovelo do većeg administrativnog opterećenja i straha od preuzimanja rizika te djeluje obeshrabrujuće na stvaranje proizvođačkih organizacija;

AI. budući da su jasni i predvidljivi postupci revizije važni za funkcioniranje režima za sektor voća i povrća; budući da bi se preklapanja uzastopnih revizija trebala izbjegavati i da se revizije za praćenje ne bi trebale provoditi prije no što je poravnanjem računa donesena konačna odluka o prethodnoj reviziji, kako bi se zajamčilo da države članice ne moraju uvoditi veće ispravke nego što je to potrebno;

AJ. budući da se Uredbom (EU) br. 1308/2013 o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda već uzelo u obzir niz elemenata Komunikacije Komisije te da je potrebno stabilizirati postojeće propise Europske unije;

AK. budući da bi proporcionalnost trebala biti važan dio smanjenja pravne nesigurnosti unutar režima za sektor voća i povrća, jamčeći da se proizvođačku organizaciju ne dovodi u pitanje kao cjelinu na temelju povreda pojedinačnih prekršitelja;

AL. budući da se proizvođačke organizacije često susreću s poteškoćama u pronalaženju i osposobljavanju upravitelja s potrebnim vještinama za obavljanje komercijalnih aktivnosti u konkurentnom okružju sektora poljoprivrednog poslovanja; budući da se u izvješću Komisije utvrđuje da su izdaci proizvođačkih organizacija za usluge osposobljavanja i savjetovanja bili niski;

AM. budući da u 28 država članica EU-a stanovništvo koje se bavi poljoprivredom brzo stari i budući da u prosjeku na devet poljoprivrednika starijih od 55 godina postoji samo jedan poljoprivrednik mlađi od 35 godina;

1. pozdravlja izvješće Komisije u kojem se pruža uravnotežena slika razvoja režima u sektoru voća i povrća od reforme 2007., potvrđuje valjanost osnovne organizacijske strukture za taj sektor i utvrđuju područja u kojima je ostvaren napredak, kao što je povećana koncentracija proizvođačkih organizacija koja unapređuje položaj sektora u lancu opskrbe hranom, ali se navode i problemi koji su još prisutni;

2. mišljenja je da potpora, s tržišnog gledišta, mora nadomjestiti negativne posljedice ograničenja nametnutih proizvođačkim organizacijama;

3. pozdravlja mjere u režimu za sektor voća i povrća u EU-u koje su namijenjene povećanju tržišne usmjerenosti među uzgajivačima iz EU-a, poticanju inovacija, promicanju uzgoja voća i povrća, povećanju konkurentnosti uzgajivača, poboljšanju stavljanja na tržište, boljoj kvaliteti proizvoda i boljim okolišnim aspektima proizvodnje u vidu potpora proizvođačkim organizacijama, udruženjima proizvođačkih organizacija i priznavanja sektorskih organizacija, te promicanjem stvaranja grupacija koje će otvoriti nove kanale prihoda, koji će se pak usmjeriti u nova ulaganja;

4. pozdravlja činjenicu da novi ZPP zadržava režim za sektor voća i povrća, istodobno priznavajući da postojeći instrumenti nisu uvijek bili učinkoviti, kako je to potvrdila Komisija u svom dokumentu o javnom savjetovanju pod nazivom „Revizija režima EU-a za sektor voća i povrća", te stoga podupire rad Skupine iz Newcastlea čiji je cilj poboljšanje režima za sektor voća i povrća kojim bi se u obzir trebala uzeti posebna priroda pravnih dogovora u skladu s kojima je uređen rad zadruga u državama članicama kako se ne bi ograničilo stvaranje novih proizvođačkih organizacija, istodobno poštujući činjenicu da uzgajivači mogu odlučiti ostati izvan sustava proizvođačkih organizacija;

5. poziva Komisiju da uloži veći napor u rješavanje problema nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom kojima se negativno utječe na dohodak proizvođača, snižavaju prihodi i prijeti opstojnosti i održivosti sektora; smatra da su nepoštene trgovačke prakse i pritisak velikih maloprodajnih lanaca na proizvođače, neovisno o članstvu u organizaciji, glavna prepreka koja sprečava poljoprivrednike u sektoru voća i povrća u ostvarivanju pristojnog prihoda; ističe da slabost njihova položaja pogoršava činjenica da su njihovi proizvodi kvarljivi; smatra da će navedeni problemi poput napuštanja zemljišta i starenja populacije aktivnih poljoprivrednika nestati samo ako dobit od proizvodnje bude dovoljna kako bi se zajamčila budućnost zanimanja i privukli mladi radnici;

6. poziva Komisiju da uspostavi jasna pravila EU-a kojima bi se upravljalo načelima dobre prakse u opskrbnom lancu hrane kako bi se zajamčilo zajedničko tumačenje pravila u vezi s nepoštenim trgovačkim praksama;

7. poziva Komisiju da promiče mjere kojima se potiče izravno stavljanje proizvoda proizvođačkih organizacija na tržište; smatra da je izravno stavljanje proizvoda na tržište alternativa velikom maloprodajnom sektoru i njegovim temeljnim vrijednostima u smislu odnosa prema hrani, poljoprivredi i okolišu; smatra da su cijene izravnog stavljanja na tržište niže u odnosu na cijene u velikom maloprodajnom sektoru upravo zbog eliminacije posrednika i troškova u vezi s logistikom; smatra, u tom smislu, da skraćivanje lanca poljoprivrednicima jamči pravedan dohodak i omogućava borbu protiv nepoštenih trgovačkih praksi;

8. napominje da su mnoge države članice uvele mjere za rješavanje problema nepoštenih trgovačkih praksi te poziva na usklađen odgovor EU-a kako bi se osnažilo funkcioniranje unutarnjeg tržišta za poljoprivrednu proizvodnju;

9. naglašava važnost održavanja europskih standarda kvalitete za proizvode od svježeg voća i povrća kako bi se uvijek jamčila visoka kvaliteta u opskrbnom lancu, a u korist krajnjeg potrošača;

10. potiče Komisiju da obrazloži kako namjerava primijeniti članak 209. stavak 1. Uredbe (EU) br. 1308/2013 o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda radi promicanja veće zakonske sigurnosti u načinu postizanja ciljeva iz članka 39. UFEU-a, strogo se pridržavajući članka 101. UFEU-a u smislu konkurencije;

11. napominje da je stupanj organiziranosti sektora, koji se mjeri prema udjelu ukupne vrijednosti proizvodnje voća i povrća koje na tržište stavljaju proizvođačke organizacije, zadnjih godina sustavno rastao u Uniji kao cjelini, ali to povećanje može se pripisati samo nekim državama članicama;

12. naglašava da je unatoč tom porastu stupanj organiziranosti među proizvođačima u prosjeku i dalje nizak, a u nekim državama članicama znatno ispod prosjeka EU-a, te da je rješavanje tog pitanja ključno za budućnost režima za sektor voća i povrća, ponajviše ublažavanjem značajnih regionalnih neravnoteža; osim toga naglašava da toj niskoj razini organizacije odmaže složenost pravila proizvođačkih organizacija koja je za posljedicu imala obustavu i prestanak priznavanja proizvođačkih organizacija u određenim državama članicama; stoga poziva Komisiju da preokrene taj pad pojednostavljenjem pravila sustava kako bi proizvođačke organizacije postale privlačnije za učlanjivanje;

13. ističe da je potrebno poboljšati stopu organiziranosti u sektoru imajući na umu da je ona znatno veća u regijama u kojima su proizvodnja i stavljanje na tržište napredniji i usmjereni na izvoz, dok je najslabija u zemljama koje godinama nisu imale mogućnost koristiti se operativnim sredstvima;

14. smatra nužnim razmotriti uspostavljanje instrumenata za upravljanje krizama, a uspješne inicijative određenih proizvođačkih organizacija u tom području moraju se moći jasno utvrditi kako bi ih se moglo ponovno upotrijebiti na drugim mjestima kad je to moguće; u tom pogledu traži od Komisije da promiče poznavanje i stručnost tih inovativnih proizvođačkih organizacija;

15. podsjeća da su proizvođačke organizacije instrumenti na raspolaganju proizvođačima za zajedničku organizaciju na tržištu kako bi mogli obraniti svoje prihode te da su proizvođačke organizacije posebno korisne u područjima proizvodnje namijenjene isporuci u područja potrošnje, ali ih određeni proizvođači, lokalno tržište ili tržišne niše slabo koriste;

Utorak, 7. srpnja 2015.

16. ističe, u tom smislu, da je važno povećati sveukupnu razinu potpore proizvođačkim organizacijama i ponuditi veće poticaje za spajanje postojećih proizvođačkih organizacija u udruženja proizvođačkih organizacija te za osnivanje novih u okviru nacionalnog i međunarodnog konteksta, pri čemu poziva na nadziranje ulaganja dodijeljene potpore za osnivanje novih proizvođačkih organizacija kako bi se zajamčilo da se potpora učinkovito ulaže na načine kojima će se povećati prihodi članova proizvođačkih organizacija;

17. žali zbog činjenice da je u određenim državama članicama stupanj organiziranosti u proizvođačke organizacije izrazito nizak te preporučuje državama članicama da im ustrajnost u promicanju udruženja proizvođača bude prioritet; poziva Komisiju da analizira posebnosti onih država članica u kojima je organizacija proizvođača niska;

18. poziva Komisiju, u tom kontekstu, da obnovi financijsku potporu za ulaganja novoosnovanih proizvođačkih organizacija u sektoru voća i povrća; smatra da je bez te potpore osnovanim organizacijama izrazito teško doći do potrebnog priznavanja države koje im je potrebno za rad; smatra da je stoga potpora jedan od najučinkovitijih instrumenata za razvoj organizacija i povećanje stope organiziranosti;

19. poziva Komisiju da kao dio pojednostavljivanja ZPP-a i dalje jača učinkovitost proizvođačkih organizacija u smislu koncentriranja opskrbe, pogotovo u smislu njihove središnje uloge u opskrbnom lancu voća i povrća za stavljanje na tržište;

20. smatra da je ključno pružiti povlastice onim proizvođačkim organizacijama koje odluče priključiti mlade članove; naglašava da proizvođačke organizacije mogu pružiti priliku za promicanje generacijske obnove u poljoprivrednom sektoru;

21. poziva Komisiju da zajamči brzu i usklađenu provedbu odredbi koje se s jedne strane odnose na voće i povrće, a s druge strane na proizvođačke organizacije i sektorske organizacije, kako je utvrđeno u Uredbi (EU) br. 1308/2013;

22. ponavlja svoju veliku zabrinutost zbog činjenice da je trenutačno samo 7,5 % poljoprivrednika iz EU-a mlađe od 35 godina i smatra da dobro funkcioniranje proizvođačkih organizacija koje privlače mlade može imati ulogu u preokretanju tog neodrživog demografskog trenda;

23. napominje da postoji potreba za pružanjem poticaja kako bi se povećale razine istraživanja i inovacija u proizvođačkim organizacijama; smatra da će više inovacija proizvođačkim organizacijama omogućiti veću konkurentnost te sposobnost da se bore s ubojitim bolestima koje nanose štetu europskoj poljoprivredi;

24. ističe da je potrebno pomoći proizvođačkim organizacijama da povećaju svoj izvoz i uključe se u istraživanje novih stranih tržišta;

25. smatra da je potrebno povećati privlačnost proizvođačkih organizacija smanjenjem birokracije i poboljšanjem potpore Europske unije tim skupinama, kao i unapređivanjem mehanizama upravljanja krizama;

26. apelira na Komisiju da u svojoj predstojećoj reviziji provedbenog zakonodavstva i kao dio svog programa „pojednostavljenja" poveća pravnu sigurnost za nacionalne uprave, proizvođačke organizacije i udruženja proizvođačkih organizacija te da smanji administrativno opterećenje koji im se nameće; ističe da se tom revizijom ne bi trebao mijenjati temeljni ustroj režima u sektoru voća i povrća te da ona ne bi trebala biti na štetu interesa ili zarade proizvođača u tom sektoru;

27. sa zabrinutošću napominje da su pravila proizvođačkih organizacija podložna širokoj interpretaciji revizora iz Komisije, što vodi do visokog stupnja nesigurnosti te može države članice dovesti u rizik od odbijanja i pokretanja sudske revizije; također naglašava da se revizorski postupci i financijski ispravci moraju provoditi pravodobno te unutar dogovorenog razdoblja za reviziju;

28. traži od Komisije da znatno skrati razdoblje obrade tijekom kojeg se obavljaju provjere usklađenosti;

29. traži od Komisije, također s ciljem povećanja pravne sigurnosti sustava, da racionalizira kontrole i usmjeri ih na praćenje stvarne provedbe svakog djelovanja ili mjere koji su odobreni kao dio operativnog programa, kao i troškova koji su im dodijeljeni, te da jasno odredi predmet kontrole i izvršitelja odgovornog za njezinu provedbu;

30. poziva Komisiju da primijeni načelo proporcionalnosti u vezi s kaznama i da zajamči da se revizije zaključuju u utvrđenom vremenskom roku kako bi se povećala pravna sigurnost za proizvođačke organizacije i njihove članove;

31. ističe da su uvjeti za prijave za režim pomoći i njihovo opravdavanje pretjerani i neprecizni te da podliježu višestrukim kontrolama niza administrativnih tijela koje često nisu ni dosljedne ni precizne, što dovodi do toga da neki partneri odustaju od režima, a neke proizvođačke organizacije odluče ne prijavljivati operativne programe; smatra da je u tom kontekstu od ključne važnosti razjasniti europsko zakonodavstvo u vezi s priznavanjem proizvođačkih organizacija kako bi se zajamčila pravna sigurnost režima i spriječila nesigurnost među proizvođačima;

32. potiče Komisiju da razjasni pravila za osnivanje transnacionalnih (udruženja) proizvođačkih organizacija, a posebice pravila u vezi s odgovornošću, kako bi se stvorila pravna sigurnost za nacionalne administracije i uključene proizvođačke organizacije;

33. poziva na to da se dužnosti sektorskih organizacija prošire, posebice u općenitim područjima komunikacije i informiranja te obrazovanja građana potrošača, pogotovo u prehrambenom području;

34. naglašava ulogu sektorskih organizacija u poboljšanju internog dijaloga u sektoru;

35. zabrinut je zbog toga što najveće proizvođačke organizacije (oko 18 % svih proizvođačkih organizacija s prometom većim od 20 milijuna EUR) primaju oko 70 % financijske pomoći EU-a;

36. smatra da bi manja složenost, uključujući u pravilima za stvaranje novih proizvođačkih organizacija u nacionalnom i međunarodnom kontekstu, trebala biti prvi korak kojim će se povećati njihova privlačnost za poljoprivrednike, a da se s tim ne obezvrijedi struktura proizvođačkih organizacija na štetu njihove sposobnosti učinkovitog djelovanja na tržištu; traži od Komisije da uspostavi dodatne mjere za povećanje privlačnosti proizvođačkih organizacija, pogotovo u državama članicama s niskom razinom organizacije;

37. poziva Komisiju na pažljivu primjenu načela proporcionalnosti tako što će jamčiti da za pogreške pojedinaca ne odgovaraju svi članovi proizvođačkih organizacija;

38. smatra da bilo kakvo pojednostavljenje postupka priznavanja ne bi trebalo biti na štetu nacionalnih propisa kojima se potvrđuju uvjeti za proizvođačke organizacije u sektoru voća i povrća, kao što su oni koji se primjenjuju na zadruge;

39. u svojoj reviziji režima za sektor voća i povrća poziva Komisiju da smanji administrativno opterećenje za proizvođačke organizacije ukidanjem srednjoročnog vrednovanja koje provode nacionalna nadležna tijela; napominje da ta vrednovanja često ponavljaju pitanja na koja nacionalna nadležna tijela odgovaraju u godišnjem izvješću te da ne donose nikakvu očitu korist; nadalje poziva Komisiju da u sklopu svog cilja za smanjenje birokracije smanji količinu podataka koje traži od nacionalnih nadležnih tijela i proizvođačkih organizacija u godišnjim izvješćima te da zajamči da se prikupljaju samo podaci kojima se Komisija stvarno koristi za praćenje učinkovitosti sustava;

40. potiče Komisiju da ponovno razmotri Delegiranu uredbu (EU) br. 499/2014 od 11. ožujka 2014. kojom su uvedene složenije provjere proizvođačkih organizacija, uključujući nerazmjerne kazne za neispunjavanje složenih kriterija za priznavanje; naglašava potrebu za proporcionalnošću u vezi s kaznama ako se želi potaknuti nove uzgajivače da se pridruže sustavu i izbjeći da postojeći članovi preispituju svoje sudjelovanje;

41. smatra da konkurentnost proizvođačkih organizacija uvelike ovisi o njihovoj upravi; apelira na Komisiju da unaprijedi postojeće ili osmisli nove mjere, uključujući mjere osposobljavanja i inicijative za razmjenu dobrih praksi kojima se može unaprijediti upravljanje proizvođačkim organizacijama i njihova konkurentnost u lancu opskrbe hranom te zajamčiti snažnija uloga tržišno usmjerenog ponašanja unutar proizvođačkih organizacija; naglašava da bi proizvođačkim organizacijama trebali upravljati ljudi koji posjeduju marketinške vještine i koji su u stanju nositi se s kriznim situacijama u poljoprivrednom sektoru;

42. preporučuje Komisiji da se usredotoči na modele proizvodnje i distribucije integrirane u sklopu proizvođačkih organizacija te poziva lokalne i regionalne vlasti da omoguće logistiku i pruže podršku u obliku prodajnih mjesta za proizvode regionalnih proizvođačkih organizacija;

43. poziva Komisiju da poduzme potrebne mjere kojima bi se proizvođačkim organizacijama omogućilo da u cijelosti ispune svoju ulogu instrumenta za poboljšanje prihoda proizvođača;

44. poziva Komisiju da razmotri proširenje odredbi za financiranje mjera za upravljanje krizama i njihovo sprječavanje (mogućnost odobravanja financijske pomoći za povrat kapitala i kamate na zajmove) te za postizanje drugih ciljeva operativnih programa proizvođačkih organizacija i njihovih udruženja;

Utorak, 7. srpnja 2015.

45. potiče Komisiju da odredi metode prijenosa znanja o administraciji i strukturi u pogledu načina na koji su organizirane proizvođačke organizacije iz država članica s visokom razinom u države članice s niskom razinom organiziranosti u proizvođačke organizacije;

46. primjećuje da prakse kojima se poštuje zaštita okoliša treba neprekidno i snažno poticati, kao i nastaviti poticati njihovo financiranje od jednog operativnog programa do drugog te proširiti opseg intervencije na proizvođače čija se zemljišta nalaze uz zemljišta koja obrađuju članovi proizvođačke organizacije;

47. smatra da bi udruženja proizvođačkih organizacija mogla imati važnu ulogu u povećanju pregovaračke moći poljoprivrednika te potiče Komisiju da poveća poticaje za osnivanje udruženja proizvođačkih organizacija, na nacionalnoj i europskoj razini, i tako u pravnom smislu ojača njihovu sposobnost djelovanja, te da omogući da im se pridruže proizvođači koji nisu članovi proizvođačkih organizacija kako bi se u budućnosti predvidjela značajnija uloga za njih; ističe da je položaj udruženja proizvođačkih organizacija takav da ona mogu ne samo osigurati uspješnu koncentraciju i povećanje opskrbe, nego i pokazati veću učinkovitost u upravljanju intervencijama zbog uloge koordinatora koja im je dodijeljena na operativnoj razini;

48. smatra da bi trebalo promicati sektorske organizacije kako bi se osigurala bolja organizacija sektora voća i povrća; smatra da bi takve organizacije mogle imati važnu ulogu u pogledu stvaranja i dijeljenja dodane vrijednosti između različitih dijelova sektora te u pogledu kvalitete, održivog poboljšanja proizvodnje i upravljanja tržištem i krizama;

49. smatra da bi udruženja proizvođačkih organizacija mogla imati važnu ulogu u predviđanju i upravljanju privremenim krizama; ističe važnost omogućavanja dobrovoljnog povezivanja proizvođača koji nisu članovi proizvođačkih organizacija s takvim udruženjima kako bi se ojačala učinkovitost kolektivnog djelovanja proizvođača;

50. ističe da je važno zajamčiti da se struktura i funkcioniranje proizvođačkih organizacija i udruženja proizvođačkih organizacija temelji na načelima nezavisnosti i demokracije, kako bi se povećalo uzajamno povjerenje među proizvođačima te suzbile nepoštene trgovačke prakse i oportunističko ponašanje;

51. ustraje u tomu da se metodama proizvodnje robe u trećim zemljama za izvoz u EU europskim potrošačima moraju pružiti jednaka jamstva u smislu zdravlja, sigurnosti hrane, dobrobiti životinja, održivog razvoja i minimalnih socijalnih standarda kao što se to traži od proizvođača u EU-u; smatra da to znači da se EU u svim sporazumima potpisanima s trećim zemljama mora pridržavati kriterija istinske uzajamnosti u pogledu pristupa tržištu i usklađenosti s propisima za proizvodnju koji se odnose na proizvođače u EU-u;

52. ističe da je potrebno da se proizvođačima olakša pristup tržištima trećih zemalja; poziva Komisiju da pojača napore u pogledu pružanja potpore izvoznicima voća i povrća u cilju svladavanja sve većeg broja necarinskih prepreka, kao što su fitosanitarni standardi u nekim trećim zemljama koji otežavaju izvoz iz EU-a ili ga čak onemogućavaju;

53. mišljenja je da bi EU trebao ojačati režim kontrole uvoza kako bi se provodio pod jednakim uvjetima pod kojim ga provodi većina njegovih trgovačkih partnera radi ostvarenja poštenijeg tržišnog natjecanja s uvoznim proizvodima na tržištu Zajednice i radi uspostave recipročnih normi za zdravlje biljaka;

54. pozdravlja nove horizontalne uredbe za promicanje poljoprivrednih proizvoda koje su nedavno donesene i cilj povećanja sredstava koja se dodjeljuju za pronalazak novih tržišta većinom u trećim zemljama te potiče Komisiju da nastavi raditi na poboljšanju instrumenta za promicanje u nadolazećim godinama;

55. potiče Komisiju da u trgovinskim pregovorima s trećim zemljama pojača svoje napore za ukidanje carinskih prepreka i prepreka u vezi sa zdravljem biljaka koje su nametnute europskim proizvodima, čime će se omogućiti otvaranje novih tržišta za voće i povrće iz Zajednice;

56. potiče Komisiju da utvrdi razloge minimalne primjene instrumenata za sprečavanje kriza i upravljanje krizama (samo 16 % proizvođačkih organizacija koristilo se tim sredstvima, što predstavlja samo 2,8 % ukupne potpore), koji su prilagođeni samo manjim sezonskim krizama, te da razmotri na koji način se to stanje može poboljšati, uzimajući u obzir primjere najbolje prakse i iskustava među postojećim proizvođačkim organizacijama;

57. traži od Komisije da prva mjera upravljanja krizom uvijek bude davanje prednosti lokalnim proizvodima radi promicanja i zaštite jedinstvenog europskog tržišta i potrošnje europskih proizvoda; predlaže Komisiji da bi trebala posvetiti pozornost instrumentima za upravljanje rizikom koji su apsolutno nužni za jamčenje poljoprivredne proizvodnje proizvođačkih organizacija;

58. potiče Komisiju da osmisli bolje koordiniran mehanizam za povlačenje proizvoda s tržišta u kriznim situacijama kako bi se spriječilo prelaženje tržišnih kriza u ozbiljne i dugotrajne poremećaje zbog kojih bi došlo do znatnog pada prihoda za poljoprivrednike u sektoru voća i povrća;

59. ističe da se pokazalo da je upotreba mehanizma za povlačenje proizvoda s tržišta ograničena i smatra da bi mjere upravljanja krizom trebalo preispitati uključujući povećanjem postotka financijske pomoći Unije, prilagodbom cijena povlačenja s tržišta, uzimanjem u obzir troškova proizvodnje, povećanjem količine proizvoda koja se može povući s tržišta te jačanjem potpore, u pogledu prijevoza i ambalaže, za slobodnu distribuciju voća i povrća u cilju omogućavanja fleksibilnosti za prilagođavanje potpore obliku i ozbiljnosti svake krize;

60. traži od Komisije da razmotri financiranje uzajamnih fondova koji su prihvatljivi kao mjere za sprečavanje kriza i upravljanje krizama u cilju pružanja bolje zaštite poljoprivrednicima u slučaju tržišnih kriza koje uzrokuju znatan pad prihoda, ali smatra da ta sredstva nikada ne smiju dolaziti iz proračunske stavke koju je Komisija namijenila za poljoprivredu i ruralni razvoj ako je kriza uzrokovana problemima koji nisu povezani s tim sektorom, kao što je ruska zabrana; smatra da bi u takvim slučajevima Komisija trebala dodijeliti sredstva za ublažavanje negativnih učinaka na sektor voća i povrća iz drugih proračunskih stavaka;

61. smatra da proizvođači ne bi trebali snositi troškove krize uzrokovane okolnostima koje nisu povezane s poljoprivrednim sektorom, kao što je ruska zabrana europskih izvoznih proizvoda, koja je ozbiljno utjecala na mnoge europske proizvođače voća i povrća te je čak pogoršala tržišnu krizu nekih sektora kao što je sektor koštičavog voća; traži da se u takvim slučajevima zadrže mjere potpore Zajednice sve dok se ponovno ne uspostavi normalno stanje na tržištu;

62. naglašava da proizvođačke organizacije svojim operativnim programima mogu uvelike pridonijeti postizanju ekoloških ciljeva te poboljšanju standarda sigurnosti hrane; pozdravlja ciljeve sustava u vezi sa zaštitom okoliša, ali poziva Komisiju da omogući proizvođačkim organizacijama da prilagode operativne programe svom stupnju razvijenosti te da usmjere svoja sredstva prema širem rasponu mjera čiji je cilj povećanje ukupne konkurentnosti sektora; ističe da bolja usmjerenost na mjere čiji su cilj inovacije i dodana vrijednost ima najveći potencijal za povećavanje prihoda proizvođača te stoga proizvođačke organizacije može učiniti privlačnijima;

63. potiče Komisiju da osnaži postojeći program potpore za distribuciju voća, povrća i mlijeka u školama, uzimajući u obzir važnost promicanja zdrave i uravnotežene prehrane od najranije dobi, te da se tako mlade potrošače poveže s lokalnim proizvođačima;

64. smatra nužnim poboljšati učinkovitost postojećih propisa Zajednice u vezi sa zaštitom biljka od štetnih organizama koji dolaze izvan EU-a; ističe da je prisutnost takvih organizama u EU-u u sve većem porastu zbog jačanja trgovine te da oni vrlo često štetno utječu na sektor voća i povrća;

65. smatra da se, kao u drugim sektorima (npr. proizvodnja maslina), proizvođačkim organizacijama može dati uloga u jamčenju i koordinaciji komplementarnosti i koherentnosti raznih režima potpore EU-a, čime se jamči veća transparentnost sustava kako bi se spriječili slučajevi dvostrukog financiranja;

66. potiče Komisiju da uspostavi smjernice ili pravila politike kojima se razjašnjavaju uvjeti pod kojima se proizvođačkim organizacijama privremeno može dopustiti odstupanje od članka 101. stavka 1. UFEU-a na temelju članka 222. Uredbe (EU) br. 1308/2013 kojim se proizvođačkim organizacijama daje mogućnost za poduzimanje mjera u cilju stabilizacije sektora tijekom razdoblja ozbiljne neravnoteže tržišta;

67. naglašava važnost kratkih opskrbnih lanaca i poziva Komisiju i države članice da potaknu razvoj lokalnih tržišta za distribuciju voća i povrća;

68. potiče Komisiju da pojača istraživanje i nadzor u pogledu prijetnje koju proizvodnji voća i povrća u EU-u predstavljaju invazivne vrste kao što je vinska mušica pjegavih krila;

69. izražava žaljenje zbog otkrivanja sljedećih slabosti u uspostavi nekih nacionalnih strategija: prevelik broj ciljeva, nedostatak preciznih i unaprijed utvrđenih dometa za različite ciljeve te posebno vrlo niska operativna učinkovitost instrumenata sprečavanja kriza i upravljanja krizama u prvom redu u vezi s osiguranjem ljetine, promidžbom i informiranjem kao i povlačenjem proizvoda ponajviše zbog toga jer se njih mora financirati na štetu ostalih strukturnih mjera, a pomoć za povlačenja u mnogim slučajevima nije dovoljna, kao i zbog znatnih razmjera s time povezane birokracije; izražava žaljenje zbog činjenice da se tim instrumentima mogu prebroditi samo pojedinačne tržišne krize te da su nedovoljni za upravljanje krizama velikih razmjera kao što je trenutačna kriza prouzročena ruskim embargom;

70. uviđa potrebu za uspostavljanjem preventivnih mjera za pomoć proizvođačkim organizacijama u razumijevanju i ispravnom izračunu unaprijed utvrđenih pokazatelja učinkovitosti kao i korištenju njima te ističe da u mnogim slučajevima postoji preveliki broj pokazatelja učinkovitosti, čime postupak postaje izuzetno složen za proizvođačke organizacije i administraciju; vjeruje da bi u tom kontekstu bilo mnogo korisnije imati manje pokazatelja koji bi bili značajniji;

71. vjeruje da poticanje zdravijih prehrambenih navika ide u korak s većim znanjem o poljoprivredi i boljim razumijevanjem načina proizvodnje hrane te se njime u tom smislu podržava cilj jačanja obrazovne dimenzije programa opskrbe škola povrćem, voćem i mlijekom te poziva na što skorije donošenje Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) br. 1308/2013 i Uredbe (EU) br. 1306/2013 u pogledu programa potpore za dostavu voća i povrća, banana te mlijeka u obrazovne ustanove; u tom pogledu naglašava važnost sudjelovanja proizvođačkih organizacija u programu za dostavu voća u škole čime se potiče kratak lanac opskrbe i konzumacija lokalnog i sezonskog voća i povrća kod djece;

72. smatra da je ključ analize stanja u sektoru proizvodnje voća i povrća kretanje prihoda sektorskih poljoprivrednika te stoga traži od Komisije da provede studiju o tom pitanju kako bi se odredilo jesu li donesene mjere, poput jačanja proizvođačkih organizacija, doista učinkovite,

73. poziva Komisiju da sastavi hitan plan za zapošljavanje mladih u poljoprivrednom sektoru kako bi se spriječilo starenje zanimanja te posljedično napuštanje zemljišta i proizvodnje;

74. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

P8_TA(2015)0252

Pregovori o Transatlantskom partnerstvu za trgovinu i ulaganja (TTIP)

Rezolucija Europskog parlamenta od 8. srpnja 2015. s preporukama Europskog parlamenta Komisiji o pregovorima o Transatlantskom partnerstvu za trgovinu i ulaganja (TTIP) (2014/2228(INI))

(2017/C 265/05)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir direktive EU-a za pregovore o Transatlantskom partnerstvu za trgovinu i ulaganja između Europske unije i Sjedinjenih Američkih Država, koje je Vijeće jednoglasno usvojilo 14. lipnja 2013. ([1]) te s kojih je uklonilo oznaku tajnosti i objavilo 9. listopada 2014.,

— uzimajući u obzir članke 168. i 191. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, a posebno načelo predostrožnosti sadržano u članku 191. stavku 2.,

— uzimajući u obzir zajedničku izjavu sa sastanka na vrhu između EU-a i SAD-a od 26. ožujka 2014. ([2]),

— uzimajući u obzir zajedničku izjavu od 20. ožujka 2015. povjerenice Cecilie Malmström i zastupnika SAD-a za trgovinu Michaela Fromana o isključivanju javnih usluga iz trgovinskih sporazuma između EU-a i SAD-a;

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća o TTIP-u od 20. ožujka 2015.,

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća o Transatlantskom partnerstvu za trgovinu i ulaganja od 21. studenoga 2014. ([3]),

— uzimajući u obzir zajedničku izjavu predsjednika SAD-a Baracka Obame, predsjednika Komisije Jean-Claudea Junckera, predsjednika Europskog vijeća Hermana Van Rompuya, premijera Ujedinjene Kraljevine Davida Camerona, njemačke kancelarke Angele Merkel, francuskog predsjednika Françoisa Hollandea, talijanskog premijera Mattea Renzija i španjolskog premijera Mariana Rajoya od 16. studenoga 2014. nakon njihova sastanka po završetku sastanka na vrhu skupine G20 u Brisbaneu u Australiji ([4]),

— uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća od 26. i 27. lipnja 2014. ([5]),

— uzimajući u obzir političke smjernice predsjednika Junckera od 15. srpnja 2014. upućene sljedećoj Komisiji s naslovom „Novi početak za Europu: moj program za zapošljavanje, rast, pravednost i demokratske promjene” ([6]),

— uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 25. studenoga 2014. o transparentnosti u pregovorima o Transatlantskom partnerstvu za trgovinu i ulaganja (C(2014)9052) ([7]) upućenu kolegiju Komisije te odluke Komisije od 25. studenoga 2014. o objavi informacija o sastancima održanima između članova Komisije i organizacija ili samozaposlenih osoba (C(2014)9051) i objavu informacija o sastancima održanima između glavnih direktora Komisije i organizacija ili samozaposlenih osoba (C(2014)9048), presude i mišljenja Suda Europske unije (C-350/12 P, 2/13, 1/09) o pravu na pristup dokumentima institucija te odluku Europskog ombudsmana od 6. siječnja 2015. o zatvaranju istrage na vlastitu inicijativu (OI/10/2014/RA) o postupanju Europske komisije sa zahtjevima za pristup informacijama i pristupu dokumentima (transparentnosti),

([1]) http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11103-2013-DCL-1/en/pdf
([2]) http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/HR/ec/141920.pdf
([3]) http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/145906.pdf
([4]) http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-14-1820_en.htm
([5]) http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-79-2014-INIT/en/pdf
([6]) http://ec.europa.eu/priorities/docs/pg_en.pdf
([7]) http://ec.europa.eu/news/2014/docs/c_2014_9052_en.pdf

Srijeda, 8. srpnja 2015.

— uzimajući u obzir zajedničku izjavu Vijeća o energetici EU-a i SAD-a od 3. prosinca 2014. ([1]),

— uzimajući u obzir cjelovit pristup EU-a sigurnosti hrane („od polja do stola") koji je utemeljen 2004. ([2])

— uzimajući u obzir izvješće Komisije od 13. siječnja 2015. o javnom internetskom savjetovanju o zaštiti ulaganja i rješavanju sporova između ulagača i države u TTIP-u (SWD(2015)0003),

— uzimajući u obzir tekstualne prijedloge EU-a koji su na rasporedu za raspravu sa SAD-om u krugovima pregovora o Transatlantskom partnerstvu za trgovinu i ulaganja, posebno one s kojih je uklonjena oznaka tajnosti i koje je Komisija objavila, između ostaloga dokumente o stajalištu EU-a pod naslovom „Regulatorna pitanja o Transatlantskom partnerstvu za trgovinu i ulaganja – inženjerske industrije" ([3]), „Provjera funkcionalne istovrijednosti: predložena metodologija za regulatornu istovrijednost automobilske industrije" ([4]) i „Poglavlje o trgovini i održivom razvoju/radna snaga i okoliš: dokument EU-a u kojem su u glavnim crtama iznesena glavna pitanja i odredbe Transatlantskog partnerstva za trgovinu i ulaganja" ([5]) te tekstualne prijedloge o tehničkim preprekama trgovini ([6]), sanitarnim i fitosanitarnim mjerama ([7]), carinama i pojednostavljivanju trgovine ([8]), malim i srednjim poduzećima ([9]), mogućim odredbama o tržišnom natjecanju ([10]), mogućim odredbama o državnim poduzećima i poduzećima kojima su dodijeljena posebna ili ekskluzivna prava ili povlastice ([11]), mogućim odredbama o subvencijama ([12]) te rješavanju sporova ([13]), početne odredbe o regulatornoj suradnji ([14]),

— uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija „Partnerstvo za transatlantsku trgovinu i ulaganja (TTIP)" (ECOS-V-063) usvojeno tijekom 11. plenarnog zasjedanja (13.-13. veljače 2015.) te mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 4. lipnja 2014. o „Transatlantskim trgovinskim odnosima i stavovima ESGO-a o pojačanoj suradnji i mogućem sporazumu o slobodnoj trgovini između EU-a i SAD-a",

— uzimajući u obzir završno izvješće o zatečenom stanju od 28. travnja 2014. koje je ECORYS izradio za Komisiju pod naslovom „Procjena učinka održivosti trgovine kao podrška pregovorima o sveobuhvatnom sporazumu o trgovini i ulaganjima između Europske unije i Sjedinjenih Američkih Država" ([15]),

— uzimajući u obzir izvješće Komisije iz 2015. o preprekama u trgovini i ulaganju ([16]) (COM(2015)0127),

— uzimajući u obzir „Detaljnu ocjenu procjene učinka Europske komisije o Transatlantskom partnerstvu za trgovinu i ulaganja između Europske unije i Sjedinjenih Američkih Država" koju je u travnju 2014. CEPS objavio za Parlament,

---

([1]) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-2341_en.htm
([2]) http://ec.europa.eu/dgs/health_consumer/information_sources/docs/from_farm_to_fork_2004_en.pdf
([3]) http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153022.pdf
([4]) http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153023.pdf
([5]) http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153024.pdf
([6]) http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153025.pdf
([7]) http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153026.pdf
([8]) http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153027.pdf
([9]) http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153028.pdf
([10]) http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153029.pdf
([11]) http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153030.pdf
([12]) http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153031.pdf
([13]) http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153032.pdf
([14]) http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/february/tradoc_153120.pdf
([15]) http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2014/may/tradoc_152512.pdf
([16]) http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/march/tradoc_153259.pdf

— uzimajući u obzir svoje ranije rezolucije, posebno one od 23. listopada 2012. o trgovini i gospodarskim odnosima sa Sjedinjenim Američkim Državama ([1]), 23. svibnja 2013. o pregovorima EU-a i SAD-a o trgovini i ulaganjima ([2]) te od 15. siječnja 2015. o godišnjem izvješću o aktivnostima Europskog ombudsmana za 2013. godinu ([3]),

— uzimajući u obzir članak 108. stavak 4. i članak 52. Poslovnika,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za međunarodnu trgovinu i mišljenja Odbora za vanjske poslove, Odbora za razvoj, Odbora za ekonomska i monetarna pitanja, Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja, Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane, Odbora za industriju, istraživanje i energiju, Odbora za unutarnje tržište i zaštitu potrošača, Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj, Odbora za kulturu i obrazovanje, Odbora za pravna pitanja, Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove, Odbora za ustavna pitanja i Odbora za predstavke (A8-0175/2015),

A. budući da je izvoz kroz trgovinu i rast zbog investicija ključni pokretač poslova i gospodarskog rasta koji ne zahtijeva investicije vlade;

B. budući da BDP EU-a uvelike ovisi o trgovini i izvozu te ostvaruje korist od trgovine i ulaganja koja se zasnivaju na pravilima te s obzirom na to da bi se ambicioznim i uravnoteženim sporazumom s SAD-om trebala podržati ponovna industrijalizacija Europe i pomoći u ostvarivanju ciljeva iz strategije Europa 2020. radi povećanja udjela industrijske proizvodnje u BDP-u Europe s 15 na 20 % jačanjem transatlantske trgovine robom i uslugama; budući da taj sporazum ima potencijal pružiti priliku, posebno malim i srednjim poduzećima, mikro poduzećima (prema definiciji iz Preporuke Komisije 2003/361/EZ), klasterima i poduzetničkim mrežama koje su nerazmjerno više pogođene necarinskim preprekama nego što su velika poduzeća, koja raspolažu ekonomijama razmjera zbog čega imaju lakši pristup tržištima s obje strane Atlantika; budući da sporazum između dva najveća gospodarska bloka na svijetu ima potencijal stvoriti standarde, norme i pravila koja će se usvojiti na globalnoj razini, od čega će koristi imati i treće zemlje te da bi se njime trebala spriječiti dodatna fragmentacija svjetske trgovine; budući da će neuspjeh u postizanju dogovora omogućiti ostalim trećim zemljama s drugačijim standardima i vrijednostima da preuzmu tu ulogu;

C. budući da je devet država članica Europske unije već potpisalo bilateralni sporazum sa Sjedinjenim Američkim Državama što omogućuje TTIP-u da se temelji na dobrim praksama i da bolje odgovori na prepreke s kojima su se suočile te države članice;

D. budući da nedavne krize na granicama EU-a i razvoj diljem svijeta pokazuju potrebu za ulaganjem u globalno upravljanje i sustav koji se temelji na pravilima i vrijednostima;

E. budući da je s obzirom na sve veću povezanost svjetskih tržišta ključno da zakonodavci promiču interakciju tržišta i usmjeravaju njezin razvoj; s obzirom na to da su pripadajuća trgovinska pravila i uklanjanje suvišnih trgovinskih prepreka ključni za stvaranje dodane vrijednosti, zadržavajući i razvijajući pritom snažne, konkurentne i raznolike industrijske temelje u Europi;

F. budući da su pokušaji EU-a da se nosi s izazovima klimatskih promjena, zaštite okoliša i sigurnosti potrošača rezultirali visokim regulatornim troškovima za poduzeća EU-a koji bi, zajedno s visokim cijenama energetskih sirovina i električne energije, ako se ne riješe u TTIP-u, mogli ubrzati proces delokalizacije, deindustrijalizacije i gubitka poslova te time

([1]) SL C 68 E, 7.3.2014., str. 53.
([2]) Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0227.
([3]) Usvojeni tekstovi, P8_TA(2015)0009.

zaprijetiti reindustrijalizaciji EU-a i ostvarivanju ciljeva na području zapošljavanja, što bi pak bio poraz za iste one političke ciljeve koje regulative EU-a pokušavaju ostvariti;

G. budući da bi se zahvaljujući dobro osmišljenom trgovinskom sporazumu mogle iskoristiti prilike koje nudi globalizacija. budući da naglasak u tom snažnom i ambicioznom sporazumu ne bi trebao biti samo na smanjenju carinskih tarifa i necarinskih prepreka nego i na zaštiti radnika i okoliša; budući da je snažan i ambiciozan trgovinski sporazum prilika za stvaranje okvira nadogradnjom regulative do najviših standarda, u skladu s našim zajedničkim vrijednostima, čime će se spriječiti socijalni i ekološki damping te postići visoka razina zaštite potrošača u kontekstu zajedničkih ciljeva otvorenog tržišnog natjecanja s jednakim uvjetima za sve;

H. budući da treba priznati da konvergencija ima smisla i iz gospodarske perspektive jer se na potencijalnom tržištu s 850 milijuna potrošača viši troškovi koji proizlaze iz viših standarda mogu u većoj mjeri nadoknaditi povećanim ekonomijama razmjera, iako su zajednički visoki standardi u interesu potrošača;

I. budući da je europsko gospodarstvo imalo velike koristi od dosadašnjih trgovinskih sporazuma te s obzirom na to da je teško utvrditi i predvidjeti pravi učinak TTIP-a na gospodarstva EU-a i SAD-a dok su pregovori u tijeku, a studije pokazuju proturječne rezultate; budući da se samo TTIP-om neće riješiti dugoročni strukturni gospodarski problemi i njihovi temeljni uzroci u EU-u već se taj sporazum treba smatrati kao dio opširnije europske strategije za otvaranje radnih mjesta i gospodarski rast te da očekivanja u vezi s TTIP-om trebaju biti usklađena s razinom ambicija u pregovorima;

J. budući da su posljedice ruskog embarga jasno pokazale kontinuiranu geopolitičku važnost poljoprivrede, važnost pristupa rasponu različitih poljoprivrednih tržišta te potrebu za snažnim i strateškim partnerstvima za trgovinu s pouzdanim trgovinskim partnerima;

K. budući da je za europsku poljoprivredu važno osigurati trgovinski sporazum sa SAD-om od kojeg će oba partnera imati korist kako bi se unaprijedio položaj Europe kao ključnog aktera na globalnom tržištu, a da se pritom ne dovedu u pitanje postojeći standardi kvalitete europskih poljoprivrednih proizvoda i njihovo buduće poboljšanje te istovremeno čuva europski poljoprivredni model i jamči njegova gospodarska i društvena održivost;

L. budući da trgovina i ulaganja nisu svrha sami po sebi te da su dobrobit običnih građana, radnika i potrošača te bolje poslovno ozračje za poduzeća – pokretače rasta i radnih mjesta – glavne referentne točke trgovinskog sporazuma; budući da bi TTIP trebao biti predložak za dobar trgovinski sporazum koji odgovara tim zahtjevima kako bi mogao poslužiti kao primjer za buduće pregovore s drugim trgovinskim partnerima;

M. budući da je određeni stupanj povjerljivosti u pregovorima nužan kako bi se postigao visokokvalitetan rezultat te da je ograničena razina transparentnosti, koja je obilježila dosadašnje pregovore, odgovorna za nedostatak demokratskog nadzora nad pregovaračkim procesom;

N. budući da je predsjednik Juncker u svojim političkim smjernicama jasno istaknuo da želi uravnotežen i razuman trgovinski sporazum s SAD-om te da iako EU i SAD mogu napraviti važan korak naprijed prema priznavanju međusobnih standarda za proizvode i raditi u smjeru transatlantskih standarda, EU neće žrtvovati sigurnost svoje hrane, zdravstvene standarde, standarde životinjskog zdravlja, socijalne standarde, okoliš te standarde u pogledu zaštite podataka i kulturnu raznolikost; te je podsjetio da pitanja sigurnosti hrane koju konzumiramo, zaštite osobnih podataka Europljana i usluga od općeg interesa nisu na pregovaračkom stolu, osim ako nije riječ o postizanju više razine zaštite;

O. budući da je važno zajamčiti zadovoljavajući zaključak pregovora o „sigurnoj luci” i Krovnom sporazumu o zaštiti podataka;

P. budući da je predsjednik Juncker u svojim političkim smjernicama također jasno naveo da neće prihvatiti da nadležnost sudova u državama članicama bude ograničena posebnim režimima za sporove ulagača; budući da je sada, kada su dostupni rezultati javnog savjetovanja o zaštiti ulaganja i rješavanju sporova između ulagača i države u okviru TTIP-a, u tijeku promišljanje – u kojemu se razmatraju doprinosi dionika – u trima institucijama i između njih, uz razmjenu stajališta s civilnim društvom i poslovnim sektorom, o najboljem načinu za postizanje zaštite ulaganja, jednakog postupanja s ulagačima, pazeći pritom da države zadrže svoja prava da donose propise;

Q. budući da Parlament u potpunosti podržava i odluku Vijeća da ukloni oznaku tajnosti s pregovaračkih smjernica i inicijativu Komisije za transparentnost; budući da je žustra javna rasprava o TTIP-u diljem Europe ukazala na potrebu da se pregovori o TTIP-u vode na transparentniji i inkluzivniji način, vodeći pritom računa o pitanjima koje brinu europske građane i obavještavajući javnost o ishodima pregovora;

R. budući da razgovori između SAD-a i EU-a traju od srpnja 2013., ali dosad nije dogovoren zajednički tekst;

S. budući da se očekuje da će TTIP biti mješoviti sporazum koji će trebati ratificirati Europski parlament i svih 28 država članica;

1. smatra da su EU i SAD ključni strateški partneri; ističe da je Transatlantsko partnerstvo za trgovinu i ulaganja (TTIP) najvažniji projekt EU-a i SAD-a u novije vrijeme i da bi zahvaljujući njemu trebalo iznova ojačati transatlantsko partnerstvo u cijelosti, a ne samo njegov trgovinski aspekt; ističe kako je njegova uspješna provedba od velikog političkog značaja;

2. u okviru tekućih pregovora o Transatlantskom partnerstvu za trgovinu i ulaganja (TTIP), Komisiji upućuje sljedeće preporuke:

(a) u pogledu područja primjene i šireg konteksta:

(i.) da osigura da transparentni pregovori o TTIP-u dovedu do ambicioznog, sveobuhvatnog i uravnoteženog sporazuma o trgovini i ulaganjima visokih standarda kojim bi se promicao održiv rast sa zajedničkom koristi u državama članicama te uzajamnom i obostranom koristi za partnere, povećala međunarodna konkurentnost te otvorile nove mogućnosti za poduzeća u EU-u, posebno za mala i srednja poduzeća, podupiralo stvaranje visokokvalitetnih radnih mjesta za europske građane te od kojeg bi europski potrošači izravno imali koristi; da su sadržaj i provedba sporazuma važniji od brzine pregovora;

(ii.) da naglasi da, iako se pregovori o TTIP-u sastoje od pregovora o tri glavna područja (ambicioznom poboljšanju recipročnog pristupa tržištu (za robu, usluge, ulaganje i javnu nabavu na svim razinama upravljanja), smanjenju necarinskih prepreka i jačanju kompatibilnosti regulatornih režima te izradi zajedničkih pravila za rješavanje zajedničkih trgovinskih izazova i iskorištavanje prilika na svjetskoj razini), sva ta područja jednako su važna i potrebno ih je uvrstiti u sveobuhvatan paket; TTIP trebao bi biti ambiciozan i obvezujući na svim razinama upravljanja s obje strane Atlantika, sporazum bi trebao voditi k trajnoj i istinskoj otvorenosti tržišta na uzajamnoj osnovi i pojednostavnjenju trgovine u praksi te bi se njime posebna pozornost trebala posvetiti strukturnim mjerama za postizanje veće transatlantske suradnje, ne odstupajući pritom od regulatornih standarda, zaštite potrošača i sprječavanja socijalnog, poreznog i ekološkog dampinga;

(iii.) da vodi računa o tome da je strateška važnost gospodarskih odnosa između EU-a i SAD-a općenito, a posebno TTIP-a, između ostalog i prilika za promicanje načela i vrijednosti usađenih u okvir koji se temelji na pravilima koje EU i SAD dijele i njeguju te da osmisli zajednički pristup i viziju o trgovini na svjetskoj razini, ulaganjima i pitanjima povezanima s trgovinom kao što su visoki standardi, norme i propisi, kako bi se razvila šira transatlantska vizija i skup zajedničkih strateških ciljeva; da vodi računa o tome da je TTIP, s obzirom na veličinu transatlantskog tržišta, prilika za osmišljavanje i reguliranje međunarodnog trgovinskog poretka kako bi oba ekonomska bloka prosperirala u umreženom svijetu;

(iv.) da se pobrine da, posebno uzimajući u obzir nedavne pozitivne pomake u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (WTO), sporazum s SAD-om posluži kao odskočna daska za šire trgovinske pregovore, a ne da se njime prejudicira ili sputava postupak u okviru WTO-a; bilateralni i multilateralni trgovinski sporazumi trebali bi se općenito smatrati ne baš najboljom opcijom te se njima se ne smije zapriječiti postizanje bitnih poboljšanja na multilateralnoj razini; TTIP-om moraju se postići sinergije s drugim trgovinskim sporazumima o kojima se trenutačno pregovara;

Srijeda, 8. srpnja 2015.

(v.) da vodi računa o tome da se u UFEU-u trgovinska politika EU-a definira kao integralni dio sveobuhvatnog vanjskog djelovanja Unije te da stoga ocijeni posljedice konačnog sporazuma, uvažavajući pritom koje se nude poput lakšeg pristupa tržištu zbog zajedničkih transatlantskih standarda, ali i rizike poput preusmjeravanja trgovinskih tokova iz zemalja u razvoju zbog ukidanja carinskih povlastica;

(vi.) da osigura da se sporazumom jamči potpuno poštovanje normi EU-a o temeljnim pravima uključivanjem pravno obvezujuće i suspenzivne klauzule o ljudskim pravima kao standardnog dijela trgovinskih sporazuma EU-a s trećim zemljama;

(b) u pogledu pristupa tržištu:

(i.) da se pobrine da pristup tržištima u raznim područjima bude uzajaman, u jednakoj mjeri ambiciozan i da odražava očekivanja obiju strana, naglašava da razni prijedlozi u vezi s tim područjima moraju biti uravnoteženi;

(ii.) da teži ukidanju svih carinskih tarifa, poštujući pritom činjenicu da s obje strane postoji niz zaštićenih poljoprivrednih i industrijskih proizvoda čiji će se iscrpni popisi morati dogovoriti tijekom postupka pregovora; da predvidi primjerena prijelazna razdoblja i kvote za najosjetljivije proizvode te u nekoliko slučajeva i njihovo izuzeće; pri čemu uzimajući u obzir činjenicu da u mnogo slučajeva zbog propisa EU-a ti proizvodi imaju veće proizvodne troškove u EU-u;

(iii.) da se, kao što je jasno izloženo u pregovaračkom mandatu, u sporazum uvrsti zaštitnu klauzulu koja bi se primijenila u slučaju da lokalnoj proizvodnji prijeti velika šteta zbog povećanja uvoza određenog proizvoda, posebno vodeći računa o prehrambenoj proizvodnji te o sektorima s velikom energetskom potrošnjom ili premještanjem izvora CO_2, kao i kemijskoj industriji i industriji sirovina i čelika;

(iv.) da vodi računa o tome da EU, s obzirom na to da je najveći trgovinski blok u svijetu, ima veliki interes da se probije u visokospecijaliziranom uslužnom sektoru poput inženjerstva i drugih stručnih usluga, telekomunikacija, usluga u financijskom ili prijevoznom sektoru;

(v.) da poveća tržišni pristup za usluge u skladu s pristupom „hibridnog popisa", koristeći „pozitivne popise" za pristup tržištu, na kojem se izričito navode usluge koje strana poduzeća mogu pružati, a nove se usluge isključuju, dok se moguće klauzule o mirovanju i stupnjevitim promjenama (*ratchet clause*) primjenjuju samo na odredbe o nediskriminaciji i omogućuju dovoljno fleksibilnosti da se usluge od općeg gospodarskog interesa vrate pod javni nadzor kao i da se uzme u obzir pojava novih i inovativnih usluga i upotreba „pristupa negativnog popisa" za nacionalno postupanje;

(vi.) u pregovorima bi se konstruktivno trebala razmotriti i ukloniti postojeća ograničenja koja se odnose na pružatelje usluga u pomorskom i zračnom prijevozu u vlasništvu europskih poduzeća, a koja se nameću američkim zakonima kao što su Jonesov zakon (Jones Act), Zakon o stranim dredžama (Foreign Dredging Act), Zakon o civilnom saveznom zrakoplovstvu (Federal Aviation Act) i Zakon o zračnoj kabotaži (US Air Cabotage law), te u pogledu vlasničkog udjela stranih vlasnika u zrakoplovnim društvima, što ozbiljno sprječava pristup tržištu europskim poduzećima, ali i inovacije u SAD-u;

(vii.) da se nadoveže na zajedničku izjavu u kojoj se odražava jasna predanost pregovaratelja da se trenutačne i buduće usluge od općeg interesa te usluge od općeg gospodarskog interesa isključe iz područja primjene TTIP-a (uključujući, između ostalog, usluge vodoopskrbe, zdravstva, socijalnog osiguranja, socijalne skrbi i obrazovanja), da se pobrine da nacionalne i lokalne vlasti zadrže puno pravo da uvedu, donose, zadrže ili stavljaju izvan snage bilo koju mjeru u pogledu naručivanja, organizacije, financiranja i pružanja javnih usluga u skladu s Ugovorima i pregovaračkim mandatom EU-a; to bi se isključivanje trebalo primjenjivati neovisno o tome na koji se način usluge pružaju i financiraju;

(viii.) da se svesrdno trudi da se stručne kvalifikacije uzajamno priznaju, u prvom redu stvaranjem pravnog okvira sa saveznim državama koje će imati regulatorne ovlasti u tom području, kako bi se stručnjacima iz EU-a i SAD-a

omogućilo da rade na objema stranama Atlantika te olakšala mobilnost ulagača, stručnjaka, visokokvalificiranih radnika i tehničara između EU-a i SAD-a u sektorima obuhvaćenima TTIP-om;

(ix.) da vodi računa o tome da je pojednostavljenje viznog režima za europske pružatelje usluga i robe ključni element za iskorištavanje prednosti koje sporazum nudi te za povećanje, u kontekstu pregovora, političkog pritiska na SAD kako bi se zajamčio potpuni reciprocitet u viznom režimu i jednako postupanje sa svim građanima država članica EU-a, bez diskriminacije u pogledu njihova ulaska u SAD;

(x.) da kombinira pregovore o pristupu tržištu financijskih usluga s konvergencijom u financijskom uređenju na najvišoj razini kako bi se podržalo uvođenje i kompatibilnost nužnih propisa radi jačanja financijske stabilnosti, primjerene zaštite potrošača financijskih dobara i usluga te pružanja podrške aktualnim nastojanjima za postizanjem suradnje na drugim međunarodnim forumima, poput Bazelskog odbora za nadzor banaka i Odbora za financijsku stabilnost; da zajamči da se tim nastojanjima za postizanjem suradnje ne ograničava regulatorna i nadzorna suverenost EU-a i država članica, pa ni njihova mogućnost da određene financijske proizvode i aktivnosti zabrane;

(xi.) da uspostavi pojačanu suradnju između EU-a, država članica i SAD-a, uključujući mehanizam za učinkovitiju međunarodnu suradnju, radi postavljanja viših globalnih standarda u pogledu borbe protiv financijskog i poreznog kriminaliteta i korupcije;

(xii.) da zajamči da se pravna stečevina EU-a o privatnosti podataka neće ugroziti liberalizacijom protoka podataka, posebno na području internetske trgovine i financijskih usluga, uvažavajući pritom važnost protoka podataka kao okosnice transatlantske trgovine i digitalne ekonomije; da kao ključnu točku uvrsti sveobuhvatnu i nedvosmislenu horizontalnu i zasebnu odredbu, na temelju članka XIV. Općeg sporazuma o trgovini uslugama, kojom se postojeći i budući pravni okvir EU-a za zaštitu osobnih podataka u cijelosti izuzima iz primjene sporazuma, neovisno o tome je li usklađen s drugim dijelovima TTIP-a; da pregovara o odredbama koje se dotiču protoka osobnih podataka samo ako je zajamčena potpuna primjena pravila o zaštiti podataka na obje strane Atlantika i ako se ona poštuje te da se s SAD-om surađuje kako bi se treće zemlje diljem svijeta potaklo da donesu slične visoke standarde za zaštitu podataka;

(xiii.) da ima na umu da pristanak Europskog parlamenta na završnu verziju sporazuma TTIP može biti doveden u pitanje sve dok se u cijelosti ne obustave aktivnosti općega masovnog nadzora SAD-a i ne pronađe odgovarajuće rješenje za prava građana EU-a na privatnost podataka, uključujući administrativni i sudski pravni lijek, kako je navedeno u stavku 74. rezolucije Parlamenta od 12. ožujka 2014. ([1]);

(xiv.) da zajamči da se povjerenje između Unije i Sjedinjenih Država koje je narušeno zbog skandala u vezi s masovnim nadzorom brzo i u cijelosti obnovi;

(xv.) da uvrsti ambiciozno poglavlje o tržišnom natjecanju kojim se jamči pridržavanje europskog prava o tržišnom natjecanju, posebno u digitalnom svijetu; da zajamči da se privatna poduzeća mogu pod jednakim uvjetima natjecati s poduzećima u državnom vlasništvu ili pod kontrolom države; da zajamči regulaciju i transparentan sustav kontrole državnih subvencija privatnim poduzećima;

(xvi.) da poziva na slobodno tržišno natjecanje i razvoj digitalnog gospodarstva koje je po prirodi globalno, ali su mu glavna sjedišta u EU-u i SAD-u; da u pregovorima naglašava da digitalno gospodarstvo mora biti okosnica transatlantskog tržišta koja će potaknuti svjetsko gospodarstvo i daljnje otvaranje svjetskih tržišta;

(xvii.) da vodi računa da je u pogledu usluga informacijskog društva i telekomunikacijskih usluga od posebne važnosti da sporazum o Transatlantskom partnerstvu za trgovinu i ulaganja zajamči jednake uvjete, temeljene na uzajamnosti, s ravnopravnim i transparentnim pristupom tržištu SAD-a za uslužna poduzeća EU-a te da obveže pružatelje usluga iz SAD-a da prilikom pružanja usluga u Europi ili europskim potrošačima poštuju sve relevantne sigurnosne standarde koji se odnose na proizvode i industriju i prava potrošača te da djeluju u skladu s njima;

([1]) Usvojeni tekstovi, P7_TA(2014)0230.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

(xviii.) da se preko pravno obvezujuće opće odredbe koja se primjenjuje na cijeli sporazum pobrine da, u potpunom skladu s Konvencijom UNESCO-a o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja, stranke zadrže prava da donesu ili zadrže bilo koju mjeru (posebno one regulatorne ili financijske prirode) u pogledu zaštite ili promicanja kulturne i jezične raznolikosti, u skladu s relevantnim člancima iz Ugovora o funkcioniranju Europske unije, te slobode medija i medijskog pluralizma, neovisno o tehnologiji ili distribucijskoj platformi koja se koristi te vodeći računa o tome da se u mandatu koji su države članice dale Europskoj komisiji izričito isključuje primjena audiovizualnih usluga;

(xix.) odrediti da se ni jednim dijelom sporazuma ne utječe na mogućnost EU-a ili njegovih država članica da subvencioniraju i financijski podupiru kulturne industrije te kulturne, obrazovne, audiovizualne i novinarske usluge;

(xx.) potvrditi da se fiksni sustavi cijena knjiga i određivanje cijena novina i časopisa neće dovoditi u pitanje obvezama koje proizlaze iz sporazuma o TTIP-u;

(xxi.) da općom odredbom zajamči pravo država članica EU-a na donošenje ili zadržavanje svih mjera u pogledu pružanja svih obrazovnih i kulturnih usluga utemeljenih na neprofitnoj osnovi i/ili koje se javno financiraju u bilo kojem iznosu ili za koje se daje državna potpora u bilo kojem obliku te da zajamči da strani pružatelji usluga koji se privatno financiraju udovoljavaju istim zahtjevima u pogledu kvalitete i akreditacije kao i domaći pružatelji usluga;

(xxii.) s obzirom da su europska poduzeća, posebno MSP-ovi, iznimno zainteresirana da dobiju ravnopravni pristup postupcima javne nabave u SAD-u na saveznoj i podsaveznoj razini, npr. u sektoru graditeljskih usluga, građevinarstvu, prijevozu i energiji, infrastrukturi te robi i uslugama, za ambiciozan pristup poglavlju o javnoj nabavi, poštujući pritom usklađenost poglavlja s novim direktivama EU-a o javnim nabavama i koncesijama, kako bi se u skladu s načelom reciprociteta smanjila nejednakost koja trenutačno postoji u stupnju otvorenosti dvaju tržišta za javne nabave na obje strane Atlantika velikim otvaranjem američkog tržišta (koje je još uvijek uređeno zakonom „kupujmo američko" (Buy American Act) iz 1933.) na saveznoj i podsaveznoj razini, i to na temelju obveza preuzetih u Sporazumu o državnoj nabavi i ukidanjem ograničenja koja se trenutačno primjenjuju na saveznoj, podsaveznoj i lokalnoj razini u SAD-u; i da se uspostave mehanizmi kojima će se jamčiti da će se obveze koje su savezne vlasti SAD-a preuzele poštovati na svim političkim i administrativnim razinama;

(xxiii.) da se pobrine, radi stvaranja otvorenih, nediskriminacijskih i predvidljivih postupovnih uvjeta kojima se u postupcima javne nabave jamči jednak pristup poduzećima EU-a i SAD-a, posebno MSP-ovima, da SAD poveća transparentnost aktualnog postupka dodjele ugovora na svom teritoriju;

(xxiv.) da promiče suradnju između EU-a i SAD-a na međunarodnoj razini kako bi se promicali zajednički standardi održivosti za javnu nabavu na svim saveznim i podsaveznim razinama izvršne vlasti, između ostaloga u provedbi nedavno revidiranog Sporazuma o javnoj nabavi; te donošenje i pridržavanje standarda društvene odgovornosti od strane poduzeća na temelju Smjernica za multinacionalna poduzeća Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD);

(xxv.) da zajamči da su savezne države SAD-a uključene u pregovarački proces kako bi se ostvarili pozitivni rezultati u otvaranju pristupa poduzećima EU-a ugovorima o javnoj nabavi SAD-a;

(xxvi.) da bude svjesna, kada je riječ o javnoj nabavi, osjetljivosti resora obrane i sigurnosti i da uzme u obzir ciljeve koje su na sastanku Vijeća za obranu 2013. odredili čelnici država i vlada, a koji su usmjereni na promicanje uspostavljanja europskog obrambenog i sigurnosnog tržišta te tehnološke i industrijske baze europskog obrambenog sektora;

(xxvii.) da zajamči da je cilj pregovora o pravilima o podrijetlu uskladiti pristupe EU-a i SAD-a te utvrditi djelotvorna pravila o podrijetlu koja se neće dovoditi u pitanje drugim sporazumima te da pregovore iskoristi kao priliku da se ostvari napredak u ostvarivanju zajedničkih standarda za obvezno označivanje podrijetla proizvoda; s obzirom na zaključenje pregovora za Sveobuhvatni gospodarski i trgovinski sporazum između EU-a i Kanade

te na potencijalnu nadogradnju Sporazuma o slobodnoj trgovini između EU-a i Meksika, bit će potrebno razmotriti mogućnost i područje primjene kumulacije podrijetla; međutim, treba imati na umu da je svrha TTIP-a olakšati trgovinu proizvodima koji su istinski izrađeni u SAD-u i EU-u, a ne omogućivanje uvoza iz trećih zemalja te će se izuzeća za određene proizvode trebati razmotriti na osnovi pojedinačnih slučajeva, dok se izuzeća od svih vrsta kumulacije trebaju odobriti za osjetljive sektore;

(xxviii.) da zajamči da je TTIP otvoren sporazum te da traži načine na koje se vrijedni partneri, koji imaju interes u pregovorima o TTIP-u zbog sporazuma o carinskoj uniji s EU-om ili SAD-om, mogu aktivnije informirati o razvoju događaja;

(c) u pogledu stupa regulatorne suradnje i povezanosti i necarinskih prepreka trgovini:

(i.) da zajamči da se u poglavlju o regulatornoj suradnji promiče transparentno, djelotvorno, konkurentno gospodarsko okruženje utvrđivanjem i sprječavanjem potencijalnih budućih necarinskih prepreka trgovini koje nerazmjerno pogađaju MSP-ove, i pojednostavljenje trgovine i ulaganja istovremeno razvijajući i osiguravajući najvišu razinu zaštite zdravlja i sigurnosti u skladu s načelom predostrožnosti iz članka 191. UFEU-a i zakonodavstvom o zaštiti potrošača, rada, okoliša i dobrobiti životinja te zaštitu kulturne raznolikosti u EU-u; da podrži, u potpunom skladu s regulatornom autonomijom, uspostavu strukturnog dijaloga i suradnje između regulatora i to na što transparentniji način i uz sudjelovanje dionika; da uključi međusektorske discipline o regulatornoj usklađenosti i transparentnosti za razvoj i provedbu djelotvornih, troškovno učinkovitih i usklađenijih propisa za robu i usluge; pregovarači s obje strane trebaju prepoznati i jasno izreći koje su tehnički postupci i standardi temeljni te se ne mogu dovoditi u pitanje, koji mogu biti predmetom zajedničkog pristupa, u kojim je područjima poželjno uzajamno priznavanje na temelju zajedničkih visokih standarda i snažnog sustava nadzora tržišta, a u kojima je jednostavno moguća poboljšana razmjena informacija, i to na temelju iskustva nekoliko godina razgovora na raznim forumima, uključujući Transatlantsko ekonomsko vijeće i Forum na visokoj razini o regulatornoj suradnji, te da na sličan način zajamčile da neće utjecati na standarde koje tek treba odrediti u područjima u kojima su zakonodavstvo ili standardi vrlo različiti u SAD-u u odnosu na EU, kao što je, primjerice, provedba postojećeg (okvirnog) zakonodavstva (npr. Uredba REACH) ili donošenje novih zakona (npr. o kloniranju) ili budućih definicija koje utječu na razinu zaštite (npr. o kemikalijama koje djeluju kao endokrini disruptori); da zajamči da u odredbama o regulatornoj suradnji u TTIP-u nisu određeni postupovni zahtjevi za donošenje akata Unije koji se odnose na tu suradnju niti uzrokuju izvršiva prava u tom pogledu;

(ii.) da pregovore o sanitarnim i fitosanitarnim mjerama temelji na ključnim načelima multilateralnog sporazuma o primjeni sanitarnih i fitosanitarnih mjera te tehničkim preprekama u trgovini te da zaštiti europske sanitarne i fitosanitarne standarde; da prije svega cilja na uklanjanje ili bitno smanjenje pretjerano opterećujućih sanitarnih i fitosanitarnih mjera, kao i povezanih uvoznih postupaka; konkretno govoreći, da zajamči da se prethodna odobrenja, obvezni postupci ili inspekcije prije odobrenja ne primjenjuju kao trajne mjere prilikom uvoza; da ostvari povećanu transparentnost i otvorenost, uzajamno priznavanje jednakih standarda, razmjenu najboljih praksi, jačanje dijaloga između regulatornih tijela i dionika te jačanje suradnje u međunarodnim tijelima za određivanje standarda; da u pregovorima o sanitarnim i fitosanitarnim mjerama te tehničkim preprekama u trgovini zajamči da visoki standardi koji su usvojeni kako bi se zaštitila sigurnost hrane, zdravlje ljudi, životinja i biljaka u EU-u nisu ni na koji način dovedeni u pitanje;

(iii.) da prihvati da u slučajevima u kojima EU i SAD imaju vrlo različite propise neće biti sporazuma, primjerice o javnim zdravstvenim uslugama, genetski modificiranim organizmima, uporabi hormona u sektoru uzgoja goveda, Uredbi REACH i njezinoj provedbi te kloniranju životinja radi uzgoja, i da stoga ne pregovara o tim pitanjima

(iv.) da potakne američku stranu da ukine zabranu uvoza govedine iz EU-a;

(v.) u pogledu poglavlja o horizontalnoj regulatornoj suradnji da potiče bilateralnu regulatornu suradnju kako bi se izbjegla nepotrebna razilaženja, posebno kada je riječ o novim tehnologijama i uslugama, što je u interesu europske i američke konkurentnosti i izbora potrošača; da se to postigne pojačanom razmjenom informacija te da se poboljša donošenje i provedba međunarodnih instrumenata, pridržavajući se istodobno načela supsidijarnosti,

na temelju uspješnih primjera poput normi ISO ili Svjetskog foruma za usklađivanje pravilnika o vozilima (WP.29) u okviru Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu (UNECE); da vodi računa o tome da bi priznavanje jednakovrijednosti što je moguće većeg broja propisa o sigurnosti vozila na temelju provjerene razine zaštite bilo jedno od najvažnijih postignuća sporazuma; da zajamči da se u prethodnim procjenama učinka za svaki regulatorni akt povrh učinka na trgovinu i ulaganja mjeri i učinak na potrošače i okoliš; da promiče regulatornu kompatibilnost ne dovodeći pritom u pitanje legitimne regulatorne i političke ciljeve i nadležnosti zakonodavaca u EU-a i SAD-u;

(vi.) da teži cilju prema kojem se treba i dalje jamčiti visoka razina sigurnosti proizvoda u Uniji te istodobno ukinuti nepotrebno ponavljanje ispitivanja koje dovodi do nepotrebnog rasipanja sredstava, osobito kod niskorizičnih proizvoda;

(vii.) da razmotri carinska pitanja koja nisu obuhvaćena pravilima sporazuma WTO-a o olakšavanju trgovine te naglasi da je, radi postizanja stvarnog uklanjanja administrativnog opterećenja, potrebno raditi na najvećem stupnju regulatornog usklađivanja politika i praksi na području carina i granica;

(viii.) da u kontekstu buduće regulatorne suradnje jasno definira koje se mjere odnose na tehničke prepreke trgovini te dvostruka ili suvišna administrativna opterećenja i formalnosti, a koje su povezane s temeljnim standardima i propisima ili postupcima kojima se ostvaruju ciljevi javne politike;

(ix.) da potpuno poštuje uspostavljene regulatorne sustave na obje strane Atlantika, kao i ulogu Europskog parlamenta u postupku donošenja odluka EU-a i njegov demokratski nadzor nad regulatornim postupcima EU-a pri stvaranju okvira za buduću suradnju, jamčeći pritom potpunu transparentnost i pazeći da su zainteresirane strane ravnomjerno uključene u savjetovanja predviđena u izradi regulatornog prijedloga i da se europski zakonodavni postupak ne usporava; da jasno odredi ulogu, sastav i pravni status Vijeća za regulatornu suradnju, vodeći pritom računa o tome da bi svaka neposredna i obvezna primjena njegovih preporuka bila povreda zakonodavnih postupaka utvrđenih u Ugovorima i da se pobrine da se očuva sposobnost nacionalnih, regionalnih i lokalnih vlasti da donose svoje politike, posebno socijalne politike i politike u području okoliša;

(d) u pogledu pravila:

(i.) da pregovore o pristupu tržištu i regulatornoj suradnji objedini s uspostavom ambicioznih pravila i načela vodeći računa da svaki stup karakteriziraju posebna osjetljiva pitanja kada je riječ o, između ostalog, održivom razvoju, energiji, MSP-ovima, ulaganjima i poduzećima u vlasništvu države;

(ii.) da zajamči da je poglavlje o održivom razvoju obvezujuće i primjenjivo te da mu je cilj cjelovita i učinkovita ratifikacija, primjena i provedba osam temeljnih konvencija Međunarodne organizacije rada (ILO) i njihova sadržaja, Programa za dostojanstven rad ILO-a i glavnih međunarodnih sporazuma o okolišu; odredbe moraju biti usmjerene prema dodatnom poboljšanju razina zaštite radne snage i ekoloških standarda; ambiciozno poglavlje o trgovini i održivom razvoju moralo bi obuhvatiti i propise o korporativnoj društvenoj odgovornosti na temelju Smjernica za multinacionalna poduzeća Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) i jasno strukturirani dijalog s civilnim društvom;

(iii.) da zajamči da standardi rada i zaštite okoliša nisu ograničeni na poglavlje o trgovini i održivom razvoju, već da su uvršteni i u druga područja sporazuma kao što su ulaganja, trgovanje uslugama, regulatorna suradnja i javna nabava;

(iv.) da zajamči provedivost standarda rada i zaštite okoliša oslanjajući se na dobra iskustva koja EU, SAD imaju s postojećim sporazumima o slobodnoj trgovini i u nacionalnom zakonodavstvu; da zajamči da provedba odredbi o radu i sukladnost s njima podliježu učinkovitom postupku praćenja koje uključuje socijalne partnere i predstavnike civilnog društva te općem postupku rješavanja sporova koji se primjenjuje na cijeli sporazum;

(v.) da, potpuno poštujući nacionalno zakonodavstvo, zajamči da zaposlenici transatlantskih poduzeća koji su registrirani u okviru zakona država članica EU-a imaju pristup informacijama i savjetovanjima u skladu s Direktivom o Europskom radničkom vijeću;

(vi.) da zajamči da se gospodarski, društveni i ekološki učinak TTIP-a te njegov učinak na zapošljavanje provjerava u okviru temeljite *ex-ante* procjene učinka održivosti trgovine, potpuno poštujući Direktivu EU-a o procjeni učinka održivosti, uz jasno i strukturirano sudjelovanje svih zainteresiranih strana kao i civilnog društva; traži od Komisije da provede usporednu opsežnu studiju utjecaja za svaku državu članicu te procjenu konkurentnosti sektora EU-a i istih sektora u SAD-u kako bi se provela predviđanja u vezi s gubitkom i stvaranjem radnih mjesta u sektorima koji su pogođeni u svakoj državi članici, pri čemu bi EU i države članice mogli djelomično preuzeti troškove prilagodbe;

(vii.) da inzistira na cilju da se posebno poglavlje posveti energiji, uključujući industrijske sirovine; da zajamči da tijekom pregovora obje strane ispitaju načine na koje se može olakšati izvoz energije kako bi se TTIP-om dokinulo sva postojeća ograničenja ili prepreke za izvoz goriva, uključujući UPP i sirovu naftu, između dva trgovinska partnera, u cilju stvaranja konkurentnog, transparentnog i nediskriminirajućeg tržišta energije čime se podupire diversifikacija izvora energije što doprinosi sigurnosti nabave i dovodi do smanjenja cijena energije te ističe da to poglavlje mora sadržavati jasna jamstva o tome da se standardi u vezi s okolišem i ciljevi za klimatsko djelovanje EU-a neće ugroziti; da podrži suradnju između EU-a i SAD-a u svrhu ukidanja oslobađanja od poreza na gorivo za komercijalno zrakoplovstvo u skladu s obvezama G20 kako bi se ukinule potpore za fosilna goriva;

(viii.) da zajamči da se ni u jednom sporazumu ne mijenja pravo dvaju partnera na upravljanje i reguliranje istraživanja, eksploatacije i proizvodnje izvora energije, no da se načelo nediskrminacije primjenjuje u trenutku kada se donese odluka o eksploataciji; da ima na umu da se ničim u sporazumu ne bi smjele ugroziti zakonite nediskriminirajuće demokratske odluke koje se odnose na proizvodnju energije, u skladu s načelom opreznosti; da zajamči da poduzeća iz EU-a i SAD-a imaju jednaki pristup sirovinama i energiji te da se standardi kvalitete za energetske proizvode moraju poštovati, uključujući one koji se odnose na učinak energetskih proizvoda na emisije CO2 poput standarda utvrđenog u Direktivi o kvaliteti goriva;

(ix.) da zajamči da se TTIP-om podupiru uporaba i promicanje zelenih dobara i usluga, uz poticanje njihovog razvoja, i pojednostavljuje njihov izvoz i uvoz čime se iskorištava potencijal za stvaranje ekološke i ekonomske dobiti koji transatlantsko gospodarstvo nudi i nadopunjuju aktualni multilateralni pregovori sporazumu o zelenim dobrima u cilju doprinosa borbi protiv globalnog zatopljenja i stvaranju novih radnih mjesta u području zelenog gospodarstva;

(x.) da zajamči da TTIP služi kao forum za razvoj ambicioznih i obvezujućih zajedničkih standarda o održivosti za proizvodnju energije i energetsku učinkovitost, uvijek uzimajući u obzir i poštujući postojeće standarde na objema stranama kao što su direktive EU-a o označivanju energetske učinkovitosti i ekološkom dizajnu te da istraži načine kako bi poboljšala suradnju na području istraživanja, razvoja i inovacija ekološki prihvatljivih energija s niskim razinama emisije ugljika;

(xi.) da zajamči da TTIP pridonosi očuvanju i održivom upravljanju ribolovnim resursima, posebice u smislu suradnje dviju strana u borbi protiv nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova;

(xii.) da zajamči da je u TTIP uvršteno posebno poglavlje o malim i srednjim poduzećima koje se temelji na zajedničkoj predanosti dviju pregovaračkih strana te da mu je cilj stvaranje novih mogućnosti za europska mala i srednja poduzeća u SAD-u (uključujući mikro poduzeća) na temelju stvarnih prijavljenih iskustava malih i srednjih izvoznika, na primjer ukidanjem zahtjeva za dvostruku certifikaciju, uspostavom internetskog informacijskog sustava o različitim propisima i najboljim praksama, olakšavanjem pristupa programima potpore za mala i srednja poduzeća, uvođenjem ubrzanih postupaka na granici ili ukidanjem određenih carinskih stopa koje i dalje postoje; njime bi se za obje strane trebali uspostaviti mehanizmi za zajednički rad na omogućivanju sudjelovanja malih i srednjih poduzeća u transatlantskoj trgovini, na primjer preko zajedničkog jedinstvenog mjesta za mala i srednja poduzeća, s tim da dionici malih i srednjih poduzeća imaju ključnu ulogu u uspostavljanju takvog sustava, gdje mogu pronaći sve potrebne informacije za uvoz iz SAD-a te izvoz ili ulaganje u SAD, uključujući informacije o carinama, porezima, propisima, carinskim postupcima i tržišnim prilikama;

(xiii.) da zajamči da TTIP sadrži sveobuhvatno poglavlje o ulaganju, uključujući odredbe o pristupu tržištu i zaštiti ulaganja, priznajući da pristup kapitalu potiče stvaranje radnih mjesta i rast; poglavlje o ulaganjima trebalo bi imati za cilj osiguranje nediskriminirajućeg postupanja za poslovni nastan europskih i američkih društava na

području partnerske strane, uzimajući u obzir osjetljivost pojedinih sektora; te bi odredbe trebale poboljšati privlačnost Europe kao mjesta za ulaganje, povećati povjerenje prema ulaganjima EU-a u SAD-u te riješiti pitanje obveza i odgovornosti ulagača navodeći, između ostalog, načela OECD-a za multinacionalna poduzeća te načela UN-a za poslovanje i ljudska prava kao referentna mjerila;

(xiv.) da zajamči da su odredbe o zaštiti ulaganja ograničene na odredbe nakon poslovnog nastana i da se fokusiraju na nacionalno postupanje, postupanje s najpovlaštenijim narodom, pošteno i jednako postupanje i zaštitu od izravnog i neizravnog izvlaštenja, uključujući pravo na brzu, prikladnu i učinkovitu naknadu; standardi o zaštiti i definicije ulagača i ulaganja trebali bi se izraditi na precizan način kako bi štitili pravo na donošenje propisa od javnog interesa, objasnili značenje neizravnog izvlaštenja i spriječili neutemeljene ili neozbiljne zahtjeve; slobodni prijenos kapitala trebao bi biti u skladu s odredbama Ugovora o EU-u te bi trebao uključivati vremenski neograničeno bonitetno izuzeće u slučaju financijskih kriza;

(xv.) da zajamči da se sa stranim ulagačima postupa bez diskriminiranja, da pritom ne uživajuveća prava od domaćih ulagača; te da mehanizam rješavanja sporova između ulagača i države zamijeni novim sustavom rješavanja sporova između ulagača i država u kojem se poštuju načela demokracije i nadzora i koji podrazumijeva da javno izabrani, neovisni stručni suci s potencijalnim predmetima postupaju na transparentan način na javnim suđenjima, koji uključuje žalbeni mehanizam i koji jamči dosljednost sudskih odluka te poštovanje nadležnosti sudova EU-a i država članica i u kojem privatni interesi ne mogu ugroziti ciljeve javne politike;

(xvi.) da zajamči da je u TTIP-u sadržano ambiciozno, uravnoteženo i novo poglavlje o pravima intelektualnog vlasništva i njegova jasno definirana područja, uključujući poboljšanu zaštitu i priznavanje oznaka zemljopisnog podrijetla, bez ometanja potrebe EU-a za reformom svojeg sustava autorskih prava istovremeno jamčeći poštenu uravnoteženost između prava intelektualnog vlasništva i javnog interesa, posebno potrebu za očuvanjem pristupa cjenovno prihvatljivim lijekovima uz nastavak pružanja potpore postojećoj fleksibilnosti iz sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva (TRIPS);

(xvii.) da smatra da je vrlo važno da EU i SAD i dalje angažirano sudjeluju u globalnim multilateralnim raspravama o usklađivanju patentnog prava preko postojećih međunarodnih tijela i stoga upozorava na pokušaje uvođenja odredbi o materijalnom patentnom pravu u TTIP, osobito u odnosu na pitanja o patentibilnosti i odgodi primjene;

(xviii.) da zajamči da poglavlje o pravima intelektualnog vlasništva ne obuhvaća odredbe o odgovornosti posrednika na internetu ili kaznenim sankcijama kao instrumentu provedbe propisa jer ih je Europski parlament prethodno odbacio, uključujući predloženi ugovor o Trgovinskom sporazumu protiv krivotvorenja (ACTA);

(xix.) da osigura potpuno priznavanje i snažnu pravnu zaštitu oznaka zemljopisnog podrijetla u EU-u i mjere za postupanje u slučaju nepravilne uporabe, zavaravajućih informacija i praksi; da potrošačima jamči označivanje, sljedivost i stvarno podrijetlo tih proizvoda i zaštiti znanje i iskustvo proizvođača kao ključni element uravnoteženog sporazuma;

(e) u pogledu transparentnosti, uključenosti civilnog društva i javne i političke aktivnosti:

(i.) da nastavi s naporima u povećanju transparentnosti pregovora tako što će na raspolaganje javnosti staviti više prijedloga pregovora te da provede prijedloge Europskog ombudsmana, posebice u odnosu na pravila o javnom pristupu dokumentima;

(ii.) da pretvori napore za transparentnost u sadržajne praktične rezultate, između ostaloga postizanjem pozitivnih dogovora s američkom stranom kako bi se poboljšala transparentnost, uključujući pristup zastupnicima u Europskom parlamentu svim dokumentima, uključujući i konsolidirane tekstove, zadržavajući pritom potrebnu povjerljivost, s ciljem da zastupnicima u Parlamentu i svim državama članicama omogući razvijanje konstruktivnih rasprava sa zainteresiranim stranama i javnošću; da zajamči da obje strane u pregovorima moraju opravdati odbijanje objavljivanja prijedloga pregovora;

(iii.) da potiče još tješnju suradnju s državama članicama koje su odgovorne za pregovarački mandat koji je usmjerio Europsku komisiju da otvori pregovore sa SAD-om s ciljem oblikovanja njihova aktivnog sudjelovanja u boljem priopćavanju područja primjene i mogućih koristi od sporazuma za europske građane, na što su se obvezale u zaključcima Vijeća od 20. ožujka 2015., te kako bi se zajamčila sveobuhvatna javna debata o TTIP-u u Europi koja se temelji na činjenicama, a s ciljem ispitivanja stvarnih nedoumica u pogledu sporazuma;

(iv.) da ojača svoju trajnu i transparentu interakciju sa širokim krugom zainteresiranih strana tijekom pregovaračkog procesa; potiče sve zainteresirane strane da aktivno sudjeluju i iznose inicijative i informacije važne za pregovore;

(v.) da potakne države članice da uključe nacionalne parlamente kako bi, u skladu sa svojim ustavnim ovlastima, državama članicama pružili svu potrebnu pomoć u ispunjavanju te zadaće i da uspostavi jaču vezu s nacionalnim parlamentima kako bi ih primjereno obavještavala o aktualnim pregovorima;

(vi.) da nastavi blisko surađivati i tražiti još bolji, strukturirani dijalog s Parlamentom koji će nastaviti pojačano nadzirati pregovarački proces te surađivati s Komisijom, državama članicama, Kongresom SAD-a i administracijom, kao i sa zainteresiranim stranama s obje strane Atlantika, kako bi se zajamčio ishod u korist građana EU-a, SAD-a i šire;

(vii.) da zajamči da nakon TTIP-a i njegove buduće provedbe slijedi dublja transatlantska parlamentarna suradnja, na temelju i korištenjem iskustva transatlantskog dijaloga zakonodavaca, što bi u budućnosti trebalo dovesti do šireg i boljeg političkog okvira u cilju razvoja zajedničkog pristupa, osnaživanja strateškog partnerstva i poboljšanja globalne suradnje EU-a i SAD-a;

3. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju s preporukama Europskog parlamenta proslijedi Komisiji i, radi obavijesti, Vijeću, vladama i parlamentima država članica te administraciji i Kongresu SAD-a.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

P8_TA(2015)0264

Inicijativa za zeleno zapošljavanje: iskorištavanje potencijala zelenog gospodarstva za stvaranje radnih mjesta

Rezolucija Europskog parlamenta od 8. srpnja 2015. o Inicijativi za zeleno zapošljavanje: iskorištavanje potencijala zelenog gospodarstva za stvaranje radnih mjesta (2014/2238(INI))

(2017/C 265/06)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije naslovljenu „Inicijativa za zeleno zapošljavanje: iskorištavanje potencijala zelenog gospodarstva za stvaranje radnih mjesta” (COM(2014)0446),

— uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije naslovljenu „Zeleni akcijski plan za mala i srednja poduzeća” (COM(2014)0440),

— uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije naslovljenu „Prema kružnom gospodarstvu: program nulte stope otpada za Europu” (COM(2014)0398),

— uzimajući u obzir radni dokument službi Komisije „Iskorištavanje potencijala zelenog rasta za zapošljavanje” (SWD (2012)0092),

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 6. prosinca 2010. o politikama zapošljavanja u konkurentnom i zelenom gospodarstvu s niskim emisijama ugljika i učinkovitim korištenjem resursa,

— uzimajući u obzir Odluku Vijeća 2010/707/EU od 21. listopada 2010. o smjernicama za politike zapošljavanja država članica,

— uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija naslovljeno „Zeleni akcijski plan za mala i srednja poduzeća i inicijativa za zeleno zapošljavanje”

— uzimajući u obzir studiju OECD-a i Europskog centra za razvoj strukovnog osposobljavanja iz 2014. naslovljenu „Zelenije vještine i radna mjesta, studije OECD-a o zelenom rastu”,

— uzimajući u obzir Pregled Europskog opservatorija za zapošljavanje iz travnja 2013. o promicanju zelenih radnih mjesta tijekom krize: priručnik najbolje europske prakse 2013. godine,

— uzimajući u obzir izvješće Međunarodne organizacije rada i Europskog centra za razvoj strukovnog osposobljavanja iz 2011. naslovljeno „Vještine potrebne za zelena radna mjesta – cjelovit uvid: sažeto izvješće na temelju studija o 21 državi”,

— uzimajući u obzir izvješće Europskog centra za razvoj strukovnog osposobljavanja iz 2010. naslovljeno „Vještine potrebne za zelena radna mjesta – europsko sažeto izvješće”,

— uzimajući u obzir izvješća zaklade Eurofound pod naslovom „Radni odnosi i održivost: uloga socijalnih partnera u prijelazu na zeleno gospodarstvo (2011.)”, „ozelenjivanje europskog gospodarstva: odgovori i inicijative država članica i socijalnih partnera (2009.)”, „Preobrazba u zelene industrije u EU-u: predviđanje učinaka na količinu i kvalitetu radnih mjesta i upravljanje njima (2013.)”,

— uzimajući u obzir radni dokument OECD-a, Centra za poduzetništvo (CFE) i Programa za lokalni gospodarski razvoj i razvoj zapošljavanja (LEED) od 8. veljače 2010. naslovljen „Zelena radna mjesta i vještine: posljedice borbe protiv klimatskih promjena na lokalno tržište rada”,

— uzimajući u obzir definiciju zelenog radnog mjesta koje Međunarodna organizacija rada (ILO) i program Ujedinjenih naroda za okoliš (UNEP) opisuju kao svako dostojanstveno radno mjesto kojim se doprinosi očuvanju ili obnavljanju kvalitete okoliša, bez obzira na to radi li se o radnom mjestu u poljoprivredi, industriji, uslužnom sektoru ili administraciji,

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. prosinca 2013. o eko-inovacijama – radna mjesta i rast kao rezultat politike okoliša ([1])

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. ožujka 2012. o planu za prijelaz na konkurentno gospodarstvo s niskim emisijama ugljika do 2050. ([2])

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 7. rujna 2010. o razvijanju mogućnosti zapošljavanja u novom, održivom gospodarstvu ([3]),

— uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja i mišljenja Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane i Odbora za prava žena i jednakost spolova (A8-0204/2015),

A. budući da su svjetski trendovi, kao što su neučinkovita upotreba resursa, neodrživi pritisak na okoliš i klimatske promjene gotovo dosegnuli granice iznad kojih se nepovratni učinci na naše društvo i prirodno okruženje ne mogu spriječiti, a rastuće socijalno isključenje i nejednakosti predstavljaju izazov za društva;

B. budući da je Europska agencija za okoliš u svojem izvješću za 2015. istaknula da sadašnje mjere nisu dovoljne za postizanje ciljeva koji se odnose na očuvanje biološke raznolikosti, smanjenje korištenja fosilnim gorivima i borbu protiv klimatskih promjena te sprečavanje njihovih učinaka na ljudsko zdravlje i okoliš;

C. budući da zbog nedostatka jasnog političkog odgovora na te izazove postoji opasnost da znatan dio potencijala za otvaranje radnih mjesta tijekom zelenog i socijalno uključivog prijelaza bude neiskorišten;

D. budući da kao odgovor na te prijetnje svjedočimo razvoju novih sektora, promjenama u mnogim drugima i slabljenju nekih sektora, poput onih koji onečišćuju u velikoj mjeri; budući da postoji potreba za usredotočivanje na inovacije i načine smanjenja onečišćenja; budući da se u pogledu sektora koji slabe posebna pozornost treba pridati radnoj snazi u smislu njezina ponovnog osposobljavanja i alternativnog zapošljavanja; budući da ulaganja u ta područja kojima se daje prednost u okviru programa Komisije za zelena radna mjesta, uključujući recikliranje, bioraznolikost, energetsku učinkovitost, kvalitetu zraka i sve tehnologije za obnovljive izvore energije poput energije iz obnovljivih izvora na otvorenom moru, imaju potencijal da u znatnoj mjeri potaknu otvaranje radnih mjesta, među ostalim u rijetko naseljenim područjima;

E. budući da je prema podacima Europske agencije za okoliš sektor zelene robe i usluga porastao za više od 50 % između 2000. i 2011. zahvaljujući čemu je otvoreno više od 1,3 milijuna radnih mjesta i budući da će prema izračunima Komisije gospodarstvo koje se temelji na obnovljivim izvorima energije omogućiti otvaranje 20 milijuna novih radnih mjesta u Europi do 2020.; budući da ambiciozna i jasna politika EU-a i ulaganje u obnovljive izvore energije, gospodarenje šumama, održiva poljoprivreda i zaštita tla (za sprječavanje i suzbijanje hidroloških poremećaja) imaju potencijal da znatno potaknu otvaranje radnih mjesta;

F. budući da je cilj održivog razvoja sadržan u Ugovoru iz Lisabona te se realizacijom tog cilja implicira da se pitanja okoliša razmatraju na istoj razini kao ekonomska i socijalna pitanjima;

G. budući da se u strategiji EU2020 za promicanje pametnih, održivih i uključivih gospodarstava priznaje temeljna uloga prijelaza na zelena i socijalno pravedna gospodarstva;

H. budući da nefleksibilnost tržišta rada onemogućuje otvaranje radnih mjesta, a konkurentno tržište rada EU-a može doprinijeti postizanju ciljeva zapošljavanja strategije Europa 2020.;

([1]) Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0584.
([2]) SL C 251 E, 31.8.2013., str. 75.
([3]) SL C 308 E, 20.10.2011., str. 6.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

I. budući da su se na Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama u Cancunu 2010. EU i njegove države članice obvezali da će jamčiti „pravedan prijelaz za radnu snagu kojim se stvaraju dostojanstvena i kvalitetna radna mjesta”; budući da se pravednim prijelazom na ekološki održivo gospodarstvo za sve treba dobro upravljati kako bi se doprinijelo cilju održivog i dugotrajnog zapošljavanje za sve, uključujući ali ne ograničavajući se na radna mjesta za visokokvalificirane radnike, socijalne uključenosti i iskorjenjivanja siromaštva;

J. budući da pet stupova „pravednog prijelaza” obuhvaća: savjetovanje/glas Unije, ulaganje u zelena i dostojanstvena radna mjesta, zelene vještine, poštovanje prava na rad i ljudskih prava i socijalnu zaštitu radnika i zajednica koji su na prvoj liniji tijekom prijelaza s gospodarstva s visokom razinom emisije ugljika na gospodarstvo s niskom razinom;

K. budući da je snažno sudjelovanje radnika u prijelazu nužno kako bi se povećala ekološka osviještenost i razumijevanje potrebe za učinkovitom upotrebom resursa te smanjio naš utjecaj na okoliš;

L. budući da potencijal za rast zelenih radnih mjesta ometa nedostatak vještina i neusklađenost koji su prouzročeni brojnim činiteljima, između ostalog razlikama među nastavnim planovima i programima u smislu održivosti, utvrđenim propustima u određenim sektorima, nedostatkom studenata s potrebnim vještinama u području znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike te s informatičkim vještinama, te koncentracijama određenog spola u nekim sektorima umjesto jednake zastupljenosti spolova;

M. budući da postoje dokazi da ulaganje u energetsku učinkovitost i učinkovitu upotrebu resursa te razvoj lanca opskrbe jasnom industrijskom strategijom, kao i preusmjeravanje oporezivanja s rada na druge izvore, mogu imati pozitivan utjecaj na otvaranje radnih mjesta;

N. budući da je Europa dio svjetske konkurencije, a pristupačne cijene energije, ostvarenje unutarnjeg tržišta EU-a, poboljšana investicijska klima za održivi rast i otvaranje radnih mjesta imaju odlučujuću ulogu;

O. budući da su određeni sektori, kao energetski učinkovita obnova zgrada, karakteristični za pojedine lokacije te se ne mogu dislocirati ili premjestiti;

P. budući da nesigurnost i nedostatak usklađenosti smjera politika te jasnih ciljeva ometaju ulaganja, razvoj vještina te istraživanje i razvoj, čime se sprječava razvoj mogućnosti zapošljavanja;

Q. budući da bi se većom društvenom svijesti o važnosti potrebe za zelenim gospodarstvom povećale mogućnosti zapošljavanja;

R. budući da jasni, fiksni, srednjoročni i dugoročni ciljevi, uključujući ciljeve EU-a povezane s energetskom učinkovitošću i onečišćenjem, mogu biti važni pokretači promjena i da u tom pogledu propisi EU-a imaju važnu ulogu; budući da bi ciljano ulaganje, između ostalog u razvoj lanaca opskrbe unutar EU-a, koje vodi do otvaranja radnih mjesta trebalo proizaći iz jasnog političkog okvira politike i biti dosljedno njemu;

S. budući da javni sektor te lokalne i regionalne vlasti mogu imati ključnu ulogu u omogućavanju prijelaza na zeleno gospodarstvo i stvaranju uključivih tržišta rada;

T. budući da Ecolabel, EMAS, zelena javna nabava i slične sheme mogu pomoći u stvaranju radnih mjesta;

U. budući da su mikropoduzeća, mala i srednja poduzeća jedan od najvažnijih pokretača zapošljavanja u EU-u, čine znatno više od 80 % svih radnih mjesta te su predvodnici u mnogim zelenim sektorima, no mogu se suočiti s posebnim poteškoćama pri predviđanju potrebnih vještina i iskorištavanju mogućnosti zapošljavanja;

V. budući da integrirane smjernice imaju ključnu ulogu u koordinaciji ekonomskih politika i politika zapošljavanja država članica te su temelj preporuka za pojedine države te budući da bi se njima trebali poduprijeti ciljevi strategije Europa 2020., posebno cilj zapošljavanja, među ostalim promicanjem otvaranja kvalitetnih radnih mjesta uključujući zelenim zapošljavanjem;

W. budući da žene moraju imati jednaku korist od otvaranja zelenih radnih mjesta i da je potrebno razbiti tzv. stakleni strop;

X. budući da su žene neravnomjerno pogođene krizom i političkim mjerama štednje te da se zelena radna mjesta pokazuju otpornijima na krize od drugih radnih mjesta;

Y. budući da je u sektorima s niskim emisijama ugljika općenito veća radna produktivnost te su se u tim sektorima plaće smanjile u manjoj mjeri u odnosu na 15 industrija s najvećim razinama emisija;

Z. budući da podaci Eurobarometra o zelenom poslovanju malih i srednjih poduzeća pokazuju da su energetska štednja, smanjenje otpada i smanjenje korištenja sirovina mjere koje su postale ekonomski najpogodnije;

Put prema zelenom gospodarstvu – prilike za tržište rada

1. naglašava da se prijelazom na održiva društva i gospodarstva, uključujući održive načine potrošnje i proizvodnje, može stvoriti potencijal i za nova kvalitetna radna mjesta i za pretvaranje postojećih radnih mjesta u zelena u gotovo svim sektorima i u cijelom lancu vrijednosti: od istraživanja do proizvodnje, distribucije i servisiranja, te u novim zelenim visokotehnološkim sektorima poput obnovljivih izvora energije, kao i u tradicionalnim industrijama poput proizvođačke i građevinske, poljoprivrede i ribarstva, ili u sektorima usluga poput turizma, ugostiteljstva, prometa, te u obrazovanju; istodobno ističe da se, osim otvaranja velikog broja radnih mjesta, ulaganjima u obnovljive izvore energije doprinosi održavanju konkurentnosti europskog gospodarstva i industrija te smanjenju europske energetske ovisnosti;

2. naglašava da su dvije trećine usluga koje osigurava priroda, uključujući plodno tlo, čistu vodu i zrak, u opadanju te da se globalno zagrijavanje i gubitak biološke raznolikosti približavaju granici iznad koje se nepovratni učinci na naše društvo i prirodno okruženje ne mogu spriječiti;

3. ističe da je stalan gospodarski rast moguć samo ako se u obzir uzmu ograničenja okoliša; u tom smislu ističe da zeleno i kružno gospodarstvo mogu pružiti rješenja za okoliš, kao i za gospodarstvo i društvo općenito;

4. ističe da je cjelovita provedba zakonodavstva o zaštiti okoliša, kao i bolje uključivanje pitanja okoliša te veća dosljednost politika u različitim sektorskim politikama EU-a od ključne važnosti za potpuno ostvarenje potencijala povezanog sa zelenim gospodarstvom, a time i za stvaranje zelenih radnih mjesta;

5. primjećuje da je Europska agencija za okoliš u svojem izvješću za 2015. istaknula da sadašnje mjere nisu dovoljne za postizanje ciljeva koji se odnose na očuvanje biološke raznolikosti, smanjenje korištenja fosilnim gorivima i borbu protiv klimatskih promjena te sprečavanje njihovih učinaka na ljudsko zdravlje i kvalitetu okoliša;

6. primjećuje da se prijelazom može ostvariti znatan potencijal za otvaranje lokalnih radnih mjesta koja se ne mogu premjestiti, na lokacijama s kojih se ne mogu dislocirati te u sektorima pogođenim krizom, kao što je građevinski sektor; primjećuje da postoje čvrsti dokazi da će prijelaz na zeleno gospodarstvo na kraju imati pozitivan učinak na zapošljavanje, s obzirom na činjenicu da gospodarske aktivnosti poput energetskih ušteda ili organskog uzgoja zahtijevaju veću radnu snagu u odnosu na aktivnosti koje zamjenjuju te bi se njime moglo omogućiti da regije postanu nezavisnije;

7. smatra da bi se dogovorena definicija „zelenih radnih mjesta”, utemeljena na onoj Međunarodne organizacije rada i Međunarodne konferencije statističara, trebala usvojiti;

Pravedni prijelaz i otvaranje kvalitetnih i održivih radnih mjesta

8. pozdravlja izjavu Komisije da se restrukturiranje treba izvršiti na društveno odgovoran način, uz istovremeno prepoznavanje potrebe da se poduzeća restrukturiraju i postanu inovativnija;

Srijeda, 8. srpnja 2015.

9. vjeruje da je, kako bi se maksimizirao neto potencijal zapošljavanja u zelenom gospodarstvu, ključno omogućiti postojećoj radnoj snazi odgovarajuće prilike za usvajanje novih vještina koje su potrebne u kružnom gospodarstvu;

10. poziva države članice da potiču politike usmjerene na zaštitu i modernizaciju javnih zgrada kako bi se povećala energetska učinkovitost i smanjila potrošnja;

11. poziva države članice, i po potrebi Komisiju, da se obvežu na „plan pravednog prijelaza" kako bi se postigli ambiciozni ciljevi na području okoliša uz promicanje sljedećih aspekata: odgovarajuće socijalne zaštite i primanja, dugotrajnih poslova te zdravog i sigurnog radnog okruženja, ulaganja vlade u programe obrazovanja, osposobljavanja i stjecanja vještina, poštovanje prava na rad i jačanje prava radnika da budu informirani, pravo savjetovanja i sudjelovanja u području koje se tiče održivog razvoja, te učinkovitog zastupanja radne snage; poziva države članice da ostvare te ciljeve;

12. podsjeća da bi se u revidiranoj strategiji EU-a za zdravlje i sigurnost po potrebi trebali uzeti u obzir specifični razvoji u novim sektorima;

13. ističe da je za predviđanje promjena u zapošljavanju potrebno proaktivno upravljanje transformacijama i bolje prikupljanje visokokvalitetnih podataka o sadašnjim i budućim potrebama na tržištu rada, uz sudjelovanje europskih visokoobrazovnih institucija, te da je dugoročno planiranje nužno za osiguranje djelotvornog prijelaza i povećanog zapošljavanja; ističe važnu ulogu lokalnih i regionalnih vlasti u prijelazu na zelenije gospodarstvo u području obrazovanja, infrastrukture, potpore lokalnim poduzećima i stvaranju stabilnog zapošljavanja s plaćama koje su dogovorene kolektivnim sporazumima ili drugim dozvoljenim instrumentima u skladu s nacionalnim zakonodavstvom; budući da je socijalni dijalog ključan element upravljanja transformacijama; poziva Komisiju, države članice, regionalne i lokalne vlasti te socijalne partnere da preuzmu odgovornosti te zajednički pristupe ovom izazovu, uzimajući u obzir načelo supsidijarnosti;

14. primjećuje da posljednjih godina uloga socijalnih partnera u prijelazu na zelena radna mjesta postupno raste, no podsjeća da se mora učiniti više kako bi se izgradio dugotrajan i održiv socijalni dijalog koji bi pomogao u suočavanju s izazovima koje nosi prijelaz na konkurentno resursno učinkovito gospodarstvo s niskim razinama emisija ugljika;

15. ističe važnost nacionalnih vlada u promicanju sektorskog socijalnog dijaloga, posebno u novonastalim zelenim industrijama, te također u jamčenju uključivanja malih i srednjih poduzeća;

16. primjećuje da se neke regije suočavaju s više izazova od drugih zbog geografske koncentracije industrija onečišćivača u kojima se intenzivno iskorištavaju energija i resursi, ili zbog visoke razine siromaštva ili nezaposlenosti; poziva države članice i lokalne i regionalne vlasti da uz potporu Europske unije surađuju sa socijalnim partnerima i zajedno provedu planove pravednog prijelaza, uključujući mehanizme solidarnosti za socijalno pravedan, zeleni prijelaz lokalnih i regionalnih gospodarstava, uz pružanje potpore zajednicama i radnicima koji su pogođeni promjenom smanjujući tako nesigurnost prouzročenu otpuštanjem tehnološkog viška i jamstvom da se potražnja za novim radnim vještinama zadovolji;

17. ističe činjenicu da lokalne vlasti mogu imati ključnu ulogu u promicanju otvaranja novih radnih mjesta u zelenom gospodarstvu i dostojanstvenijih i uključivih radnih mjesta na sljedeći način:

— zelenim ulaganjem,

— iskorištavanjem mogućnosti koje nudi javna nabava, između ostalog upotrebom socijalnih i ekoloških klauzula u javnoj nabavi,

— stvaranjem partnerstva, uključujući s ustanovama za osposobljavanje, radi poboljšanja usklađivanja radnih mjesta i vještina na lokalnim tržištima rada,

— pružanjem potpore zelenim malim i srednjim poduzećima i njihovim ozelenjivanjem,

— izradom programa za uključivo zeleno zapošljavanje kojim će se zajamčiti da ranjive skupine također imaju koristi od zelenog rasta;

18. ukazuje na dokaze kojima se naglašava važnost toga da uprava uključi radnu snagu kako bi se zajamčilo njezino znatno sudjelovanje u postizanju tih promjena socijalnim partnerstvom; preporučuje da se uključe ekološki predstavnici sindikata kako bi surađivali s poslodavcima na jačanju ozelenjivanja gospodarstva i povećanju održivosti na svojim radnim mjestima; poziva države članice da omoguće ciljanu potporu zajedničkim inicijativama radnika i poslodavaca za ozelenjivanje industrija;

19. smatra da bi se trebali izrađivati pilot projekt kako bi se podržali neki od tih ciljeva;

20. pozdravlja predanost Komisije korištenju ciljanih mjera mobilnosti u okviru Programa za zapošljavanje i društvene inovacije (EaSI) za promicanje radne mobilnosti osoba koje traže posao;

Vještine potrebne za zeleno zapošljavanje

21. pozdravlja alate za razvoj vještina i predviđanja o potrebnim vještinama koje je predložila Komisija; naglašava činjenicu da bi se u okviru razvoja vještina trebao poticati razvoj vještina povezanih sa znanošću, tehnologijom, inženjerstvom, matematikom i poduzetništvom, koje su vrlo korisne u gospodarstvu; naglašava, međutim, da su potrebne ambicioznije mjere i ulaganja; vjeruje da za predviđanje budućih potrebnih vještina svi dionici tržišta rada moraju biti u velikoj mjeri uključeni na svim razinama;

22. poziva države članice da surađuju s Komisijom na uspostavi banke podataka o tečajevima osposobljavanja i ponudama radnih mjesta koja se odnose na zeleno zapošljavanje u cilju promicanja kvalitetnih informacija, savjeta i smjernica o zanimanjima i vještinama potrebnim da bi se iskoristile mogućnosti zapošljavanja koje nudi ozelenjivanje gospodarstva;

23. poziva Komisiju da zajamči da se podaci prikupljaju u svim zelenim sektorima, uključujući one koji su trenutačno zapostavljeni poput javnog prijevoza i maloprodajnog sektora; traži od Komisije da, uz pružanje podrške nacionalnim statističkim uredima i javnim službama za zapošljavanje te uz jačanje upotrebe kvantitativnih alata za modeliranje, u prikupljanje podataka o svim sektorima zelenog zapošljavanja uvrsti perspektivu spolne jednakosti;

24. traži od Komisije da rodnu perspektivu uključi u razradu prikupljanja, razdvajanja i analize novih podataka kao što je rad koji se provodi ekonometričkim alatom FIDELIO-m ili rad s dionicima poput Međunarodne konferencije statističara rada;

25. naglašava potrebu da se veći naglasak stavi na rješavanje problema nedostatka potrebnih vještina poticanjem razvoja vještina;

26. poziva Komisiju da pomogne u poticanju razvoja vještina ažuriranjem kvalifikacija i odgovarajućih planova i programa za obrazovanje i osposobljavanje na razini EU-a;

27. poziva Komisiju da naglašava veću upotrebu klasifikacijskih sustava kao što je ESCO koji se mogu iskoristiti za utvrđivanje nedostataka potrebnih vještina;

28. ističe važnost boljih sinergija među obrazovnim sustavima i novonastalim zelenim radnim mjestima boljom koordinacijom obrazovnih ustanova i udruga poslodavaca te drugih relevantnih organizacija;

29. poziva države članice, regionalne i lokalne vlasti da donesu i provedu, zajedno sa socijalnim partnerima i ustanovama za osposobljavanje, strategije za razvoj i predviđanje potrebnih vještina u cilju poboljšanja općih, sektorskih vještina i vještina karakterističnih za pojedina zanimanja; nadalje naglašava važnost partnerstva i povjerenja među obrazovnim ustanovama, poduzećima, socijalnim partnerima i vlastima;

30. primjećuje da bi te strategije trebale obuhvaćati detaljnu ocjenu vrste i razine zelenih radnih mjesta koja se trebaju otvoriti te potrebnih vještina i znanja, što bi dovelo do predviđanja i utvrđivanja nedostataka potrebnih vještina i ciljanih programa za strukovno i cjeloživotno osposobljavanje s naglaskom na usklađivanju vještina i radnih mjesta u cilju povećanja zapošljavanja; naglašava potrebu da se radnici koji su tehnološki višak i niskokvalificirani radnici za koje postoji opasnost da budu isključeni s tržišta rada aktivno uključe u strategije uz jamstvo da je osposobljavanje za pojedine vještine ciljano, dostupno i besplatno za radnike;

31. primjećuje da je prijedlog Europskog centra za razvoj strukovnog osposobljavanja (CEDEFOP) da se planovi i programi prilagode te uključi ekološka osviještenost, uz razumijevanje održivog razvoja i poslovne učinkovitosti, bolji od predlaganja novih programa za osposobljavanje;

32. potiče države članice te regionalne i lokalne vlasti da uvrste održivi razvoj i ekološke kompetencije i vještine u sustave osposobljavanja i obrazovne sustave, posebno jačanjem sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja i poticanjem istraživačkih centara da razvijaju tehnologije, projekte i patente za zelene proizvode u suradnji sa zelenim poduzećima; potiče razmjenu ideja među istraživačkim centrima, mrežama poduzeća i stručnjacima; podsjeća na važnost vještina u području znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike (tzv. vještine STEM) te na potrebu da se zajamči da što više žena studira predmete povezane s tim područjima;

33. poziva na izradu ambiciozne strategije za stvaranje održivih radnih mjesta, između ostalog rješavanjem problema neusklađenosti vještina s posebnim naglaskom na zadovoljavanju potreba za vještinama za zelenije gospodarstvo;

34. potiče države članice da iskoriste razvoj tog sektora, pokrenu visokokvalificirane programe pripravništva kako bi mladi dobili specijalizirano znanje i osposobljavanje te kako bi se pomoglo u borbi protiv visoke stope nezaposlenosti mladih;

35. poziva Komisiju i države članice da pri prijelazu na zeleno gospodarstvo uzmu u obzir potrebu žena i djevojčica za boljim mogućnostima cjeloživotnog učenja, posebno u područjima koja imaju velik potencijal za otvaranje znatnog broja novih zelenih radnih mjesta, kao što su znanost, istraživanje, inženjerstvo, digitalna tehnologija i nove tehnologije, u cilju jačanja položaja žena u društvu, uklanjanja rodnih stereotipa i otvaranja radnih mjesta koja u potpunosti odgovaraju specifičnim potrebama i vještinama žena;

36. poziva Komisiju, države članice te regionalne i lokalne vlasti da sustavno uključuju perspektivu rodne jednakosti u definiciju, provedbu te nadzor politika otvaranja zelenih radnih mjesta na svim razinama kako bi se zajamčile jednake mogućnosti, uzimajući u obzir izazove otvaranja zelenih radnih mjesta u ruralnim područjima; potiče države članice te regionalne i lokalne vlasti da ulože dodatne napore kako bi se ženama omogućilo da u potpunosti sudjeluju u stvaranju politika, odlučivanju i provedbi strategije zelenog zapošljavanja koja obuhvaća zelene vještine;

37. traži od Komisije da otvori javnu raspravu te promiče ideju o „obrazovanju za održiv razvoj" s posebnim naglaskom na obrazovanju djevojčica i žena; poziva države članice i Komisiju da promiču politike za poticanje većeg sudjelovanja žena u obrazovanju u predmetima iz znanosti, tehnologije, inženjerstva, matematike i poduzetništvu te da program zelenih radnih mjesta povežu s osnaživanjem žena obrazovanjem; poziva na mjere kojima se potiču sudjelovanje žena u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju te mogućnosti cjeloživotnog učenja u zelenim sektorima;

38. poziva Komisiju da donese strategiju EU-a za rodnu jednakost za razdoblje 2015. – 2020. kojom se u obzir uzimaju ciljevi strategije Europa 2020. u pogledu stope zapošljavanja za postizanje pametnog, održivog i uključivog rasta;

39. naglašava potrebu za ciljanim djelovanjem javnih tijela i službi kako bi se uključilo sve sudionike tržišta rada, uključujući organizacije poslodavaca i zaposlenika, u rješavanje problema nedostatka potrebnih vještina; poziva države članice te regionalne i lokalne vlasti da uvedu mehanizme za osposobljavanje osoblja u tijelima i službama za zapošljavanje za integriranje vještina potrebnih za zeleno zapošljavanje u politike tržišta rada i da osmisle načine procjene učinka tog osposobljavanja; ističe važnost usklađivanja programa europskih obrazovnih ustanova s potrebama zelenog gospodarstva i općenito tržišta rada;

40. poziva države članice da stvore regulatorno okružje koje potiče inovacije u zelenom gospodarstvu;

Dosljednost politike za potpuni razvoj potencijala za otvaranje radnih mjesta u održivim gospodarstvima

41. poziva Komisiju i države članice da donesu ambiciozne, dugoročne i integrirane regulatorne, fiskalne i financijske okvire za održivo ulaganje i da potiču inovacije, pritom u potpunosti iskorištavajući potencijal za zapošljavanje koji donose te promjene; ističe da bi politike trebalo osmisliti u okviru dugoročnih scenarija koji obuhvaćaju ciljeve kao i pokazatelje kojima se mjeri napredak u njihovom ostvarenju;

42. ističe da je koordinacija u Komisiji i u nadležnim ministarstvima na nacionalnoj razini važna kako bi se stvorio sveobuhvatan okvir za promjene koji obuhvaća sva područja upravljanja i unutar kojeg se može posvetiti potrebna pozornost distribucijskim učincima tranzicije;

43. napominje da uspjeh ili neuspjeh inicijative za zeleno zapošljavanje ovisi o razini ambicioznosti obvezujućih ciljeva Komisije o obnovljivoj energiji i energetskoj učinkovitosti te o ulaganju u tehnologiju obnovljive energije i programe energetske učinkovitosti na koje su se obvezale države članice;

44. ističe da su Komisija i države članice odgovorne za dosljedne politike kojima se promiče proizvodnja obnovljive energije i povećana energetska učinkovitost u cilju poticanja lokalnog i regionalnog razvoja i otvaranja kvalitetnih lokalnih radnih mjesta; ističe da ulaganje u obnovljivu energiju i energetsku učinkovitost u nadolazećim godinama može postati jedan od glavnih izvora novih radnih mjesta u Europi;

45. ističe da je teritorijalna samodostatnost u pogledu energije i dalje jedan od dugoročnih ciljeva gospodarske i energetske politike EU-a; osim toga, smatra da se u svim slučajevima mora uzeti u obzir teritorijalna dimenzija ulaganja, s obzirom na to da ona doprinosi ostvarenju ciljeva teritorijalne kohezijske politike EU-a o povezivanju gradova i ruralnih područja;

46. pozdravlja činjenicu da je Komisija u pregovarački mandat EU-a za pregovore konferencije COP 21 u Parizu uvrstila dostojanstvena radna mjesta, nadovezujući se na Sporazum iz Cancuna iz 2010. i kasnije inicijative; poziva Komisiju da zajamči da će njezin program „pravedne tranzicije" i dalje biti dio njezina pregovaračkog položaja;

47. poziva EU i države članice da utvrde obvezujuće ciljeve energetske uštede i učinkovitosti te da podupiru izdavanje „bijelih potvrda" kao instrumenta koji bi olakšao ostvarivanje ciljeva EU-a na području energetske uštede; poziva države članice da u cijelosti provedu i primijene Direktivu o energetskoj učinkovitosti i nastave težiti ostvarivanju barem ciljeva o energetskoj učinkovitosti do 2030. godine;

48. podržava zauzimanje EU-a za pravedan globalni prijelaz na uključivo zeleno gospodarstvo u suradnji s drugim međunarodnim partnerima;

49. poziva države članice da u potpunosti poštuju i provode nove odredbe revidiranog zakonodavstva EU-a o javnoj nabavi te da razmotre mogućnost provjere bi li uvođenjem ekoloških i socijalnih kriterija u svoje politike o javnoj nabavi mogle potaknuti otvaranje radnih mjesta u zelenijem gospodarstvu; ističe da bi postojeće pravne nesigurnosti povezane s upotrebom socijalnih odredbi i odredbi o okolišu u javnoj nabavi mogle biti razjašnjene;

50. poziva Komisiju da pomogne u oživljavanju sektora usluga popravaka, što bi dovelo do otvaranja novih radnih mjesta koja su po svojoj prirodi ekološki prihvatljiva;

51. poziva države članice da podrže doprinos javnih službi pravednom prijelazu na održivo gospodarstvo, posebno tako da se pobrinu da se usluge kao što su komunikacijske, energetske, prometne usluge te usluge upravljanja otpadom i vodama pružaju na održiv način;

52. izražava snažno razočaranje zbog povlačenja zakonodavnog paketa o kružnom gospodarstvu, za čije se odredbe očekivalo da će rezultirati otvaranjem do 180 000 radnih mjesta samo u sektoru zbrinjavanja otpada EU-a; stoga poziva Komisiju da, uz poštovanje nadležnosti država članica, ispuni svoju obvezu podnošenja, što je prije moguće, prijedloga ambicioznog zakonodavstva o otpadu koje će obuhvaćati smanjenje emisija nastalih procesima istraživanja i proizvodnje nafte i plina, nove ciljeve za recikliranje i ponovno definiranje kriterija za izračunavanje količine materijala koji je zaista recikliran;

53. poziva Komisiju da, osim toga, razmotri mogućnost uvođenja kriterija za pružanje poticaja poduzećima s pozitivnim i ekološki održivim ciklusom odlaganja otpada;

54. slaže se s činjenicom da povezivanje održive poljoprivredne proizvodnje s nadzorom i zaštitom biološke raznolikosti na poljoprivrednim gospodarstvima i potom pametno označivanje poljoprivrednih proizvoda prema njihovu utjecaju na okoliš radi poticanja potražnje potrošača za prihvatljivim proizvodima u smislu biološke raznolikosti predstavlja značajan potencijal za zeleno zapošljavanje u ruralnim područjima EU-a;

Srijeda, 8. srpnja 2015.

55. primjećuje da održivo upravljanje šumama ima istinski potencijal otvaranja radnih mjesta i istovremenog aktivnog doprinošenja ublažavanju klimatskih promjena i zaštiti biološke raznolikosti;

56. poziva Komisiju da iskoristi Europski semestar i reviziju strategije Europa 2020. za pružanje podrške otvaranju zelenih radnih mjesta; poziva Komisiju da izda preporuke po državama članicama kojima bi se moglo doprinijeti većoj stopi zapošljavanja i manjem ekološkom otisku te poziva na provođenje detaljnih nezavisnih studija o troškovima i koristi promjene u poreznim opterećenjima (npr. prijelaz s oporezivanja rada na ekološko oporezivanje) kao i na postupno ukidanje subvencija do 2020.;

57. ističe da bi te preporuke mogle obuhvaćati prijelaz s rada na druge izvore i da bi se takvom promjenom u poreznom opterećenju trebalo nastojati promijeniti ponašanje koje dovodi do zagađenja, ali da ona ne smije rezultirati neželjenim učinkom na sustave socijalnog osiguranja ili nerazmjerno utjecati na one s niskim prihodima;

58. poziva Komisiju i države članice da postupno ukinu izravne i neizravne ekološki štetne subvencije uključujući, između ostalog, i subvencije za fosilna goriva; poziva Komisiju da izradi modele koje države članice mogu primijeniti pri prebacivanju oporezivanja s rada na zagađivanje okoliša te da u obzir uzmu utjecaj koji roba i usluge imaju na okoliš u duhu načela „zagađivač plaća”; poziva Komisiju da za svaku državu članicu posebno izradi preporuke kojima se može doprinijeti naporima za poticanje zelenog zapošljavanja i smanjenje ekoloških otisaka; osim toga, poziva Komisiju da na proaktivan način u Europski semestar uključi aspekte okoliša i klime kako bi se dala podrška otvaranju zelenih radnih mjesta;

59. poziva države članice da uvedu ciljane subvencije i/ili porezna izuzeća za novoosnovana poduzeća (*start-up*), za mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća koja nude robu i usluge s velikom ekološkom dodanom vrijednosti, uključujući i ukupni smanjeni udio ugljika;

60. poziva Komisiju i države članice da osiguraju veću dosljednost i usklađenost svojih politika i da se obvežu na konkretnije političke korake na najvišoj razini u povezanim područjima kao što su porez na financijske transakcije i borba protiv porezne prijevare i utaje poreza;

61. poziva Komisiju da obnovi svoje obveze u okviru strategije Europa 2020. te da bez odgode, a najkasnije do 2015., objavi svoju reviziju koja se provodi u sredini razdoblja; poziva Komisiju da potvrdi ciljeve u Europskom semestru, uzimajući u obzir ljestvicu za makroekonomske neravnoteže i reviziju strategije Europa 2020.; poziva Komisiju da predloži ambicioznije socijalne i ekološke ciljeve za 2030. i 2050. godinu; ističe da bi se točnim, metodološki utemeljenim i zajedničkim praćenjem zelenih radnih mjesta također moglo pomoći državama članicama u procjeni učinkovitosti njihovih ekoloških politika i politika rada te ojačati alate razvijene na europskoj razini za praćenje napretka i nadziranje smjernica za zapošljavanja u okviru strategije Europa 2020.;

62. naglašava mogućnosti koje klimatski i energetski paket za 2030. pruža u otvaranju radnih mjesta i buduću ulogu koju će zakonodavstvo o zaštiti okoliša imati u postizanju dugoročnih ekoloških ciljeva EU-a te u otvaranju radnih mjesta i zelenom rastu;

63. poziva Komisiju da inovacije shvati kao temelj europske industrije i da izradi aktivne strategije kojima će zajamčiti dobro upravljanje socijalnim tranzicijama i raspodjelu koristi po cijeloj Europi; poziva Komisiju i države članice da održivom industrijskom politikom i poticajima za transformaciju tržišta podrže nastanak novih lanaca opskrbe i industrijskih mreža za učinkovitu upotrebu resursa, robu i usluge;

64. naglašava da države članice trebaju pripremiti svoja gospodarstva za budućnost s niskim emisijama ugljika te učinkovitim korištenjem resursa i energije, uzimajući pritom u obzir mogući rizik u smislu seljenja radnih mjesta i izmještanja emisija ugljika zbog učinka klimatskih politika;

65. poziva Komisiju i države članice da pojačaju međunarodne napore za stvaranjem globalne politike okoliša kojom se može ograničiti šteta prouzročena premještanjem industrijske proizvodnje izvan EU-a i izmještanjem emisija ugljika;

66. poziva Komisiju da što je prije moguće predstavi svoj prijedlog reforme sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS), uzimajući u obzir potrebu da se zaštite industrije koje su izložene znatnom riziku od izmještanja emisija ugljika;

67. poziva Komisiju da u provedbi energetske unije uzme u obzir zeleno zapošljavanje;

Ulaganje u otvaranje održivih radnih mjesta

68. naglašava činjenicu da je potrebno provesti odgovarajuću kombinaciju intervencija na strani opskrbe i na strani potrošnje, kombinirajući otvaranje radnih mjesta s odgovarajućim aktivnim politikama tržišta rada, prilagođenih potrebama različitih lokalnih tržišta rada;

69. poziva Komisiju i države članice da, među ostalim u okviru Europskog fonda za strateška ulaganja, promiču kvalitetna ulaganja usmjerena na ostvarivanje društvene i gospodarske koristi kao što su održiva kvalitetna radna mjesta, jednakost spolova, kvalitetno obrazovanje i inovacije, da promiču prijelaz na zeleno gospodarstvo i da se bore protiv energetskog siromaštva; poziva Komisiju i države članice da usmjere ulaganja u područja s pozitivnim učinkom na tržište rada u cilju otvaranja održivih radnih mjesta s punom socijalnom zaštitom i borbe protiv nezaposlenosti; ističe da će financirani projekti na mjerljiv način doprinositi strategiji EU 2020.; u tom kontekstu ističe da je tijekom čitavog trajanja recesije stopa otvaranja radnih mjesta u zelenim sektorima bila pozitivna;

70. ističe činjenicu da se ulaganjem u energetsku učinkovitost može promicati otvaranje lokalnih radnih mjesta i lokalni gospodarski razvoj kao i smanjiti energetsko siromaštvo, te da je osiguranje energetske učinkovitosti u zgradama najisplativiji način za dugoročna rješenja problema energetskog siromaštva, kojim je pogođeno oko 125 milijuna ljudi u Europi, i važan element u osiguravanju učinkovite upotrebe europske energije i otvaranju zelenih radnih mjesta; ponavlja da je, s tim u vezi, također ključno zajamčiti sigurnost zgrada; poziva Komisiju da što prije predstavi svoju Inicijativu pametnog financiranja za pametne zgrade;

71. preporučuje da se ciljevi povezani s klimom, obnovljivom energijom i energetskom učinkovitošću smatraju investicijskim ciljevima i ključnim načelima za političko djelovanje;

72. upozorava da se ne bi trebale provoditi aktivnosti potpore čiji su socijalni učinci i učinci na okoliš negativni jer narušuju dosljednost politika koja je potrebna za maksimalno iskorištavanje potencijala zelenih radnih mjesta za zapošljavanje;

73. preporučuje usmjerenost na kvalitetna ulaganja u ključne javne usluge kao što su komunikacijske, energetske i prometne usluge te upravljanje otpadom i vodama kako bi se podržali održivi postupci javne nabave i integriranje zelenih vještina;

74. poziva države članice da u potpunosti iskoriste mogućnosti koje pružaju pravni okvir Europskih strukturnih i investicijskih fondova i drugi izvori financiranja EU-a za promicanje održivih projekata koji potiču zeleno zapošljavanje, te da sredstva i financijske instrumente EU-a učine što dostupnijima lokalnim vlastima, uz jasna i nedvosmislena pravila i ostvarive minimalne pragove za financiranje;

75. potiče Komisiju i države članice da iskoriste poslijeizbornu reviziju višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) 2016. kao priliku za promicanje zelenijeg prijelaza naših gospodarstava;

76. napominje da je potpora iz ESF-a dostupna za poticanje zelenog gospodarskog rasta i rasta zapošljavanja te potiče nacionalne vlade i mjerodavne nacionalne službe da razmotre mogućnost aktivnijeg korištenja tim sredstvima u cilju promicanja otvaranja gospodarski opravdanih i gospodarski održivih zelenih radnih mjesta;

77. primjećuje da su neke države članice ostvarile znatan napredak u ozelenjivanju gospodarstva i poziva Uniju i države članice da potiču razmjenu ideja, znanja, iskustava i najboljih praksi u tom području kako bi se omogućila neometana tranzicija;

78. potiče države članice i privatni sektor da se koriste instrumentima kao što su Ecodesign, Ecolabel, EMAS i zelena javna nabava jer se njima može dati potpora zelenom gospodarstvu i time doprinijeti otvaranju zelenih radnih mjesta; poziva Komisiju da pruži smjernice za stvaranje povoljnih tržišnih uvjeta za cjelovito usvajanje navedenih dobrovoljnih instrumenata;

79. poziva države članice da posvete više pozornosti provedbi sustava ekološkog upravljanja i ocjenjivanja utjecaja na okoliš na temelju europske norme (ISO 14 000);

Srijeda, 8. srpnja 2015.

Mala i srednja poduzeća (MSP)

80. podržava ciljeve Zelenog akcijskog plana za mala i srednja poduzeća i mjere usmjerene na njih, uključujući osnivanje Europskog centra izvrsnosti za učinkovitu upotrebu resursa čija je zadaća savjetovati mala i srednja poduzeća i pomagati im u njihovim nastojanjima da poboljšaju svoje rezultate u području učinkovite upotrebe resursa, podupirati zeleno poduzetništvo, iskorištavati mogućnosti za zelenije lance vrijednosti i olakšavati pristup tržištu za zelena mala i srednja poduzeća i mikropoduzeća; smatra da su aktivnosti za podizanje svijesti i tehnička pomoć od ključne važnosti za aktivno sudjelovanje MSP-ova u kružnom gospodarstvu;

81. podsjeća na golem potencijal MSP-ova za otvaranje radnih mjesta, posebno za mlade, i za promicanje dvojnog sustava strukovnog osposobljavanja i programa strukovnog naukovanja;

82. uviđa da bi Europski fond za strateška ulaganja (EFSU) mogao pomoći mikropoduzećima te malim i srednjim poduzećima da se uključe u djelatnosti s visokom razinom ekoloških i društvenih inovacija;

83. primjećuje da podaci Eurobarometra o zelenom poslovanju malih i srednjih poduzeća pokazuju da su energetska štednja, smanjenje otpada i smanjenje korištenja sirovina postali ekonomski profitabilni;

84. poziva Komisiju da potiče nove poslovne modele, poput zadružnih poduzeća, za povećanje učinkovitosti procesa proizvodnje i distribucije, donošenje inovativnih rješenja radi štednje resursa i stavljanje na raspolaganje održivijih proizvoda i usluga;

85. ističe da MSP-ovi mogu stvarati rast i otvarati radna mjesta samo ako su u zelenom gospodarstvu dostupne i povoljne poticajne prilike;

86. poziva Komisiju da se pobrine za to da zeleni poticaji za MSP-ove imaju konkretan učinak ondje gdje su najpotrebniji;

87. primjećuje da su MSP-ovi i mikropoduzeća glavni pokretači otvaranja radnih mjesta u Europi; ističe da su MSP-ovi i mikropoduzeća suočeni s posebnim izazovima prilikom iskorištavanja mogućnosti za otvaranje radnih mjesta tijekom zelenog prijelaza, posebno u pogledu pristupa financiranju i osposobljavanju, ali i pri uklanjanju nedostataka potrebnih vještina; poziva Komisiju i države članice da poduzmu ambiciozne mjere kako bi se podržalo i olakšalo otvaranje zelenih radnih mjesta u MSP-ovima i mikropoduzećima, uključujući ciljano informiranje, podizanje svijesti, tehničku pomoć te pristup financiranju i mjerama za osposobljavanje;

88. ističe da bi zeleniji lanac vrijednosti, koji obuhvaća ponovnu preradu, popravak, održavanje, recikliranje i ekološki dizajn, mogao ponuditi znatne poslovne mogućnosti mnogim MSP-ovima;

o

o o

89. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji te vladama i parlamentima država članica.

P8_TA(2015)0265

Izbjegavanje plaćanja i utaja poreza kao izazovi u zemljama u razvoju

Rezolucija Europskog parlamenta od 8. srpnja 2015. o izbjegavanju plaćanja i utaji poreza kao izazovima za upravljanje, socijalnu zaštitu i razvoj u zemljama u razvoju (2015/2058(INI))

(2017/C 265/07)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir Deklaraciju iz Monterreya (2002.), Konferenciju iz Dohe o financiranju razvoja (2008.), Pariško deklaraciju (2005.) i Akcijski plan iz Accre (2008.),

— uzimajući u obzir rezolucije Opće skupštine UN-a 68/204 i 68/279 o Trećoj međunarodnoj konferenciji o financiranju razvoja koja se treba održati u Adis Abebi (Etiopija) od 13. do 16. srpnja 2015.,

— uzimajući u obzir rad UN-ova Odbora stručnjaka o međunarodnoj suradnji u poreznim pitanjima ([1]),

— uzimajući u obzir Model-konvenciju UN-a o dvostrukom oporezivanju između razvijenih zemalja i zemalja u razvoju ([2]),

— uzimajući u obzir Direktivu 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma ([3]),

— uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 21. travnja 2010. naslovljenu „Oporezivanje i razvoj – suradnja sa zemljama u razvoju u promicanju dobrog upravljanja u poreznim pitanjima" (COM(2010)0163),

— uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 5. veljače 2015. naslovljenu „Globalno partnerstvo za iskorjenjivanje siromaštva i održivi razvoj nakon 2015." (COM(2015)0044),

— uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 18. ožujka 2015. o poreznoj transparentnosti za sprečavanje utaje i izbjegavanja poreza (COM(2015)0136),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 21. svibnja 2013. o borbi protiv porezne prijevare, utaje poreza i poreznih oaza ([4]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. ožujka 2011. o oporezivanju i razvoju – suradnja sa zemljama u razvoju pri promicanju dobrog upravljanja u poreznim pitanjima ([5]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. veljače 2010. o promicanju dobrog upravljanja u poreznim pitanjima ([6]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. listopada 2013. o korupciji u javnom i privatnom sektoru: učinak na ljudska prava u trećim zemljama ([7]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 26. veljače 2014. o promicanju razvoja odgovornim poslovnim praksama, uključujući ulogu ekstraktivne industrije u zemljama u razvoju ([8]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. studenog 2014. o EU-u i globalnom razvojnom okviru za razdoblje nakon 2015. ([9]),

([1]) http://www.un.org/esa/ffd/tax/
([2]) http://www.un.org/esa/ffd/tax/unmodel.htm
([3]) SL L 309, 25.11.2005., str. 15.
([4]) Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0205.
([5]) SL C 199 E, 7.7.2012., str. 37.
([6]) SL C 341 E, 16.12.2010., str. 29.
([7]) Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0394.
([8]) Usvojeni tekstovi, P7_TA(2014)0163.
([9]) Usvojeni tekstovi, P8_TA(2014)0059.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. ožujka 2014. o izvješću EU-a 2013. o političkoj usklađenosti u interesu razvoja ([1]),

— uzimajući u obzir članak 208. UFEU-a kojim se utvrđuje da je iskorjenjivanje siromaštva glavni cilj razvojne politike EU-a te načelo usklađenosti politika u interesu razvoja,

— uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za razvoj i mišljenje Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku (A8-0184/2015),

A. budući da nezakoniti financijski tokovi, tj. svi nezabilježeni odljevi privatnih financijskih sredstava koji uključuju kapital koji je ilegalno stečen, prenesen ili iskorišten, najčešće proizlaze iz aktivnosti povezanih s utajom i izbjegavanjem plaćanja poreza, kao što je zlouporaba određivanja transfernih cijena, što se protivi načelu prema kojem se porez mora platiti ako je ostvarena dobit te budući da su u svim mjerodavnim međunarodnim tekstovima i zaključcima s konferencija o financiranju razvoja utaja i izbjegavanje plaćanja poreza utvrđeni kao glavne prepreke mobilizaciji domaćih prihoda;

B. budući da prema izvješću organizacije Global Financial Integrity iz 2014. izravna strana ulaganja i službena razvojna pomoć između 2003. i 2012. zajedno iznose nešto manje nego nezakoniti odljevi novca; budući da je iznos ostvaren nezakonitim financijskim tokovima otprilike deset puta veći od financijske pomoći koju dobivaju zemlje u razvoju, a koja bi trebala biti namijenjena za iskorjenjivanje siromaštva, rast blagostanja i održivi razvoj, što predstavlja nezakoniti bijeg kapitala iz zemalja u razvoju u iznosu od otprilike 1 bilijuna USD godišnje;

C. budući da je ostvarenje javnih prihoda iz ekstraktivnih industrija ključno za razvojne strategije mnogih zemalja u razvoju, a osobito najslabije razvijenih zemalja, no potencijal za povećanje poreznih prihoda koji nude ekstraktivne industrije općenito nije dobro iskorišten zbog neodgovarajućih poreznih propisa ili teškoća pri njihovoj primjeni, s obzirom na to da se dogovori između vlada zemalja u razvoju i ekstraktivnih poduzeća najčešće postižu *ad hoc* te da se o njima pregovara bez transparentnosti i jasnih smjernica;

D. budući da postojanje velikih neformalnih sektora u gospodarstvima zemalja u razvoju čini oporezivanje na širokoj osnovi gotovo nemogućim te da znatan udio u BDP-u nije oporeziv u zemljama u kojima veliki dio stanovništva živi u siromaštvu;

E. budući da pravedni, uravnoteženi, učinkoviti i transparentni porezni sustavi vladama pružaju vitalna financijska sredstva koja služe za ostvarenje prava građana na osnovne javne usluge kao što su zdravstvo i obrazovanje za sve te budući da učinkovitost redistributivnih fiskalnih politika doprinosi ublažavanju učinka sve većih nejednakosti na one kojima je najviše potrebna pomoć;

F. budući da prema Konferenciji Ujedinjenih naroda o trgovini i razvoju oko 30 % prekograničnih korporativnih ulaganja prije nego što stigne na svoje odredište kao proizvodna sredstva prolazi preko zemalja koje djeluju kao provodnici;

G. budući da prihodi od poreza na dobit čine znatan udio u nacionalnim prihodima zemalja u razvoju, što ih čini osobito ugroženima zbog izbjegavanja plaćanja poreza na dobit te da su proteklih godina zemlje u razvoju stalno smanjivale stope poreza na dobit;

H. budući da porezne oaze i područja u kojima se primjenjuje stroga bankarska tajna koja dopuštaju privatnost bankarskih i financijskih informacija, zajedno sa sustavima s nultom stopom poreza radi privlačenja kapitala i prihoda koje je u drugim zemljama trebalo oporezivati, dovode do štetne porezne konkurencije, potkopavaju pravednost poreznog sustava te štete trgovini i ulaganjima, čime se posebno ugrožava zemlje u razvoju, čiji se godišnji gubitak poreznih prihoda procjenjuje na 189 milijardi USD;

([1]) Usvojeni tekstovi, P7_TA(2014)0251.

I. budući da oporezivanje može biti pouzdan i održiv izvor prihoda u zemljama u razvoju te da pruža stabilnost u usporedbi s tradicionalnim mehanizmima financiranja razvoja, kao što su povlašteni zajmovi, pod uvjetom da postoji pravedan, uravnotežen, učinkovit i transparentan sustav oporezivanja, učinkovita i djelotvorna porezna uprava koja promiče plaćanje poreza te da se javni prihodi koriste na odgovoran način;

J. budući da moguće koristi od djelotvornog i transparentnog oporezivanja i fiskalnih politika mogu biti veće od povećanja dostupnih sredstava za poticanje razvoja te imaju izravan pozitivan učinak na dobro upravljanje i izgradnju države jačanjem demokratskih institucija, vladavine prava te društvenog ugovora između vlade i građana kako bi se stvorila uzajamna veza između poreza, javnih i socijalnih službi te nastojanja da se promiče stabilnost vladinih proračuna u cilju zagovaranja dugoročne neovisnosti o stranoj pomoći te omogućavanja zemljama u razvoju da budu prilagodljive i odgovorne za nacionalne ciljeve te da same donose političke odluke;

K. budući da je potrebno što hitnije povećati domaće prihode zbog financijske i gospodarske krize;

L. budući da je količina sredstava koja se u zemljama u razvoju prikupi mobilizacijom domaćih prihoda u stalnom rastu te da je u tom području uz pomoć međunarodnih donatora ostvaren važan napredak;

M. budući da se zemlje u razvoju suočavaju s velikim političkim, administrativnim i tehničkim preprekama za povećanje poreznih prihoda zbog nedovoljnih ljudskih i financijskih resursa potrebnih za prikupljanje poreza, slabih administrativnih mogućnosti za bavljenje kompleksnim pitanjem prikupljanja poreza od transnacionalnih poduzeća, manjka kapaciteta i infrastrukture za prikupljanje poreza, odlaska obučenog osoblja iz poreznih uprava, korupcije, manjka legitimnosti političkog sustava, nedovoljnog sudjelovanja u međunarodnoj poreznoj suradnji te nejednake raspodjele prihoda i lošeg upravljanja porezima;

N. budući da su aktualni globalni kontekst liberalizacije trgovine i postupno uklanjanje trgovinskih barijera tijekom posljednjih desetljeća utjecali na povećanje količine robe kojom se trguje preko granice, ali i prouzročili teškoće zemljama u razvoju koje se uvelike oslanjaju na poreze na trgovinu, a posebno najmanje razvijenim zemljama, u pogledu nadoknađivanja gubitaka zbog smanjenja poreza na trgovinu te prelaska na druge vrste domaćih sredstava, ponajprije na uravnoteženu kombinaciju poreza;

O. budući da je posljednjih godina došlo do povećanja broja poreznih sporazuma između razvijenih zemalja i zemalja u razvoju koje su navikle na niže oporezivanje u prekograničnim financijskim transferima, čime su se smanjili kapaciteti zemalja u razvoju za mobilizaciju domaćih sredstava, a multinacionalnim poduzećima otvorili mogući putevi za izbjegavanje oporezivanja; budući da je u nedavnoj procjeni učinka koju je provela nizozemska vlada zaključeno da nizozemski porezni sustav omogućava izbjegavanje plaćanja poreza po odbitku, zbog čega se u zemljama u razvoju gube dividende i kamate od prihoda od poreza po odbitku u rasponu od 150 do 550 milijuna EUR godišnje ([1]);

P. budući da se, usporedbe radi, može reći da zemlje u razvoju ostvaruju znatno manji prihod od razvijenih gospodarstava (udio poreza u BDP-u u zemljama u razvoju u rasponu je od 10 do 20 %, dok je u gospodarstvima OECD-a u rasponu od 30 do 40 %) te ih karakterizira iznimno uske porezne osnovice; budući da postoji znatan potencijal za širenje poreznih osnovica i povećanje prihoda od poreza kako bi se priskrbila potrebna sredstva za ispunjavanje osnovnih vladinih obveza;

Q. budući da zemlje u razvoju uglavnom nastoje privući ulaganja nuđenjem raznih poreznih poticaja i izuzeća koji nisu transparentni ni utemeljeni na pravilnoj analizi troškova i koristi, što im nerijetko onemogućava privlačenje stvarnih i održivih ulaganja te dovodi do stvaranja konkurencije između gospodarstava u razvoju u pogledu omogućavanja najpovoljnijeg poreznog tretmana, do nezadovoljavajućih ishoda u smislu učinkovitih i djelotvornih poreznih sustava te do štetne porezne konkurencije;

([1]) „Pitanja procjene u financiranju razvoja: analiza učinka nizozemske porezne politike u pogledu poreza na dobit na zemlje u razvoju”, studija koju je naručio Odjel za procjenu politika i operativnih programa nizozemskog Ministarstva vanjskih poslova, studeni 2013.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

R. budući da su se države članice već obvezale na dodjeljivanje 0,7 % svojeg BND-a za službenu razvojnu pomoć te budući da je iznos pomoći za mobilizaciju domaćih sredstava i dalje nizak te čini manje od jedan posto ukupne službene razvojne pomoći u 2011., a procjenjuje se da je samo 0,1 % službene razvojne pomoći (118,4 milijuna USD) namijenjeno za jačanje kapaciteta u poreznim pitanjima u 2012. godini;

S. budući da mnoge zemlje u razvoju ne mogu postići ni minimalnu razinu poreza koja je potrebna za financiranje njihovih osnovnih potreba, javnih usluga i napora da smanje siromaštvo;

T. budući da Europska investicijska banka (EIB), Europska banka za obnovu i razvoj (EBRD) i institucije država članica za financiranje razvoja izravno podupiru privatna poduzeća u zemljama u razvoju davanjem zajmova ili neizravno pružanjem podrške financijskim posrednicima kao što su komercijalne banke i fondovi privatnog vlasničkog kapitala koji zatim posuđuju poduzećima ili ulažu u njih;

U. budući da bi zemlje u razvoju trebale biti bolje zastupljene u strukturama i postupcima međunarodne porezne suradnje kako bi pod istim uvjetima sudjelovale u oblikovanju i reformi globalnih poreznih politika;

V. budući da je Vijeće stručnjaka o međunarodnoj suradnji u poreznim pitanjima pomoćno tijelo Gospodarskog i socijalnog vijeća koje posvećuje posebnu pozornost zemljama u razvoju i zemljama s tranzicijskim gospodarstvima;

W. budući da postizanje dovoljne razine javnih financija može imati presudnu ulogu u promicanju pravednijih društava u kojima se suzbija diskriminacija između muškaraca i žena te se pruža posebna potpora djeci i drugim ugroženim skupinama;

1. poziva Komisiju da promptno osmisli ambiciozni akcijski plan u obliku komunikacije kojim bi se pružila podrška zemljama u razvoju u borbi protiv utaje i izbjegavanja plaćanja poreza te u uspostavi pravednih, uravnoteženih, učinkovitih i transparentnih poreznih sustava, uzimajući u obzir rad Odbora za razvojnu pomoć OECD-a u razdoblju prije konferencije o financiranju razvoja u Adis Abebi u Etiopiji koja se treba održati od 13. do 16. srpnja 2015. te učinak međunarodnih poreznih sporazuma na zemlje u razvoju;

2. ustraje u tome da će učinkovita mobilizacija domaćih sredstava i jačanje poreznih sustava biti neophodni čimbenici u postizanju ciljeva iz okvira za razdoblje nakon 2015. koji će zamijeniti milenijske razvojne ciljeve, što je realna strategija za dugoročno prekidanje ovisnosti o stranoj pomoći te u tome da su učinkoviti i pravedni porezni sustavi ključni za iskorjenjivanje siromaštva, borbu protiv nejednakosti, dobro upravljanje i izgradnju države; podsjeća na to da su određene transnacionalne gospodarske aktivnosti utjecale na sposobnost zemalja da ostvaruju domaće državne prihode te da odaberu vlastitu strukturu oporezivanja, dok je povećana mobilnost kapitala uz korištenje poreznim oazama uvelike promijenila uvjete za oporezivanje; također izražava zabrinutost zbog razine korupcije i netransparentne javne uprave, čime se priječi da se prihodi od poreza ulažu u izgradnju države, javne usluge ili javnu infrastrukturu;

3. budući da porezna sredstva i dalje čine mali udio u BDP-u većine zemalja u razvoju, što te zemlje čini osobito osjetljivima na posljedice aktivnosti utaje i izbjegavanja plaćanja poreza koje provode pojedini porezni obveznici i poduzeća; naglašava da to predstavlja znatan financijski gubitak za zemlje u razvoju, čime se potiče korupcija i nanosi šteta razvojnoj politici EU-a, te da bi poduzimanje odgovarajućih mjera protiv takvih praksi na nacionalnoj i međunarodnoj razini te razini EU-a trebalo biti na vrhu prioriteta EU-a i njegovih država članica, uzimajući u obzir potrebe i ograničenja s kojima se zemlje u razvoju susreću kada je riječ o pristupu poreznim prihodima; smatra da bi EU trebao preuzeti vodeću ulogu u poticanju međunarodnih nastojanja u borbi protiv poreznih oaza, poreznih prijevara i utaje poreza, dajući tako primjer drugima, te da bi trebao surađivati sa zemljama u razvoju u suzbijanju agresivnih praksi izbjegavanja plaćanja poreza koje provode određena transnacionalna poduzeća te u traženju načina da im se pomogne kako bi se mogle oduprijeti pritisku da sudjeluju u poreznoj konkurenciji;

Akcijski plan za borbu protiv izbjegavanja plaćanja i utaje poreza u zemljama u razvoju

4. poziva Komisiju da poduzme konkretne i djelotvorne mjere kako bi podržala zemlje u razvoju i okvire regionalne porezne uprave, kao što su Afrički forum za upravljanje porezima i Interamerički centar za poreznu upravu, u borbi protiv utaje i izbjegavanja plaćanja poreza, u razvoju pravednih, uravnoteženih, učinkovitih i transparentnih poreznih politika, u promicanju upravnih reformi te u povećanju udjela financijske i tehničke pomoći u pogledu pomoći i razvoja koja se

dodjeljuje nacionalnim poreznim upravama zemalja u razvoju; smatra da bi trebalo pružiti navedenu pomoć kako bi se ojačalo pravosuđe i agencije za borbu protiv korupcije u tim zemljama; poziva na objedinjenje stručnog znanja iz javnog sektora država članica i zemalja korisnica kako bi se poboljšale aktivnosti suradnje i ostvarili konkretni preliminarni rezultati za zemlje korisnice; podupire organiziranje radionica, osposobljavanja, misija stručnjaka, studijskih posjeta i savjetovanja;

5. poziva Komisiju da u svom dijalogu o politikama (političkom, razvojnom i trgovinskom) te u svim sporazumima o razvojnoj suradnji s partnerskim zemljama posveti veliku pozornost dobrom upravljanju u poreznim pitanjima te pravednom, uravnoteženom, učinkovitom i transparentnom prikupljanju poreza, čime bi se unaprijedilo vlasništvo i odgovornost u matičnoj zemlji stvaranjem okružja u kojem nacionalni parlamenti mogu smisleno doprinijeti donošenju nacionalnih proračuna i nadzoru nad njima, pa i u pogledu domaćih prihoda i poreznih pitanja, te podupiranjem uloge civilnog društva u jamčenju javnog nadzora nad upravljanjem porezima i nadziranjem slučajeva porezne prijevare, među ostalim, uspostavom učinkovitih sustava za zaštitu zviždača i novinarskih izvora;

6. hitno poziva na to da podaci o stvarnom vlasništvu poduzeća, zaklada i drugih institucija postanu javno dostupni s otvorenim bazama podataka kako bi se spriječilo da se anonimna fiktivna poduzeća i slični pravni subjekti koriste za pranje novca, financiranje nezakonitih ili terorističkih aktivnosti, prikrivanje identiteta korumpiranih osoba ili kriminalaca, skrivanje krađe javnih sredstava i zarade od nezakonite trgovine ili nezakonite utaje poreza; nadalje, vjeruje da bi sve zemlje trebale barem usvojiti i u potpunosti primijeniti preporuke o borbi protiv pranja novca Radne skupine za financijsko djelovanje;

7. poziva EU i njegove države članice da se pridržavaju načela prema kojem uvrštena ili neuvrštena multinacionalna poduzeća iz svih zemalja i sektora, a posebno poduzeća koje se bave ekstrakcijom prirodnih resursa, moraju usvojiti standard izvještavanja po zemljama koji ih obvezuje da u okviru svog godišnjeg izvješća, po pojedinim državama za svaki teritorij u kojem posluju, objave imena svih podružnica, njihove financijske rezultate, relevantne podatke o porezima, imovini i broju zaposlenih, da osiguraju javnu dostupnost tih informacija te da iz toga izuzmu mikropoduzeća i time svedu na minimum administrativna opterećenja; stoga poziva Komisiju da donese zakonodavni prijedlog za odgovarajuću izmjenu Računovodstvene direktive; podsjeća na to da je javna transparentnost ključni korak prema dovođenju u red trenutnog poreznog sustava i izgradnji povjerenja javnosti; poziva OECD da preporuči da njegov predloženi obrazac za izvještavanje po zemljama objave sva multinacionalna poduzeća kako bi se zajamčilo da sve porezne uprave u svim zemljama imaju pristup iscrpnim informacijama koje bi im omogućile da ocijene rizike transfernih cijena i utvrde najučinkovitiji način provođenja revizije; ističe da se poreznim izuzećima i poreznim prednostima koje su stranim ulagačima zajamčene bilateralnim poreznim sporazumima pruža nepravedna konkurentska prednost multinacionalnim poduzećima u odnosu prema domaćim poduzećima, osobito malim i srednjim;

8. poziva na reviziju fiskalnih uvjeta i odredbi koje se odnose na aktivnosti ekstraktivne industrije; poziva EU da poveća pomoć zemljama u razvoju u cilju odgovarajućeg oporezivanja ekstrakcije prirodnih resursa, jačanja pregovaračke pozicije vlada domaćina radi ostvarivanja veće dobiti od vlastitih prirodnih resursa te poticanja diversifikacije njihova gospodarstva; podupire Inicijativu za transparentnost ekstraktivnih industrija te njezino proširenje na poduzeća koja se bave proizvodnjom robe i njezinom trgovinom;

9. pozdravlja usvajanje mehanizma za automatsku razmjenu informacija, temeljnog alata za povećanje globalne transparentnosti i suradnje u borbi protiv izbjegavanja plaćanja i utaje poreza; međutim, priznaje da je zemljama u razvoju potrebna podrška u pogledu financiranja i tehničkog znanja te dovoljno vremena kako bi sagradile potrebne kapacitete za slanje i obradu podataka; stoga naglašava da je važno zajamčiti da se u novi globalni standard OECD-a o automatskoj razmjeni informacija uvrsti prijelazno razdoblje za zemlje u razvoju, pritom imajući u vidu da je moguće da će se uzajamnom primjenom tog standarda posve izostaviti zemlje koje nemaju sredstva ni kapacitet za uspostavu potrebne infrastrukture za upravljanje traženim informacijama te njihovo prikupljanje i razmjenu; štoviše, smatra da je potrebno odrediti jedinstveni standard o povjerljivosti;

10. poziva na to da se do kraja 2015. donese međunarodno dogovorena definicija poreznih oaza, odrede kazne za subjekte koji se njima koriste te da se sastavi crna lista zemalja, između ostalog i u EU-u, u kojima se utaja poreza ne suzbija ili se odobrava; poziva EU da podupre gospodarsku prenamjenu zemalja u razvoju koje služe kao porezne oaze; traži od država članica s ovisnim teritorijima i teritorijima koji nisu dio Unije da s upravama tih područja surađuju na usvajanju načela porezne transparentnosti i da zajamče da nijedno od tih područja ne služi kao porezna oaza;

11. poziva Europsku uniju i njezine države članice da u okviru pregovora o poreznim i investicijskim sporazumima sa zemljama u razvoju zajamče da se dohodak ili dobit od prekograničnih aktivnosti oporezuje u izvorišnoj zemlji u kojoj je vrijednost stečena ili stvorena; u tom pogledu naglašava da Model-konvencija UN-a o oporezivanju jamči pravednu raspodjelu prava oporezivanja između zemalja izvora dohotka i zemalja rezidentnosti; ističe da bi se u okviru pregovora o poreznim sporazumima Europska unija i njezine države članice trebale pridržavati načela usklađenosti politika u interesu razvoja utvrđenog člankom 208. UFEU-a;

12. poziva Komisiju i sve države članice, slijedeći primjer nekih država članica, da provedu procjenu učinka europskih poreznih politika na zemlje u razvoju i da razmijene najbolje prakse radi povećanja usklađenosti politika u interesu razvoja i poboljšanja trenutnih praksi te radi pomnijeg razmatranja negativnog učinka prelijevanja na zemlje u razvoju i posebnih potreba tih zemalja; u tom pogledu pozdravlja revidirani Akcijski plan o utaji poreza i izbjegavanju poreza koji će Komisija objaviti tijekom 2015. te potiče države članice da se hitno dogovore o zajedničkoj konsolidiranoj osnovici poreza na dobit;

13. snažno podupire niz postojećih međunarodnih inicijativa za reformu globalnog sustava, uključujući inicijativu OECD-a za sprječavanje erozije porezne osnovice i premještanja dobiti (BEPS), s težištem na većem sudjelovanju zemalja u razvoju u strukturama i postupcima međunarodne porezne suradnje; poziva EU i države članice da se pobrinu za to da Odbor UN-a za oporezivanje postane istinsko međuvladino tijelo, koje će biti bolje pripremljeno i raspolagati s dovoljno dodatnih sredstava u okviru Gospodarskog i socijalnog vijeća UN-a, čime će se zajamčiti da sve zemlje pod istim uvjetima sudjeluju u oblikovanju i reformi globalnih poreznih politika; naglašava da bi trebalo razmotriti uvođenje sankcija za nekooperativne jurisdikcije i financijske institucije koje obavljaju djelatnost u poreznim oazama;

14. ističe da se dovoljnom razinom javnih financija može doprinijeti rebalansiranju rodne nejednakosti i zajamčiti sredstva kojima bi se na bolje načine pomoglo djeci i ugroženim društvenim skupinama te uviđa da utaja poreza utječe na blagostanje pojedinaca, ali i nanosi osobitu štetu siromašnim kućanstvima i kućanstvima koja raspolažu nižim dohotkom, u kojima su žene često nerazmjerno zastupljene;

15. sa zabrinutošću primjećuje da se mnoge zemlje u razvoju nalaze u vrlo slaboj pregovaračkoj poziciji prema nekim stranim izravnim ulagačima; smatra da bi poduzeća trebala preuzeti jasne obveze u pogledu pozitivnog učinka prelijevanja njihovih ulaganja na lokalni i/ili nacionalni društveno-gospodarski razvoj zemlje domaćina; poziva Komisiju, Vijeće i partnerske vlade da se pobrinu da porezni poticaji ne sadrže dodatne mogućnosti za izbjegavanje plaćanja poreza; ističe da bi poticaji trebali postati transparentniji te po mogućnosti usmjereni prema promicanju ulaganja u održivi razvoj;

16. poziva EIB i EBRD te institucije država članica za financiranje razvoja da nadziru poduzeća i druge pravne subjekte koji primaju pomoć te da zajamče da ne sudjeluju u utaji i izbjegavanju plaćanja poreza suradnjom s financijskim posrednicima sa sjedištem u izvanteritorijalnim središtima i poreznim oazama ili olakšavanjem nezakonitih tokova kapitala, te da poboljšaju svoje politike transparentnosti, primjerice, tako da sve svoje izvještaje i istrage učine javno dostupnima; poziva EIB da provede dubinsku analizu te da zahtijeva godišnje izvještavanje po zemljama, uđe u trag stvarnom vlasništvu i kontrolira transferne cijene kako bi se zajamčila transparentnost ulaganja te spriječila utaja i izbjegavanje plaćanja poreza;

o

o o

17. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji te vladama i parlamentima država članica.

P8_TA(2015)0266

Učinkovita upotreba resursa: prijelaz na cirkularnu ekonomiju

Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o učinkovitoj upotrebi resursa: prijelaz na cirkularnu ekonomiju (2014/2208(INI))

(2017/C 265/08)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije naslovljenu „Prema kružnom gospodarstvu: program nulte stope otpada za Europu” (COM(2014)0398),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije o prilikama za učinkovito korištenje resursa u građevinskom sektoru (COM(2014)0445),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije naslovljenu „Zeleni akcijski plan za mala i srednja poduzeća: omogućavanje malim i srednjim poduzećima da ekološke izazove pretvore u poslovne prilike” (COM(2014)0440),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije naslovljenu „Okvirna strategija za otpornu energetsku uniju s naprednom klimatskom politikom” (COM(2015)0080),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije o izgradnji jedinstvenog tržišta za zelene proizvode poboljšavanjem informacija o okolišnoj učinkovitosti proizvoda i organizacijâ (COM(2013)0196),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije naslovljenu „Inovacijama do održivog rasta: biogospodarstvo za Europu” (COM(2012)0060),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije o planu za resursno učinkovitu Europu (COM(2011)0571),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije naslovljenu „Resursno učinkovita Europa – vodeća inicijativa u okviru strategije Europa 2020.” (COM(2011)0021),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije naslovljenu „Europa 2020. – strategija za pametan, održiv i uključiv rast” (COM(2010)2020),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. prosinca 2013. o eko-inovacijama – radna mjesta i rast kao rezultat politike okoliša ([1]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. siječnja 2014. o europskoj strategiji za plastični otpad u okolišu ([2]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 24. svibnja 2012. o resursno učinkovitoj Europi ([3]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. rujna 2011. o učinkovitoj strategiji Europe u pogledu sirovina ([4]),

— uzimajući u obzir 7. akcijski program za okoliš,

— uzimajući u obzir strategiju EU-a za održivi razvoj (2006.) i njezinu reviziju iz 2009.,

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća za okoliš o ekologizaciji europskog semestra i strategije Europa 2020. – pregled sredinom provedbenog razdoblja od 28. listopada 2014.,

([1]) Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0584.
([2]) Usvojeni tekstovi, P7_TA(2014)0016.
([3]) SL C 264 E, 13.9.2013., str. 59.
([4]) SL C 51 E, 22.2.2013., str. 21.

Četvrtak, 9. srpnja 2015.

— uzimajući u obzir sažeto izvješće Europske agencije za okoliš naslovljeno „Europski okoliš – stanje i izgledi u 2015.”,

— uzimajući u obzir Konvenciju o biološkoj raznolikosti,

— uzimajući u obzir analizu Programa Ujedinjenih naroda za okoliš (UNEP) u pogledu oblikovanja održivog financijskog sustava,

— uzimajući u obzir zaključke međunarodne stručne skupine UNEP-a za resurse o rizicima i izazovima antropogenih tokova i ciklusa metala u pogledu okoliša iz 2013. godine,

— uzimajući u obzir zaključke međunarodne stručne skupine UNEP-a za resurse o razdvajanju upotrebe prirodnih resursa i njihovog učinka na okoliš od gospodarskog rasta iz 2011. godine,

— uzimajući u obzir peticiju „Zaustavite rasipanje hrane u Europi!”

— uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 10. prosinca 2014. ([1]),

— uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija od 12. veljače 2015. ([2]),

— uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane i mišljenja Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja te Odbora za industriju, istraživanje i energetiku (A8-0215/2015),

A. budući da je neodrživa upotreba resursa ključan uzrok raznih ekoloških opasnosti kao što su klimatske promjene, dezertifikacija, krčenje šuma, gubitak bioraznolikosti i slabljenje usluga ekosustava; budući da svjetsko gospodarstvo za globalnu proizvodnju i apsorbiranje otpada koristi resurse koji odgovaraju količini jedne i pol planete te da se procjenjuje da će ta brojka dostići količinu dvije planete do 2030-ih;

B. budući da Europa ovisi o uvezenim resursima više od bilo koje druge regije u svijetu i da će mnogi resursi u relativno kratkom roku biti iscrpljeni; budući da se njena konkurentnost može znatno povećati samo povećanjem dodane vrijednosti koja se iz resursa dobiva u gospodarstvu te promicanjem održive opskrbe sirovinama iz europskih izvora; budući da se, osim toga, kao doprinos očuvanju opskrbe sirovinama trebaju ojačati partnerstva za inovacije između istraživanja te sektora za industriju i gospodarenje otpadom radi povećanja potencijala za recikliranje glavnih sirovina;

C. budući da je prijelaz na cirkularnu ekonomiju u suštini ekonomsko pitanje, u smislu pristupa sirovinama ili održive dostupnosti sirovina, reindustrijalizacije i dodatne digitalizacije Europe, otvaranja novih radnih mjesta i izazova klimatskih promjena, energetske nesigurnosti i oskudnih resursa; budući da ulaganje u cirkularnu ekonomiju stoga može biti u cijelosti usklađeno s planom Komisije za radna mjesta, rast i konkurentnost te ima potencijal za stvaranje situacije u kojoj profitiraju svi uključeni dionici;

D. budući da se učinkovitom upotrebom resursa također trebaju uzeti u obzir šira pitanja održivosti, uključujući ekološke, etičke, gospodarske i društvene dimenzije, te da ju je potrebno s njima uskladiti;

E. budući da su ciljevi i konačne prioritetne mjere Sedmog programa djelovanja za okoliš obvezujući;

F. budući da se u programu za okoliš Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) navodi da je „ekološka učinkovitost dobrovoljnih pristupa često upitna, a njihova gospodarska učinkovitost općenito niska” ([3]);

([1]) Još nije objavljeno u Službenom listu.
([2]) SL C 140, 28.4.2015., str. 37.
([3]) Program OECD-a za okoliš „Dobrovoljni pristupi politici okoliša”, 2003.

G. budući da prijelaz na cirkularnu ekonomiju zahtijeva sustavnu promjenu, što utječe na sve dionike u lancu vrijednosti, te znatne inovacije u tehnologiji, poslovanju i društvu u cjelini;

H. budući da građani, mala poduzeća i lokalna nadležna tijela imaju posebnu ulogu u jamčenju učinkovite upotrebe resursa te u promicanju razdvajanja gospodarskog rasta i potrošnje resursa;

I. budući da su cirkularnoj ekonomiji koja pravilno funkcionira potrebna konkurentna poduzeća te da su poduzeća sama po sebi pokretačka snaga za prijelaz na cirkularnu ekonomiju;

J. budući da je važno smjestiti mala i srednja poduzeća u središte resursno učinkovite strategije EU-a jer ona čine 99 % poduzeća EU-a i zapošljavaju dvije trećine radne snage;

K. budući da se ambicioznim europskim paketom o cirkularnoj ekonomiji stvaraju poslovne mogućnosti, osigurava pristup primarnim materijalima, produljuje njihova djelotvorna uporaba (ponovna uporaba, ponovna proizvodnja, recikliranje ili uporaba rezervnih dijelova), jamče visokokvalitetni postupci recikliranja kada dođu do kraja svojeg uporabnog vijeka te se sa svim nusproizvodima i otpadom postupa kao s vrijednim tokovima resursa za daljnju uporabu;

L. budući da je održiva i odgovorna nabava primarnih sirovina ključna za postizanje učinkovite upotrebe resursa i ispunjavanje ciljeva cirkularne ekonomije;

M. budući da je potrebno razviti tržišta za sekundarne sirovine kako bi se postigli ciljevi učinkovite upotrebe resursa te cirkularna ekonomija;

N. budući da je Parlament više puta pozivao Komisiju da odredi pokazatelje i ciljeve za učinkovitu upotrebu resursa;

O. budući da uklanjanje otrovnih kemijskih tvari za koje postoje ili će se razviti sigurnije alternative, u skladu s trenutačnim zakonodavstvom o kemikalijama, ima središnju ulogu u uspostavi cirkularne ekonomije;

P. budući da podaci Eurostata o obradi gradskog otpada u EU28 jasno pokazuju da još uvijek ne postoje jednaki uvjeti u politici o otpadu te da primjena i provedba postojećeg zakonodavstva predstavljaju znatne izazove;

Q. budući da se u prosjeku samo 40 % krutog otpada ponovno upotrebljava ili reciklira, a ostatak odlazi na odlagališta ili na spaljivanje;

R. budući da proizvodnja i potrošnja poljoprivrednih prehrambenih proizvoda čine znatan udio upotrebe resursa, sa znatnim učincima na okoliš, javno zdravlje, zdravlje i dobrobit životinja; budući da su potrebna održiva rješenja kako bi se na holistički način riješio problem neučinkovitosti prehrambenih resursa;

S. budući da bi se ukidanjem subvencija koje su štetne za okoliš, uključujući izravne i neizravne subvencije za fosilna goriva, znatno smanjile emisije stakleničkih plinova, pomoglo u borbi protiv klimatskih promjena te omogućilo prihvaćanje cirkularne ekonomije;

1. pozdravlja komunikaciju Komisije naslovljenu „Prema kružnom gospodarstvu: program nulte stope otpada za Europu” (COM(2014)0398); odobrava pristup Komisije dizajnu i inovacijama za cirkularnu ekonomiju, kojim se uspostavlja politički okvir za podržavanje učinkovite upotrebe resursa, cilj za učinkovitu upotrebu resursa kako je navedeno u komunikaciji te politički okvir kojim će se malim i srednjim poduzećima omogućiti da ekološke izazove pretvore u poslovne prilike; naglašava da su potrebne zakonodavne mjere kako bi došlo do prijelaza na cirkularnu ekonomiju te poziva Komisiju da do kraja 2015. predstavi ambiciozan prijedlog o cirkularnoj ekonomiji kako je najavila u svom programu rada za 2015.;

Četvrtak, 9. srpnja 2015.

2. naglašava da je za rješavanje nestašice resursa potrebno smanjiti njihovo vađenje i upotrebu te potpuno razdvojiti rast od upotrebe prirodnih resursa, a to je sustavna promjena koja zahtijeva retrospektivnu analizu aktivnosti potrebnih polazeći od perspektive održivosti 2050. te trenutno djelovanje;

3. naglašava da su proizvodnja i potrošnja područja kojima se potrebno baviti na način da se zajamči usklađenost sa širim ciljevima održivog razvoja;

4. podsjeća da je, unatoč poboljšanjima učinkovite upotrebe resursa, stalan rast proizvodnje nadmašio te prednosti učinkovitosti te da vađenje resursa nastavlja dramatično rasti na globalnoj razini, stoga je hitno potrebno sveukupno smanjiti vađenje i upotrebu resursa kako bi se prevladao povratni učinak; potiče Komisiju da u skladu s tim predloži mjere;

5. podsjeća na to da bi se voda, kao prirodni resurs koji se upotrebljava u postupcima proizvodnje te kao javno dobro, trebala uzeti u obzir pri izračunavanju potrošnje sirovina te da bi se trebala upotrebljavati na učinkovit način;

6. ističe da bi poduzeća, nadležna tijela i potrošači u EU-u unapređivanjem upotrebe resursa uz pomoć boljih zahtjeva u pogledu dizajna i uz pomoć zakonodavstva o otpadu kojim se prednost daje hijerarhiji otpada (te se tako potiče sprečavanje stvaranja otpada, ponovna uporaba, priprema za ponovnu uporabu i recikliranje) mogli ostvariti znatne neto uštede koje se procjenjuju na 600 milijardi eura, odnosno 8 % godišnjeg prometa, istovremeno smanjujući ukupne godišnje emisije stakleničkih plinova za 2 – 4 %; naglašava da bi se povećanjem produktivnosti resursa za 30 % do 2030. BDP mogao povećati za gotovo 1 % te bi se moglo otvoriti 2 milijuna dodatnih održivih radnih mjesta ([1]); podsjeća da je učinkovita upotreba resursa glavni cilj Sedmog programa djelovanja za okoliš u kojem se naglašava da je potrebno stimulirati proizvodnju i potražnju potrošača za ekološki održivim proizvodima i uslugama uz pomoć politika kojima se promiče njihova dostupnost, cjenovna pristupačnost, funkcionalnost i privlačnost;

7. uvjeren je da su za poboljšanje učinkovite upotrebe resursa potrebne i zakonodavne mjere i gospodarski poticaji, internalizacija vanjskih troškova, dodatno financiranje istraživanja i inovacija te društvene promjene i promjene načina života; ističe da su potrebni razni instrumenti na različitim razinama politike, uzimajući u obzir supsidijarnost;

8. vjeruje da je za provedbu cjelovite cirkularne ekonomije potrebna uključenost svih relevantnih dionika, regija, gradova, lokalnih zajednica, malih i srednjih poduzetnika, nevladinih organizacija, predstavnika industrije, sindikata i građana;

9. poziva Komisiju da uključi tijela lokalne i regionalne vlasti u razvoj paketa cirkularne ekonomije;

10. naglašava da su javna svijest, percepcija građana i njihova uključenost ključni za uspješan prijelaz na cirkularnu ekonomiju; primjećuje da je nužno posvetiti potrebnu pozornost i sredstva obrazovanju i informiranju u cilju promicanja modela održive potrošnje i proizvodnje te naglašava prednosti prelaska na resursno učinkovitu cirkularnu ekonomiju;

11. ističe da je za prijelaz na cirkularnu ekonomiju potrebna stručna radna snaga te da u okviru obrazovanja i izobrazbe treba voditi računa o potrebi za zelenim vještinama;

12. naglašava da su određeni financijski mehanizmi u korist cirkularne ekonomije na europskoj razini već uspostavljeni, posebice s pomoću programa Obzor 2020. i Life +, te da bi oni, ako se pravilno upotrebljavaju, mogli pomoći u promicanju ekoloških inovacija i industrijske ekologije u državama članicama i europskim regijama;

13. ističe da su za usmjeravanje sredstava prema održivom gospodarstvu zakonska sigurnost i dugoročna predvidivost ključne u oslobađanju potencijala Europskog fonda za strateška ulaganja za cirkularnu ekonomiju;

([1]) Komunikacija Komisije od 2. srpnja 2014. naslovljena „Prema kružnom gospodarstvu: program nulte stope otpada za Europu” (COM(2014)0398).

14. ističe da bi prijelaz na održivu i cirkularnu ekonomiju trebao obuhvaćati ambiciozne ciljeve na području okoliša i jake socijalne zahtjeve, uključujući promicanje dostojnog rada te zdravih i sigurnih radnih uvjeta (jamstvo da radnici nisu izloženi štetnim tvarima na radnom mjestu);

15. naglašava potrebu za uspostavljanjem usklađenijeg zakonodavnog okvira za održivu proizvodnju i potrošnju, obuhvaćajući cijeli ciklus proizvodnje, od održive nabave do obnove uporabnog vijeka;

Pokazatelji i ciljevi

16. ističe da upotreba resursa u EU-u mora biti održiva do 2050. godine te da to među ostalim zahtijeva potpuno smanjenje potrošnje resursa do održivih razina, na temelju pouzdanih mjerenja potrošnje resursa u cijelom lancu, strogu primjenu hijerarhije otpada, provedbu višestruke upotrebe resursa, posebice upotrebu biomase, odgovornu i održivu nabavu, stvaranje zatvorenog kruga za neobnovljive resurse, povećanje upotrebe obnovljivih izvora energije u okviru njihove obnovljivosti, postupno ukidanje otrovnih tvari, posebice ako postoje ili će se razviti sigurnije alternative u skladu s trenutačnim zakonodavstvom o kemikalijama, kako bi se zajamčio razvoj ciklusa neotrovnih materijala i poboljšala kvaliteta usluga ekosustava;

17. podsjeća da je Parlament još 2012. pozvao na uspostavljanje jasnih, pouzdanih i mjerljivih pokazatelja gospodarske djelatnosti kojima se u obzir uzimaju klimatske promjene, biološka raznolikost i učinkovita upotreba resursa iz perspektive uporabnog ciklusa te pozvao na upotrebu tih pokazatelja kao temelja za zakonodavne inicijative i konkretne ciljeve smanjenja;

18. potiče Komisiju da do kraja 2015. predloži glavni pokazatelj i popis potpokazatelja u pogledu učinkovite upotrebe resursa, uključujući usluge ekosustava; ističe da bi upotreba tih usklađenih pokazatelja trebala biti pravno obvezujuća od 2018. te da bi se njima trebala mjeriti potrošnja resursa, uključujući uvoz i izvoz, na razini EU-a, država članica i industrije, uzimati u obzir cjelokupan uporabni ciklus proizvoda i usluga te da bi se trebali temeljiti na metodologiji otisaka i da bi se njima trebala mjeriti najmanje uporaba tla, vode i materijala te ugljik;

19. potiče Komisiju da do kraja 2015. predloži ciljeve za povećanje učinkovite upotrebe resursa na razini EU-a za 30 % do 2030. u usporedbi s razinama iz 2014. te pojedinačne ciljeve za svaku državu članicu; naglašava da se ciljevi učinkovite upotrebe resursa prije razmatranja trebaju poduprijeti pokazateljima;

20. potiče Komisiju da međunarodnim konvencijama promiče upotrebu pokazatelja učinkovite upotrebe resursa kako bi se omogućila usporedivost među industrijama i gospodarstvima i zajamčili jednaki uvjeti te da podupire dijalog i suradnju s trećim zemljama;

21. ističe da bi te pokazatelje trebalo uključiti u Europski semestar i u sve procjene učinka;

Politika proizvoda i ekološki dizajn

22. naglašava važnost dobro promišljene politike proizvoda kojom se povećava očekivano trajanje proizvoda, njegova trajnost, mogućnost ponovne uporabe i recikliranja; ističe da su količina resursa koje proizvod upotrijebi tijekom svog trajanja, kao i mogućnost popravka, ponovne upotrebe i recikliranja uvelike određeni prilikom faze dizajna; poziva Komisiju da u politikama proizvoda promiče pristup koji je usmjeren na uporabni ciklus, posebice uspostavom usklađenih metoda za procjenu ekološkog otiska proizvoda;

23. u tom pogledu poziva Komisiju da u novim i ažuriranim provedbenim mjerama predstavi ambiciozan program rada te da sveobuhvatno i ambiciozno provede zahtjeve ekološkog dizajna iz postojeće Direktive o ekološkom dizajnu, počevši s trenutačnim donošenjem već pripremljenih mjera;

24. potiče Komisiju da predloži reviziju zakonodavstva o ekološkom dizajnu i drugog relevantnog zakonodavstva o politici proizvoda do kraja 2016. na temelju procjene učinka i uvrsti sljedeće nužne promjene: širenje područja primjene zahtjeva o ekološkom dizajnu kako bi se obuhvatile sve glavne skupine proizvoda, a ne samo proizvodi koji upotrebljavaju energiju, postupno uključivanje svih relevantnih svojstava za učinkovitu upotrebu resursa u obavezne zahtjeve za dizajn proizvoda, uvođenje obavezne putovnice za proizvode temeljene na tim zahtjevima, provođenje samonadzora i revizija koje izvršavaju treće strane kako bi se zajamčilo da su proizvodi sukladni tim standardima te utvrđivanje horizontalnih zahtjeva o, među ostalim, trajanju, mogućnosti popravka, ponovne uporabe i recikliranja;

25. poziva Komisiju da na temelju analize troškova i koristi procijeni mogućnost uspostavljanja minimalne količine recikliranog materijala u novim proizvodima u skladu s budućom revizijom Direktive o ekološkom dizajnu;

26. potiče Komisiju da izradi mjere protiv planiranog zastarijevanja i da dodatno razradi niz proizvodnih standarda za cirkularnu ekonomiju, koji uključuju obnovu i popravak, olakšavanje rastavljanja i učinkovitu upotrebu sirovina, obnovljivih resursa i recikliranog materijala u proizvodima;

27. podsjeća da standardizirane i modularne sastavnice, planiranje rastavljanja, dugoročni dizajn proizvoda i učinkoviti postupci proizvodnje imaju važnu ulogu u uspješnoj cirkularnoj ekonomiji; potiče Komisiju da poduzme relevantne mjere kako bi zajamčila da su proizvodi trajni te se mogu jednostavno unaprijediti, ponovno upotrijebiti, prepraviti, popraviti, reciklirati i na koncu rastaviti za nove resurse te da su dijelovi koji sadrže opasne tvari jasno navedeni u priručnicima proizvoda kako bi se olakšalo odvajanje tih dijelova prije recikliranja;

28. napominje da je ključno senzibilizirati potrošače i povećati njihovu proaktivnu uključenost;

29. poziva Komisiju da predloži proširenje minimalnih jamstava za trajnu robu široke potrošnje kako bi se produžilo očekivano trajanje proizvoda te da pojasni da bi u skladu s Direktivom 1999/44/EZ trgovci koji prodaju robu široke potrošnje trebali ispitivati nedostatke tijekom prve dvije godine zakonskog jamstva i to naplatiti potrošaču samo ako je do nedostatka došlo zbog nepravilne upotrebe;

30. poziva Komisiju da predloži prikladne mjere za dostupnost rezervnih dijelova kako bi se zajamčila mogućnost popravka proizvoda tijekom njihova trajanja;

31. poziva Komisiju, države članice i Europsku agenciju za kemikalije (ECHA) da ulože dodatan napor u zamjenu tvari vrlo visokog rizika te da ograniče tvari koje predstavljaju neprihvatljiv rizik za ljudsko zdravlje ili okoliš u okviru Uredbe o REACH-u, posebice kao sredstvo za ispunjavanje zahtjeva Sedmog programa djelovanja za okoliš za razvoj ciklusa neotrovnih materijala kako bi se reciklirani otpad mogao upotrebljavati kao glavni i pouzdan izvor sirovina u Uniji; u tom pogledu poziva Komisiju da odmah odustane od svog jednostranog moratorija na obradu preporuka ECHA-e u vezi s uključivanjem tvari vrlo visokog rizika u Prilog XIV. Uredbi o REACH-u te da umjesto toga žurno nastavi s uključivanjem takvih tvari; u skladu s hijerarhijom otpada naglašava da sprečavanje ima prednost pred recikliranjem te da u skladu s tim recikliranje ne bi trebalo opravdavati nastavak upotrebe opasnih tvari koje su se nekada koristile;

32. poziva Komisiju i države članice da ulože napor u zamjenu opasnih tvari u kontekstu Direktive 2011/65/EU o ograničenju uporabe određenih opasnih tvari u električnoj i elektroničkoj opremi u cilju uspostavljanja ciklusa neotrovnih materijala;

33. potiče države članice da provedu učinkovit nadzor tržišta kako bi se zajamčilo da su i europski i uvezeni proizvodi u skladu sa zahtjevima u pogledu politike proizvoda i ekološkog dizajna; potiče države članice da bez odgode nastave sa zakonodavnim postupkom u vezi s revizijom uredbe o nadzoru tržišta kako bi se zajamčio učinkovit nadzor tržišta; napominje da bi svaka daljnja odgoda naštetila interesima poduzetnika i građana;

Prema nultoj stopi otpada

34. ističe analizu Komisije prema kojoj bi se usvajanjem novih ciljeva u pogledu otpada moglo otvoriti 180 000 radnih mjesta, EU bi postao konkurentniji te bi se smanjila potražnja za skupim i oskudnim resursima ([1]); žali zbog povlačenja zakonodavnog prijedloga o otpadu ([2]), ali u najavi potpredsjednika Timmermana sa sjednice Parlamenta u prosincu 2014. vidi priliku za novi i ambiciozniji paket za cirkularnu ekonomiju;

35. potiče Komisiju da podnese najavljeni prijedlog o reviziji zakonodavstva o otpadu do kraja 2015., pažljivo primjenjujući hijerarhiju otpada, te da uključi sljedeće točke:

— jasne i nedvosmislene definicije,

— razvoj mjera za sprečavanje otpada,

— postavljanje obvezujućih ciljeva za smanjenje komunalnog, komercijalnog i industrijskog otpada koje treba ostvariti do 2025.,

— postavljanje jasnih minimalnih standarda o proširenoj odgovornosti proizvođača radi jamčenja transparentnosti i isplativosti programa proširene odgovornosti proizvođača,

— primjenu načela „plati koliko baciš" za preostali otpad uz obavezne odvojene sustave prikupljanja za papir, metal, plastiku i staklo kako bi se omogućila visoka kvaliteta reciklažnih sirovina; uvođenje obaveznog odvojenog prikupljanja biološkog otpada do 2020.,

— povećanje ciljeva u pogledu recikliranja/pripreme za ponovnu uporabu na najmanje 70 % komunalnog krutog otpada i 80 % recikliranja ambalažnog otpada do 2030. na temelju pouzdane metode izvješćivanja kojom se sprečava prijava odbačenog otpada (odlaganog ili spaljivanog) kao recikliranog otpada, upotrebom jednake usklađene metode za sve države članice s vanjskim provjeravanjem statistike; obavezu subjekata koji se bave recikliranjem da prijavljuju „ulazne" količine otpada u pogon za razvrstavanje te „izlaznu" količinu reciklata koji izlaze iz pogona za recikliranje;

— strogo ograničavanje spaljivanja, s oporabom energije ili bez nje, do 2020. na otpad koji se ne može reciklirati i koji nije biološki razgradiv,

— obavezno postupno smanjenje svih oblika odlaganja otpada koje bi se provodilo u skladu sa zahtjevima za recikliranje u tri faze (2020., 2025. i 2030.) i koje bi vodilo do zabrane svih oblika odlaganja, osim određenog opasnog otpada i preostalog otpada za koje je odlaganje ekološki najprihvatljivije rješenje,

— poticanje država članica na uvođenje pristojbi za odlaganje i spaljivanje;

36. ističe važnost i dodanu vrijednost ciljeva europske politike otpada, ne samo u smislu pravne sigurnosti, predvidljivosti i stvaranja jednakih uvjeta na unutarnjem tržištu, nego i u smislu jamčenja zaštite i poboljšanja životnog okoliša svih građana EU-a;

37. poziva Komisiju da predloži iste ciljeve za sve države članice kako bi se zajamčila jednako visoka razina zaštite okoliša u EU-u i kako se ne bi narušilo jedinstveno tržište;

38. potiče Komisiju da zajamči potpunu i pravilnu provedbu postojećeg zakonodavstva o otpadu i njegovih ciljeva, uključujući posebno obavezne programe za odvojeno prikupljanje, da zajamči da države članice pojačaju nastojanja da ostvare postojeće ciljeve i da uspostavi mjere za podršku državama članicama u provedbi odgovarajućih instrumenata za ostvarenje tih ciljeva u okviru rokova;

([1]) Radni dokument službi Komisije od 2. srpnja 2014. sa sažetkom procjene učinka priložen prijedlogu direktive o izmjeni direktiva o otpadu (SWD(2014)0208).

([2]) Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni direktiva 2008/98/EZ o otpadu, 94/62/EZ o ambalaži i ambalažnom otpadu, 1999/31/EZ o odlagalištima otpada, 2000/53/EZ o otpadnim vozilima, 2006/66/EZ o baterijama i akumulatorima i o otpadnim baterijama i akumulatorima te 2012/19/EU o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi (COM(2014)0397).

39. naglašava da je u svrhu najbolje iskoristivosti dostupnih kapaciteta za gospodarenje otpadom u EU-u nužno bolje planiranje i razmjena informacija kako bi se izbjeglo preopterećenje kapaciteta;

40. poziva Komisiju da dodatno istraži izvedivost predloženog regulatornog okvira za povećano rudarenje otpada u odlagalištima kako bi se omogućio povrat sekundarnih sirovina koje se nalaze u postojećim odlagalištima te da istraži razvoj sustava ekoloških dozvola za industriju recikliranja;

41. poziva Komisiju da zajamči veću transparentnost i bolji nadzor kako bi se izbjegao prijevoz otpada u zemlje s nižim socijalnim standardima i standardima zaštite okoliša nego u EU-u;

42. poziva Komisiju i države članice da ulože dodatan napor u suzbijanje nezakonitog izvoza otpada nakon potrošnje;

43. poziva Komisiju da u Okvirnoj direktivi o otpadu utvrdi najmanje zahtjeve za nacionalne programe za sprečavanje stvaranja otpada te da odredi niz ciljeva i pokazatelja zahvaljujući kojima će biti moguće uspoređivati rezultate pojedinih država članica;

44. potiče Komisiju da odgovori na posebne izazove povezane s otpadom te da djeluje u skladu s komunikacijom Komisije o kružnom gospodarstvu (COM(2014)0398); potiče države članice i Komisiju da omoguće mobilizaciju sredstava EU-a radi pomoći u ostvarenju integriranih ciljeva za gospodarenje otpadom, kao što su odvojeno prikupljanje i razvoj infrastrukture za recikliranje;

45. potiče Komisiju da predloži cilj smanjenja morskog otpada za 50 % do 2025. u usporedbi s razinom iz 2014.;

46. naglašava da je potrebno izraditi ciljeve za prikupljanje i recikliranje posebnih ključnih metala u svjetlu njihove sve veće nestašice te u pogledu smanjenja ovisnosti;

47. poziva Komisiju da do kraja 2015. predloži ciljeve, mjere i instrumente za učinkovito rješavanje problema otpada od hrane, uključujući obvezujući cilj smanjenja otpada od hrane u sektorima proizvodnje, prodaje/distribucije, prehrambenih usluga/ugostiteljstva i kućanstvima od najmanje 30 % do 2025.; poziva Komisiju da u država članicama potiče praksu da se u maloprodajnom prehrambenom sektoru proizvodi koji se ne prodaju podijele dobrotvornim udrugama; poziva Komisiju da pri provedbi procjene učinka novih relevantnih zakonodavnih prijedloga ocijeni njihov potencijalni učinak na otpad od hrane;

Održive zgrade

48. pozdravlja komunikaciju Komisije o prilikama za učinkovito korištenje resursa u građevinskom sektoru (COM(2014)0445); smatra da je potreban pristup građevinarstvu koji bi se temeljio na planu i njegovim dugoročnim ciljevima;

49. poziva Komisiju da predloži potpunu provedbu načela i zahtjeva cirkularne ekonomije u sektoru građevinarstva te da dodatno razradi politički okvir o učinkovitoj upotrebi resursa u zgradama, a to uključuje razrađivanje pokazatelja, standarda, metoda i zahtjeva kvalitete u pogledu upotrebe zemljišta i urbanizma, arhitekture, visokogradnje, izgradnje, održavanja, prilagođavanja, energetske učinkovitosti, obnove te ponovne uporabe i recikliranja; ističe da bi pokazatelji o održivim zgradama trebali također uključivati zelenu infrastrukturu, kao što su zeleni krovovi; naglašava važnost sveobuhvatne vizije europskih zgrada s jasnim i ambicioznim srednjoročnim i dugoročnim ciljevima te planovima za provedbu te vizije;

50. smatra da bi kvalitetu unutarnjeg zraka te dobrobit i socijalne potrebe korisnika trebalo uključiti u procjenu održivosti zgrada;

51. potiče Komisiju da u sklopu općih pokazatelja resursne učinkovitosti razvije pokazatelje za procjenu održivosti zgrada tijekom njihova cijelog životnog ciklusa koristeći standarde i metode te na temelju pristupa ekološke, gospodarske i društvene održivosti;

52. traži od Komisije da utvrdi mogu li se načela i standardi najboljih raspoloživih tehnika (BAT) proširiti kako bi obuhvaćali sve materijale i dijelove zgrada te da izradi certifikat za zgrade koji će se temeljiti na cjelokupnom uporabnom ciklusu zgrade;

53. smatra da bi se, s obzirom na to da 90 % izgrađenog okoliša za 2050. već postoji, trebali postaviti posebni zahtjevi i poticaji za sektor renoviranja kako bi se do 2050. poboljšao energetski otisak zgrada; poziva stoga Komisiju da izradi dugoročnu strategiju obnove postojećih zgrada te da poveća ulogu nacionalnih strategija obnove, koje su uvedene Direktivom 2012/27/EU o energetskoj učinkovitosti;

54. potiče države članice da olakšaju poboljšanje recikliranja kroz razvoj infrastrukture za odvojeno prikupljanje i recikliranje u građevinskoj industriji;

55. poziva Komisiju i države članice da razmotre mogućnost revizija prije rušenja (procjene zgrade prije rastavljanja ili rušenja radi opisa postojećih materijala i definiranja dijelova koji se mogu odvojiti za recikliranje) i sortiranja na licu mjesta materijala koji se mogu reciklirati (sortiranjem na licu mjesta obično se izdvoje sekundarne sirovine višeg stupnja čistoće nego recikliranjem na drugoj lokaciji, a može pomoći u smanjenju učinka prijevoza na okoliš, na primjer drobljenjem ili sabijanjem na licu mjesta);

56. napominje da je beton materijal koji se ponajviše upotrebljava u građevinskoj industriji; poziva Komisiju da procijeni mogućnosti povećanja recikliranja betona u građevinarstvu, kao što je slučaj u Njemačkoj i Švicarskoj;

Razvoj tržišta za sekundarne sirovine

57. poziva Komisiju da razvije mjere za poticanje i olakšanje razvoja tržišta visokokvalitetnih sekundarnih sirovina i razvoja poduzeća na području ponovne uporabe sekundarnih sirovina;

58. smatra da će dugoročan i predvidiv okvir politika pomoći u poticanju razine ulaganja i djelovanja potrebnih da se potpuno razviju tržišta zelenih tehnologija i promiču održiva poslovna rješenja; naglašava da bi pokazatelji i ciljevi učinkovite upotrebe resursa koji se temelje na pouzdanom prikupljanju podataka bili nužna smjernica javnim i privatnim donositeljima odluka pri transformaciji gospodarstva;

59. ističe da je važno da Komisija i države članice promiču izradu programa industrijske simbioze kojima se podržavaju industrijske sinergije za ponovnu uporabu i recikliranje te kojima se poduzećima, pogotovo malim i srednjim poduzećima, pomaže da saznaju kako njihova energija, otpad i nusproizvodi mogu drugima poslužiti kao resursi; ističe da postoje slični koncepti, kao što je pristup „od kolijevke do kolijevke" i industrijska ekologija;

Ostale mjere

60. poziva Komisiju da predloži postupke javne nabave u kojima se prednost daje ponovno upotrijebljenim, popravljenim, ponovno proizvedenim, obnovljenim proizvodima te drugim održivim i resursno učinkovitim proizvodima i rješenjima, a ako im se ne da prednost, treba se primijeniti načelo „poštuj ili objasni";

61. ističe da postoji potreba za fiskalnim okvirom koji bi bio u skladu s načelom „onečišćivač plaća", kojim će se odaslati prave poruke za ulaganje u učinkovitu upotrebu resursa, modernizaciju postupaka proizvodnje i proizvodnju proizvoda koji su trajniji i lakše se mogu popraviti; poziva države članice da se založe za postizanje napretka u tom području u okviru procesa europskog semestra ([1]);

62. potiče Komisiju da prouči i predloži mjere u vezi s oporezivanjem, kao što je smanjenje PDV-a za reciklirane proizvode, proizvode koji se ponovno upotrebljavaju i resursno učinkovite proizvode;

63. potiče Komisiju i države članice da u cijelosti provedu Zeleni akcijski plan za mala i srednja poduzeća;

([1]) Europa zelenog proračuna, 2015., Preporuke po državama kao potpora procesu Europskog semestra, stranica 6., http://www.foes.de/pdf/2015-02-25_CSR%20Recommendations_FINAL.pdf.

64. potiče Komisiju da razradi politički okvir za hranjive tvari kako bi se povećalo recikliranje, potaknule inovacije, poboljšali uvjeti na tržištu i racionalizirala njihova održiva upotreba u zakonodavstvu EU-a o gnojivima, hrani, vodi i otpadu;

65. potiče Komisiju da tijekom prve polovice 2016. objavi komunikaciju o održivoj hrani, koja je od 2013. nekoliko puta odgođena; naglašava da bi se, s obzirom na to da proizvodnja i potrošnja hrane obuhvaćaju znatan dio upotrebe resursa, u komunikaciji trebalo holistički pristupiti neučinkovitoj upotrebi resursa u prehrambenom lancu i poticati razvoj održive politike o hrani; poziva Komisiju da procijeni povećanje upotrebe ekološki prihvatljive prehrambene ambalaže, uključujući procjenu izvedivosti postupne zamjene prehrambene ambalaže materijalom od bioloških sirovina koji je biorazgradiv i može se kompostirati u skladu s europskim normama;

66. poziva Komisiju da uspostavi trajnu platformu za učinkovitu upotrebu resursa i u nju uključi sve relevantne dionike kako bi se potaknula i olakšala primjena najnovijih rezultata istraživanja, razmjena najboljih praksi i pojava novih industrijskih sinteza i industrijskih ekosustava;

67. poziva Komisiju da uspostavi međusektorsku radnu skupinu među glavnim upravama o održivom financiranju kako bi se obuhvatili pokazatelji o učinkovitoj upotrebi resursa u integriranom izvješćivanju i računovodstvu na razini poduzeća te pritom poštovala povjerljivost određenih poslovnih podataka; također poziva Komisiju da razmotri kako učinkovitu upotrebu resursa i rizike u pogledu okoliša uključiti, među ostalim, u kreditne rejtinge i kapitalne zahtjeve za banke kako bi se razvio sustav sveobuhvatnog osiguranja za ekološke opasnosti te da odredi zahtjeve u pogledu informacija za investicijske proizvode uz potrebnu procjenu učinka; smatra da bi Komisija u tom pogledu imala koristi od suradnje s UNEP-om u analizi o oblikovanju održivog financijskog sustava; poziva Komisiju da ispita postojeće dobrovoljne inicijative u državama članicama u cilju moguće razmjene najboljih praksi;

68. s obzirom na to da je održiva i odgovorna nabava primarnih sirovina ključna za postizanje učinkovite upotrebe resursa i ispunjavanje ciljeva cirkularne ekonomije, poziva Komisiju da revidira preporuke Europske platforme za učinkovitu upotrebu resursa za razvoj održivih standarda nabave prioritetnih materijala i robe; u tom pogledu ističe zajedničku podršku Parlamenta i Vijeća prijedlozima Komisije za odgovorno nabavljanje metala i minerala iz područja sukoba;

69. poziva Komisiju da revidira definiciju „ključnih" sirovina, uzimajući više u obzir učinke na okoliš i rizike povezane s njihovim vađenjem i preradom te mogućnost da ih se zamijeni sekundarnim materijalima;

70. ističe da se moraju mobilizirati sva sredstva EU-a, uključujući sredstva Europskog fonda za strateška ulaganja (EFSU), Obzora 2020., kohezijskih fondova i Europske investicijske banke, kako bi se promicala učinkovita upotreba resursa u skladu s hijerarhijom otpada te potiče Komisiju i države članice da postupno ukinu subvencije koje su štetne za okoliš, uključujući one za proizvodnju energije iz biorazgradivog dijela industrijskog i komunalnog otpada spaljivanjem u skladu s Direktivom 2009/28/EZ o promicanju energije iz obnovljivih izvora te izravne i neizravne subvencije za fosilna goriva;

71. poziva na to da financiranje koje se dodjeljuje u sklopu Programa za konkurentnost poduzeća te malih i srednjih poduzeća (COSME), Obzora 2020. i europskih strukturnih i investicijskih fondova bude više usmjereno na razvoj održivih, inovativnih i resursno učinkovitih rješenja i novih poslovnih modela (kao što su najam i sustavi kojima se kombiniraju proizvodi i usluge) te na poboljšanje dizajna proizvoda i učinkovitosti materijala u okviru uspješnosti proizvoda i procesa;

72. naglašava da su istraživanje i inovacije važni za potporu prijelazu na cirkularnu ekonomiju u Europi te da je u okviru Obzora 2020. nužno pridonijeti projektima istraživanja i inovacija koji mogu na terenu pokazati i ispitati gospodarsku i ekološku održivost cirkularne ekonomije; istodobno ističe da usvajanjem sustavnog pristupa ti projekti mogu olakšati izradu uredbe kojom se potiču inovacije i čija je provedba jednostavnija, utvrđivanjem mogućih regulatornih nesigurnosti, prepreka i/ili manjkavosti, koje mogu spriječiti razvoj poslovnih modela temeljenih na učinkovitoj upotrebi resursa;

73. traži od Komisije da se u cijelosti koristi digitalnim planom i informacijskom tehnologijom u promicanju učinkovite upotrebe resursa i prijelazu na cirkularnu ekonomiju;

74. ističe da je gospodarstvo EU-a otvorenog tipa te uključuje uvoz i izvoz na globalnom tržištu; skreće pozornost na to da se i na međunarodnoj razini potrebno uhvatiti u koštac s globalnim izazovom iscrpljivanja resursa; poziva Komisiju i države članice da aktivno podupru rad međunarodne stručne skupine u okviru Programa Ujedinjenih naroda za okoliš (UNEP) u istraživanju kritičnih problema svjetskih resursa i razvoju praktičnih rješenja za tvorce politika, industriju i društvo;

75. poziva Komisiju da poduzme nužne mjere na međunarodnoj razini u svrhu poboljšanja sljedivosti proizvoda;

76. ističe da se povećanom energetskom učinkovitosti može smanjiti energetska ovisnost i energetsko siromaštvo u EU-u, kojem je izloženo približno 125 milijuna europskih građana; napominje da ima smisla smatrati energetsku učinkovitost zasebnim izvorom energije, čiji rast znatno doprinosi razvoju industrije EU-a, otvaranju radnih mjesta i umjerenim računima građana za električnu energiju;

77. potiče Komisiju da razmotri ima li postojeće i planirano zakonodavstvo negativan učinak na cirkularnu ekonomiju, postojeće inovativne poslovne modele ili nastajanje novih poslovnih modela, kao što je gospodarstvo najmova ili gospodarstvo dijeljenja/zajedničko gospodarstvo te postoje li u tom pogledu financijska ili institucionalna ograničenjima; potiče Komisiju da poboljša takvo zakonodavstvo i da po potrebi riješi takva ograničenja; poziva Komisiju da revidira povezano zakonodavstvo u cilju unapređenja utjecaja proizvoda na okoliš i njihove resursne učinkovitosti tijekom cijeloga životnog ciklusa te u cilju veće usklađenosti između postojećih instrumenata i razvoja vodećeg pristupa;

78. traži od Komisije da razjasni relevantne aspekte politike tržišnog natjecanja EU-a u odnosu na cirkularnu ekonomiju, a posebno da objasni ustupke između opasnosti od tajnih tržišnih dogovora i potrebe za produbljivanjem suradnje proizvođača i njihovih dobavljača;

79. poziva Komisiju da do 2018. izvijesti Parlament o svim prethodno navedenim mjerama te da predloži sljedeće korake;

o

o o

80. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji te nacionalnim parlamentima.

Četvrtak, 9. srpnja 2015.

P8_TA(2015)0268

Stvaranje unije tržišta kapitala

Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o stvaranju unije tržišta kapitala (2015/2634(RSP))

(2017/C 265/09)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir zelenu knjigu Komisije od 18. veljače 2015. naslovljenu „Stvaranje unije tržišta kapitala" (COM(2015)0063),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 15. svibnja 2014. naslovljenu „Reformirani financijski sektor za Europu" (COM(2014)0279),

— uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 11. ožujka 2014. s preporukama Komisiji o reviziji Europskom sustavu financijskog nadzora (ESFS) ([1]),

— uzimajući u obzir pregledna izvješća Komisije o Europskom sustavu financijskog nadzora (COM(2014)0509 o europskim nadzornim tijelima i COM(2014)0508 Europskom odboru za sistemske rizike (ESRB)),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 27. ožujka 2014. naslovljenu „Dugoročno financiranje europskog gospodarstva" (COM(2014)0168),

— uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 26. veljače 2014. o dugoročnom financiranju europskog gospodarstva ([2]),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 26. studenog 2014. naslovljenu „Plan ulaganja za Europu" (COM(2014)0903),

— uzimajući u obzir pitanje upućeno Komisiji o zelenoj knjizi o stvaranju unije tržišta kapitala (O-000075/2015 – B8-0564/2015),

— uzimajući u obzir članak 128. stavak 5. i članak 123. stavak 2. Poslovnika,

A. budući da je Parlament u svojoj rezoluciji o dugoročnom financiranju europskog gospodarstva od 26. veljače 2014. naglasio „potrebu da se poboljša pristup tržištima kapitala preko novih izvora financiranja" i da je u isto vrijeme istaknuo da „će komercijalne banke najvjerojatnije ostati glavni izvor financiranja i da je za države članice ključno uspostavljanje novih izvora koji će upotpuniti uspostavljene mehanizme i popuniti nedostatke u financiranju, pružajući odgovarajući regulatorni i nadzorni okvir usmjeren na potrebe realnog gospodarstva";

B. budući da je Komisija u svojoj komunikaciji od 27. ožujka 2014. naslovljenoj „Dugoročno financiranje europskog gospodarstva" razmatrala mogućnosti poduzimanja konkretnih mjera u cilju diversifikacije financiranja, razvijanja europskih tržišta kapitala i poboljšanja pristupa financiranju, osobito za mala i srednja poduzeća, npr. na područjima tržišta dionica i korporativnih obveznica, jednostavne i transparentne sekuritizacije, pokrivenih obveznica i privatnog plasmana;

C. budući da je u skladu s najavama predsjednika Komisije Jean-Claudea Junckera glavni strateški prioritet Komisije „jačanje konkurentnosti Europe i poticanje ulaganja u cilju otvaranja novih radnih mjesta";

D. budući da su nedovoljno regulirana i nedovoljno kontrolirana tržišta kapitala bila glavnim razlogom izbijanja financijske krize; budući da se ta činjenica mora primjereno odražavati u svakom novom prijedlogu, osobito u prijedlozima o sekuritizaciji;

([1]) Usvojeni tekstovi, P7_TA(2014)0202.
([2]) Usvojeni tekstovi, P7_TA(2014)0161.

E. budući da su institucije EU-a nakon financijske krize donijele određeni broj zakonodavnih akata kako bi se spriječilo da ponovno dođe do takve krize i kako bi se stvorilo okruženje financijske stabilnosti koje je ključno za istinski održiv rast; budući da bi se to zakonodavstvo trebalo smatrati okvirom u kojem unija tržišta kapitala ima svoje mjesto, a ne preprekom za nju;

F. budući da bi se smanjenjem fragmentacije tržišta kapitala mogli smanjiti troškovi kapitala i poboljšati njegova raspodjela te bi se tako moglo doprinijeti rastu poduzeća, osobito malih i srednjih poduzeća, i otvaranju novih radnih mjesta u EU-u;

G. budući da razne institucije EU-a i privatni sektor trenutačno rade na razvijanju rješenja ili preporuka za daljnji razvoj tržišta kapitala, npr. na području jednostavne i transparentne sekuritizacije, privatnog plasmana, financiranja izdavanjem dionica, europskih pokrivenih obveznica i primarnih javnih ponuda;

H. budući da se unijom tržišta kapitala moraju nadopuniti i dalje razviti sva prethodna nastojanja na području regulacije (Direktiva o kapitalnim zahtjevima, Direktiva o tržištima financijskih instrumenata II (MIFID II)/Uredba o tržištima financijskih instrumenata (MIFIR));

Gospodarski kontekst

1. napominje da su ulaganja u realno gospodarstvo u Europi u nekoliko desetljeća relativno oslabila unatoč velikom povećanju europskog i globalnog financijskog sektora u istom razdoblju; ističe da se realno gospodarstvo i dalje snažno oslanja na banke, zbog čega je gospodarstvo osjetljivo na otežane uvjete bankovnog financiranja;

2. napominje da su znatne javne intervencije od početka krize koja je bila pokrenuta propadanjem financijskog sektora rezultirale velikom likvidnošću, što ipak nije dovelo do povećane potražnje realnog gospodarstva za financiranjem;

3. ističe da prije krize u Europi nije nedostajalo prekograničnih tokova, ali su oni bili koncentrirani na međubankovne zajmove i dugove veoma zaduženih ulagača, zbog čega je došlo do prijenosa rizika na unutarnjem tržištu;

4. napominje da je ponovna uspostava stabilnosti u bankovnom sektoru u EU-u dobila prednost u odnosu na financiranje dugoročnih ulaganja i realnog gospodarstva;

5. ističe da sektor osiguranja drži velike zalihe neangažiranih sredstava koja bi se trebala učinkovitije iskoristiti poboljšanjem regulatornog okvira tako da se ponovno razmotre kapitalni zahtjevi za određena ulaganja sektora osiguranja;

6. ističe da se unatoč prilikama koje pruža dobro razrađeno tržište kapitala EU-a ne može izbjeći činjenica da postoje ogromne prepreke na drugim područjima kao što su porezna politika, osobito prakse koje potiču dugove, a ne vlasnički kapital, insolventnost i računovodstveno pravo; smatra da usklađivanje na razini EU-a na tim područjima ne bi automatski donijelo dodatne prednosti i da u tom kontekstu nema potrebe za proširenjem područja primjene međunarodnih standarda financijskog izvještavanja u Europi;

7. ističe da je od krize smanjen stupanj financijske integracije, a banke i ulagači vraćaju se na svoja domaća tržišta;

8. ističe da se ponuda i potražnja mogu potaknuti stvaranjem povjerenja u realno gospodarstvo na temelju jasnih obveza na razini država članica i razini Unije u pogledu poticanja pozitivne ulagačke klime i pravne sigurnosti za ulagače, formuliranja dugoročnih ciljeva za zakonodavni okvir koji će djelovati stabilizirajuće te poticati konkurentnost i rast, kao i u pogledu poticanja i diversifikacije ulaganja u infrastrukturu, što će poduzećima omogućiti dugoročno planiranje;

9. svjestan je da je budućnost Europe povezana s njezinom snagom za uvođenje inovacija; smatra da je za ostvarenje pametnog, održivog i uključivog rasta osim regulatornog okvira povoljnog za inovacije ključan jednostavan, primjeren i diversificiran pristup poduzeća financiranju;

10. ističe da se poboljšanje uvjeta financiranja za europska poduzeća mora oslanjati na pojačanu ekonomsku i financijsku stabilnost, što uključuje provedbu reformi u svim državama članicama;

11. ističe da su manjkava tržišta kapitala dovela do pogrešne procjene rizika i do nepovezanosti između željene zarade i stvarnog rizika, zbog čega su tržišta bila nepovoljno naklonjena subjektima kao što su mala i srednja poduzeća; smatra da bi povećanje učinkovitosti tržišta i ostvarenje poštenog, adekvatnog i ekonomski zdravog odnosa rizika i dobiti na tržištima kapitala EU-a trebao biti jedan od ciljeva unije tržišta kapitala;

Izvorni europski pristup

12. smatra da EU, koji se npr. sporije oporavlja od financijske krize nego SAD, za što je djelomično zaslužan i diversificiraniji financijski sustav u SAD-u, mora izgraditi svoju izvornu verziju unije tržišta kapitala pri čemu može izvući pouke iz iskustava iz drugih dijelova svijeta, a ne ih samo kopirati; međutim, ističe da je potrebno razraditi razuman pristup za priznavanje jednakih ili sličnih standarda trećih zemalja kako bi se zajamčila kompatibilnost europskog i međunarodnih financijskih tržišta;

13. smatra da bi se u izvornom europskom pristupu tržištima kapitala trebalo voditi računa o razvoju događaja na međunarodnoj razini kako bi Europa i dalje bila privlačna međunarodnim ulagačima i kako bi se izbjegla nepotrebna razilaženja i preklapanja u zakonodavstvu;

14. ističe da štednja u investicijskim fondovima u EU-u, koja je u smislu udjela u BDP-u veća od one u SAD-u (20 % u odnosu na 17 %), iznosi samo 50 % od one u SAD-u, a kad je riječ o štednji u mirovinskim fondovima, samo 35 %; nadalje, ističe da tržišta dionica, tržišta korporativnih obveznica i sekuritizacija u EU-u predstavljaju 60 %, 35 % i 20 % tih istih u SAD-u, navedenim redoslijedom;

15. ističe da je potrebno da Komisija uzme u obzir razlike u ekonomskom i kulturnom sastavu sektora malih i srednjih poduzeća po državama članicama kako bi se izbjegle neželjene posljedice proizašle iz provedbe unije tržišta kapitala koje mogu dodatno naglasiti postojeće neravnoteže u pogledu pristupa financiranju između država članica;

16. poziva Komisiju da uvede europski pristup u cilju povećanja diversifikacije izvora financiranja i ulaganja u europska poduzeća s pomoću unije tržišta kapitala koja se oslanja na značajke i međuovisnost europskog bankovnog sektora i sektora tržišta kapitala, imajući na umu posebnosti europskog modela financiranja poduzeća i potrebu za razvojem pouzdanih nebankovnih izvora financiranja u cilju ostvarenja rasta i da te elemente dopuni rješenjima s pomoću kojih će tržišni sudionici moći podizati dužnički, vlasnički i poduzetnički kapital izravno na tržištu; napominje da se Komisija ne bi nužno trebala oslanjati samo na stručne revizije iz drugih područja nadležnosti; poziva Komisiju da obrati pozornost na činjenicu da se kulturne razlike ne bi smjele zanemariti i da se trebaju pružiti primjereni odgovori da bi se one premostile; isto tako smatra da bi Komisija u provedbi svojih reformi tržišta kapitala trebala uzeti u obzir najnoviji tehnološki razvoj događanja;

17. poziva Komisiju da prizna da različitost poslovnih modela i financijskih tržišta država članica mogu biti prednosti koje treba štititi za Europu u cjelini;

18. ističe da bi pokretanje unije tržišta kapitala i uvođenje s tim povezanog zakonodavstva trebalo biti usmjereno k funkcioniranju tržišta kapitala u cijelom EU-u, dovršetku procesa uspostave jedinstvenog tržišta i jačanju održivog rasta; ističe da su nakon krize poduzete mjere u pogledu nadzora financijskog sektora koje se dugo vremena nisu proširile na tržišta kapitala; ističe da među financijskim sektorima postoje razlike zbog kojih su potrebna različita rješenja; međutim, naglašava da se moraju osigurati jednaki uvjeti za sve sudionike za slične aktivnosti financiranja i da glavni cilj za sve sektore mora biti bolja raspodjela kapitala u europskom gospodarstvu i bolje iskorištavanje zaliha kapitala koji je danas neangažiran;

19. ističe da se u tu svrhu mora provesti ispravan i obuhvatan pregled stanja pri kojem će se uzeti u obzir kumulativni efekt na europska tržišta kapitala svih dokumenata usvojenih posljednjih godina; ističe da to podrazumijeva i podroban pregled kako bi se utvrdilo je li potrebno ponovno razmotriti stroge kapitalne zahtjeve koji se primjenjuju u bankovnom sektoru i sektoru osiguranja;

20. ističe da inicijative u smjeru unije tržišta kapitala ne bi trebale predstavljati ponovno pokretanje kotača, nego bi trebale priznati da se financiranje poduzeća u Europi zasniva na dobro razvijenim i povijesno ustanovljenim strukturama koje su se usprkos svojim ograničenjima pokazale uspješnima i otpornima na krizu te da bi daljnja diversifikacija i razvoj novih kanala mogli biti dragocjeni kako bi se osiguralo da različite vrste poduzeća imaju dodatni pristup financiranju;

21. napominje da tradicionalni kanali financiranja uz pomoć banaka često ne pružaju potporu inovativnim projektima i malim i srednjim poduzećima; naglašava da je jedna od najvećih prepreka rastu u EU-u izostanak pristupa financiranju za mala i srednja poduzeća; ističe da su, sve dok je malim i srednjim poduzećima i dalje teško ostvariti bankovne kredite, potrebne alternative bankovnom financiranju, osobito poboljšanjem poslovnog okruženja za poduzetnički kapital, fondovima između jednakih (engl. peer-to-peer), privatnim plasmanom, sekuritizacijom zajmova za mala i srednja poduzeća i promicanjem kreditnih unija, ali i standardizacijom pravila o javno-privatnim partnerstvima u cijelom EU-u;

22. naglašava činjenicu da učinkovitija raspodjela kapitala unutar EU-a ne mora nužno rezultirati većim prekograničnim tokovima kapitala; podsjeća da je rast mjehura od sapunice na tržištu nekretnina u nekim državama članicama u određenoj mjeri bio potaknut velikom dotokom kapitala;

23. ističe da je nužno utvrditi postojeće financijske strukture koje su se pokazale djelotvornima te ih je zbog toga potrebno zadržati, kao i strukture kojima je potrebno znatno poboljšanje; smatra da bi se također trebale promicati djelotvorne strukture za lokalne i decentralizirane financijske institucije;

24. podsjeća na uspjeh inicijativa na razini EU-a, kao što su subjekti za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire koji su omogućili rast investicijskih fondova u EU-u zahvaljujući primjeni putovnica u svim država članica, s gotovo 8 bilijuna EUR imovine; dobrim primjerom smatra i Direktivu o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova;

25. pozdravlja donošenje Uredbe o Europskim fondovima za dugoročna ulaganja; smatra da bi Uredba o Europskim fondovima za dugoročna ulaganja mogla ponoviti uspjeh ostvaren s pomoću subjekata za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire tako da se potakne veća raspodjela kapitala dugoročnim projektima kojima je potrebno financiranje kao što su oni u sektorima infrastrukture i energetike, osobito na prekograničnoj razini; poziva Komisiju da istraži način na koji bi se izvanredni programi kao što je Europski fond za strateška ulaganja dugoročno mogli djelotvorno povezati s redovnim fondovima EU-a; smatra da bi institucijske ulagače trebalo pozvati da sredstva pod svojom upravom prilože europskim tržištima kapitala; smatra da institucijski ulagači i uvjeti pod kojima oni mogu ući na tržište moraju imati važnu ulogu u razvoju europskih tržišta kapitala;

26. podsjeća na već odrađeni posao u pogledu integracije financijskih tržišta, kao što je npr. Akcijski plan za financijske usluge (iz 1999.), Giovanninijevo izvješće i de Larosièreovo izvješće i poziva Komisiju da se pri razradi akcijskog plana za uniju tržišta kapitala osloni na ta izvješća;

27. poziva Komisiju da dubinski analizira trenutačno stanje na tržištima kapitala za svaku zemlju pojedinačno, da u opsežnoj ekonomskoj analizi procijeni gdje i u kojoj mjeri postoje prepreke ulaganjima preko tržišta kapitala na razini EU-a te da navede sredstva, uključujući i nezakonodavni pristup i pristup temeljen na tržištu, s pomoću kojih se te prepreke mogu ukloniti ili smanjiti; smatra da je ta analiza preduvjet za uspjeh unije tržišta kapitala; poziva Komisiju da ubrza taj proces;

28. poziva Komisiju da utvrdi prekogranične rizike na financijskim tržištima i tržištima kapitala u EU-u prouzročene institucijskim, pravnim i regulatornim razlikama među državama članicama te da pristupi njihovu rješavanju s pomoću djelotvornih mjera kako bi se uredili prekogranični tokovi kapitala i smanjila postojeća naklonost ulagača domaćim tržištima;

29. poziva Komisiju da razmotri i stranu ponude te da posebno analizira temeljne uzroke nemogućnosti malih i institucijskih ulagača da mobiliziraju i pretvore dovoljno kapitala kako bi ojačali pojedinačne financijske usluge i dugoročna ulaganja u realno gospodarstvo i da se pozabavi tim uzrocima;

30. predlaže da Komisija promiče financijsko obrazovanje i ulagača i poduzeća kao korisnika tržišta kapitala te da standardizacijom i poboljšanjem metoda prikupljanja podataka poveća dostupnost podataka i istraživanja kojima EU raspolaže, kako bi se i poduzećima i ulagačima omogućilo da razumiju komparativne troškove i prednosti različitih usluga koje pružaju sudionici na tržištu kapitala;

31. poziva Komisiju da istraži načine kako smanjiti informacijsku asimetriju na tržištima kapitala za mala i srednja poduzeća, pregledom tržišta agencija za kreditni rejting i prepreka za nove sudionike na tom tržištu; ističe ideju o neovisnim europskim kreditnim agencijama koje će pružati usluge rejtinga koje će biti isplative i za male ulagače;

32. pozdravlja najavu Komisije o reviziji Direktive o prospektu u cilju rješavanja nedostataka sadašnjeg okvira o prospektu; naglašava važnost pojednostavljivanja postupaka razmjernim ukidanjem administrativnog opterećenja za izdavatelje i uvrštenje poduzeća na burzu, osobito u pogledu malih i srednjih poduzeća i poduzeća srednje tržišne kapitalizacije; smatra da bi možda bilo korisno istražiti načine kako bolje prilagoditi zahtjeve prema vrsti imovine i/ili ulagačima i/ili izdavateljima; ističe da bi se standardizacijom informacija i njihovom dostupnošću u digitalnom obliku povećala transparentnost i smanjili transakcijski troškovi;

33. poziva Komisiju da bolje objasni međudjelovanje unije tržišta kapitala i ostala dva stupa Plana ulaganja za Europu, a to su Europski fond za strateška ulaganja i Europski savjetodavni centar za ulaganja;

34. ističe važnost integriranja inicijativa za tržišta kapitala s drugim političkim programima, kao što su razvoj jedinstvenog digitalnog tržišta i aktualne reforme na području prava društava i korporativnog upravljanja, za ostvarenje dosljednosti i povezanosti među različitim regulatornim i neregulatornim inicijativama, a time i jačanje pozitivnih nuspojava različitih politika gospodarskog rasta i otvaranja novih radnih mjesta;

Sastavni dijelovi unije tržišta kapitala

35. smatra da bi se za uniju tržišta kapitala trebao primijeniti postupni pristup i da bi njezini prioriteti trebali biti trojaki: najprije, dati poticaje za najučinkovitiju raspodjelu štednje produbljivanjem i diversifikacijom izvora financiranja dostupnih poduzećima i pružiti veći izbor za ulagače, osigurati veću transparentnosti i diversifikaciju portfelja za štediše i ulagače; zatim, omogućiti veće ublažavanje rizika stvaranjem i produbljivanjem prekograničnih tržišta, jačanjem otpornosti financijskog sustava od negativnih posljedica teških financijskih kriza i ublažavanjem utjecaja idiosinkratičnih šokova; i na kraju, pobrinuti se za djelotvoran dodatni kanala za financiranje realnog gospodarstva;

36. poziva Komisiju da, po potrebi, iznese prijedloge revizije postojećeg zakonodavstva, osobito u pogledu agencija za kreditni rejting i revizijskih društava, kako bi se povećala i dopunila zaštita ulagača;

37. ističe nužnost uklanjanja postojećih prepreka prekograničnom financiranju, osobito za mala i srednja poduzeća, kako bi se povećala korist od unije tržišta kapitala za poduzeća svih veličina u svim zemljopisnim područjima;

38. ističe da osnovno načelo za izgradnju unije tržišta kapitala mora biti jače usmjeravanje na krajnje korisnike tržišta kapitala, tj. na poduzeća i ulagače, i uvažavanje činjenice da tržišta postoje radi poduzeća i ulagača; stoga smatra da se politika EU-a mora usmjeriti na brigu o tome da tržišta kapitala poduzećima omoguće bolji pristup kapitalu, a ulagačima raznovrsne i transparentne mogućnosti štednje koje si mogu priuštiti;

39. poziva Komisiju da iznese sustavne prijedloge kako bi se osiguralo da unija tržišta kapitala bude usklađena s jasnom strategijom za borbu protiv kontraproduktivnog utjecaja bankarstva u sjeni;

40. ističe da bi, kako bi doprinijele ostvarenju spomenutih prioriteta, inicijative u okviru unije tržišta kapitala za cilj trebale imati ograničenje složenosti posredničkog lanca između štediša i ulagača te istodobno povećanje njegove učinkovitost i smanjenje njegove cijene, podizanje svijesti krajnjeg korisnika o posredničkom lancu i o njegovoj strukturi troška, jačanje zaštite ulagača, doprinos stabilnosti posredničkog lanca na temelju odgovarajućih bonitetnih pravila i osiguravanje situacije u kojoj posrednici mogu propasti i da ih se može zamijeniti uz minimalne poremećaje za financijski sustav i realno gospodarstvo;

41. pozdravlja plan Komisije da izvrši pregled stanja ukupnog učinka financijske regulative, osobito zakonodavstva u posljednjih pet godina; naglašava potrebu da se spomenuti prioriteti razmotre pri provedbi revizije postojećih financijskih propisa;

42. naglašava da su bankovno financiranje i posrednička uloga banaka na tržištima kapitala važni stupovi u financiranju poduzeća; ističe da bi se unija tržišta kapitala trebala temeljiti na dopunjavanju temeljne uloge banaka, a ne predstavljati zamjenu za njih jer bi bankovno financiranje i dalje trebalo imati ključnu ulogu u financiranju europskog gospodarstva; naglašava važnu ulogu izgradnje poslovnih odnosa s klijentima banke u financiranju mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća, koja se također može iskoristiti za pružanje alternativnih metoda financiranja; podsjeća na stratešku dimenziju jakog i diversificiranog europskog bankovnog sektora; poziva Komisiju da istraži mogućnost pristupa malih i srednjih poduzeća bankovnim financiranju u cijeloj Uniji i da se pozabavi neprimjerenim preprekama;

43. ističe da bi mala i srednja poduzeća trebala imati najširi mogući izbor struktura za financiranje kako bi i sama imala izbor mogućnosti financiranja različitih troškova i razina složenosti, uključujući i hipotekarne zajmove i financiranje na temelju sekuritizacije;

44. ističe važnost poticanja okruženja u kojem će veće količine štednje kućanstava i poduzeća ići u sredstva koja će ulagati u tržišta kapitala i u kojem će se ulagače poticati na raspodjelu kapitala preko granica pojedinih država članica; ističe potrebu da se primjerenim zaštitnim mjerama, osobito za kućanstva, osigura potpuna svijest o prednostima i nedostacima ulaganja na tržištu kapitala; ističe važnost širenja pristupa obrazovanju o financijama u cilju jačanja povjerenja ulagača, a osobito malih ulagača, u tržišta kapitala; također napominje da bi obrazovanje o financijama trebalo bi usmjereno na mala i srednja poduzeća koja bi trebalo podučiti o tomu kako iskorištavati tržišta kapitala;

45. ističe da bi se inicijativama unije tržišta kapitala kreditoprimcima trebao omogućiti pristup sredstvima iz izvora zasnovanih na tržištu i da bi se trebala poduprijeti veća raznolikost oblika kreditiranja kao što su vlasnički kapital i korporativne obveznice, kao i neizravni oblici financiranja u kojima banke i tržišta surađuju;

46. ističe da je za uspostavu učinkovite unije tržišta kapitala važno omogućiti razumljivu usporedbu ulagačkih mogućnosti koje financijskim subjektima stoje na raspolaganju; u tom smislu poziva na jačanje zajedničkog okvira kako bi se osigurala mogućnost usporedbe i transparentnost različitih financijskih instrumenata, osobito s pravilnom provedbom mjera predviđenih za to Direktivom o tržištima financijskih instrumenata, Direktivom o posredovanju u osiguranju i upakiranim investicijskim proizvodima za male ulagače i investicijskim osiguruteljnim proizvodima; naglašava važnost dosljednosti zakonodavstva općenito, te posebno između spomenutih dokumenata, kako bi se izbjegla regulatorna arbitraža i osigurali najveći standardi zaštite ulagača na tržištima;

47. smatra da bi se unijom tržišta kapitala trebalo stvoriti primjereno regulatorno okruženje kojim će se poboljšati prekogranični pristup informacijama o poduzećima koja traže kreditiranje, strukturama vlasničkog kapitala i kvazivlasničkog kapitala u cilju promicanja rasta nebankovnih modela financiranja, kao što su grupno financiranje i tzv. pozajmljivanje „peer-to-peer"; smatra da bi mala i srednja poduzeća trebala dobrovoljno odlučivati o otkrivanju takvih informacija; ističe da bi se pravila o zaštiti ulagača trebala primjenjivati u jednakoj mjeri na sve modele financiranja, bez obzira na to jesu li dio modela bankovnog ili nebankovnog financiranja; smatra da bi takvo okruženje zahtijevalo i veću sistemsku otpornost i nadzor sistemskih financijskih posrednika izvan bankovnog sektora;

48. vjeruje da bi standardizacija određenih financijskih instrumenata i njihova dostupnost na unutarnjem tržištu mogli biti odgovarajuće sredstvo za povećanje likvidnosti, jačanje funkcioniranja jedinstvenog tržišta i omogućivanje sveobuhvatnog pregleda i nadzora nad europskim tržištima kapitala s time da se u obzir na odgovarajući način uzmu najbolje prakse postojećih standarda država članica; naglašava da je nužno zadržati mogućnost izdavanja financijskih instrumenata po mjeri, koji odgovaraju potrebama pojedinačnih izdavatelja i pojedinačnih ulagača;

49. podsjeća da se povijesnim pregledom Akcijskog plana za financijske usluge mogu uočiti dva nedostatka koji su se pojavili na početnu njegove provedbe, podsjeća na potrebu da se pažljivo razmotri poseban utjecaj mjera osmišljenih u okviru unutarnjeg tržišta na funkcioniranje europodručja i na potrebu da se istovremeno poboljša integracija tržišta i nadzora; poziva Komisiju da prilikom izrade Akcijskog plana izvuče sve potrebne pouke iz prethodnoga;

50. naglašava da bi pravni i nadzorni okviri trebali imati ključnu ulogu u izbjegavanju pretjeranog preuzimanja rizika i nestabilnosti na financijskim tržištima; ističe da projekt snažne unije tržišta kapitala treba dopuniti snažnim nadzorom u EU-u i nacionalnim državama, uključujući odgovarajuće makrobonitetne instrumente; smatra da bi se među mogućim opcijama važnija uloga mogla dodijeliti Europskom nadzornom tijelu za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA) u cilju bolje usklađenosti nadzora;

51. poziva Komisiju da pažljivo procijeni rizike tržišnog kreditnog financiranja i relevantna iskustva s početka financijske krize 2007./2008. te da riješi eventualne probleme koji se pojave;

Četvrtak, 9. srpnja 2015.

Približavanje tržišta kapitala MSP-ovima

52. ističe da bi cilj mogućih promjena ili dodavanja u sklopu postojećeg regulatornog okvira za financijske posrednike trebalo biti uklanjanje prepreka za ulazak malih i srednjih posrednika i bolji pristup financiranju, posebno za inovativna *start-up* poduzeća i mala i srednja poduzeća te jamčenje bonitetnih standarda razmjernog rizika;

53. pozdravlja Komisijin prijedlog direktive o izmjeni Direktive 2007/36/EZ u pogledu poticanja dugoročnog sudjelovanja dioničara i Direktive 2013/34/EU u pogledu određenih elemenata izvješća o korporativnom upravljanju (COM(2014)0213); nadasve smatra da bi taj prijedlog mogao biti sredstvo za podršku privlačnom okruženju za dioničare poboljšanjem učinkovitosti lanca vlasničkih ulaganja; naglašava da bi zdrav i izvediv okvir za korporativno upravljanje ojačao uniju tržišta kapitala;

54. naglašava da zbog složenosti tržišta kapitala ne bi smjela biti isključena mala i srednja poduzeća jer su to poduzeća kojima je najviše potreban pristup dodatnom financiranju, posebno u državama članicama koje su bile ili su još uvijek suočene s gospodarskim poteškoćama; ističe da pozitivno okruženje za uspješno financiranje MSP-ova obuhvaća potrebu za gospodarskim i regulatornim uvjetima prilagođenim MSP-ovima i na razini EU-a i na nacionalnoj razini; posebno ističe da je potrebno obratiti pozornost na mogućnost pojednostavljenja postupaka za pristup MSP-ova i poduzeća srednje tržišne kapitalizacije primarnim javnim ponudama, a da se istovremeno jamči zadržavanje čvrstih kriterija za procjenu izdržljivosti i prihvatljivosti poduzeća za primarnu javnu ponudu; poziva Komisiju da istraži što se još može napraviti kako bi se MSP-ovim pomoglo da privuku ulaganja;

55. podsjeća da je nedostatak informacija o financijskom stanju MSP-ova jedna od glavnih prepreka ulaganjima u tu vrstu poduzeća; poziva na detaljno promišljanje o načinima i mogućnostima poboljšanja pristupa ulagača transparentnim i usporedivim podacima o MSP-ovima ograničavajući istovremeno što je više moguće dodatan teret koji je na tim poduzećima;

56. potiče raznoliku i privlačnu bazu financiranja na europskim javnim tržištima za poduzeća svih veličina i istovremeno u financijskim propisima EU-a potiče koncept „počnimo od malih”, što utječe na nova poduzeća koja rastu, te reviziju financijskih propisa EU-a u cilju smanjenja administrativnog troška uvrštenja poduzeća na burzu za 30 – 50 %;

57. smatra da je s obzirom na važnost MSP-ova i poduzeća srednje tržišne kapitalizacije za otvaranje novih radnih mjesta potrebno bolje iskoristiti nebankovne mogućnosti financiranja kao što je razvoj specijaliziranih sekundarnih tržišta (npr. rastuća tržišta MSP-ova) te jednostavna, transparentna i standardizirana sekuritizacija; pozdravlja inicijativu da se uspostavi održivo i transparentno tržište sekuritizacije i to razvojem posebnog regulatornog okvira s ujednačenom definicijom visokokvalitetne sekuritizacije uz učinkovite metode kontrole i mjerenja rizika te upravljanja njime; naglašava međutim da MSP-ovi predstavljaju vrlo raznoliku skupinu i da sekuritizacija nije jedini raspoloživi instrument; poziva stoga Komisiju da upotrijebi različite pristupe i da razmisli o različitim načinima za bolje financiranje MSP-ova;

58. podržava preporuke za bolje mogućnosti pristupa podacima za europska poduzeća, posebno MSP-ove; istovremeno naglašava činjenicu da su troškovi tržišnih podataka niski u usporedbi s ukupnim transakcijskim troškovima;

59. potiče Komisiju da poboljša mogućnost nadzora nad vrstama, opsegom i trendovima posredničkih aktivnosti sličnih bankarskima koje se provode izvan reguliranog bankovnog sektora te da provede odgovarajuće mjere kako bi se zajamčila njihova usuglašenost s načelom „isti rizici, ista pravila”;

60. ističe da privatni kapital i poduzetnički kapital pružaju zanimljive alternative za financiranje, posebice za *start-up* poduzeća; poziva Komisiju da razradi dodatne instrumente na temelju iskustva s europskim fondovima poduzetničkog kapitala i europskim fondovima za socijalno poduzetništvo kako bi se riješili glavni nedostaci tržišta rizičnog kapitala u EU-u, kao što je nedostatak informacija za ulagače; smatra da bi izrada baze podataka posvećene neobaveznom prikupljanju informacija o MSP-ovima i *start-up* poduzećima mogla biti koristan alat za pružanje informacija ulagačima i tako u konačnici dovesti do širenja raspona tržišnih sudionika te dodatno ojačati tržišta rizičnog kapitala među državama članicama;

61. pozdravlja aktivnosti kojima se podupire razvoj tržišta privatnih plasmana standardizacijom dokumenata i definicija uz istovremeno jamčenje dostatne informiranosti potencijalnih ulagača o rizicima i prednostima tog oblika ulaganja;

62. poziva Komisiju da se pobrine da izrada bilo kakvih novih prijedloga o fondu fondova (*fund-of-fund*) u sklopu unije tržišta kapitala ne dovede do nedostataka u ukupnoj procjeni sistemskog i specifičnog rizika i upravljanju njima;

63. ustraje na potrebi da se uz izgradnju unije tržišta kapitala jača i poboljšava koordinacija EU-a na međunarodnoj razini, posebno u okviru G20, Međunarodne organizacije nadzornih tijela za vrijednosne papire (IOSCO), Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) i Bazelskog odbora;

Stvaranje usklađenog regulatornog okruženja EU-a za tržišta kapitala

64. dodatno ističe važnost financiranja izdavanjem dionica, kojim se mogu ublažiti rizici te smanjiti pretjerana razina dugovanja i zaduživanja u financijskom sustavu; poziva stoga Komisiju i države članice da revidiraju propise o financiranju privatnih poduzeća izdavanjem dionica, koji predstavljaju pretjerano opterećenje, te da ponude rješenje; naglašava važnost rješavanja problema naklonjenosti zaduživanju u odnosu na vlastiti kapital u okviru oporezivanja;

65. svjestan je da heterogenost propisa o insolventnosti komplicira prekograničnо udruživanje imovine i time proces sekuritizacije; u tom kontekstu napominje prijedlog Komisije da se prekogranična insolventnost riješi u mjeri u kojoj je to nužno za postizanje unije tržišta kapitala koja dobro funkcionira; poziva na uspostavljanje okvira za oporavak i sanaciju nebankovnih institucija, posebno središnjih drugih ugovornih strana;

66. podsjeća na ulogu platnih sustava i namira vrijednosnih papira za tržište sekuritizacije te poziva da se u tu svrhu uspostavi infrastruktura europskog tržišta, poziva na koordinirani i usklađeniji nadzor kritične infrastrukture tržišta, posebno na mogućnost uspostavljanja registra podataka za sekuritizaciju, u kojem bi se bilježili sudionici svake sekuritizacije, pratila ukupna izloženost i tokovi između tržišnih sudionika, nadgledala učinkovitost i djelotvornost inicijativa politika, otkrivali mogući mjehuri koji nastaju i smanjivala neusklađenost informacija;

67. ističe potrebu da se, s obzirom na ulogu koju ima informacijska i komunikacijska tehnologija, riješi prijetnja *cyber*-napada te da cijeli financijski sustav postane otporan na takve napade;

68. potiče Komisiju da poveća usporedivost i kvalitetu financijskih informacija tako što će preispitati postojeći okvir za računovodstvene standarde, također iz globalne perspektive te vodeći računa o konzervativnim modelima vrednovanja i proporcionalnosti zahtjeva; shvaća da nedavno revidirani europski zakon o računovodstvu prvo treba ocijeniti u praksi;

69. naglašava da je nužno provesti procjenu učinka i analizu troškova i koristi svih dodatnih zakonodavnih akata, uključujući delegirane i provedbene akte; napominje da novo zakonodavstvo možda nije uvijek primjerena reakcija na te izazove te da bi trebalo proučiti nezakonodavni pristup i pristup temeljen na tržištu, a u nekim slučajevima i postojeća nacionalna rješenja; poziva Komisiju da u relevantnom zakonodavstvu primjeni proporcionalnost kako bi se povećali pozitivni učinci za MSP-ove i poduzeća srednje tržišne kapitalizacije;

70. smatra da bi elementi za uspostavljanje u potpunosti funkcionalne unije tržišta kapitala trebali biti ostvareni najkasnije 2018.; ponavlja zahtjev za sveobuhvatnom analizom trenutnog stanja na tržištima kapitala EU-a i prepreka koje su prisutne na razini EU-a; poziva Komisiju da ubrza rad na akcijskom planu te da što prije predstavi zakonodavne i nezakonodavne prijedloge kako bi se ostvario cilj potpuno integriranog jedinstvenog tržišta kapitala EU-a do kraja 2018. godine;

71. napominje da bi na razvoj digitalnog okruženja trebalo gledati kao na priliku da se poboljšaju rezultati i vrijednost koji se u industriji tržišta kapitala pružaju poduzećima, ulagačima i društvu općenito;

o

o o

72. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Komisiji i Vijeću.

Četvrtak, 9. srpnja 2015.

P8_TA(2015)0269

Europski program sigurnosti

Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o Europskom programu sigurnosti (2015/2697(RSP))

(2017/C 265/10)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir članke 2., 3., 6., 7. i 21. Ugovora o Europskoj uniji i članke 4., 16., 20., 67., 68., 70., 71., 72., 75., 82. – 87. i 88. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

— uzimajući u obzir Povelju o temeljnim pravima Europske unije, a posebno njezine članke 6., 7. i 8., članak 10. stavak 1. te članke 11., 12., 21., 47. – 50., 52. i 53.,

— uzimajući u obzir Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (EKLJP), sudsku praksu Europskog suda za ljudska prava, konvencije, preporuke, rezolucije i izvješća Parlamentarne skupštine, Odbora ministara, povjerenika za ljudska prava i Venecijanske komisije Vijeća Europe,

— uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 28. travnja 2015. naslovljenu „Europski program sigurnosti (COM(2015)0185),

— uzimajući u obzir komunikacije Komisije o strategiji za djelotvornu provedbu Povelje o temeljnim pravima Europske unije (COM(2010)0573) i o operativnim smjernicama o razmatranju temeljnih prava prilikom analiziranja utjecaja (SEC(2011)0567),

— uzimajući u obzir presudu Suda Europske unije od 8. travnja 2014. u spojenim predmetima C-293/12 i C-594/12 kojom se poništava Direktiva 2006/24/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o zadržavanju podataka dobivenih ili obrađenih u vezi s pružanjem javno dostupnih elektroničkih komunikacijskih usluga ili javnih komunikacijskih mreža,

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 513/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o uspostavljanju, u okviru Fonda za unutarnju sigurnost, Instrumenta za financijsku potporu u području policijske suradnje, sprečavanja i suzbijanja kriminala i upravljanja krizama i stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 2007/125/PUP ([1]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. prosinca 2011. o protuterorističkoj politici EU-a: glavna postignuća i budući izazovi ([2]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 27. veljače 2014. o stanju temeljnih prava u Europskoj uniji (2012.) ([3]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. ožujka 2014. o programu nadzora Agencije za nacionalnu sigurnost SAD-a (NSA), nadzornim tijelima u različitim državama članicama i njihovu utjecaju na temeljna prava građana EU-a te o transatlantskoj suradnji u pravosuđu i unutarnjim poslovima ([4]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. prosinca 2014. o obnovi Strategije unutarnje sigurnosti EU-a ([5]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. veljače 2015. o mjerama protiv terorizma ([6]),

— uzimajući u obzir svoju plenarnu raspravu od 28. travnja 2015. o Europskom programu sigurnosti,

— uzimajući u obzir pitanja Vijeću i Komisiji o Europskom programu sigurnosti (O-000064/2015 – B8-0566/2015 i O-0000065/2015 – B8-0567/2015),

([1]) SL L 150, 20.5.2014., str. 93.
([2]) SL C 168 E, 14.6.2013., str. 45.
([3]) Usvojeni tekst, P7_TA(2014)0173.
([4]) Usvojeni tekst P7_TA(2014)0230.
([5]) Usvojeni tekst, P8_TA(2014)0102.
([6]) Usvojeni tekst, P8_TA(2015)0032.

— uzimajući u obzir prijedlog rezolucije Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove,

— uzimajući u obzir članak 128. stavak 5. i članak 123. stavak 2. Poslovnika,

A. budući da su prijetnje unutarnjoj sigurnosti Unije postale složenije, hibridne, asimetrične i nekonvencionalne te da su prisutne na međunarodnoj razini, brzo se razvijaju i teško ih je predvidjeti, s obzirom na to da nadilaze sposobnosti svake pojedine države članice, te stoga više nego ikad prije iziskuju dosljedan, sveobuhvatan, višedimenzionalan i usklađen odgovor EU-a kojim se u potpunosti uzima u obzir poštovanje temeljnih prava;

B. budući da je razvoj sigurnosne politike EU-a skupna odgovornost koja zahtijeva koordinirane i usklađene napore svih država članica, institucija i agencija EU-a, civilnog društva i tijela kaznenog progona te je usmjerena na ostvarivanje zajedničkih ciljeva i temelji se na vladavini prava i poštovanju temeljnih prava; budući da bi, u skladu s načelom supsidijarnosti i uz snažan i učinkovit parlamentarni i sudski nadzor, konkretna provedba tih zajedničkih ciljeva i prioriteta radi ostvarivanja optimalnih rezultata trebala biti povezana s jasnom podjelom zadataka na razini EU-a i na nacionalnoj razini;

C. budući da se iznimka o nacionalnoj sigurnosti sadržana u članku 4. stavku 2. UEU-a ne može rabiti kako bi se nacionalnim sigurnosnim agencijama dopustilo da krše interese drugih država članica, uključujući ekonomske interese, prava njihovih građana i rezidenata te propise i politike Europske unije i, općenito, trećih zemalja;

D. budući da bi se trebalo obratiti pozornost na potrebu da se nauči iz prijašnjeg iskustva mnogih slučajeva kršenja europskih i univerzalnih normi i vrijednosti u kontekstu unutarnje i vanjske sigurnosne suradnje nakon 11. rujna;

E. budući da su sloboda, sigurnost i pravda ciljevi koji se moraju usporedno slijediti; budući da bi se u cilju postizanja slobode i pravde mjerama sigurnosti trebalo uvijek poštovati demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava u skladu s načelima nužnosti i proporcionalnosti te bi trebale podlijegati odgovarajućem demokratskom nadzoru i odgovornosti; budući da dimenzija pravde i prevencije nije dovoljno zastupljena u Europskom programu sigurnosti;

F. budući da se nekoliko temeljnih uzroka kriminala, kao što su sve veća nejednakost, siromaštvo, kao i rasno i ksenofobno nasilje, te zločini iz mržnje ne može riješiti isključivo sigurnosnim mjerama, nego se protiv njih mora boriti u širem političkom kontekstu, među ostalim u okviru poboljšane socijalne, obrazovne, kulturne i vanjske politike te politike zapošljavanja;

G. budući da je preventivni aspekt Europskog programa sigurnosti posebno ključan u razdoblju sve većih gospodarskih i socijalnih nejednakosti koje podrivaju socijalni pakt i učinkovitost temeljnih prava i javnih sloboda; budući da bi mjere koje podrazumijevaju, s jedne strane, alternative kazni zatvora, a s druge strane, mjere reintegracije, posebno kada je riječ o lakšim prekršajima, trebale biti važan element tih preventivnih politika;

H. budući da su nakon isteka prijelaznog razdoblja iz Protokola 36. priloženog Ugovorima, Komisija i Sud Europske unije dobili pune ovlasti u pogledu bivšeg trećeg stupa pravnih instrumenata, čime su se demokratska odgovornost i odgovornost za temeljna prava proširile na mjere koje imaju važnu ulogu u oblikovanju područja slobode, sigurnosti i pravde;

I. budući da računalni kriminal i računalno potpomognut kriminal utječu na sigurnost građana EU-a, unutarnje tržište, intelektualno vlasništvo te blagostanje Europske unije; budući da primjerice botneti kao dio računalnog kriminala istovremeno utječu na milijune računala i tisuće meta;

J. budući da su granice između unutarnje i vanjske sigurnosti sve nejasnije, što iziskuje snažniju suradnju i koordinaciju među državama članicama koja bi trebala rezultirati sveobuhvatnim i višedimenzionalnim pristupom;

K. budući da bi veliki dio programa sigurnosti trebalo predstavljati podupiranje i zaštita svih žrtava terorizma i zločina diljem EU-a;

Četvrtak, 9. srpnja 2015.

1. prima na znanje Europski program sigurnosti za razdoblje 2015. – 2020. u obliku u kojemu ga je predložila Komisija te prioritete koji su u njemu navedeni; smatra da su, u svjetlu izazova s kojima je Europska unija trenutačno suočena, terorizam, nasilni ekstremizam, prekogranični organizirani kriminal i računalni kriminal najozbiljnije prijetnje koje iziskuju koordinirane aktivnosti na nacionalnoj i globalnoj razini te na razini EU-a ističe da bi program trebao biti fleksibilno strukturiran kako bi se njime moglo odgovoriti na moguće nove izazove u budućnosti;

2. ponavlja da je potrebno dodatno istražiti i riješiti temeljne uzroke kriminala, uključujući sve veću nejednakost, siromaštvo, diskriminaciju nadalje ističe da je potrebno osigurati prikladne resurse za socijalne radnike, lokalne i nacionalne policijske službenike i sudske službenike čiji su proračuni drastično smanjeni u nekim državama članicama;

3. poziva na postizanje ravnoteže između preventivnih politika i represivnih mjera kako bi se očuvala sloboda, sigurnost i pravda; ističe da se sigurnosne mjere moraju uvijek poduzimati u skladu s načelom vladavine prava i zaštite temeljnih prava kao što su pravo na privatnost i zaštita podataka, sloboda izražavanja i udruživanja, te pravični postupak; stoga poziva Komisiju da pri provedbi Europskog programa sigurnosti uzme u obzir nedavnu presudu Suda Europske unije o Direktivi o zadržavanju podataka (presuda u spojenim predmetima C-293/12 i C-594/12) kojom se zahtijeva da se svim instrumentima poštuje načelo proporcionalnosti, nužnosti i zakonitosti, te da sadržavaju odgovarajuća jamstva u pogledu odgovornosti i sudskog pravnog lijeka; poziva Komisiju da u potpunosti procijeni učinak te presude na bilo koji instrument koji se odnosi na zadržavanje podataka u svrhe kaznenog progona;

4. podsjeća da bi Europska unija, želi li biti vjerodostojan akter u promicanju temeljnih prava unutar i izvan svojeg teritorija, trebala svoju sigurnosnu politiku, borbu protiv terorizma i borbu protiv organiziranog kriminala, kao i svoja partnerstva s trećim zemljama u području sigurnosti temeljiti na sveobuhvatnom pristupu koji obuhvaća sve faktore koji utječu na osobe da se uključe u teroristično djelovanje i organizirani kriminal, te bi stoga trebala integrirati ekonomsku i socijalnu politiku oblikovanu i provedenu u cijelosti u skladu s temeljnim pravima te podložnu sudskom i demokratskom nadzoru i temeljitim provjerama;

5. pozdravlja odluku Komisije da program temelji na načelima potpune usklađenosti s vladavinom prava i temeljnim pravima, što bi se trebalo zajamčiti uz pomoć odgovarajućeg sudskog nadzora, kao i na načelima veće transparentnosti, odgovornosti i demokratskog nadzora, načelu bolje primjene i provedbe postojećih pravnih instrumenata te na osnovi bolje povezanog međuagencijskog i međusektorskog pristupa i boljih poveznica između unutarnje i vanjske dimenzije sigurnosti; poziva Komisiju i Vijeće da u provedbi programa strogo poštuju ta načela; ističe da će Parlament ta načela postaviti u središte svoga praćenja provedbe programa;

6. pozdravlja posebnu usredotočenost programa na temeljna prava te posebno pozdravlja činjenicu da se Komisija obvezala na strogo procjenjivanje svih predloženih sigurnosnih mjera, ne samo u pogledu postizanja ciljeva primjenom mjera, nego i u pogledu njihove sukladnosti s temeljnim pravima; ističe da je potrebno da Komisija u svoju procjenu uključi sva relevantna tijela i agencije, posebno Europsku agenciju za temeljna prava, Europskog nadzornika za zaštitu podataka, Europol i Eurojust; traži od Komisije da pruži sve informacije i svu dokumentaciju o toj procjeni kako bi Parlament mogao učinkovito provoditi demokratski nadzor;

7. u tom pogledu podsjeća na svoju osudu mjera koje podrazumijevaju opsežno i sustavno nekritično prikupljanje osobnih podataka o nevinim ljudima, posebno u pogledu potencijalno ozbiljnih posljedica na pravo na pravični sudski postupak, nediskriminaciju, privatnost i zaštitu podataka, slobodu tiska, mišljenja i govora, te slobodu okupljanja i udruživanja, te mjera koje imaju znatan potencijal za zloupotrebu informacija prikupljenih protiv političkih suparnika; izražava ozbiljne sumnje u korisnost mjera masovnog nadzora s obzirom na to da se njima previše široko zahvaća problem te da rezultiraju s previše lažno pozitivnih i lažno negativnih ishoda; upozorava na opasnost mjera masovnog nadzora kojima se zamagljuje potreba za ulaganjem u možda jeftinije, učinkovitije i manje invazivne mjere provedbe zakona;

8. poziva države članice da zajamče poštovanje načela najboljeg interesa djeteta u svim propisima povezanima sa sigurnošću;

9. napominje da se Europska unija nije dogovorila oko definicije „nacionalne sigurnosti", čime se otvara neutvrđeni prostor za iznimke u pravnim instrumentima EU-a u kojima se „nacionalna sigurnost" spominje;

10. vjeruje da bi, u cilju snažnijeg povjerenja građana u sigurnosne politike, institucije i agencije EU-a i države članice trebale zajamčiti transparentnost, odgovornost i demokratsku kontrolu u postupku izrade politika i njihove provedbe; pozdravlja namjeru Komisije da redovito Parlamentu i Vijeću predstavlja ažurirane informacije o provedbi programa; ponavlja svoju namjeru da u suradnji s nacionalnim parlamentima organizira redovita praćenja o ispravnoj provedi i napretku programa; sa zanimanjem prima na znanje prijedlog Komisije o osnivanju Sigurnosnog savjetodavnog foruma EU-a; poziva taj forum da zajamči uravnoteženu zastupljenost svih relevantnih dionika te iščekuje detaljne informacije o njemu, posebno u pogledu njegove točne uloge, zadataka, sastava i ovlasti te sudjelovanja Europskog parlamenta i nacionalnih parlamenata u njegovu radu;

11. ističe potrebu za poboljšanjem demokratskog i sudskog nadzora nad obavještajnim službama država članica; prima na znanje činjenicu da Parlament, Sud Europske unije i Ombudsman nemaju dovoljno ovlasti za provedbu učinkovite razine nadzora nad europskim sigurnosnim politikama;

12. poziva Komisiju i Vijeće da, što je prije moguće, izrade plan ili sličan mehanizam radi jamčenja učinkovite i funkcionalne provedbe programa te da ga podnesu Parlamentu i počnu s njegovom provedbom u roku od sljedećih šest mjeseci; vjeruje da bi se pristupom nalik političkom ciklusu EU-a (uz utvrđivanje i procjenu zajedničkih prijetnji i ranjivosti, određivanje političkih prioriteta i razvoj strateških i operativnih planova, učinkovitu provedbu s jasnim okosnicama, rokovima i ostvarenim rezultatima te evaluaciju) mogla osigurati potrebna dosljednost i kontinuitet provedbe programa pod uvjetom da je Parlament na odgovarajući način uključen u određivanje političkih prioriteta i strateških ciljeva; iščekuje daljnju raspravu o tim pitanjima s Komisijom i Stalnim odborom o operativnoj suradnji u području unutarnje sigurnosti (COSI);

13. pozdravlja temeljno načelo programa prema kojemu se u potpunosti primjenjuju i provode postojeći instrumenti u području sigurnosti prije predlaganja novih; podsjeća na potrebu za bržom i učinkovitijom razmjenom relevantnih podataka i informacija, u skladu s odgovarajućim mjerama za zaštitu podataka i privatnost; međutim osuđuje činjenicu da se unatoč brojnim pozivima Parlamenta evaluacija učinkovitosti postojećih instrumenata EU-a te preostalih nedostataka i dalje nije provela, imajući također u vidu nove sigurnosne prijetnje s kojima se suočava EU; vjeruje da je ta evaluacija potrebna kako bi se zajamčilo da je europska sigurnosna politika učinkovita, nužna, razmjerna, dosljedna i sveobuhvatna; poziva Komisiju da tu operativnu procjenu postojećih instrumenata EU-a, resursa i financijskih sredstava u području unutarnje sigurnosti uvrsti u okvir plana za provedbu programa kao prioritetnu mjeru; ponavlja svoj poziv Vijeću i Komisiji da izvrše sveobuhvatnu ocjenu provedbe mjera usvojenih na području unutarnje sigurnosti prije stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona, primjenjujući postupak predviđen člankom 70. UFEU-a;

14. pozdravlja usredotočenost Komisije na upravljanje granicama kao ključnog aspekta sprečavanja prekograničnog kriminala i terorizma; ističe da bi se sigurnost granica EU-a trebala ojačati sustavnim provjerama u postojećim bazama podataka, kao što je Schengenski informacijski sustav (SIS); pozdravlja nastojanje Komisije da do početka 2016. predstavi svoj revidirani prijedlog o pametnim granicama;

15. podupire poziv Komisije na povezaniji međuagencijski i međusektorski pristup te predložene mjere za poboljšanje razmjene informacija i dobrih praksi, kao i povećanje operativne suradnje među državama članicama i s agencijama EU-a; ponavlja svoj poziv na veće korištenje postojećim instrumentima i bazama podataka kao što su SIS i ECRIS te zajedničkim istražnim timovima; poziva Komisiju da poduzme sve potrebne mjere radi ubrzavanja zaključivanja radnih dogovora među agencijama koji su još u tijeku; sa žaljenjem napominje da program ne sadržava dovoljno konkretnih mjera u cilju jačanja dimenzije pravde; poziva na integraciju i daljnji razvoj svih aspekata pravosudne suradnje u kaznenim stvarima, uključujući jačanje prava osumnjičenih i optuženih osoba, žrtava i svjedoka te poboljšanje provedbe postojećih instrumenata EU-a uzajamnog priznavanja;

16. u potpunosti podupire prioritete Komisije u pomaganju država članica u daljnjoj izgradnji uzajamnog povjerenja, potpunom iskorištavanju postojećih instrumenata za razmjenu informacija i promicanju prekogranične operativne suradnje među nadležnim tijelima; ističe važnost takve prekogranične operativne suradnje, posebno u pograničnim regijama;

17. poziva Komisiju da hitno podnese zakonodavni prijedlog o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1987/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o uspostavi, djelovanju i korištenju druge generacije Schengenskog informacijskog sustava (SIS II) ([1]) kako bi se uskladili kriteriji za upozorenja, a upozorenja o osobama osuđenima ili osumnjičenima za terorizam postala obvezna;

18. pozdravlja najavljenu procjenu Komisije o nužnosti i potencijalnoj dodanoj vrijednosti europskog indeksnog sustava policijskih dosjea (EPRIS) kako bi se olakšao prekogranični pristup informacijama koje se nalaze u evidenciji nacionalne policije i potpuno podupire pokretanje pilot-projekta koji je u planu skupine država članica radi uspostave mehanizama za automatske prekogranične pretrage u nacionalnim indeksima na temelju uspješnog i neuspješnog pronalaska podataka („hit/no hit"); ističe važnost takvog prekograničnog pristupa informacijama, posebno u pograničnim regijama;

19. ističe važnost zajedničkih istražnih timova za istraživanje konkretnih slučajeva prekogranične prirode te poziva države članice da se redovito koriste tim uspješnim instrumentom; poziva Komisiju da izradi prijedloge pravnog okvira kojim bi se omogućila uspostava polu-trajnih ili trajnih zajedničkih istražnih timova za rješavanje trajnih prijetnji, posebno u pograničnim regijama, kao što su trgovina drogom, trgovina ljudima te motociklističke bande;

20. žali što se mehanizmi zamrzavanja ili oduzimanja imovine ostvarene kaznenim djelima sustavno ne primjenjuju u svim prekograničnim slučajevima te poziva na povećane napore država članica i Komisije u tom području;

21. ističe da postoji nedostatak u demokratskom i sudskom nadzoru u pogledu prekogranične suradnje među nacionalnim obavještajnim službama; izražava zabrinutost zbog činjenice da se pravilom treće strane u pogledu pristupa dokumentima ozbiljno priječi demokratski i sudski nadzor;

22. napominje da je granica između vanjske i unutarnje sigurnosti sve nejasnija te stoga pozdravlja nastojanja Komisije da zajamči usklađeno djelovanje unutarnjih i vanjskih dimenzija sigurnosne politike; poziva Komisiju i države članice da redovito provode procjene uzajamnog učinka programa i strategije EU-a o vanjskoj sigurnosti, uključujući obveze u pogledu poštovanja i promicanja temeljnih sloboda i prava i demokratskih vrijednosti te načela sadržanih u međunarodnim konvencijama i sporazumima koje su ratificirale ili potpisale; ističe potrebu za daljnjim jačanjem poveznica, sinergija i dosljednosti između programa i strategije, posebno u rješavanju novih, sveobuhvatnih, hibridnih prijetnji s kojima je Europa suočena, uz poštovanje vrijednosti Unije i temeljnih prava; traži od Komisije da redovito izvješćuje Parlament o svim daljnjim aktivnostima usmjerenima na uspostavu veze između unutarnje i vanjske dimenzije sigurnosne politike i o svojoj suradnji s trećim zemljama u području sigurnosti, kako bi Parlament zajedno s nacionalnim parlamentima mogao ostvariti svoje pravo na demokratski nadzor;

23. ističe važnost i pravovremenost aktualnog strateškog pregleda pod vodstvom potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, a koji joj je povjerilo Europsko vijeće u prosincu 2013. te koji bi trebao rezultirati donošenjem nove strategije europske sigurnosti; opsežna strategija koja obuhvaća pitanja vanjske i sigurnosne politike trebala bi utvrditi i opisati interese, prioritete i ciljeve EU-a, postojeće i nove prijetnje, izazove i prilike te instrumente EU-a i sredstva kojima će se sve to postići;

24. u pogledu sigurnosne suradnje poziva na izuzetno snažne klauzule o ljudskim pravima u sporazumima o suradnji s trećim zemljama, posebno zemljama sjeverne Afrike i Perzijskog zaljeva; poziva na to da se ponovno razmotri suradnja s nedemokratskim zemljama sa slabim rezultatima u području ljudskih prava;

25. ističe da je od ključne važnosti riješiti temeljne uzorke oružanih sukoba, ekstremizma i siromaštva u trećim zemljama, s obzirom na to da prouzrokuju sigurnosne izazove za EU; apelira na potpredsjednicu Komisije/Visoku predstavnicu Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Komisiju i države članice da ulože dodatne napore u podupiranju uključivih, pluralističkih i dobro funkcionirajućih država sa snažnim i održivim civilnim društvom koje su sposobne svojim građanima pružiti slobodu, sigurnost, pravdu i zapošljavanje;

([1]) SL L 381, 28.12.2006., str. 4.

26. apelira na potpredsjednicu Komisije/Visoku predstavnicu Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da predstavi nacrt zajedničkog stajališta o upotrebi naoružanih bespilotnih letjelica u skladu s Rezolucijom Parlamenta od 27. veljače 2014. o upotrebi naoružanih bespilotnih letjelica ([1]);

27. prima na znanje hitan poziv Komisije u vezi s okončanjem rada na usvajanju Direktive o evidenciji podataka o putnicima (PNR); ponavlja svoju predanost radu na njezinoj finalizaciji do kraja godine; ističe da bi se Direktivom o evidenciji podataka o putnicima trebalo poštovati temeljna prava i norme zaštite podataka, uključujući relevantnu sudsku praksu Suda Europske unije te bi ona trebala biti učinkovito sredstvo na razini EU-a; poziva Komisiju da nastavi podupirati taj proces pružanjem svih relevantnih dodatnih elemenata za jamčenje nužnosti i proporcionalnosti Direktive o evidenciji podataka o putnicima; traži da svaki budući prijedlog o stvaranju novih instrumenata u području sigurnosti, kao što je evidencija podataka o putnicima, sustavno sadrži mehanizme razmjene informacija i suradnje među državama članicama;

28. slaže se s Komisijom da je od ključnog značaja podupiranje aktivnosti povezanih s osposobljavanjem, istraživanjem i inovacijama i važnim radom Europske policijske akademije (CEPOL) u tom području; smatra da su programi osposobljavanja i razmjene za policijske službenike od iznimne važnosti za daljnje promicanje europske kulture provedbe zakona i dobrih praksi u tom području; vjeruje da je potrebno dodatno uložiti u istraživanje i inovacije povezane sa sigurnošću, među ostalim u području prevencije;

29. ističe da brze promjene u sigurnosnom stanju iziskuju fleksibilan, prilagodljiv i brzo reagirajući pristup, razvoj tehničkih kapaciteta i redovitu reviziju prioritetnih aktivnosti iznesenih u programu; u tom pogledu ističe da bi se mogao primijeniti članak 222. UFEU-a kojim se od Europskog vijeća zahtijeva da redovito provodi procjenu prijetnji Uniji, među ostalim korištenjem već ranijih procjena prijetnji koje su provele države članice i Europol, te da obavještava Europski parlament i nacionalne parlamente o ishodima procjene i popratnim mjerama;

Terorizam

30. pozdravlja programske mjere za borbu protiv terorizma, rješavanje pitanja financiranja terorizma, borbu protiv prijetnje koju predstavljaju građani i rezidenti EU-a koji putuju u inozemstvo radi terorističkog djelovanja („strani borci") te mjere za sprečavanje radikalizacije; prima na znanje predloženu novu strukturu Europskog centra za borbu protiv terorizma koji bi se trebao osnovati unutar Europola te poziva Komisiju da dodatno razjasni njegovu točnu ulogu, zadaće, ovlasti i nadzor, posebno u svjetlu potrebe da se zajamči odgovarajući demokratski i sudski nadzor na odgovarajućim razinama, među ostalim preko revizije mandata Europola koja je trenutačno u tijeku; ističe da je povećana razmjena informacija među državama članicama ključna u borbi protiv terorizma te da bi se ona trebala provoditi strukturiranje;

31. osuđuje svaku analizu koja dovodi do zabune kada je riječ o terorizmu, nesigurnosti, islamu i migrantima;

32. s obzirom na nedavne terorističke napade u Bruxellesu, Parizu, Kopenhagenu i Saint-Quentin-Fallavieru podsjeća da EU hitno treba bolje procijeniti prijetnje sigurnosti EU-a te se usredotočiti na glavna prioritetna područja za borbu protiv terorizma, odnosno na jačanje sigurnosti na granicama EU-a, jačanje sposobnosti u pogledu rada u vezi s prijavljenim internetskim sadržajima, borbu protiv nezakonite trgovine oružjem te ulaganje većih napora u pogledu razmjene informacija i operativne suradnje između nacionalnih obavještajnih službi i tijela kaznenog progona;

33. podsjeća na ključnu važnost otkrivanja i prekidanja financijskih tokova, uključujući financijske tokove koji se ne izvršavaju u okviru sustava SWIFT, u borbi protiv terorista i skupina organiziranog kriminala; pozdravlja napore poduzete kako bi se zajamčilo pravedno i uravnoteženo sudjelovanje u programu za praćenje financiranja terorizma (TFTP);

34. ističe da prijetnja terorizma poniklog na domaćem tlu u EU-u dostiže još nezabilježene razine od kad su islamski fundamentalisti zauzeli područja u Siriji i Iraku te započeli svjetsku propagandnu kampanju radi udruživanja snaga s džihadistima i izvršavanja napada unutar granica EU-a;

([1]) P7_TA(2014)0172.

35. ističe da je za odgovor na prijetnju koju predstavljaju strani borci i terorizam općenito potreban višedimenzionalni pristup terorizmu kojim se sveobuhvatno rješavaju njegovi temeljni uzroci kao što je radikalizacija, razvijaju socijalna kohezija i uključivost, olakšava reintegracija promicanjem političke i vjerske tolerancije, analizira internetsko poticanje na izvršenje terorističkih djela i pronalazi protuteža za njega, sprečavaju odlasci u cilju pridruživanja terorističkim organizacijama, sprečava i iskorjenjuje novačenje i sudjelovanje u oružanim sukobima, zaustavlja financijska potpora terorističkim organizacijama i pojedincima koji im se žele pridružiti, po potrebi jamči odlučan kazneni progon te pružaju odgovarajući instrumenti tijelima kaznenog progona kako bi ona mogla obavljati svoje dužnosti uz puno poštovanje temeljnih prava;

36. poziva Komisiju da zajedno s državama članicama izradi istinsku strategiju u pogledu europskih boraca, koja trenutačno nedostaje u programu sigurnosti, te posebno u vezi s onim osobama koje se vraćaju iz područja pogođenih sukobima i žele napustiti terorističke organizacije koje su ih unovačile te pokazuju spremnost na reintegraciju u društvo; smatra da bi posebnu pozornost trebalo posvetiti stanju mladih europskih boraca;

37. ponovno ističe odlučnost da otvorenim i transparentnim istragama utvrdi odgovornost za teška kršenja temeljnih prava pod krinkom borbe protiv terorizma, posebno u kontekstu prijevoza i nezakonitog pritvaranja zatvorenika u europskim zemljama od strane CIA-e; poziva da se zaštite oni koji razotkrivaju takva kršenja, kao što su novinari i zviždači;

Radikalizacija

38. slaže se da bi sprečavanje radikalizacije trebao biti prioritet EU-a; žali zbog manjka konkretnih mjera u programu za suzbijanje radikalizacije u Europi te poziva Komisiju da poduzme hitne i sveobuhvatne mjere radi intenziviranja mjera usmjerenih na sprečavanje radikalizacije i nasilnog ekstremizma, sprečavanje širenja ekstremističke ideologije i poticanja integracije i uključivosti; poziva Komisiju da ojača Mrežu za osvješćivanje o radikalizaciji (RAN) koja okuplja sve relevantne aktere uključene u inicijative za suočavanje s radikalizacijom na lokalnoj razini te da razjasni mandat, zadaće i djelokrug rada predloženog novog centra izvrsnosti mreže RAN; preporučuje da u njemu također sudjeluju lokalni i nacionalni donositelji odluka, kako bi se zajamčila stvarna provedba preporuka koje su donijeli stručnjaci i dionici; poziva na oštrije mjere za suočavanje s radikalizacijom na internetu i s korištenjem internetskim stranicama ili društvenim medijima u svrhu širenja radikalnih ideologija u Europi; pozdravlja stvaranje jedinice pri Europolu za rad u vezi s prijavljenim internetskim sadržajima radi pružanja potpore državama članicama u utvrđivanju i uklanjanju nasilnog ekstremističkog sadržaja na internetu u suradnji s industrijom te poziva Komisiju da pruži dodatne potrebne resurse za njezino djelovanje; žali zbog nedostatka konkretnih mjera za jačanje uloge interneta kao instrumenta za podizanje razine osviještenosti protiv radikalizacije, posebno za anticipativno širenje protupropagande na internetu kako bi se suzbila teroristička propaganda;

39. ističe da se temeljni faktori ekstremizma, kao što su radikalizacija, nesnošljivost i diskriminacija moraju riješiti u okviru takve uspješne sigurnosne politike promicanjem političke i vjerske tolerancije, razvojem socijalne kohezije i uključivosti te omogućavanjem reintegracije;

40. vjeruje da bi se trebala poduzeti opsežna istraživanja i konkretne mjere uz financijsku i operativnu potporu Komisije, radi promicanja naših zajedničkih vrijednosti tolerancije, pluralizma, poštovanja slobode govora i savjesti, i naših temeljnih prava općenito kao i njihova širenja među svim europskim građanima preko učinkovitih komunikacijskih kanala; smatra da bi u programu također trebalo istaknuti potrebu za borbom protiv zabluda o vjerama, posebno islamu, koje kao takve nemaju ulogu u radikalizaciji i terorizmu;

41. izražava zabrinutost u pogledu nedavnog rasta zabilježenih zločina iz mržnje protiv europskih građana, među ostalim na internetu; poziva države članice da zaštite svoje građane od budućih napada te da spriječe poticanje na mržnju ili bilo koji drugi čin nesnošljivosti koji se temelji na podrijetlu, uvjerenju ili vjeri, među ostalim obrazovnim radom usmjerenim na mlade i promicanjem uključivog dijaloga;

Organizirani kriminal

42. slaže se da je trgovina ljudima pojava s kojom se na europskoj razini treba učinkovitije suočiti; snažno odbacuje, međutim, svaku vezu između nezakonite migracije i terorizma; ističe da nedostatak zakonitih puteva koji vode u EU radi

traženja zaštite stvara trajnu potražnju za nezakonitim putevima, čime se ugrožavaju migranti u ranjivom položaju kojima je potrebna međunarodna zaštita;

43. ističe ozbiljnost problema organiziranog kriminala u području trgovine ljudima; skreće pozornost na ekstremne razine nasilja i brutalnosti koje zločinci nanose toj posebno ugroženoj skupini; pozdravlja postojeći okvir te se slaže da je potrebno izraditi strategiju za razdoblje nakon 2016. koja uključuje Europol i Eurojust s njihovim konkretnim znanjem u tom području;

44. uviđa da borba protiv organiziranog kriminala iziskuje snažno europsko djelovanje; podupire odlučnost Komisije da se uhvati u koštac s tim problemom; prije svega poziva Komisiju da uspostavi snažnu suradnju u borbi protiv trgovine ljudima, ali i suradnju s trećim zemljama radi sprečavanja krijumčarenja migranata kako bi se izbjegle nove tragedije na Sredozemlju;

45. naglašava da bi trebalo obratiti više pozornosti na razvoj prekograničnog organiziranog kriminala u pogledu trgovine oružjem, trgovine ljudima te proizvodnje i prodaje nezakonitih droga; sa zadovoljstvom primjećuje da se u programu vodi računa o dinamičnom karakteru problema droga te posebno o njegovoj vezi s organiziranim kriminalom i rastućom prijetnjom tržišnih inovacija u proizvodnji i prodaji kako novih tako i već poznatih droga; ističe da je potrebno hitno usvajanje predloženog paketa o novim psihoaktivnim supstancama te apelira na Vijeće da u vezi s time poduzme korake;

46. vjeruje da bi, osim instrumenata EU-a za borbu protiv organiziranog kriminala i terorizma, Europski program sigurnosti trebao sadržavati i zaštitne mehanizme za žrtve tih ozbiljnih zločina radi sprečavanja njihove daljnje viktimizacije; napominje da bi se zaštita žrtava trebala smatrati važnim instrumentom borbe protiv organiziranog kriminala i terorizma, s obzirom na to da se njome šalje jasna poruka počiniteljima da društvo neće tolerirati takvo nasilje te će uvijek štititi žrtve i njihovo dostojanstvo;

Računalni kriminal

47. ističe da se terorističke organizacije i skupine organiziranog kriminala sve više koriste računalnim prostorom za sve oblike kriminala te da su računalni kriminal i računalno potpomognut kriminal golema prijetnja svim građanima i gospodarstvu EU-a; napominje da računalni kriminal iziskuje novi pristup provedbi zakona i pravosudnoj suradnji u digitalnom dobu; ističe da učinak računalnog kriminala zahvaljujući novim tehnološkim postignućima postaje sve znatniji i brže vidljiv te stoga poziva Komisiju da provede temeljitu analizu ovlasti tijela kaznenog progona i tijela sudske vlasti te njihovih pravnih i tehničkih kapaciteta na internetu i izvan interneta kako bi im se omogućilo da se učinkovito suoče s računalnim kriminalom, pri čemu naglašava da sve mjere provedbe zakona moraju strogo poštovati temeljna prava, biti nužne i razmjerne te u skladu s nacionalnim pravom i pravom EU-a; posebno poziva Komisiju da zajamči da pravo na upotrebu šifriranja ostane netaknuto diljem Europske unije te da države članice ne poduzimaju mjere kojima će priječiti pojedince u ostvarivanju njihova prava na upotrebu šifriranja, unatoč tome što će presretanje komunikacija u svrhe policijske istrage ili sudskog postupka uvijek biti moguće uz odgovarajuće sudsko odobrenje; traži od Komisije da jedinici Europola za rad u vezi s prijavljenim internetskim sadržajima pruži dodatne resurse potrebne za njezin rad umjesto da nastavi s unutarnjim preraspodjelama radnih mjesta, uključujući zaposlenike Europskog centra za borbu protiv kibernetičkog kriminala (EC3) kojemu ne smije nedostajati osoblja;

48. ističe iznimnu važnost istraživanja i inovacija kako bi EU mogao držati korak s promjenjivim sigurnosnim potrebama; ističe važnost konkurentne sigurnosne industrije EU-a radi doprinošenja autonomiji EU-a u pogledu sigurnosti; ponavlja svoj poziv na poboljšanu autonomiju u informatičkoj sigurnosti EU-a te podsjeća da je za ključnu infrastrukturu i javne službe potrebno razmotriti opciju sigurnosnih naprava i usluga proizvedenih u EU-u;

49. poziva Komisiju da pokrene prikladnu kampanju podizanja razina osviještenosti i spremnosti o rizicima povezanima s ozbiljnim računalnim kriminalom radi poboljšanja otpornosti na računalne napade;

50. pozdravlja rad centra EC3 u borbi protiv ozbiljnog transnacionalnog računalnog kriminala i računalno potpomognutog kriminala; ističe ulogu centra EC3 u pružanju potpore državama članicama, posebno u borbi protiv seksualnog iskorištavanja djece; podsjeća na najave Komisije da će centru EC3 dodijeliti potrebna proračunska sredstva i stručnjake kako bi se potaknula područja europske suradnje koja su od njegova osnivanja 2013. bila zanemarena;

51. poziva Komisiju da provede sveobuhvatnu procjenu postojećih mjera povezanih s borbom protiv seksualnog iskorištavanja djece na internetu i eventualne potrebe za dodatnim zakonodavnim instrumentima te da ispita raspolaže li Europol s dovoljno stručnog znanja, resursa i osoblja za borbu protiv tog strašnog zločina;

Financiranje

52. žali zbog činjenice da se u nacrtu proračuna za 2016. koji je donijela Komisija predviđa porast proračuna Europola u iznosu od samo otprilike 1,5 milijuna EUR, što je nedovoljno da se osnuju, kao što je planirano u programu, Europski centar za borbu protiv terorizma i jedinica za rad u vezi s prijavljenim internetskim sadržajima;

53. pozdravlja izjavu prvog potpredsjednika Komisije Fransa Timmermansa koju je dao u Europskom parlamentu o tome da će Komisija uskladiti raspoloživa financijska sredstva s prioritetima programa; u tom pogledu još jednom ističe važnost toga da relevantne agencije EU imaju dovoljno odgovarajućih djelatnika i financijskih sredstava da ispunjavanju svoje trenutačne i buduće zadaće u okviru programa; namjerava na razini EU-a i na nacionalnoj razini pomno pratiti provedbu i procijeniti buduće potrebe Fonda za unutarnju sigurnost;

o

o o

54. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

P8_TA(2015)0270

Stanje u Jemenu

Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o stanju u Jemenu (2015/2760(RSP))

(2017/C 265/11)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Jemenu,

— uzimajući u obzir izjavu potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Federice Mogherini od 26. ožujka 2015. o stanju u Jemenu,

— uzimajući u obzir zajedničku izjavu potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Federice Mogherini i povjerenika za humanitarnu pomoć i upravljanje krizama Christosa Stylianidesa od 1. travnja 2015. o učinku sukoba u Jemenu,

— uzimajući u obzir zajedničku izjavu potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Federice Mogherini i povjerenika za humanitarnu pomoć i upravljanje krizama Christosa Stylianidesa od 11. svibnja 2015. o predloženom primirju u Jemenu,

— uzimajući u obzir zajedničku izjavu potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Federice Mogherini i povjerenika za humanitarnu pomoć i upravljanje krizama Christosa Stylianidesa od 3. srpnja 2015. o krizi u Jemenu,

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća o Jemenu od 20. travnja 2015.,

— uzimajući u obzir Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 2014 (2011), 2051 (2012), 2140 (2014), 2201 (2015) i 2216 (2015),

— uzimajući u obzir izjavu supredsjedatelja 24. sastanka Zajedničkog vijeća te ministarski sastanak Vijeća za suradnju arapskih zemalja Zaljeva (GCC) i Europske unije (EU) od 24. svibnja 2015.,

— uzimajući u obzir izjavu za medije Vijeća sigurnosti UN-a od 25. lipnja 2015. o stanju u Jemenu,

— uzevši u obzir Sporazum o miru i nacionalnom partnerstvu od 21. rujna 2014., dokument o ishodima Konferencije za nacionalni dijalog od 25. siječnja 2014. i inicijativu Vijeća za suradnju arapskih zemalja Zaljeva od 21. studenog 2011.,

— uzimajući u obzir Povelju Ujedinjenih naroda,

— uzimajući u obzir članak 123. stavke 2. i 4. Poslovnika,

A. budući da je do trenutačne krize u Jemenu došlo zbog nemogućnosti uzastopnih vlada da zadovolje legitimne težnje jemenskog naroda za demokracijom, gospodarskim i socijalnim razvojem, stabilnošću i sigurnošću; budući da je taj neuspjeh stvorio uvjete za izbijanje nasilnog sukoba jer nije oformljena uključiva vlada i pravedna podjela vlasti te se sustavno ignoriraju brojne napetosti među plemenima u državi, rasprostranjena nesigurnost i gospodarska paraliza;

B. budući da su se aktualni sukobi u Jemenu proširili na 20 od 22 guvernata; budući da je prema zadnjim konsolidiranim podacima Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) od 19. ožujka do 5. svibnja 2015. poginulo najmanje 1 439 osoba, a još 5 951 osoba je ozlijeđena, od kojih su mnogi civili; budući da je više od 3 000 osoba ubijeno i više od 10 000 osoba ranjeno od trenutka izbijanja nasilja;

C. budući da je Jemen jedna od najsiromašnijih zemalja na Bliskom istoku, s visokim stopama nezaposlenosti i nepismenosti te nedostatkom osnovnih usluga; budući da 20 milijuna ljudi trenutačno treba humanitarnu pomoć, uključujući procijenjenih 9,4 milijuna jemenske djece, preko 250 000 izbjeglica i 335 000 interno raseljenih osoba;

D. budući da nedavni razvoj događaja predstavlja ozbiljnu opasnost za stabilnost regije, posebno za Rog Afrike, Crveno more i širi Bliski istok;

E. budući da je 26. ožujka 2015. koalicija pod vodstvom Saudijske Arabije, koja uključuje Bahrein, Egipat, Jordan, Kuvajt, Maroko, Katar, Sudan i Ujedinjene Arapske Emirate, pokrenula vojnu operaciju u Jemenu protiv hutijskih pobunjenika na zahtjev predsjednika Jemena Abd-Rabua Mansura Hadija; budući da ta koalicija navodno u Jemenu upotrebljava međunarodno zabranjene kasetne bombe i budući da te navode trenutačno istražuje visoki povjerenik UN-a za ljudska prava;

F. budući da su naoružane skupine Hutija i s njima povezane snage uzrokovale brojne civilne žrtve, među ostalim primjenom protuzrakoplovnog streljiva koje eksplodira nakon što padne među naseljena područja te ubija i sakati civile;

G. budući da su u zračnim napadima vojne koalicije u Jemenu koju predvodi Saudijska Arabija u nekoliko navrata stradali civili, što predstavlja kršenje međunarodnog humanitarnog prava i zahtijeva poduzimanje svih mogućih mjera kako bi se civilne žrtve spriječile ili svele na minimum;

H. budući da je Saudijska Arabija, osim što je provela zračne napade, uvela pomorsku blokadu Jemena koja je dramatično utjecala na civilno stanovništvo, 22 milijuna ljudi ili gotovo 80 % stanovništva, kojima je hitno potrebna hrana, voda i medicinska oprema;

I. budući da je 15. lipnja 2015., u okviru mirovnih pregovora pod okriljem UN-a, glavni tajnik UN-a Ban Ki-moon zatražio obnovu humanitarne stanke od barem dva tjedna za vrijeme ramazana kako bi presudno važna pomoć mogla doći do svih ljudi u Jemenu kojima je ona potrebna, no budući da takav dogovor nije postignut; budući da se 19. lipnja 2015. tijekom diplomatskih dijaloga u kojima je posredovao posebni izaslanik UN-a Ismail Ould Šeik Ahmed zaraćene strane u Jemenu nisu uspjele dogovoriti oko prekida vatre;

J. budući da je 30. lipnja 2015. približno 1 200 zatvorenika pobjeglo iz središnjeg zatvora u gradu Taizu, uključujući osumnjičenike za članstvo u al-Kaidi; budući da je oko 300 zatvorenika još u travnju 2015. pobjeglo iz drugog zatvora u provinciji Hadramut; budući da se u Jemenu događaju teroristički napadi, kao što su napadi u Sani 17. lipnja 2015. uključujući napade na tri džamije, koji su za posljedicu imali veliki broj smrtnih slučajeva i žrtava;

K. budući da je 1. srpnja 2015. UN objavio da je situacija u Jemenu došla do izvanrednog stanja najvišeg trećeg stupnja; budući da će u okviru plana za izvanredne situacije UN pokušati doprijeti do 11,7 milijuna najugroženijih osoba; budući da se zdravstveni sustav nalazi pred „skorim kolapsom”, a 160 zdravstvenih ustanova već je zatvoreno zbog stanja nesigurnosti te manjka goriva i opreme;

L. budući da oko 15,9 milijuna ljudi u Jemenu treba humanitarnu pomoć; budući da zbog trenutačno široko rasprostranjene nesigurnosti najugroženijoj djeci neće biti dostupna zdravstvena zaštita niti prehrambene usluge koje su im potrebne;

M. budući da je 9,9 milijuna djece ozbiljno pogođeno sukobom, 279 djece je ubijeno, a 402 njih ozlijeđeno od ožujka 2015.; budući da barem 1,8 milijuna djece više nema pristup obrazovanju zbog zatvaranja škola uslijed sukoba, zbog čega sada postoji povećana opasnost da ih naoružane skupine regrutiraju ili iskorištavaju i opasnost od drugih oblika zlostavljanja; budući da, prema UNICEF-u, djeca sačinjavaju trećinu svih boraca u Jemenu te ih je barem 140 regrutirano samo između 26. ožujka i 24. travnja 2015.; budući da je potvrđeno da je 2014. 156 djece regrutirano i iskorišteno u vojnim skupinama; budući da se 2015. taj broj već udvostručio;

N. budući da UNICEF procjenjuje da je više od pola milijuna djece mlađe od pet godina u opasnosti od teške akutne neuhranjenosti, a 1,2 milijuna djece mlađe od pet godina u opasnosti od umjerene akutne neuhranjenosti, što je gotovo dvostruko povećanje u odnosu na početak krize;

O. budući da je zdravstveni sustav na rubu propasti, a procjenjuje se da se zbog obustave cijepljenja 2,6 milijuna djece ispod petnaest godina starosti nalazi u opasnosti od zaraze ospicama, a 2,5 milijuna djece u opasnosti od dijareje, potencijalno kobnog stanja koje se brzo širi za vrijeme sukoba i raseljavanja stanovništva; budući da je denga groznica u porastu, da se kronične bolesti ne mogu liječiti te da nužna medicinska oprema i osoblje ne mogu stići do onih kojima su potrebni;

P. budući da u zemlji ubrzano ponestaje goriva i da se već ozbiljno ograničava raspodjela pomoći te da će uskoro doći do nestašice vode koja će postati opasna za život jer je sušni Jemen potpuno ovisan o bunarskim crpkama na benzinski pogon za opskrbu vodom;

Q. budući da na Jemen izravno utječe i humanitarna kriza na Rogu Afrike gdje se nalazi više od 250 000 napuštenih izbjeglica, većinom iz Somalije, koje žive u nesigurnim uvjetima; budući da se uz to prema procjenama vlade u Jemenu nalazi oko milijun etiopskih migranata;

R. budući da su zbog sve goreg stanja nesigurnosti humanitarne organizacije većinu svojeg međunarodnog osoblja premjestile izvan države; budući da nekoliko organizacija i dalje uspijeva djelovati u Jemenu, ali su njihove aktivnosti strogo ograničene;

S. budući da je al-Kaida Arapskog poluotoka (AQAP) uspjela izvući koristi od pogoršanja političke i sigurnosne situacije u Jemenu, proširivši svoju prisutnost te povećavši broj i intenzitet svojih terorističkih napada;

T. budući da je tzv. Islamska država/Daeš učvrstila svoju prisutnost u Jemenu i provela terorističke napade na šijitske džamije u kojima su ubijene stotine ljudi; budući da se očekuje da će i AQAP i Islamska država/Daeš iskoristiti stanje nesigurnosti u Jemenu kako bi ojačali i osmislili napade na sigurnosne snage Jemena, Hutije i sve zapadnjačke snage;

U. budući da eskalacija oružanih sukoba predstavlja opasnost za jemensku kulturnu baštinu; budući da je 2. srpnja 2015. Odbor za svjetsku baštinu uvrstio dvije lokacije u Jemenu na popis ugrožene svjetske baštine: povijesno središte grada Sana i stari utvrđeni grad Šibam;

V. budući da je EU uveo embargo na oružje i dodatne ciljane sankcije protiv hutijskog vođe i sina bivšeg predsjednika Alija Abdulaha Saleha; budući da su još dva člana hutijskog pokreta, zajedno s bivšim predsjednikom, podvrgnuti istim ograničenjima od prosinca 2014.;

W. budući da je 2015. Odjel Komisije za humanitarnu pomoć i civilnu zaštitu (ECHO) dodijelio 25 milijuna EUR za pomoć zajednicama u čitavoj zemlji pogođenima akutnom pothranjenosti, sukobima i prisilnim raseljavanjem; budući da su 2014. ukupna financijska sredstava država članica i Komisije za humanitarnu pomoć Jemenu iznosila 100,8 milijuna EUR, od čega je 33 milijuna EUR osigurao ECHO;

X. budući da je revidiranim humanitarnim apelom UN-a zatraženo 1,6 milijardi USD, ali budući da je trenutačno na raspolaganju samo oko 10 % tog iznosa;

1. ozbiljno je zabrinut zbog naglog pogoršanja političkog, sigurnosnog i humanitarnog stanja u Jemenu; potiče sve zaraćene strane da odmah zaustave nasilje; izražava sućut obiteljima žrtava; naglašava da je EU potvrdio svoju predanost nastavku pružanja potpore Jemenu i jemenskom narodu;

2. ponovno potvrđuje svoju čvrstu potporu jedinstvu, suverenosti, neovisnosti i teritorijalnoj cjelovitosti Jemena te pruža potporu njegovu narodu;

3. osuđuje destabilizirajuće i nasilno jednostrano djelovanje Hutija i vojnih jedinica odanih bivšem predsjedniku Salehu, posebice u gradovima Adenu i Taizu; osuđuje i zračne napade koalicije pod vodstvom Saudijske Arabije i njezinu pomorsku blokadu Jemena zbog kojih je na tisuće osoba preminulo, koji su dodatno destabilizirali Jemen, stvorili pogodnije uvjete za širenje terorističkih i ekstremističkih organizacija poput Islamske države/Daeša i AQAP-a te pogoršali ionako kritičnu humanitarnu situaciju;

4. potiče sve jemenske strane, posebno Hutije, da svoje sporove riješe dijalogom i savjetovanjem; poziva sve uključene strane u regiji na konstruktivnu suradnju s jemenskim stranama kako bi se omogućilo smirivanje krize i izbjeglo produbljivanje nestabilnosti u regiji; poziva sve uključene strane da lokalitete i građevine koji se ubrajaju u kulturnu baštinu ne ciljaju tijekom granatiranja i zračnih napada, niti da se njima koriste u vojne svrhe;

5. pozdravlja činjenicu da je EU ponovno istaknuo svoju čvrstu predanost i odlučnost u borbi protiv prijetnje ekstremističkih i terorističkih skupina poput AQAP-a kako bi ih se spriječilo u daljnjem iskorištavanju trenutačne situacije;

6. osuđuje svako nasilje, pokušaje provođenja nasilja i prijetnje upotrebom nasilja u cilju zastrašivanja strana koje sudjeluju u savjetovanju u kojemu posreduje UN; naglašava da Jemen mora voditi postupak uključivog političkog dijaloga u kojem UN posreduje u cilju pronalaska političkog rješenja jemenske krize utemeljenog na konsenzusu, u skladu s inicijativom Vijeća za suradnju arapskih zemalja Zaljeva (GCC) i njezinim mehanizmom provedbe, ishodom sveobuhvatne Konferencije za nacionalni dijalog, Sporazumom o miru i nacionalnom partnerstvu te relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a;

7. snažno osuđuje terorističke napade Islamske države/Daeša na šijitske džamije u Sani i Saadi koji su usmrtili i ozlijedili stotine osoba, kao i širenje ekstremne sektaške ideologije koja se nalazi u korijenu tih zločinačkih djela;

8. izuzetno je zabrinut zbog sposobnosti AQAP-a da izvuče korist iz sve goreg političkog i sigurnosnog stanja u Jemenu; apelira na sve sukobljene strane da prioritetno pokažu snažnu predanost i odlučnost u borbi protiv ekstremističkih i terorističkih skupina poput Islamske države/Daeša i AQAP-a;

9. osuđuje regrutiranje i iskorištavanje djece koje izvršavaju sukobljene strane;

10. izražava punu potporu naporima UN-a i posebnog izaslanika glavnog tajnika UN-a za Jemen Ismaila Oulda Šeika Ahmeda u postizanju mirovnih pregovora među sukobljenim stranama; podupire napore Omana u postizanju prekida vatre između Hutija i snaga odanih jemenskoj vladi, kao prvog koraka prema političkom rješenju postignutom pregovorima;

11. naglašava da se sukob može riješiti jedino političkim, uključivim rješenjem postignutim pregovorima; apelira stoga na sve jemenske strane da rade na rješavanju otvorenih pitanja među njima putem dijaloga, kompromisa i podjele vlasti koji će dovesti do stvaranja vlade nacionalnog jedinstva kako bi se obnovio mir, izbjegao gospodarski i financijski kolaps te kako bi se počela rješavati humanitarna kriza;

12. poziva na humanitarnu stanku kako bi se omogućilo da pomoć koja je od životne važnosti hitno stigne do jemenskog naroda; potiče sve strane da olakšaju hitnu dostavu humanitarne pomoći u sve dijelove Jemena, kao i da humanitarnim djelatnicima osiguraju da mogu brzo, sigurno i nesmetano doprijeti do osoba kojima je potrebna humanitarna i medicinska pomoć, u skladu s načelima nepristranosti, neutralnosti i neovisnosti; također podsjeća da je zbog toga nužno dodatno olakšati komercijalni pomorski pristup Jemenu;

13. poziva sve strane da poštuju međunarodno humanitarno pravo i međunarodna ljudska prava kako bi se zajamčila zaštita civila, da izbjegnu izravno ciljanje civilne infrastrukture, posebno zgrada zdravstvene zaštite i vodovodnih sustava, da se ne koriste civilnim građevinama u vojne svrhe, te ih poziva na hitnu suradnju s UN-om i organizacijama humanitarne pomoći kako bi se pružila pomoć onima kojima je ona potrebna;

14. naglašava potrebu za koordiniranim humanitarnim djelovanjem pod vodstvom UN-a i potiče sve zemlje da doprinesu zadovoljavanju humanitarnih potreba; poziva međunarodnu zajednicu da doprinese revidiranom humanitarnom apelu UN-a;

15. poziva na pokretanje neovisne međunarodne istrage o svim navodnim kršenjima međunarodnih ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava;

16. prima na znanje napredak Odbora za izradu nacrta ustava i poziva na uključiv i transparentan ustav koji je u skladu s legitimnim težnjama jemenskog naroda te koji odražava ishode Konferencije za nacionalni dijalog i poziva na održavanje referenduma o nacrtu ustava te pravovremenih općih izbora kako bi se izbjeglo daljnje pogoršanje humanitarne i sigurnosne situacije u Jemenu;

17. podsjeća na to da je sloboda vjeroispovijesti i uvjerenja temeljno pravo i oštro osuđuje svaki oblik nasilja ili diskriminacije u Jemenu na temelju vjeroispovijesti ili uvjerenja; ponovno ističe svoju potporu svim inicijativama usmjerenima na promicanje dijaloga i međusobnog poštovanja između vjerskih i drugih zajednica; poziva sve vjerske vlasti da promiču toleranciju i poduzimaju inicijative protiv mržnje, sektaštva i ekstremističke radikalizacije;

18. poziva potpredsjednicu Komisije/Visoku predstavnicu Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da hitno pridobije podršku UN-a za opsežan međunarodni plan za osiguranje opskrbe Jemena vodom jer bi takva mjera mogla biti presudna za uspješno okončanje potencijalnog mirovnog procesa i za stvaranje nade među stanovništvom za mogućnost poboljšanja poljoprivrede, samodostatne prehrane i obnove zemlje;

19. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije/Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, vladama i parlamentima država članica, glavnom tajniku UN-a, glavnom tajniku Vijeća za suradnju arapskih zemalja Zaljeva, glavnom tajniku Lige arapskih država i vladi Jemena.

Četvrtak, 9. srpnja 2015.

P8_TA(2015)0271

Sigurnosni izazovi na Bliskom istoku i u sjevernoj Africi i izgledi za političku stabilnost

Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o sigurnosnim izazovima na Bliskom istoku i u sjevernoj Africi i izgledima za političku stabilnost (2014/2229(INI))

(2017/C 265/12)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir članke 8. i 21. Ugovora o Europskoj uniji,

— uzimajući u obzir Sporazum o partnerstvu i suradnji između Europske unije i država članica, s jedne strane, i Republike Iraka, s druge strane, te svoje stajalište od 17. siječnja 2013. o tom sporazumu ([1]),

— uzimajući u obzir europsku sigurnosnu strategiju od 12. prosinca 2003. i izjavu Vijeća Europske unije od 11. prosinca 2008. o jačanju kapaciteta,

— uzimajući u obzir zajedničku Komunikaciju od 8. ožujka 2011. potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i Komisije o „Partnerstvu za demokraciju i zajednički napredak s južnim Sredozemljem" (COM(2011)0200),

— uzimajući u obzir partnerstvo iz Deauvillea koje su sklopile zemlje skupine G8 na sastanku na vrhu šefova država i vlada u Deauvilleu 21. svibnja 2011.,

— uzimajući u obzir zajedničku Komunikaciju od 25. svibnja 2011. potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i Komisije naslovljenu „Novi odgovor na promjene u susjedstvu" (COM(2011)0303),

— uzimajući u obzir zajedničku Komunikaciju od 6. veljače 2015. potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i Komisije o elementima regionalne strategije EU-a za Siriju i Irak i prijetnji koju predstavlja Daeš (JOIN(2015)0002),

— uzimajući u obzir deklaraciju usvojenu na trećem sastanku ministara vanjskih poslova Europske unije i Lige arapskih država održanom u Ateni 11. lipnja 2014. te memorandum o razumijevanju potpisan u Bruxellesu 19. siječnja 2015. između Europske službe za vanjsko djelovanje i glavnog tajnika Lige arapskih država,

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća o Iraku i Siriji od 30. kolovoza 2014.,

— uzimajući u obzir zaključke Međunarodne konferencije o miru i sigurnosti u Iraku, održane 15. rujna 2014. u Parizu,

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća za vanjske poslove od 17. studenog 2014. o bliskoistočnom mirovnom procesu,

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća za vanjske poslove od 15. prosinca 2014. o regionalnoj strategiji EU-a za Siriju i Irak,

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća za vanjske poslove od 9. veljače 2015. o borbi protiv terorizma,

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 24. ožujka 2011. o odnosima Europske unije i Vijeća za suradnju u Zaljevu ([2]),

([1]) Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0023.
([2]) SL C 247 E, 17.8.2012., str. 1.

— uzimajući u obzir Rezoluciju od 10. ožujka 2011. o pristupu Europske unije odnosima s Iranom ([1]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. prosinca 2011. o reviziji europske politike susjedstva ([2]),

— uzimajući u svoju obzir Rezoluciju od 10. svibnja 2012. pod naslovom „Trgovinom prema promjeni: strategija trgovine i ulaganja EU-a za južni Mediteran nakon revolucija arapskog proljeća" ([3]),

— uzimajući u obzir Rezoluciju od 11. ožujka 2014. o Saudijskoj Arabiji, njezinim odnosima s EU-om i ulozi na Bliskom istoku i u sjevernoj Africi ([4]),

— uzimajući u obzir Rezoluciju od 18. rujna 2014. o stanju u Iraku i Siriji te ofenzivi IS-a, uključujući progon manjina ([5]),

— uzimajući u obzir Rezoluciju od 15. siječnja 2015. o stanju u Libiji ([6]),

— uzimajući u obzir Rezoluciju od 12. veljače 2015. o humanitarnoj krizi u Iraku i Siriji, osobito u kontekstu IS-a ([7]),

— uzimajući u obzir Rezoluciju od 12. ožujka 2015. o odnosima između Europske unije i Lige arapskih država i suradnji u borbi protiv terorizma ([8]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. ožujka 2015. o nedavnim napadima i otmicama, posebno Asiraca, koje je na Bliskom istoku proveo IS/Daeš ([9]),

— uzimajući u obzir zaključke sastanka libijskih predstavnika općina u Bruxellesu od 23. ožujka 2015. koji je sazvala Misija podrške Ujedinjenih naroda u Libiji, a ulogu domaćina preuzela Europska unija,

— uzimajući u obzir sastanak ministara vanjskih poslova EU-a i zemalja južnog Sredozemlja koji se održao u Barceloni 13. travnja 2015. u organizaciji Španjolske, latvijskog predsjedništva i EU-a kako bi se raspravljalo o budućnosti europske politike susjedstva,

— uzimajući u obzir rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 2139 (2014), 2165 (2014) i 2191 (2014) kojima se UN-u i njegovim partnerima odobrava pristup preko granica i borbenih linija za dostavljanje humanitarne pomoći u Siriju bez pristanka te zemlje,

— uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove i mišljenje Odbora za prava žena i jednakost spolova (A8-0193/2015),

A. budući da su sukobi u Siriji, Iraku, Jemenu i Libiji te sve veće napetosti na Bliskom istoku i u sjevernoj Africi glavni izvori nestabilnosti u toj regiji; uzimajući u obzir spajanje bliskoistočnih i sahelskih žarišta borbe protiv terorizma i blizinu tih žarišta osjetljivom području roga Afrike; budući da bi posljedice takve situacije bili pogubne za sigurnost cijele regije jer bi trajno oštetile politički i gospodarski razvoj, ključnu infrastrukturu i demografsku koheziju u toj regiji; budući da takva situacija predstavlja ozbiljne rizike za sigurnost Europe, njezine građane i interese; budući da je zabilježen visok broj civilnih žrtava i terorističkih činova protiv njih; budući da su povrede ljudskih prava i

([1]) SL C 199 E, 7.7.2012., str. 163.
([2]) SL C 168 E, 14.6.2013., str. 26.
([3]) SL C 261 E, 10.9.2013., str. 21.
([4]) Usvojeni tekstovi, P7_TA(2014)0207.
([5]) Usvojeni tekstovi, P8_TA(2014)0027.
([6]) Usvojeni tekstovi, P8_TA(2015)0010.
([7]) Usvojeni tekstovi, P8_TA(2015)0040.
([8]) Usvojeni tekstovi, P8_TA(2015)0077.
([9]) Usvojeni tekstovi, P8_TA(2015)0071.

humanitarnog prava ozbiljne, posebno kada je riječ o etničkim i vjerskim manjinama; budući da ti sukobi uzrokuju ozbiljne humanitarne krize, koje su odgovorne za raseljavanje velikog broja stanovništva te iznimno teške uvjete života za izbjeglice i stanovništvo zemalja koje su ih prihvatile; budući da postoje trajne prepreke pronalasku koherentne strategije rješavanja sukoba i uspostavljanju višestranih dijaloga s vjerodostojnim i pouzdanim sudionicima;

B. budući da razne posljedice arapskih ustanaka u tim zemljama te složenost i krajnja nužnost borbe protiv Daeša i drugih terorističkih organizcaija nalažu Uniji da preispita svoje djelovanje u sjevernoj Africi i na Bliskom istoku vodeći pritom računa o novonastaloj situaciji; budući da je potrebno vršiti veći pritisak na autoritarne režime kako bi uveli uključivije politike; budući da stabilizacija regije nije samo sigurnosni već i gospodarski, politički i društveni izazov zbog kojega Unija i države članice trebaju razraditi stratešku, globalnu i višestranu politiku i cjelovitu suradnju u okviru srednjoročnih i dugoročnih odnosa sa sudionicima iz regije;

C. budući da je teroristička organizacija IS/Daeš započela sustavne kampanje etničkog čišćenja u sjevernom Iraku i Siriji, provodeći ratne zločine, uključujući masovna prijeka smaknuća i otmice usmjerene protiv etničkih i vjerskim manjina; budući da je UN već izvijestio o ciljanim ubojstvima, prisilnim preobraćenjima, otmicama, prodaji žena, porobljavanju žena i djece, novačenju djece u redove bombaša samoubojica, spolnom i fizičkom zlostavljanju i mučenjima; budući da su na meti IS-a/Daeša pripadnici kršćanskih, jesidskih, turkmenskih, šabakskih, jarsanskih, sabejskih i šijitskih zajednica te mnogi arapski i sunitski muslimani;

D. uzimajući u obzir da se Bliski Istok i sjeverna Afrika nalaze u situaciji geopolitičkih previranja koja mogu iz temelja i nepredvidivo promijeniti regionalnu ravnotežu; budući da krize i sukobi s političkim, etničkim i vjerskim obilježjima izmiču kontroli te da su paravojne skupine sve jače, a određene zemlje i režimi u regiji sve slabiji; budući da iz toga proizlaze brojne povrede ljudskih prava; uzimajući u obzir da zemlje sjeverne Afrike i Bliskog istoka i međunarodna zajednica imaju zajednički sigurnosni interes kada je riječ o borbi protiv terorizma i podržavanju istinski uključivih demokratskih reforma u toj regiji;

E. budući da sukobi u Iraku i Siriji, kao i sukob u Jemenu i Libiji, zaoštravaju regionalne i međunarodne napetosti; budući da se vjerska i etnička pitanja koriste kao sredstvo promicanja politika i moći; budući da to stvara rizik od sukoba između sunita i šijita koji se proteže izvan neposrednog geografskog okvira;

F. budući da je Tunis najbolji primjer uspostavljanja demokracije nakon arapskih ustanaka, ali je 18. ožujka 2015. bio metom terorističkog napada za koji je odgovornost preuzeo IS/Daeš, što naglašava potrebu za jakom i trajnom potporom zemljama u toj regiji, a posebno Tunisu;

G. budući da bi promicanje prava žena i jednakosti spolova, u skladu sa smjernicama EU-a o nasilju nad ženama i djevojčicama iz 2008., trebalo predstavljati temeljnu sastavnicu političkog dijaloga i dijaloga o ljudskim pravima između EU-a i zemalja regije Bliskog istoka i sjeverne Afrike; budući da je sudjelovanje i osnaživanje žena u javnoj, političkoj, gospodarskoj i kulturnoj sferi u zemljama regije Bliskog istoka i sjeverne Afrike ključno za dugoročno održavanje stabilnosti, mira i gospodarskog blagostanja; budući da je osnaživanje žena i djevojčica obrazovanjem ključno za promicanje njihove uloge u svim tim sferama; budući da organizacije civilnog društva koje se bave pravima žena i rodnom jednakošću mogu odigrati važnu ulogu u osnaživanju žena u zemljama regije Bliskog istoka i sjeverne Afrike;

H. budući da je utjecaj država članica u toj regiji vrlo neujednačen; budući da postoji potreba za povećanjem utjecaja Europske unije; budući da su dugoročna politička i gospodarska stabilnost u sjevernoj Africi i na Bliskom istoku ključni strateški izazovi Unije; budući da bi Unija u tom pogledu trebala imati vodeću ulogu u promicanju rješavanja sukoba i demokratskog upravljanja u regiji sjeverne Afrike i na Bliskom istoku;

I. budući da je u prošlosti pomoć EU-a zemljama sjeverne Afrike i Bliskog istoka bila previše rascjepkana i u nedovoljnoj mjeri prilagođena političkim i gospodarskim potrebama tih zemalja, što se nepovoljno odrazilo na sposobnost EU-a da odigra vodeću ulogu u regiji;

J. budući da se potpora Europske unije zemljama sjeverne Afrike i Bliskog istoka, posebno u okviru Europskog instrumenta za susjedstvo, u prošlosti prečesto primjenjivala slijedeći jedan te isti strateški koncept u sklopu kojega se nije dovoljno vodilo računa o konkretnoj situaciji u predmetnim zemljama te nisu prepoznati partneri iz civilnog

društva kojima je potrebno osnaživanje i pomoć pri izgradnji kapaciteta; budući da je u okviru organiziranog i dugoročnog pristupa potrebno aktivno podržati nastojanja da se zemlje iz te regije demokratiziraju nakon ustanaka „arapskog proljeća”;

K. uzimajući u obzir da previranja na području sjeverne Afrike i Bliskog istoka utječu na sposobnost Europske unije da promiče svoje političke i demokratske vrijednosti; budući da ta previranja utječu na razvoj gospodarskih odnosa EU-a s tim zemljama i mogu ugroziti njegovu energijsku sigurnost;

L. budući da EU, primoran pronaći hitna rješenja za krize koje su uslijedile u sjevernoj Africi i na Bliskom istoku koje unatoč nekim naznakama nije predvidio, nije bio u stanju analizirati glavne aspekte niti se uhvatiti u koštac sa složenošću, očekivanjima i posljedicama arapskih ustanaka iz 2011., a posebno nije bio u stanju izraditi dugoročnu strategiju za podršku i praćenje istinske demokratske tranzicije, gospodarskog razvoja i političke stabilnosti; budući da je na temelju mandata koji joj je u prosincu 2013. dodijelilo Europsko vijeće, Visoka predstavnica Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku započela opsežan postupak strateškog promišljanja; budući da su Europska komisija i Europska služba za vanjsko djelovanje pokrenule opširan postupak savjetovanja kako bi se preispitala europska politika susjedstva; budući da se uspostavljanjem ESVD-a nudi mogućnost da se za svaku zemlju pojedinačno izradi politička i strateška analiza koja bi trebala biti ključni čimbenik u planiranju pomoći zemljama u toj regiji, pa i u okviru europske politike susjedstva;

M. budući da EU, kako bi mogao izvršiti pozitivan utjecaj na zemlje sjeverne Afrike i Bliskog istoka, mora ponuditi više od same perspektive gospodarske suradnje, i to u prvom redu pružanjem mogućnosti sklapanja velikog političkog i strateškog partnerstva;

N. budući da su u napadima između 26. i 30. lipnja 2015. u Tunisu, Kuvajtu i Jemenu, za koje je odgovornost preuzeo Da'esh/ISIL, ubijene 92 osobe te je ranjeno nekoliko stotina osoba; budući da se tim napadima još jednom naglašava potreba da se učinkovito riješe sigurnosni izazovi i politička nestabilnost u toj regiji;

Suočavanje s prijetnjama i sigurnosno stanje

1. poziva EU i države članice da se u sklopu sveobuhvatnog i ambicioznog pristupa pozabave rješavanjem temeljnih uzroka stanja diljem regije Bliskog istoka i sjeverne Afrike koje se sve ubrzanije pogoršava; podržava međunarodnu kampanju protiv IS-a/Daeša i pozdravlja predanost koalicijskih partnera suradnji u okviru zajedničke strategije; pozdravlja djelovanje država članica EU-a koje sudjeluju u međunarodnoj koaliciji protiv IS-a, bilo u obliku vojnih napada bilo logističkim, financijskim ili humanitarnim sudjelovanjem; međutim, poziva na veću mobilizaciju na svakom planu i naglašava potrebu za koordiniranijim mjerama; napominje da bi te mjere mogle biti dobro koordinirane pod pokroviteljstvom EU-a, a prema potrebi i u sklopu operacija zajedničke sigurnosne i obrambene politike, te u tu svrhu poziva EU da razvije dostatne operativne kapacitete te da formira pravu zajedničku europsku obranu; međutim, naglašava da se za problem borbe protiv IS-a/Daeša, skupine al-Nusra i ostalih terorističkih skupina mora pronaći prilagođeno rješenje koje se temelji na političkim i međuregionalnim razlikama; poziva EU da preuzme ulogu glavnog posrednika u regionalnom dijalogu u kojemu sudjeluju svi regionalni dionici, uključujući Ligu arapskih država, Saudijsku Arabiju, Egipat, Tursku i Iran; podsjeća na važnost uvažavanja legitimnih zahtjeva lokalnog stanovništva radi dugoročne stabilnosti te regije, posebno kada je riječ o zahtjevima iznesenima tijekom arapskog ustanka 2011.; prima na znanje da je Liga arapskih država nedavno najavila osnivanje stalne jedinice za brzu reakciju, s posebnim naglaskom na borbi protiv IS-a i ostalih terorističkih skupina u nastajanju;

2. naglašava važnost stalne političke prisutnosti EU-a na najvišoj mogućoj razini kako bi se održao dugoročni strateški politički dijalog i stvarno zajedničko promišljanje sa zemljama sjeverne Afrike i Bliskog istoka o tome što im je potrebno kako bi se ostvarila stabilnost u toj regiji; naglašava da će Europska unija imati važnu ulogu na međunarodnoj sceni samo ako bude sposobna govoriti jednim glasom; stoga poziva EU da u okviru dobre koordinacije unutarnjeg i vanjskog djelovanja brzo usvoji pravu zajedničku vanjsku politiku; poziva Visoku predstavnicu/potpredsjednicu Komisije da radi s ministrima vanjskih poslova ili visokorangiranim osobama iz političkog života priznatima od regionalnih aktera kako bi se pod vodstvom Unije i u njezino ime uspostavio trajan dijalog na visokoj razini sa zemljama u toj regiji; podsjeća da radi dugoročne političke i sigurnosne stabilnosti treba utvrditi ključne partnerske zemlje i na njih se oslanjati;

3. naglašava važnost i nužnost uspješne provedbe sljedećih inicijativa tijekom 2015.: davanje podrške projektima i aktivnostima za izgradnju kapaciteta u zemljama sjeverne Afrike i Bliskog istoka, borba protiv radikalizacije i nasilnog ekstremizma, promicanje međunarodne suradnje, suočavanje s temeljnim uzrocima i trenutačnim krizama te jačanje partnerstava s ključnim zemljama, pa i jačanje političkog dijaloga s Ligom arapskih država, Organizacijom islamske suradnje, Afričkom unijom i ostalim relevantnim regionalnim koordinacijskim strukturama, poput G5 Sahela;

4. naglašava činjenicu da su stabilnost i sigurnost u sjevernoj Africi i na Bliskom istoku od ključne važnosti za sigurnost Unije; podsjeća da IS/Daeš i ostale terorističke organizacije već dugi niz godina imaju uporišta u Iraku i Siriji te da nastoje vršiti regionalni utjecaj; napominje da su pobjede tih organizacija rezultat institucijskih, demokratskih i sigurnosnih kriza u tim zemljama i propusnosti granica koje ih dijele; ističe da su kapaciteti IS-a/Daeša i skupine al-Nusra za novačenje snaga potpomognuti ekonomskom, političkom, socijalnom i kulturnom krizom koja pogađa tu regiju; poziva EU da zajedno s arapskim svijetom ispita temeljne uzroke radikalizacije i da usvoji sveobuhvatan pristup koji se temelji na sigurnosti, demokratskom upravljanju te političkom, gospodarskom, socijalnom i kulturnom razvoju i koji će biti vođen načelom uključivosti; smatra da ako se ne pronađe održivo rješenje za te probleme, da će svaka mjera za suzbijanje prijetnje koju predstavljaju IS/Daeš i druge terorističke skupine nailaziti na sve veće i trajne prepreke;

5. prima na znanje da je u okviru strategije EU-a pod nazivom „Elementi regionalne strategije EU-a za Siriju i Irak i prijetnja koju predstavlja Daeš” dodijeljeno milijardu eura, od kojih je 400 milijuna namijenjeno humanitarnoj pomoći; pozdravlja pokušaje da se humanitarna pomoć EU-a prilagodi rodnim i dobnim specifičnim potrebama; poziva da se posebna pozornost posveti Jordanu i Libanonu, koji prihvaćaju najveći broj izbjeglica u odnosu na veličine svog stanovništva; naglašava važnost toga da te dvije zemlje izbjeglicama omoguće siguran prolazak na svoje teritorije i poštuju načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja; također podsjeća na posljedice izbjegličke krize za kurdistansku regionalnu vladu u Iraku; zabrinut je zbog činjenice da bi izbjeglički kampovi, zbog krajnjeg siromaštva i oskudice koja u njima vlada, mogli postati žarišta radikalizacije; smatra da su izbjeglički kampovi, dugoročno gledajući, faktori destabilizacije za zemlje u kojima se nalaze te stoga traži da se pronađu dugoročna rješenja kojima će se pomoći i izbjeglicama i zemljama koje ih prihvaćaju; poziva EU da radi s ostalim partnerima, posebno s UNHCR-om i UNICEF-om, kako bi se riješili trajni problemi u izbjegličkim i prognaničkim kampovima u Iraku, Jordanu, Libanonu i Turskoj, posebno kada je riječ o izostanku školovanja za djecu i mlade; pozdravlja to što su se u okviru nove strategije i Instrumenta za doprinos stabilnosti i miru izdvojila sredstva za stanovništva zemalja domaćina; poziva sve države članice EU-a da iskažu veću predanost rješavanju izbjegličke krize, i to u obliku financijskih sredstava i preseljenja najugroženijih izbjeglica;

6. prima na znanje stalno povećanje broja tražitelja azila iz Sirije i Iraka te poziva države članice EU-a da ulože veći trud u prihvat tražitelja azila i brzu obradu podnesenih zahtjeva;

7. pozdravlja sudjelovanje pojedinih zemalja sjeverne Afrike i Bliskog istoka u međunarodnoj koaliciji protiv IS-a/Daeša; potiče njihove vlade i međunarodnu zajednicu da udvostruče svoja nastojanja usmjerena prema sprječavanju financiranja međunarodnog terorizma i ratova u Siriji i Libiji; ponavlja svoj poziv svim zemljama regije da spriječe pojedince te privatne ili javne subjekte u financiranju ili olakšavanju financiranja terorističkih organizacija ili sirijskih pojedinaca ili poduzeća povezanih sa sirijskom vladom, koja je trenutačno pod sankcijama EU-a, koje moraju biti dovoljno oštre; poziva ih da sudjeluju u programima za regionalnu suradnju u praćenju kretanja kapitala, sklapanju partnerstava između Vijeća za suradnju zemalja u Perzijskom zaljevu, Lige arapskih država, Organizacije islamske suradnje i institucija EU-a; ističe krajnju potrebu da se uvede djelotvoran sustav kazni u koordinaciji s Ligom arapskih država, Organizacijom islamske suradnje i Vijećem za suradnju zemalja u Perzijskom zaljevu kojim će se stati na kraj privatnom financiranju Daeša od međunarodnih aktera te komercijalizaciji ilegalne nafte koju ta organizacija proizvodi; u tom pogledu ističe i krajnju nužnost prisnije suradnje među carinama na granici Turske, Iraka i Sirije kako bi se spriječilo IS/Daeš da prodaje ilegalnu naftu;

8. naglašava važnost strateškog i konstruktivnog dugoročnog dijaloga s Ligom arapskih država, Organizacijom islamske suradnje te Vijećem za suradnju zemalja u Perzijskom zaljevu; pozdravlja u tom pogledu izjavu iz Atene od 11. lipnja 2014. te memorandum o razumijevanju iz siječnja 2015. te poziva da se ti dokumenti u cijelosti primijene; ustraje na ključnoj važnosti redovitog održavanja sastanaka na vrhu između EU-a i Lige arapskih država, Organizacije islamske suradnje te Vijeća za suradnju zemalja u Perzijskom zaljevu; ustraje na središnjoj ulozi koju će Liga arapskih država morati odigrati u rješavanju krize; smatra da te krize u prvi plan stavljaju nužnost da države Lige tu organizaciju pretvore u istinsko odlučivačko tijelo koje je sposobno donositi obvezujuće odluke; prima na znanje stratešku suradnju između Europske unije i Vijeća za suradnju zemalja u Perzijskom zaljevu; ističe važnost pozitivnog i političkog utjecaja Vijeća za suradnju zemalja u Perzijskom zaljevu u upravljanju krizama i sukobima u zemljama sjeverne Afrike i Bliskog istoka;

9. naglašava i važnost regionalnih dijaloga s Turskom i Iranom; pozdravlja nedavno postignut dogovor između skupine EU3+3 i Irana o iranskom nuklearnom programu te se nada da će dogovor u dogovorenom roku dovesti do konačnog sveobuhvatnog sporazuma; poziva potpredsjednicu/Visoku predsjednicu i države članice da u slučaju postizanja konačnog sporazuma o nuklearnom programu održe opsežno savjetovanje s Iranom kako bi se istodobno tu zemlju obvezalo da se pridržava sporazuma o neširenju nuklearnog oružja sve dok to ne potvrde mjerodavna tijela, uključujući Međunarodnu agenciju za atomsku energiju; u tom pogledu potiče EU da se aktivno uključi u promicanje mjera za izgradnju povjerenja između Irana i Saudijske Arabije; naglašava potrebu da se više truda uloži u suradnju s Turskom u pogledu borbe protiv terorizma; ustraje u tome da Turska, kao članica NATO-a, može imati vodeću ulogu u borbi protiv IS-a/Daeša te u stabilizaciji Iraka i Sirije; poziva Tursku da zauzme jasan stava i u cijelosti preuzme ulogu stabilizatora u regiji djelotvornim nadziranjem svojih granica sa Sirijom i većim zalaganjem u borbi protiv IS-a/Daeša u suradnji s EU-om;

10. poziva zemlje u regiji da se suzdrže od izvoza terorizma i oružja u susjedne zemlje jer bi se time situacija mogla dodatno destabilizirati;

11. podsjeća na nužnost stvaranja uvjeta za ponovno pokretanje mirovnih pregovora između Izraela i Palestinske samouprave kako bi se za sukob pronašlo konačno rješenje koje se zasniva na postojanju dviju država, na temelju granica iz 1967., koje žive jedna uz drugu u sigurnosti i miru pri čemu je Jeruzalem glavni grad obiju država u skladu s međunarodnim pravom; još jednom izražava duboku zabrinutost zbog naglog pogoršanja humanitarnog stanja u Pojasu Gaze; duboko je zabrinut zbog izraelske politike naseljavanja na Zapadnoj obali; duboko je zabrinut zbog zastoja u dijalogu i sve većih napetosti između Izraelaca i Palestinaca; poziva obje strane, EU i međunarodnu zajednicu, da ozbiljno i vjerodostojno rade na ostvarivanju toga; pozdravlja i podržava odlučnost Visoke predstavnice Mogherini da EU uloži više truda u angažiranost u bliskoistočnom mirovnom procesu te da odigra ulogu posrednika; potiče sve strane da se suzdrže od svih radnji, kao što su poticanje na nasilje, provokacije, prekomjerna uporaba sile ili odmazde, kojima bi se situacija pogoršala; ponavlja svoju punu podršku arapskoj mirovnoj inicijativi te poziva države Arapske lige i Izrael da je primijene; ističe da bi svako promišljanje Palestinske samouprave o nastavku mirovnih procesa i administrativne i političke kontrole u Pojasu Gaze uvelike imalo koristiti od uključivanja Lige arapskih država; ističe ključnu ulogu koju je odigrao Egipat u postizanju definitivnog prekida vatre u sukobu između Hamasa i Izraela u ljeto 2014.; traži od međunarodnih donatora da se pridržavaju obveza preuzetih na konferenciji u Kairu održanoj u listopadu 2014.;

12. daje punu podršku EU-u u provođenje konkretnih mjera u okviru zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP) radi promicanja stabilnosti i sigurnosti zemalja sjeverne Afrike i Bliskog istoka; žali što su misije i operacije ZSOP-a koje su raspoređene po regiji (EUBAM Libija, EUPOL COPPS i EUBAM Rafah) preskromne te nisu na razini sigurnosnih izazova u regiji te poziva na njihovo strateško promišljanje; ističe da bi EU u okviru svojih obveza prema ljudskim pravima i vladavini prava mogao imati važnu ulogu u pružanju konkretne pomoći i usluga osposobljavanja u specifičnim vještinama u područjima reforme kaznenopravnog sustava, demobilizacije i reintegracije te reforme sigurnosnog sektora, kontrole granica, borbe protiv terorizma i radikalizacije te sprječavanja krijumčarenja oružja, droge i ljudi; poziva da se posebna pozornost usmjeri na Libiju; naglašava važnost dijaloga i suradnje s Ligom arapskih država i Afričkom unijom kako bi partnerske zemlje mogle razviti vještine i raspolagati nužnim vojnim i ljudskim resursima za borbu protiv ekstremizma;

13. snažno se protivi uporabi bespilotnih letjelica u izvansudskim i izvanteritorijalnim pogubljenjima osumnjičenika za terorizam te zahtijeva zabranu uporabe bespilotnih letjelica u tu svrhu;

14. poziva nadležna tijela država članica EU-a i zemalja Bliskog istoka i sjeverne Afrike da podupru zabranu mučenja, kako je izričito utvrđeno u Konvenciji UN-a protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja, koju je većina njih potpisala i ratificirala; ponavlja da su priznanja iznuđena mučenjem nevažeća te osuđuje tu praksu;

15. posebno izražava zabrinutost zbog činjenice da su različite političke krize u regiji smanjile obavještajne sposobnosti država članica; podsjeća na presudnu važnost koju promicanje bolje suradnje između država članica EU-a i zemalja sjeverne Afrike i Bliskog istoka ima u borbi protiv terorizma kojim se ne krše ljudska prava ni međunarodno pravo; poziva na sustavnu i plodnu suradnju između tih zemalja te Europola i Interpola kako bi im se pomoglo da razviju nužne strukture i resurse u području antiterorizma, suzbijanja terorizma i organiziranog kriminala, pa i trgovine ljudima, i to provedbom integriranih obrambenih sustava primarno osmišljenih za zaštitu ljudskih prava svih pojedinaca, pod uvjetom da su poduzete odgovarajuće mjere za zaštitu ljudskih prava; naglašava dijalog 5+5, kojim se dopunjava djelovanje Unije za

Mediteran i omogućava suradnja u području sigurnosti; naglašava potrebu za prevladavanjem stalnih poteškoća u suradnji sa zemljama iz kojih dolaze strani borci, kroz koje putuju i u koje se upućuju; poziva države članice EU-a da udruže svoja sredstva, poboljšaju postojeće mehanizme (Frontex, Eurosur) te izrade europsku evidenciju podataka o putnicima (PNR) kako bi se poboljšao nadzor vanjskih granica EU-a; naglašava da bi trebalo ojačati aktivnu suradnju ministara vanjskih i unutarnjih poslova, posebice u vezi s pravosudnom i policijskom suradnjom i razmjenom informacija;

16. podsjeća na nužnost pronalaska političkog rješenja za sukob u Siriji; smatra da je za postizanje održivog rješenja nužan uključiv politički postupak pod sirijskim vodstvom koji će dovesti do tranzicije, koji će se temeljiti na Komunikaciji iz Ženeve od 30. lipnja 2012. i biti usklađen s mjerodavnim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a kako bi se održalo jedinstvo, suverenost i teritorijalna cjelovitost zemlje; pozdravlja trud koji Sirijska nacionalna koalicija ulaže u širenje svog članstva i suradnju s ostalim opozicijskim skupinama, pa i kada je riječ o nedavnom dogovoru s Nacionalnim odborom za koordinaciju kako bi se utvrdilo stajalište opozicije u pogledu političke tranzicije; podupire napore posebnog izaslanika UN-a Staffana de Misture za okončanje oružanih sukoba i ponovno pokretanje političkog dijaloga; ističe važnost pružanja podrške sirijskoj demokratskoj oporbi i njezina očuvanja; podsjeća na nužnost da vlada Bašara al-Asada odgovara za zločine protiv čovječnosti, ratne zločine i gruba kršenja ljudskih prava koje je počinila tijekom sukoba;

17. traži da se u sklopu svake inicijative kojoj je cilj zaustaviti borbe u Siriji vodi računa o poštovanju međunarodnog humanitarnog prava i međunarodnog prava o ljudskim pravima, koje se primjenjuje u vrijeme mira i rata, kao i međunarodnog kaznenog prava; poziva Europsku uniju da poveća pritisak na Asadov režim radi poštovanja rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a br. 2139 (2014), 2165 (2014) i 2191 (2014) te da uloži više truda u isporuku humanitarne pomoći, pa i u područja pod kontrolom sirijske umjerene oporbe te da se tim zemljama pomogne pri izgradnji kapaciteta; pozdravlja obveze preuzete tijekom donatorske konferencije Kuvajt III te poziva EU i ostale međunarodne donatore da kao odgovor na krizu u Siriji ispune svoje financijske obveze; podupire preporuku Komisije da se promiče ponovna uspostava javne uprave i javnih službi u razorenim regijama Sirije te poziva da se hitno dostavi pomoći za obnovu Kobanija;

18. izražava duboku zabrinutost zbog toga što se humanitarna situacija u Siriji pogoršala četvrtu godinu zaredom; prima na znanje da se pristup humanitarnoj pomoći smanjuje kao posljedica namjernog otežavanja pružanja pomoći, čemu valja smjesta stati na kraj; prima na znanje s ozbiljnom zabrinutošću da se broj ljudi koji žive u područjima kojima humanitarne organizacije teško mogu pristupiti ili im uopće ne mogu pristupiti gotovo udvostručio u protekle dvije godine;

19. ističe da su dokumentirana ratna silovanja žena i djevojčica, i to u Siriji, Iraku i područjima koja kontrolira Da'esh; snažno potiče da se ženskim žrtvama silovanja u oružanom sukobu ponude sve zdravstvene usluge u vezi sa spolnim i reproduktivnim zdravljem, uključujući pobačaj, u humanitarnim prostorima koje financira EU, u skladu s međunarodnim humanitarnim pravom, rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a, zajedničkim člankom 3. Ženevskih konvencija, jamčeći svu nužnu zdravstvenu skrb kakvu ranjeni i bolesni iziskuju bez ikakvoga nepovoljnog razlikovanja;

20. ističe nužnost toga da iračka vlada nastavi promicati sudjelovanje, koje bi trebalo na uključiv način obuhvatiti pripadnike svih vjerskih i etničkih skupina zemlje, a posebno sunitsku manjinu, u okviru sustava podijeljene političke odgovornosti, podijeljenih ovlasti i zajedničke zarade od nafte; traži da uvođenje takvog sustava bude preduvjet za primjenu sporazuma o partnerstvu i suradnji između Europske unije i Iraka; poziva iračku vladu da bez odgađanja pruži zaštitu etničkim i vjerskim manjinama, spriječi nasilje šijitskih paravojnih skupina nad sunitskom manjinom te pruži utočišta i pomoć u obliku osnovnih potrepština izbjeglicama u bijegu od terora ISIS-a; prima na znanje sporazum postignut između vlade Iraka i kurdistanske regionalne vlade Iraka te potiče njegovu cjelovitu provedbu i poziva Irak da u skladu s ustavnim odredbama u potpunosti poštuje financijska prava kurdistanske vlade; naglašava važnost i potiče dodatno poboljšanje suradnje između Bagdada i Erbila radi ostvarivanja sigurnosti i gospodarskog blagostanja u Iraku i regiji; potiče EU da doprinese jačanju političkih, administrativnih i vojnih kapaciteta iračke vlade, posebno kako bi se riješili izazovi koje nameće društvena i gospodarska kriza te nedovoljna zaštita ljudskih prava;

21. uvjeren je da je za dugotrajnu sigurnost u tim područjima potrebno dodatno stabilizirati regije koje su već oslobođene od IS-a ili drugih terorističkih skupina; ističe da se to može učiniti samo pružanjem humanitarne pomoći, programima razminiranja i održavanjem reda;

22. odlučno osuđuje teroristički napad u muzeju Bardo, u Tunisu, počinjen 18. ožujka 2015. za koji je IS preuzeo odgovornost; zabrinut je zbog kapaciteta terorističkih mreža da privlače nove pripadnike u zemlji kojom upravlja vlada nacionalnog jedinstva u čijem radu sudjeluje umjerena islamska stranka Enada; zabrinut je i zbog propusne granice Tunisa s Libijom, od čega u prvom redu koristi imaju krijumčari droge i oružja, te pozdravlja nedavno sklopljenu suradnju u tom pogledu između Tunisa i EU-a i njegovih država članica; i dalje je zabrinut zbog velikog priljeva libijskih izbjeglica u Tunis, što je golem pritisak na stabilnost zemlje i pozdravlja njihov prihvat u Tunisu, zemlji u kojoj se trenutačno nalazi više od milijun libijskih izbjeglica; naglašava važnost toga da EU i Tunis nastave poboljšavati svoju suradnju u području sigurnosti, posebno izradom zajedničkih sigurnosnih programa; smatra da je ključno tuniško pitanje postaviti kao prioritet, i to preuzimanjem konkretnih obaveza, pa i kada je riječ o gospodarstvu i ulaganjima, kako bi se poduprla krhka demokratska tranzicija, imajući na umu da je uspjeh tuniškog socijalnog eksperimenta u interesu cijele regije i EU-a; potiče Komisiju da naglasi važnost demokratizacije i organizacijom sastanka na vrhu između EU-a i zemalja sjeverne Afrike i Bliskog istoka u Tunisu odasla simboličnu poruku nakon arapskih ustanaka;

23. izražava veliku zabrinutost zbog pogoršanja sigurnosne i humanitarne situacije u Libiji; duboko je zabrinut zbog sve veće prisutnosti terorističkih skupina u zemlji, posebno ISIL-a/Daeša, koji iskorištavaju aktualni politički vakuum i porast nasilja; ističe važnost hitnih mjera za ograničavanje i suzbijanje utjecaja terorističkih skupina na teritoriju Libije; zabrinut je zbog posebno ozbiljne situacije na jugu zemlje s obzirom na to da se to područje rabi kao platforma za organizirani kriminal i naoružane skupine; ističe da je potrebno očuvati teritorijalnu cjelovitost i nacionalno jedinstvo Libije, što se isključivo može ostvariti provedbom politike koja obuhvaća jasno utvrđene aktere; potvrđuje svoju potporu pregovorima pod okriljem UN-a koje predvodi posebni izaslanik glavnog tajnika Bernardino León u kojima se nastoji pronaći rješenje koje će dovesti do stvaranja libijske vlade jedinstva; pozdravlja napore koje poduzimaju Alžir i Maroko u poticanju dijaloga unutar Libije; ističe da je EU u skladu s Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a br. 2174 (2014) već izrazio spremnost na uvođenje restriktivnih mjera protiv onih koji pokušavaju naštetiti dijalogu; naglašava da bi EU trebao biti spreman pružiti potporu institucijama u Libiji čim se pronađe političko rješenje i postigne prekid vatre; naglašava da bi EU trebao doprinijeti naporima u vezi s reformom sigurnosnog sektora (SSR) i razoružanjem, demobilizacijom i reintegracijom (DDR) u Libiji odmah nakon stupanja na dužnost vlade jedinstva te na njezin zahtjev; međutim, upozorava na to da u slučaju zastoja u političkim pregovorima i povećanja intenziteta oružanog sukoba, EU mora biti spreman doprinijeti bilo kojoj intervenciji za očuvanje mira pod mandatom Vijeća sigurnosti UN-a;

24. izražava zabrinutost zbog pogoršanja sigurnosnog stanja u Jemenu; naglašava da se politička kriza pretvorila u sigurnosnu i humanitarnu krizu koja destabilizira cijeli Arapski poluotok i zemlje Bliskog istoka i sjeverne Afrike; podržava UN u njegovim nastojanjima da nastavi s pregovorima; naglašava da samo široki politički konsenzus glavnih političkih skupina postignut u mirovnim pregovorima i u okruženju bez straha može pružiti održivo rješenje trenutačne krize i očuvati jedinstvo i teritorijalnu cjelovitost zemlje; poziva EU i države članice da poduzmu konkretne inicijative za pomoć civilnom stanovništvu i okončanje dramatične situacije;

25. snažno osuđuje napade na civilnu infrastrukturu i stanovništvo u Jemenu koji su prouzročili pogibiju velikog broja ljudi te ozbiljno pogoršali već tešku humanitarnu situaciju; poziva EU da zajedno s međunarodnim i regionalnim sudionicima posreduje u postizanju trenutačnog prekida vatre i prestanku nasilja usmjerenog na civile; poziva na to da se u suradnji s ostalim međunarodnim donatorima na raspolaganje stave dodatna sredstva kako bi se spriječila humanitarna kriza i potrebitima pružila pomoć u osnovnim potrepštinama;

26. apelira na Europsku komisiju da zajedno sa zemljama Bliskog istoka i sjeverne Afrike strukturno riješi problem mladih ljudi koji napuštaju EU kako bi se borili na strani ISIS-a/Daeša i ostalih terorističkih organizacija u Siriji i Iraku; poziva države članice da poduzmu odgovarajuće mjere kako bi spriječile odlazak boraca sa svojeg državnog područja u skladu s Rezolucijom br. 2170 (2014) Vijeća sigurnosti UN-a, te da razrade zajedničku strategiju koju će sigurnosne službe i agencije EU-a primjenjivati u praćenju i nadziranju džihadista; poziva na suradnju u EU-u i na međunarodnoj razini kako bi se poduzele odgovarajuće pravne mjere protiv svakoga tko bude osumnjičen za sudjelovanje u terorističkim radnjama, kao i druge preventivne mjere za otkrivanje i sprečavanje radikalizacije; poziva države članice EU-a da pojačaju međusobnu suradnju i razmjenu informacija, kao i s tijelima EU-a;

27. naglašava da je važno da egipatska vlada u borbi protiv terorizma poštuje temeljna ljudska prava i političke slobode, zastavi sustavno uhićivanje mirnih prosvjednika i aktivista te očuva pravo na pravično suđenje; napominje da bi pozdravio zabranu smrtne kazne od koje bi koristi imali članovi političkih i društvenih organizacija koji su nedavno osuđeni;

28. pozdravlja preliminarni dogovor o toku rijeke Nila koji su 23. ožujka 2015. zaključili Egipat, Sudan i Etiopija; naglašava da je zajednički dogovor o upotrebi vode rijeke Nila ključan za sigurnost svih uključenih zemalja; naglašava da bi EU trebao biti spreman poticati daljnji dijalog između svih strana ako procjeni da će to pomoći pregovorima;

Jačanje opće strategije za demokraciju i ljudska prava

29. uvjeren je da je nedostatak demokracije jedan od temeljenih uzroka političke nestabilnosti u regiji te da je poštovanje ljudskih prava i osnovnih demokratskih načela u dugoročnom pogledu najjača zaštita protiv kronične nestabilnosti u zemljama Bliskog istoka i sjeverne Afrike; poziva EU i njegove države članice da ne promatraju regiju Bliskog istoka i sjeverne Afrike isključivo kroz leću kratkotrajnih sigurnosnih prijetnji nego da pruže aktivnu i održivu potporu demokratskim težnjama društava u regiji; ističe da je potrebno poduzeti uravnotežene mjere u okviru sveobuhvatnog i ambicioznog pristupa demokraciji, povezati sigurnosnu politiku s politikom ljudskih prava koja je jedan od prioriteta EU-a; ističe važnost jačanja dugoročne stabilnosti na Bliskom istoku i u sjevernoj Africi pružanjem trajne potpore EU-a civilnom društvom, posebno preko Europskog instrumenta za demokraciju i ljudska prava i Instrumenta za poticanje razvoja civilnog društva, kao i preko novih instrumenata za poticanje demokracije, kao što su Europska zaklada za demokraciju; poziva države članice da u duhu solidarnosti i obveze pruže dovoljno sredstava proračunu zaklade kako bi se osigurala najfleksibilnija i najučinkovitija potpora lokalnim sudionicima za demokratsku promjenu u regiji; poziva ESVD da udvostruči napore za širenje i objašnjavanje europskih vrijednosti, posebice redovitim kontaktima s nadležnim tijelima te, usporedno, s predstavnicima civilnih društava;

30. pozdravlja to što su Visoka predstavnica/potpredsjednica Komisije i Europska komisija pokrenule opsežno savjetovanje o reviziji europske politike susjedstva; poziva Komisiju, ESVD, Vijeće i države članice da europskoj politici susjedstva daju učinkovitije i inovativnije političke i strateške značajke; pozdravlja sastanak ministara stranih poslova iz EU-a i južnih sredozemnih zemalja; podsjeća da su se na tom sastanku prvi put u sedam godina našli ministri vanjskih poslova; smatra da bi se oni trebali nalaziti jednom godišnje; traži od ESVD-a i Komisije da nastave poticati sve demokratske reforme i podržavati demokratske aktere u zemljama Bliskog istoka i sjeverne Afrike, poglavito u susjednim zemljama Europske unije; ističe važnost toga da se očuva trenutačna ravnoteža u dodjeljivanju sredstava u europskoj politici susjedstva; podsjeća da bi se zemljama koje napreduju u provedbi reformi i praćenju europske politike trebala omogućiti dodatna potpora, uz posebni naglasak na Tunisu, te ističe potrebu za poticanjem prava žena;

31. poziva EU i države članice da uspostave poseban program za potporu i rehabilitaciju žena i djevojčica žrtava seksualnog nasilja i ropstva u područjima pogođenih sukobom na Bliskom istoku i u sjevernoj Africi, posebno u Siriji i Iraku; poziva vlade zemalja Bliskog istoka i sjeverne Afrike, UN, EU i nevladine organizacije koje se bave tom tematikom da uzmu u obzir posebnu ranjivost žena i djevojčica izbjeglica, osobito onih koje su odvojene od svojih obitelji, da im pruže odgovarajuću zaštitu i ulože veće napore u pružanje pomoći osobama koje su preživjele seksualno nasilje, donoseći istovremeno socijalne politike kojima im se omogućuje ponovno uključenje u društvo; poziva strane u oružanim sukobima da poštuju odredbe Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a br. 1325 (2000), poduzmu mjere za zaštitu žena i djevojčica, posebice od seksualnog zlostavljanja, krijumčarenja i prostitucije, te da se bore protiv nekažnjavanja počinitelja; apelira na vlade zemalja Bliskog istoka i sjeverne Afrike da potpišu i ratificiraju Istanbulsku konvenciju koja je snažan instrument za sveobuhvatno rješavanje problema nasilja nad ženama i djevojčicama, uključujući obiteljsko nasilje i genitalno sakaćenje žena;

32. naglašava mogućnost koju pružaju pregovori o sporazumima o pridruživanju u vezi s poticanjem reformi; ustraje na činjenici da bi trebalo stvoriti vezu među svim dimenzijama djelovanja kako bi se Europskoj uniji omogućilo da potpuno i dosljedno produbi svoje odnose; ističe da je potrebno da se u te sporazume uključe stvarni i opipljivi poticaji za partnere, kako bi se omogućila privlačnija, učinkovita i uočljiva reforma za civilno stanovništvo;

33. naglašava da bi EU i zemlje Bliskog istoka i sjeverne Afrike trebale uže surađivati na temelju uzajamno prihvatljivih ciljeva koji počivaju na zajedničkim interesima; ističe prednosti koje bi imala pomoć Europske unije zemljama Bliskog istoka i sjeverne Afrike koja je koordinirana s drugim međunarodnim donatorima; poziva Komisiju da predloži na koji bi se način ta koordinacija mogla poboljšati i naglašava potrebu koordinacije pomoći u nuždi s dugotrajnom pomoći u razvoju;

34. snažno vjeruje da je razvoj lokalne demokracije i učinkovitog lokalnog upravljanja ključan za stabilizaciju zemalja Bliskog istoka i sjeverne Afrike te stoga poziva na institucionalizaciju i razvoj kapaciteta udruženja lokalnih i regionalnih tijela u tim zemljama;

35. osuđuje trajno kršenje prava na slobodu vjere ili vjerovanja u regiji te ponovno ističe važnost koju EU pridaje tom pitanju; naglašava još jednom da je sloboda mišljenja, uvjerenja i vjere temeljno ljudsko pravo; naglašava, stoga, da je potrebno učinkovito se boriti protiv svih oblika diskriminacije vjerskih manjina; zahtijeva od vlada zemalja Bliskog istoka i sjeverne Afrike da stanu u obranu religijskog pluralizma; poziva Europsku uniju da pojača svoje napore u zagovaranju aktivne zaštite vjerskih manjina i pružanju utočišta; pozdravlja usvajanje smjernica EU-a o promicanju i zaštiti slobode vjere ili uvjerenja tijekom izvještajnog razdoblja za 2013. i poziva institucije EU-a i države članice da posebnu pozornost usmjere na provedbu tih smjernica i u međunarodnim i regionalnim forumima te u bilateralnim odnosima s trećim zemljama; potiče potpredsjednicu Komisije/Visoku predstavnicu i ESVD da se uključe u trajni dijalog s nevladinim organizacijama, vjerskim zajednicama ili zajednicama zagovornika istih uvjerenja te vjerskim vođama;

36. uvjeren je da kulturna suradnja i diplomacija, kao i akademska suradnja i vjerski dijalog, imaju ključnu ulogu u borbi protiv terorizma i svakog oblika radikalizma; naglašava da, za Europu i područje Bliskog istoka i sjeverne Afrike, obrazovanje i razvoj kritičkog mišljenja također predstavljaju zaštitu od radikalizacije te poziva EU i njegove države članice da u vezi s time podupre potrebna ulaganja; ističe da je promicanje kulturnih i sveučilišnih razmjena, među ostalim s predstavnicima umjerenog islama u zemljama Bliskog istoka i sjeverne Afrike te s islamskim zajednicama u Europi od presudne važnosti; potiče partnerske zemlje da sudjeluju u kulturnim programima Unije; poziva Europsku komisiju da ponovno razmotri prijedlog Europskog parlamenta o uvođenju ambicioznog euromediteranskog programa Erasmus koji je odvojen od programa Erasmus+; poziva Komisiju da odmah posveti posebnu pozornost programima Erasmus+, izrađenima za južni Mediteran; potiče programe razmjene koji će također uključivati sudionike iz zemalja Bliskog istoka i sjeverne Afrike koje nisu članice Europske politike susjedstva;

37. ističe nužnost toga da se kao odgovor na džihadističku propagandu i lokalnu radikalizaciju osmisli djelotvorna europska protupropaganda zajednička svim državama članicama, uzimajući u obzir uporabu digitalnih alata, interneta i društvenih mreža te uključujući europska lokalna tijela te u suradnji sa zajednicama europskih građana koji imaju snažne kulturne veze sa zemljama Bliskog istoka i sjeverne Afrike; smatra da bi se taj diskurs usmjeren protiv džihadističke propagande trebao temeljiti na promicanju zajedničkih vrijednosti koje počivaju na univerzalnosti ljudskih prava te bi se njime trebala diskreditirati ideja sukoba između religija ili civilizacija; poziva na imenovanje u ESVD-u osoblja koje govori jezike zemalja Bliskog istoka i sjeverne Afrike radi povećanja učinkovitosti komunikacije; naglašava potrebu da se pronose pozitivne poruke i konkretni primjeri o odnosima i suradnji između Europske unije i zemalja Bliskog istoka i sjeverne Afrike; primjećuje potrebu povećanja vidljivosti i prepoznatljivosti Europske unije i njezinih država članica u regiji;

38. naglašava mogućnosti europske politike susjedstva u smislu kulturnog i međuvjerskog dijaloga; ustraje na poveznici između, s jedne strane, razmjene i suradnje u području kulture i obrazovanja između EU-a i zemalja u sklopu europske politike susjedstva i, s druge strane, razvoja i jačanja otvorenog civilnog društva, demokracije i vladavine prava te promicanja temeljnih sloboda i ljudskih prava;

39. ističe važnost uspostavljanja izravnog dijaloga s civilnim društvima zemalja Bliskog istoka i sjeverne Afrike kako bi se njihova očekivanja bolje razumjela; podržava stvaranje sustava za savjetovanje i vrjednovanje organizacija civilnog društva i novih generacija u okviru europske politike susjedstva; posebno naglašava važnost uključivanja mladih u tim zemljama u dijalog koji se temelji na iskrenom i izravnom odnosu, pod istim uvjetima; ističe važnost misija za promatranje izbora i apelira na Europski parlament i ESVD da ih pošalju u sve zemlje regije, na poziv vlada tih zemalja, kada postoje izgledi za provedbu istinskih demokratskih izbora te da zajamče da se tim misijama ne daje legitimitet izbornim manipulacijama; traži da se provode redovita praćenja u vezi s preporukama tih misija;

40. ustraje na nužnosti afirmacije središnje uloge Unije za Mediteran, jedinstvenog foruma za dijalog o partnerstvu između Europske unije i zemalja na području Sredozemlja, koji bi trebao postati pokretač ulaganja namijenjenih održivom društveno-gospodarskom razvoju regije; napominje da bi za svoje projekte Unija za Mediteran trebala biti u stanju sama prikupiti financijska sredstva; podržava redovito održavanje ministarskih sastanaka; poziva na veće prenošenje informacija

o njezinu programu i djelovanju, uključujući zajedničke misije za promatranje izbora i zajedničke ocjenjivačke misije te na veću suradnju s Europskom unijom; ponavlja važnost revitalizacije Euromediteranske parlamentarne skupštine i oživljavanja njezine političke ambicije radi rješavanja izazova koje postavljaju sigurnost i stabilnost mediteranskog područja, na način koji je istinski prihvatljiv za obje strane;

41. izražava duboku zabrinutost zbog kršenja ljudskih prava, osobito osjetljivih skupina u zemljama Bliskog istoka i sjeverne Afrike kojima prijete sukobi; smatra da su djeca jedna od najosjetljivijih skupina te stoga ponavlja potrebnu jačanja napora za provedbu revidirane strategije za provedbu smjernica EU-a o djeci i oružanim sukobima; potiče EU na dodatno produbljivanje suradnje s posebnim izaslanikom UN-a za djecu koja su zahvaćena oružanim sukobima pružajući potporu akcijskim planovima i mehanizmima praćenja i izvješćivanja;

Jačanje suradnje u gospodarskom razvoju

42. potvrđuje da je područje Bliskog istoka i sjeverne Afrike posebno pogođeno siromaštvom i nejednakostima; uvjeren je da je gospodarski i društveni razvoj, povezan s jačanjem demokracije i pravde, nužan za postizanje političke stabilnosti; izražava zabrinutost zbog situacije mladih i smatra da je ključno pružiti im dostojne i legitimne izglede za budućnost; naglašava temeljnu važnost borbe protiv korupcije u zemljama Bliskog istoka i sjeverne Afrike, ne samo za privlačenje europskih ulaganja, nego i omogućavanje održivog gospodarskog razvoja te za suočavanje sa sigurnosnim izazovima; naglašava postojeći odnos između transparentnosti, vladavine prava i borbe protiv terorizma, koje je potrebno zajedno uzeti u obzir; poziva ESVD, Europsku komisiju i države članice EU-a da povećaju suradnju u području borbe protiv korupcije u zemljama Bliskog istoka i sjeverne Afrike, koja bi trebala biti prioritet u borbi protiv terorizma;

43. smatra da bi strateški dijalog između Europske unije i zemalja Bliskog istoka i sjeverne Afrike trebalo dopuniti davanjem zamaha održivom gospodarskom razvoju, kojim se mogu umanjiti nejednakosti te stvoriti radna mjesta i mogućnosti za obrazovanje, posebno mladima; ističe važnost stvaranja uvjeta za pristup zemalja Bliskog istoka i sjeverne Afrike jedinstvenom tržištu Unije, uz sve zaštite koje su im potrebne; ističe važnost poticanja europskih ulaganja u zemlje Bliskog istoka i sjeverne Afrike, uključujući energetske i infrastrukturne projekte, čiji je strateški cilj poticanje održivog razvoja i demokratske odgovornosti;

44. podsjeća da je 2015. Europska godina za razvoj kojom se želi inspirirati više Europljana da se uključe u iskorjenjivanje siromaštva diljem svijeta i koja se podudara s planovima međunarodne zajednice o utvrđivanju niza ciljeva održivog razvoja; poziva javna tijela na svim razinama upravljanja u zemljama Bliskog istoka i sjeverne Afrike da daju prednost ostvarenju tih ciljeva;

45. naglašava da bi pojačani dijalog o pitanjima u vezi s energijom u Mediteranu mogao potaknuti regionalnu suradnju, promicati regionalnu stabilnost i osigurati ekološki integritet; stoga naglašava da bi se EU trebao snažnije baviti energetskom diplomacijom u zemljama Bliskog istoka i sjeverne Afrike kako je naznačeno u Energetskoj uniji; naglašava stratešku i gospodarsku važnost opskrbe energijom iz zemalja južnog susjedstva Europske unije; pozdravlja uspostavu euromediteranske platforme za plin te potvrđuje potrebu poticanja euromediteranskih odnosa u sektorima plina i električne energije;

46. podržava financiranje sveučilišnih i strukovnih programa u zemljama Bliskog istoka i u sjeverne Afrike kako bi se stvorio bogat izvor profesionalnih vještina; prima na znanje da bi program cirkularne mobilnosti Europske unije za strukovno osposobljavanje trebalo u što većoj mjeri proširiti na sve zemlje Bliskog istoka i sjeverne Afrike, fleksibilnim i prilagodljivim mehanizmima, kao što su partnerstva za mobilnost;

47. poziva EU da potvrdi svoj angažman u svim fazama gospodarskog razvoja država regije, uz pomoć svih mehanizama koji su mu na raspolaganju; podsjeća da su ti mehanizmi u rasponu od humanitarne pomoći do sveobuhvatnih i temeljitih sporazuma o slobodnoj trgovini te obuhvaćaju procese od izlaska iz krize do uspostavljanja stabilnih institucija;

48. žali što je za oslobađanje makrofinancijske pomoći za zemlje čiji su proračuni vrlo nestabilni potrebno minimalno godinu dana; potiče EU da brzo mobilizira ili prenamijeni potrebna sredstva; ustraje u tome da se uspostave nove postupovne dimenzije europske pomoći, na temelju financijskih instrumenata vanjskog djelovanja Europske unije te na razini makrofinancijske pomoći; naglašava u kontekstu makrofinancijske pomoći da EU treba odgovarajuće procijeniti društveno-gospodarski učinak i učinak povezan s ljudskim pravima mjera koje zahtijevaju države korisnice kako bi se

osiguralo da takva pomoć ne predstavlja čimbenik nestabilnosti, na primjer potkopavanjem javnih usluga; poziva donatore iz arapskog svijeta da svoju pomoć koordiniraju u sklopu Lige arapskih država i Vijeća za suradnju zemalja u Perzijskom zaljevu i, u mjeri u kojoj je to moguće, s EU-om;

49. poziva Europsku investicijsku banku (EIB) i Europsku banku za obnovu i razvoj (EBRD) da usklade svoje strategije ulaganja s Unijom za Mediteran, razvijanjem pozitivnih sinergija;

50. poziva Europsku uniju da sklopi partnerstva sa zemljama iz regije koje nisu u njezinu neposrednom susjedstvu; podržava sklapanje sporazuma kojim se uspostavlja područje slobodne trgovine između Europske unije i Komisije Gvinejskog zaljeva, kako bi se postigao obostrano koristan sporazum kojim bi se EU-u omogućila dodatna prisutnost i utjecaj u regiji, posebice ponovnim pokretanjem pregovora o novom programu zajedničkog djelovanja; podsjeća da je takav sporazum između Vijeća za suradnju zemalja u Perzijskom zaljevu i EFTA-e stupio na snagu 1. srpnja 2014.;

51. potiče EU da nastavi rasprave za pokretanje pregovora o sveobuhvatnim i temeljitim sporazumima o slobodnoj trgovini s određenim zemljama regije, u skladu s angažmanom Europske unije slijedom partnerstva iz Deauvillea; podsjeća da je razvoj trgovinskih odnosa dio vanjske politike Europske unije te da pridonosi ciljevima mira, napretka i stabilnosti;

52. naglašava da bi regionalna integracija zemalja Bliskog istoka i sjeverne Afrike omogućila jačanje političkih veza i potakla trgovinu i razvoj; poziva zemlje Bliskog istoka i sjeverne Afrike da diversificiraju svoja gospodarstva i uvoz; napominje da velika većina tih zemalja trguje sa zemljama izvan regije; žali zbog zastoja s kojim je suočena Unija Arapskog Magreba; poziva Europsku uniju da učini sve u svojoj moći, na diplomatskoj, političkoj i financijskoj razini, kako bi pomogla u procesu regionalne integracije zemalja Magreba u okviru Unije Arapskog Magreba ili zemljopisno šireg sporazuma iz Agadira;

53. pozdravlja potporu Vijeća za vanjske poslove inicijativi za ulaganja u južnom Sredozemlju (AMICI); naglašava važnost inicijativa kojima se potiče dosljednost i učinkovitost vanjskog djelovanja Europske unije;

54. podupire daljnju suradnju u području prometa, posebice snažnijim povezivanjem infrastrukturnih mreža Europske unije i partnerskih zemalja kako bi se olakšala razmjena robe i ljudi;

o

o o

55. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji te potpredsjednici Komisije/Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Europskom odboru regija, vladama i parlamentima svih država članica Europske unije, glavnim tajnicima Lige arapskih država i Unije za Mediteran te vladama i parlamentima njihovih zemalja članica.

Četvrtak, 9. srpnja 2015.

P8_TA(2015)0272

Pregled europske politike susjedstva

Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o pregledu europske politike susjedstva (2015/2002(INI))

(2017/C 265/13)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir članak 2., članak 3. stavak 5., članke 8. i 21. Ugovora o Europskoj uniji,

— uzimajući u obzir Zajednički savjetodavni dokument Komisije i Visoke predstavnice pod nazivom „U susret novoj europskoj politici susjedstva" od 4. ožujka 2015. ([1]),

— uzimajući u obzir Komunikaciju potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice pod nazivom „Partnerstvo za demokraciju i zajednički napredak s južnim Sredozemljem" (COM(2011)0200) ([2]), objavljenu 8. ožujka 2011. i Komunikaciju pod nazivom „Novi odgovor na promjene u susjedstvu" (COM(2011)0303) ([3]), objavljenu 25. svibnja 2011.,

— uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije Vijeću i Europskom parlamentu od 11. ožujka 2003. pod nazivom „Šira Europa – susjedstvo: novi okvir za odnose s našim istočnim i južnim susjedima" (COM(2003)0104) ([4]),

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 18. veljače 2008. o europskoj politici susjedstva ([5]) te od 20. travnja 2015. o pregledu europske politike susjedstva,

— uzimajući u obzir smjernice za promicanje i zaštitu svih ljudskih prava lezbijki, homoseksualaca, biseksualnih, transrodnih i interseksualnih osoba (LGBTI), koje je Vijeće za vanjske poslove donijelo 24. lipnja 2013.,

— uzimajući u obzir prijašnje rezolucije o europskoj politici susjedstva od 20. studenog 2003. o odnosima s našim susjedima na istoku i jugu ([6]), od 20. travnja 2004. o široj Europi – nova politika susjedstva ([7]), od 19. siječnja 2006. o europskoj politici susjedstva ([8]), od 15. studenoga 2007. o jačanju europske politike susjedstva ([9]), od 7. travnja 2011. o pregledu europske politike susjedstva – istočna dimenzija ([10]), od 7. travnja 2011. o pregledu europske politike susjedstva – južna dimenzija ([11]), od 14. prosinca 2011. o pregledu europske politike susjedstva ([12]), od 23. listopada 2013. o europskoj politici susjedstva: prema jačanju partnerstva: stajalište Europskog parlamenta o izvješćima za 2012. ([13]) te od 12. ožujka 2014. o procjeni i uspostavi prioriteta za odnose Unije sa zemljama Istočnog partnerstva ([14]),

— uzimajući u obzir Zajedničku izjavu sa sastanka na vrhu Istočnog partnerstva održanog u Rigi 22. svibnja 2015.,

---

([1]) JOIN (2015) 6 final http://eur-lex.europa.eu/legal-content/hr/TXT/?uri=CELEX:52015JC0006
([2]) http://eeas.europa.eu/euromed/docs/com2011_200_en.pdf
([3]) http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0303:FIN:en:PDF
([4]) http://eeas.europa.eu/enp/pdf/pdf/com03_104_en.pdf
([5]) Zaključci Vijeća za vanjske poslove od 18. veljače 2008., http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/gena/98818.pdf
([6]) SL C 87 E, 7.4.2004., str. 506.
([7]) SL C 104 E, 30.4.2004., str. 127.
([8]) SL C 287 E, 24.11.2006., str. 312.
([9]) SL C 282 E, 6.11.2008., str. 443.
([10]) SL C 296 E, 2.10.2012., str. 105.
([11]) SL C 296 E 2.10.2012., str. 114.
([12]) SL C 168 E, 14.6.2013., str. 26.
([13]) Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0446.
([14]) Usvojeni tekstovi, P7_TA(2014)0229.

— uzimajući u obzir izvješće skupine za razmatranje na visokoj razini o Energetskoj zajednici za budućnost,

— uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A8-0194/2015),

A. budući da je europska politika susjedstva stvorena kako bi se produbili odnosi, povećala suradnja i ojačalo partnerstvo EU-a sa susjednim državama radi stvaranja područja zajedničke stabilnosti, sigurnosti i blagostanja, kao što je naglašeno u članku 8. UEU-a; budući da cilj ostaje isti;

B. budući da se zemlje u susjedstvu trenutno suočavaju s promjenama zbog rastućeg broja dugotrajnih i novonastalih sigurnosnih izazova i da je stanje sigurnosti nestabilnije i znatno lošije i prijeti mu snažnija gospodarska kriza no što je bilo prilikom stvaranja europske politike susjedstva;

C. budući da bi se revidirana politika trebala temeljiti na uzajamnoj odgovornosti i zajedničkoj predanosti vrijednostima i načelima EU-a, uključujući demokraciju, vladavinu prava, ljudska prava te učinkovite, odgovorne i transparentne javne institucije, te budući da je to u jednakoj mjeri u interesu susjednih društava kao i u našem interesu, u smislu stabilnosti, sigurnosti i blagostanja; budući da EU, unatoč složenosti i izazovima u praksi, mora i dalje ustrajno pružati potporu postupku tranzicije u svim zemljama i demokratizaciji, poštovanju ljudskih prava i vladavini prava;

D. budući da su veliki dijelovi susjedstva i dalje pogođeni oružanim ili zamrznutim sukobima i krizama; budući da partnerske zemlje moraju nastojati pronaći mirno rješenje postojećih sukoba; budući da postojanje sukoba, uključujući zamrznute ili dugotrajne sukobe, sprečava gospodarsku, društvenu i političku preobrazbu te regionalnu suradnju, stabilnost i sigurnost; budući da bi EU trebao imati aktivniju ulogu u pronalasku mirnog rješenja postojećih sukoba;

E. budući da ti sukobi potkopavaju razvoj istinske i učinkovite multilateralne dimenzije europske politike susjedstva; budući da su mir i stabilnost temeljni elementi europske politike susjedstva; budući da se partnerske zemlje moraju pridržavati tih načela;

F. budući da EU snažno osuđuje sve oblike kršenja ljudskih prava, uključujući nasilje nad ženama i djevojkama, silovanje, ropstvo, zločine u ime časti, prisilno sklapanje brakova, dječji rad i genitalno sakaćenje žena;

G. budući da su događaji u regiji od 2004., posebno u posljednjih nekoliko godina, pokazali da europska politika susjedstva nije u stanju na odgovarajući način i na vrijeme odgovoriti na teške okolnosti koje se brzo mijenjaju;

H. budući da europska politika susjedstva ostaje strateški prioritet vanjske politike EU-a; budući da se revizija europske politike susjedstva mora provesti u cilju njezina jačanja i u duhu poticanja napretka prema sveobuhvatnoj i učinkovitoj zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici EU-a kao cjelini;

I. budući da su Komisija i ESVD zajedno s Vijećem i Parlamentom više puta pokušali preoblikovati europsku politiku susjedstva kako bi riješili njezine nedostatke i prilagodili je novim međunarodnim i nacionalnim okolnostima, posebno nakon Arapskog proljeća; budući da se to odrazilo na novi financijski instrument za europsku politiku susjedstva za razdoblje od 2014. do 2020. – Europski instrument za susjedstvo (ENI); budući da bi se pri pregledu europske politike susjedstva trebali uzeti u obzir aktualni izazovi koje predstavljaju kriza u istočnoj Ukrajini, okupacija Krima i Daeš;

J. budući da nesigurnost, nestabilnost i nepovoljni društveno-gospodarski uvjeti u susjednim zemljama mogu imati negativan učinak te preokrenuti prethodna demokratska kretanja;

K. budući da su od uspostave novog pristupa 2011. godine politički događaji u susjedstvu pokazali da EU mora preispitati svoje odnose sa susjedima, uzimajući u obzir različite vanjske i unutarnje okolnosti; budući da EU mora razmotriti nove izazove koji se javljaju u susjedstvu te prilagoditi svoju strategiju preispitujući svoje interese i prioritete te procjenjujući svoje političke alate, poticaje i dostupna sredstva te njihovu privlačnost partnerima;

L. budući da se revizijom europske politike susjedstva iz 2011. utvrdilo da se novi pristup mora temeljiti na uzajamnoj odgovornosti i zajedničkoj predanosti univerzalnim vrijednostima ljudskih prava, demokracije i vladavine prava;

Četvrtak, 9. srpnja 2015.

M. budući da bi EU trebao imati aktivniju ulogu u mirnom rješavanju postojećih sukoba, posebice zamrznutih ili dugotrajnih, koji trenutačno predstavljaju nepremostivu prepreku potpunom razvoju europske politike susjedstva na istoku i jugu, sprečavajući dobrosusjedske odnose i regionalnu suradnju;

N. budući da europska politika susjedstva uključuje različita „susjedstva", obuhvaćajući zemlje s različitim interesima, ambicijama i mogućnostima;

O. budući da je potrebna diferencirana i prilagođena politika jer susjedstvo EU-a nikad nije bilo više fragmentirano, s državama koje se međusobno uvelike razlikuju, kako u svojim ambicijama i očekivanjima prema EU-u, tako i u izazovima s kojima su suočene i svojem vanjskom okruženju; budući da se bilateralni odnosi s državama u okviru europske politike susjedstva razvijaju na različite načine; budući da je od presudne važnosti učinkovita primjena načela „više za više" u oblikovanju i razlikovanju odnosa s partnerskim zemljama te bi EU trebao „nagraditi" zemlje koje pokazuju poboljšanu suradnju s EU-om te napredak u postizanju europskih vrijednosti, i u smislu sredstava i u smislu drugih poticaja u okviru europske politike susjedstva; budući da bi susjedne zemlje EU-a trebale moći odrediti svoju budućnost bez vanjskog pritiska;

P. budući da se napredak u rješavanju sukoba i nesuglasica između zemalja u okviru europske politike susjedstva treba smatrati kriterijem koji je potrebno uzeti u obzir u godišnjim izvješćima o napretku;

Q. budući da je poštovanje teritorijalne cjelovitosti suverenih država temeljno načelo odnosa između zemalja u europskom susjedstvu i da je nedopustivo da jedna zemlja okupira područje druge zemlje;

R. budući da sredstva koja su dostupna EU-u za aktivnosti koje obavlja kao globalni akter do 2020. u okviru višegodišnjeg financijskog okvira iznose samo 6 % ukupnog proračuna i obuhvaćaju sve povezane programe, uključujući pomoć za razvoj i suradnju;

S. budući da je europska politika susjedstva doprinijela stvaranju jedinstvenog stajališta EU-a u susjedstvu kao cjelini; budući da bi države članice EU-a usklađenim naporima te povećavanjem vjerodostojnosti i sposobnosti EU-a da djeluje s jedinstvenim stajalištem trebale imati važnu ulogu u europskom susjedstvu;

T. budući da bi postupak savjetovanja koji provode Komisija i ESVD trebao biti sveobuhvatan i uključiv kako bi se uzelo u obzir mišljenje svih dionika; budući da bi se trebala naglasiti važnost poticanja organizacija za prava žena i ravnopravnost spolova da sudjeluju u ovom postupku savjetovanja; budući da bi se trebali poduzeti dodatni napori za povećanje vidljivosti i svijesti o europskoj politici susjedstva u javnosti partnerskih zemalja;

U. budući da se istočna i južna susjedstva suočavaju s različitim problemima, a njihovo uspješno rješavanje zahtijeva fleksibilnu europsku politiku susjedstva koja se može prilagoditi posebnim potrebama i izazovima svake regije;

1. naglašava važnost, nužnost i pravovremenost pregleda europske politike susjedstva; naglašava da bi se revidiranom europskom politikom susjedstva trebalo moći ponuditi brz, fleksibilan i primjeren odgovor na situaciju na terenu istovremeno dajući ambicioznu, stratešku viziju razvoja odnosa sa susjednim zemljama i u bilateralnom i multilateralnom okviru, u skladu sa svojom predanošću promicanju središnjih vrijednosti na kojima se europska politika susjedstva temelji;

2. ističe da je europska politika susjedstva ključni dio vanjske politike EU-a i mora ostati jedinstvena politika; smatra da je europska politika susjedstva dio vanjskog djelovanja EU-a čiji su potencijal i jedinstvenost rezultat sposobnosti mobilizacije mnoštva instrumenata u područjima diplomacije, sigurnosti, obrane, gospodarstva, trgovine, razvoja i humanitarne pomoći; ističe da je učinkovita europska politika susjedstva ključ za jačanje vanjskopolitičke vjerodostojnosti i globalnog pozicioniranja EU-a te da europska politika susjedstva mora dokazati da je EU spreman i sposoban pokazati stvarno vodstvo u vezi s našim globalnim partnerima;

3. vjeruje u kontinuiranu vrijednost prvotnih ciljeva europske politike susjedstva u pogledu stvaranja područja blagostanja, stabilnosti, sigurnosti i dobrosusjedskih odnosa koji se temelje na vrijednostima i načelima Unije, uz pružanje pomoći i poticaja za provedbu temeljitih strukturnih reformi u susjednim zemljama na njihovu vlastitu odgovornost i u dogovoru s njima, s pomoću kojih će se omogućiti pojačana suradnja s EU-om; stoga naglašava da je potrebno uzeti u obzir stečena iskustva, vratiti se na sam početak i te ciljeve ponovno staviti na vrh dnevnog reda;

4. naglašava stratešku važnost europske politike susjedstva kao politike koja stvara višeslojne odnose i jaku međuovisnost između EU-a i njegovih partnera u susjedstvu; ističe da je temeljni izazov za europsku politiku susjedstva ostvarivanje opipljivih i konkretnih poboljšanja za građane partnerskih zemalja; smatra da bi europska politika susjedstva trebala postati jača, više politička i učinkovitija politika, također jačanjem svojih pozitivnih elemenata, kao što je veće usmjerenje na partnerstvo s društvima, diferencijaciju i pristup „više za više";

5. naglašava da poštovanje univerzalnih temeljnih vrijednosti ljudskih prava, vladavine prava i demokracije, slobode, jednakosti i poštovanja ljudskog dostojanstva na kojima je Unija utemeljena mora ostati u središtu revidirane politike, kao što je navedeno u članku 2. svakog sporazuma o pridruživanju između EU-a i trećih zemalja; ponavlja da su jačanje vladavine prava i podrška demokraciji i ljudskim pravima u interesu partnerskih zemalja te poziva na jače uvjetovanje u pogledu poštovanja tih zajedničkih temeljnih vrijednosti; naglašava, u tom pogledu, ulogu posebnog predstavnika EU-a za ljudska prava i Europske zaklade za demokraciju (EED);

6. naglašava da obnovljena politika mora biti više strateška, fokusirana, fleksibilna i dosljedna, te mora slijediti političke ciljeve; poziva EU da oblikuje jasnu i ambicioznu političku viziju europske politike susjedstva te da obrati posebnu pozornost na vlastite političke prioritete u istočnom i južnom susjedstvu, uzimajući u obzir različite izazove s kojima se suočavaju zemlje u svakoj regiji te njihove različite težnje i političke ambicije; smatra da su istočna i sredozemna partnerstva od ključne važnosti; poziva na imenovanje posebnih predstavnika za istok i jug čija bi zadaća bila politički koordinirati revidiranu politiku i uključiti se u sva djelovanja EU-a u susjedstvu;

7. naglašava važnu ulogu država članica, njihova znanja i bilateralne odnose s državama u okviru europske politike susjedstva u oblikovanju dosljedne politike EU-a; naglašava potrebu za ispravnom koordinacijom između potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice, povjerenika za europsku politiku susjedstva i pregovore o proširenju, delegacija EU-a i posebnih predstavnika EU-a kako bi se izbjeglo udvostručavanje napora; smatra da delegacije EU-a imaju glavnu ulogu u provedbi europske politike susjedstva;

8. poziva potpredsjednicu Komisije/Visoku predstavnicu da na temelju modela Europskog gospodarskog prostora izradi prijedloge za suradnju sa spremnim europskim susjedima, koji bi mogli predstavljati daljnji korak u njihovoj europskoj perspektivi, temeljiti se na pojačanom uključivanju u prostor EU-a u smislu sloboda i potpune integracije u zajedničko tržište te također uključivati bližu suradnju na području zajedničke vanjske i sigurnosne politike (ZVSP);

9. poziva na definiranje kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih prioriteta i strateških ciljeva imajući na umu da bi europska politika susjedstva trebala težiti stvaranju diferenciranog pristupa suradnji u različitim područjima među i sa zemljama u okviru europske politike susjedstva; naglašava da bi EU pri definiranju svog pristupa trebao obratiti pozornost na svoje interese i prioritete i prioritete pojedinih uključenih zemalja, kao i njihov stupanj razvoja, uzimajući u obzir interese i težnje društava, političke ambicije i geopolitičko okruženje;

10. naglašava da bi lokalno vlasništvo, transparentnost, uzajamna odgovornost i uključenost trebali biti ključni aspekti novog pristupa kojima bi se jamčilo da svi slojevi društva i zajednice u zemlji, a ne samo pojedine skupine, imaju koristi od europske politike susjedstva;

11. ističe uvjerenje da, kako bi se partnerskim zemljama pomoglo u jačanju razvojnih potencijala, politički dijalog, koji trenutačno odlikuje europsku politiku susjedstva, mora stvoriti prostor za širi društveni, gospodarski i kulturni dijalog, uz poštovanje cjelokupne političke, društvene, etničke i kulturne raznolikosti partnerskih zemalja; naglašava pozitivan značaj napretka postignutog teritorijalnom suradnjom u okviru izravnog uključivanja lokalnih vlasti;

12. izražava žaljenje zbog ograničenih sredstava dodijeljenih za suradnju EU-a s njegovim partnerima u okruženju, posebno u usporedbi sa znatno višim razinama sredstava koja su dionici iz trećih zemalja uložili u zemlje u okviru europske politike susjedstva; primjećuje da to potkopava mogućnost EU-a da promiče i provodi politike koje su u skladu s njegovim strateškim interesima u susjedstvu; ustraje u tome da bi se dodatna pomoć i veća sredstva trebali postaviti u središte djelovanja kako bi se učinkovito nagradile i poduprle partnerske zemlje koje su istinski predane ostvarivanju stvarnog napretka u provedbi reformi, demokratizaciji i poštovanju ljudskih prava;

13. naglašava potrebu za jačanjem mehanizama za odgovornost i transparentnost u partnerskim zemljama kako bi se osiguralo da te zemlje mogu apsorbirati i potrošiti sredstva na učinkovit i svrhovit način; poziva Komisiju da zajamči učinkovite mehanizme za praćenje i nadziranje trošenja potpore EU-a u državama u okviru europske politike susjedstva, među ostalim s pomoću pomnog promatranja civilnog društva;

14. apelira na EU da poboljša koordinaciju s drugim donatorima i međunarodnim financijskim institucijama, među ostalim preko inicijative za ulaganja u južnom Sredozemlju (AMICI), u skladu sa svojim zalaganjem u pogledu toga da postane dosljedniji, respektabilniji i učinkovitiji globalni sudionik u regiji, te ističe potrebu za zajedničkom izradom programa među i s državama članicama; naglašava da je bolja koordinacija s državama članicama i s regionalnim i lokalnim tijelima vlasti potrebna za provođenje i postizanje zajedničkog, dosljednog i učinkovitog pristupa kratkoročnim i srednjoročnim ciljevima suradnje EU-a sa zemljama u susjedstvu te poziva na otvaranje rasprave s Vijećem o tom pitanju;

15. naglašava da bi EU trebao uskladiti ambicije pojačanog angažmana u svojem susjedstvu s dovoljnim financiranjem; smatra da bi se u pregledu instrumenata za vanjsko financiranje na sredini razdoblja trebala uzeti u obzir revidirana politika te da bi Europski instrument za susjedstvo, baš kao i europska politika susjedstva, trebali postati učinkovitiji i zajamčiti predvidljivost i održivost suradnje EU-a s našim partnerima te odgovarajući stupanj postupovne fleksibilnosti; osim toga poziva na veću dosljednost i usklađenost između različitih instrumenata EU-a za vanjsko financiranje;

16. naglašava, u tom pogledu, posredničku ulogu Europske zaklade za demokraciju kojom se dopunjuju instrumenti EU-a novim pristupom koji je fleksibilniji i prikladniji te kojim se ispravljaju nedostatci te je financijski učinkovit; poziva Komisiju da dodijeli više sredstava za Europsku zakladu za demokraciju;

17. priznaje da stajališta u vezi s Europom i EU-om u susjednim zemljama imaju stvaran utjecaj na sukob, ali odbija svako sudioništvo u pogledu ugnjetavanja i kršenja ljudskih prava u susjednim zemljama koji proizlaze iz pogrešnog načina kratkoročnog ostvarivanja stabilnosti;

Dodana vrijednost djelovanja na razini EU-a

Preoblikovanje europske politike susjedstva:

18. ističe da je potrebno preoblikovati europsku politiku susjedstva radi izgradnje snažnih, strateških i dugotrajnih partnerstava sa zemljama u okviru europske politike susjedstva koji se temelje na očuvanju i pridržavanju vrijednosti i načela EU-a te promicanja zajedničkih interesa; poziva da se tehnički aspekti politike temelje na jasnoj političkoj viziji;

19. napominje da bi europska politika susjedstva trebala razviti vlastitu metodologiju i alate koji bi trebali odgovarati razini ambicije, potreba i ciljeva kojima različite zemlje u okviru europske politike susjedstva i EU teže postići;

20. poziva Komisiju da se usredotoči na sektore u kojima je zajedno sa svojim partnerima, na temelju zajedničkih interesa, prepoznala da je moguće postići napredak i univerzalnu dodanu vrijednost te da postupno proširi suradnju koja se temelji na napretku i ambicijama, posebno kako bi se doprinijelo gospodarskom rastu i ljudskom razvoju s naglaskom na novim generacijama; naglašava da gospodarske reforme moraju biti u skladu s političkim reformama te da se dobro upravljanje može postići samo s pomoću otvorenog, odgovornog i transparentnog postupka donošenja odluka na temelju demokratskih institucija;

21. naglašava da su politike proširenja i susjedstva zasebne politike s različitim ciljevima; međutim, ponavlja da europske zemlje u okviru europske politike susjedstva, kao svaka europska zemlja, mogu podnijeti zahtjev za članstvo u EU-u ako zadovoljavaju kriterije i uvjete za pristupanje iz članka 49. UEU-a; priznajući da reforma i tranzicija moraju biti na prvom mjestu te ne želeći postaviti nerealna očekivanja, ipak smatra da se izgledi za članstvo zadrže kao poticaj svim zemljama koje ispunjavaju uvjete i koje su izrazile očite europske težnje i ambicije;

Podrška demokraciji, pravosudnoj reformi, vladavini prava, dobrom upravljanju i izgradnji institucionalnih kapaciteta

22. smatra da je podrška demokraciji, vladavini prava, dobrom upravljanju, izgradnji države, ljudskim pravima i temeljnim slobodama ključna za europsku politiku susjedstva; naglašava da se u okviru europske politike susjedstva ne bi trebala donijeti nijedna politika koja doprinosi ugrožavanju tih temeljnih vrijednosti; ističe da bi EU i njegove države članice trebali ponuditi poticaje i znanje kako bi se poduzele i poduprle demokratske reforme i prevladali politički, gospodarski i društveni izazovi;

23. naglašava da se neprestano treba fokusirati na jačanje i konsolidaciju demokracije, vladavine prava, dobrog upravljanja, neovisnosti pravosuđa, borbe protiv korupcije te poštovanja različitosti i prava manjina, uključujući prava vjerskih skupina, pripadnika skupine LGBTI, prava osoba s invaliditetom te prava osoba koje pripadaju etničkim manjinama; naglašava da će izgradnja kapaciteta u nacionalnim institucijama, uključujući nacionalna vijeća, zajedno s podrškom civilnom društvu, skupinama i političkim strankama koje se zalažu za demokraciju, ojačati politički dijalog i pluralizam;

24. naglašava da su prava žena, rodna jednakost i pravo na nediskriminaciju temeljna prava i ključna načela vanjskog djelovanja EU-a; ističe važnost promicanja prava djece i mladih te rodne jednakosti, kao i ekonomskog i političkog osnaživanja žena, u cilju izgradnje uključivih, naprednih i stabilnih društava u susjedstvu EU-a;

25. smatra da se revidiranom europskom politikom susjedstva treba ojačati promicanje temeljnih sloboda u zemljama u okviru europske politike susjedstva poticanjem slobode izražavanja, udruživanja i mirnog okupljanja te slobode tiska i medija, kao prava koja omogućuju ostvarivanje gospodarskih, društvenih i kulturnih prava;

26. naglašava važnost razvijanja socijalne dimenzije europske politike susjedstva suradnjom s partnerima u borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti, poticanjem zapošljavanja i poštenog rasta, omogućivanjem zdravih radnih odnosa i poticanjem obrazovanja, dostojanstvenog rada, čime se također omogućuje hvatanje u koštac s temeljnim uzrocima neregularne migracije;

27. potvrđuje važnost kulturnog dijaloga između EU-a i susjednih zemalja u područjima kao što su sprečavanje sukoba i izgradnja mira, razvoj kreativnih industrija, jačanje slobode izražavanja, potpora socijalnom i gospodarskom razvoju, jačanje dijaloga s civilnim društvom te međukulturnog i međureligijskog dijaloga, kao i radi suočavanja s rastućom diskriminacijom i progonom manjina i vjerskih skupina; poziva na jačanje okvira kulturnih odnosa, čime se omogućuje razvoj programa mobilnosti, osposobljavanja i izgradnje kapaciteta te razmjena u području kulture i obrazovanja;

28. naglašava da je potrebno ojačati i promicati pristup koji se temelji na „partnerstvu s društvima”; poziva na definiranje zajedničkih interesa i ciljeva politike u okviru savjetovanja sa svim dionicima iz raznih društava, a ne samo s vlastima;

29. naglašava važnost razvoja uspješnog i aktivnog civilnog društva u postupcima transformacije i demokratizacije, uključujući socijalne partnere i poslovnu zajednicu; poziva na dodatnu potporu civilnim društvima, lokalnim malim i srednjim poduzećima i drugim nedržavnim akterima, s obzirom na to da su oni pokretači procesa reformi te poziva na uključiviji dijalog i partnerstvo među raznim akterima civilnog društva i sektorima u EU-u i susjednim državama u okviru europske politike susjedstva; naglašava važnost europskih poduzeća i njihovu ulogu u promicanju i širenju međunarodnih poslovnih standarda, uključujući korporativnu društvenu odgovornost;

Diferencijacija i uvjetovanost

30. poziva da se pri oblikovanju europske politike susjedstva primjeni fleksibilniji politički okvir koji se može prilagoditi postojećim različitostima partnerskih zemalja te na dosljednu provedbu „diferenciranog pristupa”; naglašava da bi diferencijacija trebala postojati između država europske politike susjedstva;

31. naglašava potrebu za primjenom djelotvornih uvjeta u pogledu procesa reformi te ističe da EU mora zauzeti dosljedniji pristup kada je riječ o njegovim stajalištima i uvjetima za dodjelu financijskih sredstava; naglašava da EU ne može ugroziti svoje temeljne vrijednosti i prava te bi trebao izbjegavati dvostruke standarde; naglašava da bi državama koje ostvaruju napredak u provođenju reformi koje vode do dugoročnih političkih, gospodarskih i društvenih promjena i nastoje ostvariti dublju političku suradnju s EU-om trebalo osigurati značajniju podršku EU-a te bi ih trebalo ocijeniti na temelju individualnih postignuća u tim postupcima reformi; naglašava važnost potpune primjene načela „više za više”;

32. naglašava da su sporazumi o pridruživanju najnapredniji, ali ne i posljednji korak u odnosima između EU-a i susjednih zemalja;

33. smatra da bi EU trebao pozvati nepovezane zemlje partnere da se uključe u sektorsku suradnju, uključujući mogućnost sklapanja novih ili jačanja postojećih sektorskih sporazuma, kao što je Energetska zajednica, koji bi tim zemljama omogućili integraciju u specifične sektorske dijelove jedinstvenog područja koje uključuje četiri temeljne slobode EU-a;

34. smatra da bi se u okviru europske politike susjedstva posebna pozornost trebala pridavati suradnji u području ekonomskog upravljanja te stabilnosti javnih financija tih država;

Aspekt sigurnosti

35. napominje da je očuvanje mira, sigurnosti i stabilnosti temeljno pitanje zemalja u okruženju te da se stanje sigurnosti brzo pogoršava; poziva na snažan aspekt sigurnosti u europskoj politici susjedstva, uz primjerene političke alate koji su do sada nažalost nedostajali; naglašava da se EU treba usredotočiti na poboljšanje učinkovitosti i djelotvornosti postojećih instrumenata za upravljanje kriznim situacijama kako bi mogao stvoriti kapacitete za proširenje spektra mjera za upravljanje kriznim situacijama; naglašava da sigurnost, stabilnost i razvoj idu ruku pod ruku i da je za rješavanje sigurnosnih pitanja i njihovih uzroka u regiji potreban sveobuhvatan pristup;

36. smatra da bi se stabilnost sahelo-saharskog pojasa trebala smatrati središtem nesigurnosti na sjeveru i jugu Afrike te da uzrok nestabilnosti te regije leži u udvostručavanju mreža trgovine oružjem, drogom i ljudima, čime se ugrožava stabilnost Europe;

37. poziva na bolju koordinaciju aktivnosti europske politike susjedstva i šire zajedničke vanjske i sigurnosne politike i zajedničke sigurnosne i obrambene politike te na jačanje poveznica između unutarnje i vanjske sigurnosti, razmatrajući različite aspekte sigurnosti država europske politike susjedstva i EU-a; ističe da je potrebna dosljednost i potpuna usklađenost između pregleda europske politike susjedstva i revizije Europske sigurnosne strategije;

38. naglašava potrebu za sveobuhvatnom političkom strategijom u skladu s međunarodnim pravom i obvezama, kao što je utvrđeno u Helsinškom završnom dokumentu iz 1975., koja se temelji na poštovanju ljudskih prava, prava manjina, temeljnih sloboda, neovisnosti, suverenosti i teritorijalne cjelovitosti država, nepovredivosti granica, jednakih prava i samoodređenja naroda te mirnom rješavanju sukoba; napominje da Organizacija za europsku sigurnost i suradnju (OESS), kao najveća regionalna organizacija odgovorna za sigurnost, u tom smislu može imati važnu ulogu te vjeruje da bi preuzimanjem uloge posrednika trebala dobiti novi poticaj; podržava pravo partnera na donošenje neovisnih i suverenih izbora o vanjskoj i sigurnosnoj politici, bez vanjskog pritiska i prisile;

39. poziva da se u revidiranoj politici pruži podrška zemljama partnerima u izgradnji pravih državnih struktura koje će se baviti pitanjima sigurnosti kao što su učinkovita policija, terorizam i organizirani kriminal, obavještajne službe i sigurnost, uključujući kibernetičku sigurnost, koje bi trebale biti razvijene u skladu s ljudskim pravima i koje bi trebao pratiti odgovarajući parlamentarni nadzor; naglašava da bi se EU trebao uključiti u područja kao što su reforma sigurnosnog sektora te, u situacijama nakon konflikta, u aktivnosti razoružanja, demobilizacije i ponovnog uključenja u društvo; poziva EU da se usredotoči na jačanje sposobnosti za graničnu kontrolu partnerskih zemalja; priznaje trajan doprinos koji su neke od tih zemalja već dale u tom području; poziva zemlje susjedstva da, kada je to potrebno, pridonesu misijama ZSOP-a; poziva EU na promicanje zajedničkih inicijativa susjednih zemalja u području sigurnosti kako bi mogle preuzeti više odgovornosti i ostvariti pozitivan doprinos sigurnosti svojih regija;

40. podsjeća države članice na obveze utvrđene zajedničkih stajalištem EU-a o izvozu oružja (944/2008), kojim se, između ostaloga, zahtijeva da države članice odbiju izdati dozvolu za izvoz za vojnu tehnologiju ili opremu bilo kojoj susjednoj zemlji za koju postoji jasna opasnost da se izvezena vojna tehnologija ili oprema mogu upotrebljavati za unutarnju represiju, ozbiljna kršenja međunarodnog humanitarnog prava, da se tom opremom mogu izazvati ili produljiti oružani sukobi ili pogoršati postojeće napetosti ili sukobi u zemlji krajnjeg odredišta ili da se oprema može koristiti za agresiju protiv druge zemlje ili za postavljanje teritorijalnih zahtjeva;

41. naglašava da je u okruženju EU-a potrebno aktivno promicati i pomagati mirnom rješavanju sukoba i promicati politike pomirenja nakon sukoba koristeći različite alate i instrumente na temelju dodane vrijednosti koju oni mogu donijeti; vjeruje da bi te mjere trebale uključivati rad posebnih predstavnika EU-a, programe za izgradnju povjerenja, obnovu dijaloga, posredovanje u promicanju međuljudskih kontakata te misije u sklopu ZSOP-a; poziva Visoku predstavnicu/potpredsjednicu Komisije i ESVD da razviju inovativne mjere i pristupe, uključujući strategije javne komunikacije i neformalna savjetovanja u cilju pružanja potpore dijalogu i pomirenju; napominje da delegacije Unije imaju ključnu ulogu za uspostavljanje mehanizama za rano upozoravanje stvaranjem mreža za sprečavanje s različitim organizacijama civilnog društva;

42. potvrđuje svoju potporu suverenosti, teritorijalnoj cjelovitosti i političkoj neovisnosti partnerskih zemalja; smatra da europska politika susjedstva treba pridonijeti i pružati potporu ovim načelima u praksi; ističe da zamrznuti ili dugotrajni sukobi otežavaju potpuni razvoj europske politike susjedstva; s tim u vezi žali što od pokretanja europske politike susjedstva nema napretka u rješavanju postojećih sukoba; podsjeća na svoje stajalište da okupacija područja partnerske zemlje predstavlja kršenje temeljnih načela i ciljeva europske politike susjedstva; naglašava potrebu za brzim i mirnim rješavanjem zamrznutih sukoba na temelju normi i načela međunarodnog prava; poziva potpredsjednicu Komisije/Visoku predstavnicu Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku na aktivniju ulogu i da jasno da do znanja da je produbljivanje bilateralnih odnosa povezano s mirnim rješavanjem sukoba i poštovanjem međunarodnog prava; u tom smislu naglašava važnost primjene principijelne politike promicanja odgovornosti za kršenja ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava te u tom pogledu izbjegavanje dvostrukih standarda;

43. potiče EU da na regionalne sukobe primijeni duh i lekcije naučene iz povijesnog iskustva europske integracije s obzirom na to da se bilateralni problemi moraju rješavati mirno te da su dobrosusjedski odnosi i regionalna suradnja temeljni elementi europske politike susjedstva; u tom pogledu poziva na uključenje građana i angažiranje javnih aktera u horizontalna partnerstva i povezivanje s odgovarajućim akterima u Uniji te suradnju s društvom i mlađom generacijom kao čimbenikom promjena;

Poticanje regionalne integracije

44. naglašava važnost regionalne dimenzije europske politike susjedstva i potrebu da se regionalnim programima suradnje promiče i doprinosi regionalnim sinergijama i integraciji; ističe da je za postizanje stabilnosti i blagostanja u europskom susjedstvu potrebna jača gospodarska suradnja država europske politike susjedstva;

45. u tom pogledu poziva na dopunjavanje bilateralnih odnosa EU-a s državama europske politike susjedstva njezinom multilateralnom dimenzijom, i to povećanjem broja aktivnosti i inicijativa u tom kontekstu, uz pružanje posebne pozornosti jačanju prekograničnih projekata i programa međuljudskih kontakata, razvoju poticaja za regionalnu suradnju i daljnjem jačanju aktivnog dijaloga s civilnim društvom; smatra da buduća europska politika susjedstva treba omogućiti uključivu regionalnu platformu za raspravu o pitanjima ljudskih prava, u skladu s temeljnim načelima europske politike susjedstva;

46. poziva na sustavne procjene učinka trgovinskih sporazuma i financijske potpore EU-a programima i projektima u okviru europske politike susjedstva na ljudska prava, uključujući rodne perspektive;

47. poziva da se u revidiranoj politici ojačaju postojeće platforme za suradnju, prvenstveno Unija za Mediteran i Istočno partnerstvo, radi daljnjeg pružanja podrške regionalnoj integraciji kada su prioriteti partnera slični za određeno područje politike, rješavanja određenih subregionalnih pitanja kao što su mobilnost, energija ili sigurnost te kako bi se partneri približili u pogledu gospodarskih normi i zakonodavstva; vjeruje da bi multilateralne strukture europske politike susjedstva trebalo konsolidirati i razvijati na način koji je više strateški;

48. naglašava važnu ulogu multilateralnih skupština kao što su Euronest i Parlamentarna skupština Unije za Mediteran kao foruma za politički dijalog i alata za preuzimanje odgovornosti za politiku susjedstva te ih snažno potiče da na primjeren i učinkovit način pojačaju svoj angažman;

49. naglašava dodanu vrijednost parlamentarne demokracije i redovnih dvostranih međuparlamentarnih sastanaka koje EP održava s odgovarajućim akterima u susjedstvu kao alata za razmjenu iskustava i procjenu statusa odnosa pojedine zemlje s EU-om; potiče nacionalne parlamente država članica da održavaju svoje dvostrane međuparlamentarne sastanke u okviru europske politike susjedstva radi jamčenja dosljednog pristupa;

50. naglašava važnost Konferencije lokalnih i regionalnih vlasti za istočno partnerstvo (CORLEAP) i Euro-mediteranske skupštine regionalnih i lokalnih vlasti (ARLEM) koje lokalnim i regionalnim predstavnicima omogućuju razvoj dijaloga s institucijama Unije i razvoj gospodarske, društvene te lokalne i teritorijalne suradnje;

51. naglašava da se razvojem platforma civilnog društva kao što su Forum civilnog društva Istočnog partnerstva i južnog susjedstva jača sudjelovanje različitih interesnih skupina koje potiču demokratizaciju i gospodarske reforme u susjedstvu;

Susjedi susjeda

52. naglašava da je potrebno stvoriti snažna partnerstva sa zemljama u susjedstvu; naglašava da je važno osigurati da je europska politika susjedstva dio šire vanjske politike EU-a te da se uzmu u obzir i drugi strateški igrači koji imaju utjecaj u okruženju, tzv. susjedi susjeda, kao i međunarodne i regionalne organizacije, između ostaloga rješavanjem pitanja od zajedničkog interesa, uključujući regionalnu i globalnu sigurnost, s pomoću postojećih bilateralnih okvira ili multilateralnih dijaloga, kada je to primjereno i potrebno;

53. naglašava da bi EU trebao objektivno razmotriti druge političke opcije s kojima se njegovi partneri suočavaju te kako stvoriti veze sa svojim susjedima na različitim razinama i kako pristupiti vanjskoj politici trećih zemalja u svom okruženju, pri čemu se mora zajamčiti da EU i njegovi suvereni partneri odlučuju o načinu na koji žele postupiti u pogledu svojih odnosa;

54. ponavlja svoje uvjerenje da odredbe o detaljnom i sveobuhvatnom području slobodne trgovine ne predstavljaju trgovinski izazov Ruskoj Federaciji te da se sporazumi o udruživanju ne trebaju smatrati preprekom dobrim odnosima istočnih partnera s bilo kojim susjedom;

55. poziva EU da razvije učinkovite mehanizme pružanja potpore partnerskim zemljama europske politike susjedstva koje nastoje ostvariti ambiciozne europske ciljeve te koje zbog toga trpe protumjere, trgovinsku prisilu i vojnu agresiju trećih zemalja; ponavlja da, iako europska politika susjedstva nije usmjerena protiv bilo kojega drugog strateškog aktera te odbija ideju geopolitičkog natjecanja nultog iznosa u susjedstvu, EU mora pružiti vjerodostojne obveze i čvrstu političku potporu partnerima koji žele postići veću sukladnost;

56. poziva EU da iskoristi znanje regionalnih organizacija u kojima su uključene i zemlje iz susjedstva kao što su Vijeće Europe, OESS, Afrička unija, odgovarajući regionalni uredi Ujedinjenih naroda i Liga arapskih država, te da ih aktivno uključi i surađuje s njima radi rješavanja regionalnih sukoba; podsjeća da je riječ o važnim forumima na kojima se partneri uključuju u provođenje reformi, rješavaju pitanja vezana za ljudska prava i regionalna pitanja, za koja trebaju preuzeti veću odgovornost, i pospješuje demokratizacija;

Politički ciljevi i alati

Raznolika ponuda: prioritetni sektori

57. poziva EU da zajedno s partnerima istraži i utvrdi prioritete za jaču suradnju i integraciju u različita politička područja kao što su gospodarski i ljudski razvoj, sprečavanje sukoba i katastrofa, infrastruktura i regionalni razvoj, okoliš, politike u području tržišnog natjecanja, MSP-ovi, migracije, sigurnost, energija i energetska učinkovitost, u cilju stvaranja područja blagostanja, stabilnosti i dobrosusjedskih odnosa;

58. smatra da bi cilj usklađenosti unutarnjih i vanjskih područja politika Europske unije, kao i bliska i rastuća poveznica između određenih unutarnjih i vanjskih pitanja, trebali postojati u novoj europskoj politici susjedstva;

59. smatra da bolja suradnja u području digitalnog jedinstvenog tržišta, potpora reformama e-uprave i otvorena vladina rješenja predstavljaju instrument za angažman građana;

60. naglašava važnost slobodnog kretanja ljudi te podržava jačanje mobilnosti unutar susjedstva u sigurnom i dobro uređenom okružju pojednostavljenjem i liberalizacijom viznog režima, posebno za studente, mlade, umjetnike i istraživače; poziva Komisiju da u suradnji s državama članicama ojača partnerstva za mobilnost sa zemljama u susjedstvu i razvije mogućnosti za programe cirkularne migracije kojima bi se otvorili sigurni i zakoniti putovi za migrante; poziva EU da napravi jasnu razliku između osoba koje traže azil zbog progona i nezakonitih imigranata koji dolaze iz gospodarskih razloga; osuđuje trgovanje ljudima, čije su najčešće žrtve žene, i naglašava važnost jačanja suradnje s partnerskim zemljama radi borbe protiv takve trgovine;

61. poziva Komisiju da u okviru promicanja programa osposobljavanja i obrazovanja te u okviru programa cirkularne migracije sa susjednim zemljama posveti pozornost mogućnostima rodne jednakosti radi postizanja većeg sudjelovanja žena u njihovim gospodarstvima;

62. naglašava da su nezaposlenost, posebno među mladima, nedostatak slobodnog pristupa informacijama, socijalna isključenost i siromaštvo te nedovoljna zaštita prava manjina, kao i niska razina političkog i socioekonomskog sudjelovanja žena, loše upravljanje i visoka razina korupcije temeljni uzroci nestabilnosti te zahtijeva angažman koji nije ograničen samo na detaljna i sveobuhvatna područja slobodne trgovine; napominje da mogućnost za trgovinske sporazume i sporazume o slobodnoj trgovini više nije dovoljno učinkovito sredstvo za jačanje našeg partnerstva sa susjednim zemljama, posebice onima na južnom Sredozemlju; naglašava manjak regionalne gospodarske suradnje između zemalja u susjedstvu EU-a i poziva na uspostavljanje subregionalnih inicijativa u svrhu povećanja trgovinske razmjene između tih zemalja;

63. naglašava važnost ulaganja u mlade, žene i u buduće vođe koristeći se u cijelosti stipendijama u okviru programa „Erasmus+" kako bi se poticala razmjena studenata i nastavnika između zemalja europske politike susjedstva i država članica EU-a, čime se nastoji oblikovati buduće vođe iz zemalja europske politike susjedstva i država članica EU-a, kao i radi daljnjeg promicanja akademskih i obrazovnih projekata koji su već dokazali svoju vrijednost na tom području, poput Europske visoke škole;

64. poziva Komisiju da istraži i državama europske politike susjedstva ponudi različite razine na kojima mogu sudjelovati, surađivati i uključiti se u njezine politike, programe i agencije kao što su EUROPOL, FRONTEX, upravljanje granicama, u područjima borbe protiv trgovine ljudima, gospodarskih i prekograničnih zločina, te Energetska zajednica koja kao uspješan sporazum za integraciju može imati veću ulogu u europskoj politici susjedstva; naglašava važnost energetske sigurnosti i uže suradnje u području energije između zemalja obuhvaćenih europskom politikom susjedstva radi postizanja zajedničkog cilja neprekinute opskrbe cjenovno prihvatljivom, održivom i čistom energijom; poziva na postupno otvaranje Energetske unije državama europske politike susjedstva; potiče Komisiju da promiče Budimpeštansku konvenciju o kibernetičkom kriminalu među zemljama obuhvaćenima europskom politikom susjedstva i pozove ih da se pridruže, ako to još nisu učinile;

65. smatra da bi snažan naglasak trebalo staviti na korištenje programima za tehničku pomoć kao što su TAIEX i Twinning te da bi partneri trebali biti uključeni u programe EU-a poput Erasmusa i Obzora 2020. jer oni doprinose dijeljenju znanja i osnivanju mreža na različitim razinama te predstavljaju temelj za stvaranje zajedničkog područja susjedstva;

66. smatra da se parlamentarna dimenzija politike mora osnažiti jačanjem učinkovitosti međuparlamentarnih sastanaka i zajedničkih parlamentarnih tijela na temelju sporazuma s EU-om te parlamentarnih skupština; u tom kontekstu pozdravlja novi pristup Parlamenta prema podršci parlamentarnoj demokraciji; naglašava ulogu koju parlamenti država obuhvaćenih europskom politikom susjedstva imaju u preuzimanju odgovornosti vlada i potiče jačanje njegovih sposobnosti nadzora; zahtijeva da se Europski parlament uključi u provedbu nove europske politike susjedstva i redovito informira i pita za savjet o njezinu napretku u partnerskim zemljama; smatra da europske političke stranke i skupine u nacionalnim parlamentima država članica i Europskom parlamentu mogu imati važnu ulogu i preuzeti ključnu odgovornost u pogledu promicanja političke kulture koja se temelji na punopravnim demokratskim institucijama, vladavini prava, višestranačkoj demokraciji i potpunom sudjelovanju žena u donošenju odluka;

67. naglašava da kako bi europska politika susjedstva bila uspješna, njome bi se također trebala jamčiti odgovornost država članica, između ostaloga proširivanjem vodećih inicijativa; stoga poziva Komisiju da ojača koordinaciju politike i zajedničku izradu programa financijske pomoći te da osigura mehanizme kojima će se poticati razmjena informacija između država članica i struktura EU-a o zemljama obuhvaćenima europskom politikom susjedstva te savjetovanje među državama članicama, struktura EU-a i susjednih zemalja; smatra da financijska i tehnička pomoć EU-a treba ovisiti o uspješnom postizanju opipljivih mjerila u postupku reforme na temelju kojih će se dodjeljivati daljnja potpora;

Ocjenjivanje i vidljivost

68. naglašava da bi se akcijski planovi, osnovani u bliskoj suradnji s vlastima partnerskih zemalja i uz savjetovanje organizacija civilnog društva, trebali usredotočiti na ograničeni broj stvarnih prioriteta koji se moraju provesti te da bi njihovu provedbu trebalo redovito ocjenjivati ili kada je to potrebno zbog promijenjenih okolnosti, s političkim mogućnostima o kojima bi se mogao postići zajednički dogovor; ističe važnost razvoja postupka savjetovanja s organizacijama civilnog društva u pogledu utvrđivanja mjerila;

69. naglašava da bi se izvješća o napretku trebala usredotočiti na provedbu prioriteta utvrđenih u akcijskim planovima i prikazivati razinu sudjelovanja zemlje partnera; ponavlja svoj zahtjev da se podaci iz izvješća sagledaju vodeći računa o nacionalnom kontekstu i uključujući trendove iz prijašnjih godina; smatra da bi sve glavne interesne skupine država europske politike susjedstva, uključujući civilno društvo, trebale biti istinski uključene te bi se trebale konzultirati prije izrade izvješća; smatra da ključni dokumenti, kao što su izvješća o napretku, trebaju biti lako dostupni na internetskim stranicama predmetne delegacije EU-a i prevedeni na lokalni jezik; poziva EU da primijeni kvalitativni način mjerenja stupnja napretka u partnerskim zemljama te da provede učinkovite mjere višestruke sukladnosti povezane s napretkom partnera u pogledu ljudskih prava, vladavine prava i demokracije;

70. smatra da bi trebalo pojačati vidljivost pomoći EU-a kako bi stanovnicima partnerskih zemalja i država članica pojasnile prednosti potpora EU-a; poziva Komisiju da izradi posebni mehanizam za pružanje humanitarne pomoći EU-a zemljama susjedstva koji bi se razlikovao od modela koji se upotrebljava za sve treće zemlje diljem svijeta te kojim bi se, među ostalim ciljevima, zajamčila visoka razina vidljivosti EU-a i njegovog političkog programa; naglašava važnost i potrebu za mehanizmom kojim bi se zajamčila transparentnost u pogledu financijske pomoći koju dodjeljuje EU;

71. poziva EU da poveća svoje kapacitete za suzbijanje dezinformacija i propagande protiv EU i njegovih država članica jer se njima želi narušiti njihovo jedinstvo i solidarnost; poziva EU da poveća svoju vidljivost kako bi jasno pokazao svoju potporu i angažman u partnerskim zemljama i u suradnji s njima; naglašava važnost promicanja objektivnog, neovisnog i nepristranog informiranja i slobode medija u zemljama istočnog partnerstva te potrebu za strateškom komunikacijom u susjedstvu, uključujući onu o vrijednostima i ciljevima EU-a, kroz razvoj sveobuhvatne, učinkovite i sustavne komunikacijske strategije u okviru revidirane politike;

72. poziva EU da poveća svoju prisutnost u partnerskim zemljama korištenjem više interaktivnih audiovizualnih metoda i društvenih medija na lokalnim jezicima kako bi mogao doprijeti do cijelog društva; poziva Komisiju da pripremi jasnu komunikacijsku strategiju za društva u zemljama europske politike susjedstva kako bi im objasnila prednosti sporazuma o pridruživanju, uključujući i prednosti područja produbljene i sveobuhvatne slobodne trgovine (DCFTA), kao instrumenta za modernizaciju njihovih političkih sustava i gospodarstava;

o

o o

73. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji te vladama i parlamentima država europske politike susjedstva, parlamentarnim skupštinama Euronesta i Unije za Mediteran, Ligi arapskih država, Afričkoj uniji, Vijeću Europe i OESS-u.

P8_TA(2015)0273

Usklađivanje određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu

Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o provedbi Direktive 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu (2014/2256(INI))

(2017/C 265/14)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir članke 4., 26., 34., 114., 118. i 167. Ugovora u funkcioniranju Europske unije (UFEU),

— uzimajući u obzir članak 27. Opće deklaracije o ljudskim pravima,

— uzimajući u obzir Sporazum o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva (TRIPS) iz 1994. godine,

— uzimajući u obzir Konvenciju UNESCO-a od 20. listopada 2005. o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja,

— uzimajući u obzir članke 11., 13., 14., 16., 17., 22. i 52. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,

— uzimajući u obzir Direktivu 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu ([1]),

— uzimajući u obzir Bernsku konvenciju za zaštitu književnih i umjetničkih djela te, izrijekom, test u tri koraka,

— uzimajući u obzir Ugovor o autorskom pravu Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo (WIPO) od 20. prosinca 1996.,

— uzimajući u obzir Ugovor WIPO-a o izvedbama i fonogramima od 20. prosinca 1996.,

— uzimajući u obzir Ugovor o audiovizualnim izvedbama, koji je WIPO usvojio 24. lipnja 2012. na Diplomatskoj konferenciji o zaštiti audiovizualnih izvedbi održanoj u Pekingu,

— uzimajući u obzir studiju o pravima intelektualnog vlasništva iz rujna 2013., koju su zajednički sastavili Europski patentni ured i Ured za usklađivanje na unutarnjem tržištu (OHIM), naslovljenu „Privredne grane koje se znatno koriste pravima intelektualnog vlasništva: doprinos ekonomskoj uspješnosti i zapošljavanju u Europskoj uniji”,

— uzimajući u obzir Ugovor iz Marakeša za olakšanje pristupa objavljenim djelima slijepim i slabovidnim osobama te osobama koje se iz nekog drugog razloga ne mogu služiti standardnim tiskom.

— uzimajući u obzir Direktivu 2014/26/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o kolektivnom ostvarivanju autorskog prava i srodnih prava te izdavanju odobrenja za više državnih područja za prava na internetsko korištenje glazbenih djela na unutarnjem tržištu ([2]),

— uzimajući u obzir Direktivu 2013/37/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o izmjeni Direktive 2003/98/EZ o ponovnoj uporabi informacija javnog sektora ([3]),

— uzimajući u obzir Direktivu 2012/28/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o određenim dozvoljenim korištenjima djela siročadi ([4]),

([1]) SL L 167, 22.6.2001., str. 10.
([2]) SL L 84, 20.3.2014., str. 72.
([3]) SL L 175, 27.6.2013., str. 1.
([4]) SL L 299, 27.10.2012., str. 5.

— uzimajući u obzir Direktivu 2006/116/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o trajanju zaštite autorskog prava i određenih srodnih prava ([1]),

— uzimajući u obzir Direktivu 2011/77/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 27. rujna 2011. o izmjeni Direktive 2006/116/EZ o trajanju zaštite autorskog prava i određenih srodnih prava ([2]),

— uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 93/83/EEZ od 27. rujna 1993. o koordinaciji određenih pravila s obzirom na autorsko pravo i srodna prava koja se odnose na satelitsko emitiranje i kabelsko reemitiranje ([3]),

— uzimajući u obzir Direktivu 2004/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o provedbi prava intelektualnog vlasništva ([4]),

— uzimajući u obzir Direktivu 2006/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o pravu iznajmljivanja i pravu posudbe te o određenim autorskom pravu srodnim pravima u području intelektualnog vlasništva ([5]), kojom se izmjenjuje Direktiva Vijeća 92/100/EEZ ([6]),

— uzimajući u obzir Direktivu 2001/84/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. rujna 2001. o pravu slijeđenja u korist autora izvornika umjetničkog djela ([7]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 27. veljače 2014. o pristojbama na privatno umnožavanje ([8]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. rujna 2013. o promicanju europskih kulturnih i kreativnih sektora kao izvora gospodarskog rasta i radnih mjesta ([9]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. rujna 2012. o mrežnoj distribuciji audiovizualnih djela u Europskoj uniji ([10]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 22. rujna 2010. o zaštiti prava intelektualnog vlasništva na unutarnjem tržištu ([11]),

— uzimajući u obzir javno savjetovanje o preispitivanju pravila EU-a o autorskim pravima koje je Komisija provela u razdoblju između 5. prosinca 2013. i 5. ožujka 2014.,

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. veljače 2012. o predstavci br. 0924/2011 koju je podnio Dan Pescod (britanski državljanin), u ime Europskog saveza slijepih/Kraljevskog državnog instituta za slijepe osobe (European Blind Union (EBU)/Royal National Institute of Blind People (RNIB)), o pristupu slijepih osoba knjigama i ostalim tiskanim proizvodima ([12]),

— uzimajući u obzir Zelenu knjigu Komisije o mrežnoj distribuciji audiovizualnih djela u Europskoj uniji: prilike i izazovi na putu prema jedinstvenom digitalnom tržištu (COM(2011)0427),

— uzimajući u obzir Zelenu knjigu Komisije pod nazivom „Autorsko pravo u gospodarstvu znanja” (COM(2008)0466),

— uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije naslovljenu „Jedinstveno tržište prava intelektualnog vlasništva: jačanje kreativnosti i inovacija kako bi se Europi omogućili gospodarski rast, kvalitetna radna mjesta te prvorazredni proizvodi i usluge” (COM(2011)0287),

---

([1]) SL L 372, 27.12.2006., str. 12.
([2]) SL L 265, 11.10.2011., str. 1.
([3]) SL L 248, 6.10.1993., str. 15.
([4]) SL L 157, 30.4.2004., str. 45.
([5]) SL L 376, 27.12.2006., str. 28.
([6]) SL L 346, 27.11.1992., str. 61.
([7]) SL L 272, 13.10.2001., str. 32.
([8]) Usvojeni tekstovi, P7_TA(2014)0179.
([9]) Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0368.
([10]) SL C 353 E, 3.12.2013., str. 64.
([11]) SL C 50 E, 21.2.2012., str. 48.
([12]) SL C 249 E, 30.8.2013., str. 49.

— uzimajući u obzir Memorandum o razumijevanju od 20. rujna 2011. u pogledu ključnih načela digitalizacije i osiguravanja raspoloživosti nedostupnih djela s ciljem olakšavanja digitalizacije i osiguravanja raspoloživosti knjiga i znanstveno-stručnih časopisa za europske knjižnice i slične ustanove,

— uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za pravna pitanja i mišljenja Odbora za industriju, istraživanje i energetiku i Odbora za unutarnje tržište i zaštitu potrošača (A8-0209/2015),

A. budući da je izmjena Direktive 2001/29/EZ ključna za poticanje kreativnosti i inovacija, kulturne raznolikosti, gospodarskog rasta, konkurentnosti, jedinstvenog digitalnog tržišta i pristupa znanju i informacijama, pri čemu se autorima književnih i umjetničkih djela istodobno osiguravaju dovoljno priznanje i zaštita njihovih prava;

B. budući da je u članku 167. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) navedeno da Europska unija doprinosi procvatu i raznolikosti kultura država članica, osobito umjetničkim i književnim stvaralaštvom;

C. budući da je svrha Direktive 2001/29/EZ o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu bila usvajanje zakonodavstva o autorskom i srodnim pravima kojim se u obzir uzima tehnološki napredak;

D. budući da je Direktivom 2001/29/EZ također obuhvaćen i niz obaveza EU-a u skladu s međunarodnim pravom, između i ostalog odredbama Bernske konvencije za zaštitu književnih i umjetničkih djela, Ugovorom o autorskom pravu WIPO-a i Ugovorom o izvedbama i fonogramima WIPO-a;

E. budući da Komisija i države članice znatno ulažu u digitalizaciju i internetski pristup bogatim zbirkama europskih institucija za kulturnu baštinu kako bi im građani mogli imati pristup bilo gdje i na bilo kojem uređaju;

F. budući da je europski kulturni i inovativni privredni sektor pokretač ekonomskog rasta i stvaranja radnih mjesta u EU-a i daje velik doprinos ekonomiji EU-a jer zapošljava više od 7 milijuna ljudi uz, prema posljednjim procjenama, udio od više od 4,2 % BDP-a EU-a, te budući da je otvaranje novih radnih mjesta u kulturnom sektoru nastavljeno i tijekom ekonomske krize 2008. – 2012. godine;

G. budući da zajednička studija Europskog patentnog ureda i OHIM-a pokazuje da privredne grane koje se znatno koriste pravima intelektualnog vlasništva sudjeluju u oko 39 % ukupne ekonomske aktivnosti EU-a u iznosu od oko 4 700 milijardi EUR godišnje, te osiguravaju, osim toga, 26 % izravnih radnih mjesta (odnosno njih 56 milijuna), uz posredno zapošljavanje koje iznosi dodatnih 9 % ukupnog broja radnih mjesta u EU-u;

H. budući da je digitalna revolucija sa sobom donijela nove tehnike i sredstva komunikacije i otvorila nove načine i oblike izražavanja koji su, iako dovode u pitanje već odavno ustaljeni trostrani odnos stvaralaca, kulturnih poduzetnika i korisnika, potaknuli pojavu ekonomije zasnovane na znanju koja stvara nova radna mjesta i pomaže poticanju kulture i inovacija;

I. budući da svaka politička inicijativa u vezi s jedinstvenim digitalnim tržištem mora biti u skladu s Poveljom Europske unije o temeljnim pravima, a posebno s njezinim člancima 11., 13., 14., 16., 17. i 22.;

J. budući da su kulturna i jezična raznolikost šire od nacionalnih granica jer se neki europski jezici govore u većem broju zemalja;

K. budući da se Poveljom o temeljnim pravima štite sloboda izražavanja, sloboda informiranja i sloboda umjetnosti i znanosti te jamče zaštita osobnih podataka i kulturne i jezične raznolikosti, pravo na vlasništvo i zaštita intelektualnog vlasništva, pravo na obrazovanje i sloboda poduzetništva;

L. budući da se pravo stvaralaca na zaštitu njihovih kreativnih djela mora nastaviti primjenjivati i u digitalnom dobu;

Četvrtak, 9. srpnja 2015.

M. budući da treba razmotriti mjere koje pridonose daljnjem razvoju kulturne razmjene i povećavaju pravnu sigurnost u sektoru; budući da je od stupanja na snagu Direktive 2001/29/EZ stvoren velik broj internetskih usluga i da potrošači nikada prije nisu imali pristup tako širokom broju kreativnih i kulturnih djela; budući da je korisnicima potreban pristup širokom rasponu raznolikog sadržaja visoke kvalitete;

N. budući da je usklađen i sustavan razvoj digitalne knjižnice Europeana, osnovane 2008. kao dio inicijative EU-a, učinio dostupnima djela iz knjižnica država članica;

O. budući da su kreativna djela jedan od glavnih izvora koji pokreću aktere digitalne ekonomije i informacijske ekonomije kao što su internetske tražilice, društveni mediji i platforme za sadržaje koje stvara korisnik, ali da se gotovo cjelokupna vrijednost stvorena kreativnim djelima prenosi na digitalne posrednike koji autore odbijaju isplatiti ili pregovaraju o ekstremno niskim razinama naknada;

P. budući da su Direktivom 2011/77/EU i Direktivom 2006/116/EZ harmonizirani uvjeti zaštite autorskih prava i srodnih prava uspostavom potpune harmonizacije razdoblja zaštite za svaki tip djela i svako srodno pravo u državama članicama;

Q. budući da su zakonodavna tijela EU-a dužna poticati stvaranje jasnog pravnog okvira za autorska prava i srodna prava koji će razumjeti svi dionici, posebno javnost, i kojim se osigurava pravna sigurnost;

R. budući da postoji komparativna prednost i sve veća moć niza internetskih posrednika kao i negativan utjecaj takve situacije na kreativni potencijal autora i na razvoj usluga koje nude ostali distributeri kreativnih djela;

S. budući da bi pri definiranju pravnog okvira za autorska prava i srodna prava trebalo uzeti u obzir potrebu poticanja inovativnih privrednih i komercijalnih modela koristeći se pritom prilikama koje pružaju nove tehnologije kako bi se poduzeća iz EU-a učinila konkurentnijima;

T. budući da je prioritet Komisije i središte njezina programa za 2014. – 2019. stvaranje rasta i radnih mjesta;

1. ističe da je autorsko pravo konkretno sredstvo da se osigura isplata naknada stvaraocima i financiranje kreativnih postupaka;

2. pozdravlja inicijativu Komisije da se savjetuje o autorskim pravima, što je privuklo veliku pozornost velikog broja dionika, između ostalog i iz kulturnog sektora i civilnog društva ([1]);

3. pozdravlja predanost Komisije da se tijekom novog mandata bavi daljnjim razvojem digitalne agende EU-a, što obuhvaća i pitanja povezana s autorskim pravima; pozdravlja program rada Komisije za 2015. jer se njime jamči izrada paketa o jedinstvenom digitalnom tržištu koji uključuje zakonodavni prijedlog s ciljem moderniziranja pravila o autorskim pravima kako bi bila primjerenija digitalnom dobu;

4. podsjeća da autorska i srodna prava štite i potiču razvoj i promidžbu novih proizvoda i usluga te stvaranje i iskorištavanje njihova kreativnog sadržaja te na taj način pridonose većoj konkurentnosti, zaposlenosti i rastu broja inovacija u većem broju privrednih sektora u EU-u;

5. ističe da su autorska prava učinkovita samo onoliko koliko su učinkovite provedbene mjere na snazi koje ih štite i da, kako bi se omogućio napredan i inovativan kreativni sektor, provedba zaštite autorskih prava mora biti dosljedna;

6. ističe da postojanje autorskih i srodnih prava nužno podrazumijeva teritorijalnost; naglašava da ne postoji proturječje između tog načela i mjera da se zajamči prenosivost sadržaja;

([1]) Europska komisija, DG MARKT, izvješće o odgovorima na javno savjetovanje o preispitivanju pravila EU-a o autorskim pravima, srpanj 2014.

7. ističe da bi bilo kakvom izmjenom Direktive 2001/29/EZ i dalje trebalo štititi pravo isplate pravične naknade nositeljima prava; poziva na ponovno potvrđivanje načela teritorijalnosti čime bi se svakoj državi članici zajamčila zaštita načela pravične naknade u okviru vlastite kulturne politike;

8. napominje da je broj djela zakonito dostupnih korisnicima povećan nakon primjene Direktive 2001/29/EZ; osim toga, napominje da prekogranični pristup raznim oblicima korištenja koji korisnicima nudi tehnološki napredak može iziskivati poboljšanja postojećeg pravnog okvira na temelju činjenica kako bi se dodatno razvila zakonita ponuda raznih kulturnih i kreativnih sadržaja na internetu radi omogućavanja pristupa europskoj kulturnoj raznolikosti;

9. podsjeća da se potrošačima prečesto zbog geografskih razloga uskraćuje pristup određenim sadržajnim uslugama, što je u suprotnosti s ciljem provedbe četiriju sloboda unutarnjeg tržišta koji je utvrđen u Direktivi 2001/29/EZ; stoga apelira na Komisiju da predloži primjerena rješenja za bolju prekograničnu dostupnost usluga i sadržaja zaštićenog autorskim pravom za potrošače;

10. smatra da se iz pristupa usvojenog u Direktivi 2014/26/EU o kolektivnom ostvarivanju autorskog prava mogu izvući pouke za ostale vrste sadržaja, ali da se pitanja u vezi s prenosivošću i geografskim blokiranjem ne mogu riješiti jedinstveno i sveobuhvatno za sve slučajeve, već mogu iziskivati više raznih intervencija, i regulatornih i tržišnih;

11. ističe da je kreativna proizvodnja Europske unije jedan od njezinih najbogatijih izvora te da bi oni koji u tome žele uživati trebali imati mogućnost to i platiti, čak i onda kada se prodaje samo u drugoj državi članici;

12. skreće pozornost na činjenicu da je izdavanje odobrenja za više državnih područja, kao što je predviđeno Direktivom 2014/26/EU o kolektivnom ostvarivanju autorskog prava, jedna od opcija kad radio-televizijske stanice traže emitiranje na cjelokupnom teritoriju Europe;

13. ističe da financiranje, proizvodnja i koprodukcija filmova i televizijskog sadržaja u velikoj mjeri ovisi o ekskluzivnom izdavanju odobrenja za pojedino državno područje koje se daje lokalnim distributerima na nizu platformi, što odražava kulturne posebnosti raznih europskih tržišta; s obzirom na to, ističe da mogućnost, u skladu s načelom slobode ugovaranja, odabira opsega teritorijalne pokrivenosti i tipa platforme za distribuciju potiče ulaganje u filmove i televizijske sadržaje koji potiču kulturnu raznolikost; poziva Komisiju da zajamči da će svakoj inicijativi za modernizaciju autorskog prava prethoditi sveobuhvatna studija o njezinu vjerojatnom utjecaju na proizvodnju, financiranje i distribuciju filmova i televizijskog sadržaja te na kulturnu raznolikost;

14. ističe da praksa geografskog blokiranja u sektoru ne bi smjela spriječiti kulturne manjine koje žive u državama članicama EU-a da pristupaju postojećim besplatnim i plaćenim sadržajima ili uslugama na svom jeziku;

15. podupire inicijative čiji je cilj povećanje prenosivosti, unutar EU-a, internetskih usluga zakonito pribavljenih sadržaja koji su zakonito stavljeni na tržište, ali uz puno poštovanje autorskih prava i interesa nositelja prava;

16. podsjeća da su europska kulturna tržišta heterogena zbog europske kulturne i jezične raznolikosti; napominje da bi tu raznolikost trebalo smatrati prednošću, a ne preprekom za jedinstveno tržište;

17. svjestan je važnosti odobrenja za pojedina područja u EU-u, osobito u pogledu audiovizualne i filmske produkcije koja se prvenstveno zasniva na sustavima kojima organizacije za radiodifuziju sadržaje unaprijed kupuju ili financiraju;

18. sa zabrinutošću primjećuje sve veći broj ilegalnih internetskih usluga i sve više slučajeva piratstva i, u širem smislu, povreda prava intelektualnog vlasništva, što je trend koji je ozbiljna prijetnja ekonomijama država članica i kreativnosti u EU-u;

19. ističe da bi se svaka reforma okvira za autorska prava trebala temeljiti na visokoj razini zaštite jer su prava ključna za intelektualno stvaralaštvo i osiguravaju stabilnu, jasnu i fleksibilnu pravnu osnovu koja jača ulaganja i rast u kreativni i kulturni sektor uklanjajući pritom pravnu nesigurnost i nedosljednost koje negativno utječu na funkcioniranje unutarnjeg tržišta;

20. naglašava da paralelno s važnom zadaćom širenja operativnih struktura jedinstvenog digitalnog tržišta treba poduzeti i korake da se zajamči daljnje dobro funkcioniranje jedinstvenog analognog tržišta;

21. ističe da privredne grane koje se znatno koriste autorskim pravima zapošljavaju više od sedam milijuna ljudi u Europskoj uniji; stoga traži od Komisije da zajamči da će, u skladu s načelom boljeg donošenja propisa, svakoj zakonodavnoj inicijativi za modernizaciju autorskih prava prethoditi iscrpna ocjena *ex ante* njezina utjecaja u pogledu rasta i radnih mjesta te njezinih potencijalnih troškova i koristi;

22. ističe da svaka izmjena zakonodavstva Europske unije o autorskim pravima mora biti ispravno usmjerena i mora se temeljiti na vjerodostojnim podacima s ciljem osiguravanja daljnjeg razvoja europskih kreativnih privrednih grana;

23. prepoznaje da su poslovne aktivnosti u okviru kojih dolazi do kršenja autorskih prava ozbiljna prijetnja funkcioniranju jedinstvenog digitalnog tržišta i razvoju zakonite ponude raznolikih kulturnih i kreativnih sadržaja na internetu;

24. smatra neophodnim jačanje položaja autora i stvaralaca i povećanje naknada koje oni dobivaju za digitalnu distribuciju i upotrebu svojih djela;

Isključiva prava

25. priznaje da je nužno da autori i umjetnici izvođači mogu dobiti pravnu zaštitu za svoj stvaralački i umjetnički rad; priznaje da je širenje kulture i znanja u javnom interesu; priznaje ulogu producenata i umjetnika izdavača u plasiranju djela na tržište i potrebu za pravednom i odgovarajućom naknadom za sve kategorije nositelja prava; poziva na poboljšavanje ugovornog položaja autora i umjetnika izvođača u odnosu na druge nositelje prava i posrednike, posebno uzimanjem u obzir razumnog razdoblja za uporabu prava koja autori prenesu na treće strane, nakon kojeg ona prestaju važiti, s obzirom na to da ugovorne razmjene može karakterizirati neravnoteža moći; u tom pogledu ističe važnost ugovorne slobode;

26. napominje da je razmjerna zaštita autorskih prava i ostalog zaštićenog materijala od iznimne važnosti, između ostalog i s kulturnog gledišta, te da je u skladu s člankom 167. UFEU-a Unija u svojim aktivnostima obvezna u obzir uzeti kulturne aspekte;

27. naglašava da autori i umjetnici izvođači moraju primiti pravdenu naknadu za svoja djela i u digitalnom i u analognom okruženju;

28. poziva Komisiju da ocijeni ciljane i prikladne mjere kako bi se poboljšala pravna sigurnost u skladu s ciljem Komisije o poboljšanju regulative; poziva Komisiju da prouči utjecaj jedinstvenog europskog autorskog prava na poslove i inovacije, interese autora, umjetnika izvođača i ostalih nositelja prava te na promicanje pristupa potrošača regionalnoj kulturnoj raznolikosti;

29. ističe da su u krhkom ekosustavu u okviru kojeg se proizvodi i financira kreativno stvaralaštvo isključiva prava i ugovorna sloboda ključne sastavnice jer se njima omogućava poboljšana podjela rizika, raznim akterima pruža se mogućnost uključivanja u zajedničke projekte namijenjene kulturno raznolikoj publici te se podupire inicijativa ulaganja u proizvodnju sadržaja na stručnoj razini;

30. preporuča da bi zakonodavac EU-a u cilju zaštite javnog interesa uz istovremeno pružanje zaštite osobnih podataka trebao razmotriti kako nadalje umanjiti prepreke ponovnoj upotrebi podataka iz javnog sektora; napominje da bi se takva prilagodba zakonodavstva trebala ostvariti uz puno poštovanje Direktive 2013/37/EU, načela u pozadini sustava zaštite autorskih prava i relevantne sudske prakse Suda Europske unije;

31. poziva Komisiju da zajamči pružanje učinkovite zaštite djela koja su javno dobro i koja po definiciji nisu zaštićena autorskim pravom; stoga potiče Komisiju da razjasni da se jednom kad djelo postane javno dobro svaka digitalizacija djela koja nije novo transformativno djelo smatra javnim dobrom; također poziva Komisiju da ispita može li se nositeljima prava dati pravo da svoja djela, u cijelosti ili djelomično, prenesu u javno dobro;

32. poziva Komisiju na daljnju harmonizaciju pojma zaštite autorskih prava, suzdržavajući se od proširenja pojma zaštite, u skladu s međunarodnim normama Bernske konvencije; poziva države članice na usklađeno dovršenje prenošenja i provedbe direktiva 2006/116/EZ i 2011/77/EU;

Iznimke i ograničenja

33. poziva zakonodavca EU-a da i dalje ostane vjeran cilju iz Direktive 2001/29/EZ koji se odnosi na pružanje adekvatne zaštite autorskih prava i srodnih prava kao jednog od najvažnijih načina jamčenja europske kulturne kreativnosti te na osiguravanje pravedne ravnoteže između različitih kategorija nositelja prava i korisnika zaštićenog materijala, kao i između različitih kategorija nositelja prava; nadalje naglašava da bi se svakom zakonodavnom promjenom u ovom području osobama s invaliditetom trebao osigurati pristup svim oblicima djela i usluga koja su zaštićena autorskim pravom i srodnim pravima;

34. naglašava da autorsko i srodna prava predstavljaju pravni okvir za europsku kulturnu i kreativnu industriju te sektor obrazovanja i istraživanja, ali i za sektor koji ostvaruje korist od iznimki i ograničenja tih prava, te da čine osnovu za aktivnost tih sektora i zapošljavanje;

35. napominje da se iznimke i ograničenja moraju primijeniti na takav način da se njima u obzir uzme svrha u koju su osmišljene te odgovarajuće posebne karakteristike digitalnog i analognog okruženja, uz istovremeno održavanje ravnoteže između interesa nositelja prava i interesa javnosti; stoga poziva Komisiju da razmotri mogućnost revizije nekih postojećih iznimaka i ograničenja u cilju njihove bolje prilagodbe digitalnom okruženju, uzimajući u obzir trenutačne pomake u digitalnom okruženju i potrebu za konkurentnošću;

36. ističe kako je važno da iznimke i ograničenja budu dostupne osobama s invaliditetom; u tom pogledu napominje zaključke Ugovora iz Marakeša kojim će se slabovidnim osobama olakšati pristup knjigama te podupire njegovu što skoriju ratifikaciju ne stavljajući reviziju pravnog okvira EU-a kao preduvjet za njezino ostvarenje; smatra da je Ugovor korak unaprijed, no da preostaje još mnogo posla kako bi se osobama s različitim oblicima invaliditeta otvorio pristup sadržaju;

37. ističe važnost europske kulturne raznolikosti te napominje da bi razlike u provođenju iznimaka u državama članicama mogle biti izazov za funkcioniranje unutarnjeg tržišta u pogledu razvitka prekograničnih aktivnosti, sveopće konkurentnosti EU-a i inovacija te dovesti do pravne nesigurnosti za autore i korisnike; stoga smatra da bi bolje bilo da određene iznimke i ograničenja budu uređena prema usklađenijim pravilima; međutim, napominje da bi razlike mogle biti opravdane ako bi se njima državama članicama dopustilo da donose zakone u skladu sa specifičnim kulturnim i gospodarskim interesima te u skladu s načelima proporcionalnosti i supsidijarnosti;

38. poziva Komisiju da ispita primjenu minimalnih normi koji se odnose na iznimke i ograničenja te nadalje da zajamči ispravnu provedbu iznimaka i ograničenja iz Direktive 2001/29/EZ, jednak pristup prekograničnoj kulturnoj raznolikosti unutar unutarnjeg tržišta te da poboljša pravnu sigurnost;

39. smatra da je potrebno donijeti strože iznimke za institucije od javnog interesa, kao što su knjižnice, muzeji i arhivi, u cilju promicanja šireg pristupa kulturnom nasljeđu, uključujući i preko internetskih platformi;

40. poziva Komisiju da pomno razmotri zaštitu temeljnih prava, posebno u svrhu borbe protiv diskriminacije ili zaštite slobode tiska; u tom kontekstu podsjeća na to da bi u slučaju tih iznimaka trebalo pružiti odgovarajuće naknade;

41. podsjeća na važnost malih i srednjih poduzeća (MSP) u kulturnim i kreativnim industrijama u pogledu otvaranja novih radnih mjesta i ostvarenja rasta u EU-u; ističe da većina MSP-ova u kulturnim i kreativnim industrijama iskorištava fleksibilnost pravila o zaštiti autorskih prava kako bi proizvodila kulturna i kreativna djela, ulagala u njih ili ih distribuirala, ali i razvila inovativna rješenja koja bi korisnicima omogućila internetski pristup kreativnim djelima prilagođenima prioritetima i posebnostima lokalnih tržišta;

42. sa zanimanjem primjećuje pojavu novih oblika uporabe djela na digitalnim mrežama, posebno transformativne načine uporabe, te ističe potrebu za razmatranjem rješenja kojima bi se pomirilo učinkovitu zaštitu, kojom bi također bila omogućena prikladna i pravedna naknada za autore, i javni interes za pristup kulturnim dobrima i znanju;

43. ističe da bi se tamo gdje se iznimka ili ograničenje već primjenjuje koliko god da je to moguće trebali u skladu s postojećom iznimkom ili ograničenjem osmisliti novi oblici uporabe sadržaja, omogućeni tehnološkim napretkom ili novim oblicima uporabe tehnologije, pod uvjetom da je novi oblik uporabe sličan postojećem, kako bi se poboljšala pravna sigurnost – to bi ovisilo o testu u tri koraka; priznaje da bi se takvom fleksibilnosti u interpretaciji iznimaka i ograničenja mogla omogućiti prilagodba predmetnih iznimaka i ograničenja različitim nacionalnim okolnostima i socijalnim potrebama;

44. ističe potrebu za jamčenjem tehnološke neutralnosti i buduće usklađenosti iznimaka i ograničenja uzimajući u obzir učinke medijske konvergencije, istovremeno služeći javnom interesu pružanjem potpore inicijativama stvaranja, financiranja i distribuiranja novih djela i njihovim stavljanjem na raspolaganje javnosti na nove, inovativne i izvanredne načine;

45. predlaže reviziju odgovornosti pružatelja usluga i posrednika kako bi se razjasnio njihov pravni status i odgovornost u odnosu na zaštitu autorskih prava, zajamčilo odgovarajuće ispitivanje svih relevantnih činitelja tijekom stvaralačkog procesa i lanca opskrbe te osigurala pravedna nakanda za autore i nositelje prava u EU-u;

46. ustraje u tome da je razvoj digitalnog tržišta nemoguć bez istovremenog razvitka kreativnih i kulturnih industrija;

47. ističe važnost iznimke u slučajevima karikature, parodije i pastiša kao čimbenika živosti demokratske rasprave; vjeruje da bi se iznimkom trebala postići ravnoteža između interesa i prava autora i originalnih likova te slobode izražavanja korisnika zaštićenog djela koji se oslanja na iznimku karikature, parodije i pastiša;

48. ističe potrebu za ispravnim pristupom automatskim analitičkim tehnikama namijenjenima za tekst i podatke (npr. „rudarenje tekstom i podacima" ili „rudarenje sadržaja") u istraživačke svrhe, pod uvjetom da je dano odobrenje za čitanje djela;

49. ustraje u tome da je razvoj digitalnog tržišta usko povezan s razvojem kreativnih i kulturnih industrija te da se usporedno s njim mora i odvijati jer je to jedini način za ostvarenje trajnog prosperiteta;

50. napominje da je pravo na privatno vlasništvo jedan od temelja modernog društva; također napominje da je olakšavanje pristupa obrazovnim materijalima i kulturnim dobrima iznimno važno za razvoj društva utemeljenog na znanju te da zakonodavci to trebaju uzeti u obzir;

51. poziva na uspostavu iznimke u istraživačke i obrazovne svrhe kojom bi se obuhvatile ne samo obrazovne ustanove nego i akreditirane obrazovne ili istraživačke aktivnosti, uključujući mrežne i prekogranične aktivnosti povezane s obrazovnom ustanovom ili institucijom, prepoznate od strane nadležnih vlasti ili zakonodavstva ili koje se odvijaju u sklopu obrazovnog programa;

52. naglašava da se svaka iznimka ili ograničenje koje se uvede u sustav zaštite autorskih prava EU-a mora propisno opravdati valjanom i objektivnom ekonomskom i pravnom analizom;

53. prepoznaje važnost knjižnica u pogledu pristupa znanju i poziva Komisiju na procjenu donošenja iznimke kojom bi se *javnim i istraživačkim* knjižnicama omogućilo da u skladu sa zakonom internetskim ili knjižničnim mrežama javnosti u svrhu osobnog korištenja na određeni rok posuđuju djela u digitalnom obliku kako bi mogle učinkovito i na ažuriran način ispunjavati svoju dužnost od javnog interesa za širenjem znanja; preporuča da se autorima u skladu s nacionalnim teritorijalnim ograničenjima treba omogućiti pravedna naknada za elektroničku, kao i za fizičku posudbu njihovih knjiga;

54. poziva Komisiju na procjenu donošenja iznimke kojom bi se knjižnicama omogućila digitalizacija sadržaja u svrhe pretraživanja, kataloginiranja i arhiviranja;

55. ističe kako je važno uzeti u obzir zaključke brojnih eksperimenata koje je industrija knjiga poduzela u cilju uspostave pravednih, uravnoteženih i pouzdanim poslovnih modela;

56. napominje da su u nekim državama članicama uvedene zakonom propisane licence za sheme isplate naknada; ističe da je potrebno zajamčiti da akti koji su dopustivi u skladu s iznimkom takvi i ostanu; podsjeća na to da bi se naknada za uporabu iznimaka i ograničenja trebala razmatrati samo u slučajevima u kojima su akti koji su obuhvaćeni iznimkom nepovoljni za nositelja prava; također poziva Europski opservatorij za povrede prava intelektualnog vlasništva na provedbu potpune znanstvene procjene tih mjera država članica i njihova učinka na svakog pojedinog nositelja prava koji njima podliježe;

57. podsjeća na važnost iznimke za privatno umnožavanje koja ne bi morala biti tehnički ograničena uz pravedne naknade za autore; poziva Komisiju da na temelju znanstevnih dokaza analizira Rezoluciju Parlamenta od 27. veljače 2014. o pristojbama ([1]) na privatno umnožavanje i rezultate najnovijeg procesa posredovanja koji je provela Komisija ([2]) te valjanost postojećih mjera za pružanje pravedne naknade nositeljima prava za reprodukcije koje fizičke osobe naprave u cilju korištenja u privatne svrhe, posebno u pogledu mjera transparentnosti;

58. napominje da bi pristojbe na privatno umnožavanje trebalo biti uređno na način kojim bi se građane informiralo o stvarnom iznosu pristojbe, njezinoj svrsi i načinu korištenja;

59. naglašava da bi trebalo optimirati digitalne pristojbe i učiniti ih transparentnijima kako bi se zaštitila prava nositelja prava i potrošača između ostalog uzimajući u obzir Direktivu 2014/26/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. o kolektivnom ostvarivanju autorskog prava i srodnih prava te izdavanju odobrenja za više državnih područja za prava na internetsko korištenje glazbenih djela na unutarnjem tržištu;

60. ističe da je važno sustav zaštite autorskih prava učiniti jasnijim i transparentnijim korisnicima autorskih prava, posebno u pogledu sadržaja koji stvaraju korisnici i pristojbi za zaštitu autorskih prava u cilju podupiranja kreativnosti i daljnjeg razvoja internetskih platformi te kako bi se osigurala odgovarajuća naknada za nositelje autorskih prava;

61. napominje važnost članka 6. stavka 4. Direktive 2001/29/EZ te ističe da učinkovita provedba iznimaka i ograničenja te pristupa sadržaju koji ne podliježe zaštiti autorskih prava i srodnih prava ne bi trebala biti ograničena ugovorom ili ugovornim uvjetima;

62. poziva distributere da objave sve dostupne informacije u vezi s tehnološkim mjerama potrebnima za jamčenje interoperabilnosti njihova sadržaja;

63. ističe potrebu za promicanjem veće interoperabilnosti, osobito softvera i terminala, jer nedostatak interoperabilnosti koči inovacije, ograničava tržišno natjecanje u EU-u i šteti potrošaču; smatra da nedostatak interoperabilnosti rezultira dominacijom jednog proizvoda ili usluge na tržištu, čime se guši tržišno natjecanje i ograničavaju mogućnosti izbora za korisnike u EU-u;

64. ističe da brzi tempo kojim se na digitalnom tržištu ostvaruje tehnološki napredak iziskuje tehnološki neutralan zakonodavni okvir za zaštitu autorskih prava;

65. prepoznaje ulogu razmjerne i učinkovite provedbe u pružanju potpore autorima, nositeljima autorskih prava i potrošačima;

66. poziva Komisiju i zakonodavce EU-a da razmotre rješenja za preusmjeravanje vrijednosti sa sadržaja na usluge; ističe potrebu za prilagodbom definicije posrednika u aktualnom digitalnom okruženju;

67. naglašava da se potrošači često suočavaju s različitim ograničenjima te da u okviru autorskih prava vrlo često nedostaje pojam prava potrošača; poziva Komisiju da procijeni učinkovitost postojećeg zakonodavstva o autorskim pravima iz perspektive potrošača te da utvrdi skup jasnih i sveobuhvatnih prava potrošača;

o

o o

68. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji te parlamentima i vladama država članica.

([1]) Usvojeni tekstovi, P7_TA(2014)0179.

([2]) Kako je navedeno u preporukama Antónija Vitorina od 31. siječnja 2013. koje su proizišle iz posljednjih postupka posredovanja Komisije o pristojbama na privatno umnožavanje i reprodukciju.

Četvrtak, 9. srpnja 2015.

P8_TA(2015)0274

Ocjena rada Europske zaklade za demokraciju (EED)

Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o novom pristupu EU-a ljudskim pravima i demokraciji: ocjena rada Europske zaklade za demokraciju (EED) od njezina osnivanja (2014/2231(INI))

(2017/C 265/15)

European Parliament,

— uzimajući u obzir članke 2., 6., 8. i 21. Ugovora o Europskoj uniji,

— uzimajući u obzir svoju preporuku Vijeću od 29. ožujka 2012. o načinima mogućeg osnivanja Europske zaklade za demokraciju (EED) ([1]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 7. srpnja 2011. o vanjskoj politici EU-a kojom se podržava demokratizacija ([2]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. prosinca 2012. o strategiji digitalne slobode u vanjskoj politici EU-a ([3]),

— uzimajući u obzir godišnje izvješće EU-a o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2013. koje je Vijeće usvojilo 23. lipnja 2014.,

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. ožujka 2015. o godišnjem izvješću o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2013. godinu i politici Europske unije na tom području ([4]),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 236/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o utvrđivanju zajedničkih pravila i postupaka za provedbu instrumenata Unije za financiranje vanjskog djelovanja ([5]),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 235/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavi Instrumenta financiranja za demokraciju i ljudska prava širom svijeta ([6]),

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 18. svibnja 2009. pod naslovom „Podrška demokratskom upravljanju: ususret pojačanom okviru EU-a ([7]),

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 17. studenog 2009. o potpori demokraciji u vanjskim odnosima EU-a ([8]),

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 13. prosinca 2010. koji sadržavaju izvješće o napretku za 2010. i popis pilot-država ([9]),

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 20. lipnja 2011. o europskoj politici susjedstva ([10]),

([1]) SL C 257 E, 6.9.2013., str. 13.
([2]) SL C 33 E, 5.2.2013., str. 165.
([3]) Usvojeni tekstovi, P7_TA(2012)0470.
([4]) Usvojeni tekstovi, P8_TA(2015)0076.
([5]) SL L 77, 15.3.2014., str. 95.
([6]) SL L 77, 15.3.2014., str. 85.
([7]) http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=HR&f=ST%209908%202009%20INIT
([8]) http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/gena/111250.pdf (en)
([9]) http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/118433.pdf (en)
([10]) http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/122917.pdf (en)

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 1. prosinca 2011. o Europskoj zakladi za demokraciju ([1]),

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 25. lipnja 2012. o ljudskim pravima i demokraciji ([2]) te strateški okvir i akcijski plan EU-a o ljudskim pravima i demokraciji koji je Vijeće također donijelo 25. lipnja 2012. ([3]),

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 31. siječnja 2013. o podršci EU-a održivoj promjeni društava u tranziciji ([4]),

— uzimajući u obzir zajednički savjetodavni dokument Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i Europske komisije od 4. ožujka 2015. pod naslovom „Ususret novoj europskoj politici susjedstva" (JOIN(2015)0006),

— uzimajući u obzir pregled Službe za vanjsko djelovanje za 2013. ([5]),

— uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i Europske komisije od 25. svibnja 2011. pod nazivom „Novi odgovor na promjene u susjedstvu: pregled europske politike susjedstva" (COM(2011)0303),

— uzimajući u obzir pismo potpore osnivanju EED-a koje je 25. studenog 2011. poslano tadašnjem predsjedniku Europskog parlamenta Jerzyju Buzeku i tadašnjoj potpredsjednici Komisije/Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Catherine Ashton,

— uzimajući u obzir odluku Upravnog vijeća EED-a od 3. prosinca 2014. o ukidanju početnih zemljopisnih ograničenja EED-a,

— uzimajući u obzir članak 52. i članak 132. stavak 2. Poslovnika,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A8-0177/2015),

A. budući da su promicanje i podupiranje demokracije, vladavina prava te poštovanje univerzalnosti i nedjeljivosti ljudskih prava i temeljnih sloboda među ključnim ciljevima vanjske politike EU-a, kako je navedeno u članku 21. Ugovora o Europskoj uniji i u Povelji o temeljnim pravima Europske unije;

B. budući da EU smatra da je načelo vlasništva nad procesima izgradnje demokracije ključno za promicanje istinske demokratske kulture;

C. budući da je tijekom proteklih desetljeća veliki broj država članica uspješno okončao proces demokratske preobrazbe i pritom stekao bogato iskustvo u tom području koje bi moglo biti važno za djelovanje EED-a te koje se može i treba upotrijebiti na stručnoj i političkoj razini u radu EED-a;

D. budući da su događaji povezani s Arapskim proljećem i istočnim susjedstvom potaknuli preoblikovanje instrumenata politike EU-a za promicanje ljudskih prava i potpore demokraciji;

E. budući da se zbog toga što se autoritarni režimi koriste sve sofisticiranijim sredstvima, među ostalim i zakonodavstvom, za ograničavanje djelovanja nevladinih organizacija i prodemokratskih aktera, kao i korisnika sredstava EED-a, smanjuje prostor za odvijanje legitimnih aktivnosti civilnog društva i vanjsko financiranje organizacija civilnog društva u više zemalja u kojima EED djeluje;

([1]) http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/126505.pdf (en)
([2]) http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/131171.pdf (en)
([3]) http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/131181.pdf (en)
([4]) http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/135130.pdf (en)
([5]) http://eeas.europa.eu/library/publications/2013/3/2013_eeas_review_en.pdf

F. budući da su se zemlje u susjedstvu EU-a tijekom posljednjih godina suočile sa znatnim brojem političkih, sigurnosnih i ekonomskih izazova koji su izvršili ozbiljan pritisak na demokratske napore te poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda;

G. budući da je potrebno promicati objektivne i neovisne informacije i ojačati medijsko okruženje, uključujući ono na internetu i u društvenim medijima u zemljama unutar zemljopisnog djelokruga rada EED-a, štiteći slobodu tiska i izražavanja te boreći se protiv svih oblika društvene i političke cenzure; budući da je u tim zemljama također potrebno podupirati napore demokratizacije, uključujući jačanje vladavine prava i borbu protiv korupcije;

H. budući da osnivanje EED-a dopunjuje, zajedno s drugim programima EU-a kao što su Europski instrument za demokraciju i ljudska prava (EIDHR) i Instrument europske politike susjedstva za poticanje razvoja civilnog društva (ENP Civil Society Facility), tradicionalni pristup usmjeren na državu prijeko potrebnim uravnoteženijim i dugoročnijim pristupom usmjerenim na društvo u čijem je središtu izravna suradnja s pokretima organiziranima na lokalnoj i regionalnoj razini te demokratskim političkim akterima;

I. budući da procjena učinka aktivnosti promicanja demokracije, kao što je ona koju provodi EED, ostaje samo po sebi težak zadatak, osobito zbog nelinearne i dugoročne naravi političke preobrazbe u dotičnim zemljama i zbog često povjerljive prirode povezanih aktivnosti;

J. budući da su nove informacijske tehnologije i društveni mediji postali važni instrumenti u borbi za demokraciju te stoga trebaju imati istaknuto mjesto u okviru europskog programa promicanja demokracije;

K. budući da je do dana 30. lipnja 2015. EED financirao 186 inicijativa u ukupnom iznosu većem od 5,2 milijuna EUR u južnom susjedstvu i iznosu većem od 5,3 milijuna EUR u istočnom susjedstvu;

L. budući da EED ima koristi od jedinstvenog oblika sufinanciranja prema kojemu administrativni proračun EED-a pruža Komisija, dok se terenske aktivnosti financiraju doprinosima država članica i trećih zemalja;

Opća ocjena

1. pozdravlja do danas ostvarene rezultate u okviru EED-a s obzirom na trenutačno izazovno međunarodno okruženje te smatra da EED ispunjava svoj glavni cilj „promicanja i poticanja demokratizacije i ostvarenja duboke i održive demokracije u državama u političkoj tranziciji i društvima koja se bore za demokratizaciju” ([1]), među ostalim pružanjem podrške onima bez nje, što podrazumijeva borbu protiv korupcije, promicanje dijaloga u različitosti i nenasilju, poticanje društvenog i političkog sudjelovanja te zaštitu aktivista i novinara koji na lokalnoj razini ulažu najveće napore kako bi omogućili i ubrzali pokretanje demokratskog procesa, čineći pravdu dostupnijom;

2. sa zadovoljstvom primjećuje da EED, unatoč kratkom razdoblju djelovanja, ograničenim sredstvima i izazovima svojstvenim za procjenu učinka aktivnosti za potporu demokraciji, provodi preporuke Parlamenta i pruža dodanu vrijednost postojećoj demokratskoj potpori EU-a brzim i fleksibilnim financiranjem koje se temelji na potražnji i pristupu odozdo prema gore te koje se izravno pruža korisnicima na financijski učinkovit način i čime se dopunjuju druga sredstva EU-a, zahvaljujući manjem administrativnom opterećenju i jednostavnim postupcima koje je uspostavilo Upravno vijeće EED-a;

3. smatra da EED, u svojstvu instrumenta potpore demokraciji, pomaže u smanjenju i političkog i osobnog rizika;

4. naglašava svoju potpunu i trajnu potporu višestruko razgranatim naporima EU-a u potpori organizacijama civilnog društva, društvenim pokretima i aktivistima diljem svijeta; ponavlja da je važno da se izbjegne udvostručenje napora te da se i dalje jamči da se aktivnostima EED-a dopunjuju postojeći europski instrumenti vanjskog financiranja, posebno EIDHR i Instrument europskog susjedstva, s obzirom na to da se njima želi promicati demokratska načela i poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda u okruženju EU-a;

([1]) Članak 2. Statuta EED-a dostupan je na: https://www.democracyendowment.eu/about-eed/

5. pozdravlja dosljednu uključenost EED-a u korist slobode izražavanja i udruživanja, slobode medija, izgradnje i jačanja vladavine prava, borbe protiv korupcije, socijalnog i političkog pluralizma u svrhu podupiranja razvoja demokratskih režima i u istočnom i u južnom susjedstvu EU-a;

6. mišljenja je da su inicijative koje poduzima EED pokazale svoju jedinstvenu sposobnost prevladavanja ili rješavanja nedostataka u slučajevima kada je bilo nemoguće dobiti financijska sredstva od država članica EU-a ili od država koje nisu članice EU-a;

7. poziva EU i države članice da razviju holistički pristup za potporu političkoj tranziciji i demokratizaciji u trećim zemljama koji obuhvaća poštovanje ljudskih prava, promicanje pravde, transparentnost, odgovornost, pomirenje, vladavinu prava i jačanje demokratskih institucija, uključujući zakonodavna tijela;

Financiranje

8. poziva osnivače EED-a, posebno sve države članice EU-a i Komisiju, da doprinesu ili povećaju svoje doprinose EED-u, u skladu sa svojim preuzetim obvezama;

9. podsjeća na to da su se do 26. travnja 2015. sljedeće države svečano obvezale i dale svoj doprinos EED-u: Belgija, Bugarska, Češka, Danska, Estonija, Latvija, Litva, Luksemburg, Mađarska, Nizozemska, Njemačka, Poljska, Rumunjska, Slovačka, Španjolska, Švedska i Švicarska, dok preostalih 12 država članica to još nije učinilo;

10. naglašava da je radi održanja i daljnjeg poboljšanja učinkovitosti EED-a ključno zajamčiti dugoročno, dostatno, stabilno, transparentno i predvidljivo financiranje;

11. poziva potpredsjednicu Komisije/Visoku predstavnicu Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i povjerenika za europsku politiku susjedstva i pregovore o proširenju da za trajanja nedavno započete revizije politike europskog susjedstva razmotre dodanu vrijednost EED-a te načine na koje je moguće ostvariti održivo financiranje EED-a;

12. poziva Belgiju da barem ocijeni mogućnost djelomičnog ili potpunog povrata poreznih prihoda koje je primila od EED-a i njegovih djelatnika u obliku financiranja projekata EED-a; podsjeća da EED po belgijskom pravu djeluje kao privatna zaklada;

13. pozdravlja financijske doprinose sjevernih, srednjih i nekoliko južnih europskih država članica; poziva preostale južne države članice, među kojima neke održavaju osobito bliske povijesne, gospodarske ili kulturne veze s južnim susjedstvom, da ulože osobit napor u doprinošenju EED-u ili pružanjem sredstava ili upućivanjem nacionalnih stručnjaka;

14. pozdravlja financijske doprinose koje je EED primio od partnera EU-a kao što su Švicarska i Kanada; potiče druge države, posebno države Europskog udruženja slobodne trgovine, da podupru EED;

15. poziva sve donatore EED-a da zajamče potpunu autonomiju Izvršnog odbora EED-a pri odabiru korisnika potpore na temelju plana rada koji je odobrilo Upravno vijeće te poziva donatore na okončanje izdvajanja sredstava za pojedine zemlje ili projekte;

Ljudski resursi

16. poziva na to da se pojačane nadležnosti tajništva EED-a odraze u odgovarajućem osoblju koje bi mu pomoglo u izvršavanju novih zadaća;

17. potiče države članice da nakon iskazivanja interesa za upućivanje nacionalnih stručnjaka tajništvu EED-a poduzmu sljedeći korak;

Širenje zemljopisnog djelokruga rada EED-a i ravnoteža istoka i juga

18. pozdravlja ukidanje početnih zemljopisnih ograničenja EED-a koje je donijelo Upravno vijeće na sastanku 3. prosinca 2014.;

19. pohvaljuje EED za održavanje zemljopisne ravnoteže u financiranju projekata između istočnog i južnog susjedstva EU-a;

Bespovratna sredstva i korisnici

20. smatra ključnim da se dugoročno zajamči održivo financiranje za primatelje sredstava EED-a boljim usklađivanjem s drugim bilateralnim donatorima i europskim instrumentima za vanjsko financiranje, osobito EIDHR-om, koje bi – gdje je prikladno – moglo preuzeti srednjoročnu financijsku potporu „zrelih" korisnika potpore EED-a i u tu svrhu:

(a) poziva EED i Komisiju da uspostave kontaktnu skupinu u cilju pronalaženja najboljeg načina za prelazak korisnika potpore EED-a na financijsku potporu EIDHR-a te

(b) poziva Komisiju i Europsku službu za vanjsko djelovanje da iznesu konkretne prijedloge mehanizama za programsko sučelje i suradnju s EED-om kako bi se dugoročno zajamčili dosljednost i održivost;

21. poziva EED da uloži dodatne napore u zemljama u kojima je prostor za vanjsku potporu za civilno društvo ozbiljno ograničen ili u kojima je dodjela državnih sredstava diskriminirajuća te se sredstva dodjeljuju samo određenim organizacijama ili civilnim društvima; podupire nastojanja EED-a da istraži inovativne načine za pružanje potpore zagovaračima promjena u posebno teškim političkim okruženjima;

22. također snažno potiče Upravno vijeće da nastavi podupirati demokratske političke aktiviste i pružati sredstva za uključive političke procese; smatra da bi se EED trebao uključiti u nastajanje i konsolidaciju političkih stranaka s jasnom predanošću demokratskim načelima i podržati taj proces kad god je to moguće u partnerstvu s postojećim političkim zakladama;

23. pozdravlja smjernice EED-a za praćenje i ocjenu; naglašava, međutim, da bi te smjernice za provedbu trebale biti razmjerne veličini i obujmu ljudskih resursa EED-a;

24. potiče EED da nastavi ići korak u korak s novim tehnologijama uvrštavanjem tehnološke potpore u svoja bespovratna sredstva;

25. pozdravlja dodjeljivanje bespovratnih sredstava EED-a ukrajinskim akterima kao dobar primjer hitre potpore političkim i građanskim aktivistima koji su kasnije postali demokratski izabrani predstavnici; pozdravlja dodjeljivanje potpore EED-a svim prodemokratskim aktivistima uključenima u aktivnosti u susjedstvu EU-a, čime se namjerava održati razvoj konsolidiranih demokratskih režima;

26. pozdravlja dodjeljivanje bespovratnih sredstava EED-a aktivistima u nekim državama južnog susjedstva jer dokazuju dodanu vrijednost prodemokratskih aktivnosti EED-a u posebno neprijateljskim okruženjima;

27. snažno potiče EED da se dodatno usredotoči na skupine koje trpe društvenu isključenost ili političku marginalizaciju podupiranjem, među ostalim ženskih pokreta usmjerenih na jačanje ženskih prava i veću javnu uključenost žena, etničkih i jezičnih manjina, aktivista za ljudska prava pripadnika zajednice LGBTI, vjerskih manjina izloženih progonu i građanskih aktivista povezanih s vjerskim zajednicama, kao i pokreta na lokalnoj razini, osjetljivih ili novonastalih političkih pokreta, sindikata, blogera te aktivista novih medija;

28. poziva EED da razvije, kada i ako je relevantno, suradnju s građanskim aktivističkim skupinama povezanima s vjerskim zajednicama, uključujući vjerske manjine izložene progonu; podsjeća na činjenicu da je Crkva odigrala ključnu ulogu u suprotstavljanju komunističkim režimima i u procesu demokratske transformacije u srednjoj i istočnoj Europi;

29. potiče EED da pojača svoju potporu mladim vođama u usponu i novoizabranim predstavnicima i predstavnicama žena, mladih i manjina u zemljama u političkoj tranziciji;

30. poziva države članice da nastave s pružanjem financijske pomoći ruskom civilnom društvu i medijima preko EED-a; ističe da svi nedavni događaji, kao što su ograničenja nametnuta organizacijama civilnog društva, ugnjetavanje političke oporbe te agresivne ciljane kampanje dezinformiranja koje provode mediji koje kontrolira država, odaju dojam da služe svrsi namjernog stvaranja plodnog tla za ekstremnu, nacionalističku političku klimu koju odlikuju antidemokratska retorika, govor mržnje i represija;

Suradnja Parlamenta i EED-a

31. pozdravlja prvo predstavljanje godišnjeg izvješća o EED-u u Odboru za vanjske poslove, u skladu s člankom 8. stavkom 4. Statuta EED-a; ističe da je važno da se navedeni događaj odvija na godišnjoj osnovi te naglašava da je to dobra prilika za sagledavanje stanja i razvoja novih sinergija;

32. poziva na učinkovito povezivanje EED-a, Skupine za podršku demokraciji i koordinaciju izbora te mjerodavnih parlamentarnih odbora i stalnih izaslanstava; potiče svoje zastupnike da podrže EED i naglase njegovo djelovanje u relevantnim intervencijama i tijekom posjeta izaslanstava EP-a trećim zemljama, uključujući sastanke s korisnicima;

33. poziva na razvoj daljnje suradnje između EED-a, njegovih korisnika i mreže nagrade Saharov;

34. poziva EED da još više poboljša svoju suradnju s parlamentarnim Forumom mladih vođa;

Dosljednost politika i koordinacija

35. potiče i države članice i institucije EU-a da zajamče istinsku unutarnju i vanjsku dosljednost povezanu s nastojanjima u promicanju demokracije i priznanju uloge EED-a u tom pogledu;

36. potiče delegacije EU-a i diplomatske misije država članica u državama u kojima je EED aktivan da o potencijalnim korisnicima obavijeste EED te da potencijalne korisnike obavijeste o EED-u; također potiče djelatnike EED-a da blisko surađuju s mjerodavnim diplomatskim osobljem EU-a i država članica u vezi s potencijalnim korisnicima potpore koje EED ne može podupirati te da iskažu uzajamno poštovanje u pogledu osjetljivosti informacija i sigurnosti svih strana;

37. apelira na delegacije EU-a i diplomatska predstavništva država članica da strukturirano surađuju kako bi olakšali postupak podnošenja zahtjeva za vizu za korisnike sredstava EED-a koji su pozvani u Europsku uniju;

38. pozdravlja napore ESVD-a i Komisije da šire informacije povezane s EED-om među svojim osobljem, posebno u delegacijama EU-a;

39. poziva na održavanje trogodišnjeg sastanka Upravnog vijeća EED-a na ministarskoj razini na kojemu bi se raspravljalo o politici EU-a o potpori demokraciji i o budućim strateškim prioritetima EED-a;

Suradnja s drugim akterima u potpori demokracije

40. poziva EED da u skladu sa svojim statutom nastavi surađivati s organizacijama sa sjedištima u Europi kao što su Vijeće Europe, Međunarodni institut za demokraciju i pomoć pri izborima i Organizacija za europsku sigurnost i suradnju;

41. poziva EED da njeguje suradnju s glavnim akterima te međunarodnim, regionalnim i nacionalnim organizacijama koje su aktivne na polju promicanja demokracije i koje imaju sjedište u EU-u ili u zemljama u kojima EED djeluje;

42. potiče EED da utvrdi moguće načine suradnje s međunarodnim organizacijama civilnog društva, među ostalim, s Forumom civilnog društva Istočnog partnerstva i Zakladom Anna Lindh;

Daljnje preporuke

43. poziva EED da nastavi razvijati nove inovativne načine i instrumente promicanja demokracije, uključujući pomoć za političke aktere i aktiviste, te da razmjenjuje najbolje prakse kako bi se prilagodio sve prisutnijim ograničenjima u brojnim zemljama s autoritarnim režimima, s posebnim naglaskom na novim medijima i inicijativama na lokalnoj razini u tim zemljama; naglašava važnost razvijanja, u tom kontekstu, strategija svojstvenih pojedinoj zemlji;

44. poziva EED da u ime svojeg demokratskoga duha ima u sastavu svojeg Upravnog vijeća zastupljenost svih klubova zastupnika Europskog parlamenta, na temelju sustava D' Hondt;

45. pozdravlja izvještavanje javnosti o dosadašnjim postignućima EED-a i smatra da bi se daljnjim isticanjem jedinstvenosti i dodane vrijednosti EED-a te opširnim i redovitim komuniciranjem o temi povećala njegova sposobnost prikupljanja sredstava;

o

o o

46. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, Europskoj službi za vanjsko djelovanje, vladama i parlamentima država članica i Europskoj zakladi za demokraciju.

P8_TA(2015)0275

Stanje u Burundiju

Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o stanju u Burundiju (2015/2723(RSP))

(2017/C 265/16)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Burundiju,

— uzimajući u obzir Sporazum iz Cotonoua,

— uzimajući u obzir izjavu Vijeća sigurnosti UN-a od 10. travnja 2014. o stanju u Burundiju,

— uzimajući u obzir Sporazum iz Aruše o miru i pomirenju u Burundiju,

— uzimajući u obzir Ustav Burundija,

— uzimajući u obzir izjavu koju su 31. svibnja 2015. dali šefovi država Istočnoafričke zajednice u Dar es Salaamu, u Tanzaniji,

— uzimajući u obzir hitan poziv koji su 28. svibnja 2015. u Bujumburi sastavili nekadašnji burunđanski čelnici države, političkih stranaka i udruga civilnog društva,

— uzimajući u obzir odluke o stanju u Burundiju koje su donesene na sastanku na vrhu Afričke unije 13. lipnja 2015.,

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća o Burundiju od 22. lipnja 2015.,

— uzimajući u obzir izjavu potpredsjednice/Visoke predstavnice Federice Mogherini od 28. svibnja 2015. o obustavi misije EU-a za promatranje izbora u Burundiju i izjavu glasnogovornice potpredsjednice/Visoke predstavnice o stanju u Burundiju od 29. lipnja 2015.;

— uzimajući u obzir odluku Predsjedništva Zajedničke parlamentarne skupštine AKP-a i EU-a od 14. lipnja 2015. da zbog stanja u zemlji obustavi misiju te Skupštine za promatranje izbora u Burundiju,

— uzimajući u obzir Smjernice EU-a o borcima za ljudska prava i o slobodi izražavanja te zaključke Vijeća iz lipnja 2014. kojima se obvezuje na pojačani rad na području boraca za ljudska prava,

— uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima,

— uzimajući u obzir Afričku povelju o demokraciji, izborima i upravljanju (ACDEG),

— uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima,

— uzimajući u obzir Afričku povelju o ljudskim pravima i pravima naroda,

— uzimajući u obzir članak 123. stavke 2. i 4. Poslovnika,

A. budući da se člankom 96. Ustava Burundija i člankom 7.3 Sporazuma o miru i pomirenju iz Aruše određuje da predsjednik može odslužiti samo dva mandata, budući da je predsjednik Pierre Nkurunziza na vlasti od 2005. i ponovno je izabran 2010., na izborima koje je oporba bojkotirala nakon što je optužila vladu za zastrašivanje;

B. budući da je 26. travnja 2015. predsjednik Nkurunziza najavio da će se kandidirati za treći mandat, tvrdeći da na to ima pravo jer su ga prvi put izabrali zakonodavci, zbog čega je ponovno došlo do nemira u zemlji i čime je pokrenuo prosvjede u cijeloj zemlji i neuspjeli vojni udar u svibnju 2015.;

Četvrtak, 9. srpnja 2015.

C. budući da je nakon te objave, 14. svibnja 2015. uhićeno 17 časnika slijedom neuspjelog državnog udara kojem je na čelu bio bivši general bojnik Godefroid Niyombare koji je pobjegao iz zemlje, a posljedično je u nasilju i nizu granatiranja ubijeno više od 70 osoba;

D. budući da su dva viša člana Neovisne nacionalne izborne komisije (CENI) pobjegla iz države, a isto su napravili i viši sudac Ustavnog suda koji je bio zadužen za presudu o zakonitosti trećeg mandata predsjednika države te predsjednik Nacionalne skupštine, i svi su naveli da strahuju za svoju sigurnost; budući da je 25. lipnja 2015. potpredsjednik Burundija Gervais Rufyikiri također pobjegao iz zemlje nakon što je izrazio sumnju u vezi s predsjednikovim pravom na treći mandat;

E. budući da je policija koristila pretjeranu silu pri suzbijanju mirnih prosvjeda, što je rezultiralo gubitkom života; budući da su prema podacima policije između 26. travnja i 12. svibnja 2015. 892 osobe bile uhićene u vezi s prosvjedima, a da je potom 568 osoba pušteno na slobodu; budući da je 280 pritvorenika predano državnom odvjetništvu;

F. budući da se nasilje pogoršava djelovanjem paravojnih skupina koje su povezane s vlašću; budući da NVO-i i borci za ljudska prava osuđuju infiltraciju paravojnih snaga CNDD-FDD-a (Nacionalno vijeće za obranu demokracije – Snage za obranu demokracije) u policijske i vojne redove;

G. budući da su oporbene stranke i civilno društvo bojkotirali izbore navodeći kao razlog pristranu upotrebu državnih institucija, nasilje i zastrašivanje koje provodi paravojna skupina mladih CNDD-FDD-a (Imbonerakure), nedostatak povjerenja u Neovisnu nacionalnu izbornu komisiju Burundija (CENI) i strategije vlade kojima je cilj smanjiti uključivost izbornog postupka, među ostalim poteškoće za registraciju birača i revizija izbornih granica, što ide u prilog vladajućoj stranci; budući da je zbog situacije Katolička crkva u Burundiju morala opozvati svećenike koje je imenovala da pomognu organizirati izbore navodeći da „ne može podržati izbore koji su puni nedostataka”;

H. budući da vladajuća stranka u Burundiju bojkotira ponovno započinjanje posredovanja pod vodstvom posrednika UN-a Abdoulayea Bathilyja, od koga traže da podnese ostavku, i skupine za posredovanje čiji su članovi predstavnici UN-a, Afričke unije, Istočnoafričke zajednice (EAC) i Međunarodne konferencije o regiji Velikih jezera (ICGLR);

I. budući da međunarodna zajednica ima značajnu ulogu u regiji kao jamac Sporazuma iz Aruše i budući da institucije, kao što je Međunarodni kazneni sud, imaju veliku važnost u izvršavanju neovisnih istraga u pogledu nasilja i zločina u Burundiju;

J. budući da su parlamentarni izbori održani 29. lipnja 2015. unatoč tome što je međunarodna zajednica pozvala na njihovu odgodu i što su ih bojkotirali civilno društvo i oporba, a da se predsjednički izbori trebaju održati 15. srpnja 2015.;

K. budući da je 29. lipnja 2015. EU trajno povukao svoju misiju za promatranje izbora u Burundiju, smatrajući da održavanje parlamentarnih izbora bez ispunjenja minimalnih uvjeta kako bi se zajamčila njihova vjerodostojnost, transparentnost i uključivost može samo pogoršati krizu;

L. budući da su promatrači UN-a izjavili da je glasovanje 29. lipnja 2015. održano „u napetoj političkoj krizi i atmosferi raširenog straha i zastrašivanja u dijelovima zemlje” i stoga zaključili da „nisu postojali uvjeti za održavanje slobodnih, vjerodostojnih i uključivih izbora”;

M. budući da je izborni postupak i dalje ozbiljno narušen restrikcijama neovisnih medija, pretjeranom uporabom sile protiv prosvjednika, okruženjem u kojem se zastrašuje oporbene stranke i civilno društvo te nedostatkom povjerenja u izborna tijela, što je dovelo do odluke EU-a da obustavi svoju misiju promatranja izbora;

N. budući da su Istočnoafrička zajednica i Afrička unija izjavile da uvjeti za organiziranje izbora trenutačno nisu ispunjeni i da neće biti moguće ispuniti te uvjete u vremenskom okviru određenom u Ustavu Burundija;

O. budući da UN-ova agencija za izbjeglice, UNHCR, navodi da je oko 127 000 ljudi pobjeglo iz Burundija u susjedne države, što je dovelo do humanitarne krize u Demokratskoj Republici Kongo, Ruandi i Tanzaniji, u kojoj je prema izvješćima izbila kolera;

P. budući da političku zastoj u Burundiju te pogoršanje sigurnosne i gospodarske situacije imaju teške posljedice na stanovništvo i predstavljaju rizik za čitavu regiju, a Burundi je suočen s najvećom krizom od 12-godišnjeg etnički obilježenog civilnog rata koji je do 2005. prouzročio procijenjenih 300 000 žrtava;

Q. budući da su kao odgovor na prethodne rezolucije Europskog parlamenta, a osobito na njihova upućivanja na članak 96. Sporazuma iz Cotonoua, predstavnici EU-a inzistirali na potrebi za uključivim sudjelovanjem svih političkih snaga zemlje u izbornom postupku, u skladu s izbornim programom rada i Kodeksom ponašanja u izbornim pitanjima (*Code de bonne conduite en matière électorale*);

R. budući da je EU obustavio isplatu preostalog iznosa od 1,7 milijun eura Burundiju za pomoć u organiziranju izbora s obzirom na to da trenutno nisu zadovoljeni uvjeti neophodni za vjerodostojno i pravilno odvijanje izbornog postupka na miran, uključiv i transparentan način kojim se ne krše političke slobode, među ostalim i sloboda izražavanja;

S. budući da je Belgija također najavila obustavu izborne pomoći i odlučila zadržati polovicu od ukupno 4 milijuna eura koje je namijenila za izbore te se povukla iz dogovora o policijskoj suradnji vrijednog 5 milijuna eura koji je sufinancirala s Nizozemskom; budući da je Francuska također obustavila sigurnosnu suradnju s Burundijem, a i Njemačka je najavila obustavu svakog oblika bilateralne suradnje u koju je uključena vlada Burundija;

T. budući da je pravo na slobodu izražavanja zajamčeno Ustavom Burundija te međunarodnim i regionalnim ugovorima koje je Burundi ratificirao, da je također dio nacionalne strategije za dobro upravljanje i borbu protiv korupcije te je ključni uvjet za slobodne, poštene, transparentne i mirne izbore; međutim, budući da su mediji u potpunosti blokirani zbog zatvaranja privatnih radiotelevizijskih stanica sredinom svibnja, masovnog bježanja novinara i stalnih prijetnji onima koji su i dalje u Burundiju;

U. budući da EU znatno pridonosi godišnjem proračunu Burundija, od kojeg je otprilike pola dobiveno od međunarodne pomoći, a nedavno je Burundiju, kao jednoj od najsiromašnijih država na svijetu, iz Europskog razvojnog fonda za 2014. – 2020. dodijeljeno 432 milijuna eura, među ostalim za pomoć u unapređenju uprave i civilnog društva;

V. budući da sadašnje stanje utječe na gospodarski i društveni život građana Burundija; budući da je većina škola i sveučilišta zatvorena zbog nasilnih demonstracija u glavnom gradu Bujumburi, domaća valuta izgubila je vrijednost, povećala se stopa nezaposlenosti, a prihodi od poreza smanjili su se zbog zatvaranja trgovačkih centara i usporavanja trgovine sa susjednim državama;

1. izražava duboku zabrinutost zbog sve gore političke i humanitarne situacije u Burundiju i široj regiji; poziva na hitan prekid nasilja i političkog zastrašivanja oporbe te na razoružavanje svih oružanih skupina mladih povezanih s političkim strankama; izražava sućut žrtvama nasilja i onima koji su izgubili život te poziva na hitnu humanitarnu pomoć za one koji su bili prisiljeni pobjeći iz svojih domova;

2. osuđuje odluku burundanske vlade da nastavi postupak izbora unatoč tome što prevladava kritično političko i sigurnosno stanje i s obzirom na to da je izborni postupak bio ozbiljno narušen ograničenjima nametnutima neovisnim medijima, pretjeranom primjenom sile protiv prosvjednika, okružjem u kojem se zastrašuju oporbene stranke i civilno društvo te nedostatkom povjerenja u izborna tijela; poziva vlasti Burundija da odgode predsjedničke izbore planirane za 15. srpnja 2015. u skladu s pozivima Afričke unije i da sve dionike uključe u nastojanja za stvaranje uvjeta koji omogućuju miran, vjerodostojan, slobodan i pošten izborni postupak;

3. poziva sve koji su uključeni u izborni postupak, između ostalog tijela nadležna za organizaciju izbora i sigurnosne službe, da poštuju obveze preuzete Sporazumom iz Aruše, te podsjeća na to da je tim Sporazumom okončan građanski rat i da je on temelj Ustava Burundija; ističe važnost sporazumnog dogovora o izbornom kalendaru na temelju tehničke ocjene koju će provesti UN;

Četvrtak, 9. srpnja 2015.

4. još jednom naglašava da se trajno političko rješenje u interesu sigurnosti i demokracije za čitav narod Burundija može postići samo dijalogom i sporazumom, koji uključuje vladu Burundija, oporbu i civilno društvo u skladu sa Sporazumom iz Aruše i Ustavom Burundija; poziva sve dionike u Burundiju da ponovno pokrenu dijalog o svim područjima u kojima postoji neslaganje; stoga podržava napore posredovanja Afričke unije, Istočnoafričke zajednice i UN-a te je spreman pružiti podršku provođenju konkretnih mjera koje je nedavno najavila Afrička unija;

5. ponovno izražava podršku neprekidnim naporima Istočnoafričke zajednice i naglašava važnost mjera koje su dogovorene na sastancima na vrhu održanima u Dar es Salaamu 13. i 31. svibnja 2015., uključujući poziv na odgađanje izbora i trenutačan prekid nasilja, razoružanje skupina mladih povezanih s političkim strankama, pokretanje dijaloga među dionicima u Burundiju te obveza regije da neće samo promatrati stanje ako se ono pogorša, čime je postavljen okvir za političko i sporazumno rješenje krize;

6. podsjeća na to da je partnerstvo EU-a s Burundijem uređeno Sporazumom iz Cotonoua i da su sve strane obvezne poštovati i provesti uvjete Sporazuma, osobito poštovanje ljudskih prava; napominje da je Burundi također potpisao i ratificirao Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima i Afričku povelju o ljudskim pravima i pravima naroda te da stoga ima obvezu poštovati univerzalna ljudska prava i slobodu izražavanja; stoga poziva vladu Burundija da omogući održavanje istinske i otvorene političke rasprave bez zastrašivanja i da se suzdrži od zlouporabe sudstva u cilju isključivanja političkih rivala;

7. prima na znanje dijalog koji je održan između Europske unije i vlasti Burundija, u skladu s člankom 8. Sporazuma iz Cotonoua; smatra, međutim, da postoje stalna kršenja ključnih i temeljnih elemenata Sporazuma iz Cotonoua, osobito poštovanja temeljnih ljudskih i demokratskih načela te stoga poziva Komisiju da pokrene postupke iz članka 96. u cilju poduzimanja prikladnih mjera;

8. u tu svrhu također poziva Komisiju da pod hitno ponovno ocijeni pomoć EU-a u cilju njezinog preusmjeravanja i povećanja financijske potpore civilnom društvu i usredotočivanja na humanitarnu pomoć umjesto na potporu središnjem proračunu, imajući pritom na umu vrlo pohvalnu ulogu koju je vojska Burundija imala u misijama održavanja mira u Somaliji;

9. pridružuje se pozivu Odbora za vanjske poslove koji je 22. lipnja 2015. pozvao potpredsjednicu Komisije/Visoku predstavnicu Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da pripremi popis ciljanih restriktivnih mjera te zabrana izdavanja vize i putovanja protiv osoba odgovornih za nasilje, represiju i teška kršenja ljudskih prava te za one pojedince koji aktivno sprečavaju političko rješenje unutar okvira koji su predložile Afrička unija i Istočnoafrička zajednica, te također traži od potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da poduzme potrebne mjere za zamrzavanje sredstava svih tih pojedinaca u državama članicama EU-a;

10. izražava duboku zabrinutost zbog broja žrtava i broja slučajeva ozbiljnog kršenja ljudskih prava koji su zabilježeni od početka krize, posebno zbog zlostavljanja koja se pripisuju članovima Imbonerakurea; primjećuje zastrašivanje boraca za ljudska prava, političkih aktivista i novinara i rizike s kojima su oni suočeni te samovoljna uhićenja članova oporbene stranke; poziva na trenutačno i bezuvjetno puštanje na slobodu svih pojedinaca uhićenih zbog toga što su koristili svoje pravo na mirno okupljanje i izražavanje;

11. zahtijeva da se nasilje i zastrašivanje koje provodi Imbonerakure odmah okončaju; poziva CNDD-FDD da poduzme hitne mjere kako bi razoružao paravojnu skupinu mladih i spriječio da njezini članovi zastrašuju i napadaju protivnike te da zajamči da se odgovorne za ta nasilja privede pravdi; poziva na neovisnu međunarodnu istragu o navodima da CNDD-FDD naoružava i obučava svoj ogranak mladih; na sličan način potiče vođe oporbe da spriječe provedbu nasilja protiv njihovih protivnika;

12. ponavlja da odgovorni za teška kršenja ljudskih prava ne mogu ostati nekažnjeni te da se moraju smatrati pojedinačno odgovornima i odgovarati pred sudom; smatra da je osobito važno da Afrička unija odmah pošalje najavljene promatrače stanja ljudskih prava i vojne stručnjake;

13. prima na znanje da pokušaji pojedinih snaga da pobune pretvore u etnički sukob do sada nisu bili uspješni i da političke podjele u Burundiju nisu izričito etničke; smatra da to dokazuje uspjeh Sporazuma iz Aruše u pogledu stvaranja etnički uravnotežene vojske i policije; poziva tužitelja Međunarodnog kaznenog suda da stoga pažljivo promatra te medije, ali i govore političkih vođa, u pogledu poticanja etničke mržnje;

14. u tom kontekstu ponavlja važnost poštovanja Kodeksa ponašanja u izbornim pitanjima i plan izbora u čijem je sastavljanju posredovao UN i koji su politički akteri potpisali 2013., te potpuno podržava napore UN-a i regionalne napore usmjerene na sprečavanje dodatnog povećanja političkog nasilja;

15. poziva da se odmah obustave restrikcije medija i pristupa internetu te ponovno osuđuje opetovane napade na radio stanicu Radio Publique Africaine koja je jedan od glavnih izvora vijesti u zemlji; smatra da se legitimni izbori ne mogu održati osim ako mediji mogu djelovati bez restrikcija, a novinari izvješćivati bez zastrašivanja;

16. pohvaljuje ulogu humanitarnih organizacija i vlasti susjednih zemalja koje odgovaraju na potrebe onih koji bježe od krize i pružaju zaštitu izbjeglicama; pozdravlja najavu Komisije o dodatnih 1,5 milijuna eura za ublažavanje humanitarne situacije; međutim, upozorava na to da i EU i njegove države članice trebaju bez odlaganja udvostručiti preuzete obveze s obzirom na golem priljev izbjeglica u regiju koja je već ugrožena, na izvješća o izbijanju kolere i na zabrinjavajuća izvješća o seksualnom nasilju; ističe važnost dugoročne strategije ne samo za liječničku i prehrambenu pomoć već i za reintegraciju i psihološku pomoć onima koji su prisiljeni na bijeg;

17. poziva EU i njegove države članice da ispune sve obveze u pogledu regionalnog plana UN-a za pomoć izbjeglicama iz Burundija za koji je do rujna 2015. potrebno izdvojiti 207 milijuna USD kako bi se pomoglo očekivanom broju od 200 000 izbjeglica iz Burundija, uključujući povećanjem postojećih bespovratnih sredstava dodijeljenih toj regiji;

18. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, vladama država članica, vladi Burundija i vladama država iz regije Velikih jezera, vladama Istočnoafričke zajednice, potpredsjednici Komisije/Visokoj predstavnici Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Federici Mogherini, Afričkoj uniji, glavnom tajniku Ujedinjenih naroda, supredsjednicima Zajedničke parlamentarne skupštine AKP-a i EU-a i Panafričkom parlamentu.

Četvrtak, 9. srpnja 2015.

P8_TA(2015)0276

Obilježavanje sjećanja na Srebrenicu

Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o obilježavanju sjećanja na Srebrenicu (2015/2747(RSP))

(2017/C 265/17)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 7. srpnja 2005. ([1]) i Rezoluciju od 15. siječnja 2009. ([2]) o Srebrenici,

— uzimajući u obzir odredbe Opće deklaracije o ljudskim pravima, Europske konvencije o ljudskim pravima i Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, kojima se priznaju prava svih ljudi na život, slobodu, osobnu sigurnost te slobodu mišljenja, savjesti i vjeroispovijesti,

— uzimajući u obzir Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine (BiH), s druge strane, koji je potpisan u Luxembourgu 16. lipnja 2008. i koji je stupio na snagu 1. lipnja 2015.,

— uzimajući u obzir rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 827 od 25. svibnja 1993., 1551 od 9. srpnja 2004. i 1575 od 22. studenoga 2004.,

— uzimajući u obzir članak 123. stavke 2. i 4. Poslovnika,

A. budući da se 11. srpnja 2015. obilježava 20. obljetnica genocida i etničkog čišćenja koji su se tijekom rata u Bosni dogodili u Srebrenici i u okolici Srebrenice, što bi nas iznova trebalo podsjetiti na opasnosti ekstremnih oblika nacionalizma i netolerancije u društvu, koji se dodatno pogoršavaju u okviru rata;

B. budući da su 11. srpnja 1995. bosanski grad Srebrenicu, koji je Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda svojom Rezolucijom br. 819 od 16. travnja 1993. proglasilo zaštićenom zonom, osvojile snage bosanskih Srba predvođene generalom Ratkom Mladićem i pod vodstvom tadašnjeg predsjednika Republike Srpske Radovana Karadžića;

C. budući da su snage bosanskih Srba pod zapovjedništvom generala Mladića i paravojne jedinice, uključujući neregularne policijske jedinice, tijekom nekoliko dana pokolja nakon pada Srebrenice masovno pogubile više od 8 000 muslimanskih muškaraca i dječaka koji su bili potražili zaštitu u tom području pod kontrolom Zaštitnih snaga Ujedinjenih naroda (UNPROFOR); budući da je gotovo 30 000 žena, djece i starijih osoba prisilno protjerano u kampanji etničkog čišćenja velikih razmjera, što taj događaj čini najvećim ratnim zločinom koji se od kraja Drugog svjetskog rata dogodio u Europi;

D. budući da su tragični događaji u Srebrenici preživjele ostavili s dubokim emocionalnim ožiljcima te stvorili dugotrajne prepreke političkom pomirenju među etničkim skupinama u Bosni i Hercegovini (BiH);

E. budući da su pokolj u Srebrenici kao genocid prepoznali i Međunarodni kazneni sud za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) u Presudi Žalbenog vijeća u predmetu *Tužitelj protiv Radislava Krstića*, broj predmeta: IT-99-33, od 19. travnja 2004. i Međunarodni sud (ICJ) u predmetu koji se odnosi na primjenu Konvencije o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida (*Bosna i Hercegovina protiv Srbije i Crne Gore*) od 27. veljače 2007., str. 127., stavak 297. (ICJ);

F. budući da su postrojbe bosanskih Srba odgovorne za brojne povrede Ženevskih konvencija usmjerene protiv civilnog stanovništva Srebrenice, uključujući protjerivanje tisuća žena, djece i starijih osoba te silovanja velikog broja žena;

([1]) SL C 157 E, 6.7.2006., str. 468.
([2]) SL C 46 E, 24.2.2010., str. 111.

G. budući da tijela gotovo 1 200 muškaraca i dječaka iz Srebrenice još nisu locirana ni identificirana unatoč naporima da se otkriju i ekshumiraju masovne grobnice i individualni grobovi;

H. budući da je 1999. glavni tajnik UN-a u svom izvješću o padu Srebrenice izjavio da UN nije uspio provesti svoj mandat, posebno u pogledu zaštite takozvanih „zaštićenih zona" te da stoga snosi dio odgovornosti;

I. budući da je EU izgrađen na mirnom suživotu i predanoj suradnji među svojim članovima; budući da je odlučnost da se spriječe ponovni ratovi i zločini kojima se krši međunarodno humanitarno pravo u Europi jedan od glavnih motiva procesa europskih integracija;

J. budući da je 30. siječnja 2015. Međunarodni kazneni sud za bivšu Jugoslaviju potvrdio kaznu petorici visokorangiranih časnika vojske bosanskih Srba osuđenih za sudjelovanje u genocidu u Srebrenici 1995. godine; budući da su neki od osuđenih časnika bili izravno podređeni bivšem vojnom zapovjedniku bosanskih Srba Ratku Mladiću, kojem se trenutačno sudi na Međunarodnom kaznenom sudu za bivšu Jugoslaviju zbog zločina koji uključuju genocid;

1. obilježava sjećanje na sve žrtve genocida u Srebrenici i okrutnosti počinjenih tijekom ratova u bivšoj Jugoslaviji te svim žrtvama odaje počast; izražava sućut i solidarnost s obiteljima žrtava, od kojih mnoge žive bez konačne potvrde o sudbini svojih srodnika;

2. na najsnažniji mogući način osuđuje genocid u Srebrenici; odlučno izjavljuje da se takvi strašni zločini ne smiju više nikada ponoviti i navodi da će učiniti sve u svojoj moći da spriječi ponovno počinjenje takvih djela; odbacuje sve oblike negiranja, relativizacije ili pogrešnog tumačenja tog genocida;

3. ističe potrebu da politički predstavnici u Bosni i Hercegovini priznaju prošlost kako bi zajedno radili na boljoj budućnosti za sve građane u zemlji; naglašava važnost uloge koju u tom teškom procesu mogu imati susjedne zemlje, vjerske vlasti, civilno društvo, umjetnost, kultura, mediji i obrazovni sustavi;

4. naglašava važnost posla koji je u tom smislu imao Međunarodni kazneni sud za bivšu Jugoslaviju i potrebu da se poduzmu sve mjere potrebne za ubrzanje suđenja i žalbenih postupaka te da ih se okonča bez nepotrebnog odgađanja; ponavlja da je na nacionalnoj razini potrebno posvetiti veću pozornost suđenjima za ratne zločine;

5. ponavlja predanost EU-a europskoj perspektivi i daljnjem procesu pristupanja Bosne i Hercegovine i svih država zapadnog Balkana EU-u; smatra da su regionalna suradnja i proces europskih integracija najbolji načini za promicanje pomirenja te prevladavanje mržnje i podjela;

6. poziva na razvoj obrazovnih i kulturnih programa kojima se promiče razumijevanje uzroka tih okrutnosti i podiže razina svijesti o potrebi za gajenjem mira i promicanjem ljudskih prava i međuvjerske tolerancije; izražava svoju potporu organizacijama civilnog društva kao što su Majke enklava Srebrenica i Žepa zbog njihove ključne uloge u podizanju razine osviještenosti i izgradnji širih temelja za pomirenje među svim građanima te zemlje;

7. žali što Vijeće sigurnosti UN-a, čija je primarna odgovornost očuvanje međunarodnog mira i sigurnosti, nije usvojilo rezoluciju o obilježavanju sjećanja na genocid u Srebrenici. To je posebno vrijedno žaljenja uzimajući u obzir činjenicu da je Međunarodni sud, najviše sudbeno tijelo UN-a, ustanovio kako zločini počinjeni u Srebrenici predstavljaju genocid;

8. snažno pozdravlja odluku Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, usvojenu jednoglasno, kojom je 11. srpnja proglašen Danom žalosti u Bosni i Hercegovini;

9. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, vladama država članica, Vladi i Parlamentu Bosne i Hercegovine i njezinih entiteta, vladama i parlamentima zemalja zapadnog Balkana.

Četvrtak, 9. srpnja 2015.

P8_TA(2015)0277

Nacrti zakona Kambodže o nevladinim organizacijama i sindikatima

Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o nacrtima zakona o nevladinim organizacijama i sindikatima u Kambodži (2015/2756(RSP))

(2017/C 265/18)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Kambodži,

— uzimajući u obzir izjavu posebnog izvjestitelja UN-a za pravo na slobodu mirnog okupljanja i udruživanja od 22. lipnja 2015.,

— uzimajući u obzir zaključne primjedbe Odbora UN-a za ljudska prava od 27. travnja 2015. o drugom periodičkom izvješću o Kambodži,

— uzimajući u obzir izvješće posebnog izvjestitelja UN-a za stanje ljudskih prava u Kambodži od 15. kolovoza 2014.,

— uzimajući u obzir razne konvencije Međunarodne organizacije rada, osobito Konvenciju o slobodi udruživanja i zaštiti prava na organiziranje (Konvencija br. 87) i Konvenciju o pravu na organiziranje i kolektivno pregovaranje (Konvencija br. 98),

— uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima od 10. prosinca 1948.,

— uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima iz 1966.,

— uzimajući u obzir Sporazum o suradnji između Europske zajednice i Kraljevine Kambodže iz 1997.,

— uzimajući u obzir članak 135. stavak 5. i članak 123. stavak 4. Poslovnika,

A. budući da dinamično civilno društvo u Kambodži – osobito aktivisti koji se bave pitanjima prava na zemljište, članovi radničkih sindikata, novinari i članovi oporbe – ima važnu korektivnu ulogu;

B. budući da je Vlada Kambodže 5. lipnja 2015. odobrila nacrt zakona o udruživanju i nevladinim organizacijama; budući da je nacrt zakona 16. lipnja 2015. poslan Nacionalnoj skupštini Kambodže radi pregleda;

C. budući da je EU najvažniji partner Kambodže kad je riječ o razvojnoj pomoći i da je za razdoblje 2014. – 2020. predviđena dodjela sredstava u iznosu od 410 milijuna EUR; budući da EU podupire niz inicijativa za ljudska prava koje provode nevladine organizacije i druge organizacije civilnog društva u Kambodži te da je promatrao nacionalne i lokalne izbore i pružao potporu u izbornom procesu; budući da je Kambodža izrazito ovisna o razvojnoj pomoći;

D. budući da je posebni izvjestitelj UN-a za pravo na slobodu mirnog okupljanja i udruživanja izjavio da je civilno društvo u Kambodži bilo isključeno iz procesa sastavljanja nacrta zakona o udruživanju i nevladinim organizacijama;

E. budući da se prema tvrdnjama nekoliko istaknutih nevladinih organizacija zakon o udruživanju i nevladinim organizacijama nastavlja na prethodne pokušaje donošenja zakona kojim bi se nametnula neopravdana ograničenja prava na slobodu udruživanja i izražavanja i stvorili pravni temelji za samovoljno zatvaranje nevladinih organizacija na koje se gleda s negodovanjem ili za odbijanje njihove registracije, uključujući i one u kojima djeluju borci za ljudska prava, a koji je poslije povučen zbog domaćeg i međunarodnog protivljenja;

F. budući da je pravo na slobodu izražavanja utvrđeno člankom 41. Ustava Kambodže, a pravo na političku participaciju člankom 35. Ustava;

G. budući da je pravo na slobodu mirnog okupljanja ugrađeno u Ustav Kambodže, u članak 20. Opće deklaracije o ljudskim pravima i u članak 21. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima;

H. budući da je pravo na sudjelovanje u vođenju javnih poslova ugrađeno u članak 25. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima i budući da je pravo na slobodu udruživanja, zaštićeno člankom 22. tog Pakta, veoma važan dodatak i često prilika za takvu participaciju; budući da su transparentnost i odgovornost ključni elementi za funkcioniranje demokracije;

I. budući da se očekuje da će zemlja nakon donošenja zakona izgubiti 600 – 700 milijuna USD vrijednosti razvojnih projekata godišnje; budući da bi se zakonom o udruživanju i nevladinim organizacijama uvela ograničenja za proračune, te bi tako bio ugrožen kapacitet međunarodnih nevladinih organizacija za vođenje isplativih projekata;

J. budući da bi se nacrtom zakona o sindikatima kršilo pravo na organiziranje i da bi se strogo ograničavala prava neovisnih sindikata, uključujući i postojeće sindikate; budući da je nacrtom zakona utvrđen nerazumno visok prag u smislu minimalnog broja radnika koji se moraju udružiti za osnivanje sindikata (20 %); budući da nacrt zakona dužnosnicima Ministarstva rada daje neograničene ovlasti u pogledu odobravanja štrajkova i obustave registracije sindikata bez pouzdanih temelja i pravičnog postupka; budući da se nacrtom zakona domaćim radnicima uskraćuje pravo na sindikalno udruživanje, kao uvjet za vođenje sindikata postavlja pismenost, čime se diskriminiraju žene i osobe koje nisu državljani, da se zabranjuju kontakti s nevladinim organizacijama i određuju veoma niske i stoga nedjelotvorne kazne za poslodavce koji krše radno pravo;

K. budući da od svibnja 2014., kada je održano savjetovanje u kojem su lokalne skupine za prava radnika pozvane da sudjeluju, kambodžanske vlasti nisu održale nikakva javna savjetovanja o naknadnim nacrtima zakona; budući da povremene medijske izjave vladinih dužnosnika upućuju na to da će zakon o sindikatima biti donesen tijekom 2015.;

L. budući da je u Kambodži registrirano otprilike 5 000 nevladinih organizacija koje pružaju potporu na područjima kao što su ljudska prava, zdravstvo, civilno društvo i poljoprivreda;

M. budući da je premijer Hun Sen 16. lipnja 2015. na sastanku s veleposlanikom EU-a za Kambodžu Jean-Françoisom Cautainom izjavio da je Nacionalna skupština namjeravala održati savjetovanje o nacrtu zakona o nevladinim organizacijama te je izrazio želju da se u to savjetovanje uključe civilno društvo i razvojni partneri;

1. poziva Vladu Kambodže da povuče nacrt zakona o udruživanju i nevladinim organizacijama;

2. poziva Vladu Kambodže da prizna legitimnu i korisnu ulogu koju za doprinos općem gospodarskom i političkom razvoju Kambodže imaju civilno društvo, sindikati i politička oporba; podsjeća da je civilno društvo jedan od glavnih stupova razvoja svake zemlje; ističe da bi se zakonom o udruživanju i nevladinim organizacijama trebalo stvoriti takvo okruženje koje će civilnom društvu omogućiti da i dalje doprinosi razvoju Kambodže;

3. poziva Vladu Kambodže da povuče nacrt zakona o sindikatima, da aktualni nacrt zakona dâ u javnost i da se savjetuje sa stručnjacima i članovima sindikata radi njegove revizije, u skladu s međunarodnim pravom i konvencijama Međunarodne organizacije rada, osobito Konvencijom o slobodi udruživanja i zaštiti prava na organiziranje (Konvencija br. 87) i Konvencijom o pravu na organiziranje i kolektivno pregovaranje (Konvencija br. 98), prije nego što ga ponovno dâ na razmatranje;

4. podržava izjavu posebnog izvjestitelja UN-a prema kojoj „bi se to zakonodavstvo trebalo donositi samo na temelju obuhvatnog procesa participacije koji je dovoljno uključiv da zajamči predanost svih dionika njegovoj biti”;

5. zahtijeva da se civilnom društvu i narodu Kambodže osigura dovoljno vremena za reviziju svakog zakonodavnog propisa i savjetovanje o njemu kako bi svojim izabranim predstavnicima mogli dati komentare prije glasovanje o tom propisu;

6. ustrajan je u tomu da bi svaki nacrt zakonodavstva trebao biti u skladu s međunarodno priznatim slobodama govora, udruživanja i okupljanja koje se Kambodža ratifikacijom Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravim obvezala pridržavati i da ne bi smio nepotrebno ograničavati mogućnost civilnog društva da djelotvorno i slobodno djeluje;

7. potiče Vladu Kambodže da nastavi s jačanjem demokracije, vladavine prava i poštovanjem ljudskih prava i temeljnih sloboda, osobito slobode izražavanja i okupljanja;

8. poziva potpredsjednicu Komisije/visoku predstavnicu Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da podupre zahtjeve za povlačenje nacrta zakona o udruživanju i nevladinim organizacijama i nacrta zakona o sindikatima te da s Vladom Kambodže bez odgode pokrene to pitanje;

9. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi potpredsjednici Komisije/visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Vijeću, Komisiji, Tajništvu Zajednice naroda jugoistočne Azije, Vijeću UN-a za ljudska prava te Vladi i Nacionalnoj skupštini Kraljevine Kambodže.

P8_TA(2015)0278

Demokratska Republika Kongo (DR Kongo), a posebno slučaj dvojice pritvorenih boraca za ljudska prava Yvesa Makwambale i Freda Baume

Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o Demokratskoj Republici Kongo, a posebno o slučaju dvojice pritvorenih aktivista za ljudska prava, Yvesa Makwambale i Freda Baume (2015/2757(RSP))

(2017/C 265/19)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Demokratskoj Republici Kongo, posebno onu 12. rujna 2013. ([1]) te u njoj navedenu rezoluciju Zajedničke parlamentarne skupštine AKP-a i EU-a,

— uzimajući u obzir izjave glasnogovornice Europske službe za vanjsko djelovanje o stanju u Demokratskoj Republici Kongo, posebno onu od 21. siječnja 2015.,

— uzimajući u obzir izjave izaslanstva EU-a u Demokratskoj Republici Kongo o stanju ljudskih prava u zemlji, posebno onu od 11. veljače 2015.,

— uzimajući u obzir Godišnje izvješće EU-a o ljudskim pravima i demokraciji koje je Vijeće donijelo 22. lipnja 2015.,

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća EU-a od 19. siječnja 2015. o Demokratskoj Republici Kongo,

— uzimajući obzir izjavu međunarodnih izaslanika za regiju Velikih jezera od 22. siječnja 2015. o stanju u Demokratskoj Republici Kongo,

— uzimajući u obzir zajedničko priopćenje za medije posebnog izvjestitelja Afričke unije za borce za ljudska prava i posebnog izvjestitelja Afričke unije za zatvore i uvjete pritvora u Africi od 12. veljače 2015. o stanju ljudskih prava nakon događaja povezanih s izmjenom izbornog zakona u Demokratskoj Republici Kongo,

— uzimajući u obzir Sporazum o partnerstvu iz Cotonoua potpisan u lipnju 2000.,

— uzimajući u obzir Smjernice EU-a o borcima za ljudska prava i Smjernice EU-a o ljudskim pravima koje se odnose na slobodu izražavanja na internetu i izvan njega,

— uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima iz 1948. i Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima iz 1966.,

— uzimajući u obzir Afričku povelju o ljudskim pravima i pravima naroda, koju je Demokratska Republika Kongo ratificirala 1982. godine,

— uzimajući u obzir Ustav Demokratske Republike Kongo, posebno njegove članke 22., 23., 24. i 25.,

— uzimajući u obzir apel na oslobađanje aktivista organizacije Filimbi koji je 15. lipnja 2015. uputilo više od 200 skupina koje se bore za ljudska prava,

— uzimajući u obzir članak 135. stavak 5. i članak 123. stavak 4. Poslovnika,

A. budući da su između 19. i 21. siječnja 2015. izbili prosvjedi diljem zemlje zbog nacrta izbornog zakona kojim bi se omogućilo produljenje predsjedničkog mandata, što je protivno odredbama iz Ustava, te kojim bi se zahtijevao potencijalno jako dugotrajan popis stanovništva koji bi trebalo provesti prije održavanja nacionalnih izbora;

B. budući da je prema podacima koje su pružile vlasti u prosvjedima poginulo 27 osoba, iako drugi izvori tvrde da ih je ubijeno 42, te budući da je 350 osoba uhićeno, od kojih su neke još u zatvoru bez da im se sudilo, ili prisilno nestalo;

([1]) Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0388.

C. budući da je tijekom prosvjeda u siječnju 2015. Vlada isključila internetske usluge i usluge za slanje poruka na mobitelu;

D. budući da na koncu izborni zakon koji je donio Parlament Demokratske Republike Kongo nije sadržavao kontroverznu odredbu;

E. budući da su vlasti odmah nakon početka prosvjeda pokrenule oštre mjere protiv aktivista za ljudska prava i političara oporbe koji su mirno prosvjedovali protiv odredbe, među ostalima Christopher Ngoyi, Jean-Claude Muyambo, Vano Kiboko i Cyrille Dowe koji su još uvijek pritvoreni zbog naizgled političkih razloga;

F. budući da je 15. ožujka 2015. Nacionalna obavještajna agencija (ANR) Demokratske Republike Kongo uhitila i bez optužnice pritvorila više od 30 osoba tijekom pokretanja prodemokratskog omladinskog pokreta Filimbi, među ostalima međunarodne sudionike i aktiviste iz Demokratske Republike Kongo, glazbenike, poduzetnike, novinare i druge;

G. budući da je većina aktivista i pristaša puštena na slobodu, a stranci izbačeni iz države, ali budući da su Yves Makwambala i Fred Bauma i dalje u pritvoru u zatvoru Makala u Kinšasi te su optuženi za pripadništvo udruzi koja je osnovana u cilju napada na ljude i imovinu, za urotu protiv šefa države i za pokušaj da unište ili promijene „ustavni režim" i da potaknu ljude da se usprotive državnoj vlasti; budući da su vlasti također optužile Freda Baumu za remećenje mira, a Yvesa Makwambalu za javno vrijeđanje šefa države, dok su koristili svoje pravo na izražavanje, mirno okupljanje i udruživanje;

H. budući da je Filimbi osnovan kao platforma za poticanje mladih ljudi u Demokratskoj Republici Kongo da svoje građanske dužnosti izvršavaju na miran i odgovoran način;

I. budući da su u ožujku i travnju 2015. u Gomi (na istoku Demokratske Republike Kongo) vlasti uhitile i kasnije pustile na slobodu najmanje 15 aktivista iz omladinskog pokreta LUCHA koji su mirno prosvjedovali tražeći oslobođenje njihovih kolega pritvorenih u Kinšasi; budući da su četvorica od tih aktivista optuženi za poticanje na nepoštivanje javne vlasti;

J. budući da je 27. ožujka 2015. Nacionalna skupština Demokratske Republike Kongo pokrenula parlamentarnu misiju za prikupljanje podataka kako bi prikupila informacije o uhićenjima i o tome izvijestila; budući da je misija u svojem izvješću zaključila da nema dokaza da su vođe Filimbija i ostali sudionici bili uključeni u teroristički čin ili drugo kazneno djelo ni da su ga planirali, te poziva na pronalaženje političkog rješenja za njihovo trenutačno oslobađanje;

K. budući da je 15. lipnja 2015. 14 međunarodnih organizacija i 220 organizacija iz Demokratske Republike Kongo za zaštitu ljudskih prava pozvalo na trenutačno i bezuvjetno oslobađanje dvojice aktivista;

L. budući da je u tom kontekstu u Malukuu, oko 80 kilometara od središta Kinšase, otkrivena masovna grobnica u kojoj se procjenjuje da se nalazi 421 tijelo;

M. budući da je ministar pravosuđa nedavno priznao da je pravosudni sustav Demokratske Republike Kongo prožet mnogim problemima, među ostalim klijentelizmom, utjecanjem na sudski postupak, pogodovanjem, korupcijom, nekažnjenošću i nejednakošću sudskih odluka;

N. budući da je sloboda tiska ograničena prijetnjama i napadima na novinare, a mnogi su mediji nezakonito zatvoreni ili cenzurirani;

O. budući da su sljedeći nacionalni izbori predviđeni za studeni 2016. i očekuje se težak program rada u pogledu organizacije i financiranja izbora;

P. budući da je civilno društvo imalo važnu ulogu u Demokratskoj Republici Kongo u kontekstu političke tranzicije 2003., izbora 2006. i 2011., revizije ugovora o rudarenju, suspenzije Demokratske Republike Kongo iz Inicijative za transparentnost ekstraktivnih industrija 2013. te sastavljanja izbornog zakona 2013. i zakonodavstva za borbu seksualnog zlostavljanja;

Q. budući da je reakcija vlade na angažman civilnog društva pokušaj da se s aktivistima i interesnim organizacijama postupa kao s političkom oporbom kako bi ih se na taj način oslabilo;

R. budući da je u lipnju 2014. EU poslao misiju za daljnje radnje u vezi s izborima koja je ukazala na potrebu da se zajamči ažuriranje biračkog popisa, da se stvore uvjeti za pošteno natjecanje među kandidatima te da se ojača zaštita javnih sloboda, sustav rješavanja izbornih sporova i borba protiv nekažnjenosti;

S. budući da se Nacionalnim okvirnim programom za razdoblje 2014. – 2020. za Demokratsku Republiku Kongo, koji je financiran s više od 620 milijuna eura iz 11. Europskog razvojnog fonda, prednost daje jačanju upravljanja i vladavine prava, uključujući reforme pravosuđa, policije i vojske;

1. žali zbog gubitka života te samovoljnog nasilja protiv prosvjednika i njihova uhićenja tijekom prosvjeda u siječnju 2015. i žali zbog oštrih mjera protiv aktivista i političkih suparnika, osobito zbog onog što se dogodilo tijekom osnivanja pokreta Filimbi u ožujku 2015.;

2. poziva vlasti Demokratske Republike Kongo da trenutačno i bezuvjetno oslobode Yvesa Makwambalu i Freda Baumu i da povuku sve optužbe protiv njih i drugih vođa Filimbija te svih drugih aktivista, zatvorenika savjesti ili političkih suparnika koji su samovoljno uhićeni i pritvoreni samo zbog svojih političkih stajališta ili sudjelovanja u mirnim aktivnostima;

3. podržava poziv koji je uputila Nacionalna skupština Demokratske Republike Kongo da se postigne brzo političko rješenje kojim će se omogućiti članovima Filimbija i drugim miroljubivim udrugama civilnog društva da koriste svoje pravo na izražavanje i udruživanje bez straha da će ih se progoniti;

4. potiče vlasti da zajamče da pritvoreni nisu bili mučeni ni zlostavljani i da ih se trenutačno ne muči ni zlostavlja te da zajamče potpunu zaštitu i pristup njihovim obiteljima i odvjetnicima;

5. smatra da činjenica da ANR drži te ljude pritvorenima više od 48 sati bez optužnice, zabranjuje im pristup pravnoj pomoći i ne dovodi ih pred nadležni sud predstavlja očito kršenje prava zajamčenih Ustavom Demokratske Republike Kongo;

6. zahtijeva da Vlada Demokratske Republike Kongo zajedno s međunarodnim partnerima pokrene potpunu, temeljitu i transparentnu istragu o događajima iz siječnja 2015. i ožujka 2015. i da utvrdi sve nezakonite činove ili uskraćivanja prava ili sloboda; inzistira na tome da se svakog službenika osumnjičenog da je odgovoran za kršenje prava ili sloboda zajamčenih nacionalnim i međunarodnim tekstovima mora privesti pravdi;

7. duboko je zabrinut zbog stalnih pokušaja da se ograniči sloboda izražavanja, mirnog okupljanja i udruživanja te povećanja u broju kršenja tih prava koja provode vlasti, s obzirom na to da je za postizanje uspješnog izbornog ciklusa u Demokratskoj Republici Kongo iduće godine potrebno odgovarajuće političko okruženje;

8. smatra posebno žalosnim što se tim nasiljima posebno cilja vođe oporbe i omladinskih pokreta;

9. poziva vlasti Demokratske Republike Kongo da zajamče trenutačno i bezuvjetno poštivanje navedenih sloboda, posebno u izbornom razdoblju, kao što je zajamčeno Ustavom Demokratske Republike Kongo i međunarodnim pravom o ljudskim pravima;

10. podsjeća na to da su poštovanje političke raznolikosti i oporbe, otvorena i mirna politička rasprava te potpuno iskorištavanje ustavnih sloboda izražavanja, mirnog okupljanja, udruživanja i informiranja ključne kako bi se zajamčilo demokratske izbore koji su vjerodostojni, uključivi, mirni i pravovremeni; inzistira na tome da su ta jamstva ključna posebno u nestabilnoj regiji Velikih jezera i da također ovise o uspješnoj provedbi Sporazuma o miru, sigurnosti i suradnji iz Adis Abebe; u tom kontekstu podržava napore međunarodnih izaslanika za regiju Velikih jezera;

11. potiče Parlament, Senat i predsjednika Demokratske Republike Kongo Josepha Kabilu da provedu sve potrebne mjere za konsolidiranje demokracije i osiguravanje istinskog sudjelovanja svih političkih snaga, civilnog društva i prodemokratskih pokreta koji izražavaju volju naroda Demokratske Republike Kongo u upravljanju zemljom, na temelju ustavnih i pravnih propisa, te u slobodnim i poštenim izborima;

12. potiče razvoj platformi, kao što je Filimbi, koje omogućavaju prodemokratskim snagama da izraze svoje mišljenje i podržavaju sudjelovanje mladih ljudi u izbornom postupku iz kojeg su na nepošten način isključeni;

13. podsjeća na obveze koje je Demokratska Republika Kongo preuzela u okviru Sporazuma iz Cotonoua u vezi s poštovanjem demokracije, vladavine prava i načela ljudskih prava, u koja se ubrajaju pravo na izražavanje, sloboda medija, dobro upravljanje i transparentnost u političkim funkcijama; potiče Vladu Demokratske Republike Kongo da poštuje te odredbe u skladu s člankom 11. točkom (b) te člancima 96. i 97. Sporazuma iz Cotonoua i, ako se to ne ostvari, traži od Komisije da pokrene relevantan postupak u skladu s člancima 8., 9. i 96. Sporazuma iz Cotonoua;

14. inzistira na tome da narav i iznos daljnje potpore EU-a za izborni postupak u Demokratskoj Republici Kongo moraju ovisiti o napretku postignutom u provedbi preporuka misije EU-a za promatranje izbora 2011. i misije za daljnje radnje iz 2014., u poštovanju izbornog kalendara i u predstavljanju vjerodostojnog proračuna;

15. potiče izaslanstvo EU-a da promatra razvoj događaja i da upotrijebi sve primjerene alate i instrumente, uključujući Europski instrument za demokraciju i ljudska prava, kako bi podržalo borce za ljudska prava i prodemokratske pokrete;

16. potiče sudske vlasti u Demokratskoj Republici Kongo da potvrde svoju neovisnost o bilo kakvoj političkoj instrumentalizaciji i da zajamče zaštitu prava zajamčenih pravnim instrumentima, kao što su pristup pravosuđu i pravo na pošteno suđenje;

17. potiče vlasti Demokratske Republike Kongo da prestanu umanjivati važnost masovne grobnice blizu Kinšase, i ponavlja poziv EU-a i UN-a na pokretanje hitne, transparentne i vjerodostojne istrage kako bi se smirilo obitelji nestalih osoba i stalo na kraj raznim tvrdnjama;

18. osuđuje nezakonito zatvaranje i nasilno cenzuriranje medija te privremeno gašenje telekomunikacija;

19. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije/Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Afričkoj uniji, vladama zemalja regije Velikih jezera, predsjedniku, premijeru i parlamentu Demokratske Republike Kongo, glavnom tajniku Ujedinjenih naroda, Vijeću UN-a za ljudska prava te Zajedničkoj parlamentarnoj skupštini AKP-a i EU-a.

P8_TA(2015)0279

Bahrein, a posebno slučaj Nabeela Rajaba

Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o Bahreinu, a posebno o slučaju Nabila Radžaba (2015/2758(RSP))

(2017/C 265/20)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Bahreinu, posebno Rezoluciju od 6. veljače 2014. o Bahreinu, posebno o slučajevima Nabila Radžaba, Abdulhadija al-Kavadže i Ibrahima Šarifa ([1]),

— uzimajući u obzir izjavu glasnogovornice potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Federice Mogherini, od 17. lipnja 2015., o izricanju presude u Bahreinu protiv Alija Salmana, glavnog tajnika političke stranke al-Vefak,

— uzimajući u obzir 24. sastanak Zajedničkog vijeća i ministarski sastanak EU-a i Vijeća za suradnju arapskih zemalja Zaljeva koji je održan u Dohi, u Kataru, 24. svibnja 2015.,

— uzimajući u obzir odluku ministarskog vijeća Arapske lige, koje se sastalo u Kairu 1. rujna 2013., o osnivanju panarapskog suda za ljudska prava u glavnom gradu Bahreina, Manami,

— uzimajući u obzir detaljno izvješće o provedbi preporuka Bahreinskog neovisnog istražnog povjerenstva (BICI) iz veljače 2014. od strane vlade Bahreina i ažurirani Univerzalni periodični pregled koji je vlada Bahreina predstavila u rujnu 2014.;

— uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima iz 1966., Konvenciju protiv mučenja i drugog okrutnog, neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, Konvenciju o pravima djeteta i Arapsku povelju o ljudskim pravima, a Bahrein je potpisnik svega navedenog,

— uzimajući u obzir Smjernice Europske unije o braniteljima ljudskih prava koje su usvojene u lipnju 2004. i revidirane 2008.,

— uzimajući u obzir Konvenciju Ujedinjenih naroda o smanjenju slučajeva bez državljanstva,

— uzimajući u obzir novi strateški okvir i akcijski plan EU-a o ljudskim pravima kojemu je cilj da zaštita i praćenje stanja ljudskih prava budu u središtu svih politika EU-a i koji sadržava poseban dio o zaštiti branitelja ljudskih prava,

— uzimajući u obzir činjenicu da je Stavros Lambrinidis, posebni predstavnik EU-a za ljudska prava, posjetio Bahrein krajem svibnja 2015.,

— uzimajući u obzir članke 5. i 19. Opće deklaracije o ljudskim pravima,

— uzimajući u obzir članak 135. stavak 5. i članak 123. stavak 4. Poslovnika,

A. budući da se Bahrein nakon objave izvješća Bahreinskog neovisnog istražnog povjerenstva 23. studenog 2011. i izvješća o praćenju od 21. studenog 2012. obvezao na postizanje napretka u reformama u pogledu stanja ljudskih prava;

B. budući da ohrabruje uvođenje radnog mjesta pravobranitelja u Ministarstvu unutarnjih poslova i uspostava Povjerenstva za prava zatvorenika i pritvorenika te Posebnog istražnog odjela u Bahreinu; budući da bi te institucije trebale postati nepristranije, transparentnije i neovisnije o vladinim institucijama;

([1]) Usvojeni tekstovi, P7_TA(2014)0109.

Četvrtak, 9. srpnja 2015.

C. budući da bahreinske vlasti od početka ustanka 2011. godine povećavaju upotrebu represivnih mjera protiv aktivista civilnog društva i mirne oporbe; budući da je 47 država, uključujući svih 28 država članica EU-a, na 26. sjednici Vijeća UN-a za ljudska prava 10. lipnja 2014. potpisalo zajedničku izjavu u kojoj je izražena ozbiljna zabrinutost u pogledu stanja ljudskih prava u Bahreinu; budući da su u zajedničkoj izjavi jasno istaknuta sporna područja, kao što su dugotrajne kazne za korištenje prava na slobodu mirnog okupljanja i udruživanja, nedostatak dovoljnih jamstava pravednog sudskog postupka, represija prosvjeda, kontinuirano uznemiravanje i zatvaranje osoba koje koriste svoja prava na slobodu mišljenja i izražavanja, zlostavljanje i mučenje u ustanovama za pritvor, proizvoljno oduzimanje državljanstva bez pravičnog postupka te nedovoljna odgovornost za kršenja ljudskih prava;

D. budući da je Nabil Radžab, bahreinski branitelj ljudskih prava i predsjednik Bahreinskog centra za ljudska prava, zamjenik glavnog tajnika Međunarodne federacije za ljudska prava i član savjetodavnog odbora bliskoistočnog odsjeka organizacije Human Rights Watch, osuđen na šest mjeseci zatvora samo zbog mirnog ostvarivanja slobode izražavanja; budući da je Nabil Radžab uhićen 1. listopada 2014. nakon posjeta Pododboru Europskog parlamenta za ljudska prava pod optužbom da je na Twitteru objavio poruke o skupini svojih sunarodnjaka koji navodno surađuju s IS-om/Daešom; budući da je optužen za vrijeđanje javne ustanove i vojske; budući da je radna skupina Ujedinjenih naroda o neosnovanom zadržavanju u pritvoru u studenom 2013. izjavila da je pritvaranje Nabila Radžaba neosnovano;

E. budući da je Nabil Radžab od osnutka Bahreinskog centra za ljudska prava 2002. godine odslužio nekoliko zatvorskih kazni; budući da je Nabil Radžab suočen s daljnjim optužbama povezanima s njegovom slobodom izražavanja i da mu trenutačno prijeti do 10 godina zatvora zbog navodnog „vrijeđanja državnog tijela” i „širenja glasina u ratno vrijeme”;

F. budući da su poput Nabila Radžaba, mnogi branitelji ljudskih prava, kao što su Nadži Fatil, danski branitelj ljudskih prava Abdulhadi al-Kavadža, švedski politički aktivist Muhamed Habib al-Mukdad i drugi članovi takozvane skupine Bahrein 13, bili pritvarani, izloženi pravosudnom uznemiravanju u Bahreinu, zatvarani te služe dugotrajne ili doživotne zatvorske kazne, što je izravna odmazda za njihov rad u području obrane ljudskih prava; budući da je većina njih navodno izložena nasilju, zlostavljanju te fizičkom ili psihološkom mučenju;

G. budući da je prema Bahreinskom centru za ljudska prava više od 3 000 zatvorenika neosnovano zadržano u pritvoru, od kojih su mnogi branitelji ljudskih prava koji su zatvoreni i služe dugotrajnu ili doživotnu kaznu, što je izravna odmazda za njihova djelovanja; budući da je većina njih navodno izložena nasilju, zlostavljanju te fizičkom ili psihološkom mučenju;

H. budući da je 16. lipnja 2015. Šeik Ali Salman, glavni tajnik al-Vefaka, glavne oporbene stranke u Bahreinu, osuđen na četiri godine zatvora u kontekstu protuvladinih prosvjeda koji su izbili 2011. na vrhuncu ustanaka u regiji u okviru Arapskog proljeća; budući da je njegove odvjetnike sud navodno spriječio u izlaganju usmenih argumenata te da nisu dobili nikakvu stvarnu priliku da pregledaju dokaze; budući da skupina neovisnih stručnjaka Ujedinjenih naroda, od kojih je dio poznat kao osoblje posebnih postupaka Vijeća za ljudska prava, poziva bahreinske vlasti da puste na slobodu Šeika Alija Salmana;

I. budući da Bahrein od 2012. zloupotrebljava protuterorističko zakonodavstvo za proizvoljno oduzimanje državljanstva aktivistima i članovima oporbe kao odmazdu za neslaganje, te da je, među ostalim, oduzeo državljanstvo najmanje 9 maloljetnih osoba; budući da nekoliko izvješća samo iz 2015. pokazuje da je državljanstvo izgubilo više od 100 aktivista, prosvjednika i političara, čime su u velikom broju postali osobe bez državljanstva, što se protivi Konvenciji UN-a o smanjenju slučajeva bezdržavljanstva;

J. budući da primjena smrtne kazne u politički motiviranim predmetima od 2011. postaje sve češća; budući da je od 2011. najmanje sedam osoba osuđeno na smrt u političkim predmetima, a samo u 2015. na smrt je osuđeno njih četiri;

K. budući da je Bahreinsko neovisno istražno povjerenstvo, koje je uspostavljeno kraljevskom uredbom radi istrage i izvještavanja o događajima u Bahreinu u veljači 2011., donijelo niz preporuka o ljudskim pravima i političkim reformama; budući da je postignut napredak u reformi pravosudnog sustava i sustava kaznenog progona, no vlada nije uspjela u potpunosti primijeniti ključne preporuke tog povjerenstva, posebice puštanje na slobodu vođa prosvjeda koji su osuđeni zbog korištenja svog prava na slobodu izražavanja i mirno okupljanje; budući da je došlo do zastoja u pregovorima o pomirenju – poznatima kao nacionalni dijalog; budući da neke skupine još uvijek nisu zastupljene u političkom sustavu te da sigurnosne snage i dalje ne snose nikakvu odgovornost;

1. poziva na to da se povuku optužbe protiv svih branitelja ljudskih prava, političkih aktivista i drugih pojedinaca koji su pritvoreni i optuženi za navodne prekršaje povezane s pravom na izražavanje, mirno okupljanje i udruživanje te da ih se smjesta i bezuvjetno pusti na slobodu, uključujući Nabila Radžaba, Šeika Alija Salmana i skupinu Bahrein 13;

2. prihvaća obveze bahreinskih vlasti da primjenjuju preporuke Bahreinskog neovisnog istražnog povjerenstva iz 2011., preporuke iz Univerzalnog periodičnog pregleda UN-a o Bahreinu te preporuke drugih mehanizama UN-a te prima na znanje nedavno puštanje na slobodu velikog broja zatvorenika koji su optuženi za kaznena djela povezana s njihovim političkim opredjeljenjem i izričajem; potiče bahreinske vlasti da brzo provedu sve preporuke iz izvješća BICI-ja i UPR-a, da stanu na kraju svim kršenjima ljudskih prava te da poštuju ljudska prava i temeljne slobode u skladu s međunarodnim obvezama Bahreina u pogledu ljudskih prava;

3. izražava duboku zabrinutost u pogledu zloupotrebe protuterorističkih zakona u Bahreinu koja obuhvaća kršenje ljudskih prava, među ostalim i oduzimanjem državljanstva;

4. osuđuje kontinuiranu upotrebu mučenja i drugih oblika okrutnog i ponižavajućeg kažnjavanja ili postupanja bahreinskih vlasti prema zatvorenicima, mirnim prosvjednicima i članovima oporbe te apelira na vladu Bahreina da se pridržava svojih obveza i dužnosti u okviru Konvencije UN-a protiv mučenja;

5. potiče vladu Bahreina da surađuje s posebnim izvjestiteljima UN-a (osobito u pogledu mučenja, slobode okupljanja, neovisnosti sudaca i odvjetnika te branitelja ljudskih prava) i da im uputi trajni poziv;

6. primjećuje stalne napore vlade Bahreina u cilju reformiranja kaznenog zakona i zakonskih postupaka te potiče nastavak tog procesa; potiče vladu Bahreina da poduzme sve korake kako bi se zajamčio nepristran i pravedan pravosudni sustav, čime bi se osigurali pravični sudski postupci, te kako bi se zajamčila nepristranost pravobranitelja, Posebnog istražnog odjela i Nacionalne institucije za ljudska prava;

7. poziva na hitnu ratifikaciju Fakultativnog protokola uz Konvenciju protiv mučenja, Drugog fakultativnog protokola uz Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima kojemu je cilj ukidanje smrtne kazne, Konvencije o zaštiti svih osoba od prisilnih nestanaka te Međunarodne konvencije o zaštiti prava svih radnika migranata i članova njihovih obitelji;

8. poziva bahreinske vlasti da potiču dijalog za nacionalni konsenzus kako bi se postiglo trajno i uključivo nacionalno pomirenje i održiva politička rješenja za krizu; napominje da bi se u okviru održivog političkog postupka opravdane i dobronamjerne kritike trebale moći slobodno iznositi; u tom pogledu podsjeća bahreinske vlasti da bi angažiranje šijitske većine i njezinih miroljubivih političkih predstavnika koje se zasniva na ljudskom dostojanstvu, poštovanju i poštenju trebao biti neizostavan element svake vjerodostojne strategije nacionalnog pomirenja i održivih reformi;

9. pozdravlja rano puštanje iz zatvora oporbenog čelnika Ibrahima Šarifa u lipnju 2015. nakon što je primio kraljevsko pomilovanje; smatra da je takva odluka dobrodošao i važan korak u procesu promicanja povjerenja i pouzdanja u Bahreinu;

10. poziva potpredsjednicu Komisije/Visoku predstavnicu Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da nastavi naglašavati važnost reformi i pomirenja u svim svojim kontaktima s vladom Bahreina; snažno potiče uspostavu radne skupine EU-a i Bahreina za ljudska prava, ali napominje da dijalog EU-a i Bahreina o ljudskim pravima ne može zamijeniti sveobuhvatan dijalog između vlade i oporbe u samom Bahreinu;

11. prima na znanje preporuke pravobranitelja, Povjerenstva za prava zatvorenika i pritvorenika i Nacionalne institucije za ljudska prava, osobito u pogledu prava pritvorenika i uvjeta u zatvorima, uključujući navodno zlostavljanje i mučenje; potiče ta tijela da nastave s neovisnim, nepristranim i transparentnim radom te poziva bahreinske vlasti da u potpunosti primjenjuju te preporuke;

12. poziva na žurne kolektivne napore EU-a da izradi sveobuhvatnu strategiju o načinima na koje EU i Komisija mogu aktivno zagovarati puštanje na slobodu zatvorenih aktivista i zatočenika savjesti; poziva Europsku službu za vanjsko djelovanje i države članice da zajamče da delegacija EU-a u Rijadu i veleposlanstva država članica u Bahreinu propisno provode Smjernice EU-a o ljudskim pravima, a osobito smjernice o braniteljima ljudskih prava i mučenju, te da izvještavaju o toj provedbi;

13. poziva na to da EU zabrani izvoz suzavca i opreme za kontrolu mnoštva dok se ne provedu istrage o njihovoj nepropisnoj upotrebi i dok se ne pozovu na odgovornost počinitelji te nepropisne upotrebe;

14. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije/Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, vladama i parlamentima država članica, vladi i parlamentu Kraljevine Bahrein te članicama Vijeća za suradnju arapskih zemalja Zaljeva.

P8_TA(2015)0280

Situacija u kojoj se nalaze dvojica kršćanskih pastora u Sudanu

Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o situaciji u kojoj se nalaze dva kršćanska pastora u Sudanu (2015/2766(RSP))

(2017/C 265/21)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Sudanu,

— uzimajući u obzir izvješće stručnjaka za ljudska prava od 19. svibnja 2014. izdano u okviru posebnih postupaka Vijeća UN-a za ljudska prava;

— uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima,

— uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima iz 1948. i Deklaraciju UN-a o uklanjanju svih oblika nesnošljivosti i diskriminacije na temelju vjere ili uvjerenja,

— uzimajući u obzir Afričku povelju o ljudskim pravima i pravima naroda,

— uzimajući u obzir Sporazum iz Cotonoua iz 2000.,

— uzimajući u obzir Smjernice EU-a o slobodi vjere i uvjerenja iz 2013.,

— uzimajući u obzir nacionalni plan Sudana za ljudska prava usvojen 2013., koji se temelji na načelima univerzalnosti i jednakosti za sve,

— uzimajući u obzir rezolucije Opće skupštine UN-a, posebno rezolucije 62/149 od 18. prosinca 2007., 63/168 od 18. prosinca 2008., 65/206 od 21. prosinca 2010., 67/176 od 20. prosinca 2012. i 3/69 od 18. prosinca 2014. o pitanju moratorija na primjenu smrtne kazne, u kojima poziva zemlje u kojima smrtna kazna i dalje postoji da uspostave moratorij na izvršenje smrtne kazne u cilju njezina ukidanja;

— uzimajući u obzir članak 135. stavak 5. i članak 123. stavak 4. Poslovnika,

A. budući da je pastora Michaela Yata iz južnosudanske Prezbiterijanske evangeličke crkve Sudanska nacionalna obavještajna služba (NISS) zadržala u pritvoru nakon propovjedi u crkvi u Khartoum-Sjeveru, podružnici sudanske Prezbiterijanske evangeličke crkve, tijekom njegova posjeta Sudanu 21. prosinca 2014.; budući da je pastor uhićen odmah nakon propovjedi u kojoj je navodno osudio kontroverznu prodaju crkvenog zemljišta i imovine te postupanje s kršćanima u Sudanu;

B. budući da je 11. siječnja 2015. uhićen pastor Peter Yen Reith nakon što je sudanskom Uredu za vjerska pitanja dostavio pismo u kojem se raspitivao o pastoru Michaelu te je želio znati više o pojedinostima njegova uhićenja;

C. budući da su oba muškarca bila u izolaciji do 1. ožujka 2015., a 4. Svibnja 2015. obojica su optužena za višestruka kaznena djela u skladu sa sudanskim Kaznenim zakonom iz 1991. uključujući: zajednička kaznena djela (članak 21.), podrivanje ustavnog sustava (članak 51.), vođenje rata protiv države (članak 50.), špijunažu (članak 53.), nezakonito pribavljanje ili objavljivanje službenih dokumenata (članak 55.), poticanje mržnje (članak 64.), narušavanje mira (članak 69.) i bogohuljenje (članak 125.);

D. budući da je za optužbe utemeljene na člancima 50. i 53. sudanskog Kaznenog zakona predviđena smrtna kazna u slučaju osuđujuće presude;

E. budući da su sudanske vlasti 1. srpnja 2015. došle u kompleks evangeličke crkve u Bahriju kako bi uništile dio njega; budući da su se crkveni odvjetnik, Muhamed Mustafa, koji također zastupa dva uhićena pastora i pastor Hafez iz Evangeličke crkve u Bahriju žalili da državni službenik uništava pogrešan dio kompleksa; budući da su obojica uhićena zbog sprječavanja državnog službenika u izvršavanju svojih dužnosti; budući da je državni službenik nastavio s uništavanjem pogrešnog dijela kompleksa;

F. budući da se u Sudanu nakon odcjepljenja Južnog Sudana 2011. ubrzanim ritmom nastavilo s prijetnjama crkvenim vođama, zastrašivanjima kršćanskih zajednica i uništavanjem crkvene imovine;

G. budući da je 12 mladih kršćanskih djevojaka iz područja planina Nuba 25. lipnja 2015. uhićeno po izlasku iz baptističke crkve i optuženo da je nepristojno odjeveno; budući da su dvije djevojke puštene sljedeći dan bez podizanja optužnice te da je ostalih deset pušteno uz jamčevinu;

H. budući da će se protiv tih kršćanskih djevojaka voditi postupak pred sudom pod optužbom utemeljenom na članku 152. sudanskog kaznenog zakona koji glasi: „Osoba koja na javnom mjestu počini nepristojno djelo ili djelo koje je u suprotnosti s javnim moralom ili pak nosi opscenu odjeću ili odjeću koja je u suprotnosti s javnim moralom ili vrijeđa javne osjećaje kažnjava se bičevanjem koje ne smije sadržavati više od 40 udaraca ili novčanom kaznom ili jednim i drugim;

I. budući da Afrička povelja o ljudskim pravima i pravima naroda, koju je Republika Sudan ratificirala, uključuje pravo na život i zabranu mučenja i okrutnog, nehumanog ili ponižavajućeg kažnjavanja i postupanja, no da se u toj zemlji još provode smrtna kazna, amputacije, bičevanje i ostali oblici tjelesnog kažnjavanja za izvršenje brojnih kaznenih presuda;

J. budući da uspostava univerzalnog moratorija na smrtnu kaznu u cilju njezina potpunog ukidanja mora ostati jedan od glavnih ciljeva međunarodne zajednice, kako je i ponovljeno na Općoj skupštini UN-a 18. prosinca 2014.;

1. poziva sudanske vlasti da odbace sve optužbe protiv pastora Michaela Yata i Petera Yen Reitha te poziva na njihovo trenutno i bezuvjetno puštanje na slobodu; u međuvremenu poziva sudansku vladu da zajamči da dok čekaju puštanje na slobodu pastori neće biti podvrgnuti mučenju ili drugim oblicima zlostavljanja te da će se njihov tjelesni i duševni integritet u potpunosti poštovati;

2. traži od izaslanstva EU-a za Sudan da prati sudske postupke i da pruži pomoć pastorima; poziva EU da bude predvodnik u isticanju i osuđivanju teških i raširenih kršenja ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava u zemlji;

3. podsjeća sudanske vlasti na njihove nacionalne i međunarodne obveze da zaštite slobodu vjere i uvjerenja; ponavlja da su sloboda vjere, savjesti ili uvjerenja univerzalna ljudska prava koja se trebaju svuda štititi i svima biti zajamčena; snažno osuđuje sve oblike nasilja ili zastrašivanja koji ograničavaju pravo na vjersku pripadnost ili dobrovoljni odabir vjere, uključujući uporabu prijetnji, tjelesne sile ili kazni kojima se vjernike ili one koji ne vjeruju želi natjerati da se odreknu svoje vjere ili da se preobrate na drugu vjeru;

4. osuđuje uhićenje 12 kršćanskih djevojaka; poziva sudansku Vladu da prekine kazneni postupak protiv deset djevojaka koje još uvijek nisu oslobođene od krivnje za počinjenje kaznenog djela;

5. poziva sudansku vladu na ukidanje svih zakona kojim se vrši diskriminacija na temelju vjere te na zaštitu identiteta manjinskih skupina, između ostalog skupina svih vjera;

6. osuđuje zlostavljanje kršćana i uplitanje u crkvena pitanja; potiče sudansku vladu da se suzdrži od takvih aktivnosti; poziva Sudan da ukine zakone o krivovjerstvu te da prestane sa zatvaranjem crkava i drugih vjerskih objekata;

7. poziva sudansku vladu da provede reformu pravnog sustava u skladu s međunarodnim normama ljudskih prava kako bi se zaštitila temeljna ljudska prava i slobode i osigurala zaštita ljudskih prava svih osoba, posebno s obzirom na diskriminaciju žena, vjerskih manjina i skupina u nepovoljnom položaju;

8. ponovno osuđuje smrtnu kaznu u svim okolnostima te ponavlja da je potrebno uvesti moratorij na smrtnu kaznu u cijelom svijetu u cilju njezina ukidanja: poziva sudansku vladu da, u skladu s tim, ukine smrtnu kaznu, kao i praksu bičevanja, koje su još uvijek na snazi, te da zamijeni smrtne kazne drugim kaznama;

9. izražava duboku zabrinutost radi povećanog pritiska na pripadnike opozicije, snažno osuđuje odluku suda u Oumdourmanu od 6. srpnja 2015. kojom se Mastour Ahmed Mohamed, potpredsjednik Kongresne stranke, i još dvojica njezinih vođa, Assem Omar i Ibarhim Mohamed, osuđuju na 20 udaraca bičem; izražava potporu naporima koje su uložili prije svega UN, EU, Afrička unija i trojka (Norveška, Ujedinjena Kraljevina i SAD) u postizanje dogovorenog rješenja za situaciju u Sudanu te potporu naporima civilnog društva i oporbenih stranka u promicanju uključivog mirovnog procesa;

10. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Europske komisije/Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, vladama i parlamentima država članica, vladi Republike Sudana, Afričkoj uniji, glavnom tajniku Ujedinjenih naroda, supredsjedateljima zajedničke parlamentarne skupštine ACP-a i EU-a i Panafričkom parlamentu.

Utorak, 7. srpnja 2015.

III

(Pripremni akti)

EUROPSKI PARLAMENT

P8_TA(2015)0239

Imenovanje članice Revizorskog suda – Bettina Michelle Jakobsen

Odluka Europskog parlamenta od 7. srpnja 2015. o predloženom imenovanju Bettine Michelle Jakobsen za članicu Revizorskog suda (C8-0122/2015 – 2015/0803(NLE))

(Savjetovanje)

(2017/C 265/22)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir članak 286. stavak 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u skladu s kojim se Vijeće savjetovalo s Parlamentom (C8-0122/2015),

— uzimajući u obzir članak 121. Poslovnika,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračunski nadzor (A8-0198/2015),

A. budući da je Odbor za proračunski nadzor ocijenio kvalifikacije predložene kandidatkinje, posebno u smislu uvjeta navedenih u članku 286. stavku 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije;

B. budući da je na sjednici Odbora za proračunski nadzor 17. lipnja 2015. održano saslušanje kandidatkinje Vijeća za članstvo u Revizorskom sudu;

1. daje pozitivno mišljenje o prijedlogu Vijeća da se Bettina Michelle Jakobsen imenuje članicom Revizorskog suda;

2. nalaže svojem predsjedniku da ovu Odluku proslijedi Vijeću i, radi obavijesti, Revizorskom sudu te drugim institucijama Europske unije i revizijskim institucijama država članica.

Utorak, 7. srpnja 2015.

P8_TA(2015)0240

Ostvarivanje prava Unije prema međunarodnim trgovinskim pravilima ***I

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 7. srpnja 2015. o izmijenjenom prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju postupaka Unije u području zajedničke trgovinske politike kako bi se zajamčilo ostvarivanje prava Unije prema međunarodnim trgovinskim pravilima, posebno onima utvrđenima pod okriljem Svjetske trgovinske organizacije (kodificirani tekst) (COM(2015)0049 – C8-0041/2015 – 2014/0174(COD))

(Redovni zakonodavni postupak – kodifikacija)

(2017/C 265/23)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir izmijenjeni prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2015)0049),

— uzimajući u obzir članak 294. stavak 2. i članak 207. stavak 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u skladu s kojima je Komisija podnijela prijedlog Parlamentu (C8-0041/2015),

— uzimajući u obzir članak 294. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

— uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 10. prosinca 2014. ([1]),

— uzimajući u obzir Međuinstitucionalni sporazum od 20. prosinca 1994. o ubrzanoj metodi rada za službeno kodificiranje zakonodavnih tekstova ([2]),

— uzimajući u obzir članke 103. i 59. Poslovnika,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za pravna pitanja (A8-0203/2015),

A. budući da, prema mišljenju savjetodavne skupine pravnih službi Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije, dotični prijedlog sadrži izravnu kodifikaciju postojećih tekstova bez suštinskih promjena;

1. usvaja sljedeće stajalište u prvom čitanju;

2. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

P8_TC1-COD(2014)0174

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 7. srpnja 2015. radi donošenja Uredbe (EU) 2015/… Europskog parlamenta i Vijeća o o utvrđivanju postupaka Unije u području zajedničke trgovinske politike kako bi se osiguralo ostvarivanje prava Unije prema međunarodnim trgovinskim pravilima, posebno onima utvrđenima pod okriljem Svjetske trgovinske organizacije (kodifikacija)

(S obzirom da je postignut sporazum Parlamenta i Vijeća, stajalište Parlamenta odgovara konačnom zakonodavnom aktu, Uredbi (EU) 2015/1843.)

([1]) Još nije objavljeno u Službenom listu.
([2]) SL C 102, 4.4.1996., str. 2.

Utorak, 7. srpnja 2015.

P8_TA(2015)0241

Zaštita od štetnog određivanja cijena plovila ***I

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 7. srpnja 2015. o prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti od štetnog određivanja cijena plovila (kodificirana verzija) (COM(2014)0605 – C8-0171/2014 – 2014/0280(COD))

(Redovni zakonodavni postupak – kodifikacija)

(2017/C 265/24)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2014)0605),

— uzimajući u obzir članak 294. stavak 2. i članak 207. Stavak 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u skladu s kojima je Komisija podnijela prijedlog Parlamentu (C8-0171/2014),

— uzimajući u obzir članak 294. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

— uzimajući u obzir Međuinstitucionalni sporazum od 20. prosinca 1994. o ubrzanoj metodi rada za službeno kodificiranje zakonodavnih tekstova ([1]),

— uzimajući u obzir članke 103. i 59. Poslovnika,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za pravna pitanja (A8-0202/2015),

A. budući da se, prema mišljenju savjetodavne skupine pravnih službi Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije, dotični prijedlog ograničava samo na kodifikaciju postojećih tekstova bez suštinskih promjena;

1. usvaja sljedeće stajalište u prvom čitanju;

2. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

P8_TC1-COD(2014)0280

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 7. srpnja 2015. radi donošenja Uredbe (EU) 2016/… Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti od štetnog određivanja cijena plovila (kodificirani tekst)

(S obzirom da je postignut sporazum Parlamenta i Vijeća, stajalište Parlamenta odgovara konačnom zakonodavnom aktu, Uredbi (EU) 2016/1035.)

([1]) SL C 102, 4.4.1996., str. 2.

P8_TA(2015)0242

Ribolovne mogućnosti u vodama EU-a za ribarska plovila koja plove pod zastavom Venezuele uz obalu Francuske Gvajane ***

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 7. srpnja 2015. o nacrtu odluke Vijeća o odobrenju, u ime Europske unije, Izjave o odobrenju ribolovnih mogućnosti u vodama EU-a ribarskim plovilima koja plove pod zastavom Bolivarske Republike Venezuele u isključivom gospodarskom pojasu uz obalu Francuske Gvajane (05420/2015 – C8-0043/2015 – 2015/0001(NLE))

(Suglasnost)

(2017/C 265/25)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir nacrt odluke Vijeća o odobrenju, u ime Europske unije, Izjave o odobrenju ribolovnih mogućnosti u vodama EU-a ribarskim plovilima koja plove pod zastavom Bolivarske Republike Venezuele u isključivom gospodarskom pojasu uz obalu Francuske Gvajane (05420/2015),

— uzimajući u obzir nacrt Izjave o odobrenju ribolovnih mogućnosti u vodama EU-a ribarskim plovilima koja plove pod zastavom Bolivarske Republike Venezuele u isključivom gospodarskom pojasu uz obalu Francuske Gvajane (05420/2015),

— uzimajući u obzir zahtjev Vijeća za davanje suglasnosti u skladu s člankom 43. podstavkom 2. i člankom 218. stavkom 6. podstavkom 2. točkama (a) i (v) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (C8–0043/2015),

— uzimajući u obzir članak 99. stavak 1. prvi i treći podstavak, članak 99. stavak 2. i članak 108. stavak 7. Poslovnika,

— uzimajući u obzir preporuku Odbora za ribarstvo (A8-0195/2015),

1. daje suglasnost za odobrenje Izjave;

2. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji te vladama i parlamentima država članica i Bolivarske Republike Venezuele.

Utorak, 7. srpnja 2015.

P8_TA(2015)0243

Nacrt izmjene proračuna br. 3/2015 – višak iz financijske godine 2014

Rezolucija Europskog parlamenta od 7. srpnja 2015. o stajalištu Vijeća o nacrtu izmjene proračuna br. 3/2015 Europske unije za financijsku godinu 2015.– unošenje viška iz financijske godine 2014. (09765/2015 – C8-0161/2015 – 2015/2077(BUD))

(2017/C 265/26)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir članak 314. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

— uzimajući u obzir članak 106.a Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju,

— uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 ([1]), a posebno njezin članak 41.,

— uzimajući u obzir opći proračun Europske unije za financijsku godinu 2015., konačno donesen 17. prosinca 2014. ([2]),

— uzimajući u obzir izmjenu proračuna br. 1/2015, konačno donesenu 28. travnja 2015. ([3]),

— uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013 od 2. prosinca 2013. kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014. – 2020. ([4]),

— uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) 2015/623 od 21. travnja 2015. o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) br. 1311/2013 kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014. – 2020. ([5]),

— uzimajući u obzir Međuinstitucionalni sporazum od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju ([6]),

— uzimajući u obzir Odluku Vijeća 2007/436/EZ, Euratom od 7. lipnja 2007. o sustavu vlastitih sredstava Europskih zajednica ([7]),

— uzimajući u obzir nacrt izmjene proračuna br. 3/2015 koji je Komisija usvojila 15. travnja 2015. (COM(2015)0160),

— uzimajući u obzir stajalište o nacrtu izmjene proračuna br. 3/2015 koje je Vijeće usvojilo 19. lipnja 2015. i istog dana proslijedilo Parlamentu (09765/2015),

— uzimajući u obzir članke 88. i 91. Poslovnika,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračune (A8-0219/2015),

A. budući da je cilj nacrta izmjene proračuna br. 3/2015 unošenje viška iz financijske godine 2014. u iznosu od 1 435 milijuna EUR u proračun za 2015. godinu;

B. budući da taj višak uglavnom proizlazi iz pozitivne realizacije prihoda u iznosu od 1 183 milijuna EUR, manje realizacije rashoda u iznosu od 142 milijuna EUR i tečajne razlike u iznosu od 110 milijuna EUR;

C. budući da na prihodovnoj strani povećanje proizlazi iz dvije glavne komponente, zateznih kamata i novčanih kazni (634 milijuna EUR) te pozitivne realizacije vlastitih sredstava (479 milijuna EUR);

([1]) SL L 298, 26.10.2012., str. 1.
([2]) SL L 69, 13.3.2015.
([3]) SL L 190, 17.7.2015.
([4]) SL L 347, 20.12.2013., str. 884.
([5]) SL L 103, 22.4.2015., str. 1.
([6]) SL C 373, 20.12.2013., str. 1.
([7]) SL L 163, 23.6.2007., str. 17.

D. budući da je na rashodovnoj strani neiskorištenost dodijeljenih sredstava iz dijela III. izuzetno niska te prenesena sredstva iznose 29 milijuna EUR za 2014. i 6 milijuna EUR za 2013., no iznos je kod drugih institucija povećan na 101 milijun EUR;

E. budući da vrlo niska neiskorištenost sredstava iz dijela III. ističe trenutačni manjak odobrenih sredstava za plaćanja koji će ostati ključan izazov u izvršenju proračuna za 2015. godinu;

1. uzima na znanje nacrt izmjene proračuna br. 3/2015 koji je predala Komisija i koji se odnosi isključivo na unošenje viška u iznosu od 1 435 milijuna EUR iz 2014. godine u proračun, u skladu s člankom 18. Financijske uredbe, i stajalište Vijeća o njemu;

2. podsjeća da je tijekom pregovora o proračunu za 2015. Vijeće inzistiralo na tome da se plaćanja povezana s mobilizacijom Fonda solidarnosti EU-a prenesu iz nacrtâ izmjena proračuna br. 5/2014 i br. 7/2014 u proračun za 2015. u ukupnom iznosu od 126,7 milijuna EUR;

3. smatra da je s obzirom na višak prikazan u nacrtu izmjene proračuna br. 3/2015 bilo moguće iz proračuna za 2014. jednostavno platiti navedena dva nacrta izmjena proračuna za 2014., koji obuhvaćaju ukupno sedam zahtjeva povezanih s Fondom solidarnosti EU-a;

4. izražava žaljenje zbog sklonosti Vijeća da ne ispunjava svoje obveze prema zemljama kojima je pomoć potrebna i koje su ispunile uvjete za mobilizaciju Fonda solidarnosti EU-a tako što ne mobilizira dodatna sredstva kako je predviđeno posebnim instrumentima nego oduzima novac drugim programima; pozdravlja, međutim, činjenicu da Vijeće nije primijenilo taj pristup u pogledu nacrta izmjene proračuna br. 4/2015;

5. podsjeća da je Komisija uz nacrt izmjene proračuna br. 3/2015 predložila još jedan nacrt izmjene proračuna br. 4/2015, povezan s mobilizacijom Fonda solidarnosti EU-a za Rumunjsku, Bugarsku i Italiju u ukupnom iznosu od 66,5 milijuna EUR;

6. podsjeća da će se usvajanjem nacrta izmjene proračuna br. 3/2015 smanjiti udio doprinosa država članica iz BND-a proračunu Unije za 1 435 milijuna EUR i time više nego kompenzirati njihov doprinos financiranju nacrta izmjene proračuna br. 4/2015; stoga ističe da za donošenje tih dvaju dokumenata vrijedi zajednički vremenski okvir jer su s političkog stajališta usko povezani;

7. ističe svoju spremnost da što prije usvoji nacrt izmjene proračuna br. 3/2015 i nacrt izmjene proračuna br. 4/2015 u skladu s prijedlozima Komisije;

8. prihvaća stajalište Vijeća o nacrtu izmjene proračuna br. 3/2015;

9. nalaže svojem predsjedniku da proglasi izmjenu proračuna br. 3/2015 konačno donesenom i da je da na objavu u *Službenom listu Europske unije*;

10. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, Revizorskom sudu i nacionalnim parlamentima.

Utorak, 7. srpnja 2015.

P8_TA(2015)0244

Nacrt izmjene proračuna br. 4/2015: mobilizacija Fonda solidarnosti Europske unije za Rumunjsku, Bugarsku i Italiju

Rezolucija Europskog parlamenta od 7. srpnja 2015. o stajalištu Vijeća o nacrtu izmjene proračuna br. 4/2015. Europske unije za financijsku godinu 2015., priloženo prijedlogu za mobilizaciju Fonda solidarnosti Europske unije za Rumunjsku, Bugarsku i Italiju (09767/2015 – C8-0162/2015 – 2015/2078(BUD))

(2017/C 265/27)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir članak 314. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

— uzimajući u obzir članak 106.a Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju,

— uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 ([1]), a posebno njezin članak 41.,

— uzimajući u obzir opći proračun Europske unije za financijsku godinu 2015., konačno donesen dana 17. prosinca 2014. ([2]),

— uzimajući u obzir izmjenu proračuna br. 1/2015, u obliku u kojem je konačno donesena 28. travnja 2015. ([3]),

— uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013 od 2. prosinca 2013. kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014. – 2020. ([4]) (Uredba o VFO-u),

— uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) 2015/623 od 21. travnja 2015. o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) br. 1311/2013 kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014. – 2020. ([5]),

— uzimajući u obzir Međuinstitucionalni sporazum od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju ([6]),

— uzimajući u obzir Odluku Vijeća 2007/436/EZ, Euratom od 7. lipnja 2007. o sustavu vlastitih sredstava Europskih zajednica ([7]),

— uzimajući u obzir nacrt izmjene proračuna br. 4/2015 koji je Komisija usvojila 15. travnja 2015. (COM(2015)0161),

— uzimajući u obzir Prijedlog odluke Europskog parlamenta i Vijeća o mobilizaciji Fonda solidarnosti EU-a (poplave u Rumunjskoj, Bugarskoj i Italiji), koji je Komisija usvojila 15. travnja 2015. (COM(2015)0162),

— uzimajući u obzir stajalište o nacrtu izmjene proračuna br. 4/2015 koje je Vijeće usvojilo 19. lipnja 2015. i istog dana proslijedilo Parlamentu (09767/2015),

— uzimajući u obzir članke 88. i 91. Poslovnika,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračune (A8-0220/2015.),

([1]) SL L 298, 26.10.2012., str. 1.
([2]) SL L 69, 13.3.2015.
([3]) SL L 190, 17.7.2015.
([4]) SL L 347, 20.12.2013., str. 884.
([5]) SL L 103, 22.4.2015., str. 1.
([6]) SL C 373, 20.12.2013., str. 1.
([7]) SL L 163, 23.6.2007., str. 17.

A. budući da se nacrt izmjene proračuna br. 4/2015 odnosi na mobilizaciju Fonda solidarnosti Europske unije u iznosu od 66 505 850 EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza i odobrenim sredstvima za plaćanja u vezi s dvjema poplavama do kojih je došlo u proljeće i ljeto 2014. u Rumunjskoj za koja ukupni zahtjevi za pomoć iznose 8 495 950 EUR, s poplavama u Bugarskoj do kojih je došlo u srpnju i kolovozu 2104. za koje ukupni zahtjevi za pomoć iznose 1 983 600 EUR i s poplavama u Italiji do kojih je došlo u listopadu i studenom 2014. za koje ukupni zahtjevi za pomoć iznose 56 026 300 EUR;

B. budući da je svrha nacrta izmjene proračuna br. 4/2015 da se ta proračunska prilagodba službeno unese u proračun za 2015.;

1. uzima na znanje nacrt izmjene proračuna br. 4/2015 koji je podnijela Komisija i stajalište Vijeća o njemu;

2. naglašava da je prijeko potrebno iz Fonda solidarnosti Europske unije pružiti financijsku pomoć državama pogođenima tim elementarnim nepogodama, uzimajući u obzir da Fond solidarnosti Europske unije pokazuje solidarnost sa stanovništvom iz regija pogođenih katastrofama;

3. podsjeća da je u okviru pregovora o proračunu za 2015. Vijeće inzistiralo na tome da se plaćanja povezana s mobilizacijom Fonda solidarnosti Europske unije, prebace iz nacrta izmjena proračuna br. 5/2014 i br. 7/2014 u proračun za 2015. u ukupnom iznosu od 126,7 milijuna EUR;

4. smatra da je s obzirom na višak prikazan u nacrtu izmjene proračuna br. 3/2015 navedena dva nacrta izmjene proračuna za 2014., koji obuhvaćaju ukupno sedam zahtjeva povezanih s Fondom solidarnosti Europske unije, bilo moguće bez poteškoća namiriti iz proračuna za 2014., uzimajući u obzir to da Fond solidarnosti Europske unije nastoji pružiti brz, učinkovit i fleksibilan odgovor na takve hitne situacije;

5. izražava žaljenje zbog sklonosti Vijeća da ne ispunjava svoje obveze prema zemljama koje su bile pogođene katastrofama velikih razmjera i time stekle pravo na mobilizaciju Fonda solidarnosti Europske unije tako što ne mobilizira dodatna sredstva kako je predviđeno posebnim instrumentima nego oduzima novac drugim programima; pozdravlja, međutim, činjenicu da Vijeće nije primijenilo taj pristup u pogledu nacrta izmjene proračuna br. 4/2015;

6. posebno naglašava da trenutačno kritično stanje kad je riječ o plaćanjima isključuje mogućnost korištenja bilo kojeg drugog izvora financiranja osim onoga koji je Komisija predložila i iznijela u nacrtu izmjene proračuna br. 4/2015; podsjeća da je Fond solidarnosti EU-a posebni instrument za koji se odgovarajuća proračunska sredstva dodjeljuju izvan relevantnih gornjih granica višegodišnjeg financijskog okvira;

7. podsjeća da će se usvajanjem nacrta izmjene proračuna br. 3/2015 smanjiti udio doprinosa država članica iz BND-a proračunu Unije za 1 435 milijuna EUR i time više nego kompenzirati njihov doprinos financiranju nacrta izmjene proračuna br. 4/2015; stoga ističe da za donošenje tih dvaju dokumenata vrijedi zajednički vremenski okvir jer su s političkog stajališta usko povezani;

8. ističe da je spreman što je prije moguće usvojiti oba nacrta izmjene proračuna u obliku u kojem ih je donijela Komisija;

9. prihvaća stajalište Vijeća o nacrtu izmjene proračuna br. 4/2015;

10. nalaže svojem predsjedniku da proglasi izmjenu proračuna br. 4/2015 konačno donesenom i da je da na objavu u *Službenom listu Europske unije*;

11. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, Revizorskom sudu i nacionalnim parlamentima.

Utorak, 7. srpnja 2015.

P8_TA(2015)0245

Mobilizacija Fonda solidarnosti EU-a: poplave u Rumunjskoj, Bugarskoj i Italiji

Rezolucija Europskog parlamenta od 7. srpnja 2015. o prijedlogu odluke Europskog parlamenta i Vijeća o mobilizaciji Fonda solidarnosti Europske unije u skladu s točkom 11. Međuinstitucionalnog sporazuma od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju (poplave u Rumunjskoj, Bugarskoj i Italiji) (COM(2015)0162 – C8-0094/2015 – 2015/2079(BUD))

(2017/C 265/28)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2015)0162 – C8-0094/2015),

— uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 2012/2002 od 11. studenog 2002. o osnivanju Fonda solidarnosti Europske unije ([1]),

— uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013 od 2. prosinca 2013. kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014. – 2020. ([2]), a posebno njezin članak 10.,

— uzimajući u obzir Međuinstitucionalni sporazum od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju ([3]), a posebno njegovu točku 11.,

— uzimajući u obzir pismo Odbora za regionalni razvoj,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračune (A8-0211/2015),

1. odobrava Odluku priloženu ovoj Rezoluciji;

2. nalaže svojem predsjedniku da potpiše tu Odluku zajedno s predsjednikom Vijeća te da je da na objavu u *Službenom listu Europske unije*;

3. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju, zajedno s njezinim Prilogom, proslijedi Vijeću i Komisiji.

PRILOG

ODLUKA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o mobilizaciji Fonda solidarnosti Europske unije (poplave u Rumunjskoj, Bugarskoj i Italiji)

(Tekst ovog priloga nije naveden ovdje budući da odgovara konačnom aktu, Odluci (EU) 2015/1180.)

([1]) SL L 311, 14.11.2002., str. 3.
([2]) SL L 347, 20.12.2013., str. 884.
([3]) SL C 373, 20.12.2013., str. 1.

P8_TA(2015)0247

Nacrt izmjene proračuna br. 1/2015: Europski fond za strateška ulaganja (EFSU)

Rezolucija Europskog parlamenta od 7. srpnja 2015. o stajalištu Vijeća o nacrtu izmjene proračuna br. 1/2015 Europske unije za financijsku godinu 2015., Dio III. – Komisija, priloženom prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom fondu za strateška ulaganja i o izmjeni Uredaba (EU) br. 1291/2013 i (EU) br. 1316/2013 (09876/2015 – C8-0172/2015 – 2015/2011(BUD))

(2017/C 265/29)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir članak 314. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

— uzimajući u obzir članak 106.a Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju,

— uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 ([1]), a posebno njezin članak 41.,

— uzimajući u obzir opći proračun Europske unije za financijsku godinu 2015., konačno donesen 17. prosinca 2014. ([2]),

— uzimajući u obzir izmjenu proračuna br. 1/2015. , konačno donesenu 28. travnja 2015. ([3]),

— uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013 od 2. prosinca 2013. kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014. – 2020. ([4]) (Uredba o VFO-u),

— uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) 2015/623 od 21. travnja 2015. o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) br. 1311/2013 kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014. – 2020. ([5]),

— uzimajući u obzir Međuinstitucionalni sporazum od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju ([6]),

— uzimajući u obzir nacrt izmjene proračuna br. 1/2015 koji je Komisija usvojila 13. siječnja 2015. (COM(2015)0011),

— uzimajući u obzir stajalište o nacrtu izmjene proračuna br. 1/2015 koje je Vijeće usvojilo 26. lipnja 2015. i proslijedilo Europskom parlamentu isti dan (09876/2015 – C8-0172/2015),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2015/1017 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. lipnja 2015. o Europskom fondu za strateška ulaganja, Europskom savjetodavnom centru za ulaganja i Europskom portalu projekata ulaganja i o izmjeni uredaba (EU) br. 1291/2013 i (EU) br. 1316/2013 – Europski fond za strateška ulaganja ([7]),

— uzimajući u obzir članke 88. i 91. Poslovnika,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračune i mišljenja Odbora za industriju, istraživanje i energetiku, Odbora za promet i turizam i Odbora za regionalni razvoj (A8-0221/2015),

([1]) SL L 298, 26.10.2012., str. 1.
([2]) SL L 69, 13.3.2015.
([3]) SL L 190, 17.7.2015.
([4]) SL L 347, 20.12.2013., str. 884.
([5]) SL L 103, 22.4.2015., str. 1.
([6]) SL C 373, 20.12.2013., str. 1.
([7]) SL L 169, 1.7.2015., str. 1.

Utorak, 7. srpnja 2015.

A. budući da je svrha nacrta izmjene proračuna br. 1/2015 provođenje potrebnih izmjena u proračunskoj nomenkalturi u skladu sa zakonodavnim sporazumom o Europskom fondu za strateška ulaganja i izvršenje potrebne preraspodjele 1 360 milijuna EUR odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i 10 milijuna EUR odobrenih sredstava za plaćanja;

B. budući da se financiranje jamstvenog fonda EU-a u 2015. ukupan iznos od 1 350 milijuna EUR preraspodjeljuje iz Instrumenta za povezivanje Europe (790 milijuna EUR), Obzora 2020. (70 milijuna EUR) i ITER-a (490 milijuna EUR) u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza;

C. budući da Komisija namjerava nadoknaditi smanjenje sredstava za ITER istovrijednim povećanjem sredstava za razdoblje 2018. – 2020.;

D. budući da su odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstava za plaćanja za Europski savjetodavni centar za ulaganja, u iznosu od po 10 milijuna EUR, u potpunosti preraspodijeljena iz ITER-a (proračunski članak 08 04 01 02);

E. budući da su sva dodatna odobrena sredstva za provedbu Europskog fonda za strateška ulaganja u obvezama i plaćanjima u potpunosti preraspodijeljena te stoga ukupan iznos odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanja ostaje nepromijenjen u proračunu za 2015.;

1. prima na znanje nacrt izmjene proračuna br. 1/2015 koji je podnijela Komisija i stajalište Vijeća o njemu;

2. pozdravlja brzo postizanje dogovora o EFSU-u zahvaljujući ustrajnosti svih institucija da se on što prije pokrene; iako je ishod pregovora bolji od izvornog prijedloga Komisije, žali zbog negativnog učinka na Obzor 2020. i Instrument za povezivanje Europe;

3. ponavlja ulogu proračuna Unije u stvaranju dodane vrijednosti udruživanjem resursa i jamčenjem velike razine sinergije između europskih strukturnih i investicijskih fondova i EFSU-a povećavajući istovremeno učinak umnožavanja doprinosa Unije; podupire mobilizaciju dodatnih izvora privatnih i javnih sredstava za ulaganje u ciljeve s europskom dimenzijom, poglavito rješavanjem prekograničnih problema u područjima kao što su energija, okoliš i prometna infrastruktura;

4. pozdravlja činjenicu da će se dodatni 1 000 milijun EUR u odnosu na ishodišni prijedlog Komisije financirati iz ukupne razlike VFO-a za obveze koja potječe iz razlika preostalih iz proračuna za 2014. i 2015. smanjujući time preraspodjelu iz Instrumenta za povezivanje Europe i Obzora 2020.; podsjeća da će, u skladu s člankom 14. Uredbe o VFO-u, sredstva u okviru ukupne razlike VFO-a za obveze biti dostupna tek od 2016.;

5. međutim općenito žali zbog preraspodjele iz Instrumenta za povezivanje Europe i Obzora 2020. s obzirom na to da su ti programi ključni za otvaranje radnih mjesta i rast u Europi; stoga u nadolazećim proračunskim postupcima namjerava nadoknaditi te preraspodjele;

6. ističe da su ulaganja u istraživanje i promet ključna za jačanje uloge i cilja proračuna Unije, a to je poticanje rasta, konkurentnosti i zapošljavanja, te za približavanje ciljevima strategije Europa 2020.; u tom pogledu podsjeća na to da su programi Obzor 2020. i Instrument za povezivanje Europe (CEF) ključni programi pod naslovom 1.a „Konkurentnost za rast i zapošljavanje”;

7. potvrđuje svoju spremnost da usvoji nacrt izmjene proračuna br. 1/2015 kako ga je izmijenilo Vijeće u skladu sa zakonodavnim sporazumom o Europskom fondu za strateška ulaganja s obzirom na to da ga želi što prije pokrenuti;

8. prihvaća stajalište Vijeća o nacrtu izmjene proračuna br. 1/2015;

9. nalaže svojem predsjedniku da proglasi izmjenu proračuna br. 2/2015 konačno donesenom i da je da na objavu u *Službenom listu Europske unije*;

10. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, Revizorskom sudu i nacionalnim parlamentima.

Utorak, 7. srpnja 2015.

P8_TA(2015)0248

Nacrt izmjene proračuna br. 5/2015. — odgovor na migracijske pritiske

Rezolucija Europskog parlamenta od 7. srpnja 2015. o stajalištu Vijeća o nacrtu izmjene proračuna br. 5/2015 Europske unije za financijsku godinu 2015. – kao odgovoru na migracijske pritiske (09768/2015 – C8-0163/2015 – 2015/2121(BUD))

(2017/C 265/30)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir članak 314. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

— uzimajući u obzir članak 106.a Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju,

— uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 ([1]), a posebno njezin članak 41.,

— uzimajući u obzir opći proračun Europske unije za financijsku godinu 2015., konačno donesen 17. prosinca 2014. ([2]),

— uzimajući u obzir izmjenu proračuna br. 1/2015, konačno donesenu 28. travnja 2015. ([3]),

— uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013 od 2. prosinca 2013. kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014. – 2020. ([4]) (Uredba o VFO-u),

— uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) 2015/623 od 21. travnja 2015. o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) br. 1311/2013 kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014. – 2020. ([5]),

— uzimajući u obzir Međuinstitucionalni sporazum od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju ([6]),

— uzimajući u obzir nacrt izmjene proračuna br. 5/2015 koji je Komisija usvojila 13. svibnja 2015. ((COM(2015)0241),

— uzimajući u obzir stajalište o nacrtu izmjene proračuna br. 5/2015 koje je Vijeće usvojilo 19. lipnja 2015. i proslijedilo Parlamentu isti dan (09768/2015 – C8-0163/2015),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 29. travnja 2015. o nedavnim tragedijama u Sredozemnom moru i migracijskoj politici i politici azila u EU-u ([7]),

— uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 13. svibnja 2015. naslovljenu „Europski migracijski program” (COM(2015)0240),

— uzimajući u obzir članke 88. i 91. Poslovnika,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračune i mišljenje Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove (A8-0212/2015),

A. budući da se nacrtom izmjene proračuna br. 5/2015 nastoji povećati sredstva Unije za upravljanje migracijama i tokovima izbjeglica nakon nedavnih tragedija u Sredozemnom moru i povećanja dimenzije migracijskih tokova;

([1]) SL L 298, 26.10.2012., str. 1.
([2]) SL L 69, 13.3.2015.
([3]) SL L 190, 17.7.2015.
([4]) SL L 347, 20.12.2013., str. 884.
([5]) SL L 103, 22.4.2015., str. 1.
([6]) SL C 373, 20.12.2013., str. 1.
([7]) Usvojeni tekstovi, P8_TA(2015)0176.

B. budući da povećanje odobrenih sredstava za preuzimanje obveza iznosi 75 722 000 EUR;

C. budući da se povećanje odobrenih sredstava za plaćanja u iznosu od 69 652 000 EUR u potpunosti preraspodjeljuje iz programa Galileo, čime ukupna razina odobrenih sredstava za plaćanja u proračunu za 2015. ostaje ista;

D. budući da povećanje koje je predložila Europska agencija za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica Europske unije (Frontex) iznosi ukupno 26,8 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza i odobrenim sredstvima za plaćanja te jednim dijelom potječe iz dodatnih odobrenih sredstava u okviru nacrta izmjene proračuna br. 5/2015, a drugim iz preraspodjele u okviru poglavlja 18 02 (Unutarnja sigurnost) zbog zatvaranja starih dosjea u okviru Fonda za vanjske granice;

E. budući da su financijsko opterećenje povezano s hitnom situacijom dosad uglavnom snosili nacionalni proračuni južnih obalnih država Unije;

F. budući da se, u svjetlu makroekonomske prognoze za srednjoročno razdoblje i suprotnih demografskih trendova unutar Unije i u susjednim područjima, a osobito u zapadnoj i srednjoj Africi, povećanje migracija u Europu ne može smatrati privremenom pojavom;

G. budući da se nacrtom izmjene proračuna br. 5/2015 također povećava broj zaposlenika triju agencija, odnosno otvara 16 dodatnih radnih mjesta u Frontexu, četiri radna mjesta u Europskom potpornom uredu za azil (EASO) i tri radna mjesta u Europskom policijskom uredu (Europol);

H. budući da bi, ako se migracijskim tokovima ne bude upravljalo pravodobno i učinkovito, zbog njih moglo doći do znatnih troškova u područjima drugih politika;

1. prima na znanje nacrt izmjene proračuna br. 5/2015 koji je podnijela Komisija i stajalište Vijeća o njemu;

2. pozdravlja spremnost svih institucija da povećaju odobrena proračunska sredstva za migracije i azil s obzirom na to da postoji očita i hitna potreba za njima;

3. podsjeća na to da je u svom čitanju proračuna za 2015. u listopadu 2014. Parlament već bio pozvao na dodjelu znatno većih odobrenih sredstava za te proračunske linije i na zapošljavanje dodatnog osoblja u navedenim agencijama;

4. međutim, žali zbog ograničenog iznosa povećanja predloženih u nacrtu izmjene proračuna br. 5/2015, koja ne odgovaraju stvarnim potrebama s obzirom na trenutačnu krizu u Sredozemnom moru koja će se vjerojatno pogoršati, rastući rizik od povećanja broja izbjeglica iz Ukrajine te potrebu za općenitim suočavanjem s izazovima u vezi s migracijama; ipak, naglašava da je potrebna stroža kontrola odredišta tih sredstava te da je, shodno tome, potrebna veća transparentnost kada je riječ o postupcima ugovaranja i podugovaranja, s obzirom na razne istrage o više slučajeva zloupotreba koji su otkriveni u državama članicama;

5. žali zbog podjela među državama članicama u Vijeću koje su nastale zbog prijedloga Komisije iz „Europskoga migracijskog programa”; podsjeća na to da se, s obzirom na narav migracijskog fenomena, hitna situacija može učinkovitije rješavati na razini Unije;

6. smatra da u nadležnim agencijama ne bi trebalo doći do smanjivanja broja zaposlenih niti do njihove preraspodjele; smatra da agencije moraju svoje osoblje rasporediti na odgovarajući način kako bi ispunile svoje sve veće odgovornosti;

7. naglašava da je, zbog velikog broja pridošlica na južnim obalama Unije, povećane uloge EASO-a u upravljanju azilima te jasnog poziva da se podupre anticipativno financiranje uvjeta prihvata, prijedlog da se osoblje u EASO-u poveća za samo četiri nova zaposlenika očito nedovoljan; stoga za EASO traži odgovarajući broj zaposlenika te odgovarajući proračun za 2016. kako bi agencija mogla učinkovito izvršavati svoje zadaće i operacije;

Utorak, 7. srpnja 2015.

8. smatra da Komisija treba detaljno analizirati proračunski učinak na Europol kao i učinak dodatnih zadataka uvedenih mjerama predstavljenima u okviru Migracijskog programa EU-a i Programa sigurnosti EU-a kako bi Parlament i Vijeće mogli pravilno prilagoditi proračunske potrebe i broj osoblja Europola; naglašava ulogu Europola u prekograničnoj potpori državama članicama te u razmjeni informacija; ističe potrebu jamčenja odgovarajućeg proračuna i broja zaposlenih kako bi Europol u 2016. mogao učinkovito izvršavati svoje zadaće i operacije;

9. poziva Komisiju da, u sklopu revizije tijekom provedbe Višegodišnjeg financijskog okvira, provede što detaljniju procjenu potreba Fonda za azil, migracije i integraciju do 2020.; poziva Komisiju da nakon revizije financijskih perspektiva izradi prijedlog o odgovarajućem povećanju i prilagodbi raspodjele sredstava među raznim programima i metodama provedbe Fonda;

10. izražava namjeru da se izmijeni proračunska nomenklatura Fonda za azil, migracije i integraciju u interesu transparentnosti i bolje kontrole dodjeljivanja godišnjih odobrenih sredstava među programima te sredstava za provedbu Fonda, kako je navedeno u Uredbi (EU) br. 516/2014 ([1]);

11. nadalje, napominje da u nacrtu izmjene proračuna br. 5/2015 nisu predviđena dodatna ukupna odobrena sredstva za plaćanja u proračunu za 2015. nego se samo ponovno primjenjuje preraspodjela već postojećih sredstava;

12. inzistira na tome da se preraspodjela sredstava iz programa Galileo na odgovarajući način nadoknadi u proračunu za 2016.;

13. usprkos tome, potvrđuje da je zbog hitnosti situacije spreman čim prije usvojiti nacrt izmjene proračuna br. 5/2015 kako ga je predstavila Komisija;

14. prihvaća stajalište Vijeća o nacrtu izmjene proračuna br. 5/2015;

15. nalaže svojem predsjedniku da proglasi izmjenu proračuna br. 5/2015 konačno donesenom i da je da na objavu u *Službenom listu Europske unije*;

16. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, Revizorskom sudu i nacionalnim parlamentima.

([1]) U skladu s Uredbom (EU) br. 516/2014, iznos ukupnih sredstava dodijeljenih Fondu za azil, migracije i integraciju za razdoblje od 2014. do 2020. iznosi 3 137 milijuna EUR. Taj je iznos dodijeljen na sljedeći način:
(a) 2 392 milijuna EUR za nacionalne programe (članak 19.);
(b) 360 milijuna EUR za posebna djelovanja navedena u Prilogu II. (članak 16.), programe za preseljenje (članak 17.) i premještanje (članak 18.);
(c) 385 milijuna EUR za djelovanja Unije (članak 20.), hitnu pomoć (članak 21.), Europsku migracijsku mrežu (članak 22.) i tehničku pomoć (članak 23.)
Aktualna proračunska nomenklatura ni na koji način ne odgovara ovoj dodjeli.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

P8_TA(2015)0253

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju s bivšom jugoslavenskom Republikom Makedonijom (Protokol kako bi se uzelo u obzir pristupanje Hrvatske)***

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 8. srpnja 2015. o nacrtu odluke Vijeća o sklapanju, u ime Europske unije i njezinih država članica, Protokola uz Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i bivše jugoslavenske Republike Makedonije, s druge strane, kako bi se uzelo u obzir pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji (05548/2014 – C8-0127/2014 – 2013/0386(NLE))

(Suglasnost)

(2017/C 265/31)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir prijedlog odluke Vijeća (05548/2014),

— uzimajući u obzir nacrt Protokola uz Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i bivše jugoslavenske Republike Makedonije, s druge strane, kako bi se uzelo u obzir pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji (05547/2014),

— uzimajući u obzir zahtjev za davanje suglasnosti koji je podnijelo Vijeće u skladu s člankom 217. i člankom 218. stavkom 6. drugim podstavkom točkom (a)(i) i drugim podstavkom članka 218. stavka 8. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (C8-0127/2014),

— uzimajući u obzir članak 99. stavak 1. prvi i treći podstavak, članak 99. stavak 2. i članak 108. stavak 7. Poslovnika,

— uzimajući u obzir preporuku Odbora za vanjske poslove (A8-0188/2015),

1. daje suglasnost za sklapanje Protokola;

2. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji te vladama i parlamentima država članica i bivše jugoslavenske Republike Makedonije.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

P8_TA(2015)0254

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju sa Srbijom (Protokol kako bi se uzelo u obzir pristupanje Hrvatske) ***

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 8. srpnja 2015. o nacrtu odluke Vijeća o sklapanju, u ime Europske unije i njezinih država članica, Protokola uz Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Srbije, s druge strane, kako bi se uzelo u obzir pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji (06682/2014 – C8-0098/2014 – 2014/0039(NLE))

(Suglasnost)

(2017/C 265/32)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir nacrt odluke Vijeća (06682/2014),

— uzimajući u obzir nacrt Protokola uz Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Srbije, s druge strane, kako bi se uzelo u obzir pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji (06681/2014),

— uzimajući u obzir zahtjev za davanje suglasnosti koji je podnijelo Vijeće u skladu s člankom 217., člankom 218. stavkom 6. drugim podstavkom točkom (a)(i) i člankom 218. stavkom 8. drugim podstavkom Ugovora o funkcioniranju Europske unije (C8-0098/2014),

— uzimajući u obzir članak 99. stavak 1. prvi i treći podstavak, članak 99. stavak 2. i članak 108. stavak 7. Poslovnika,

— uzimajući u obzir preporuku Odbora za vanjske poslove (A8-0189/2015),

1. daje suglasnost za sklapanje Protokola;

2. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji te vladama i parlamentima država članica i Republike Srbije.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

P8_TA(2015)0255

Znanstvena i tehnološka suradnja s Indijom: produljenje Sporazuma ***

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 8. srpnja 2015. o nacrtu odluke Vijeća o produljenju Sporazuma o znanstvenoj i tehnološkoj suradnji između Europske zajednice i Vlade Republike Indije (05872/2015 – C8-0074/2015 – 2014/0293(NLE))

(Suglasnost)

(2017/C 265/33)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir nacrt odluke Vijeća o produljenju Sporazuma o znanstvenoj i tehnološkoj suradnji između Europske zajednice i Vlade Republike Indije (05872/2015),

— uzimajući u obzir Odluku Vijeća 2002/648/EZ od 25. lipnja 2002. o sklapanju Sporazuma o znanstvenoj i tehnološkoj suradnji između Europske zajednice i Vlade Republike Indije ([1]),

— uzimajući u obzir zahtjev za davanje suglasnosti koji je podnijelo Vijeće u skladu s člankom 186. i člankom 218. stavkom 6. podstavkom 2. točkom (a)(v) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (C8-0074/2015),

— uzimajući u obzir članak 99. stavak 1. prvi i treći podstavak, članak 99. stavak 2., članak 108. stavak 7. i članak 50. stavak 1. Poslovnika,

— uzimajući u obzir preporuku Odbora za industriju, istraživanje i energetiku (A8-0179/2015),

1. daje suglasnost za obnavljanje sporazuma;

2. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji te vladama i parlamentima država članica i Republike Indije.

([1]) SL L 213, 9.8.2002., str. 29.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

P8_TA(2015)0256

Znanstvena i tehnološka suradnja s Farskim otocima: Obzor 2020. ***

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 8. srpnja 2015. o nacrtu odluke Vijeća o sklapanju Sporazuma o znanstvenoj i tehnološkoj suradnji između Europske unije i Farskih otoka kojim se Farski otoci pridružuju Obzoru 2020. – Okvirnom programu za istraživanje i inovacije (2014. – 2020.) (05660/2015 – C8-0057/2015 – 2014/0228(NLE))

(Suglasnost)

(2017/C 265/34)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir nacrt odluke Vijeća (05660/2015),

— uzimajući u obzir nacrt Sporazuma o znanstvenoj i tehnološkoj suradnji između Europske unije i Farskih otoka kojim se Farski otoci pridružuju Obzoru 2020. – Okvirnom programu za istraživanje i inovacije (2014. – 2020.) (14014/2014),

— uzimajući u obzir zahtjev za davanje suglasnosti koji je podnijelo Vijeće u skladu s člankom 186., člankom 218. stavkom 6. podstavkom 2. točkom (a) i člankom 218. stavkom 8. podstavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (C8-0057/2015),

— uzimajući u obzir članak 99. stavak 1. prvi i treći podstavak, članak 99. stavak 2., članak 108. stavak 7. i članak 50. stavak 1. Poslovnika,

— uzimajući u obzir preporuku Odbora za industriju, istraživanje i energetiku (A8-0180/2015),

1. daje suglasnost za sklapanje sporazuma;

2. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji te vladama i parlamentima država članica i Farskih otoka.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

P8_TA(2015)0257

Dugoročno sudjelovanje dioničara i izvješće o korporativnom upravljanju***I

Amandmani koje je usvojio Europski parlament 8. srpnja 2015. o prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2007/36/EZ u pogledu poticanja dugoročnog sudjelovanja dioničara i Direktive 2013/34/EU u pogledu određenih elemenata izvješća o korporativnom upravljanju (COM(2014)0213 – C7-0147/2014 – 2014/0121(COD)) ([1])

(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)

(2017/C 265/35)

[Amandman 1,osim ako nije naznačeno drugačije]

AMANDMANI EUROPSKOG PARLAMENTA (*)

na prijedlog Komisije

DIREKTIVA (EU) 2015/… EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni Direktive 2007/36/EZ u pogledu poticanja dugoročnog sudjelovanja dioničara, Direktive 2013/34/EU u pogledu određenih elemenata izvješća o korporativnom upravljanju *i Direktive 2004/109/EZ*

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 50. i 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora, ([1])

nakon savjetovanja s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

(1) Direktivom 2007/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([2]) utvrđuju se zahtjevi u vezi s izvršavanjem određenih prava dioničara koja proizlaze iz dionica s pravom glasa u vezi s glavnom skupštinom trgovačkih društava koja imaju sjedište u nekoj državi članici i čije su dionice uvrštene na uređeno tržište koje se nalazi ili djeluje u državi članici.

([1]) Pitanje je upućeno natrag odboru nadležnom za razmatranje na temelju članka 61. stavka 2., drugog podstavka (A8-0158/2015).
(*) Amandmani: novi ili izmijenjeni tekst označuje se podebljanim kurzivom; a brisani tekst oznakom ▌.
([1]) SL C 451,16.12.2014. , str. 87.
([2]) Direktiva 2007/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o izvršavanju pojedinih prava dioničara trgovačkih društava uvrštenih na burzu (SL L 184, 14.7.2007., str. 17.).

Srijeda, 8. srpnja 2015.

(2) ***Iako ne posjeduju korporacije, koje su zasebni pravni subjekti koji ne podliježu njihovoj punoj kontroli, dioničari imaju bitnu ulogu u upravljanju njima.*** Financijska kriza pokazala je da su u mnogim slučajevima dioničari podržavali rukovodstvo u pretjeranom preuzimanju kratkoročnog rizika. Nadalje, ▌ trenutačna razina sudjelovanja institucionalnih ulagatelja i upravitelja imovinom ***u društvima u koja se ulaže*** i njihovu „praćenju" ***često*** nije odgovarajuća ***te previše usredotočena na kratkoročne povrate***, što ***dovodi*** do neoptimalnog korporativnog upravljanja i isto takvih rezultata trgovačkih društava uvrštenih na burzu.

(2a) Veća razina sudjelovanja dioničara u korporativnom upravljanju društava jedna je od poluga kojom se mogu poboljšati financijska i nefinancijska uspješnost tih trgovačkih društava. Međutim, s obzirom na to da prava dioničara nisu jedini dugoročni čimbenik o kojemu treba voditi računa u korporativnom upravljanju, treba ih popratiti dodatnim mjerama kako bi se osigurala veća razina sudjelovanja svih dionika, posebno zaposlenika, lokalnih vlasti i civilnog društva.

(3) U Akcijskom planu o europskom pravu trgovačkih društava i korporativnom upravljanju Komisija je najavila niz mjera u području korporativnog upravljanja, posebno radi poticanja dugoročnog sudjelovanja dioničara i povećanja transparentnosti između trgovačkih društava i ulagatelja.

(4) Kako bi se dodatno omogućilo izvršavanje prava dioničara i sudjelovanje između trgovačkih društava uvrštenih na ***burzu*** i dioničara, trgovačka društva uvrštena na burzu trebala bi imati ***pravo*** utvrđivanja identiteta svojih dioničara i izravne komunikacije s njima. Stoga je ovom Direktivom potrebno predvidjeti okvir kojim bi se osiguralo da se identitet dioničara može utvrditi ***radi poboljšanja transparentnosti i dijaloga***. [Am. 29]

(5) Učinkovito izvršavanje prava dioničara u velikoj mjeri ovisi o učinkovitosti lanca posrednika koji održavaju račune vrijednosnica za dioničare, posebno u prekograničnom kontekstu. Cilj je ove Direktive poboljšati prijenos informacija posrednika lancem ulaganja u kapital kako bi se omogućilo izvršavanje prava dioničara.

(6) S obzirom na njihovu važnu ulogu, posrednici bi trebali biti obvezni omogućiti izvršavanje prava dioničara kada ***dioničari žele*** izvršiti ta prava ***sami*** ili imenovati treću osobu da to učini. Ako ***dioničari ne žele*** izvršiti prava ***sami*** i imenovali ***su*** treću osobu za posrednika, potonji bi trebao biti obvezan izvršavati ta prava nakon izričitog odobrenja i uputa dioničara i u ***njihovu*** korist.

(7) Kako bi se promicala vlasnička ulaganja u cijeloj Uniji i izvršavanje prava povezanih s dionicama, ovom bi se Direktivom trebala ***uspostaviti visoka razina transparentnosti u pogledu troškova usluga koje posrednici pružaju. Kako bi se*** spriječila diskriminacija u cijenama prekograničnih, za razliku od isključivo domaćih, ulaganja u dionice, ***sve razlike u naplati troškova između domaćih i prekograničnih ostvarenja prava trebale bi biti opravdane i odražavati varijaciju u stvarnim troškovima nastalima*** za usluge koje su pružili posrednici. Posrednici iz trećih zemalja koji su osnovali podružnicu u Uniji trebali bi podlijegati pravilima o utvrđivanju identiteta dioničara, prijenosu informacija, omogućavanju prava dioničara i transparentnosti ***troškova*** kako bi se osigurala učinkovita primjena odredaba o dionicama koje se drže preko tih posrednika.

(8) Učinkovito i održivo sudjelovanje dioničara ***bitan je element*** korporativnog upravljanja trgovačkim društvima uvrštenima na burzu, koje ovisi o sustavu uzajamne kontrole među različitim tijelima i različitim dioničarima. ***Odgovarajuće sudjelovanje dionika, posebno zaposlenika, trebalo bi se smatrati najvažnijim elementom u razvoju uravnoteženog europskog okvira za korporativno upravljanje***.

(9) Institucionalni ulagatelji i upravitelji imovinom ***često*** su važni dioničari trgovačkih društava uvrštenih na burzu u Uniji i stoga mogu imati ***važnu*** ulogu u korporativnom upravljanju navedenih trgovačkih društava, ali i općenito u pogledu strategije i dugoročne uspješnosti tih trgovačkih društava. Međutim, iskustvo je posljednjih godina pokazalo da institucionalni ulagatelji i upravitelji imovinom često ne sudjeluju ***na odgovarajući način*** u trgovačkim društvima u kojima drže dionice ▌ te da tržišta kapitala ***često*** izvršavaju pritisak na trgovačka društva da ostvaruju dobre rezultate u kratkoročnom razdoblju, ***što ugrožava dugoročnu financijsku i nefinancijsku uspješnost društva i dovodi***, ***između ostalih negativnih posljedica***, do nedovoljne razine ulaganja, na primjer u istraživanje i razvoj, na štetu dugoročne uspješnosti trgovačkih društava ▌.

(10) Institucionalni ulagatelji i upravitelji imovinom često nisu transparentni u pogledu strategija ulaganja te svoje politike sudjelovanja i ***rezultate*** njezine provedbe. Javna objava tih informacija pozitivno bi utjecala na svijest ulagatelja, omogućila krajnjim korisnicima, kao što su budući umirovljenici, optimizaciju odluka o ulaganju, omogućila dijalog između trgovačkih društava i njihovih dioničara, ***povećala*** sudjelovanje dioničara i jačanje odgovornosti trgovačkih društava prema ***dionicima i*** civilnom društvu.

(11) Stoga bi institucionalni ulagatelji i upravitelji imovinom trebali razviti politiku sudjelovanja dioničara kojom se, među ostalim, određuju način na koji oni uključuju sudjelovanje dioničara u svoju strategiju ulaganja, nadziru društva u koja se ulaže, ***uključujući ekološke i društvene rizike,*** vode dijaloge s društvima u koja se ulaže ***i njihovim dionicima*** te izvršavaju prava glasa. Ta politika sudjelovanja trebala bi uključivati politike upravljanja stvarnim ili mogućim sukobima interesa, kao što su financijske usluge institucionalnih ulagatelja ili upravitelja imovinom, ili njihovih povezanih društava, koje se pružaju društvu u koje se ulaže. Navedenu politiku, njezinu provedbu i njezine rezultate trebalo bi javno objaviti ***i dostaviti klijentima institucionalnih ulagatelja*** jednom godišnje. Ako institucionalni ulagatelji ili upravitelji imovinom odluče ne razvijati politiku sudjelovanja i/ili odluče ne objaviti njezinu provedbu i rezultate, moraju za to dati jasno i detaljno objašnjenje.

(12) Institutional investors should annually disclose to the public how their ▌ investment strategy is aligned with the profile and duration of their liabilities and how it contributes to the medium to long-term performance of their assets. Ako upotrebljavaju upravitelje imovinom, bilo diskrecijskim mandatima koji uključuju upravljanje imovinom na pojedinačnoj osnovi bilo udruženim sredstvima, trebali bi javno objaviti glavne elemente dogovora s upraviteljem imovine u pogledu nekoliko pitanja, kao što su: potiče li se njime upravitelja imovine da uskladi svoju strategiju ulaganja i odluka s profilom i trajanjem obveza institucionalnog ulagatelja, potiče li se upravitelja imovinom da donosi odluke o ulaganju na temelju srednjoročnih do dugoročnih rezultata trgovačkog društva i sudjeluje u trgovačkim društvima, kako se njime ocjenjuje uspješnost upravitelja imovinom, strukturu razmatranja usluga upravljanja imovinom i ciljani promet portfelja. Time bi se pridonijelo ispravnom usklađivanju interesa krajnjih korisnika institucionalnih ulagatelja, upravitelja imovinom, društava u koja se ulaže, a može se pridonijeti i razvoju dugoročnih strategija ulaganja i dugoročnog odnosa s društvima u koja se ulaže koji uključuje sudjelovanje dioničara.

(13) Od upravitelja imovinom trebalo bi zahtijevati da ***javno*** objave način na koji su njihova strategija ulaganja i njezina provedba u skladu s dogovorom o upravljanju imovinom te način na koji strategija ulaganja i odluke pridonose srednjoročnim do dugoročnim rezultatima imovine institucionalnog ulagatelja. Nadalje, upravitelji imovinom bi trebali ***javno*** objaviti ***promet portfelja***, donose li odluke o ulaganju na temelju ocjena srednjoročnih do dugoročnih rezultata društva u koje se ulaže,▌ te upotrebljavaju li ovlaštene zastupnike s pravom glasa za potrebe svojih aktivnosti sudjelovanja. ***Daljnje bi informacije upravitelji imovine trebali objaviti izravno institucionalnim ulagateljima, uključujući informacije o sastavu portfelja, troškovima prometa portfelja, nastalim sukobima interesa te kako su oni riješeni.*** Navedenim bi se informacijama institucionalnim ulagateljima omogućio bolji nadzor nad upraviteljem imovinom, te potaknulo ispravno usklađivanje interesa i sudjelovanje dioničara.

(14) Kako bi se poboljšale informacije u lancu vlasničkih ulaganja, države članice trebale bi osigurati da ovlašteni zastupnici s pravom glasa donose i provode odgovarajuće mjere kojima ***se osigurava*** da su njihove preporuke za glasovanje, ***koliko je god to moguće***, točne i pouzdane, temeljene na detaljnoj analizi svih informacija koje su im dostupne te da na njih ne utječu bilo kakav postojeći ili mogući sukob interesa ili poslovni odnos. ***Ovlašteni zastupnici s pravom glasa trebali bi usvojiti i poštovati kodeks ponašanja. Odstupanja od kodeksa trebala bi se prijaviti i objasniti, zajedno s bilo kakvim alternativnim rješenjima koja su prihvaćena. Ovlašteni zastupnici s pravom glasa trebali bi o primjeni svojeg kodeksa ponašanja izvješćivati jednom godišnje.*** Trebali bi objaviti određene ključne informacije povezane s pripremom svojih preporuka za glasovanje i svakim stvarnim ili mogućim sukobom interesa ili poslovnim odnosom koji može utjecati na pripremu preporuka za glasovanje.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

(15) Budući da su primitci jedan od ključnih instrumenata trgovačkih društava za usklađivanje svojih interesa s interesima svojih direktora te s obzirom na ključnu ulogu direktora u trgovačkim društvima, važno je politiku primitaka trgovačkih društava odrediti na primjeren način, ne dovodeći u pitanje odredbe o primitcima iz Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([1]) ***i vodeći računa o razlikama u ustroju odbora u trgovačkim društvima u raznim državama članicama. Uspješnost direktora trebala bi se ocjenjivati primjenom financijskih i nefinancijskih kriterija, uključujući ekološke, socijalne i upravljačke čimbenike.***

(15a) Politika primitaka za direktore trgovačkih društava također bi trebala pridonijeti dugoročnom rastu trgovačkog društva tako da odgovara učinkovitijoj praksi korporativnog upravljanja i da nije potpuno ili većim dijelom povezana s kratkoročnim ciljevima ulaganja.

(16) Kako bi se osiguralo da dioničari u stvarnosti mogu glasovati o politici primitaka, treba im dodijeliti pravo ***glasovanja o politici*** primitaka na temelju jasnog, razumljivog i sveobuhvatnog pregleda politike primitaka trgovačkog društva koja bi trebala biti usklađena s poslovnom strategijom, ciljevima, vrijednostima i dugoročnim interesima trgovačkog društva i trebala bi uključivati mjere za izbjegavanje sukoba interesa. Trgovačka društva trebala bi svojim direktorima plaćati primitke samo u skladu s politikom primitaka ***o kojoj su glasovali*** dioničari. ***Izglasanu*** politiku primitaka trebalo bi javno objaviti bez odgađanja. [Am. 30]

(17) Kako bi se osiguralo da je provedba politike primitaka u skladu s odobrenom politikom, dioničarima bi trebalo dodijeliti pravo ***na savjetodavno glasovanje*** o izvješću trgovačkog ***društva*** o primitcima. Kako bi se osigurala odgovornost direktora, izvješće o primitcima trebalo bi biti jasno i razumljivo te bi trebalo sadržavati sveobuhvatan pregled primitaka dodijeljenih pojedinačnim direktorima u prethodnoj financijskoj godini. Ako dioničari glasuju protiv izvješća o primitcima, trgovačko društvo trebalo bi***, po potrebi, komunikacijom s dioničarima utvrditi razloge njihova odbijanja. Trgovačko bi društvo*** u sljedećem izvješću o primitcima ***trebalo*** objasniti kako se glasovanje dioničara uzelo u obzir.[Am. 31]

(17a) Povećana transparentnost s obzirom na aktivnosti velikih trgovačkih društava te posebice s obzirom na ostvareni dobitak, porez plaćen na dobit i primljene potpore, neophodna je za osiguravanje povjerenja i olakšavanje sudjelovanja dioničara i drugih građana EU-a u društvima. Obvezna izvješća u tom području mogu se stoga smatrati važnim elementom korporativne odgovornosti društava prema dioničarima i društvu.

(18) Kako bi se ***dionicima***, dioničarima ***i civilnom društvu*** osigurao jednostavan pristup svim relevantnim informacijama o korporativnom upravljanju, izvješće o primitcima trebalo bi biti dio izvješća o korporativnom upravljanju koje trgovačka društva uvrštena na burzu trebaju objavljivati u skladu s člankom 20. Direktive 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. ([2])

(18a) Treba razlikovati postupke za utvrđivanje primitaka direktora i sustave određivanja plaća zaposlenika. Sukladno tome, odredbama o primicima ne bi se trebalo dovoditi u pitanje potpuno ostvarivanje temeljnih prava zajamčenih člankom 153. stavkom 5. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, opća načela nacionalnog ugovornog i radnog prava, kao i prava, prema potrebi, socijalnih partnera na sklapanje i provođenje kolektivnih ugovora u skladu s nacionalnim pravom i običajima.

(18b) Odredbe o primitcima također ne bi trebale, kada je to primjenjivo, dovesti u pitanje odredbe o zastupljenosti zaposlenika u upravnom, upravljačkom ili nadzornom tijelu, propisane nacionalnim pravom.

([1]) Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima SL L 176, 27.6.2013., str. 338.

([2]) Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i vezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL L 182, 29.6.2013., str. 19.)

(19) Transakcije s povezanim strankama mogu naštetiti trgovačkim društvima ▌ jer povezanoj stranci mogu omogućiti prisvajanje vrijednosti koja pripada trgovačkom društvu. Stoga su odgovarajuće zaštitne mjere za zaštitu interesa trgovačkog ***društva*** važne. Zbog toga bi države članice morale osigurati da ***znatne*** transakcije s povezanim strankama ***odobre dioničari ili upravno ili nadzorno tijelo trgovačkih društava, u skladu s postupcima kojima se sprječava da povezana stranka iskoristi svoj položaj te kojima se pruža odgovarajuća zaštita interesa trgovačkog društva i dioničara koji nisu povezana stranka, uključujući manjinske dioničare***. ***Znatne*** transakcije s povezanim strankama trgovačka društva trebala bi javno objaviti ***najkasnije*** u trenutku zaključivanja transakcije te uz objavu priložiti izvješće kojim se procjenjuje je li transakcija izvršena u tržišnim uvjetima i potvrđuje da je sa stajališta ***društva*** transakcija poštena i razumna, uključujući manjinske dioničare. Državama članicama trebalo bi omogućiti da isključe transakcije zaključene između trgovačkog društva i ***zajedničkog pothvata i jednog ili više*** članova njegove grupacije ***ili*** pod uvjetom da su članovi ***grupacije ili zajedničkog pothvata*** u potpunom vlasništvu trgovačkog društva ***ili da nijedna stranka povezana s trgovačkim društvom nije interesno povezana s tim članovima grupacije ili sa zajedničkim pothvatom***;

(20) S obzirom na Direktivu 95/46/EZ Europskog Parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. ([1]) potrebno je utvrditi ravnotežu između omogućavanja izvršavanja prava dioničara i prava na privatnost te zaštite osobnih podataka. Informacije o identitetu dioničara trebalo bi ograničiti na ime i podatke za kontakt te broj, ***uključujući adresu, telefonski broj i, ako je to relevantno, adresu e-pošte te broj dionica u vlasništvu i prava glasovanja*** odgovarajućih dioničara. Navedene bi informacije trebale biti točne i ažurirane te bi posrednici i trgovačka društva trebali omogućiti ispravljanje ili brisanje svih netočnih ili nepotpunih podataka. Te informacije o identitetu ne bi se trebale upotrebljavati ni u koju svrhu osim kako bi se omogućilo izvršavanje prava dioničara, ***dioničarsko sudjelovanje i dijalog između društva i dioničara***.

(21) Kako bi se osigurala ***jedinstvena primjena članaka o*** identificiranju ***dioničara, o*** prijenosu informacija, ***o*** lakšem ostvarivanju prava dioničara ***i izvješćima o*** primitcima, ***ovlast za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 290. UFEU-a trebalo bi dodijeliti*** Komisiji ***u pogledu definiranja uvjeta koji se odnose na prijenos informacija o identitetu dioničara, prijenos informacija između društva i dioničara, posredničko olakšavanje izvršenja prava dioničara i standardiziranu prezentaciju izvješća o primitcima***. ***Posebno je važno da Komisija tijekom priprema provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući savjetovanja sa stručnjacima. Prilikom pripreme i izrade delegiranih akata Komisija bi trebala osigurati da se relevantni dokumenti šalju*** Europskom parlamentu i Vijeću istodobno, ***na vrijeme i na primjeren način***.

(22) Kako bi se osiguralo pridržavanje uvjeta iz ove Direktive ili mjera kojima se ona primjenjuju u praksi, svako nepridržavanje tih uvjeta kažnjivo je. U tu bi svrhu kazne trebale biti odvraćajuće i razmjerne.

(23) Budući da države članice ne mogu zadovoljavajuće postići ciljeve ove Direktive s obzirom na međunarodnu prirodu tržišta vlasničkih instrumenata Unije i da će samo djelovanje država članica vjerojatno dovesti do različitih skupova pravila koji mogu narušiti ili stvoriti nove prepreke funkcioniranju unutarnjeg tržišta, ciljevi se, umjesto toga, zbog svoje veličine ili učinaka, mogu bolje postići na razini Unije, a Unija može donositi mjere u skladu s načelom supsidijarnosti, kako je propisano u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tome članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

(24) U skladu sa zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije od 28. rujna 2011. o dokumentima s objašnjenjima ([2]), države članice obvezale su se da će u opravdanim slučajevima uz obavijest o mjerama prenošenja priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava odnos između dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata prenošenja. U pogledu ove Direktive zakonodavac smatra prosljeđivanje takvih dokumenata opravdanim,

([1]) Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL L 281, 23.11.1995., str. 31.).

([2]) SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Izmjene Direktive 2007/36/EZ

Direktiva 2007/36/EZ mijenja se kako slijedi:

(1) Članak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) U stavku 1. dodaje se sljedeća rečenica:

„Njome se utvrđuju i ***specifični*** zahtjevi ***kako bi se pogodovalo dugoročnom sudjelovanju dioničara, pa i utvrđivanju identiteta dioničara, prijenosu informacija i lakšem ostvarivanja prava dioničara. Osim toga*** stvara ***se*** transparentnost u pogledu politika sudjelovanja ***institucionalnih ulagatelja i upravitelja imovinom te aktivnosti ovlaštenih zastupnika s pravom glasa te utvrđuju određeni zahtjevi u pogledu primanja direktora i transakcija povezanih strana."***

(aa) Sljedeći se stavak dodaje nakon stavka 3.:

„3.a Poduzeća iz stavka 3. ni u kojem se slučaju ne izuzimaju iz odredbi utvrđenih u poglavlju I.B."

(b) ***Nakon stavka 3.a*** dodaje se sljedeći stavak:

„3.b Poglavlje I.b primjenjuje se na institucionalne ulagatelje i upravitelje imovinom u mjeri u kojoj izravno ili preko subjekta za zajednička ulaganja ulažu u ime institucionalnih ulagatelja u mjeri u kojoj oni ulažu u dionice. ***To se primjenjuje i na ovlaštene zamjenike s pravom glasa".***

(ba) Nakon stavka 3.b dodaje se sljedeći stavak:

„3.c Odredbama iz ove Direktive ne dovode se u pitanje odredbe utvrđene u sektorskom zakonodavstvu EU-a kojim se uređuju točno određene vrste društava ili subjekata uvrštenih na burzu. Ako uvjeti iz ove Direktive proturječe uvjetima utvrđenima sektorskim zakonodavstvom EU-a, primjenjuju se odredbe sektorskog zakonodavstva. Ako se ovom Direktivom utvrđuju specijalne norme ili uvode dodatni uvjeti u odnosu na odredbe utvrđene sektorskim zakonodavstvom EU-a, te se odredbe primjenjuju zajedno s odredbama iz ove Direktive."

(2) U članku 2. dodaju se sljedeće točke od (d) do (jc):

„(d) „posrednik" je pravna osoba koja ima sjedište, središnju upravu ili glavno mjesto poslovanja u Europskoj uniji i održava račune vrijednosnica za klijente;

(da) „veliko društvo" je društvo koje ispunjava kriterije utvrđene u članku 3. stavku 4. Direktive 2013/34/EU;

(db) „velika grupacija" je grupa koja ispunjava kriterije utvrđene u članku 3. stavku 7. Direktive 2013/34/EU;

(e) „posrednik iz treće zemlje" je pravna osoba koja ima sjedište, središnju upravu ili glavno mjesto poslovanja u Uniji i održava račune vrijednosnica za klijente;

(f) „institucionalni ulagatelj" je poduzeće koje provodi aktivnosti životnog osiguranja u smislu ***članka 2. stavka 3. točaka (a),(b) i (c) i aktivnosti reosiguranja koje obuhvaćaju obveze životnog osiguranja*** i nije isključeno u skladu s ***člancima*** 3., ***4., 9., 10., 11. ili 12.*** Direktive ***2009/138/EZ*** Europskog parlamenta i Vijeća ([1]) te institucija za strukovno mirovinsko osiguranje obuhvaćenih područjem primjene Direktive 2003/41/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([2]) u skladu s njezinim člankom 2. osim ako je država članica odlučila ne primjenjivati navedenu Direktivu u cijelosti ili djelomično na tu instituciju u skladu s člankom 5. navedene Direktive;

(g) „upravitelj imovinom" je investicijsko društvo kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 1. Direktive ***2014/65/EU*** Europskog parlamenta i Vijeća ([3]) koje institucionalnim ulagateljima pruža usluge upravljanja portfeljem, UAIF (upravitelj alternativnog investicijskog fonda) kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki (b) Direktive 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([4]) koji ne ispunjava uvjete za izuzeće u skladu s člankom 3. navedene Direktive ili društvo za upravljanje kako je definirano u članku 2. stavku 1. točki (b) Direktive 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([5]) ili društvo za investicije koje ima odobrenje za rad u skladu s Direktivom 2009/65/EZ ako nije u skladu s tom Direktivom odabralo društvo za upravljanje za svoje upravljanje;

(h) „sudjelovanje dioničara" je nadzor koji dioničar sam ili zajedno s drugim dioničarima provodi nad trgovačkim društvima u pogledu ***relevantnih*** pitanja kao što su strategija, ***financijska i nefinancijska*** uspješnost, rizik, struktura kapitala, ***ljudski resursi, utjecaj na društvo i okoliš*** i korporativno upravljanje, komunicirajući s trgovačkim društvima ***i njihovim dionicima*** o tim pitanjima i ***ostvarivanjem prava glasovanja i drugih prava koja proizlaze iz njihovih dionica;***

(i) „ovlašteni zastupnik s pravom glasa" je pravna osoba koja na profesionalnoj osnovi pruža preporuke dioničarima o izvršavanju njihovih prava glasa;

(l) „direktor" znači:

— svaki član administrativnog, upravljačkog ili nadzornog tijela trgovačkog društva;

— ***izvršni direktor i zamjenici izvršnog direktora, čak i kada nisu članovi administrativnog, upravljačkog ili nadzornog tijela;***

(j) „povezana stranka" ima isto značenje kao u međunarodnim računovodstvenim standardima koji su doneseni u skladu s Uredbom (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća ([6]);

(ja) „imovina" je ukupna vrijednost imovine navedene u konsolidiranoj bilanci društva sastavljenoj u skladu s međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja;

(jb) „dionik" je pojedinac, skupina, organizacija ili lokalna zajednica na koju aktivnosti i rezultati nekog trgovačkog društva utječu ili čiji su interesi obuhvaćeni tim aktivnostima;

(jc) „informacije o identitetu dioničara" su sve informacije kojima se može utvrditi identitet dioničara, a sadrže barem:

— ***imena dioničara i njihove kontaktne informacije (uključujući punu adresu, telefonski broj i e-poštu) i, ako je riječ o pravnim osobama, njihov jedinstveni matični broj ili, ako to nije dostupno, druge identifikacijske podatke;***

— broj dionica koje posjeduju i glasačka prava povezana s tim dionicama."

([1]) ***Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (SL L 335, 17.12.2009., str. 1)***

([2]) Direktiva 2003/41/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. lipnja 2003. o djelatnostima i nadzoru institucija za strukovno mirovinsko osiguranje (SL L 235, 23.9.2003., str. 10.).

([3]) ***Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (preinačena) (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).***

([4]) Direktiva 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010 (SL L 174, 1.7.2011., str. 1.).

([5]) Direktiva 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) (SL L 302, 17.11.2009., str. 32).

([6]) Uredba (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. srpnja 2002. o primjeni međunarodnih računovodstvenih standarda (SL L 243, 11.9.2002., str. 1.).

(2a) U članak 2. dodaje se sljedeći stavak:

„Za potrebe ove Direktive države članice u definiciju direktora iz točke (l) prvog stavka mogu uključiti druge pojedince koji su na sličnim položajima."

(2b) Nakon članka 2. umeće se sljedeći članak:

„Članak 2.a

Zaštita podataka

Države članice jamče da se svaka obrada osobnih podataka na temelju ove Direktive provodi u skladu s nacionalnim zakonima u koje je prenesena Direktiva 95/46/EZ."

(3) Nakon članka 3. umeću se sljedeća poglavlja I.A i I.B:

„POGLAVLJE I.A

UTVRĐIVANJE IDENTITETA DIONIČARA, PRIJENOS INFORMACIJA I OMOGUĆAVANJE IZVRŠAVANJA PRAVA DIONIČARA

Članak 3.a

Utvrđivanje identiteta dioničara

1. Države članice osiguravaju da ***trgovačka društva imaju pravo*** utvrđivanja identiteta njihovih dioničara***, vodeći računa o postojećim nacionalnim sustavima***.

2. Države članice osiguravaju da, na zahtjev trgovačkog društva, posrednik bez odgađanja dostavlja trgovačkom društvu ***informacije o identitetu*** dioničara. Ako postoji više posrednika u lancu ulaganja, zahtjev trgovačkog društva ***prenosi*** se među posrednicima bez nepotrebnog odgađanja.

Posrednik koji posjeduje informacije o identitetu dioničara dostavlja ih izravno trgovačkom društvu. Države članice mogu odrediti da središnji depozitoriji vrijednosnih papira budu posrednici odgovorni za prikupljanje informacija o identitetu dioničara i za njihovo izravno prosljeđivanje trgovačkom društvu.

3. Posrednici moraju valjano obavijestiti dioničare da ***može doći do obrade informacija o njihovu identitetu*** u skladu s ovim člankom ***i, prema potrebi, da su predmetne informacije doista proslijeđene trgovačkom društvu***. Navedene se informacije mogu upotrebljavati samo za potrebe omogućavanja izvršavanja prava dioničara***, sudjelovanja trgovačkog društva i dioničara u rješavanju pitanja koja se odnose na društvo i dijalogu o tome***. ***Trgovačkim društvima u svakom je slučaju dopušteno omogućiti trećim stranama uvid u dioničarsku strukturu***

društva otkrivanjem raznih kategorija dioničara. Trgovačko društvo i posrednik osiguravaju da fizičke ***i pravne*** osobe mogu ispraviti ili izbrisati sve nepotpune ili netočne podatke***. Države članice osiguravaju da društva i posrednici u skladu s ovim člankom ne pohranjuju dulje nego što je to potrebno*** informacije ***o identitetu dioničara*** koje ***su im dostavljene, a u svakom slučaju ne više*** od 24 mjeseca nakon što ***su društvo ili posrednici dobili saznanje da osoba o kojoj je riječ više nije dioničar***.

4. Države članice moraju osigurati da se smatra da posrednik koji ***društvu*** iskazuje ***informacije o identitetu*** dioničara ***u skladu sa stavkom 2.*** nije prekršio nikakva ograničenja objave informacija nametnuta ugovorom ili bilo kakvom zakonodavnom, regulatornom ili administrativnom odredbom.

5. ***Kako bi se osigurala jedinstvena primjena ovog članka*** Komisiju se ovlašćuje za donošenje ***delegiranih*** akata ***u skladu s člankom 14.a*** kojima se pobliže određuju ***minimalni*** zahtjevi za prenošenje informacija iz stavaka 2. i 3. u pogledu ***oblika u kojemu će se informacije prenositi***, oblika zahtjeva***, pa*** i ***sigurnosnih formata koji će se rabiti,*** te rokova koje je potrebno poštovati.[Am. 24]

Članak 3.b

Prijenos informacija

1. Države članice moraju osigurati da se, ako trgovačko društvo ***ne komunicira*** izravno sa svojim dioničarima, informacije koje se odnose na njihove dionice ***učine dostupnima na web-mjestu trgovačkog društva i da se*** prenose njima ili ih u skladu s uputama dioničara posrednik prenosi trećoj strani bez nepotrebnog odgađanja u barem sljedećim slučajevima:

(a) informacije su potrebne za izvršavanje prava dioničara koja proizlaze iz njegovih dionica;

(b) informacije su upućene dioničarima koji drže dionice te vrste.

2. Od trgovačkih društava uvrštenih na burzu države članice zahtijevaju da posredniku osiguraju i dostave informacije koje se odnose na izvršavanje prava koja proizlaze iz dionica u skladu sa stavkom 1. u standardiziranom obliku i pravodobno.

3. Države članice obvezuju posrednika da bez nepotrebnog odgađanja trgovačkom društvu prenese, u skladu s uputama primljenima od dioničara, informacije primljene od dioničara koje su povezane s izvršavanjem prava koja proizlaze iz njihovih dionica.

4. Ako postoji više posrednika u lancu ulaganja, informacije iz stavaka 1. i 3. prenose se među posrednicima bez nepotrebnog odgađanja.

5. ***Kako bi se zajamčila jedinstvena primjena ovog članka***, Komisiju se ovlašćuje za donošenje ***delegiranih*** akata ***u skladu s člankom 14.a*** kojima se pobliže određuju ***minimalni*** zahtjevi za prenošenje informacija iz stavaka 1. do 4. uključujući u pogledu sadržaja koji je potrebno prenijeti, rokova koje je potrebno poštovati te vrste i oblika informacije koju je potrebno prenijeti, ***kao i sigurnosne oblike kojima se treba koristiti.***

Članak 3.c

Omogućavanje izvršavanja prava dioničara

1. Države članice osiguravaju da ***posrednici omogućavaju*** izvršavanje prava dioničara, uključujući pravo na sudjelovanje i glasovanja na glavnim skupštinama. To omogućavanje čini najmanje ***jedno*** od sljedećeg:

(a) posrednik priprema potrebne dogovore kako bi dioničar ili treća osoba koju je imenovao dioničar mogla sama izvršavati prava;

(b) posrednik izvršava prava koja proizlaze iz dionica nakon izričitog odobrenja i upute dioničara i u njegovu korist.

2. Države članice moraju osigurati da trgovačka društva ***na svojem web-mjestu javno objavljuju zapisnike glavnih skupština i rezultate glasovanja. Države članice moraju osigurati da trgovačka društva*** potvrde glasovanje na glavnim skupštinama koje su izvršili dioničari ili koje je izvršeno u njihovo ime***, kada je riječ o elektroničkom glasovanju***. Ako glasuje posrednik, dioničaru prenosi potvrdu o glasovanju. Ako postoji više posrednika u lancu ulaganja, potvrda se prenosi među posrednicima bez nepotrebnog odgađanja.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

3. ***Kako bi se zajamčila jedinstvena primjena ovog članka***, Komisiju se ovlašćuje za donošenje ***delegiranih*** akata ***u skladu s člankom 14.a*** kojima se pobliže određuju ***minimalni*** zahtjevi za omogućavanje izvršavanja prava dioničara iz stavaka 2. i 2. ovog članka, uključujući u pogledu vrste i sadržaja omogućavanja, oblika potvrde o glasovanju i rokova koje je potrebno poštovati.

Članak 3.d

Transparentnost troškova

1. Države članice ***mogu omogućiti*** posrednicima naplaćivanje ***troškova usluga*** koje će se pružiti u skladu s ovim poglavljem. Posrednici javno objavljuju cijene, naknade i druge troškove zasebno za svaku uslugu iz ovog poglavlja.

2. ***Kada je posrednicima dopušteno zaračunavanje troškova u skladu sa stavkom 1., države članice osiguravaju da posrednici javno objavljuju, zasebno za svaku uslugu, troškove usluga koje su navedene u ovom poglavlju.***

Države članice moraju osigurati da je svaki trošak koji posrednik može naplatiti dioničarima, trgovačkim društvima ili drugim posrednicima nediskriminirajući***, opravdan*** i ***razmjeran***. Sve razlike u troškovima koji su naplaćeni između domaćeg i prekograničnog izvršavanja prava ***dopuštene su samo ako su*** opravdane ***i odražavaju razlike u stvarnim troškovima nastalima pri pružanju tih usluga***.

Članak 3.e

Posrednici iz trećih zemalja

Ovo poglavlje primjenjuje se na posrednika iz treće zemlje koji je osnovao podružnicu u Uniji.

POGLAVLJE I.B

TRANSPARENTNOST INSTITUCIONALNIH ULAGATELJA, UPRAVITELJA IMOVINOM I OVLAŠTENIH ZASTUPNIKA S PRAVOM GLASA

Članak 3.f

Politika sudjelovanja

1. Države članice moraju osigurati***, ne dovodeći u pitanje članak 3.f stavak 4.,*** da institucionalni ulagatelji i upravitelji imovinom izrade politiku sudjelovanju dioničara („politika sudjelovanja"). Navedenom politikom sudjelovanja određuje se način na koji institucionalni ulagatelji i upravitelji imovinom provode sve sljedeće aktivnosti:

(a) uključuju sudjelovanje dioničara u svoju strategiju ulaganja;

(b) nadziru društva u koja se ulaže, uključujući njihove nefinancijske rezultate ***i smanjenje socijalnih i ekoloških rizika***;

(c) vode dijaloge s društvima u koja se ulaže;

(d) izvršavaju prava glasa;

(e) koriste se uslugama koje pružaju ovlašteni zastupnici s pravom glasa;

(f) surađuju s drugim dioničarima.

(fa) vode dijalog i suradnju s ostalim dionicima trgovačkih društava u koje se ulaže.

2. Države članice moraju osigurati, ***ne dovodeći u pitanje članak 3.f stavak 4.,*** da politika sudjelovanja uključuje politike upravljanja stvarnim ili mogućim sukobima interesa u pogledu sudjelovanja dioničara. Te se politike moraju posebno izraditi za sve sljedeće situacije:

(a) institucionalni ulagatelj ili upravitelj imovinom, ili njihova druga povezana društva, nude financijske proizvode društvu u koje se ulaže ili imaju druge komercijalne odnose njim;

(b) direktor institucionalnog ulagatelja ili upravitelja imovinom ujedno je i direktor društva u koje se ulaže;

(c) upravitelj imovinom koji upravlja imovinom institucije za strukovno mirovinsko osiguranje ulaže u trgovačko društvo koje pridonosi toj instituciji;

(d) institucionalni ulagatelj ili upravitelj imovinom povezan je s trgovačkim društvom za čije je dionice dostavljena ponuda o preuzimanju.

3. Države članice moraju osigurati da institucionalni ulagatelji i upravitelji imovinom jednom godišnje javno objavljuju svoju politiku sudjelovanja, način njezine provedbe i njezine rezultate. Informacije iz prve rečenice dostupne ***su bez naknade*** barem na ***internetskim stranicama*** trgovačkog društva.

Institucionalni ulagatelji ***svojim klijentima dostavljaju te invormacije jednom godišnje.Institucionalni ulagatelji i upravitelji imovinom za svako trgovačko društvo u kojem drže dionice objavljuju jesu li i na koji način glasovali na glavnim skupštinama predmetnih trgovačkih društva te dostavljaju objašnjenje svojeg načina glasovanja. Ako upravitelj imovinom glasuje u ime institucionalnog ulagatelja, institucionalni ulagatelj navodi je li upravitelj imovinom objavio tu informaciju o glasovanju. Informacije iz ovog stavka dostupne su bez naknade barem na internetskim stranicama trgovačkog društva.***

4. Ako institucionalni ulagatelji ili upravitelji imovinom odluče ne razvijati politiku sudjelovanja ili odluče ne objaviti njezinu provedbu i rezultate, moraju za to dati jasno i detaljno objašnjenje.[Am. 25]

Članak 3.g

Strategija ulaganja institucionalnih ulagatelja i dogovori s upraviteljima imovinom

1. Države članice moraju osigurati da institucionalni ulagatelji jednom godišnje javno objavljuju način na koji je njihova strategija ulaganja („strategija ulaganja”) u skladu s profilom i trajanjem njihovih obveza te kako pridonosi srednjoročnim do dugoročnim rezultatima njihove imovine. Informacije iz prve rečenice dostupne ***su bez naknade*** barem na ***internetskim stranicama*** trgovačkog društva dok god je to potrebno ***i jedanput godišnje se šalju klijentima društva zajedno s informacijama o njihovoj politici sudjelovanja***.

2. Ako upravitelj imovinom ulaže u ime institucionalnog ulagatelja, na diskrecijskoj osnovi pojedinačno za svakog klijenta ili preko subjekta za zajednička ulaganja, institucionalni ulagatelj jednom godišnje javno objavljuje glavne elemente dogovora s upraviteljem imovinom u pogledu sljedećih pitanja:

(a) je li se njime i u kojoj mjeri potaknulo upravitelja imovinom da uskladi svoju strategiju ulaganja i odluke s profilom i trajanjem svojih obveza;

(b) je li se njime i u kojoj mjeri potaknulo upravitelja imovinom da donese odluke o ulaganju na temelju srednjoročnih do dugoročnih rezultata trgovačkog društva, uključujući nefinancijske rezultate, i da sudjeluje u trgovačkom društvu radi poboljšanja rezultata trgovačkog društva u osiguranju povrata na ulaganje;

(c) metode i vremenskog okvira ocjene uspješnosti upravitelja imovinom, a posebno jesu li i na koji način tom ocjenom uzeti u obzir dugoročni apsolutni rezultati za razliku od rezultata koji ovise o referentnom indeksu ili drugim upraviteljima imovinom koji provode slične strategije ulaganja;

Srijeda, 8. srpnja 2015.

(d) načina na koji struktura razmatranja usluga upravljanja imovinom pridonosi usklađivanju odluka o ulaganju upravitelja imovinom s profilom i trajanjem obveza institucionalnog ulagatelja;

(e) ciljanog prometa portfelja ili raspona prometa, metode korištene za izračun prometa i je li ***neki*** postupak utvrđen kada ***ga je*** upravitelj imovinom premašio;

(f) trajanja dogovora s upraviteljem imovinom.

Ako dogovor s upraviteljem imovinom ne sadržava jedan ili više elemenata iz točaka (a) do (f), institucionalni ulagatelj mora za to dati jasno i detaljno objašnjenje[Am. 26]

Članak 3.h

Transparentnost upravitelja imovinom

1. Države članice moraju osigurati da upravitelji imovinom objave, ***kako je navedeno u stavcima 2. i 2.a,*** način na koji su njihova strategija ulaganja i njezina provedba u skladu s dogovorom ***iz članka 3.g stavka 2***.

2. Države članice moraju osigurati da upravitelji imovinom ***svake godine javnosti*** objave sve sljedeće informacije:

(a) jesu li i na koji način donosili odluke o ulaganju na temelju ocjena srednjoročnih do dugoročnih rezultata društva u koje se ulaže, uključujući nefinancijske rezultate;

▌

(b) razinu prometa portfelja, metodu upotrijebljenu za njegov izračun i objašnjenje ako je portfelj premašio ciljanu razinu;

▌

(c) jesu li i, ako jesu, na koji su način nastali stvarni ili mogući sukobi interesa u vezi s aktivnostima sudjelovanja te način na koji ih je upravitelj imovinom rješavao;

(d) upotrebljava li i, ako da, na koji način upravitelj imovinom ovlaštene zamjenike s pravom glasa za potrebe aktivnosti sudjelovanja.

(e) kako se općenito strategijom ulaganja i njezinom provedbom pridonosi srednjoročnom do dugoročnom kretanju vrijednosti imovine institucionalnog ulagatelja.

2a. Države članice osiguravaju da upravitelji imovinom svake godine institucionalnom ulagatelju s kojim su sklopili dogovor iz članka 2.g stavka 2. ustupe sve sljedeće informacije:

(a) način na koji je portfelj bio sastavljen, pri čemu dostavljaju objašnjenje bitnih promjena portfelja u prethodnom razdoblju;

(b) troškove prometa portfelja;

(c) svoju politiku pozajmljivanja vrijednosnih papira i njezinu provedbu.

3. Informacije objavljene u skladu sa stavkom 2. moraju ***barem biti dostupne bez naknade na web-mjestu upravitelja imovinom. Informacije objavljene u skladu sa stavkom 2.a dostavljaju se*** bez naknade te se, ako upravitelj imovinom ne upravlja imovinom na diskrecijskoj osnovi pojedinačno za svakog klijenta, na zahtjev dostavljaju i drugim ulagateljima.

3a. Države članice mogu predvidjeti da se u iznimnim slučajevima upravitelju imovinom dopusti, ako mu to odobri nadležno tijelo, da se suzdrži od objavljivanja određenog dijela informacija koje se u skladu s ovim člankom trebaju objaviti ako se taj dio odnosi na predstojeće događaje ili pitanja koja su predmet pregovora i ako bi njihovo objavljivanje nanijelo ozbiljnu štetu poslovnom položaju upravitelja imovinom.

Članak 3.i

Transparentnost ovlaštenih zastupnika s pravom glasa

1. Države članice moraju osigurati da ovlašteni zastupnici s pravom glasa donose i provode odgovarajuće mjere ***kako bi kako najbolje znaju osigurali*** da su ***njihova istraživanja i njihove*** preporuke za glasovanje ***točni*** i ***pouzdani***, ***temeljeni*** na detaljnoj analizi svih informacija koje su im dostupne i da su ***osmišljeni*** isključivo u interesu njihovih klijenata.

1a. Države članice moraju osigurati da se ovlašteni zastupnici pridržavaju kodeksa ponašanja koji one primjenjuju. Kada odstupe od preporuka tog kodeksa ponašanja, moraju to objaviti, objasniti razloge tog odstupanja i navesti sve donesene alternativne mjere. Te informacije, zajedno s referencijom na kodeks ponašanja koji primjenjuju, objavljuju se na web-mjestu ovlaštenog zastupnika.

Ovlašteni zastupnici svake godine izvješćuju o primjeni tog kodeksa ponašanja. Godišnja izvješća objavljuju se na web-mjestu ovlaštenog zastupnika i ostaju dostupna bez naknade najmanje tri godine od dana objave.

2. ***Države članice moraju osigurati*** da ovlašteni zastupnici s pravom glasa jednom godišnje javno objavljuju sve sljedeće informacije povezane s pripremom svojih ***istraživanja i*** preporuka za glasovanje:

(a) osnovne karakteristike metodologija i modela koje primjenjuju;

(b) glavne izvore informacija kojima se koriste;

(c) uzimaju li u obzir i na koji način uvjete na nacionalnom tržištu te pravne i regulatorne uvjete ***specifične za poduzeća***;

(ca) osnovne karakteristike poduzetog istraživanja i politika glasovanja koje se primjenjuju za svako tržište;

(d) komuniciraju li ***ili vode dijaloge*** s trgovačkim društvima koja su predmet ***istraživanja i*** preporuka za glasovanje ***i njihovih dionika*** i, ako da, u kojoj mjeri i kakva je priroda toga;

(da) politiku u pogledu sprječavanja potencijalnih sukoba interesa i upravljanja njima;

(e) ukupan broj ***i kvalifikacije*** zaposlenika koji su uključeni u pripremu preporuka za glasovanje;

(f) ukupan broj preporuka za glasovanje koje su pružene prethodne godine.

Navedene se informacije objavljuju na web-mjestu ***ovlaštenih zastupnika*** i ostaju dostupne ***bez naknade*** najmanje tri godine od dana objave.

3. Države članice moraju osigurati da ovlašteni zastupnici s pravom glasa bez nepotrebnog odgađanja utvrđuju i objavljuju svojim klijentima svaki stvarni ili mogući sukob interesa ili poslovni odnos koji može utjecati na ***istraživanje i*** pripremu preporuka za glasovanje te mjere koje su poduzeli u cilju uklanjanja ili smanjenja stvarnog ili mogućeg sukoba interesa.”

Srijeda, 8. srpnja 2015.

4 Umeću se sljedeći članci 9.a, 9.b i 9.c:

„Članak 9.a

Pravo na glasovanje o politici primitaka

1. Države članice moraju osigurati da ***trgovačka društva uspostave politiku primitaka u pogledu direktora te da o njoj obvezujuće glasuju na glavnoj skupštini dioničara***. Trgovačka društva svojim direktorima plaćaju primitke samo u skladu s politikom primitaka ***koja je izglasana na glavnoj skupštini dioničara. O svim se promjenama politike glasuje na glavnoj skupštini dioničara i*** politika se ***u svakom slučaju*** dostavlja ***glavnoj skupštini*** na odobrenje barem svake tri godine.

Međutim, države članice mogu ***odrediti da glasovi o politici*** primitaka ***na glavnoj skupštini budu savjetodavni.***

U slučajevima kada se prethodno nije provodila politika primitaka i kada su dioničari odbili nacrt politike koji im je podnesen, trgovačko društvo može, dok mijenja nacrt i najdulje jednu godinu prije usvajanja nacrta, isplaćivati svojim direktorima primitke u skladu s postojećim praksama.

U slučajevima kada postoji usvojena politika primitaka i kada su dioničari odbili nacrt politike koji im je podnesen u skladu s podstavkom 1., trgovačko društvo može, dok mijenja nacrt i najduže na jednu godinu prije usvajanja nacrta, isplaćivati svojim direktorima primitke u skladu s postojećom politikom.

2. ***Politika je*** jasna, razumljiva, u skladu s poslovnom strategijom, ciljevima, vrijednostima i dugoročnim interesima trgovačkog društva te uključuje mjere za izbjegavanje sukoba interesa.

3. U politici je sadržano objašnjenje načina na koji se njome pridonosi dugoročnim interesima i održivosti trgovačkog društva. Politikom se određuju jasni kriteriji dodjele fiksnih i varijabilnih primitaka, uključujući sve ***bonuse i sve*** koristi u bilo kojem obliku.

U politici se ***navodi*** odgovarajući relativni udio različitih komponenti fiksnih i varijabilnih primitaka. U politici je sadržano objašnjenje kako su se pri donošenju te politike ili primitaka direktora u obzir uzimale plaće i uvjeti rada zaposlenika trgovačkog društva.

U pogledu varijabilnih primitaka u politici se navode kriteriji za financijske i nefinancijske rezultate***, uključujući po potrebi programe i rezultate povezane s korporativnom društvenom odgovornošću,*** koji će se upotrebljavati i objašnjava se način na koji se njima pridonosi dugoročnim interesima i održivosti trgovačkog društva te metode koje će se primijeniti radi određivanja opsega u kojem su kriteriji uspješnosti ispunjeni; navode se razdoblja odgode, razdoblja ostvarenja prava za primitke na osnovi dionica i zadržavanje dionica nakon ostvarenja prava te informacije o mogućnosti trgovačkog društva da zatraži povrat varijabilnih primitaka.

Države članice moraju osigurati da vrijednost dionica nema glavnu ulogu u kriterijima financijske uspješnosti.

Države članice osiguravaju da primitci na osnovi dionica ne predstavljaju najznačajniji dio varijabilnih primitaka direktora. Države članice mogu predvidjeti iznimke za odredbe iz ovog podstavka pod uvjetom da politika primitaka uključuje jasno i utemeljeno objašnjenje o tome kako ta iznimka doprinosi dugoročnim interesima i održivosti trgovačkog društva.

U politici se navode glavni uvjeti ugovora direktora, uključujući njihovo trajanje i primjenjive otkazne rokove ***i uvjete raskida ugovora*** te plaćanja povezana s raskidom ugovora ***i posebnosti dopunskog mirovinskog osiguranja ili prijevremene mirovine. Kada se nacionalnim pravom dopušta trgovačkim društvima da sklapaju dogovore s direktorima bez ugovora, u tom se slučaju u politici navode glavni uvjeti dogovora s direktorima, uključujući trajanje i primjenjive otkazne rokove i uvjete raskida ugovora te plaćanja povezana s raskidom ugovora i posebnosti dopunskog mirovinskog osiguranja ili prijevremene mirovine.***

Politikom se utvrđuju postupci odlučivanja trgovačkog društva o primicima direktora, uključujući ulogu i funkcioniranje odbora za primitke.

U politici se objašnjava ***konkretan*** proces donošenja odluka koje su dovele do njezina određivanja. U slučaju revizije politike, u njoj ***je*** sadržano objašnjenje svih bitnih promjena i načina na koji su ***glasovi i*** stajališta dioničara o politici uzeta u obzir i iskazana ***najmanje tijekom tri uzastopne godine***.

4. Države članice ***osiguravaju*** da se nakon odobrenja dioničara politika objavljuje bez odgađanja i da je dostupna ***bez naknade*** na ***internetskim stranicama*** trgovačkog društva najmanje za cijelo vrijeme njezine primjene.. [Am. 27 rev.]

Članak 9.b

Informacije koje je potrebno navesti u izvješću o primitcima i pravo na glasovanje o izvješću o primitcima

1. Države članice moraju osigurati da trgovačko društvo sastavi jasno i razumljivo izvješće o primitcima, koje sadržava sveobuhvatan pregled primitaka, uključujući sve koristi u bilo kojem obliku, ***u skladu s politikom primitaka iz članka 9.a,*** dodijeljenih pojedinačnim direktorima, uključujući novozaposlene ili nekadašnje direktore, u prethodnoj financijskoj godini. Prema potrebi sadržava sve sljedeće elemente:

(a) ukupne primitke dodijeljene***, plaćene*** ili ***dospjele***, raščlanjene prema komponentama, relativni udio fiksnih i varijabilnih primitaka, objašnjenje načina na koji su ukupni primitci povezani s dugoročnom uspješnošću te informacije o načinu primjene kriterija ***financijske i nefinancijske*** uspješnosti;

(b) relativnu promjenu primitaka ***izvršnih*** direktora tijekom prethodnih triju financijskih godina, njihov odnos s obzirom na razvoj ***opće uspješnosti*** trgovačkog društva i promjenu prosječnih primitaka zaposlenika trgovačkog društva ***u istom razdoblju***;

(c) sve primitke koje su direktori trgovačkog društva primili od poduzeća koje pripada istoj grupaciji ***ili koji im još nisu isplaćeni***;

(d) broj dionica i dioničkih opcija koje su dodijeljene ili ponuđene te glavne uvjete za izvršenje prava, uključujući cijenu i datum izvršenja te svaku njihovu promjenu;

(e) informacije o upotrebi mogućnosti zahtjeva za povrat varijabilnih primitaka;

(f) informacije o načinu utvrđivanja primitaka direktora, uključujući ulogu odbora za primitke.

2. Države članice moraju osigurati zaštitu prava na privatnost fizičkih osoba u skladu s Direktivom 95/46/EZ kada se obrađuju osobni podatci direktora.

3. Države članice moraju osigurati da dioničari imaju pravo ***održati savjetodavno glasovanje*** o izvješću o primitcima za prethodnu financijsku godinu tijekom godišnje glavne skupštine. Ako dioničari glasuju protiv izvješća o primitcima, trgovačko društvo***, po potrebi, komunikacijom s dioničarima utvrđuje razloge njihova odbijanja. Trgovačko društvo*** u sljedećem izvješću o primitcima ***objašnjava*** na koji ***se*** način glasovanje dioničara uzelo u obzir.

3a. Odredbe o primicima iz ovoga članka i članka 9.a ne dovode u pitanje nacionalne sustave određivanje plaća zaposlenika i, prema potrebi, nacionalne odredbe o zastupanju zaposlenika u odborima.

4. ***Kako bi se zajamčila jedinstvena primjena ovog članka,*** Komisiju se ovlašćuje za donošenje ***delegiranih*** akata***, u skladu s člankom 14.a,*** kako bi se pobliže odredilo standardizirano predstavljanje informacije iz stavka 1. ovog članka.[Am. 28]

Srijeda, 8. srpnja 2015.

Članak 9.c

Pravo na glasovanje o transakcijama s povezanim strankama

1. Države članice moraju osigurati da trgovačka društva, u slučaju ***znatnih*** transakcija s povezanim strankama ▌javno objavljuju te transakcije ***najkasnije*** u trenutku zaključivanja transakcije te uz objavu prilažu izvješće ▌kojim se procjenjuje je li transakcija izvršena u tržišnim uvjetima i potvrđuje da je sa stajališta ***trgovačkog društva, uključujući manjinske dioničare,*** transakcija poštena i razumna ***te da pružaju objašnjenja ocjena na kojima se procjena temelji***. Najava mora sadržavati informacije o prirodi odnosa s povezanom strankom, nazivu povezane stranke, iznosu transakcije i sve druge informacije potrebne za procjenu ***ekonomske pravednosti*** transakcije ***sa stajališta trgovačkog društva, uključujući manjinske dioničare***.

Države članice utvrđuju konkretna pravila u pogledu izvješća koje se treba usvojiti u skladu s prvim podstavkom, uključujući subjekta koji je odgovoran za podnošenje izvješća i koji mora biti jedan od sljedećih:

— ***neovisna treća strana;***

— ***nadzorno tijelo trgovačkog društva ili***

— ***odbor neovisnih direktora***

2. Države članice moraju osigurati da ***znatne*** transakcije s povezanim strankama ***odobre dioničari ili upravno ili nadzorno tijelo trgovačkih društava, u skladu s postupcima kojima se sprječava povezana stranka da iskoristi svoj položaj te kojima se pruža odgovarajuća zaštita interesa trgovačkog društva i dioničara koji nisu povezana stranka, uključujući manjinske dioničare***.

Države članice mogu dioničarima omogućiti pravo glasovanja o znatnim transakcijama koje je odobrilo administrativno ili nadzorno tijelo trgovačkog društva.

Cilj je spriječiti povezane stranke da ostvare prednost od posebnog položaja i pružiti odgovarajuću zaštitu interesa trgovačkog društva.

2a. Države članice moraju osigurati da su povezane stranke i njihovi predstavnici isključeni iz pripreme izvješća iz stavka 1. i iz glasovanja i odluka koje se provode u skladu sa stavkom 2. Ako transakcija s povezanom strankom uključuje dioničara, tog se dioničara mora isključiti iz svakog glasovanja koje se odnosi na transakciju. Država članice mogu dopustiti dioničaru koji je povezana stranka da sudjeluje u glasovanju uz uvjet da se nacionalnim pravom osiguravaju odgovarajuće zaštite koje se primjenjuju tijekom postupka glasovanja radi zaštite interesa dioničara koji nisu povezane stranke, uključujući manjinske dioničare, čime se sprječava povezana stranka da odobri transakciju unatoč suprotnom mišljenju većine dioničara koji nisu povezane stranke ili unatoč suprotnom mišljenju većine neovisnih direktora.

3. ***Države članice moraju osigurati da su*** transakcije s istom povezanom strankom koje su zaključene tijekom ***bilo kojeg razdoblja od*** 12 mjeseci ***ili u istoj financijskog godini i koje ne podliježu obvezama iz stavaka 1., 2. i 3.*** agregiraju se za potrebe primjene ***tih stavaka***.

4. Države članice mogu isključiti ***iz zahtjeva iz stavaka 1., 2. i 3.:***

— transakcije zaključene između trgovačkog društva i jednog ili više članova njegove grupacije ***ili zajedničkog pothvata*** pod uvjetom da su članovi ***grupacije ili zajedničkog pothvata*** u potpunom vlasništvu trgovačkog društva ***ili da nijedna stranka povezana s trgovačkim društvom nije interesno povezana s tim članovima grupacije ili sa zajedničkim pothvatom***;

— ***transakcije izvršene u uobičajenom tijeku poslovanja ili zaključene u tržišnim uvjetima.***

4a. Države članice utvrđuju znatne transakcije s povezanim strankama. Znatne transakcije s povezanim strankama utvrđuju se uzimajući u obzir:

(a) utjecaj koje informacije o transakcijama mogu imati na odluke o subjektima uključenima u postupak odobrenja;

(b) učinak transakcija na rezultate trgovačkog društva, imovinu, kapitalizaciju ili promet i na položaj povezane stranke;

(c) rizike koje transakcija predstavlja za trgovačko društvo i njezine manjinske dioničare.

Pri utvrđivanju znatnih transakcija s povezanim strankama države članice mogu odrediti jedan ili više kvantitativnih omjera koji se temelje na učinku transakcija na prihode, imovinu, kapitalizaciju ili promet trgovačkog društva ili uzeti u obzir prirodu transakcija i položaj povezane stranke".

(5) Nakon članka 14. umeće se sljedeće poglavlje II.A:

„POGLAVLJE II.A

DELEGIRANI AKTI I KAZNE

Članak 14.a

Izvršavanje delegiranih ovlasti

1. ***Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji pod uvjetima utvrđenima u ovom članku.***

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 5.a stavka 5., članka 3.b stavka 5. i članka 3.c stavka 3. i članka 9.b dodjeljuje se Komisiji na neodređeno razdoblje počevši od …*.

3. Delegiranje ovlasti iz članka 3.a stavka 5., članka 3.b stavka 5. i članka 3.c stavka 3. i članka 9.b Europski parlament ili Vijeće mogu opozvati u bilo kojem trenutku. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi učinke dan nakon objave spomenute odluke u Službenom listu Europske unije ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

5. Delegirani akt donesen na temelju članka 3.a stavka 5., članka 3.b stavka 5. i članka 3.c stavka 3. te članka 9.b stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne ulože nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 14.b

Kazne

Države članice utvrđuju pravila o kaznama primjenjivima na povrede nacionalnih odredaba donesenih u skladu s ovom Direktivom i poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se one primjenjuju. Predviđene kazne moraju biti učinkovite, razmjerne i odvraćajuće. Države članice o tim odredbama obavješćuju Komisiju najkasnije do [datum prijenosa] te je bez ***odgode*** obavješćuju o svakoj naknadnoj izmjeni koja se na njih odnosi."

Srijeda, 8. srpnja 2015.

Article 2

Izmjene Direktive 2013/34/EU

Direktiva 2013/34/EU mijenja se kako slijedi:

(-1) U članku 2. dodaje se sljedeća točka:

„(17) „porezna presuda" označava svako prijevremeno tumačenje ili primjenu zakonske odredbe za prekograničnu situaciju ili transakciju trgovačkog društva koja bi mogla dovesti do gubitka poreza u državama članicama ili koja bi mogla dovesti poreznih ušteda za trgovačko društvo koje su posljedica umjetnog prijenosa dobiti unutar grupacije".

(-1a) U članak 18. nakon stavka 2. umeće se sljedeći stavak:

„2a. U napomenama uz financijska izvješća, velika poduzeća i svi poslovni subjekti od javnog interesa također objavljuju, sljedeće konsolidirane financijske podatke po državama članicama i trećim zemljama u kojima imaju poslovni nastan:

(a) naziv(e), prirodu poslovanja i geografski položaj;

(b) promet;

(c) broj zaposlenih prema ekvivalentu punog radnog vremena;

(d) vrijednost imovine i godišnje troškovi održavanja te imovine;

(e) podatke o prodaji i kupnji;

(f) dobit ili gubitak prije oporezivanja;

(g) porez na dobit ili gubitak;

(h) dobivene javne subvencije;

(i) matična društva dostavljaju, uz pripadajuće podatke, popis društava kćeri koja posluju u svakoj državi članici i trećoj zemlji."

(-1b) U članku 18. stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Države članice mogu osigurati da se stavak 1. točka (b) i stavak 2.a ne primjenjuju na godišnje financijske izvještaje poduzeća ako su poduzeća uvrštena u konsolidirane financijske izvještaje koje treba sastaviti na temelju članka 22. uz uvjet da se podaci navedu uz bilješke priložene konsolidiranom financijskom izvještaju."

(-1c) Umeće se sljedeći članak 18.a:

„Članak 18.a

Dodatno objavljivanje za velika poduzeća

1. U bilješkama uz financijske izvještaje, velika poduzeća, uz podatke koji se traže u skladu s člancima 16., 17. i 18. te bilo kojim drugim odredbama ove Direktive, javno objavljuju ključne podatke i informacije u vezi s poreznim presudama, precizirane prema državi članici i trećoj zemlji u kojoj spomenuta velika poduzeća imaju društva kćeri: Komisiju je ovlaštena urediti, preko delegiranih akata u skladu s člankom 49., oblik i sadržaj publikacije.

2. Poduzeća čiji prosječni broj zaposlenika na konsolidiranoj osnovi tijekom financijske godine ne prelazi 500 i, koja na na datumima bilanci, imaju na konsolidiranoj osnovi ukupnu bilancu koja ne prelazi od 86 milijuna EUR ili neto promet koji ne prelazi 100 milijuna EUR izuzimaju se iz obveze utvrđene u stavku 1. ovog članka.

3. Obveza utvrđena u stavku 1. ovog članka ne primjenjuje se na poduzeće na koje se odnosi zakon države članice čije je matično društvo podložno zakonima države članice i čiji su podaci uključeni u podatke koje objavljuje matično društvo u skladu sa stavkom 1. ovog članka.

4. Podaci iz stavka 1. revidiraju se u skladu s Direktivom 2006/43/EZ."

(1) Članak 20. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. dodaje se sljedeća točka (h):

„(h) izvješće o primitcima utvrđeno člankom 36.b Direktive 2007/36/EZ."

(b) stavak 3. mijenja se kako slijedi:

„3. Ovlašteni revizor ili revizorsko društvo izražava mišljenje u skladu s člankom 34. stavkom 1. drugim podstavkom u pogledu informacija primljenih pod točkama (c) i (d) stavka 1. ovog članka i provjerava jesu li dostavljene informacije iz točaka (a), (b), (e), (f), (g) i (h) stavka 1. ovog članka."

(c) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Države članice mogu poduzeća iz stavka 1. koja imaju samo izdane vrijednosne papire koji nisu dionice uvrštene radi trgovanja na uređenom tržištu u smislu članka 4. stavka 1. točke 14. Direktive 2004/39/EZ izuzeti iz primjene točaka (a), (b), (e), (f), (g) i (h) stavka 1. ovog članka, osim ako ta poduzeća imaju izdane vrijednosne papire kojima se trguje u okviru multilateralne trgovinske platforme u smislu članka 4. stavka 1. točke 15. Direktive 2004/39/EZ."

Članak 2.a

Izmjene Direktive 2004/109/EZ

Direktiva 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća [1] ***mijenja se kako slijedi:***

(1) U članku 1. stavku 2. dodaje se sljedeća točka (r):

„(r) „porezna presuda" označava svako prijevremeno tumačenje ili primjenu zakonske odredbe za prekograničnu situaciju ili transakciju trgovačkog društva koja bi mogla dovesti do gubitka poreza u državama članicama ili koja bi mogla dovesti poreznih ušteda za trgovačko društvo koje su posljedica umjetnog prijenosa dobiti unutar grupacije".

(2) Umeće se sljedeći članak 16.a:

„Članak 16.a

Dodatne objave za izdavatelje

1. Države članice zahtijevaju od svakog izdavatelja javno godišnje objavljivanje podataka, uz određivanje sljedećih konsolidiranih informacija za financijsku godinu, preciziranih prema državi članici i prema trećoj zemlji u kojoj imaju društva kćeri:

(a) naziv(e), prirodu poslovanja i geografski položaj

(b) promet

([1]) Direktivu 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2004. o usklađivanju zahtjeva za transparentnošću u vezi s informacijama o izdavateljima čiji su vrijednosni papiri uvršteni za trgovanje na uređenom tržištu i o izmjeni Direktive 2001/34/EZ (SL L 390, 31.12.2004., str. 38.).

(c) broj zaposlenih na puno radno vrijeme

(d) dobit ili gubitak prije oporezivanja

(e) porez na dobit ili gubitak

(f) dobivene javne subvencije

2. Obveza utvrđena u stavku 1. ne primjenjuje se na izdavatelje na koje se odnosi zakon države članice čije je matično društvo podložno zakonima države članice i čiji su podaci uključeni u podatke koje objavljuje matično društvo u skladu sa stavkom 1. ovog članka.

3. Informacije iz stavka 1. revidiraju se u skladu s Direktivom 2006/43/EZ i objavljuju se, ako je to moguće, kao Prilog godišnjim financijskim izvješćima ili, po potrebi, konsolidiranim financijskim izvješćima izdavatelja u pitanju.

Članak 16.b

Dodatne objave za izdavatelje

1. Države članice zahtijevaju od svakog izdavatelja da godišnje javno objavi na konsolidiranoj osnovi za financijsku godinu osnovne elemente i podatke povezane s poreznim mišljenjima, prema državi članici i trećoj zemlji u kojoj imaju društva-kćeri. Komisiju je ovlaštena urediti, preko delegiranih akata u skladu s člankom 27. stavcima 2.a, 2.b i 2.c, oblik i sadržaj publikacije.

2. Obveza utvrđena u stavku 1. ovog članka ne primjenjuje se na izdavatelje na koje se odnosi zakon države članice čije je matično društvo podložno zakonima države članice i čiji su podaci uključeni u podatke koje objavljuje matično društvo u skladu sa stavkom 1. ovog članka.

3. Podaci iz stavka 1. revidiraju se u skladu s Direktivom 2006/43/EZ i objavljuju se, ako je to moguće, kao Prilog godišnjim financijskim izvještajima ili, ako je primjenjivo, konsolidiranim financijskim izvještajima izdavatelja u pitanju".

(3) U članku 27. stavak 2.a zamjenjuje se sljedećim:

„(2a) Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 2. stavka 3., članka 5. stavka 6., članka 9. stavka 7., članka 12. stavka 2., članka 14. stavka 2., članka 16.a. stavka 1., članka 17. stavka 4., članka 18. stavka 5., članka 19. stavka 4., članka 21. stavka 4., članka 23. stavka 4., članka 23. stavka 5. i članka 23. stavka 7. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od četiri godine počevši od siječnja 2011. Komisija sastavlja izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije šest mjeseci prije isteka četverogodišnjeg razdoblja. Delegiranje ovlasti automatski se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako ih Europski parlament ili Vijeće opozovu u skladu s člankom 27.a."

Članak 3.

Prijenos

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije [18 mjeseci nakon stupanja na snagu]. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

Kada države članice donose ove odredbe, te odredbe pri njihovoj službenoj objavi sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Države članice određuju načine tog upućivanja.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 4.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 5.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u

Za Europski parlament	*Za Vijeće*
Predsjednik	*Predsjednik*

Srijeda, 8. srpnja 2015.

P8_TA(2015)0258

Rezerve za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova Unije ***I

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 8. srpnja 2015. o prijedlogu odluke Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi i funkcioniranju rezerve za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova Unije i o izmjeni Direktive 2003/87/EZ (COM(2014)0020 – C8-0016/2014 – 2014/0011(COD))

(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)

(2017/C 265/36)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2014)0020),

— uzimajući u obzir članak 294. stavak 2. i članak 192. stavak 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u skladu s kojima je Komisija podnijela prijedlog Parlamentu (C8-0016/2014),

— uzimajući u obzir članak 294. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

— uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 4. lipnja 2014. ([1]),

— nakon savjetovanja s Odborom regija,

— uzimajući u obzir da se predstavnik Vijeća pismom od 13. svibnja 2015. obvezao prihvatiti stajalište Europskog parlamenta u skladu s člankom 294. stavkom 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

— uzimajući u obzir članak 59. Poslovnika,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost (A8-0029/2015),

1. usvaja sljedeće stajalište u prvom čitanju;

2. traži od Komisije da predmet ponovno uputi Parlamentu ako namjerava bitno izmijeniti svoj prijedlog ili ga zamijeniti drugim tekstom;

3. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

P8_TC1-COD(2014)0011

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 8. srpnja 2015. radi donošenja Odluke (EU) 2015/… Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi i funkcioniranju rezerve za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova Unije i o izmjeni Direktive 2003/87/EZ

(Budući da je postignut dogovor između Parlamenta i Vijeća, stajalište Parlamenta odgovara konačnom zakonodavnom aktu, Odluci (EU) 2015/1814)

([1]) SL C 424, 26.11.2014., str. 46.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

P8_TA(2015)0259

Pomorci***I

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 8. srpnja 2015. o prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o pomorcima i izmjenama direktiva 2008/94/EZ, 2009/38/EZ, 2002/14/EZ, 98/59/EZ i 2001/23/EZ (COM(2013)0798 – C7-0409/2013 – 2013/0390(COD))

(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)

(2017/C 265/37)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2013)0798),

— uzimajući u obzir članak 294. stavak 2. i članak 153. stavak 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u skladu s kojima je Komisija podnijela prijedlog Parlamentu (C7-0409/2013),

— uzimajući u obzir članak 294. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

— uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 25. ožujka 2014. ([1]),

— uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija od 3. travnja 2014. ([2]),

— uzimajući u obzir da se predstavnik Vijeća pismom od 13. svibnja 2015. obvezao prihvatiti stajalište Europskog parlamenta u skladu s člankom 294. stavkom 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

— uzimajući u obzir članak 59. Poslovnika,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja i mišljenje Odbora za ribarstvo (A8-0127/2015),

1. usvaja sljedeće stajalište u prvom čitanju;

2. traži od Komisije da predmet ponovno uputi Parlamentu ako namjerava bitno izmijeniti svoj prijedlog ili ga zamijeniti drugim tekstom;

3. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

P8_TC1-COD(2013)0390

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 8. srpnja 2015. radi donošenja Direktive (EU) 2015/… Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni direktiva 2008/94/EZ, 2009/38/EZ i 2002/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te direktiva Vijeća 98/59/EZ i 2001/23/EZ u pogledu pomoraca

(Budući da je postignut dogovor između Parlamenta i Vijeća, stajalište Parlamenta odgovara konačnom zakonodavnom aktu, Direktivi (EU) 2015/1794.)

([1]) SL C 226, 16.7.2014., str. 35.
([2]) SL C 174, 7.6.2014., str. 50.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

P8_TA(2015)0260

Sporazum o znanstvenoj i tehnološkoj suradnji sa Švicarskom: Obzor 2020. i aktivnosti ITER-a***

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 8. srpnja 2015. o nacrtu odluke Vijeća o sklapanju Sporazuma o znanstvenoj i tehnološkoj suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju te Švicarske Konfederacije kojim se Švicarska Konfederacija pridružuje Okvirnom programu za istraživanje i inovacije Obzor 2020. i programu za istraživanja i osposobljavanje Europske zajednice za atomsku energiju kojim se nadopunjuje program Obzor 2020. i uređuje sudjelovanje Švicarske Konfederacije u aktivnostima ITER-a koje provodi Fuzija za energiju (05662/2015 – C8-0056/2015 – 2014/0304(NLE))

(Suglasnost)

(2017/C 265/38)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir nacrt odluke Vijeća (05662/2015),

— uzimajući u obzir nacrt Sporazuma o znanstvenoj i tehnološkoj suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju te Švicarske Konfederacije kojim se Švicarska Konfederacija pridružuje Okvirnom programu za istraživanje i inovacije Obzor 2020. i programu za istraživanja i osposobljavanje Europske zajednice za atomsku energiju kojim se nadopunjuje program Obzor 2020. i uređuje sudjelovanje Švicarske Konfederacije u aktivnostima ITER-a koje provodi Fuzija za energiju (15369/2014),

— uzimajući u obzir zahtjev za davanje suglasnosti koji je podnijelo Vijeće u skladu s člankom 186. i člankom 218. stavkom 6. podstavkom 2. točkom (a), člankom 218. stavkom 7. i člankom 218. stavkom 8. podstavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (C8-0056/2015),

— uzimajući u obzir članak 99. stavak 1. prvi i treći podstavak, članak 99. stavak 2., članak 108. stavak 7. i članak 50. stavak 1. Poslovnika,

— uzimajući u obzir preporuku Odbora za industriju, istraživanje i energetiku (A8-0181/2015),

1. daje suglasnost za sklapanje sporazuma;

2. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji te vladama i parlamentima država članica i Švicarske Konfederacije.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

P8_TA(2015)0261

Smjernice za politike zapošljavanja u državama članicama *

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 8. srpnja 2015. o prijedlogu odluke Vijeća o smjernicama politika zapošljavanja država članica (COM(2015)0098 – C8-0075/2015 – 2015/0051(NLE))

(Savjetovanje)

(2017/C 265/39)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir prijedlog Komisije Vijeću (COM(2015)0098),

— uzimajući u obzir članak 148. stavak 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, na temelju kojeg se Vijeće savjetovalo s Parlamentom (C8-0075/2015),

— uzimajući u obzir članak 59. Poslovnika,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja (A8-0205/2015),

1. prihvaća prijedlog Komisije s izmjenama;

2. poziva Komisiju da shodno tomu izmijeni svoj prijedlog u skladu s člankom 293. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije;

3. poziva Vijeće da ga obavijesti ako namjerava odstupiti od teksta koji je Parlament prihvatio;

4. traži od Vijeća da se savjetuje s Parlamentom ako namjerava bitno izmijeniti prijedlog Komisije;

5. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću i Komisiji.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

Amandman 1

Prijedlog odluke

Uvodna izjava 1.

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
(1) Države članice i Unija trebale bi raditi na razvoju usklađene strategije zapošljavanja, ***posebno*** za promicanje kvalificirane, osposobljene ***i prilagodljive*** radne snage ***te*** tržišta rada koja se mogu prilagoditi gospodarskim promjenama, te radi ostvarenja ciljeva pune zaposlenosti i društvenog napretka utvrđenih u članku 3. Ugovora o Europskoj uniji. Države članice, uzimajući u obzir nacionalne prakse ***u pogledu odgovornosti socijalnih partnera***, trebaju promicanje zapošljavanja smatrati pitanjem od zajedničkog interesa i usklađivati svoje djelovanje u tom pogledu u ***okviru Vijeća***.	(1) Države članice i Unija trebale bi raditi na razvoju ***učinkovite i*** usklađene strategije zapošljavanja, ***osmišljene u cilju borbe protiv ozbiljnih posljedica nezaposlenosti,*** za promicanje kvalificirane, osposobljene radne snage ***i*** tržišta rada koja se mogu prilagoditi gospodarskim ***i socijalnim*** promjenama ***te promjenama u okolišu***, ***i to ciljanim promicanjem osposobljavanja u sektorima znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike*** te ***prilagodbom obrazovnih sustava,*** radi ostvarenja ciljeva pune zaposlenosti i društvenog napretka utvrđenih u članku 3. Ugovora o Europskoj uniji. ***Potrebno je uložiti posebne napore kako bi se povećalo zapošljavanje radnika s niskom razinom obrazovanja ili vještina kao i radnika koji nisu u mogućnosti brzo završiti osposobljavanje ili steći vještine, te kako bi se smanjila sve prisutnija široko rasprostranjena i dugoročna nezaposlenost, stavljajući poseban naglasak na regije koje u tom smislu zaostaju.*** Države članice, uzimajući u obzir nacionalne prakse ***povezane s odgovornošću poslodavaca i radnika***, trebaju promicanje zapošljavanja smatrati ***jednim od prioriteta i*** pitanjem od zajedničkog interesa i ***u okviru Vijeća*** usklađivati svoje djelovanje u tom pogledu***. Unija bi te napore trebala popratiti prijedlozima politika kako bi se ostvarili ciljevi iz Ugovora te kako bi se zajamčilo uključivo i integrirano tržište rada kao i zadovoljavajući radni uvjeti*** u ***Uniji, uključujući odgovarajuću plaću, a koji bi se omogućili i kolektivnim pregovaranjem***.

Amandman 2

Prijedlog odluke

Uvodna izjava 1.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
	(1a) Prema procjenama Eurostata u siječnju 2015. u Uniji je bilo 23 815 000 nezaposlenih, od kojih ih je 18 059 000 bilo u europodručju.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

Amandman 3

Prijedlog odluke

Uvodna izjava 1.b (nova)

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
	(1b) Sada je od ključne važnosti odrediti pouzdane pokazatelje stanja siromaštva u kojem žive mnogi građani Unije, u odnosu na prethodne podatke iz Odluke Vijeća 2010/707/EU ([1bis]) koji su ukazivali na to da je za najmanje 20 milijuna ljudi potrebno ukloniti rizik od siromaštva i isključenosti.
	([1bis]) ***Odluka Vijeća 2010/707/EU od 21. listopada 2010. o smjernicama za politike zapošljavanja država članica (SL L 308, 24.11.2010., str. 46.).***

Amandman 4

Prijedlog odluke

Uvodna izjava 2.

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
(2) Unija mora suzbijati socijalnu isključenost ***i*** diskriminaciju, osiguravati jednak pristup temeljnim pravima te promicati socijalnu pravdu i zaštitu. Unija bi pri utvrđivanju i provedbi svojih politika i aktivnosti trebala voditi računa o zahtjevima u pogledu osiguravanja primjerene socijalne zaštite, borbe protiv socijalne isključenosti i visoke razine obrazovanja i osposobljavanja.	(2) Unija mora suzbijati socijalnu isključenost***, sve oblike siromaštva kao i*** diskriminaciju, osiguravati jednak pristup temeljnim pravima te promicati socijalnu pravdu i zaštitu. ***Navedeni opći cilj ne bi trebali ugroziti popratni učinci drugih područja zakonodavstva ili politika.*** Unija bi pri utvrđivanju i provedbi svojih politika i aktivnosti trebala voditi računa o zahtjevima u pogledu osiguravanja primjerene socijalne zaštite, borbe protiv socijalne isključenosti i visoke razine obrazovanja i osposobljavanja.

Amandman 6

Prijedlog odluke

Uvodna izjava 4.

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
(4) Države članice trebale bi svoje ekonomske politike smatrati pitanjem od zajedničkog interesa i usklađivati ih u okviru Vijeća. Radi usmjeravanja politika država članica i Unije Vijeće bi trebalo donositi smjernice za zapošljavanje i opće smjernice gospodarske politike.	(4) Države članice trebale bi svoje ekonomske ***i svoje socijalne*** politike smatrati pitanjem od zajedničkog interesa i usklađivati ih u okviru Vijeća. Radi usmjeravanja politika država članica i Unije Vijeće bi trebalo donositi smjernice za zapošljavanje i opće smjernice gospodarske politike.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

Amandman 7

Prijedlog odluke

Uvodna izjava 4.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
	(4a) Važno je da Europski parlament i Vijeće odlučuju i o smjernicama za zapošljavanje i o općim smjernicama ekonomskih politika kako bi se osiguralo demokratskije donošenje odluka o tim integriranim smjernicama koje utječu na građane i tržišta rada u Uniji. Integrirane smjernice državama članicama moraju na prvom mjestu omogućiti donošenje održivih i integriranih gospodarskih modela na razini Unije te na nacionalnoj i lokalnoj razini.

Amandman 8

Prijedlog odluke

Uvodna izjava 5.

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
(5) U skladu s odredbama Ugovora Unija je razvila i provela instrumente za usklađivanje politika za fiskalnu politiku i makrostrukturne politike. U okviru Europskog semestra različiti se instrumenti kombiniraju unutar krovnog okvira za integrirani multilateralni ***gospodarski i proračunski nadzor***. Racionalizacijom i jačanjem Europskog semestra kako je utvrđeno u Godišnjem pregledu rasta Komisije za 2015. dodatno ***će se*** poboljšati njegovo funkcioniranje.	(5) U skladu s odredbama Ugovora Unija je razvila i provela instrumente za usklađivanje politika za fiskalnu politiku i makrostrukturne politike ***koji imaju važan utjecaj na socijalno stanje i zapošljavanje u Uniji***. ***Navedene politike mogle bi rezultirati trendom stagnacije i deflacije*** u ***nekim dijelovima Unije, što bi moglo nepovoljno utjecati na rast i zapošljavanje. U tom je smislu neophodno uzeti u obzir nove socijalne pokazatelje i asimetrične šokove koje je financijska i gospodarska kriza prouzročila u nekim državama članicama. U*** okviru Europskog semestra različiti se instrumenti kombiniraju unutar krovnog okvira za integrirani multilateralni ***nadzor nad politikama u području gospodarstva, proračuna, zapošljavanja te socijalnim politikama i stoga bi ih trebalo bolje usmjeriti kako bi se ostvarili ciljevi strategije Europa 2020***. Racionalizacijom i jačanjem Europskog semestra kako je utvrđeno u Godišnjem pregledu rasta Komisije za 2015. ***može se*** dodatno poboljšati njegovo funkcioniranje***, iako taj instrument još uvijek nije poboljšao gospodarsko stanje u državama članicama koje su najviše pogođene krizom***.

Amandman 9

Prijedlog odluke

Uvodna izjava 5.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
	(5a) Prema podacima Europskog socijalnog opservatorija, u 26 država članica već postoje mehanizmi potpore dohotku i socijalne zaštite ([1bis]). ***Povjerenica za zapošljavanje, socijalna pitanja, vještine i mobilnost radne snage Marianne Thyssen izjavila je da „kad bi [ona] mogla odlučivati o tome što će se dogoditi u svim državama članicama u Europi, u svim bi državama Europe bio uveden minimalni dohodak."***

([1bis]) ***http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/revenu-minimum_-etude-ose_-vfinale_en–2.pdf***

Amandman 10

Prijedlog odluke

Uvodna izjava 5.b (nova)

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
	(5b) Unija nema regulatorne ovlasti za donošenje regulatornog okvira za najmanju plaću na razini Unije.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

Amandman 47

Prijedlog odluke

Uvodna izjava 6.

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
(6) Tijekom financijske i gospodarske krize otkriveni su i istaknuti ***važni*** nedostaci ***gospodarstva Unije i njezinih*** država članica. Tijekom krize došla je do izražaja i uska međuovisnost gospodarstava i tržišta rada država članica. Danas je ključan izazov usmjeravanje Unije prema stanju snažnog, održivog i uključivog rasta i stvaranja radnih mjesta. Za to je potrebno usklađeno i ***ambiciozno*** političko djelovanje na razini Unije i na nacionalnoj razini, u skladu s odredbama Ugovora i s gospodarskim upravljanjem Unije. Tim bi se djelovanjem, u okviru kojeg se kombiniraju mjere sa strane ponude i potražnje, trebalo obuhvatiti poticanje ulaganja, ponovno zalaganje za provedbu strukturnih reformi te primjena fiskalne odgovornosti.	6) Tijekom financijske i gospodarske krize otkriveni su i istaknuti ***ozbiljni*** nedostaci ***u gospodarstvima*** država članica ***i u koordinacijskim mehanizmima Unije***. Tijekom krize došla je do izražaja i uska međuovisnost gospodarstava i tržišta rada država članica. Danas je ključan izazov usmjeravanje Unije prema stanju snažnog, održivog i uključivog rasta i stvaranja radnih mjesta***, što obuhvaća zaustavljanje velikih koncentracija nezaposlenosti do kojih je došlo u nekim dijelovima njezina teritorija***. Za to je potrebno ***čvrsto,*** usklađeno***, ambiciozno*** i ***nadasve učinkovito*** političko djelovanje na razini Unije i na nacionalnoj razini, u skladu s odredbama Ugovora i s gospodarskim upravljanjem Unije. Tim bi se djelovanjem, u okviru kojeg se kombiniraju mjere sa strane ponude i potražnje, trebalo obuhvatiti poticanje ulaganja, ***posebno onih koja su usmjerena na razvoj malih i srednjih poduzeća, mikropoduzeća, inovativnih novoosnovanih poduzeća i poduzeća koja promiču zelena radna mjesta te*** ponovno zalaganje za provedbu strukturnih reformi te primjena fiskalne odgovornosti. ***Tim bi se mjerama trebalo obuhvatiti i stvaranje uključivijeg tržišta rada koje bi se temeljilo na poštovanju prava i koje bi uživalo odgovarajuću socijalnu zaštitu. Tim bi djelovanjem trebale biti obuhvaćene i mjere socijalne zaštite, kao što je zajamčeni minimalni dohodak, koje bi trebalo uvesti u skladu s praksama na nacionalnoj razini radi suzbijanja krajnjeg siromaštva i socijalne isključenosti.***

Srijeda, 8. srpnja 2015.

Amandman 12

Prijedlog odluke

Uvodna izjava 7.

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
(7) Države članice i Unija trebale bi razmotriti i pitanje učinka krize na društvo te nastojati izgraditi ***bolje povezano*** društvo u kojem se ljudima daje pravo da predviđaju promjene i upravljaju njima te u čijem društvenom i gospodarskom životu mogu aktivno sudjelovati. Treba osigurati pristup i mogućnosti za sve te smanjiti siromaštvo i socijalnu isključenost, posebno osiguravanjem učinkovita funkcioniranja tržišta rada i sustava socijalne skrbi te uklanjanjem prepreka sudjelovanju na tržištu rada. Države članice također bi trebale osigurati da svi građani i ***sve regije*** imaju korist od gospodarskog rasta.	(7) Države članice i Unija trebale bi razmotriti i pitanje učinka krize na društvo ***pružanjem pouzdanijih podataka o krajnjem siromaštvu*** te nastojati izgraditi ***uključivo i pravednije*** društvo u kojem se ljudima daje pravo da predviđaju promjene i upravljaju njima te u čijem društvenom i gospodarskom životu mogu aktivno sudjelovati. Treba osigurati ***nediskriminirajući*** pristup i mogućnosti za sve te ***znatno*** smanjiti siromaštvo i socijalnu isključenost, posebno osiguravanjem učinkovita funkcioniranja tržišta rada i sustava ***odgovarajuće*** socijalne skrbi te uklanjanjem ***nepotrebnih administrativnih*** prepreka ***i prepreka*** sudjelovanju na tržištu rada***, a posebno onih koje se odnose na osobe s invaliditetom***. Države članice također bi trebale osigurati da svi građani ***te svi regionalni*** i ***lokalni subjekti*** imaju korist od gospodarskog rasta. ***Ljestvica ključnih pokazatelja u području zapošljavanja i socijalnih pokazatelja iz Zajedničkog izvješća o zapošljavanju u tom je smislu posebno koristan alat jer pomaže u pravovremenom identificiranju ključnih problema zapošljavanja, socijalnih problema i razlika te u utvrđivanju područja u kojima je najpotrebnije donijeti političke mjere. Buduća izdanja ljestvice pokazatelja trebala bi, međutim, uključivati i podatke iskazane po spolu.***

Amandman 13

Prijedlog odluke

Uvodna izjava 7.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
	(7a) Europski revizorski sud utvrdio je tri rizika za uspješnu provedbu inicijative Jamstvo za mlade: prikladnost iznosa cjelokupnog financiranja, definicija „ponude visoke kvalitete” i način na koji Komisija prati taj mehanizam i izvješćuje o njegovim rezultatima.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

Amandman 14

Prijedlog odluke

Uvodna izjava 7.b (nova)

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
	(7b) U Odluci Vijeća 2010/707/EU ([1bis]) utvrđeni su sljedeći ciljevi: podizanje stope zaposlenosti za žene i muškarce u dobi od 20 do 64 godine za 75 % do 2020.; smanjenje stope napuštanja školovanja na manje od 10 %; povećanje udjela stanovništva u dobi između 30 i 34 godine sa završenim visokoškolskim ili jednakovrijednim obrazovanjem na najmanje 40 % i promicanje socijalne uključenosti, posebno smanjenjem siromaštva u cilju uklanjanja rizika od siromaštva i isključenosti za najmanje 20 milijuna ljudi. Provedba strategije Europa 2020. na području zapošljavanja i socijalnom području i dalje je ključni cilj politika zapošljavanja država članica.
	([1bis]) Odluka Vijeća 2010/707/EU od 21. listopada 2010. o smjernicama za politike zapošljavanja država članica (SL L 308, 24.11.2010., str. 46.).

Amandman 15

Prijedlog odluke

Uvodna izjava 8.

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
(8) Djelovanje u skladu sa smjernicama važan je doprinos ostvarenju ciljeva strategije Europa 2020. Smjernice čine integrirani skup europskih i nacionalnih politika, koje države članice i Unija trebaju provesti radi postizanja pozitivnih učinaka širenja usklađenih strukturnih reformi, prikladne sveobuhvatne kombinacije ekonomskih politika i sustavnijeg doprinosa europskih politika ostvarenju ciljeva strategije Europa 2020.	(8) Djelovanje u skladu sa smjernicama važan je doprinos ostvarenju ciljeva strategije Europa 2020.***, koji do danas nisu ostvareni. Ishod javnog savjetovanja o strategiji Europa 2020. iz 2014. jasno je pokazao da su ciljevi strategije povezani sa zapošljavanjem, siromaštvom, socijalnom isključenosti i obrazovanjem i dalje izrazito bitni te da su jednako važni, da ovise jedan o drugome i da se mogu međusobno jačati.*** Smjernice čine integrirani skup europskih i nacionalnih politika, koje države članice i Unija trebaju provesti radi postizanja pozitivnih učinaka širenja usklađenih strukturnih reformi ***čiji je cilj smanjenje nejednakosti i povećanje dobrobiti građana***, prikladne sveobuhvatne kombinacije ekonomskih politika i sustavnijeg doprinosa europskih politika ostvarenju ciljeva strategije Europa 2020.

Amandman 16

Prijedlog odluke

Uvodna izjava 9.

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
(9) Iako su ove smjernice upućene državama članicama i Uniji, treba ih provesti u partnerstvu sa svim nacionalnim, regionalnim i lokalnim tijelima, u bliskoj suradnji s parlamentima te sa socijalnim partnerima i predstavnicima civilnog društva.	(9) ***Države članice bi kod osmišljavanja i provedbe nacionalnih politika trebale osigurati učinkovito upravljanje.*** Iako su ove smjernice upućene državama članicama i Uniji, treba ih provesti***, pratiti i ocjenjivati*** u partnerstvu sa svim nacionalnim, regionalnim i lokalnim tijelima, u bliskoj suradnji s parlamentima te sa socijalnim partnerima i predstavnicima civilnog društva.

Amandman 17

Prijedlog odluke

Uvodna izjava 10.

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
(10) U općim se smjernicama ekonomskih politika***, u kojima se odražava međuovisnost,*** državama članicama ukazuje na smjer provedbe reformi***. One su u skladu s Paktom o stabilnosti i rastu. Smjernice*** bi trebale biti osnova preporuka za pojedine zemlje koje Vijeće može uputiti državama članicama	(10) U općim se smjernicama ekonomskih politika ***i u smjernicama za zapošljavanje*** državama članicama ukazuje na smjer provedbe reformi ***i one*** bi trebale biti osnova preporuka za pojedine zemlje koje Vijeće može uputiti državama članicama***, Uzimajući u obzir međusobnu povezanost gospodarstava država članica i njihovih tržišta rada, Vijeće bi kod donošenja preporuka za pojedine države u obzir trebalo uzeti stanje u susjednim državama te državama s kojima je određena država članica na očit način povezana zbog trenda u migraciji radnika, kao i sve druge relevantne pokazatelje. Komisija bi u tom smislu na raspolaganju trebala imati točnu i ažuriranu statistiku i podatke u slučaju da je preporuke za pojedine države potrebno prilagoditi.***

Srijeda, 8. srpnja 2015.

Amandman 18

Prijedlog odluke

Prilog – smjernica 5. – stavak 1.

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
Države članice trebale bi olakšavati stvaranje radnih mjesta, smanjivati prepreke zapošljavanju za poduzeća, promicati poduzetništvo te posebno podupirati osnivanje i rast malih poduzeća kako bi se povećala stopa zaposlenosti žena i muškaraca. Države članice ***također bi trebale*** aktivno promicati socijalno gospodarstvo te poticati socijalne inovacije.	Države članice trebale bi ***se, u suradnji s regionalnim i lokalnim vlastima, na učinkovit i brz način uhvatiti u koštac s ozbiljnim pitanjem nezaposlenosti te*** olakšavati stvaranje ***održivih i kvalitetnih*** radnih mjesta ***i ulagati u njega***, ***pozabaviti se pitanjem pristupa za rizične skupine i*** smanjivati prepreke zapošljavanju za poduzeća ***u pogledu različitih razina vještina i sektora tržišta rada***, ***uključujući smanjenjem birokracije, poštujući istodobno norme na području rada i socijalne norme,*** promicati poduzetništvo ***mladih*** te posebno podupirati osnivanje i rast ***mikropoduzeća te*** malih ***i srednjih*** poduzeća kako bi se povećala stopa zaposlenosti žena i muškaraca. Države članice ***trebale bi, između ostalog,*** aktivno promicati ***sektor zelenih, bijelih i plavih radnih mjesta i*** socijalno gospodarstvo te poticati socijalne inovacije.

Amandman 19

Prijedlog odluke

Prilog – smjernica 5. – stavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
Porezno opterećenje trebalo bi preusmjeriti s rada na druge izvore oporezivanja kojima se u manjoj mjeri ometaju zapošljavanje i rast, a štite se prihodi kako bi se osigurali rashodi za primjerenu socijalnu zaštitu i ***jačanje rasta***. Smanjenje oporezivanja rada trebalo bi usmjeriti na bitne komponente poreznog opterećenja i na uklanjanje prepreka sudjelovanju na tržištu rada i odvraćajućih faktora sudjelovanja na tržištu rada, posebno za one koji su od ***njega najudaljeniji***.	Porezno opterećenje trebalo bi preusmjeriti s rada na druge izvore oporezivanja kojima se u manjoj mjeri ometaju zapošljavanje i rast, a štite se prihodi kako bi se osigurali rashodi za primjerenu socijalnu zaštitu i ***troškove usmjerene na javno ulaganje, inovacije i stvaranje radnih mjesta***. Smanjenje oporezivanja rada trebalo bi usmjeriti na bitne komponente poreznog opterećenja***, na smanjenje diskriminacije*** i na uklanjanje prepreka sudjelovanju na tržištu rada i odvraćajućih faktora sudjelovanja na tržištu rada, posebno za ***osobe s invaliditetom i*** one koji su ***najudaljeniji*** od ***tržišta rada, u skladu s postojećim normama na području rada***.

Amandman 20

Prijedlog odluke

Prilog – smjernica 5. – stavak 3.

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
Države članice ***trebale*** bi zajedno sa socijalnim partnerima poticati mehanizme određivanja plaća kojima se omogućuje prilagodba plaća razvoju produktivnosti. Pritom bi trebalo ***uzeti u obzir*** razlike u vještinama i lokalnim uvjetima na tržištu rada ***te odstupanja u gospodarskim rezultatima među regijama, sektorima i poduzećima***. Pri određivanju minimalnih plaća države članice i socijalni partneri trebali bi voditi računa o ***svom*** učinku na siromaštvo zaposlenih, stvaranje radnih mjesta i konkurentnost.	***Politike kojima se osigurava da plaće predstavljaju odgovarajući dohodak za život i dalje su važne za stvaranje radnih mjesta i smanjenje siromaštva u Uniji.*** Države članice ***stoga*** bi zajedno sa socijalnim partnerima ***trebale poštovati i*** poticati mehanizme određivanja plaća kojima se omogućuje prilagodba ***stvarnih*** plaća razvoju produktivnosti***, što bi pomoglo u ispravljanju bivših razlika bez povećavanja deflacijskog pritiska. Tim bi se mehanizmima trebali osigurati odgovarajući resursi za zadovoljenje osnovnih potreba, uzimajući u obzir pokazatelje siromaštva specifične za svaku državu članicu.*** Pritom bi ***na odgovarajući način*** trebalo ***ocijeniti*** razlike u vještinama i lokalnim uvjetima na tržištu rada ***u cilju osiguravanja zadovoljavajuće plaće u cijeloj Uniji***. Pri određivanju minimalnih plaća ***u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i praksom,*** države članice i socijalni partneri trebali bi ***sigurati da su one prikladne i*** voditi računa o ***njihovom*** učinku na siromaštvo zaposlenih, ***dohodak kućanstava, ukupnu potražnju,*** stvaranje radnih mjesta i konkurentnost.

Amandman 21

Prijedlog odluke

Prilog I. – smjernica 5. – stavak 3.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
	Države članice trebale bi smanjiti birokraciju kako bi se smanjilo opterećenje za mala i srednja poduzeća jer ona znatno doprinose stvaranju radnih mjesta.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

Amandman 22

Prijedlog odluke

Prilog – smjernica 6. – stavak 1.

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
Države članice trebale bi odgovarajućom ponudom ***relevantnog*** znanja i vještina promicati produktivnost i zapošljivost. Države članice trebale bi izvršiti ***potrebna*** ulaganja u sustave ***obrazovanja i*** strukovnog osposobljavanja uz poboljšanje učinkovitosti i djelotvornosti radi podizanja razine vještina radne snage kako bi joj se omogućilo da bolje predvidi potrebe dinamičnih tržišta rada koje se sve brže mijenjaju u gospodarstvu koje se sve više digitalizira te da te potrebe ispune. ***Države članice trebale*** bi ***pojačati napore u poboljšanju pristupa kvalitetnom obrazovanju odraslih te provoditi strategije aktivnog starenja kako bi*** se ***produljio radni vijek***.	Države članice trebale bi odgovarajućom ponudom ***relevantnih*** znanja i vještina***, koji su svima na raspolaganju i svima dostupni,*** promicati ***održivu*** produktivnost i ***kvalitetnu*** zapošljivost. ***Poseban naglasak trebao bi se staviti na zdravstvenu zaštitu, socijalne i prometne službe koje se suočavaju ili će se srednjoročno gledano suočiti s manjkom osoblja.*** Države članice trebale bi izvršiti ***učinkovita*** ulaganja u ***visokokvalitetno i uključivo obrazovanje od rane dobi i*** sustave strukovnog osposobljavanja uz poboljšanje učinkovitosti i djelotvornosti radi podizanja ***znanja i*** razine vještina radne snage***, uz povećanje raznolikosti vještina,*** kako bi joj se omogućilo da bolje predvidi potrebe dinamičnih tržišta rada koje se sve brže mijenjaju u gospodarstvu koje se sve više digitalizira te da te potrebe ispune. ***U tom*** bi se ***smislu u obzir trebala uzeti činjenica da „meke vještine" poput komunikacijskih vještina postaju sve važnije za veliki broj radnih mjesta***.

Amandman 23

Prijedlog odluke

Prilog – smjernica 6. – stavak 1.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
	Države članice bi trebale promicati poduzetništvo kod mladih tako da, između ostalog, uvode izborne tečajeve iz poduzetništva i potiču osnivanje studentskih i đačkih poduzeća u srednjim školama i na fakultetima; Države članice bi u suradnji s lokalnim i regionalnim vlastima trebale povećati napore kako bi spriječile mlade da odustaju od školovanja i kako bi zajamčile lakši prijelaz s obrazovanja i osposobljavanja na tržište rada, poboljšale pristup kvalitetnom obrazovanju odraslih za sve, a posebno vodeći računa o visokorizičnim skupinama i njihovim potrebama te uklonile prepreke u tom pogledu, uz omogućavanje prekvalificiranja u slučaju da je zbog gubitka radnog mjesta i promjena na tržištu rada potrebno njihovo ponovno uključivanje u tržište. Istovremeno, države članice bi trebale provoditi strategije aktivnog starenja kako bi omogućile zdravi radni vijek do stvarne dobi za umirovljenje.

Amandman 24

Prijedlog odluke

Prilog – smjernica 6. – stavak 1.b (novi)

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
	Uz jamčenje odgovarajuće razine vještina potrebnih na tržištu rada koje se neprekidno mijenja i uz podupiranje obrazovanja i osposobljavanja te programa za obrazovanje odraslih, države članice trebale bi uzeti u obzir da su potrebna i radna mjesta za niskokvalificirane radnike te da su mogućnosti za zapošljavanje bolje za visokokvalificirane radnike, nego za one sa srednjim ili niskim kvalifikacijama.

Amandman 25

Prijedlog odluke

Prilog – smjernica 6. – stavak 1.c (novi)

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
	Pristup povoljnim i kvalitetnim ustanovama ranog odgoja i obrazovanja trebao bi biti prioritet za sveobuhvatnu politiku i ulaganje uz mjere za podršku i usklađivanje za obitelji i roditelje koje će pomoći roditeljima da pronađu ravnotežu između poslovnog i obiteljskog života, što će pridonijeti sprečavanju ranog napuštanja školovanja te poboljšati izglede mladih na tržištu rada.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

Amandman 26

Prijedlog odluke

Prilog – smjernica 6. – stavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
Trebalo bi ***suzbiti visoku nezaposlenost*** i spriječiti ***dugotrajnu nezaposlenost. Broj*** dugotrajno nezaposlenih osoba ***znatno bi trebalo smanjiti*** sveobuhvatnim strategijama koje se međusobno jačaju, uključujući pružanje ***posebne*** aktivne podrške dugotrajno nezaposlenim osobama ***pri povratku na*** tržište rada. Na sveobuhvatan način trebalo bi razmotriti pitanje nezaposlenosti mladih, ***među ostalim opremanjem odgovarajućih ustanova*** potrebnim sredstvima kako bi redovito i dosljedno ***mogle*** provoditi svoje nacionalne planove provedbe Jamstava za mlade.	***Problem nezaposlenosti, a posebno dugotrajne nezaposlenosti i regionalne visoke nezaposlenosti*** trebalo bi ***riješiti učinkovito*** i ***brzo, te*** spriječiti ***taj problem kombinacijom mjera sa strane ponude i potražnje. Problem*** dugotrajno nezaposlenih osoba ***i neusklađenosti između postojećih i traženih vještina te zastarjelost kvalifikacija trebalo bi riješiti*** sveobuhvatnim strategijama koje se međusobno jačaju, uključujući pružanje aktivne podrške ***na temelju pojedinačnih potreba te odgovarajućih oblika socijalne zaštite*** dugotrajno nezaposlenim osobama ***kako bi se mogle informirano i odgovorno ponovno uključiti u*** tržište rada. Na sveobuhvatan način trebalo bi razmotriti pitanje nezaposlenosti mladih ***uz pomoć cjelovite strategije za zapošljavanje mladih. To uključuje ulaganja u sektore u kojima se mogu otvoriti kvalitetna radna mjesta za mlade i opremanje relevantnih aktera, kao što su službe za potporu mladima, ustanove za obrazovanje i osposobljavanje, organizacije mladih i javne službe zapošljavanja,*** potrebnim sredstvima kako bi redovito i dosljedno ***mogli*** provoditi svoje nacionalne planove provedbe Jamstava za mlade***, ali i brzo korištenje resursa dodijeljenih državama članicama. Pristup financiranju za osobe koje odluče postati poduzetnici treba biti omogućen uz pomoć šire dostupnosti informacija, smanjenja prekomjerne birokracije i mogućnosti da se nekoliko mjesečnih naknada za nezaposlene pretvori u unaprijed isplaćenu novčanu potporu za otvaranje poduzeća nakon dostavljanja poslovnog plana i u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.***

Amandman 27

Prijedlog odluke

Prilog – smjernica 6. – stavak 2.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
	Države članice bi trebale uzeti u obzir lokalne i regionalne razlike pri sastavljanju i provedbi mjera protiv nezaposlenosti te bi trebale surađivati s lokalnim službama za zapošljavanje.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

Amandman 28

Prijedlog odluke

Prilog – smjernica 6. – stavak 3.

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
Trebalo bi razmotriti strukturne slabosti u sustavima obrazovanja i osposobljavanja kako bi se osigurali kvalitetni rezultati učenja i spriječilo rano napuštanje školovanja. Države članice trebale ***bi*** povećati ***razinu*** obrazovanja ***te razmotriti*** sustave dualnog obrazovanja i ***nadogradnje stručnog osposobljavanja te istodobno povećavati mogućnosti priznavanja*** vještina stečenih izvan ***formalnog*** sustava obrazovanja.	Trebalo bi razmotriti strukturne slabosti u sustavima obrazovanja i osposobljavanja kako bi se osigurali kvalitetni rezultati učenja i spriječilo rano napuštanje školovanja***, te kako bi se promicalo sveobuhvatno i visokokvalitetno obrazovanje od najosnovnijih stupnjeva naviše. To zahtijeva fleksibilne obrazovne sustave u kojima je fokus stavljen na praksu.*** Države članice ***bi u suradnji s lokalnim i regionalnim vlastima*** trebale povećati ***kvalitetu razine*** obrazovanja ***tako što će ga učiniti dostupnim svima, uspostaviti i poboljšati*** sustave dualnog obrazovanja***, prilagođene njihovim potrebama, nadograditi stručno osposobljavanje*** i ***postojeće okvire kao što je europass i zajamčiti, po potrebi, odgovarajuće prekvalifikacije i priznavanje*** vještina stečenih izvan ***službenog obrazovnog*** sustava***. Potrebno je ojačati povezanost*** obrazovanja ***i tržišta rada te se istovremeno pobrinuti za to da se dovoljno širokim obrazovanjem ljudima omogući postavljanje temelja za cjeloživotnu zapošljivost***.

Amandman 29

Prijedlog odluke

Prilog – smjernica 6. – stavak 3.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
	Države članice bi trebale približiti svoje sustave osposobljavanja tržištu rada kao bi omogućile jednostavniji prijelaz s osposobljavanja na zapošljavanje. Posebno u kontekstu digitalizacije i novih tehnologija, nužna su „zelena" radna mjesta i zdravstvena skrb.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

Amandman 30

Prijedlog odluke

Prilog – smjernica 6. – stavak 4.

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
Trebalo bi smanjiti prepreke sudjelovanju na tržištu rada, posebno ***za*** žene, ***starije radnike***, ***mlade,*** osobe s posebnim potrebama i ***zakonite migrante***. Mora se osigurati rodna jednakost na tržištu, uključujući jednakost plaća, kao i pristup povoljnim i kvalitetnim ustanovama ranog odgoja i obrazovanja.	***Diskriminaciju*** na tržištu rada, ***kao i u vezi s pristupom tržištu rada, potrebno je dodatno smanjiti,*** posebno ***u slučaju skupina koje se suočavaju sa diskriminacijom ili isključenosti, kao što su*** žene, ***stariji radnici***, ***mladi,*** osobe s posebnim potrebama i ***zakoniti migranti***. Mora se osigurati rodna jednakost na tržištu, uključujući jednakost plaća, kao i pristup povoljnim i kvalitetnim ustanovama ranog odgoja i obrazovanja ***te fleksibilnost koja je potrebna kako bi se spriječilo isključivanje onih koji su zbog obiteljskih obveza, kao što je uloga njegovatelja u obitelji, morali napraviti pauzu u karijeri. U tom bi smislu države članice trebale odblokirati direktive o ženama na čelnim pozicijama.***

Amandman 31

Prijedlog odluke

Prilog – smjernica 6. – stavak 4.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
	U tom bi pogledu države članice trebale uzeti u obzir činjenicu da je broj mladih koji su nezaposleni i nisu uključeni u programe obrazovanja ili osposobljavanja (NEET) veći kada je riječ o ženama nego muškarcima te da je taj fenomen u prvom redu posljedica povećanja nezaposlenosti mladih, ali i neaktivnosti koja je rezultat nedovoljnog obrazovanja.

Amandman 32

Prijedlog odluke

Prilog – smjernica 6. – stavak 5.

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
Države članice trebale bi u potpunosti koristiti potporu Europskog socijalnog fonda te drugih fondova Unije kako bi ***povećale razinu zaposlenosti i*** socijalnu uključenost ***te unaprijedile*** obrazovni sustav ***i*** javnu upravu.	Države članice trebale bi u potpunosti ***te učinkovito i djelotvorno*** koristiti potporu Europskog socijalnog fonda te drugih fondova Unije kako bi ***suzbile siromaštvo, unaprijedile kvalitetno zapošljavanje,*** socijalnu uključenost, obrazovni sustav, javnu upravu ***i javne službe. Trebalo bi mobilizirati i Europski fond za strateška ulaganja i njegove platforme za ulaganja kako bi se zajamčilo otvaranje kvalitetnih radnih mjesta i osposobljavanje radnika koji bi tako stekli vještine potrebne u situaciji u kojoj Unija prelazi na održiv model rasta.***

Srijeda, 8. srpnja 2015.

Amandman 33

Prijedlog odluke

Prilog – smjernica 7. – stavak 1.

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
Države članice trebale bi smanjiti rascjepkanost tržišta rada. Propisima o zaštiti prava radnika te ustanovama u tom području trebalo bi se osigurati prikladno okruženje za zapošljavanje uz ponudu primjerenih razina zaštite zaposlenih te tražitelja zaposlenja ili osoba zaposlenih na ugovor o privremenom radu ili samostalno zaposlenih osoba. Trebalo bi osigurati kvalitetno zapošljavanje u smislu društveno-ekonomske sigurnosti, ***mogućnosti obrazovanja i osposobljavanja***, uvjeta ***rada*** (uključujući zdravlje i sigurnost) i ***ravnoteže*** između poslovnog i privatnog života.	Države članice trebale bi smanjiti rascjepkanost tržišta rada ***tako da se suprotstave nesigurnoj i nedovoljnoj zaposlenosti, neprijavljenom radu i ugovorima bez radnog vremena***. Propisima o zaštiti prava radnika te ustanovama u tom području trebalo bi se osigurati prikladno okruženje za zapošljavanje uz ponudu primjerenih razina zaštite zaposlenih te tražitelja zaposlenja ili osoba zaposlenih na ugovor o privremenom radu***, na ugovor na nepuno radno vrijeme i zaposlenika s netipičnim ugovorima*** ili samostalno zaposlenih osoba***, aktivnim uključivanjem socijalnih partnera i poticanjem kolektivnog pregovaranja***. Trebalo bi osigurati kvalitetno zapošljavanje ***za sve*** u smislu društveno-ekonomske sigurnosti, ***dugotrajnosti***, ***primjerenih plaća, prava na radu, zadovoljavajućih*** uvjeta ***na radnom mjestu*** (uključujući zdravlje i sigurnost)***, zaštite u području socijalnog osiguranja, jednakosti spolova, obrazovanja*** i ***prilika za osposobljavanje. Stoga je potrebno poticati ulazak mladih na tržište rada, ponovno uključivanje dugotrajno nezaposlenih osoba te ravnotežu*** između poslovnog i privatnog života***, uz omogućavanje cjenovno pristupačne skrbi i moderniziranje organizacije rada. Uzlazno približavanje u pogledu radnih uvjeta trebalo bi se poticati u cijeloj Uniji.***

Amandman 34

Prijedlog odluke

Prilog – smjernica 7. – stavak 1.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
	Pristupom tržištu rada trebalo bi otvoriti vrata poduzetništvu, otvaranju održivih radnih mjesta u svim sektorima, uključujući zelena radna mjesta, te socijalnoj skrbi i inovacijama, kako bi se na najbolji način iskoristile vještine radnika, omogućio im se cjeloživotni razvoj i kako bi se poticale inovacije za koje su zaslužni zaposlenici.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

Amandman 35

Prijedlog odluke

Prilog – smjernica 7. – stavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
Države članice bi u osmišljavanju i provedbi bitnih reformi i politika trebale usko surađivati s nacionalnim parlamentima ***i*** socijalnim partnerima, u skladu s ***nacionalnom praksom***, podupirući pritom poboljšanje funkcioniranja i učinkovitosti socijalnog dijaloga na nacionalnoj razini.	Države članice bi u osmišljavanju i provedbi bitnih reformi i politika trebale usko surađivati s nacionalnim parlamentima, socijalnim partnerima, ***organizacijama civilnog društva te regionalnim i lokalnim vlastima,*** u skladu s ***načelom partnerstva i nacionalnim praksama***, podupirući pritom poboljšanje funkcioniranja i učinkovitosti socijalnog dijaloga na nacionalnoj razini***, posebno u onim državama koje se bore s deflacijom plaća uzrokovanom nedavnom deregulacijom tržišta rada i nedostacima kolektivnog pregovaranja***.

Amandman 36

Prijedlog odluke

Prilog – smjernica 7. – stavak 3.

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
Države članice trebale bi ***osnažiti*** aktivne politike tržišta rada tako da ***povećaju*** njihovu usmjerenost, područje koje pokrivaju i međudjelovanje s ***pasivnim*** mjerama te unaprijede način uključivanja korisnika. Tim bi se politikama trebalo nastojati poboljšati ***povezivanje poslova i tražitelja zaposlenja na*** tržištu rada te podupirati održive prelaske na tržištu rada, pri čemu bi javne službe zapošljavanja trebale pružati podršku usklađenu s pojedinačnim potrebama te provoditi sustave mjerenja rezultata. Države članice također bi trebale osigurati da se njihovim sustavima socijalne zaštite učinkovito aktiviraju i osposobe osobe koje mogu sudjelovati na tržištu rada, zaštite osobe koje su (privremeno) isključene s tržišta rada i/ili nisu sposobne u njemu sudjelovati, te pojedince pripremi za moguće rizike. ***Ulaganjem u ljudski kapital*** države članice trebale bi promicati uključiva tržišta rada otvorena svima te provoditi učinkovite mjere protiv diskriminacije.	Države članice trebale bi ***zajamčiti osnovne standarde kvalitete*** aktivne politike tržišta rada tako da ***poboljšaju*** njihovu usmjerenost, područje koje pokrivaju i međudjelovanje s ***popratnim*** mjerama***, kao što je socijalno osiguranje,*** te unaprijede način uključivanja korisnika. Tim bi se politikama trebalo nastojati poboljšati ***pristup*** tržištu rada***, ojačati kolektivno pregovaranje i socijalni dijalog*** te podupirati održive prelaske na tržištu rada, pri čemu bi ***visoko kvalificirane*** javne službe zapošljavanja trebale pružati podršku usklađenu s pojedinačnim potrebama te provoditi sustave mjerenja rezultata. Države članice također bi ***ulaganjem u ljudski kapital*** trebale osigurati da se njihovim sustavima socijalne zaštite učinkovito aktiviraju i osposobe osobe koje mogu sudjelovati na tržištu rada, zaštite osobe koje su (privremeno) isključene s tržišta rada i/ili nisu sposobne u njemu sudjelovati, te pojedince pripremi za moguće rizike ***i promjenjive ekonomske i socijalne uvjete***. Države članice ***bi kao jednu od mogućih mjera za smanjenje siromaštva, te u skladu s nacionalnom praksom,*** trebale ***uvesti minimalni prihod koji je razmjeran njihovoj konkretnoj društveno-ekonomskoj situaciji. Države članice trebale*** bi promicati uključiva tržišta rada otvorena svima te provoditi učinkovite mjere protiv diskriminacije.

Amandman 37

Prijedlog odluke

Prilog – smjernica 7. – stavak 4.

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
Trebalo bi osigurati mobilnost radnika s ciljem iskorištavanja punog potencijala europskog tržišta rada, među ostalim povećanjem prenosivosti mirovina i priznavanjem kvalifikacija. Države članice istodobno bi se trebale ***čuvati zlouporaba postojećih propisa***.	Trebalo bi osigurati mobilnost radnika ***kao temeljno pravo i stvar slobodnog izbora,*** s ciljem iskorištavanja punog potencijala europskog tržišta rada, među ostalim povećanjem prenosivosti mirovina i ***učinkovitim*** priznavanjem kvalifikacija ***i vještina te elimininiranjem birokracije i drugih postojećih prepreka***. Države članice istodobno bi se trebale ***uhvatiti u koštac s jezičnim barijerama te u tom pogledu poboljšati sustave osposobljavanja. Države članice bi se također trebale učinkovito koristiti mrežom EURES kako bi potaknule mobilnost radnika. U regijama koje radnici napuštaju trebalo bi se poticati ulaganje kako bi se smanjio „odljev mozgova" i potaknuo povratak radnika.***

Amandman 38

Prijedlog odluke

Prilog – smjernica 7.a (nova) – naslov

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
	Poboljšanje kvalitete i učinkovitosti sustava obrazovanja i osposobljavanja na svim razinama.

Amandman 39

Prijedlog odluke

Prilog – smjernica 7.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
	Države članice bi trebale kao prioritet postaviti dostupnost ustanova odgoja i pristupačnog i kvalitetnog ranog obrazovanja jer one predstavljaju važne mjere potpore za aktere na tržištu rada te pridonose povećanju ukupne stope zaposlenosti, istodobno podržavajući osobe u njihovim odgovornostima. Države članice bi trebale odrediti sveobuhvatnu politiku i ulaganje koji su potrebni kako bi se poboljšale mjere za podršku i usklađivanje za obitelji i roditelje, koje će pomoći roditeljima da pronađu ravnotežu između privatnog i poslovnog života, a što će pridonijeti sprečavanju ranog napuštanja školovanja te poboljšati izglede mladih na tržištu rada.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

Amandman 40

Prijedlog odluke

Prilog – smjernica 8. – naslov

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
Osiguravanje pravednosti, suzbijanje siromaštva i promicanje jednakih mogućnosti	Osiguravanje ***socijalne*** pravednosti, suzbijanje siromaštva i promicanje jednakih mogućnosti

Amandman 41

Prijedlog odluke

Prilog – smjernica 8. – stavak 1.

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
Države članice trebale ***bi osuvremeniti*** svoje sustave socijalne zaštite kako bi pružile učinkovitu, djelotvornu i ***primjerenu*** zaštitu tijekom svih faza ljudskog života, osiguravajući pravednost i rješavajući pitanje nejednakosti. Postoji potreba za pojednostavljenim socijalnim politikama ***koje su u većoj mjeri usmjerene i upotpunjene povoljnim i kvalitetnim ustanovama dječje skrbi i obrazovanja, osposobljavanja i pomoći*** pri traženju posla, ***potporama*** za stanovanje i ***pristupačnim uslugama*** zdravstvene skrbi, ***pristupom*** osnovnim uslugama poput bankovnog računa i interneta, kao i za djelovanjem radi sprečavanja ranog napuštanja školovanja ***te*** borbe protiv socijalne isključenosti.	Države članice ***bi u suradnji s lokalnim i regionalnim vlastima*** trebale ***unaprijediti*** svoje sustave socijalne zaštite ***jamčenjem osnovnih standarda*** kako bi pružile učinkovitu, djelotvornu i ***održivu*** zaštitu tijekom svih faza ljudskog života, osiguravajući ***dostojanstven život, solidarnost, pristup socijalnoj zaštiti, potpuno poštovanje socijalnih prava,*** pravednost i rješavajući pitanje nejednakosti***, kao i jamčeći uključenost u cilju suzbijanja siromaštva, pogotovo kada je riječ o osobama koje su isključene iz tržišta rada i osjetljivijim skupinama***. Postoji potreba za pojednostavljenim***, bolje usmjerenim i ambicioznijim*** socijalnim politikama ***uključujući povoljnu i kvalitetnu dječju skrb i obrazovanje, djelotvorne službe za osposobljavanje i pomoć*** pri traženju posla, ***potpore*** za stanovanje i ***visokokvalitetne usluge*** zdravstvene skrbi ***dostupne svima***, ***pristup*** osnovnim uslugama poput bankovnog računa i interneta, kao i za djelovanjem radi sprečavanja ranog napuštanja školovanja ***i*** borbe protiv ***ekstremnog siromaštva,*** socijalne isključenosti ***te, općenito, svih oblika siromaštva. Odlučno je djelovanje nužno osobito u slučaju siromašne djece.***

Srijeda, 8. srpnja 2015.

Amandman 42

Prijedlog odluke

Prilog – smjernica 8. – stavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
U tu svrhu trebalo bi se koristiti nizom instrumenata koji se međusobno upotpunjuju, među ostalim uključivanje na tržište rada u okviru kojeg se pružaju usluge i novčane potpore u skladu s pojedinačnim potrebama. Sustave socijalne zaštite trebalo bi osmisliti tako da se svim osobama ***koje na nju imaju pravo*** olakšava korištenje tim sustavom, da se podupiru ulaganja u ljudski kapital i pomaže u sprečavanju, smanjenju i zaštiti od siromaštva.	U tu svrhu trebalo bi se koristiti nizom instrumenata koji se međusobno upotpunjuju, među ostalim uključivanje na tržište rada u okviru kojeg se pružaju usluge i novčane potpore u skladu s pojedinačnim potrebama. ***U tom smislu, na svakoj je državi članici da odredi razine minimalnog dohotka u skladu s nacionalnom praksom i razmjerno konkretnoj društveno-ekonomskoj situaciji dotične države članice.*** Sustave socijalne zaštite trebalo bi osmisliti tako da se svim osobama***, bez diskriminacije,*** olakšava ***pristup i*** korištenje tim sustavom, da se podupiru ulaganja u ljudski kapital i pomaže u sprečavanju, smanjenju i zaštiti od siromaštva ***i socijalne isključenosti, kao i od drugih rizika poput problema sa zdravljem ili gubitka radnog mjesta. Posebna pozornost trebala bi se posvetiti djeci koja žive u siromaštvu zbog dugotrajne nezaposlenosti roditelja.***

Amandman 43

Prijedlog odluke

Prilog – smjernica 8. – stavak 3.

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
Mirovinske bi sustave trebalo ***reformirati kako bi se osigurala*** njihova održivost i prikladnost za žene i muškarce u ***kontekstu sve duljeg životnog vijeka i demografskih promjena, među ostalim povezivanjem zakonske*** dobi za umirovljenje s očekivanim životnim vijekom, ***povećanjem stvarne dobi za umirovljenje te razvojem dopunske mirovinske štednje***.	Mirovinske bi sustave trebalo ***strukturirati na način da se jačanjem mirovinskih programa zajamči*** njihova održivost***, sigurnost*** i prikladnost za žene i muškarce u ***cilju ostvarivanja prihvatljivih mirovina koje omogućuju barem zadržavanje iznad granice siromaštva. Mirovinskim se sustavom treba omogućiti konsolidacija, daljnji razvoj i unapređenje triju stupova sustava mirovinske štednje. Povezivanje*** dobi za umirovljenje s očekivanim životnim vijekom ***nije jedino sredstvo kojim se može odgovoriti na izazove u vezi sa starenjem. Reforme mirovinskih sustava trebale bi također, između ostalog, odražavati trendove na tržištu rada, natalitet, demografsku situaciju, situaciju u vezi sa zdravljem i blagostanjem, uvjete rada i stopu ekonomske ovisnosti. Najbolji način za odgovaranje na izazove u vezi sa starenjem je povećanje ukupne stope zaposlenosti, uzimajući kao temelj, između ostalog, socijalna ulaganja u aktivno starenje.***

Srijeda, 8. srpnja 2015.

Amandman 44

Prijedlog odluke

Prilog – smjernica 8. – stavak 4.

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
Države članice trebale bi poboljšati dostupnost, djelotvornost i učinkovitost sustava zdravstvene i dugoročne skrbi uz očuvanje ***fiskalne*** održivosti.	Države članice trebale bi poboljšati ***kvalitetu, cjenovnu pristupačnost,*** dostupnost, djelotvornost i učinkovitost sustava zdravstvene i dugoročne skrbi ***te usluga socijalne skrbi, kao i prihvatljive uvjete rada u povezanim sektorima,*** uz očuvanje ***financijske*** održivosti ***tih sustava unapređenjem financiranja temeljenog na solidarnosti***.

Amandman 45

Prijedlog odluke

Prilog – smjernica 8. – stavak 4.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
	Države članice trebale bi u potpunosti koristiti potporu Europskog socijalnog fonda te drugih fondova Unije u borbi protiv siromaštva, socijalne isključenosti i diskriminacije, poboljšati dostupnost za osobe s invaliditetom, poticati jednakost između žena i muškaraca i unaprijediti javnu upravu.

Amandman 46

Prijedlog odluke

Prilog – smjernica 8. – stavak 4.b (novi)

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
	Glavnim ciljevima strategije Europa 2020. na temelju kojih države članice određuju svoje nacionalne ciljeve, uzimajući u obzir svoje polazne situacije i nacionalne okolnosti, želi se podići stopa zaposlenosti za žene i muškarce od 20 do 64 godine na 75 % do 2020.; smanjiti stopu napuštanja školovanja na manje od 10 %; povećati udio stanovništva u dobi između 30 i 34 godine sa završenim visokoškolskim ili jednakovrijednim obrazovanjem na najmanje 40 %; i promicati socijalnu uključenost, posebno smanjenjem siromaštva u cilju uklanjanja rizika od siromaštva i isključenosti za najmanje 20 milijuna ljudi ([1bis])***.***

([1bis]) ***Populacija je definirana kao broj ljudi kojima prijeti siromaštvo i isključenost na što upućuju tri pokazatelja (rizik od siromaštva; materijalna oskudica; kućanstva bez zaposlenih), a države članice imaju slobodu određivanja svojih nacionalnih ciljeva na temelju najprikladnijih pokazatelja, uzimajući u obzir svoje nacionalne okolnosti i prioritete.***

Srijeda, 8. srpnja 2015.

P8_TA(2015)0262

Mobilizacija Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji: zahtjev EGF/2015/001 FI/ Broadcom – Finska

Rezolucija Europskog parlamenta od 8. srpnja 2015. o prijedlogu odluke Europskog parlamenta i Vijeća o mobilizaciji Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji u skladu s točkom 13. Međuinstitucionalnog sporazuma od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju (zahtjev EGF/2015/001 FI/Broadcom, iz Finske) (COM(2015)0232 – C8-0135/2015 – 2015/2125(BUD))

(2017/C 265/40)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2015)0232 – C8-0135/2015),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1309/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o Europskom fondu za prilagodbu globalizaciji (2014. – 2020.) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1927/2006 ([1]) (Uredba o EGF-u),

— uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013 od 2. prosinca 2013. kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014. – 2020. ([2]) te posebno njezin članak 12.,

— uzimajući u obzir Međuinstitucionalni sporazum od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju ([3]) (Međuinstitucionalni sporazum od 2. prosinca 2013.), a posebno njegovu točku 13.,

— uzimajući u obzir postupak trijaloga predviđen točkom 13. Međuinstitucionalnog sporazuma od 2. prosinca 2013.,

— uzimajući u obzir pismo Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja,

— uzimajući u obzir pismo Odbora za regionalni razvoj,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračune (A8-0210/2015),

A. budući da je Europska unija uspostavila zakonodavne i proračunske instrumente kako bi pružila dodatnu potporu radnicima koji su pogođeni posljedicama velikih strukturnih promjena u svjetskim trgovinskim tokovima i svjetske financijske i gospodarske krize te kako bi im pomogla pri ponovnom uključivanju na tržište rada;

B. budući da bi financijska pomoć Unije radnicima koji su proglašeni viškom trebala biti dinamična i dostupna što je brže i učinkovitije moguće, u skladu sa Zajedničkom izjavom Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije usvojenom tijekom sastanka mirenja 17. srpnja 2008. te uzimajući u obzir Međuinstitucionalni sporazum od 2. prosinca 2013. u pogledu donošenja odluka o mobilizaciji Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji (EGF);

C. budući da je donošenje Uredbe o EGF-u odraz sporazuma između Parlamenta i Vijeća o ponovnom uvođenju kriterija za mobilizaciju fonda u slučaju krize, o povećanju financijskog doprinosa Unije na 60 % ukupnog procijenjenog troška predloženih mjera, o povećanju učinkovitosti pri postupanju sa zahtjevima za mobilizaciju EGF-a u Komisiji, Parlamentu i Vijeću skraćivanjem vremena za procjenu i odobrenje, o proširenju popisa prihvatljivih djelovanja i korisnika uvrštenjem samozaposlenih osoba i mladih te o financiranju poticaja za osnivanje vlastitih poduzeća;

([1]) SL L 347, 20.12.2013., str. 855.
([2]) SL L 347, 20.12.2013., str. 884.
([3]) SL C 373, 20.12.2013., str. 1.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

D. budući da je Finska podnijela zahtjev EGF/2015/001 FI/Broadcom za financijski doprinos iz EGF-a nakon otpuštanja 568 radnika poduzeća Broadcom Communications Finland te dvaju dobavljača odnosno daljnjih proizvođača koji su poslovali u djelatnostima iz odjeljka 46. klasifikacije NACE Rev. 2 („Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima") ([1]);

E. budući da zahtjev ispunjava kriterije prihvatljivosti utvrđene Uredbom o EGF-u;

1. slaže se s Komisijom da su uvjeti iz članka 4. stavka 1. točke (a) Uredbe o EGF-u ispunjeni i da Finska stoga u skladu s tom Uredbom ima pravo na financijski doprinos u iznosu od 1 365 000 EUR;

2. primjećuje da su finske vlasti predale zahtjev za financijski doprinos iz EGF-a 30. siječnja 2015. te da je Komisija svoju procjenu učinila dostupnom 2. lipnja 2015.; izražava zadovoljstvo zbog razdoblja ocjenjivanja kraćeg od pet mjeseci;

3. podsjeća da je tijekom 2000-ih broj zaposlenika u podružnicama finskih poduzeća na svim kontinentima rastao, sve do 2004. godine kada je Azija postala najveći poslodavac u području elektroničke industrije te elektroindustrije, a broj zaposlenika u Europi počeo opadati; smatra da su otpuštanja u Broadcomu djelomično povezana s negativnim kretanjima koja utječu na cijelu elektroničku industriju u Finskoj i čiji je vrhunac bila najava Nokije o otpuštanjima velikih razmjera 2011. godine; međutim, zaključuje da su ti događaji uvelike povezani s velikim strukturnim promjenama u tokovima svjetske trgovine koje je prouzročila globalizacija;

4. napominje da će ta otpuštanja dodatno otežati problem nezaposlenosti, posebice u regiji Pohjois-Pohjanmaa (dio regije druge razine NUTS-a ([2]) FI1A) u kojoj se dogodilo 424 od ukupno 568 otpuštanja; napominje da je u toj regiji stopa nezaposlenosti kontinuirano nekoliko postotnih bodova viša od nacionalnog prosjeka; napominje da je u kolovozu 2014. godine, dok je stopa nezaposlenosti na nacionalnoj razini bila 12,2 %, u regiji Pohjois-Pohjanmaa ona je iznosila 14,1 %, a u problemom nezaposlenosti najteže pogođenom gradu Oulu 16,1 %, te da je ta regija snažno pogođena valom otpuštanja koja Nokia provodi od 2011. godine;

5. smatra da aktivnosti koje uključuju istraživanje i posjećivanje poduzeća mogu koristiti ne samo otpuštenim radnicima koji su obuhvaćeni ovim zahtjevom, već bi mogle poslužiti i kao temelj za stjecanje potrebnog znanja o problemima zapošljavanja unutar tog sektora prilikom budućih otpuštanja; napominje da su te konkretne aktivnosti nastavak slične mjere koja je pokrenuta tijekom ranijeg slučaja EGF-a u Finskoj (EGF/2013/001 FI/Nokia);

6. napominje da je do sada za sektor „trgovine na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima" već bio podnesen zahtjev za mobilizaciju EGF-a (EGF/2010/012 NL/Noord Holland ICT) koji se također temeljio na kriteriju učinaka globalizacije;

7. sa zadovoljstvom napominje da su finske vlasti radi brze pomoći radnicima odlučile započeti provedbu usluga prilagođenih potrebama pogođenih radnika 11. kolovoza 2014., što je bilo mnogo prije odluke o odobravanju zahtjeva, pa čak i podnošenja zahtjeva za odobravanje sredstava iz EGF-a za predloženi usklađeni paket;

8. konstatira da Finska priprema tri vrste mjera za otpuštene radnike zbog kojih je podnesen ovaj zahtjev: (i.) pomoć pri prelasku na novo radno mjesto, (ii.) pomoć za pokretanje vlastitog poduzeća i (iii.) pružanje osposobljavanja ili obrazovanja;

9. napominje da vlasti planiraju upotrijebiti 17,46 % ukupnih troškova na naknade i poticaje u obliku subvencija za plaće (kao dio plaće za svaki radni odnos ciljanog radnika) te naknada za putne troškove, troškova smještaja i troškova selidbe, što iznosi pola maksimalnog dopuštenog iznosa od 35 % ukupnih troškova za takve mjere;

10. pozdravlja postupke finskih vlasti za savjetovanje s ciljanim korisnicima, njihovim predstavnicima ili socijalnim partnerima te s lokalnim i regionalnim tijelima;

([1]) Uredba (EZ) br. 1893/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o utvrđivanju statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti NACE-a Rev. 2 te izmjeni Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3037/90 kao i određenih uredbi EZ-a o posebnim statističkim područjima (SL L 393, 30.12.2006., str. 1.).

([2]) Uredba Komisije (EU) br. 1046/2012 od 8. studenoga 2012. o provedbi Uredbe (EZ) br. 1059/2003 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi zajedničkog razvrstavanja prostornih jedinica za statistiku (NUTS), u pogledu prosljeđivanja vremenskih okvira za novu regionalnu raspodjelu (SL L 310, 9.11.2012., str. 34.).

11. podsjeća na važnost povećanja mogućnosti zapošljavanja svih radnika putem prilagođenih programa osposobljavanja i priznavanja sposobnosti i vještina koje je radnik usvojio tijekom profesionalne karijere; očekuje da se osposobljavanje ponuđeno u usklađenom paketu prilagodi ne samo potrebama otpuštenih radnika nego i stvarnom poslovnom okruženju;

12. podsjeća da bi se u skladu s člankom 7. Uredbe o EGF-u prilikom izrade usklađenog paketa usluga prilagođenih potrebama pogođenih radnika trebale predvidjeti tražene vještine i budući izgledi na tržištu rada te da bi taj paket trebao biti usklađen s prelaskom na održivo gospodarstvo koje učinkovito gospodari resursima;

13. pozdravlja komplementarnost predloženih intervencija EGF-a s ostalim aktivnostima koje se financiraju iz nacionalnih fondova ili fondova Unije;

14. napominje da su u podacima o usklađenom paketu usluga prilagođenih potrebama koji će se financirati iz EGF-a i informacije o komplementarnosti paketa s mjerama koje se financiraju iz strukturnih fondova; naglašava da su finske vlasti potvrdile da za prihvatljive mjere nije dodijeljena pomoć iz drugih financijskih instrumenata Unije; ponavlja poziv Komisiji da u svojim godišnjim izvješćima iznese usporednu procjenu tih podataka kako bi se u potpunosti poštovale postojeće odredbe te kako bi se zajamčilo da neće biti dvostrukog financiranja usluga sredstvima Unije;

15. cijeni što je Komisija nakon zahtjeva Parlamenta za ubrzano oslobađanje sredstava uvela poboljšani postupak; napominje da bi vremenski pritisak nametnut novim rasporedom mogao utjecati na učinkovit pregled dokumentacije;

16. odobrava Odluku priloženu ovoj Rezoluciji;

17. nalaže svojem predsjedniku da potpiše ovu Odluku zajedno s predsjednikom Vijeća te da je da na objavu u *Službenom listu Europske unije*;

18. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju, zajedno s njezinim Prilogom, proslijedi Vijeću i Komisiji.

PRILOG

ODLUKA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o mobilizaciji Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji (zahtjev iz Finske – EGF/2015/001 FI/Broadcom)

(Tekst ovog priloga nije naveden ovdje budući da odgovara konačnom aktu, Odluci (EU) 2015/1477.)

Srijeda, 8. srpnja 2015.

P8_TA(2015)0263

Proračun za 2016. – mandat za trijalog

Rezolucija Europskog parlamenta od 8. srpnja 2015. o mandatu za trijalog o nacrtu proračuna za 2016. (2015/2074(BUD))

(2017/C 265/41)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir članke 312. i 314. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

— uzimajući u obzir članak 106.a Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju,

— uzimajući u obzir nacrt općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2016. koji je Komisija usvojila 24. lipnja 2015. (COM(2015)0300),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 ([1]),

— uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013 od 2. prosinca 2013. kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014. – 2020. ([2]),

— uzimajući u obzir Međuinstitucionalni sporazum od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju ([3]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. ožujka 2015. o općim smjernicama za pripremu proračuna za 2016., dio III. – Komisija ([4]),

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 17. veljače 2015. o proračunskim smjernicama za 2016.,

— uzimajući u obzir glavu II. poglavlje 8. Poslovnika,

— uzimajući u obzir pismo Odbora za vanjske poslove, Odbora za međunarodnu trgovinu, Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove te Odbora za ustavna pitanja,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračune i mišljenja drugih relevantnih odbora (A8-0217/2015),

Nacrt proračuna za 2016.: poštovanje obveza i prioriteta u financiranju

1. podsjeća da je u svojoj gore navedenoj Rezoluciji od 11. ožujka 2015. Parlament u središte svojih prioriteta za proračun za 2016. godinu postavio otvaranje dostojnih i kvalitetnih radnih mjesta i razvoj poduzeća i poduzetništva za pametan, održiv i uključiv rast diljem Unije, zajedno s internom i vanjskom solidarnošću u sigurnoj Europi; ponavlja da Parlament pridaje važnost poštovanju zakonskih i političkih obveza i ponovno poziva institucije da ispune svoja obećanja;

2. u tom kontekstu ističe činjenicu da su u Višegodišnjem financijskom okviru (VFO) za razdoblje od 2014. do 2020. postavljene gornje granice za sve naslove, no da je predviđena i konkretna i najveća moguća fleksibilnost kako bi se Uniji omogućilo da ispuni svoje zakonske obveze, a predviđeni su i posebni instrumenti kako bi se Uniji omogućilo da reagira na određene nepredviđene okolnosti ili da financira jasno utvrđene rashode iznad gornjih granica;

([1]) SL L 298, 26.10.2012., str. 1.
([2]) SL L 347, 20.12.2013., str. 884.
([3]) SL C 373, 20.12.2013., str. 1.
([4]) Usvojeni tekstovi, P8_TA(2015)0061.

3. pozdravlja činjenicu da se nacrtom općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2016. koji je pripremila Komisija učvršćuju prethodno spomenuti prioriteti i da se predlaže jačanje potpore EU-a za programe usmjerene na ulaganja, znanje, radna mjesta i rast, a posebno za vodeći program mobilnosti kao što je Erasmus+; vjeruje da je nacrt proračuna za 2016. dobrodošao korak u pružanju pomoći državama članicama da pronađu odgovor na strukturne izazove, posebno gubitak konkurentnosti; izražava zadovoljstvo zbog toga što, uz opravdano očekivana povećanja posvuda u naslovu 3. (Sigurnost i građanstvo) i naslovu 4. (Globalna Europa), Komisija prihvaća izazov da reagira na nova događanja kao što su krize u Ukrajini, Siriji i Sredozemlju odgovaranjem na potrebe EU-a i njegovih država članica u području sigurnosti i migracije te pokazivanjem čvrste političke volje u području vanjskoga djelovanja preuzimanjem proračunske obveze prema matičnim zemljama i tranzitnim zemljama;

4. pozdravlja uvrštenje Europskog fonda za strateška ulaganja (EFSU) u nacrt proračuna za 2016. i posebno mobilizaciju ukupne razlike do gornje granice za obveze kako bi se pokrio dio rashoda potrebnih za financiranje njegovog jamstvenog fonda, umjesto da se oslanjanja samo na rezove u programu Obzor 2020. i Instrumentu za povezivanje Europe; ističe da je cilj Parlamenta bio što više smanjiti razmjer učinka rezova u tim dvama programima te da su se dogovorom suzakonodavaca ti rezovi dodatno smanjili za ukupno 1 milijardu EUR, čime su, između ostalog, pošteđena temeljna istraživanja; očekuje da se konačni sporazum o EFSU-u što prije odrazi u proračunu za 2016. na temelju pisma izmjene;

5. međutim, podsjeća da će odluku o godišnjim odobrenim sredstvima koja se trebaju odobriti za formiranje jamstvenog fonda EFSU-a donijeti samo proračunsko tijelo tijekom godišnjem proračunskog postupka; u tom kontekstu obvezuje se da će nastaviti nadoknađivati rezove koji utječu na Obzor 2020. i Instrument za povezivanje Europe, koji su i dalje znatni, kako bi se u sklopu tih programa omogućilo potpuno ostvarenje ciljeva dogovorenih prije svega dvije godine kao rezultat pregovora o njihovim pravnim temeljima; namjerava pomno istražiti trebaju li ti rezovi biti koncentrirani na razdoblje 2016. – 2018., kao što predlaže Komisija, ili bi se trebali proširiti na razdoblje 2019. – 2020. kako bi se smanjio njihov učinak na te programe;

6. žali zbog toga što se za Program za konkurentnost poduzeća te malih i srednjih poduzeća (COSME) provodi nominalno smanjenje u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza u 2016. u odnosu na 2015. ističe da bi to moglo odaslati vrlo negativnu poruku u vrijeme kad je prijeko potreban potencijal MSP-a u inovacijama i otvaranju radnih mjesta kako bi se potaknuo oporavak EU-a, smanjio nedostatak ulaganja i doprinijelo budućem blagostanju Unije; podsjeća da su promicanje poduzetništva, poboljšanje konkurentnosti poduzeća Unije i njihova pristupa tržištima, uključujući i socijalna poduzeća, te unapređenje dostupnosti financiranja za MSP-ove koji znatno doprinose gospodarstvu i konkurentnosti Unije, prioriteti koji su svakako zajednički svim institucijama te su oni bili opravdanje za pojačano financiranje obveza u sklopu programa COSME na početku proračunskog razdoblja i za njihovo jačanje tijekom proteklih dviju godina, uzimajući u obzir visoke stope provedbe tog programa; stoga namjerava uznastojati oko pozitivnoga razvoja toga programa tijekom 2016. godine;

7. ponavlja da je zabrinut oko financiranja Inicijative za zapošljavanje mladih kao glavnog sredstva u borbi protiv nezaposlenosti mladih u Uniji, što je glavni prioritet svih europskih donositelja odluka; prima na znanje pojačano financiranje dodatne dodjele sredstava za Inicijativu za zapošljavanje mladih na početku proračunskog razdoblja tijekom 2014. i 2015.; izražava žaljenje što se ne predlaže preuzimanje novih obveza tijekom 2016. godine; podsjeća da se VFO-om predviđa da ukupna razlika za obveze bude raspoloživa iznad gornje granice od 2016. za ciljeve politike povezane s rastom i zapošljavanjem, posebno zapošljavanjem mladih; podsjeća da je kao posljedica toga u uredbi o Europskom socijalnom fondu predviđeno da se sredstva za Inicijativu za zapošljavanje mladih smiju povećavati za godine od 2016. do 2020. u okviru proračunskog postupka; stoga traži da se Inicijativa za zapošljavanje mladih nastavi uz primjenu svih odredbi o fleksibilnosti koje se nalaze u VFO-u te namjerava osigurati da u proračunu za 2016. budu predviđena potrebna sredstva;

8. primjećuje da je zahvaljujući pravodobnom sporazumu o reprogramiranju obveza na temelju podijeljenog upravljanja u sklopu VFO-a 2014. – 2020. zbog kasnog donošenja relevantnih pravila i programa Komisija u svoj nacrt proračuna za 2016. (u naslove 2. i 3.) uvrstila 4,5 milijardi EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza koje se nisu mogle upotrijebiti tijekom 2014. godine; podsjeća da je izmjenom proračuna br. 1/2015 već omogućen prijenos 16,5 milijardi EUR iz 2014. u 2015. u okviru naslova 1.b, 2. i 3.; naglašava da su to, međutim, čisti prijenosi iz već dogovorenih odobrenih sredstava za 2014. pa bi ih stoga radi usporedbe trebalo izuzeti iz svake procjene razvoja proračuna za 2016. u odnosu na proračun za 2015. godinu; stoga ističe da je za programe o kojima je riječ povećanje odobrenih sredstava za preuzimanje obveza u nacrt u proračuna za 2016. zapravo korisno;

9. zabrinut je oko toga što se novi programi u sklopu VFO-a za razdoblje 2014. – 2020. razvijaju sporije nego što je predviđeno zbog kasnog odobrenja pravnih osnova i operativnih programa, kao i zbog manjka u odobrenim sredstvima za plaćanja 2014. godine; preuzima na sebe obvezu da ispita hoće li se zatraženim sredstvima za preuzimanje obveza i plaćanja doista omogućiti da ti novi programi dosegnu optimalnu provedbu; snažno potiče Komisiju i države članice da poduzmu sve potrebne mjere kako bi se nadoknadila kašnjenja u njihovu provođenju;

10. napominje da nacrt proračuna EU-a za 2016. iznosi 153,5 milijardi EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza (uključujući 4,5 milijardi EUR reprogramiranih iz 2014.) i 143,5 milijardi EUR u odobrenim sredstvima za plaćanja; ističe da, ako se zanemari učinak reprogramiranja tijekom 2015. i 2016., to odgovara povećanju od 2,4 % u obvezama i 1,6 % u plaćanjima u odnosu na proračun za 2015.; naglašava da ta umjerena povećanja, u skladu sa smjernicama VFO-u i vodeći računa o inflaciji, predstavljaju gotovo nikakvo stvarno povećanje zbog čega je važno istaknuti da potrošnja bude učinkovita i djelotvorna;

11. ističe da Komisija ostavlja razlike do gornjih granica od 2,2 milijarde EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza (od čega je 1,2 milijarde EUR u naslovu 2.) i 1,6 milijardi EUR u odobrenim sredstvima za plaćanja u okviru gornjih granica VFO-a; podsjeća da se dostupne razlike u obvezama i plaćanjima te neizvršena plaćanja slijevaju u ukupne razlike do gornjih granica koje se primjenjuju u sljedećim godinama kad se pojavi potreba za njima; napominje da se ukupna razlika do gornje granice za obveze daje na raspolaganje prvi put te da će se dio nje upotrijebiti za EFSU; u načelu pozdravlja predloženu primjenu instrumenta fleksibilnosti za jasno utvrđene rashode kao dio novih inicijativa EU-a u područjima azila i migracije, a koje se ne mogu financirati u okviru ograničenja naslova 3.; namjerava se koristiti dijelom preostalih razlika do gornjih granica i relevantnih odredaba o fleksibilnosti predviđenih VFO-om za jačanje ključnih prioriteta;

Plaćanja: obnova povjerenja

12. podsjeća da su manjci u plaćanjima, nastali ponajviše zbog nedovoljnih gornjih granica za plaćanja i nedostatnih proračunskih sredstava, 2014. dosegli nezabilježene razine te su ostali izraženi i tijekom 2015. godine; strahuje da se zbog toga i dalje ugrožava propisna provedba novih programa u sklopu VFO-a 2014. – 2020. i kažnjavaju korisnici, posebno lokalna, regionalna i nacionalna tijela koja su suočena s gospodarskim i socijalnim ograničenjima; podupire aktivno upravljanje Komisije plaćanjima, no istodobno je zabrinut zbog odgađanja poziva na podnošenje prijedloga, zbog smanjenja pretfinanciranja i zbog kašnjenja u plaćanjima, što može biti štetno za postizanje ciljeva gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije; ponavlja svoju zabrinutost zbog *ad hoc* rezova u plaćanjima koje je Vijeće uvrstilo u svom čitanju godišnjih proračuna, uključujući i za programe za konkurentnost za rast i radna mjesta iz naslova 1.a; poziva Komisiju da najkasnije do 31. ožujka 2016. pripremi izvješće o učinku na korisnike koji su se suočili sa zaostacima u plaćanjima Unije u razdoblju od 2013. do 2015., kao i o učinku na provedbu programa;

13. pozdravlja činjenicu da se u nacrtu proračuna EU-a odražava zajednička izjava o planu plaćanja za razdoblje 2015. – 2016. oko kojeg su se Parlament, Vijeće i Komisija složili nakon zajedničke ocjene i obvezivanja tih triju institucija da se ti zaostaci smanje; podsjeća da prema članku 310. UFEU-a prihodi i rashodi prikazani u proračunu moraju biti uravnoteženi; napominje da bi se prema procjenama Komisije odobrenim sredstvima za plaćanja zatraženima u nacrtu proračuna zaostaci u nepodmirenim računima smanjili na održivu razinu od 2 milijarde EUR stoga preuzima obvezu da će u potpunosti poduprijeti prijedlog Komisije i očekuje od Vijeća da poštuje svoje obveze u tom pogledu;

14. ističe da su se Parlament, Vijeće i Komisija obvezali da će u budućnosti izbjegavati gomilanje neodrživih zaostataka u nepodmirenim zahtjevima za plaćanje na kraju godine uz istodobno poštovanje i primjenjivanje sporazuma postignutih u sklopu višegodišnjeg financijskog okvira i godišnjih proračunskih postupaka; u tom smislu ponavlja potrebu za pomnim i aktivnim praćenjem tih zaostataka; ponavlja svoju zabrinutost da je zbog specifičnosti ciklusa plaćanja dodatan pritisak stavljen na razinu odobrenih sredstava za plaćanja, posebno na kraju VFO-a; podsjeća Komisiju da se u zajedničkoj izjavi o planu plaćanja obvezala da će razraditi svoje mehanizme za srednjoročno i dugoročno prognoziranje i uspostaviti sustav za rano upozoravanje, pri čemu je cilj predstaviti te prve prognoze za plaćanja u srpnju, kako bi proračunsko tijelo u budućnosti moglo donositi propisno utemeljene odluke;

15. pozdravlja činjenicu da se težište u ukupnim odobrenim sredstvima za plaćanja napokon osjetno prebacuje s dovršenja prijašnjih programa iz razdoblja 2007. – 2013. na izvršenje novih programa iz razdoblja 2014. – 2020.; međutim, naglašava da je razina sredstava za plaćanja u nacrtu proračuna za 2016., posebice za naslov 1.b, niska u odnosu na razinu sredstava za obveze, zbog čega postoji rizik da na kraju aktualnog VFO-a ponovo dođe do sličnog gomilanja nepodmirenih plaćanja; stoga se pita u kolikoj je mjeri to u skladu s dugoročnom perspektivom plana plaćanja;

Podnaslov 1.a – Konkurentnost za rast i zapošljavanje

16. primjećuje da u odnosu na 2015. prijedlog Komisije za 2016. bilježi povećanje u obvezama u podnaslovu 1.a od 6,1 % na 18,6 milijardi EUR; ističe da je to povećanje u obvezama uvelike rezultat integracije EFSU-a, povećanja za program Erasmus+ i Instrumenta za povezivanje Europe te u manjoj mjeri povećanja za programe Carina, Fiscalis i Borba protiv prijevara i program Zapošljavanja i socijalne inovacije; posebnu će pažnju posvetiti smanjenju nejednakosti između naukovanja i visokog obrazovanja u Europi, prije svega jamčenjem jednakog pristupa mobilnosti za sve;

17. no žali zbog smanjenja u odobrenim sredstvima za velike infrastrukturne projekte, Obzor 2020. i COSME, te zbog sporijeg napretka Instrumenta za povezivanje Europe – Promet zbog preraspodjele sredstava u EFSU; podsjeća da bi prema početnom prijedlogu Komisije o EFSU-u došlo do smanjenja troškova u iznosu od 170 milijuna EUR za Obzor 2020. za 2016. u odnosu na 2015., čime bi se odaslala proturječna poruka o programu koji je naširoko priznat kao vodeći prioritet u sklopu aktualnoga VFO-a; izražava žaljenje zbog sekundarnih posljedica koje će to imati na financiranje istraživanja, uključujući i istraživanja u području energije, malih i srednjih poduzeća, klime i okoliša, društvenih znanosti i znanosti u društvu; obvezuje se da će nastojati dodatno nadoknaditi predložena smanjenja u tim programima preko povećanja tijekom proračunskog postupka primjenom razlike od 200 milijuna EUR koja je još dostupna ispod gornjih granica za naslov 1.a; naglašava da bi financiranje ulaganja, istraživanja, razvoja i inovacija trebalo biti usmjereno na područja u kojima se može postići najveća dodana vrijednost, kao što su poboljšanje energetske učinkovitosti, informacijske i komunikacijske tehnologije, bespovratna sredstva za osnovna istraživanja i tehnologije povezane s niskim udjelom ugljika i obnovljivom energijom;

18. ponavlja potporu programu ITER te je odlučan u osiguranju odgovarajućih sredstava; međutim, zabrinut je da zbog predstavljanja revidiranog rasporeda i financijskog planiranja za ITER koji su predviđeni za studeni 2015., proračunsko tijelo u godišnjem proračunskom postupku za 2016. neće moći uzeti u obzir nove informacije; nadalje, poziva ITER i njegovo Europsko zajedničko poduzeće – Fuzija za energiju da bez odgode dostave zatražena izvješća o razrješnici za 2013. te da slijede relevantne preporuke Parlamenta;

19. ističe da je u prošlosti dodjeljivanje nedostatnih proračunskih sredstava kad je riječ o odobrenim sredstvima za plaćanja produbilo razliku između obveza i plaćanja u nekoliko programa u okviru naslova 1.a, što je doprinijelo naglom povećanju nepodmirenih preuzetih obveza u odnosu na ostale naslove; zabrinut je što je Komisija morala smanjiti iznos pretfinanciranja i, što još više zabrinjava, odgoditi nove pozive na podnošenje prijedloga te potpisivanje ugovora; primjećuje primjerice da u okviru Obzora 2020. Komisija procjenjuje da „u uobičajenom scenariju provedbe bez ograničenja u odobrenim sredstvima za plaćanja do kraja 2014. potrošila bi se oko jedna milijarda više"; iako pozdravlja napore Komisije da se stanje plaćanja zadrži pod kontrolom, ponavlja da ni u kojim okolnostima neće tolerirati da se usporavanje programa iz razdoblja 2014. – 2020. doživljava kao način rješavanja manjka u plaćanjima;

20. stoga pozdravlja povećanje u odobrenim sredstvima za plaćanja za 11,4 % na 17,5 milijardi EUR u odnosu na 2015. i povećanje u omjeru plaćanja i obveza za 2016.; posebno napominje da u nekoliko programa (Copernicus, Erasmus+, Obzor 2020., Instrument za povezivanje Europe – Promet, nuklearna sigurnost i stavljanje izvan pogona) odobrena sredstva za plaćanja premašuju razinu odobrenih sredstava za preuzimanje obveza;

Podnaslov 1.b – Gospodarska, socijalna i teritorijalna kohezija

21. prima na znanje predloženih 50,8 milijardi EUR u obvezama (3,2 % više u odnosu na 2015., uz neutraliziran učinak reprogramiranja) i 49,1 milijardu EUR u plaćanjima (4 % manje) za podnaslov 1.b, pri čemu se ostavlja mala razlika od 15,3 milijuna EUR do gornje granice za obveze; podsjeća da kohezijska politika predstavlja glavnu ulagačku politiku EU-a čiji je cilj smanjiti nejednakosti među europskim regijama povećanjem ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije; naglašava da su instrumenti poput ESF-a, EFRR-a, Kohezijskog fonda ili Inicijative za zapošljavanje mladih ključni u poticanju konvergencije, smanjenju razvojnog jaza te pružanju podrške stvaranju kvalitetnih i održivih radnih mjesta; naglašava da kohezijska politika EU-a ima ključnu ulogu u postizanju ciljeva strategije Europa 2020.;

Srijeda, 8. srpnja 2015.

22. ističe činjenicu da 44 % predloženih odobrenih sredstava za plaćanja za 2016. pokriva nepodmirene zahtjeve za plaćanje za prethodna programska razdoblja, čime ostaje samo 26,8 milijardi EUR u plaćanjima za pokretanje novih kohezijskih programa za razdoblje 2014. – 2020.; stoga smatra predložena odobrena sredstva za plaćanja jedva dostatnim minimumom za taj podnaslov;

23. podsjeća da je u proračunu za 2016. potreban iznos od 21,6 milijardi EUR da se razina nepodmirenih zahtjeva za plaćanje za kohezijske programe iz razdoblja 2007. – 2013. spusti s 24,7 milijardi EUR na kraju 2014. i s 20 milijardi EUR na kraju 2015. na oko 2 milijarde EUR na kraju 2016., kako je opisano u procjeni Komisije priloženoj uza zajedničku izjavu o planu plaćanja za razdoblje 2015. – 2016.; apelira da se u budućnosti izbjegne slično „abnormalno" gomilanje neplaćenih računa kako se ne bi ugrozila vjerodostojnost EU-a;

24. uza svoj poziv na nastavak Inicijative za zapošljavanje mladih naglašava da je ključno učinkovito i djelotvorno ubrzanje provedbe te inicijative u državama članicama; potiče države članice i Komisiju da kao prioritet poduzmu sve potrebne mjere za pokretanje nacionalnih programa Jamstva za mlade, po potrebi uzimajući u obzir preporuke Revizorskog suda Europske unije iznesene u Tematskom izvješću br. 3/2015; ponavlja da nedavno odobreno povećanje stope pretfinanciranja na 30 %, koje Europski parlament snažno podupire, ovisi o brzom podnošenju privremenih zahtjeva za plaćanje država članica u roku od jedne godine, što bi se trebalo ostvariti tijekom 2016.; ustraje u tome da povećano pretfinanciranje Inicijative za zapošljavanje mladih ne bi trebalo nepovoljno utjecati na provedbu ostalih sastavnica Europskog socijalnog fonda (ESF);

Naslov 2. – Održivi rast: prirodni resursi

25. prima na znanje predloženih 63,1 milijardu EUR u obvezama (0,1 % manje u odnosu na 2015., uz neutraliziran učinak reprogramiranja) i 55,9 milijardi EUR u plaćanjima (0,2 % manje) za naslov 2., pri čemu se ostavlja razlika od 1,2 milijarde do gornje granice za obveze i razlika od 1,1 milijarde do posebne gornje granice za Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EAGF); ističe da se mehanizam financijske discipline primjenjuje samo kako bi se ustanovila pričuva za krize u poljoprivrednom sektoru; iščekuje da Komisija pošalje pismo izmjene, u listopadu 2015., koje bi se trebalo temeljiti na ažuriranim informacijama o financiranju EFJP-a; naglašava da je posljedica prijenosa iz jednog u drugi stup ZPP-a ukupno povećanje iznosa dostupnog za ruralni razvoj;

26. naglašava da se u nacrtu proračuna za 2016. pokazuje smanjenje u potrebama za intervencijama na poljoprivrednim tržištima u odnosu na proračun za 2015., ponajprije zbog učinka hitnih mjera povezanih s ruskim embargom na uvoz određenih poljoprivrednih proizvoda iz EU-a tijekom 2015. godine; napominje da, prema Komisiji, nisu potrebne dodatne mjere u okviru proračuna za 2016.; ističe ciljeve povećanja konkurentnosti i održivosti europske poljoprivrede i zahtijeva da se na raspolaganje stave sredstva kojima će se ti ciljevi postići;

27. ističe činjenicu da se u sklopu reformirane zajedničke ribarstvene politike omogućuje ambiciozan pravni okvir u koraku s izazovima odgovornog ribarstva, što uključuje i prikupljanje podataka, te je zadovoljan što je Europski fond za pomorstvo i ribarstvo imao koristi od prijenosa neiskorištenih odobrenih sredstava iz 2014. u 2015. godinu, dok uz neutraliziran učinak tog reprogramiranja odobrena sredstva za preuzimanje obveza za taj fond dodatno napreduju tijekom 2016.; no primjećuje da je u plaćanjima postupno gašenje prijašnjeg programa samo djelomično nadoknađeno pokretanjem novoga, pa su posljedica toga manja odobrena sredstva tijekom 2016.;

28. pozdravlja povećanje u odobrenim sredstvima predviđeno za program LIFE za okoliš i klimatske promjene, i za preuzimanje obveza i za plaćanja; pozdravlja prvi korak u ekologizaciji proračuna EU-a te ističe da potrebno dodatno ubrzati taj postupak;

Naslov 3. – Sigurnost i građanstvo

29. pozdravlja činjenicu da je u nacrtu proračuna za 2016. povećana potpora za sve programe u naslovu 3. te doseže 2,5 milijardi EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza (što je 12,6 % više u odnosu na proračun za 2015. uz neutraliziran učinak reprogramiranja) te 2,3 milijarde EUR u odobrenim sredstvima za plaćanja (9,7 % više); ističe da se time ne ostavlja prostora za daljnja povećanja ili pilot-projekte i pripremna djelovanja u okviru naslova 3.; mišljenja je da bi u aktualnoj geopolitičkoj situaciji, osobito zbog sve većeg pritiska migracijskih tokova, razina gornjih granica utvrđena za svakako najmanji naslov VFO-a mogla biti zastarjela i trebalo bi je razmotriti u kontekstu poslijeizbornog preispitivanja VFO-a;

30. pozdravlja Europski imigracijski program Komisije i ponavlja svoju potporu povećanju sredstava EU-a i razvijanju kulture pravedne podjele opterećenja u područjima azila, migracije i upravljanja vanjskim granicama; stoga pohvaljuje povećanja u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za Fond za unutarnju sigurnost i Fond za azil, migracije i integraciju, uključujući razvoj zajedničkog europskog sustava azila (CEAS); pozdravlja prijedlog Komisije da se instrument fleksibilnosti mobilizira u iznosu od 124 milijuna EUR kako bi se reagiralo na aktualne migracijske trendove u Sredozemlju; pita se hoće li predloženo financiranje biti dostatno; naglašava potrebu za strogom kontrolom namjene tih sredstava;

31. naglašava da, s obzirom na veliki broj dolazaka na južne obale Unije i sve veću ulogu koju Europski potporni ured za azil ima u upravljanju azilom, očito je da je predloženo povećanje osoblja EASO-a za šest osoba nedovoljno; stoga traži da EASO-u bude osiguran primjeren broj osoblja i proračun za 2016. kako bi toj agenciji bilo omogućeno da učinkovito izvršava svoje zadaće i aktivnosti;

32. vjeruje da bi Komisija trebala detaljno ocijeniti proračunski učinak i dodatne zadaće sadržane u mjerama koje su predstavljene kao dio europskog imigracijskog programa i europskog programa sigurnosti u pogledu Europola kako bi proračunsko tijelo moglo na odgovarajući način prilagoditi potrebe koja ta agencija ima u odnosu na proračun i osoblje; naglašava ulogu Europola u prekograničnoj potpori državama članicama i razmjeni informacija; naglašava potrebu da Agenciji bude zajamčen primjeren proračun i broj članova osoblja za 2016. kako bi joj bilo omogućeno da učinkovito izvršava svoje zadaće i aktivnosti;

33. smatra da u relevantnim agencijama ne bi trebalo doći do smanjenja ili izmještanja osoblja te da svoje zaposlenike moraju pravilno rasporediti kako bi mogle ispuniti svoje sve veće odgovornosti;

34. podsjeća i na snažnu potporu koju je Parlament neprekidno pružao odgovarajućem financiranju programa u području kulture i medija; stoga pozdravlja povećanje sredstava za program Kreativna Europa, uključujući multimedijalne aktivnosti, u odnosu na proračun za 2015., te izražava zadršku u vezi s administrativnom podjelom između njegovih potprograma za kulturu i medije; također podupire predloženo povećanje sredstava za program Europa za građane jer je on ključan za građansko sudjelovanje u demokratskom procesu u Europi; zauzima stajalište da je europska građanska inicijativa središnji instrument participativne demokracije u EU-u te poziva na poboljšanje njezine prepoznatljivosti i dostupnosti; u tom pogledu ističe pozitivnu ulogu paneuropskih mreža lokalnih i nacionalnih medija, poput EuranetPlusa;

35. naglašava da su sigurnost prehrambenih proizvoda i hrane za životinje, zaštita potrošača i zdravlje područja od primarne važnosti za građane EU-a; stoga cijeni povećanja u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za program Hrana i hrana za životinje, program Zdravlje i program Potrošači u odnosu na proračun za 2015. godinu;

Naslov 4. – Globalna Europa

36. pozdravlja ukupno povećanje financijskih sredstava u naslovu 4. koji doseže 8,9 milijardi EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza (što je za 5,6 % više u odnosu na proračun za 2015.), uz razliku od 261,3 milijuna EUR ispod gornje granice; napominje da se time pokazuje visoka razina solidarnosti s trećim zemljama; vjeruje da je proračun EU-a ključan za pružanje pomoći onima kojima je potrebna i za promicanje europskih temeljnih vrijednosti; zadovoljan je što gospodarske i socijalne teškoće s kojima se EU susretao tijekom prošlih godina nisu odvukle pozornost koju posvećuje ostatku svijeta; međutim, vjeruje da će najvjerojatnije biti potrebna dodatna pojačanja u određenim prioritetnim područjima kao što je Europski instrument za susjedstvo, uključujući pomoć bliskoistočnom mirovnom procesu, Palestini i Agenciji za pomoć palestinskim izbjeglicama na Bliskom istoku (UNRWA), zbog aktualne humanitarne i političke krize u susjedstvu i šire;

37. pozdravlja povećanje odobrenih sredstava za plaćanja koje je Komisija zatražila u svim programima u sklopu naslova 4. (što je povećanje od 28,5 % na 9,5 milijardi EUR), pri čemu plaćanja premašuju obveze posebno u područjima razvoja, humanitarne pomoći i pomoći EU-a Palestini i UNRWA-u; vjeruje da su takva povećanja potpuno opravdana potrebom da se nadoknade učinci dramatičnih manjaka u plaćanjima do kojih je u tom naslovu došlo 2014. i 2015., a zbog kojih je Komisija smanjila pretfinanciranje i odgodila zakonske obveze; podsjeća da se 2015. u okviru naslova 4. moralo platiti 1,7 milijuna EUR u kamatama za zakašnjela plaćanja; očekuje da se razlika između obveza i plaćanja progresivno smanjuje i da se zaostaci u nepodmirenim računima dovedu na uobičajenu razinu; naglašava da je takav potez prijeko potreban za financijsku održivost osjetljivih korisnika i kako bi EU djelovao kao pouzdan partner u odnosu s međunarodnim organizacijama;

38. vjeruje da su instrumenti za vanjsko financiranje, s raznih perspektiva i uz njihove zasebne ciljeve, sredstva za suočavanje s temeljnim uzrocima onih izazova unutarnje sigurnosti i migracije koji su u središtu proračuna za sljedeću godinu, uz posebno upućivanje na južne i istočne granice Unije i općenito na područja pogođena sukobima; posebno upućuje na Instrument za razvojnu suradnju i na Europski instrument za susjedstvo ali i na politike koje bilježe umjereniji porast sredstava kao što su humanitarna pomoć, Instrument za doprinos stabilnosti i miru, zajednička vanjska i sigurnosna politika te Europski instrument za demokraciju i ljudska prava; poziva Komisiju da jasno utvrdi područja koja mogu pomoći u rješavanju tih aktualnih izazova i u kojima se potencijalno povećanje sredstava može učinkovito iskoristiti; u tom smislu podsjeća na važnost pružanja pomoći u smanjivanju i eventualnom iskorjenjivanju siromaštva te na potrebu da ljudska prava, jednakost spolova i socijalna kohezija te borba protiv nejednakosti ostanu u središtu aktivnosti vanjske pomoći EU-a;

39. ističe primjetno povećanje u iznosu predviđenome u proračunu za 2016. za Jamstveni fond za vanjska djelovanja kojim upravlja Europska investicijska banka i napominje da je do toga došlo, među ostalim čimbenicima, zbog početka primjene zajmova makrofinancijske pomoći Ukrajini;

40. poziva Komisiju i ESVD da zajamče da se primjenjuje združeni pristup u strateškim zemljama koje su korisnice relativno velikog iznosa financiranja iz više izvora EU-a, kao što su Ukrajina i Tunis; zauzima stajalište da EU može postići jači politički i ekonomski učinak jamčenjem veće dosljednosti i koordinacije među glavnim sudionicima u EU-u i na terenu, pojednostavnjivanjem i skraćivanjem postupaka te pružanjem jasnije slike djelovanja EU-a;

Naslov 5. – Administracija

41. primjećuje da se rashodi u naslovu 5. povećavaju za 2,9 % u odnosu na proračun za 2015. na 8 908,7 milijuna EUR, pri čemu se taj iznos općenito odnosi na administrativne rashode institucija (povećanje od 2,2 %) i na mirovine i europske škole (povećanje od 5,4 %); napominje da se ostavlja razlika od 574,3 milijuna EUR do gornjih granica; ističe da je udio naslova 5. u proračunu EU-a stabilan i iznosi 5,8 %; no podsjeća da u tu brojku nije uračunata tehnička pomoć koja se ubraja među operativne rashode;

Posebni instrumenti

42. ponovno potvrđuje da su posebni instrumenti presudni za potpuno poštovanje i primjenu VFO-a i da bi se prema samoj svojoj naravi trebali računati iznad gornjih granica i za obveze i za plaćanja, i to za potrebe izračunavanja ukupne razlike za plaćanja; pozdravlja predloženi paritet obveza i plaćanja za pričuvu za pomoć u nuždi; primjećuje da su iznosi izdvojeni za pričuvu za pomoć u nuždi, Europski fond za prilagodbu globalizaciji i Fond solidarnosti EU-a u nacrtu proračuna za 2016. okvirno stabilni ili neznatno povećani;

Pilot-projekti – pripremna djelovanja

43. naglašava da su pilot-projekti i pripremna djelovanja važni kao sredstva za određivanje političkih prioriteta i uvođenje novih inicijativa koje bi se mogle pretvoriti u trajne aktivnosti i programe EU-a, uključujući inicijative koje će odražavati i pratiti ekonomske, ekološke i socijalne promjene u EU-u; sa zabrinutošću primjećuje da Komisija nije predvidjela sredstva za nastavak iznimno uspješnih pilot-projekata i pripremnih djelovanja, posebno onih u okviru naslova 3.; kani nastaviti s utvrđivanjem uravnoteženoga paketa pilot-projekata i pripremnih djelovanja; napominje da je u aktualnome prijedlogu razlika za neke naslove podosta ograničena, ili čak i ne postoji, te namjerava istražiti načine da se iznađe mjesta za moguće pilot-projekte i pripremna djelovanja;

Decentralizirane agencije

44. ističe ključnu ulogu decentraliziranih agencija u stvaranju politike EU-a i odlučan je da pristupi ocjenjivanju proračunskih i kadrovskih potreba svih agencija pojedinačno od slučaja do slučaja kako bi se zajamčila odgovarajuća sredstva i broj zaposlenika za sve agencije, posebno onima kojima su nedavno dodijeljene nove zadaće ili koje se suočavaju s većim radnim opterećenjem zbog određivanja političkih prioriteta ili zbog drugih razloga; posebno je odlučan da agencijama u području pravosuđa i unutarnjih poslova pruži potrebna sredstva za hvatanje u koštac s aktualnim migracijskim izazovima; još jednom ističe svoje protivljenje formiranju baze za preraspodjelu djelatnika i očekuje da će iznaći rješenje tijekom proračunskog postupka za zaustavljanje daljnjih smanjenja broja zaposlenika u decentraliziranim

agencijama; nadalje ponavlja svoju namjeru da Međuinstitucionalna radna skupina o decentraliziranim agencijama posluži za pronalaženje zajedničkog jezika među institucijama kad je riječ o postupanju s agencijama u proračunskom smislu, također u pogledu mirenja o proračunu za 2016. godinu;

o

o o

45. poziva na trajno ulaganje napora kako bi se proračunom pružila sredstva za odgovarajuće osposobljavanje i prekvalificiranje u sektorima s manjkom radnika i u ključnim sektorima u kojima postoji snažan potencijal za otvaranje novih radnih mjesta, poput zelenog gospodarstva, cirkularne ekonomije, zdravstva te informacijskih i komunikacijskih tehnologija; ističe da bi se proračunom za 2016. trebala pružiti odgovarajuća potpora za promicanje društvene uključenosti te za djelovanja kojima je cilj iskorjenjivanje siromaštva i osnaživanje osoba koje proživljavaju siromaštvo i društvenu isključenost; podsjeća na to da bi pitanje jednakosti spolova trebalo ugraditi u politike EU-a i razmotriti na svim razinama proračunskog postupka; poziva na pružanje financijske potpore svim programima kojima se podupire stvaranje novih radnih mjesta i društvena uključenost osoba koje se nalaze u višestruko nepovoljnom položaju, poput dugoročno nezaposlenih, osoba s invaliditetom, pripadnika manjinskih zajednica te neaktivnih i obeshrabrenih osoba;

46. podsjeća da će proračunski postupak za 2016. godinu, s obzirom na to da se očekuje da programi budu u punom jeku, s obzirom na integraciju novih velikih inicijativa u području ulaganja i migracije, s obzirom na mogućnost da se riješe pitanja iz prošlosti kao što su plaćanja i posebni instrumenti te s obzirom na prvu aktivaciju novih odredbi VFO-a kao što je ukupna razlika do gornje granice za obveze, biti provjera za pristup Vijeća planu plaćanja te za ocjenu aktualnog VFO-a; podsjeća Komisiju na njezinu zakonsku obvezu da do kraja 2016. predstavi ocjenu funkcioniranja VFO-a i uz nju zakonodavni prijedlog za reviziju Uredbe (EU, Euratom) br. 1311/2013 kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014. – 2020.; podsjeća da, paralelno s tim procesom, Komisija bi trebala ocijeniti nove inicijative za vlastita sredstva na temelju rezultata radne skupine na visokoj razini o vlastitim sredstvima koji bi trebali biti predstavljeni 2016.;

47. prihvaća široki konsenzus kojim se vodilo pri razmatranju nacrtâ izmjene proračuna za 2015. te dosadašnje pregovore o planu plaćanja, čime se pokazuje zajednička volja da se poštuje VFO, da se primjenjuju pomno dogovorene pravne osnove i da se jamči financiranje novih programa; poziva da se nastavi dobra suradnja između Komisije i dviju grana proračunskog tijela EU-a te se nada da će to u konačnici dovesti do rješenja uzroka eskalacije zaostataka u plaćanjima koji su postali neizostavni dio proračunskog postupka; očekuje da isti duh prevlada u pregovorima o proračunu za 2016. i u pronalaženju načina za nošenje s novim i nepredviđenim budućim izazovima;

48. nalaže svojem predsjedniku, da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

PRILOG I.: ZAJEDNIČKA IZJAVA O DATUMIMA ZA PRORAČUNSKI POSTUPAK I NAČINIMA FUNKCIONIRANJA ODBORA ZA MIRENJE U 2015.

A. U skladu s dijelom A. Priloga Međuinstitucionalnom sporazumu između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u pitanjima proračuna i dobrom financijskom upravljanju, Europski parlament, Vijeće i Komisija dogovorili su sljedeće ključne datume za proračunski postupak u 2016.:

1. Trijalog će se sazvati 14. srpnja prije usvajanja stajališta Vijeća;
2. Vijeće će nastojati usvojiti svoje stajalište i poslati ga Europskom parlamentu do 38. tjedna (treći tjedan u rujnu) kako bi se omogućio pravovremeni dogovor s Europskim parlamentom;
3. Odbor za proračune Europskog parlamenta nastojat će glasovati o izmjenama stajališta Vijeća najkasnije do kraja 42. tjedna (sredina listopada);
4. Trijalog će se sazvati 19. listopada prije čitanja Europskog parlamenta;
5. Na plenarnoj sjednici Europskog parlamenta u 44. tjednu glasovat će se o njegovu čitanju (plenarna sjednica 26. – 29. listopada);
6. Razdoblje mirenja počinje 29. listopada. U skladu s odredbama članka 314. stavka 4. točke (c) UFEU-a, rok predviđen za mirenje istječe 18. studenoga 2015.;
7. Odbor za mirenje sastat će se 9. studenoga u prostorima Europskog parlamenta i 13. studenoga u prostorima Vijeća i može se ponovno sastati po potrebi. Sjednice Odbora za mirenje pripremit će se u okviru jednog ili više trijaloga. Trijalog je predviđen za 11. studenoga. Tijekom 21-dnevnog razdoblja mirenja može se sazvati jedan ili više dodatnih trijaloga.

B. Načini funkcioniranja Odbora za mirenje navedeni su u dijelu E priloga gore spomenutom međuinstitucionalnom sporazumu.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

PRILOG II.: ZAJEDNIČKA IZJAVA O PLANU PLAĆANJA ZA RAZDOBLJE 2015. – 2016.

Na temelju Zajedničke izjave o planu plaćanja dogovorenom u prosincu 2014. u sklopu dogovora o proračunima za 2014. i 2015. godinu, tri institucije zajedno su ocijenile trenutačno stanje i izglede za plaćanja u proračunu EU-a na temelju dokumenta koji im je Komisija proslijedila 23. ožujka 2015.

Europski parlament, Vijeće i Komisija slažu se sa sljedećim:

1. **Trenutačno stanje**

Europski parlament i Vijeće primaju na znanje detaljnu procjenu Komisije sadržanu u „Elementima plana plaćanja s ciljem vraćanja proračuna EU-a u održive okvire" (u prilogu) kao analitičku osnovu u svrhu utvrđivanja glavnih uzroka povećane razine nepodmirenih potraživanja krajem godine kao i za ostvarivanje cilja smanjenja razine neplaćenih računa, s posebnim naglaskom na provedbi programâ kohezijske politike za razdoblje od 2007. do 2013.

a) Ograničavanje odobrenih sredstava za plaćanje odobrenih u okviru prethodnih proračuna dovelo je, zajedno s provedbenim ciklusom kohezijskih programa, do sve većeg gomilanja nepodmirenih zahtjeva za plaćanja na kraju godine, čija je vrijednost koncem 2014. dosegla nezabilježenu razinu od 24,7 milijardi EUR. Institucije, međutim, priznaju da su se zaostaci uvelike stabilizirali nakon što su poduzete teške odluke u vezi s proračunima za 2014. i 2015.

b) Osim toga, manjak plaćanja rezultirao je usporavanjem provedbe programâ u okviru drugih naslova za razdoblje 2014. – 2020., posebice u smislu ispunjavanja ugovornih obveza koje proizlaze iz proteklih obveza i, na taj način, izbjegavanja rizika od plaćanja kamata na zakašnjela plaćanja, u trenutku kada se od ključnih programa očekuje da ostvare doprinos rastu i stvaranju radnih mjesta u Europi te od Unije da se afirmira na međunarodnoj sceni.

2. **Predviđanja**

c) Europski parlament i Vijeće primaju na znanje predviđanja Komisije za 2015. i 2016.: iz analize proizlazi da bi bilo moguće smanjiti zaostatke u vezi s nepodmirenim zahtjevima za plaćanja na kraju godine u vezi s programima kohezijske politike za razdoblje od 2007. do 2013. na razinu od otprilike 2 milijarde EUR do konca 2016., uzimajući posebice u obzir da se kohezijski programi približavaju zaključnoj fazi, te pod uvjetom da se u proračunu za 2016. odobre dostatna odobrena sredstva za plaćanja. Time bi se trebale izbjeći nepovoljne posljedice i nepotrebna kašnjenja u provedbi programâ za razdoblje od 2014. do 2020.

d) Europski parlament i Vijeće ističu svoju predanost postupnom smanjivanju neodrživih zaostataka u pogledu nepodmirenih zahtjeva za plaćanja u vezi s programima kohezijske politike za razdoblje od 2007. do 2013. Obvezuju se na punu suradnju u smislu odobravanja one razine odobrenih sredstava za plaćanje u proračunu za 2016. kojom se omogućuje ostvarenje tog cilja. U svojim razmatranjima uzet će u obzir postojeća predviđanja koja će biti odražena i dodatno obrađena u procjenama Komisije za nacrt proračuna za 2016.

e) Komisija će nastaviti pozorno pratiti kretanja u vezi sa zaostacima te će, prema potrebi, predložiti odgovarajuće mjere kako bi se osiguralo neometano kretanje odobrenih sredstava za plaćanje u skladu s odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza.

f) Tri institucije podsjećaju na svoju obvezu da aktivno prate stanje u vezi s izvršenjem plaćanja tijekom 2015. Potvrđuju svoju spremnost da 26. svibnja, 14. srpnja i 19. listopada, u okviru redovite razmjene mišljenja, organiziraju međuinstitucijske sastanke kako bi se zajamčila izrada održivog proračuna; U tom smislu na međuinstitucijskim sastancima trebalo bi isto tako razgovarati o dugoročnim prognozama očekivanog kretanja plaćanja do kraja tekućeg višegodišnjeg financijskog okvira u vezi s kojim se od Komisije traži da, prema potrebi, predstavi druge moguće scenarije.

g) Komisija će u svrhu pojednostavljenja postupka praćenja postojećeg stanja u vezi s programima za razdoblje od 2007. do 2013. u srpnju i listopadu podnijeti izvješća o izvršenju proračuna, i u odnosu na mjesečne prognoze za godinu i u odnosu na isti datum prethodne godine, te o kretanju zaostalih nepodmirenih zahtjeva za plaćanja u okviru podnaslova 1.b.

h) Uzimajući u obzir vlastita nastojanja da se slično gomilanje zaostataka ubuduće izbjegne, Europski parlament i Vijeće pozivaju Komisiju da pomno nadzire provedbu programa za razdoblje od 2014. do 2020. te da uspostavi sustav ranog upozorenja. Kako bi ostvarila taj rezultat Komisija se obvezuje da će razraditi odgovarajuće alate kojima bi se tijekom proračunskog postupka izrađivala stalna predviđanja prema (pod)naslovu za (pod)naslove 1.b, 2 i 5 te prema programima za (pod)naslove 1.a, 3 i 4 usredotočena na godine N i N+1, uključujući kretanja u vezi s neplaćenim računima i nepodmirenim obvezama (RAL); navedena predviđanja redovito će se ažurirati na temelju proračunskih odluka i svakog relevantnog događaja koji ima učinak na profile plaćanja programâ; prognoze u vezi s plaćanjima bit će iznesene u srpnju u okviru međuinstitucijskih sastanaka u vezi s plaćanjima koji su predviđeni u točki 36. stavku 3. Priloga Međuinstitucionalnom sporazumu;

i) to bi trebalo proračunskom tijelu omogućiti da pravovremeno donese nužne odluke kako bi se izbjeglo buduće gomilanje neodrživih zaostataka u nepodmirenim zahtjevima za plaćanje na kraju godine istodobno poštujući i primjenjujući sporazume postignute u sklopu višegodišnjeg financijskog okvira i godišnjih proračunskih postupaka.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

PRILOG PRILOGU II: ELEMENTI PLANA PLAĆANJA ZA VRAĆANJE PRORAČUNA EU-A NA ODRŽIVI PUT ([1])

Sažetak

Sve veća razlika između odobrenih sredstava za plaćanja i obveza koje su prethodno preuzele europske institucije jedno je od najvažnijih zbivanja u pogledu izvršenja proračuna EU-a, posebno od 2012. godine. Ta je razlika izazvala brojne negativne posljedice u raznim područjima rashoda te je znatno utjecala na **sve veći zaostatak u nepodmirenim zahtjevima za plaćanje za programe kohezijske politike za razdoblje 2007. – 2013. (naslov 1.b) koji je na kraju 2014. dosegnuo nezabilježenu razinu.**

Taj rastući zaostatak u nepodmirenim zahtjevima za plaćanje posljedica je podudaranja vrhunca programskog ciklusa za razdoblje 2007. – 2013. i pada gornje granice za plaćanja višegodišnjeg financijskoga okvira (VFO) tijekom 2014., u općem kontekstu konsolidacije javnih financija na nacionalnoj razini. Dva su različita faktora stoga ključ razumijevanja tog razvoja događaja.

Prvi je **ciklički porast zahtjeva za plaćanje prouzročen neprekidnom provedbom programa kohezijske politike za razdoblje 2007. – 2013.**, a koji se trebaju podmiriti u prvim godinama VFO-a za razdoblje 2014. – 2020. Nakon sporog početka programa u razdoblju od 2007. do 2009., koji je, među ostalim, posljedica učinaka financijske krize i mjera poduzetih za njezino suzbijanje, provedba je programa 2012. ubrzala, a zahtjevi za plaćanje godišnje su rasli te 2013. dosegli nezapamćenu razinu od 61 milijarde EUR u području kohezijske politike koja počiva na provedbenim rokovima i pravilima o automatskom opozivu iz zakonodavstva o kohezijskoj politici ([2]).

U okviru proračuna EU-a teško je bilo nositi se s tako iznimno velikim povećanjem zahtjeva za plaćanje za kohezijsku politiku za razdoblje 2007. – 2013., dok su se drugi programi provodili optimalnom brzinom te je 2014. uvedena manja gornja granica za plaćanja i sve to u kontekstu aktualne fiskalne konsolidacije u državama članicama.

Drugi ključni faktor kojim se objašnjava taj razvoj događaja **znatno je smanjenje gornjih granica za plaćanja u novom VFO-u**, koje je 2014. posebno primjetno (smanjenje od 8 milijardi EUR). Posljedičnim manjkom odobrenih sredstava za plaćanja ugrožena je ne samo kohezijska politika (naslov 1.b) nego i druga područja rashoda te osobito politička područja „Rast i zapošljavanje” (naslov 1.a), „Globalna Europa” (naslov 4.) i „Sigurnost” (naslov 3.).

Kako bi se suočila s tim izazovom, Komisija je utvrdila mjere za jamčenje aktivnog upravljanja oskudnim odobrenim sredstvima za plaćanja, koje obuhvaćaju: ubrzavanje mjera za povrat neopravdano isplaćenih iznosa, ograničavanje neupotrijebljenih iznosa na fiducijarnim računima, smanjenje postotaka pretfinanciranja, najbolje iskorištavanje najdužih dopuštenih rokova za plaćanje, odgoda poziva za dostavu prijedloga/natječaja i povezanih ugovora te davanje veće prednosti državama koje primaju financijsku pomoć.

Štoviše, proračunsko tijelo pravovremeno je obaviješteno o raznim izazovima i zbivanjima, a nekoliko je izmjena proračuna predloženo radi povećanja odobrenih sredstava za plaćanja.

Unatoč povećanju razine odobrenih sredstava za plaćanja preko izmjena proračuna koje su odobrili Parlament i Vijeće ([3]), i unatoč tome što Komisija aktivno upravlja dostupnim odobrenim sredstvima za plaćanja, **zaostatak u nepodmirenim zahtjevima za plaćanje i dalje raste: samo je za kohezijsku politiku za razdoblje 2007. – 2013. na kraju 2014. iznosio 24,7 milijardi EUR** ([4]).

([1]) Verzija na engleskom jeziku je vjerodostojna verzija ovog priloga.

([2]) Uzrok toga su takozvana pravila „N+2”/„N+3” prema kojima se plaćanja moraju izvršiti u roku od dvije (N+2) ili tri (N+3) godine nakon što su preuzete odgovarajuće obveze. Na kraju 2013. ta su se dva pravila o automatskom opozivu primjenjivala istodobno.

([3]) Ukupna dodatna odobrena sredstva za plaćanja preko izmjena proračuna iznosila su 2012. godine 6,7 milijardi EUR, 2013. godine 11,6 milijardi EUR, a 2014. godine 3,5 milijardi EUR.

([4]) Zaostatak u nepodmirenim zahtjevima za plaćanje za programe kohezijske politike za razdoblje 2007. – 2013. na kraju godine porastao je s 11 milijardi EUR koliko je iznosio 2011. na 16 milijardi EUR 2012., na 23,4 milijarde EUR 2013. i na 24,7 milijardi EUR 2014.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

Zahvaljujući mjerama ublažavanja koje je poduzela Komisija, rast zaostatka u velikoj je mjeri bio ograničen u drugim područjima politike kojima je Komisija izravno upravljala. Mnoga odobrena sredstva dostupna 2014. iskorištena su za ispunjenje ugovornih obveza preuzetih u prethodnom programskom razdoblju te za smanjenje zateznih kamata, koje su, unatoč tome, zabilježile pet puta veći godišnji rast (na 3 milijuna EUR) ([1]). Iako se tim mjerama izbjegao nepovoljan financijski učinak na proračun EU-a, one su iziskivale pomicanje niza rokova za plaćanje na 2015., te su utjecale na legitimna očekivanja dionika koji su možda morali odgoditi početak svojih projekata i/ili ih privremeno sufinancirati u većem iznosu.

Završna faza za kohezijske programe za razdoblje 2007. – 2013. sve je bliža. Tijekom 2014. ukupna se razina primljenih zahtjeva za plaćanje smanjila na 53 milijarde EUR (sa 61 milijarde EUR koliko je iznosila 2013.). U svojim posljednjim prognozama (iz siječnja 2015.) države članice predvidjele su podnošenje zahtjeva za plaćanje u iznosu od 48 milijardi EUR tijekom 2015. i 18 milijardi EUR tijekom 2016. Ti se iznosi, međutim, ne mogu uzeti zdravo za gotovo s obzirom na to da će u razdoblju 2015. – 2016. doći do ograničenja iznosa za plative zahtjeve na 95 % ukupne financijske omotnice programa kako je utvrđeno mjerodavnim zakonodavstvom ([2]). **Komisija procjenjuje proizišle plative zahtjeve za plaćanje za 2015. na otprilike 35 milijardi EUR te sve do 3,5 milijardi EUR za 2016.**

U proračunu za 2015. odobreno je gotovo 40 milijardi EUR u sredstvima za plaćanja za kohezijsku politiku za razdoblje 2007. – 2013. Proračunom će se pokriti i zaostatak u plaćanjima od 24,7 milijardi EUR (62 % proračuna za kohezijsku politiku za razdoblje 2007. – 2013.) te novi pravovremeno pristigli zahtjevi koji bi se trebali isplatiti (procijenjeni na 35 milijardi EUR). Stoga **se procjenjuje da će zaostatak na kraju 2015. pasti na razinu od 20 milijardi EUR**.

U ovoj fazi Komisija procjenjuje da je potrebno do 23,5 milijardi EUR kako bi se pokrili preostali zahtjevi za plaćanje prije završetka programa i kako bi se postupno smanjio zaostatak. U svom nacrtu proračuna za 2016. Komisija će uskladiti odobrena sredstva za plaćanje za naslov 1.b kako bi se zajamčilo ostvarenje zacrtanoga cilja zajedno s propisnom provedbom programa za razdoblje 2014. – 2020.

Proračunska godina 2015. za kohezijsku politiku *(u milijardama EUR)*

Odobrena sredstva za plaćanja dostupna u proračunu za 2015.	**(1)**	**39,5**
— od čega zaostatak na kraju 2014.	(2)	24,7
— od čega prognoze za 2015. ograničene na prag od 95 %	(3)	~35
Očekivani zaostatak na kraju 2015.	**(4)=(1)-(2)-(3)**	**~20**

Proračunska godina 2016. za kohezijsku politiku (*u milijardama EUR*)

Očekivani zaostatak na kraju 2015.	**(1)**	**~20**
Najveći mogući iznos preostalih zahtjeva za plaćanje koji se očekuju 2016. prije završetka programa	(2)	~3,5
Najveći mogući iznos zahtjeva za plaćanje koji će biti obuhvaćeni u proračunu za 2016.	**(3)=(1)+(2)**	**~23,5**

([1]) Treba napomenuti da se za politike pod podijeljenim upravljanjem kao što je kohezijska politika (u okviru koje Komisija nadoknađuje rashode država članica) zatezne kamate ne primjenjuju.

([2]) Preostalih 5 % treba biti plaćeno na završetku programa, što će se dogoditi u razdoblju od 2017. do 2019. nakon što Komisija procijeni da je program uspješno proveden i da nema potrebe za dodatnim ispravcima.

Također bi se trebalo omogućiti da se razinom odobrenih sredstava za plaćanja koja će biti predložena za druga područja politika u proračunu za 2016. ispune obveze koje proizlaze iz prethodno preuzetih obveza te da se smanji rizik od zateznih kamata, ali i zajamči odgovarajuća razina provedbe i ugovaranja za programe za razdoblje 2014. – 2020.

Višegodišnjom naravi znatnog udjela proračuna EU-a objašnjava se vremenski razmak između trenutka preuzimanja obveze i stvarnog plaćanja za tu obvezu. Stoga je rast strukturnog obujma nepodmirenih obveza (poznatih pod francuskim akronimom RAL, *reste à liquider*) uobičajen i očekivan. Zbog zakonskog roka za zahtjeve za plaćanje koji je donijela Komisija ([1]) te koncentracije zahtjeva na kraju godine, koja je posljedica izbjegavanja opoziva obveza i mogućih prekida, određeni iznos nepodmirenih zahtjeva za plaćanje na kraju godine smatra se uobičajenim. Međutim, sve veći zaostatak dostigao je proteklih godina „neuobičajene" razine ([2]), kojima se prisvaja znatan i sve veći udio proračuna za sljedeću godinu i koje nisu održive u pogledu dobrog financijskog upravljanja.

Komisija procjenjuje da je oko polovice zaostatka u nepodmirenim zahtjevima za plaćanje u kohezijskoj politici na kraju 2013. i 2014. bilo „neuobičajeno", dakle, povezano s manjkom odobrenih sredstava za plaćanja u proračunu, čime se izazvala lančana reakcija. S obzirom na to da se faza završetka programa približava, tijekom 2015. i 2016. bit će potrebne manje razine plaćanja, a zaostatak će se automatski smanjiti. Također se predviđa pad učestalosti prekida i obustava kako se programi budu približavali svome završetku. S obzirom na to da odobrena sredstva za plaćanja za 2016. iznose otprilike 21,5 milijardi EUR za programe za razdoblje 2007. – 2013., predviđa se da će zaostatak na kraju 2016. biti oko 2 milijarde EUR.

Programi kohezijske politike za razdoblje 2007. – 2013.: Kretanje zaostatka u nepodmirenim zahtjevima za plaćanje na kraju razdoblja 2007. – 2013.

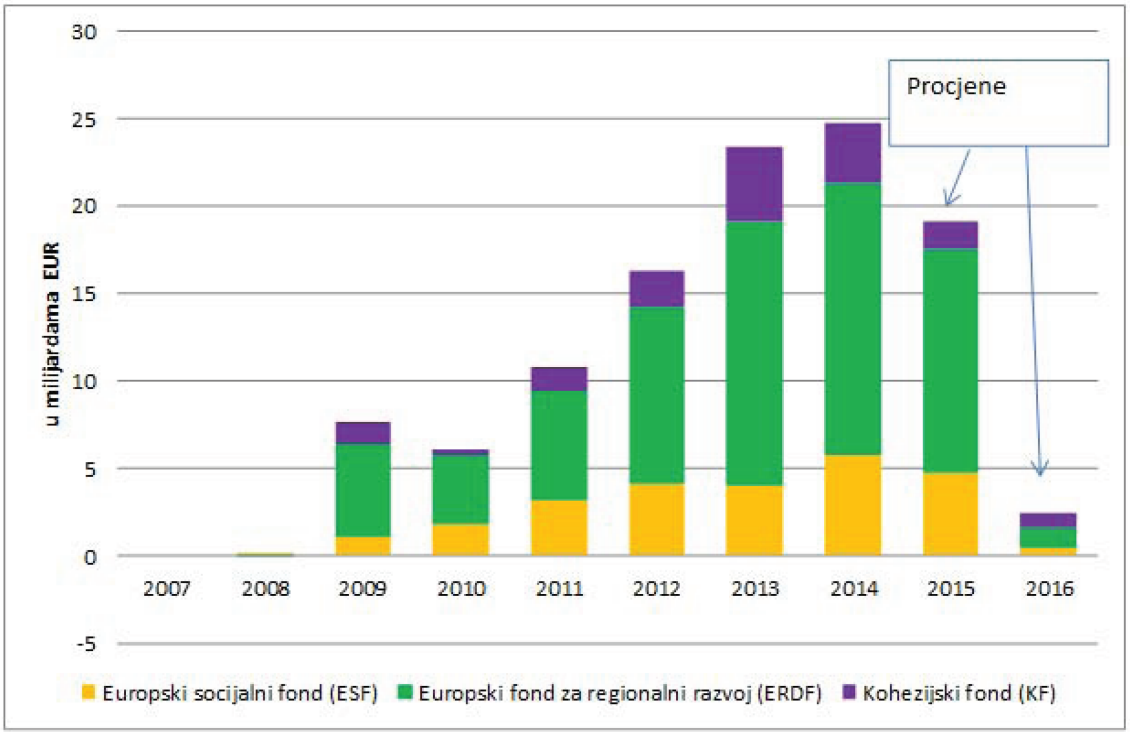

([1]) Zakonodavstvom o kohezijskoj polici predviđen je zakonski rok od 60 dana.
([2]) Definicija uobičajenog i neuobičajenog zaostatka nalazi se u odjeljcima 3.4. i 4.3.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

Dvije su grane proračunskog tijela, Vijeće i Europski parlament, uvidjele da postoji potreba za postupnim uklanjanjem „neuobičajenog" zaostatka koji se nagomilao te su se tijekom pregovora o proračunu za 2015. dogovorili oko *„smanjivanja razine neplaćenih računa, s posebnim naglaskom na kohezijsku politiku, na kraju godine do svoje strukturne razine tijekom trenutnog višegodišnjeg financijskog okvira"* te da će *„sudjelovati u provedbi, od 2015., plana za smanjenje razine neplaćenih računa koji se odnose na provedbu programa za razdoblje od 2007. do 2013. na zajednički dogovorenu razinu do preispitivanja na polovini razdoblja sadašnjeg višegodišnjeg financijskog okvira."*

Taj dokument tvori čvrst temelj za zajedničko shvaćanje dviju grana proračunskog tijela, za koje se očekuje da će nastojati donijeti odluke o postupnom ukidanju do kraja 2016. „neuobičajenog" zaostatka u neplaćenim računima za programe za razdoblje 2007. – 2013.

Tim se planom plaćanja također pruža prilika za stjecanje iskustva za buduće upravljanje proračunom.

1. Dogovor postignut o izmjeni proračuna 2/2014 ([1]) na kraju 2014. bio je važan korak za znatno stabiliziranje zaostatka u nepodmirenim zahtjevima za plaćanje na razinu koja se postupno može riješiti u sljedeće dvije godine. Suočene s vrlo teškom fiskalnom situacijom u mnogim državama članicama, institucije su na sebe preuzele odgovornost.

2. Mjere aktivnog upravljanja proračunom koje je poduzela Komisija pokazale su se neprocjenjivima za rješavanje manjka odobrenih sredstava za plaćanja u mnogim područjima politika. Te mjere treba zadržati sve dok je to potrebno kako bi se izbjegli nerazmjerni prekidi za korisnike i/ili plaćanja kaznenih kamata.

3. Iako se ciklus provedbe programa kohezijske politike ponavlja, razina vrhunaca i najnižih točki može se ujednačiti ako se program u ranim fazama programskog razdoblja provodi najvećom mogućom brzinom. To je posebno poželjno u trenutačnim gospodarskim okolnostima kada su ulaganja prijeko potrebna za poticanje gospodarskog oporavka i konkurentnosti.

4. Potrebno je i redovito podnošenje zahtjeva za plaćanje. Države članice trebale bi izbjeći nepotrebne administrativne zastoje u slanju svojih zahtjeva za plaćanje tijekom godine. S jedne strane, redovitim podnošenjem zahtjeva poboljšava se upravljanje proračunom i pomaže smanjenju zaostatka na kraju godine.

5. S druge strane, dovoljna proračunska odobrena sredstva za plaćanja nužan su preduvjet za ispravno izvršenje proračuna i izbjegavanje gomilanja neodržive razine nepodmirenih zahtjeva za plaćanje na kraju godine. Usto, treba primijeniti posebnu i maksimalnu fleksibilnost navedenu u zaključcima Europskog vijeća i izjavi predsjednika Barrosa iz veljače 2013. kako bi se postupalo u skladu s pravnim obvezama Unije. Nadalje, odlukama proračunskog tijela trebalo bi se, što je više moguće, omogućiti nesmetano plaćanje tijekom trajanja VFO-a.

6. Treba povećati sposobnost prognoziranja. Uz već razne analize koje je učinila dostupnima ([2]), Komisija će dodatno poboljšati svoje srednjoročne i dugoročne prognoze kako bi, u ranoj fazi i koliko je to moguće, utvrdila probleme koji bi mogli nastati. Čim Komisija utvrdi koje promjene u provedbi programa za razdoblje 2014. – 2020. predstavljaju rizik za nesmetano plaćanje, o tome će posebno obavijestiti dvije grane proračunskog tijela.

1. **KONTEKST**

Od 2011. Komisija je suočena sa sve većom razinom nepodmirenih zahtjeva za plaćanje na kraju godine, unatoč potpunom iskorištavanju gornjih granica za plaćanje tijekom 2013. i 2014. i aktivacije pričuve za nepredviđene izdatke tijekom 2014. Iako su iskorištena gotovo sva odobrena sredstva za plaćanja u godišnjem proračunu, zaostatak u nepodmirenim zahtjevima za plaćanje na kraju godine za kohezijsku politiku (naslov 1.b) i posebne programe u drugim naslovima (kao što je naslov 4. „Globalna Europa") stalno je rastao.

([1]) Izmjena proračuna 2/2014 izvorno je predstavljena kao nacrt izmjene proračuna 3/2014.
([2]) Mjesečne prognoze o privremenim plaćanjima i zahtjevima za plaćanje, obavijesti o proračunskim prognozama (dvaput godišnje).

Komisija je odgovorila na poziv Parlamenta i Vijeća da prati stanje tijekom godine te su proteklih godina održavani *ad-hoc* međuinstitucijski sastanci radi obznanjivanja ocjene trenutačnog stanja. Od 2011. Komisija morala je predstavljati nacrte izmjene proračuna u cilju znatnog povećanja razine sredstava za plaćanja radi rješavanja manjka u plaćanjima. Prvotno niže razine odobrenih sredstava za plaćanja dovele su do čestog podonošenja nacrta izmjene proračuna, koji su učinili još složenijim postupak donošenja odluka o nacrtu proračuna koji bi trebao biti glavni predmet mirenja. Izmjene proračuna kasno su izglasane, čime se upravljanje procesom plaćanja još više otežalo.

U kontekstu trajno visokih razina odobrenih sredstava za preuzimanje obveza, donji grafikon prikazuje sve manja godišnja sredstva za plaćanja i gornje granice te postupno smanjenje razlike između gornje granice za plaćanja i izglasanih odobrenih sredstava, što je 2014. rezultiralo potrebom za aktivacijom pričuve za nepredviđene izdatke.

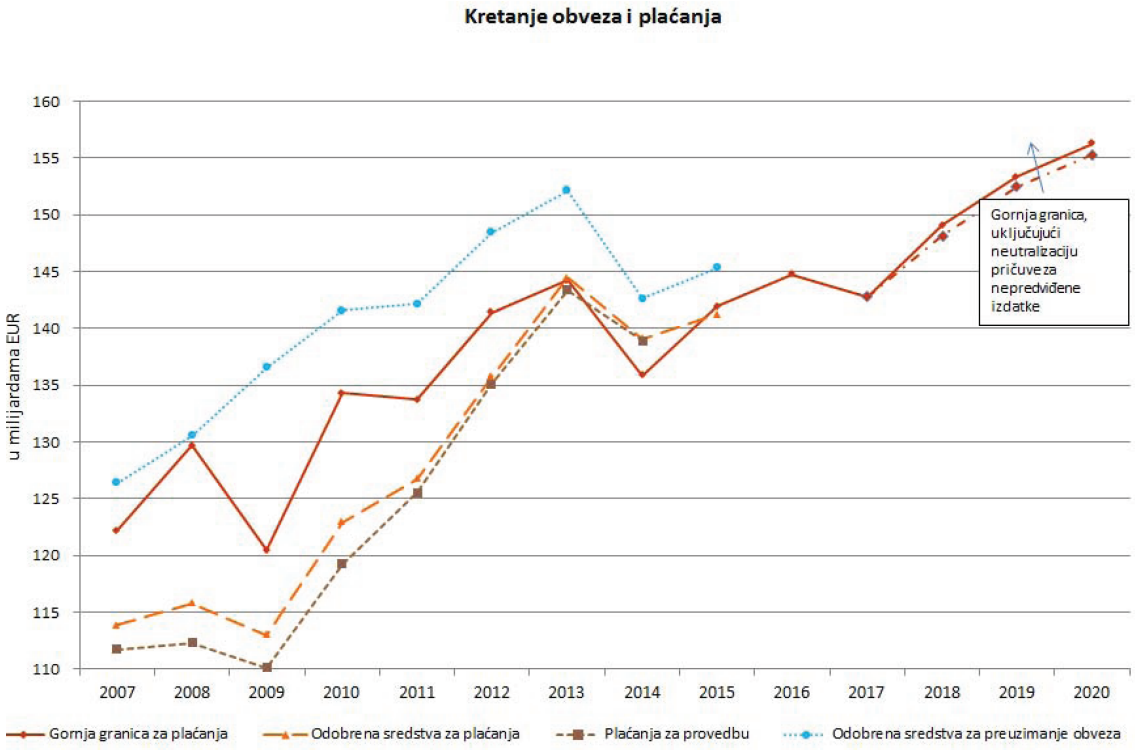

U prosincu 2014. u okviru dogovora postignutog o proračunima za 2014. i 2015. Europski parlament i Vijeće dogovorili su sljedeće:

Institucije su suglasne s ciljem smanjivanja razine neplaćenih računa, s posebnim naglaskom na kohezijskoj politici, na kraju godine do svoje strukturne razine tijekom trenutnog višegodišnjeg financijskog okvira.

Kako bi se postigao taj cilj:

— *Komisija je suglasna da će predstaviti, zajedno sa zajedničkim zaključcima o proračunu za 2015., najažurnije predviđanje razine neplaćenih računa do kraja 2014.; Komisija će ažurirati te brojke i osigurati alternativne scenarije u ožujku 2015., kad bude dostupna globalna slika razine neplaćenih računa na kraju 2014., za glavna područja politike;*

Srijeda, 8. srpnja 2015.

— *na temelju toga tri institucije će se nastojati dogovoriti o najvećoj ciljnoj razini neplaćenih računa na kraju godine koja se može smatrati održivom;*

— *na temelju toga i uz poštovanje Uredbe o višegodišnjem financijskom okviru, usuglašene financijske omotnice programa, kao i bilo kojeg drugog obvezujućeg sporazuma, tri institucije će sudjelovati u provedbi, od 2015., plana za smanjenje razine neplaćenih računa koji se odnose na provedbu programa za razdoblje od 2007. do 2013. na zajednički dogovorenu razinu do preispitivanja na polovini razdoblja sadašnjeg višegodišnjeg financijskog okvira. O tom će se planu tri institucije usuglasiti pravodobno, prije predstavljanja nacrta proračuna za 2016. S obzirom na iznimno visoke razine neplaćenih računa, tri institucije suglasne su da će razmotriti sve moguće načine za smanjenje razina tih računa.*

— *Svake godine Komisija se slaže da će svoj nacrt proračuna popratiti dokumentom koji sadrži ocjenu razine neplaćenih računa i objašnjava kako će nacrt proračuna omogućiti smanjenje te razine i za koliko. U tom godišnjem dokumentu razmotrit će se dosadašnji napredak i predložiti prilagodbe plana u skladu s ažuriranim brojkama.*

Odmah nakon objave zajedničke izjave, Komisija je 15. prosinca 2014. predstavila ažuriranu prognozu razine nepodmirenih zahtjeva za plaćanje do kraja 2014. koja se nalazi u Prilogu 1.

U tom se dokumentu iznosi stanje provedbe na kraju 2014. uz naglasak na zaostatku u programima kohezijske politike za razdoblje 2007. – 2013., u cilju njegova smanjenja na dogovorenu razinu do preispitivanja na polovini razdoblja aktualnog višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2014. – 2020. predviđenog za 2016. U dokumentu se također razmatra kretanje zaostatka u drugim naslovima, iako je problem zaostatka mnogo manje očit u pogledu apsolutne veličine nego što je to u naslovu 1.b: zaostatak u nepodmirenim zahtjevima za plaćanje u drugim naslovima na kraju 2014. iznosio je otprilike 1,8 milijardi EUR.

2 **STANJE NA KRAJU 2014.**

2.1. **Iskorištenost na kraju 2014.**

Na kraju 2014. iskorištenost odobrenih zahtjeva za plaćanje (prije prijenosa) iznosila je 134,6 milijardi EUR (99 % završnih odobrenih sredstava u proračunu za 2014.) Neiskorištenost sredstava za plaćanja (nakon prijenosa) nikad nije bila niža te je iznosila 32 milijuna EUR, u usporedbi sa 107 milijuna EUR 2013. i 66 milijuna EUR 2012. Takva visoka razina iskorištenosti, unatoč kasnom usvajanju nacrta izmjene proračuna 3/2014 potvrda je uskih ograničenja nametnutih na odobrena sredstva za plaćanja, posebno za završetak programa za razdoblje 2007. – 2013. U mnogim su slučajevima odgovarajuće proračunske linije također pojačane sredstvima koja su prvotno predviđena za isplatu pretfinanciranja za novousvojene programe za razdoblje 2014. – 2020.

Tijekom 2014. odobrena sredstva za plaćanja za programe za razdoblje 2007. – 2013. u okviru kohezijske politike pojačana su za 4,6 milijardi EUR, od čega je 2,5 milijardi EUR osigurano nacrtom izmjene proračuna 3/2014, 0,6 milijardi EUR prijenosom na kraju godine ([1]), a 1,5 milijardi EUR unutarnjim prijenosima iz programa za razdoblje 2014. – 2020. Ta su pojačanja na kraju 2014. doprinijela stabilizaciji zaostatka u programima kohezijske politike za razdoblje 2007. – 2013. godine.

Veliki udio neiskorištenih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza prenesen je ili reprogramiran na 2015. ne samo za kohezijsku politiku nego i za programe ruralnog razvoja (naslov 2.) te fondove za migracije i sigurnost (naslov 3.). Stoga se iznos nepodmirenih obveza (RAL) smanjio na 189 milijardi EUR na kraju 2014., što je smanjenje od 32 milijarde EUR u usporedbi s iznosom nepodmirenih obveza na kraju 2013. Međutim, to je smanjenje donekle umjetno jer je većinom rezultat neiskorištenosti odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za programe za razdoblje 2014. – 2020. koja su prenesena i reprogramirana na 2015. i kasnije godine, kada će se ponovno „pojaviti". Da su za sva odobrena sredstva obveze preuzete 2014., nepodmirene obveze ostale bi bliže razini iz 2013. (224 milijarde EUR).

Donji grafikon pokazuje kretanje razine nepodmirenih obveza tijekom razdoblja 2007. – 2014. i prognoze za razinu nepodmirenih obveza na kraju 2015. za proračun u cjelini, kao i za programe u okviru podijeljenoga upravljanja u naslovima 1.b, 2. i 3. i druge programe/naslove. Kako pokazuje grafikon, predviđa se da će se ukupna razina nepodmirenih

([1]) DEC 54/2014

obveza na kraju 2015. vratiti na sličnu razinu s kraja 2013. Međutim, na grafikonu je također prikazana razlika između programa u okviru podijeljenoga upravljanja u naslovima 1.b, 2. i 3. za koju se predviđa da će pasti do 2015. u usporedbi s 2013. te drugih programa/naslova, za koje se na kraju 2015. očekuje rast nepodmirenih obveza.

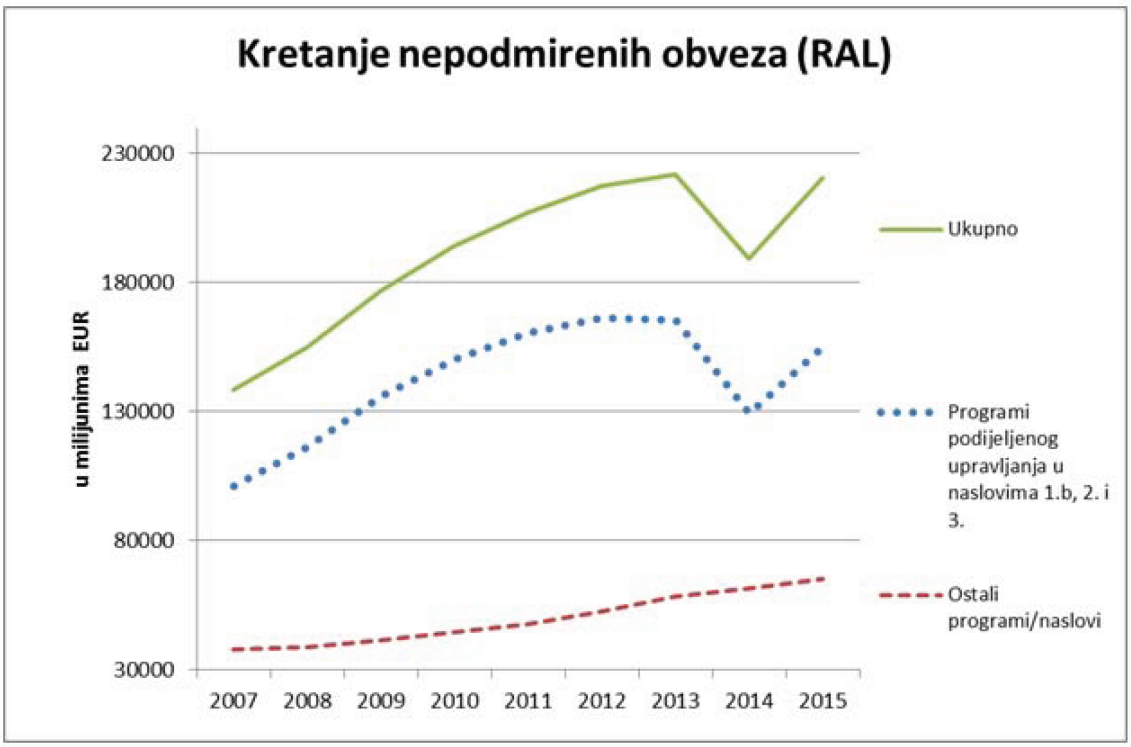

2.2. **Mjere ublažavanja poduzete 2014.**

Komisija je 28. svibnja 2014. predstavila svoj nacrt izmjene proračuna 3/2014 u kojemu je zatražila dodatna odobrena sredstva za plaćanja za 2014. Nakon dugog postupka usvajanja, nacrt izmjene proračuna 3/2014 konačno je odobren 17. prosinca 2014. U iščekivanju usvajanja nacrta proračuna, Komisija je tijekom 2014. donijela niz mjera ublažavanja radi poštovanja pravnih obveza koje proizlaze iz prošlih obveza, a istovremeno pokrenula novu generaciju programa u iznimno suženom proračunskom okviru.

Kako bi odobrenim sredstvima u proračunu provela dogovorene politike, Komisija je aktivno upravljala proračunom vodeći računa o tri glavna načela:

— smanjenju na najmanju moguću mjeru financijskog učinka zateznih kamata i eventualnih kazni na proračun EU-a

— povećanju na najveću moguću mjeru provedbe programa

— smanjenju na najmanju moguću mjeru potencijalno negativnog učinka odluka na treće strane i gospodarstvo u cjelini.

U skladu s time, mjere za jamčenje aktivnog upravljanja oskudnim odobrenim sredstvima za plaćanja podrazumijevale su sljedeće: ubrzavanje mjera za povrat neopravdano isplaćenih iznosa, ograničavanje neupotrijebljenih iznosa na fiducijarnim računima, smanjenje postotaka pretfinanciranja, najbolje iskorištavanje najdužih dopuštenih rokova za plaćanje, odgoda poziva za dostavu prijedloga/natječaja i povezanih ugovora.

Tim se mjerama pomoglo Komisiji da zaštiti svoj položaj visokokvalitetnoga ulagača i svoj ugled pouzdanog i sigurnog partnera. Komisija je uspjela svesti na najmanju moguću mjeru negativne učinke manjka u plaćanjima, na primjer u pogledu ograničenja iznosa zateznih kamata. Unatoč gotovo peterostrukom povećanju u usporedbi s 2013. iznos plaćenih kamata na kraju 2014. i dalje je ograničen (3 milijuna EUR). Relativno snažnije povećanje za naslov 1.a („Konkurentnost za rast i zapošljavanje") i naslov 4. („Globalna Europa"), prikazano u donjoj tablici, predočuje pritisak na odobrena sredstva za plaćanja.

Zatezne kamate *(u EUR)*

	2008	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Naslov 1.a	294 855	157 950	173 748	329 615	137 906	243 748	1 047 488
Naslov 1.b	1 440	5 324	6 220	11 255	31 726	71 620	103 960
Naslov 2.	27 819	1 807	9 576	15 713	61 879	30 991	61 985
Naslov 3.	13 417	59 852	48 673	50 397	29 375	13 060	7 252
Naslov 4.	250 204	178 468	257 818	1 266 425	335 820	247 786	1 797 825
Naslov 5.	43 915	442 678	237 367	60 825	142 254	46 187	8 614
Ukupno	**631 651**	**846 079**	**733 403**	**1 734 230**	**738 960**	**653 392**	**3 027 124**

Iznos zateznih kamata u kohezijskoj politici (naslov 1.b) nije znatan s obzirom na to da podijeljeno upravljanje čini glavni dio tog naslova, a podijeljeno upravljanje ne dovodi do zateznih kamata. Međutim, u pogledu vjerodostojnosti, nepoštovanje propisanih rokova za podijeljeno upravljanje krajnje je štetno.

3. **TERMINOLOGIJA**

U ovom se odjeljku objašnjavaju pojmovi koji se rabe u ovom dokumentu.

3.1. **Projektni ciklus**

Prije odobrenja operativnog programa ili projekta, Komisija rezervira odobrena sredstva unošenjem obveze u određenom iznosu na proračunsku liniju. Tom se transakcijom iskorištava dio odobrenih sredstava za preuzimanje obveza.

Sklapanje ugovora za projekt ili odobrenje operativnog programa vrlo često prouzročuje određenu razinu pretfinanciranja, čime se korisniku dopušta da započne projekt bez posuđivanja sredstava. Postizanje utvrđenih ciljeva dopušta korisniku da podnese zahtjeve za privremeno plaćanje te da ostvari povrat za ostvarene rashode povezane s programom.

Međutim, u slučaju velikih programa kao što su istraživanje (Obzor 2020.), strukturni fondovi, Europski fond za ribarstvo i ruralni razvoj, jednom kad se postigne određena etapa provedbe, zahtjevi za privremeno plaćanje ne rezultiraju više plaćanjima s obzirom na to da su pokriveni pretfinanciranjem. Nadalje, određeni se postotak ukupnih sredstava namijenjenih za projekte ili programe isplaćuje tek na završetku programa nakon što je Komisija provjerila da su sve aktivnosti izvršene u skladu s početnim dogovorom. U slučaju da to nije učinjeno, sredstva se djelomično opozivaju. U određenim slučajevima Komisija može također izdati nalog za povrat sredstava radi povrata plaćanja koja nisu opravdana.

3.2. **Nepodmirene obveze (RAL)**

Uobičajeni naziv za nepodmirene obveze francuska je kratica RAL „*Reste à Liquider*". Riječ je o dijelu obveze za koju ni u kojem trenutku nije izvršeno nijedno plaćanje. U višegodišnjim projektima obveze se preuzimaju na početku projekta uz ograničeno pretfinanciranje, dok se privremena plaćanja ostvaruju tijekom provedbe projekta, a konačno plaćanje na završetku projekta.

Velik dio proračuna EU-a odnosi se na ulaganja čija provedba može trajati nekoliko godina. S jedne strane, razlika između odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanja u godišnjem proračunu određuje promjenu cjelokupnog iznosa nepodmirenih obveza. S druge strane, brzina kojom obveze rastu i ritam provedbe programa određuju uobičajeno kretanje nepodmirenih obveza. Međutim, nepodmirene obveze dodatno rastu ako su proračunska odobrena sredstva za plaćanja nedovoljna, bez obzira na ritam provedbe. U tom se slučaju na kraju godine povećava razina nepodmirenih zahtjeva za plaćanje.

Omjer između nepodmirenih obveza i obveza na kraju godine dobar je pokazatelj za usporedbu razine nepodmirenih obveza određenih programa i njihove financijske omotnice. Na primjer, programi i aktivnosti koji su godišnje naravi, kao što su Erasmus i humanitarna pomoć, imaju omjer nepodmirenih obveza/obveza manji od jedan, što pokazuje da je većina obveza plaćena unutar godine. Kohezijski programi, s druge strane, tipično imaju omjer nepodmirenih obveza/obveza između 2½ i 3, što odražava učinak pravilâ automatskog opoziva navedenih u zakonodavstvu (tzv. pravilâ „N+2”/„N+3”, vidi odjeljak 4.1.). Određeni programi u naslovu 4. imaju viši omjer zbog složenog ciklusa pregovora povezanih s provedbom. Komisija uzima u obzir te pokazatelje u svojim zahtjevima za plaćanje.

3.3. **Ograničenja novčanog toka i manjak u odobrenim sredstvima za plaćanja**

Novčani tok Komisije većinom je određen iznosima koji dolaze iz država članica na mjesečnoj osnovi u skladu s pravilima o vlastitim sredstvima. Komisija ne smije posuđivati novac radi pokrivanja manjka u novčanom toku. Ograničenja u novčanom toku mogu dovesti do privremenih zastoja u plaćanjima korisnicima sredstava EU-a, unatoč činjenici da je u proračunu za financijsku godinu odobreno dovoljno sredstava za plaćanja. To se može dogoditi obično u prvom dijelu godine, zato što je iznos nepodmirenih zahtjeva za plaćanje na kraju prethodne godine i onih koji se trebaju platiti u prvim mjesecima tekuće godine (na primjer za Europski fond za jamstva u poljoprivredi) veći od maksimalnog mjesečnog priljeva vlastitih sredstava koja su dostupna Komisiji. Smanjenjem zaostatka iz prethodne godine i mjesečnim priljevom sredstava kasnije u godini, ograničenja novčanog toka više nisu obvezujuća u narednim mjesecima u godini.

Ograničenja novčanog toka na početku godine povećavaju se zbog manjka odobrenih sredstava za plaćanja, s obzirom na to da se mjesečni poziv za sredstva temelji na prihodima sadržanim u odobrenom proračunu, prije usvajanja izmjena proračuna kojima se povećava razina plaćanja, što se obično događa krajem svake godine.

Ovisno o točnom datumu usvajanja (tj. prije ili poslije 16. studenog predmetne godine) odgovarajući dodatni poziv za vlastita sredstva za pokrivanje dodatnih sredstava za plaćanja u izmjenama proračuna koje su usvojene na kraju godine može dovesti do toga da novčana sredstva budu dostupna tek na početku sljedeće financijske godine, što može otežati provedbu izmjena proračuna u istoj godini.

3.4. **Zaostatak u nepodmirenim zahtjevima za plaćanje na kraju godine**

Na kraju svake godine javlja se zaostatak u nepodmirenim zahtjevima za plaćanje, tj. zahtjevima koje su podnijeli korisnici sredstava EU-a te koji se trebaju platiti u okviru utvrđenoga razdoblja (uglavnom kraćeg od dva mjeseca), ali koji još nisu plaćeni ([1]). To se događa zbog jednog od sljedećih razloga:

a) Trajni prekidi/obustave: plaćanja su prekinuta/obustavljena za određene korisnike/programe. Prekidi plaćanja obično su kratkoročne formalne mjere kojima Komisija odgađa plaćanja u iščekivanju informacija koje nedostaju ili provjera sustava upravljanja i kontrole.

b) Vremenski raspored: zahtjevi za plaćanje nisu plaćeni jer su preneseni na zadnje dane u godini, čime se ne daje dovoljno vremena za njihovu obradu prije isteka godine.

([1]) Neplaćeni iznosi koji su rezultat smanjenja stopa pretfinanciranja na stopu ispod propisane/uobičajene najmanje moguće stope ne uvrštavaju se u trenutačnu definiciju „nepodmirenih zahtjeva za plaćanje”: međutim, za brojne su programe neka smanjenja stopa pretfinanciranja provedena 2014. (u nekim slučajevima već 2013.) kako bi se plaćanja prebacila na kasniji datum.

c) Nedostatak kredita: zahtjevi za plaćanje nisu plaćeni zato što su odobrena sredstva za plaćanja u relevantnim proračunskim linijama iscrpljena.

Dio zaostatka se smatra „uobičajenim" (vidi točke a) i b)). Rast „neuobičajenog" zaostatka nepodmirenih zahtjeva za plaćanje, većim dijelom iz područja kohezijske politike, povezan je s manjkom odobrenih sredstava za plaćanja (točka c)), dok ograničenja novčanog toka na početku godine (vidi odjeljak 3.3.) također utječu na to stanje. U odjeljku 4. dodatno se objašnjava slučaj kohezijske politike.

4. **NASLOV 1.B: KRETANJE ZAOSTATKA I PREDVIĐANJA**

U ovom se poglavlju posebno obrađuje kohezijska politika (naslov 1.b). Prvo se iznose glavne odlike strukturnih fondova i objašnjava kako su konkretni prošli događaji ili pitanja povezana sa zakonodavstvom izazvali trenutačnu tešku situaciju. Nadalje se objašnjava kako bi se mogao definirati „uobičajeni" zaostatak i nudi detaljna analiza situacije na kraju 2014.

4.1. **Provedba strukturnih fondova za razdoblje 2007. – 2013.**

Strukturni fondovi 2007. – 2013.: glavne odlike

Projekti koji se financiraju iz naslova 1.b organizirani su prema operativnim programima. Te operativne programe predlažu države članice te o njima pregovara te ih usvaja Komisija na početku razdoblja za čitavo njegovo trajanje. Svaki se operativni program provodi u okviru podijeljenog upravljanja preko individualnih projekata. To znači da su države članice te koje se koriste sredstvima. Komisija sudjeluje u odborima za praćenje u kojima ima savjetodavnu ulogu u odabiru projekata i prati provedbu projekata preko godišnjih izvješća o provedbi.

Programi se sufinanciraju iz proračuna EU-a; to znači da Komisija ne snosi cjelokupan trošak programa. Države članice moraju pronaći sredstva za sufinanciranje dijela programa.

Jednom kad je program usvojen, Europska unija ima zakonsku obvezu za čitavo razdoblje. Komisija je automatski preuzela obveze za sredstva na godišnjoj osnovi prije kraja travnja za razdoblje 2007. do 2013. na temelju financijskog plana programa, a ne na temelju stvarne provedbe projekata u okviru programa. Iako plaćanja EU-a nikad ne mogu premašiti odobrena sredstva za preuzimanje obveza iz proračuna EU-a, rashodi se smatraju prihvatljivima od početka razdoblja (tj. čak i prije usvajanja programa) do kraja razdoblja prihvatljivosti.

Nakon odobrenja programa Komisija isplaćuje pretfinanciranje. Ta su sredstva automatski dostupna državi članici te stoje na njezinu raspolaganju sve do završetka programa.

Dok se razni projekti provode, države članice preko svojih tijela za ovjeravanje podnose zahtjeve za privremena plaćanja. Komisija plaća zahtjeve za privremena plaćanja na temelju stope sufinanciranja i pod uvjetom da nije donesena odluka o prekidu ili obustavi.

Taj se mehanizam primjenjuje sve dok ukupni iznos pretfinanciranja koji je Komisija isplatila i zahtjeva za privremena plaćanja koje su podnijele države članice za programe ne dostiže prag od 95 % dodijeljenih sredstava za programe. Kad se taj prag dosegne, države članice mogu i dalje slati zahtjeve za plaćanje, ali koji se koriste da bi se nadoknadilo svako preostalo pretfinanciranje. Ostatak se isplaćuje na završetku programa. Države članice moraju opravdati prihvatljive rashode radi pokrivanja iznosa primljenog pretfinanciranja na početku razdoblja i iznosa koji je zadržan za završetak programa (5 % ukupnih dodijeljenih sredstava).

Na kraju razdoblja prihvatljivosti, predviđa se razdoblje od 15 mjeseci za pripremu dokumenata o završetku projekta i njihovo podnošenje Komisiji te slanje zahtjeva za završnu isplatu. Prije odobrenja završne isplate, Komisija pregledava paket o završetku programa (tj. izjavu o završetku programa, završno izvješće o provedbi i završni zahtjev). Uzimajući u obzir da se ti dokumenti očekuju do 31. ožujka 2017. odluka o završetku (i povezana plaćanja za završetak programa) donosi se između 2017. i 2019.

Na temelju ishoda tog izvršenja sredstava, 5 % sredstava zadržanih za plaćanja na završetku programa upotrebljava se za plaćanje zahtjeva za nepodmirena plaćanja. Komisija u protivnom ne isplaćuje čitav iznos na završetku programa. Iznos koji nije isplaćen opoziva se. Ako su ispravci viši od 5 %, Komisija će nadoknaditi neopravdano isplaćeni iznos.

Pravilo N+2/N+3

Pravilo N+2/N+3 prvi je put doneseno za programsko razdoblje 2000. – 2006. Pravilom se predviđa da se za obveze koje su preuzete na kraju godine N mora osigurati isti iznos pretfinanciranja i zahtjeva za privremena plaćanja prije 31. prosinca godine N+2 (pravilo N+2). Na primjer, obveza iz 2012. mora se u potpunosti pokriti zahtjevima za plaćanje prije 31. prosinca 2014. Iznos koji nije pokriven opoziva se, što znači da država članica gubi sredstva. Međutim, trenutačno u čitavoj povijesti strukturnih fondova nema zabilježenih znatnijih opoziva na temelju pravila N+2/N+3.

Svrha je tog pravila zajamčiti financijsku disciplinu u upravljanju sredstvima EU-a. Budući da se obveze automatski preuzimaju s odobrenjem programa, pravilom se države članice obvezuje na dinamičnu provedbu projekata radi izbjegavanja problema na samom kraju ciklusa. Tim se pravilom također omogućuje nesmetana provedba plaćanja, čime se države članice obvezuje na podnošenje zahtjeva za plaćanje u redovitim intervalima. Međutim, kako je navedeno u idućem poglavlju, ublažavanje pravila posebno u razdoblju nakon financijske krize 2008. smanjilo je njegov regulatorni učinak.

To je pravilo uzrok gomilanja zahtjeva za plaćanje na kraju godine: države članice moraju poslati svoje zahtjeve za plaćanje prije ponoći 31. prosinca preko posebnog informatičkog sustava. Iako postoji zakonska obveza redovitog slanja zahtjeva tijekom godine ([1]), prethodna iskustva pokazuju da mnoge države članice čekaju posljednje tjedne da pošalju velike količine zahtjeva.

4.2. **Profil zahtjeva za plaćanje za programsko razdoblje 2007. – 2013.**

Glavni pokretači ciklusa plaćanja

Na početku razdoblja isplaćuje se znatan iznos pretfinanciranja nakon čega nekoliko godina slijedi relativno niska razina privremenih plaćanja dok se programi ne ustroje i započnu provedbe projekata. Budući da pravilo N+2/N+3 počinje imati učinka najranije na kraju treće godine programskog razdoblja, na početku okvirnoga razdoblja nema pritiska da se podnose zahtjevi. Štoviše, pretfinanciranjem se i dalje pokriva veliki dio obveza koje su preuzete na početku programskog razdoblja. Oko 2-3 godine prije kraja programskog razdoblja sa sazrijevanjem programa počinje rasti i godišnja razina privremenih plaćanja, a zahtjevi za plaćanje pristizati u optimalnom ritmu. Na kraju razdoblja/početka sljedećeg programskog razdoblja bilježi se vrhunac nakon čega slijedi pad gotovo na nulu u sljedećim godinama kad programi dostižu prag od 95 %. Kao što je ranije spomenuto, plaćanja na završetku programa izvršavaju se između jedne i tri godine nakon završetka razdoblja prihvatljivosti.

Odstupanja

Tri su razvoja događaja u zakonodavnom okviru koja su primjenjiva na programsko razdoblje 2007. – 2013. pojačala ciklički karakter privremenih plaćanja:

1. Prijelaz s pravila N+3 na pravilo N+2. Kao dio globalnog kompromisa kojim je uspostavljen VFO za 2007. – 2013. nove države članice, ali i Grčka i Portugal, podliježu pravilu N+3 za obveze u obrocima (tranšama) za razdoblje od 2007. do 2010. i kasnije pravilu N+2 do kraja razdoblja. To znači da do kraja 2013. te države članice moraju pokriti dva obroka za obveze: obrok za 2010. i obrok za 2011. Naravno da države članice nisu nužno čekale do roka za opozive da provedu programe i da podnesu svoje zahtjeve za plaćanje, tako da 2013. nije došlo do udvostručenja zahtjeva za plaćanje. Unatoč tome, tim se pravilom snažno povećao najveći iznos za 2013. uz učinak prelijevanja na sljedeće godine preko gomilanja sve većeg zaostatka.

([1]) U članku 87. Uredbe (EZ) br. 1083/2006 navedeno je da se: „*…zahtjevi za privremeno plaćanje za svaki operativni program sakupljaju i šalju Komisiji, ako je moguće, tri puta godišnje*”.

2. Države članice morale su provesti provjeru usklađenosti svojih sustava kontrole sredstava. Rezultate provjere usklađenosti morala je odobriti Komisija. Zahtjevi za privremeno plaćanje mogli su se podnositi, ali Komisija ih je mogla isplatiti tek nakon odobrenja provjere usklađenosti. Iako je većina programa usvojena 2007., podnošenje je zahtjeva (ili barem njihova nadoknada od strane Komisije) kasnilo, a tijekom 2008. gotovo nije izvršeno nijedno privremeno plaćanje.

3. Kao odgovor na financijsku krizu, države članice snažno su zagovarale neutraliziranje obroka za obveze za 2007. u odnosu na pravilo N+2/N+3. Komisija je to prihvatila, ali umjesto odgađanja praga za opoziv obroka za 2007. za jednu godinu, pravilo N+2/N+3 dodatno je oslabljeno nakon što je donesena jednoglasna odluka Vijeća da se obveza povezana s obrokom za 2007. razdijeli na šest šestina tijekom cijelog razdoblja. Riječ je o takozvanom grčkom pravilu kojim se omogućilo podnošenje manje zahtjeva za plaćanje na početku razdoblja te koje se uravnotežuje s više zahtjeva za plaćanje na kraju razdoblja.

Također kao odgovor na krizu, razdoblje prihvatljivosti za rashode programa za razdoblje 2000. – 2006. produljeno je s kraja 2008. na 2009. (izmjenom odluke Komisije o odobrenju programa) te su se stoga države članice nastavile usredotočivati na provedbu programa za razdoblje 2000. – 2006. Rezultat toga bilo je kašnjenje provedbe programa za razdoblje 2007. – 2013. i povezanih podnošenja zahtjeva za privremeno plaćanje za razdoblje 2007. – 2013.

Usporedba programa za razdoblje 2000. – 2006. s programima za razdoblje 2007. – 2013.

Dok se u programskom razdoblju 2007. – 2013. na kraju četvrte godine prešlo s pravila N+3 na pravilo N+2, u programskom razdoblju 2000. – 2006. vrijedilo je samo pravilo N+2, iako uz neke prilagodbe izvršene 2004. zbog pristupanja 10 država članica.

U donjem grafičkom prikazu uspoređena su ukupna privremena plaćanja za razdoblje 2000. – 2006. koja su ostvarena tijekom razdoblja 2001. – 2007. kao postotak ukupne financijske omotnice, s ukupnim privremenim plaćanjima za razdoblje 2007. – 2013. koja su ostvarena tijekom razdoblja 2008. – 2014. kao postotak ukupne financijske omotnice.

Grafikon 1.: Godišnji obrazac kumulativnih privremenih plaćanja (uz vremenski razmak od jedne godine): razdoblje 2000. – 2006. (EU-15) u odnosu na razdoblje 2007. – 2013. (% ukupne omotnice isključujući pretfinanciranje)

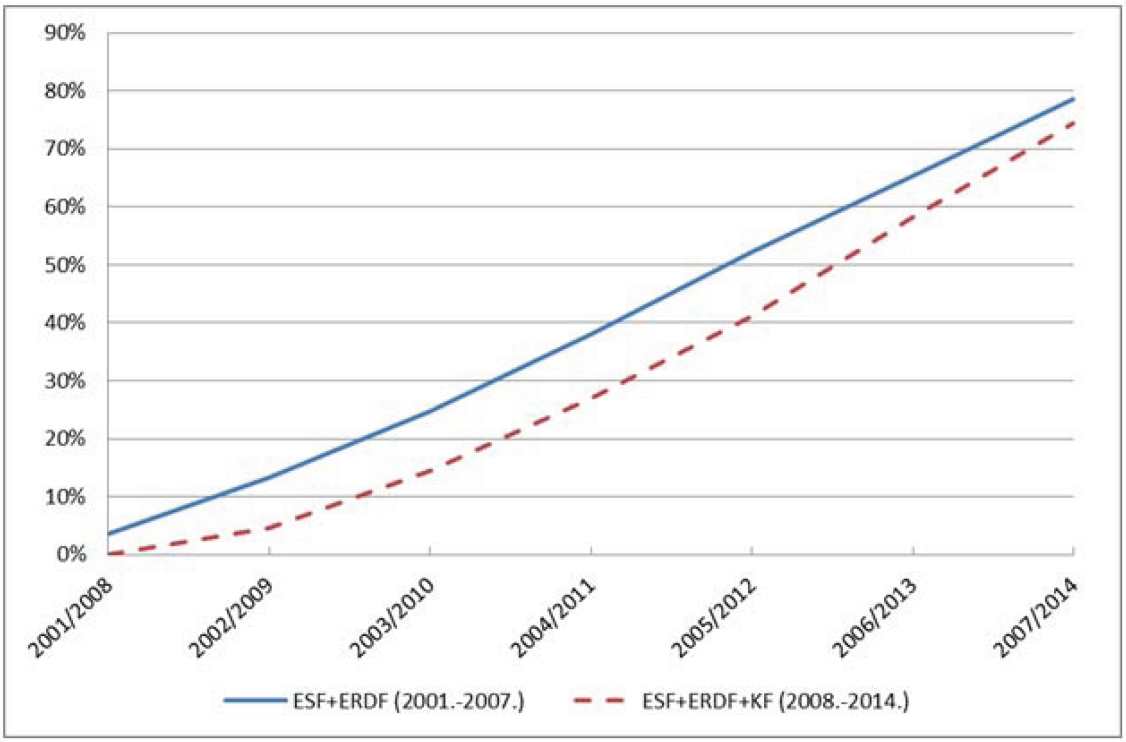

Kao što se može vidjeti iz grafikona, kumulativna plaćanja za programe za razdoblje 2007. – 2013. dosljedno su ostala ispod razine koja je zabilježena u razdoblju 2000. – 2006., iako se može uočiti njihovo približavanje na kraju razdoblja. Taj odgođeni profil za programe za razdoblje 2007. – 2013. posljedica je navedenih čimbenika. Time se objašnjava nedovoljna iskorištenost sredstava za plaćanja i gornja granica za plaćanja na početku razdoblja s obzirom na to da je profil plaćanja za programe za razdoblje 2000. – 2006. uzet kao referentna točka za utvrđivanje tih gornjih granica.

Međutim, kad su u kasnijoj fazi zahtjevi za plaćanje počeli pristizati, plaćanja su snažno ograničena razinom odobrenih sredstava za plaćanja i/ili gornjom granicom za plaćanja koja je dovela do gomilanja zaostatka.

Kretanje zaostatka za razdoblje 2007. – 2014.

Sljedeći grafikon ([1]) prikazuje kretanje zaostatka za programe za razdoblje 2007. –2013. u razdoblju 2007. – 2016.

Grafikon 2.: Programi kohezijske politike za razdoblje 2007. – 2013.: Kretanje nepodmirenih zahtjeva za plaćanje na kraju godine (u milijardama EUR)

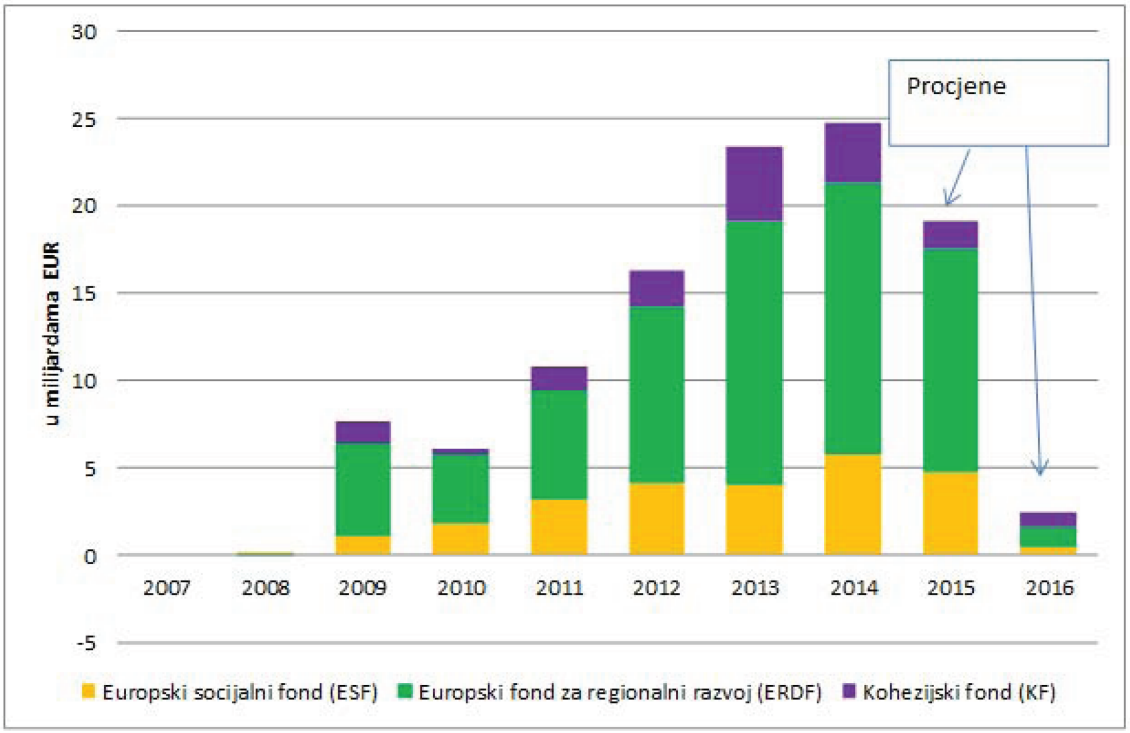

Kako pokazuje grafikon, zaostatak za programe za razdoblje 2007. – 2013. počeo je rasti 2011. kada je dostigao razinu od 11 milijardi EUR te vrhunac od 24,7 milijardi EUR tijekom 2014. Kao što je niže objašnjeno, prognoze pokazuju još uvijek visoku razinu zaostatka na kraju 2015. prije povratka na „uobičajeni" i održivi zaostatak na kraju 2016.

4.3. **Sastavni dijelovi i vrste zaostatka**

Tijekom godine Komisija zaprimi sljedeće zahtjeve za plaćanje za strukturne fondove:

a) prihvatljive zahtjeve za plaćanje koji su obuhvaćeni plaćanjima tijekom godine

([1]) Identičan onom iz sažetka.

b) zahtjeve za plaćanje koji su već obuhvaćeni pretfinanciranjem na početku programskog razdoblja i koje zbog toga ne prate dodatna plaćanja

c) zahtjeve za plaćanje koji se mogu platiti samo nakon završetka programa i koji moraju čekati do trenutka kada Komisija i korisnik postignu dogovor o završetku

d) zahtjeve za plaćanje za koje plaćanje nije izvršeno jer su preneseni u zadnjim danima godine, prekasno za obradu prije završetka godine

e) zahtjeve za plaćanje koji su prekinuti/obustavljeni za određene korisnike; obustave ili prekidi za plaćanja uobičajeno su kratkoročne aktivnosti kojima Komisija odgađa plaćanje u očekivanju podataka koji nedostaju ili provjera sustava upravljanja i kontrola

f) zahtjeve za plaćanje koji nisu plaćeni na kraju godine zato što su iscrpljena odobrena sredstva za plaćanje iz relevantne proračunske linije.

Posljednje četiri kategorije koje odgovaraju točkama od c) do f) ostaju na kraju godine nepodmireni zahtjevi, dok *zaostatak* uključuje nepodmirene zahtjeve za plaćanje prema razlozima navedenima u točkama d), e) i f). Određena razina nepodmirenih zahtjeva za plaćanje na kraju godine smatra se „uobičajenom" kada odgovora razlozima navedenima u točkama d) i e). *„Neuobičajeni" zaostatak* obično obuhvaća nepodmirene zahtjeve za plaćanje u skladu s razlogom iz točke f).

Sljedeći shematski prikaz pokazuje kretanje zahtjeva za plaćanje za naslov 1.b od podnošenja zahtjeva država članica preko identificiranja „plativih zahtjeva" do „uobičajenog" i „neuobičajenog" zaostatka.

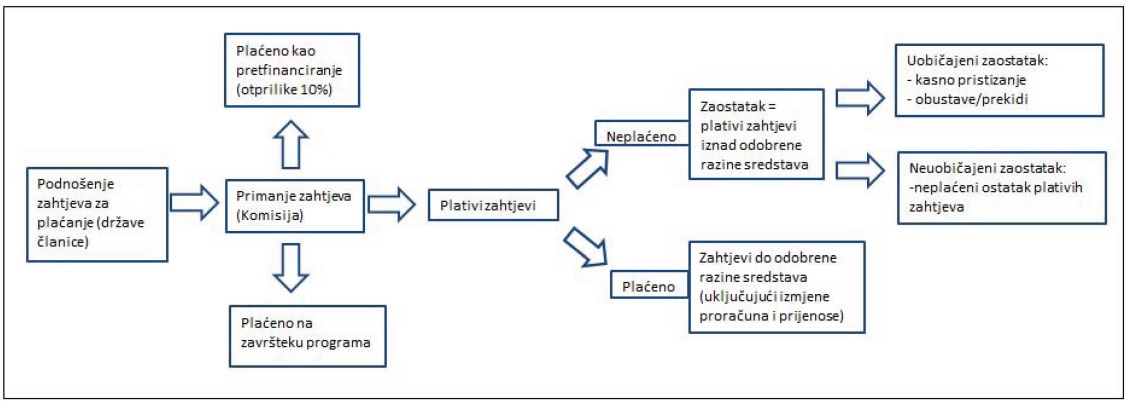

Koncentracija zahtjeva na kraju godine i plaćanje

U prosincu države članice šalju iznimno mnogo zahtjeva za plaćanje, od 27 % do 35 % ukupnih zahtjeva u godini za razdoblje 2011. – 2014. Za svaki primljeni zahtjev za plaćanje Komisija mora provesti kontrole prije nego što započne s plaćanjem. Što je veći broj primljenih zahtjeva u posljednjim tjednima godine, to je veći rizik od neplaćanja prije kraja godine.

Zbog toga Komisija redovito potiče države članice da redovitije šalju svoje zahtjeve tijekom godine.

Sljedeći grafikon pokazuje mjesečno kretanje podnesenih zahtjeva za plaćanje za programe za razdoblje 2007. – 2013. između 2011. i 2014.

Grafikon 3.a.: Mjesečni obrazac kumulativnih podnesenih privremenih zahtjeva za plaćanje za razdoblje 2007. – 2013. (u % od ukupnog iznosa)

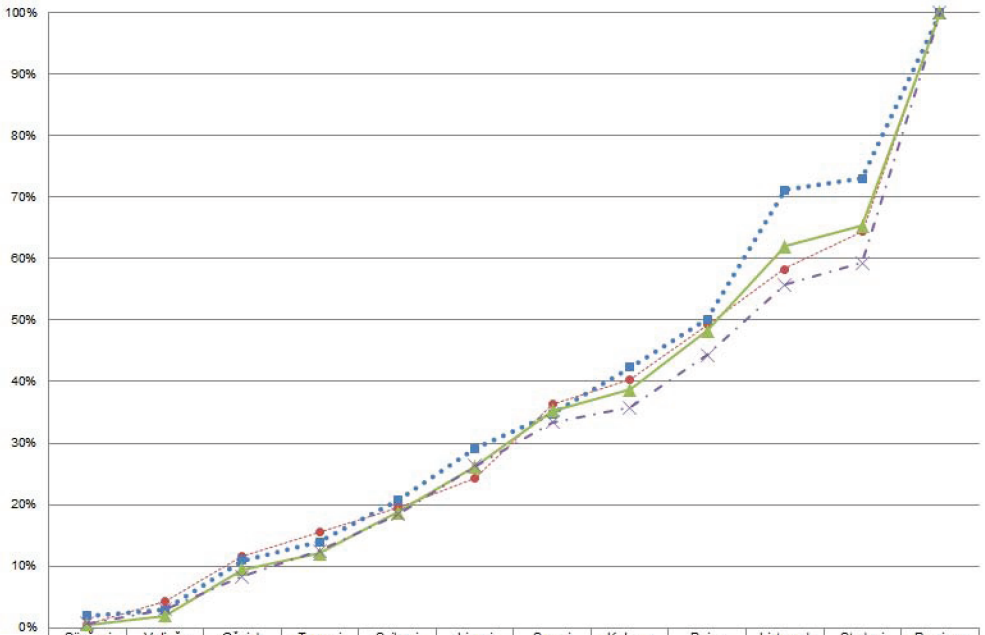

	Siječanj	Veljača	Ožujak	Travanj	Svibanj	Lipanj	Srpanj	Kolovoz	Rujan	Listopad	Studeni	Prosinac
% od ukupno 2011.	1%	4%	12%	16%	19%	24%	36%	40%	49%	58%	65%	100%
% od ukupno 2012.	2%	3%	11%	14%	21%	29%	35%	42%	50%	71%	73%	100%
% od ukupno 2013.	0%	2%	9%	12%	19%	26%	35%	39%	48%	62%	65%	100%
% od ukupno 2014.	1%	3%	8%	13%	18%	26%	33%	36%	44%	56%	59%	100%

Gornji grafikon jasno pokazuje vrlo snažan porast zahtjeva za plaćanje koji se ponavlja na kraju svake godine.

Grafikon 3.b.: Koncentracija podnesenih zahtjeva za plaćanje tijekom posljednja dva mjeseca u godini (postotak primljen u studenom i prosincu) **između 2011. i 2014.**

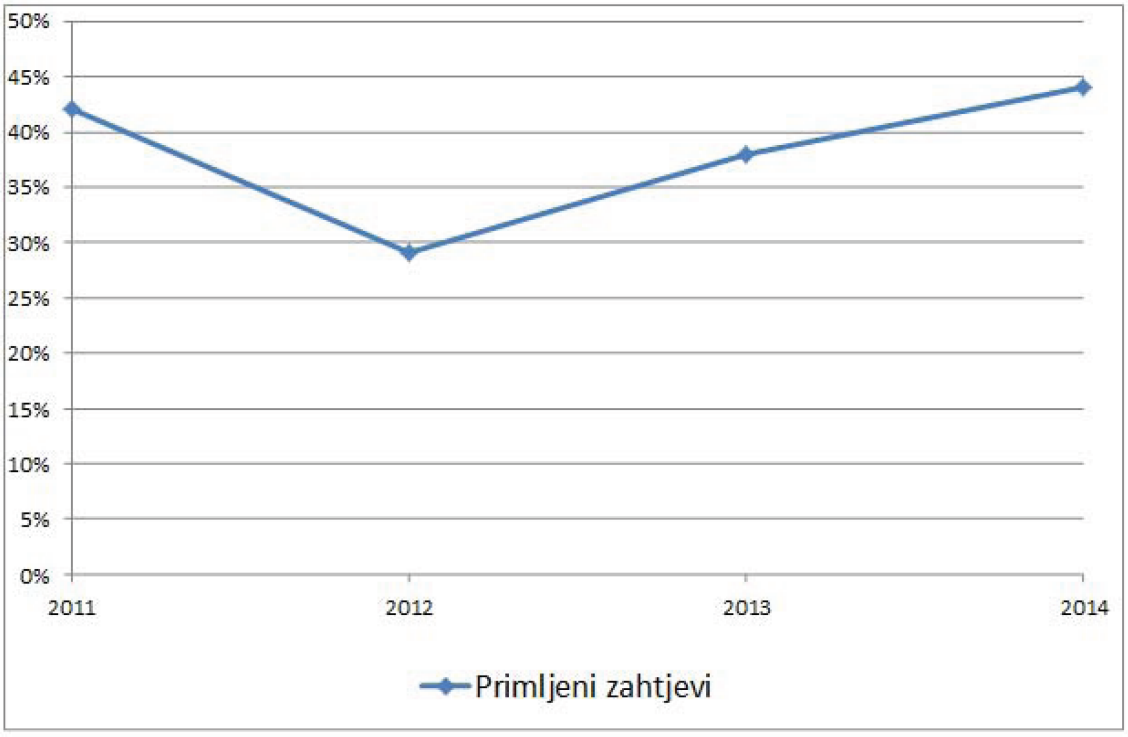

Srijeda, 8. srpnja 2015.

Grafikoni pokazuju da sve više zahtjeva za plaćanje pristiže kasno u godini zbog sve većeg pritiska pravila N+2. Uklanjanje pravila N+3 tijekom 2013. značilo je da je za sve države članice vrijedilo pravilo N+2, osim za Rumunjsku, Slovačku i Hrvatsku. To je snažno utjecalo na obujam primljenih zahtjeva u toj godini. Količina zahtjeva koji su pristigli prekasno da bi bili plaćeni u toj godini ovisi o ukupnom broju zahtjeva primljenih u godini i o njihovu profilu tijekom godine.

Učinak prekida i obustava

Uoči li moguće nedostatke, Komisija rabi brojne preventivne mehanizme kako bi zaštitila proračun EU-a prije plaćanja državama članicama. Oni su posebno vrijedni za poboljšanje sustava kontrola u državama članicama, čime se smanjuje potreba za dodatnim financijskim ispravcima Komisije.

Posljedica toga je da neke zahtjeve za plaćanje nije moguće odmah platiti s obzirom na to da ih je Komisija prekinula ili obustavila dok se čekaju poboljšanja u sustavima kontrole. Iako se većina tih zahtjeva na kraju neće odbiti, oni se ne mogu odmah platiti.

U skladu s uredbom ([1]) Komisija može:

— **prekinuti** rok plaćanja na najviše šest mjeseci za programe za razdoblje 2007. –2013. ako postoji dokaz koji upućuje na značajne nedostatke u radu sustava upravljanja i kontrole u predmetnim državama članicama; ili ako su službe Komisije provele dodatne provjere slijedom informacija o tome da su rashodi u ovjerenoj izjavi o rashodima povezani s ozbiljnom nepravilnošću koja nije ispravljena;

— **suspendirati (obustaviti)** cjelokupna ili dio privremenih plaćanja državi članici za programe za razdoblje 2007. – 2013. ako postoji dokaz o ozbiljnom nedostatku u sustavu upravljanja i kontrole programa, a za koji država članica nije poduzela korektivne mjere; ili su rashodi u ovjerenoj izjavi o rashodima povezani s ozbiljnom nepravilnošću koja nije ispravljena ili ako država članica ozbiljno krši svoje obveze u pogledu upravljanja i kontrole. Ako država članica ne poduzme potrebne mjere Komisija može nametnuti financijske ispravke.

Procjena „uobičajenog" zaostatka

Kao što je objašnjeno, „uobičajeni" zaostatak čini ukupna količina zahtjeva koji su prekinuti ili obustavljeni i zahtjeva koji pristižu prekasno da bi bili plaćeni u toj godini. Zahtjevi koji pristižu tijekom posljednjih deset kalendarskih dana u godini smatraju se zahtjevima koji pristižu prekasno da bi bili plaćeni jer Komisija mora raspolagati dovoljnim jamstvima da će moći u potpunosti iskoristiti sredstva koja su dostupna u proračunu. Međutim, neki zahtjevi koji su prekinuti ili obustavljeni također su dio zahtjeva koji pristižu prekasno da bi bili plaćeni te se ne bi trebali dvaput brojiti.

U skladu s time, „uobičajeni" zaostatak će rasti s ukupnim brojem zahtjeva koji su primljeni tijekom godine te s njihovom relativnom koncentracijom tijekom posljednjih dana u godini.

Donji grafikon donosi za razdoblje 2010. – 2014. pregled primljenih zahtjeva za plaćanje, zaostatka na kraju godine i zahtjeva koji pristižu prekasno da bi bili plaćeni ili obustavljeni.

([1]) Članci 91. i 92. Uredbe (EZ) br. 1083/2016 za programsko razdoblje 2007. – 2013.

Grafikon 4. Naslov 1.b: zahtjevi, zaostatak, obustave za razdoblje 2010. – 2014.

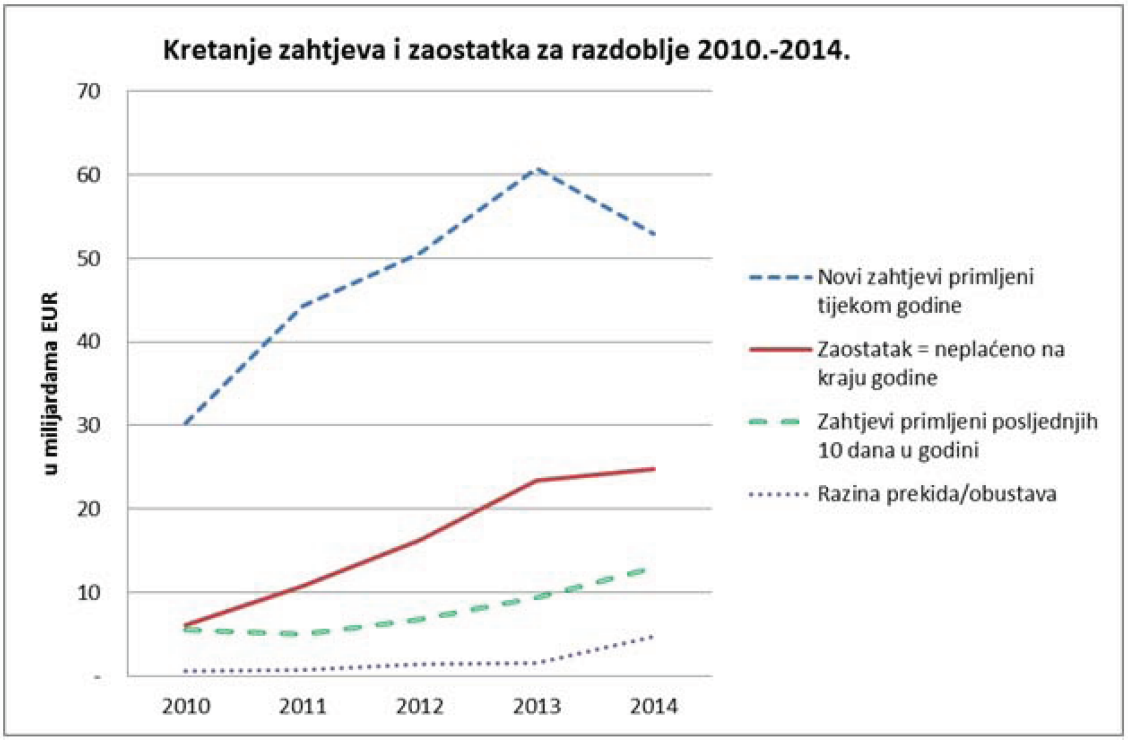

U protekle tri godine (2012. – 2014.) „uobičajeni" zaostatak (tj. zahtjevi za plaćanje primljeni u posljednjih deset dana u godini ili prekinuti ili obustavljeni zahtjevi čak ako su primljeni prije posljednjih deset dana) može se procijeniti na polovicu iznosa ukupnog zaostatka na kraju godine. Druga polovica povezana je s manjkom odobrenih sredstva za plaćanja u proračunu, što je pokrenulo lančanu reakciju ([1]).

Zbog očekivanog manjeg broja zahtjeva tijekom 2015. i 2016., očekivanog smanjenja slučajeva prekida/obustava te izostanka pritiska pravila N+2 na kraju 2015. ([2]), očekuje se i osjetan pad „uobičajenog" zaostatka.

4.4. **Predviđanja za plaćanja (zahtjevi) za razdoblje 2007. – 2013. tijekom 2015. i 2016.**

Procjene za 2015. i 2016. koje se temelje na prognozama država članica

Uredbom kojom se uređuju fondovi za razdoblje 2007. –2013. ([3]) od država članica se traži da Komisiji pošalju prognoze izglednih privremenih zahtjeva za plaćanje za godinu N i godinu N+1 najkasnije do 30. travnja godine N. Tijekom proteklih godina države članice složile su se da će ažurirati te informacije u rujnu godine N kako bi točnije procijenile sve veću razinu nepodmirenih zahtjeva za plaćanje (zaostatak) i znatnu koncentraciju zahtjeva za plaćanje koji su podneseni u posljednjim mjesecima godine.

([1]) Zbog ograničenja novčanog toka u prvim mjesecima godine (vidi odjeljak 3.3.) dio zaostatka možda neće biti plaćen u propisanom roku na početku godine.
([2]) Osim za Hrvatsku, Rumunjsku, Slovačku
([3]) Članak 76. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 od 11. srpnja 2006. o utvrđivanju općih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu i Kohezijskom fondu i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1260/1999 (SL L 210, 31.7.2006., str. 25).

Srijeda, 8. srpnja 2015.

Međutim, novom uredbom kojom se uređuju fondovi za 2014. – 2020. ([1]) zahtijeva se da države članice pošalju svoje prognoze zahtjeva za privremeno plaćanje za godinu N i N+1 do 31. siječnja godine N (uz slanje ažuriranih podataka do 31. srpnja). Države članice 2015. na dobrovoljnoj su osnovi počele primjenjivati novi rok za svoje programe za razdoblje 2007. – 2013. na temelju zahtjeva Komisije potvrđenog u prosincu 2014. Prema podacima koje je Komisija primila zaključno s danom 3. ožujka 2015. države članice trenutačno procjenjuju da će tijekom 2015. podnijeti zahtjeve za plaćanje u iznosu od otprilike 48 milijardi EUR (plative i neplative) i tijekom 2016. u iznosu od 18 milijardi EUR ([2]).

Kao što je već objašnjeno, neće svi zahtjevi za plaćanje izravno rezultirati plaćanjima zbog toga što je potrebno uzeti u obzir gornju granicu od 95 % u plaćanjima kao što je utvrđeno člankom 79. Uredbe (EZ) br. 1083/2006 ([3]). Kako što više programa bude dostizalo gornju granicu od 95 %, taj će ispravak postati sve značajniji 2015. i u kasnijim godinama. Stoga su stvarne brojke očekivanih zahtjeva za plaćanje niže nego one koje su prognozirale države članice jer se zahtjevi iznad gornje granice od 95 % razmatraju samo na završetku programa. Na temelju tih ograničenih prognoza Komisija predviđa da će 2015. primiti plative zahtjeve za plaćanje u ukupnom iznosu od 35 milijardi EUR. Odgovarajući iznos za 2016. trenutačno je otprilike 3 milijarde EUR. Taj iznos za 2016. bit će točniji (i mogao bi biti nešto viši) kad države članice podnesu podatke koji nedostaju ili preispitaju dostavljene podatke za neke operativne programe.

U prilogu 2. detaljnije su opisane prognoze država članica u pogledu zahtjeva za plaćanje koji se podnose 2015. i 2016. za programe kohezijske politike za razdoblje 2007. – 2013.

Procjene Komisije na temelju izvršavanja

Ukupni udio pretfinanciranja i privremenih plaćanja na kraju 2014. iznosio je 266,1 milijardu EUR. Ukupna omotnica za programe kohezijske politike za razdoblje 2007. – 2013. iznosi 347,3 milijarde EUR. Uzimajući u obzir dosad izvršeni opoziv i rizik od opoziva zbog provedbe pravila N+2/N+3 na kraju 2014., ali koji još čeka potvrdu (ukupni najveći iznos od otprilike 0,9 milijardi EUR od početka razdoblja), najveći mogući iznos koji se još mora isplatiti je oko 80,3 milijarde EUR. Međutim, 5 % iznosa svakog programa mora biti isplaćeno na kraju završetka (17,3 milijarde EUR).

To znači da je očekivana razina privremenih zahtjeva za plaćanje koji se još moraju isplatiti 2015. ili sljedeće godine oko 63 milijarde EUR ili 18 % ukupne omotnice, što uključuje zaostatak na kraju 2014. godine (24,7 milijardi EUR). Najveća moguća razina plativih novih zahtjeva za plaćanje koji će biti zaprimljeni 2015. ili u sljedećim godinama, prije završetka programa, iznosi 38,3 milijarde EUR. Ako 2015. budu primljeni zahtjevi za plaćanje u iznosu do 35 milijardi EUR, preostali iznos od najviše 3,5 milijardi EUR bit će primljen 2016.

Procijenjeni zaostatak na kraju 2015. utemeljen na ispravljenim prognozama država članica

Razina odobrenih sredstava za plaćanja u proračunu za 2015. iznosi 39,5 milijardi EUR. Tim će se iznosom pokriti zaostatak nastao prije 2015. godine (24,7 milijardi EUR) i novi zahtjevi (procijenjeni na 35 milijardi EUR). Očekivani zaostatak na kraju 2015. stoga bi trebao iznositi 20 milijardi EUR, od čega će najmanje polovica ili 10 milijardi EUR ostati kao neuobičajeni zaostatak.

([1]) Članak 112. Uredbe (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 (SL L 347, 20.12.2013., str. 320.).

([2]) U prognozama koju su države članice podnijele u siječnju 2015. nisu obuhvaćeni svi operativni programi. U tim se slučajevima Komisija koristila prognozama koje je primila prošli rujan. Takva ekstrapolacija prognoza država članica koje nedostaju nije moguća za 2016. s obzirom na to da su se prognoze koje su predane u rujnu 2014. odnosile samo na 2014. i 2015. (ne još na 2016.). To znači da prognoza za 2016. obuhvaća samo operativne programe za koje su države članice dostavile informacije i da će možda morati biti revidirana kasnije kada informacije koje nedostaju budu dostavljene.

([3]) U članku 79. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 stoji da „*kumulativni ukupni iznos pretfinanciranja i privremenih plaćanja ne smije premašiti 95 % doprinosa iz fondova za operativni program; preostalih 5 % će biti isplaćeno samo na završetku operativnog programa.*"

u milijardama EUR

Zaostatak na kraju 2014. (prilagođen)	Prognoze država članica u vezi sa zahtjevima iz 2015. ispravljen uz prag od 95 %	Odobrena sredstva za plaćanja u proračunu za 2015.	Prognoze zaostatka za kraj 2015.
24,7	**~35**	**39,5**	**~20**

4.5. **Očekivani zahtjevi za plaćanje tijekom 2016.**

Kao što je navedeno, očekuje se da će zaostatak na kraju 2015. iznositi 20 milijardi EUR pokažu li se prognoze država članica točnima. Nadalje, očekuje se do 3,5 milijardi EUR plativih zahtjeva prije završetka programa. Uzimajući u obzir relativno ograničen broj zahtjeva za plaćanje te da više ne postoji pritisak od pravila N+2, ne postoji razlog da se pretpostavi da će veliki dio tih zahtjeva za plaćanje stići prekasno da budu plaćeni tijekom 2016.

Komisija će prilagoditi svoj zahtjev u nacrtu proračuna za 2016. uzimajući u obzir „uobičajeni" zaostatak na kraju 2016. Taj „uobičajeni" zaostatak koji obuhvaća prekasno podnesene zahtjeve i preostale prekide/obustave trebao bi, međutim, biti osjetno manji u odnosu na prethodne godine, s obzirom na to da je razina novih zahtjeva koji bi trebali biti primljeni 2016. također jako niska te da Komisija očekuje od država članica da isprave nedostatke i podnesu „čiste" zahtjeve. On bi mogao iznositi otprilike 2 milijarde EUR. Taj „uobičajeni" zaostatak na kraju 2016. morat će stoga biti obuhvaćen u proračunu za 2017., a iznos koji bi trebao biti uvršten u proračun za 2016. trebao bi biti oko 21,5 milijardi EUR.

4.6. **Sažeti pregled podataka koji se rabe u izračunu zahtjeva za plaćanje i zaostatka**

U sljedećoj su tablici sažeti podaci o omotnici programa, očekivanoj iskorištenosti proračunskih sredstava dostupnih u proračunu za 2015. i najvećeg broja zahtjeva za plaćanje koji se očekuju 2016.

Nepodmirena privremena plaćanja 2015. – 2017. (u milijardama EUR)

Omotnica programa	**(1)**	**347,3**
— od čega pretfinanciranje i privremena plaćanja ostvarena do kraja 2014.	(2)	266,1
— od čega sredstva rezervirana za završetak programa (5 %) i izvršeni opozivi	(3)	18,2
Najveći mogući broj plativih privremenih plaćanja (2015. – 2017.)	(4)=(1)-(2)-(3)	~63,0
— od čega zaostatak na kraju 2014. (nepodmireni zahtjevi za plaćanje)	(5)	24,7
— od čega najveći mogući broj plativih privremenih plaćanja (2015. – 2017.)	(6)=(4)-(5)	38,3

Proračunska godina 2015., u milijardama EUR

Sredstva dostupna u proračunu za 2015.	**(1)**	**39,5**
— od čega zaostatak na kraju 2014.	(2)	24,7

— od čega prognoze za 2015. ispravljene uz prag od 95 %	(3)	~35
Očekivani zaostatak na kraju 2015.	**(4)=(1)-(2)-(3)**	**~20**

Proračunska godina 2016., u milijardama EUR

Očekivani zaostatak na kraju 2015.	**(1)**	**~20**
Najveći mogući iznos preostalih zahtjeva za plaćanje koji se očekuju 2016. prije završetka programa	(2)	~3,5
Najveći mogući iznos zahtjeva za plaćanje koji će biti obuhvaćeni u proračunu za 2016.	**(3)=(1)+(2)**	**~23,5**

4.7. **Plaćanja na završetku programa**

Zaključenje strukturnih fondova ima vlastitu dinamiku plaćanja. Svaka država članica šalje svoje dokumente o završetku programa najkasnije do 31. ožujka 2017. Komisija u roku od pet mjeseci od datuma primitka izjave o završetku programa obavještava države članice o svojem mišljenju pod uvjetom da su svi podaci sadržani u početnom dokumentu o završetku programa ([1]). U načelu se plaćanja za završetak izvode nakon 2016. Ukupni dio rezerviran za završetak (5 % od ukupnih dodijeljenih sredstava) iznosi 17,3 milijarde EUR, ali na razinu plaćanja utjecat će i kvaliteta provedbe programa tijekom čitava razdoblja. Mogući opozivi za završetak programa u kohezijskoj politici mogu smanjiti potrebe za plaćanjima.

Prema indikativnoj procjeni, ukupni postotak opoziva na završetku programa za razdoblje 2000. – 2006. iznosio je 2,6 % ukupne omotnice za Europski socijalni fond i 0,9 % za Europski fond za regionalni razvoj. Međutim, za ESF ostaje još otprilike 0,5 % nepodmirenih obveza koje su povezane s problematičnim slučajevima s nepravilnostima te stoga Komisija predviđa da će ukupni postotak opoziva na završetku za taj fond biti oko 3 %. Komisija ne isključuje mogućnost da će opozivi na završetku biti viši nego u prošlim razdobljima pa bi navedene procjene trebale biti uzete u obzir uz dozu opreza.

Zahtjevi na završetku ne uzimaju se u obzir u analizi smanjenja uobičajenog dijela zaostatka s obzirom na to da je većina njih plaćena 2017. – 2019. ili narednih godina te neće ni u kojem slučaju dovesti do plaćanja jer će se nepravilno plaćeni iznosi prvo riješiti prije negoli dođe do završnih plaćanja.

5. OSTALI NASLOVI: PREDVIĐANJA ZA PROGRAME ZA RAZDOBLJE 2007. – 2013.

5.1. Pregled

Nakon detaljne analize konkretnog slučaja kohezijske politike (naslov 1.b) u odjeljku 4., u ovom se odjeljku proučava stanje u drugim naslovima, što se može sažeti kako slijedi:

— Sredstva za Europski fond za jamstva u poljoprivredi (naslov 2.) nisu diferencirana, što znači da su plaćanja i preuzimanje obveza u proračunu na istoj razini te stoga nema zaostatka na kraju godine.

— Upravljanje ruralnim razvojem, Europskim fondom za ribarstvo (naslov 2.), fondovima za azil, migracije, granice i sigurnost (naslov 3.) podijeljeno je s državama članicama, na sličan način kao i kohezijska politika. Iako dosad za ruralni razvoj nije zabilježen zaostatak, to nije slučaj s drugim fondovima.

([1]) Članak 89. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 od 11. srpnja 2006. o utvrđivanju općih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu i Kohezijskom fondu i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1260/1999 (SL L 210, 31.7.2006., str. 25).

— Većinom ostalih programa (naslovi 1.a i 4.) upravlja Komisija. Zbog manjka u plaćanjima mnogi su od tih programa podložni mjerama ublažavanja koje je Komisija poduzela tijekom 2014. (u nekim slučajevima već 2013.) koje variraju od smanjenja pretfinanciranja (uz vođenje računa o vrsti i financijskoj stabilnosti provedbenih partnera, primatelja i korisnika), do odgađanja završnih plaćanja ili plaćanja proračunske potpore, uz izbjegavanje ulaženja u nove obveze i kašnjenja ugovaranja. Većinom se mjera za ublažavanje, međutim, samo odgađa vrijeme plaćanja, a obveze se i dalje moraju poštovati.

U donjoj tablici iznosi se pregled kretanja zaostatka za naslove 1.a i 4. Iako postoji jasna tendencija rasta zaostatka u naslovu 4. koji je 2014. dostigao najveću razinu posljednjih godina, njegovo kretanje u okviru naslova 1.a je manje jasno.

Zaostatak na kraju godine *(u milijunima EUR)*

	2007	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Naslov 1.a	1 679	507	291	628	604	567	551	541
Naslov 4.	172	178	284	226	387	367	389	630

5.2. **Programi podijeljenog upravljanja u okviru naslova 2. i 3.**

5.2.1. *Naslov 2.*

Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP)

Za Europski fond za jamstva u poljoprivredi nije zabilježen zaostatak s obzirom na to da se taj fond temelji na nediferenciranim odobrenim sredstvima.

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)

Zasad nije zabilježen zaostatak za ruralni razvoj. Komisija je uvijek bila u mogućnosti platiti sve zahtjeve za plaćanje na vrijeme. Uzimajući u obzir veličinu programa za ruralni razvoj i pravilo od 95 % koje se također primjenjuje, najveća razina privremenih plaćanja koja bi se još mogla platiti prije završetka je za razdoblje 2007. – 2013. oko 8,7 milijardi EUR. Sredstva za plaćanje koja su odobrena u proračunu za 2015. za programe za razdoblje 2007. – 2013. iznose 5,9 milijardi EUR. Ostatak iznosa od 2,8 milijardi EUR bit će plaćen 2016. nakon podnošenja izjave iz završnog kvartala koja bi trebala pristići u siječnju 2016.

Ukupni iznos rezerviran za završetak programa je oko 4,8 milijardi EUR. Stvarni iznos koji će biti plaćen ovisi o opozivima. Primjerice, ako se primijeni stopa opoziva od 1,5 % koja je bila prisutna tijekom razdoblja završetka za programe za razdoblje 2000. – 2006., bit će opozvano otprilike 1,5 milijardi EUR. Plaćanja za završetak programa očekuju se između 2016. i 2019.

Europski fond za ribarstvo (EFR)

Upravljanje Europskim fondom za ribarstvo slično je kohezijskoj politici (naslov 1.b). Međutim, s obzirom na to da za njega ne vrijedi pravilo N+3, EFR se nije suočio s konkretnim problemom pretvaranja pravila N+3 u pravilo N+2 između obroka za obveze za 2010. i obroka za obveze za 2011. Štoviše, za njega ne vrijedi ni tzv. grčko pravilo, iako je početak programa neznatno kasnio zbog obveza povezanih sa sustavima upravljanja i kontrole. Unatoč tome, proteklih godina zaostatak EFR-a vrlo je velik. Na početku 2014. razina zaostatka bila je na razini odobrenih sredstava za plaćanja za programe za razdoblje 2007. – 2013.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

Kada je riječ o godišnjem rasporedu slanja zahtjeva za plaćanje, dvije trećine godišnjih zahtjeva za plaćanje u razdoblju 2010. – 2014. primljeno je u studenom i prosincu. Sljedeći grafikon pokazuje razinu zaostataka od 2011. do 2014. za programe za razdoblje 2007. – 2013. za EFR zajedno s početnim odobrenim sredstvima za plaćanja u narednoj godini.

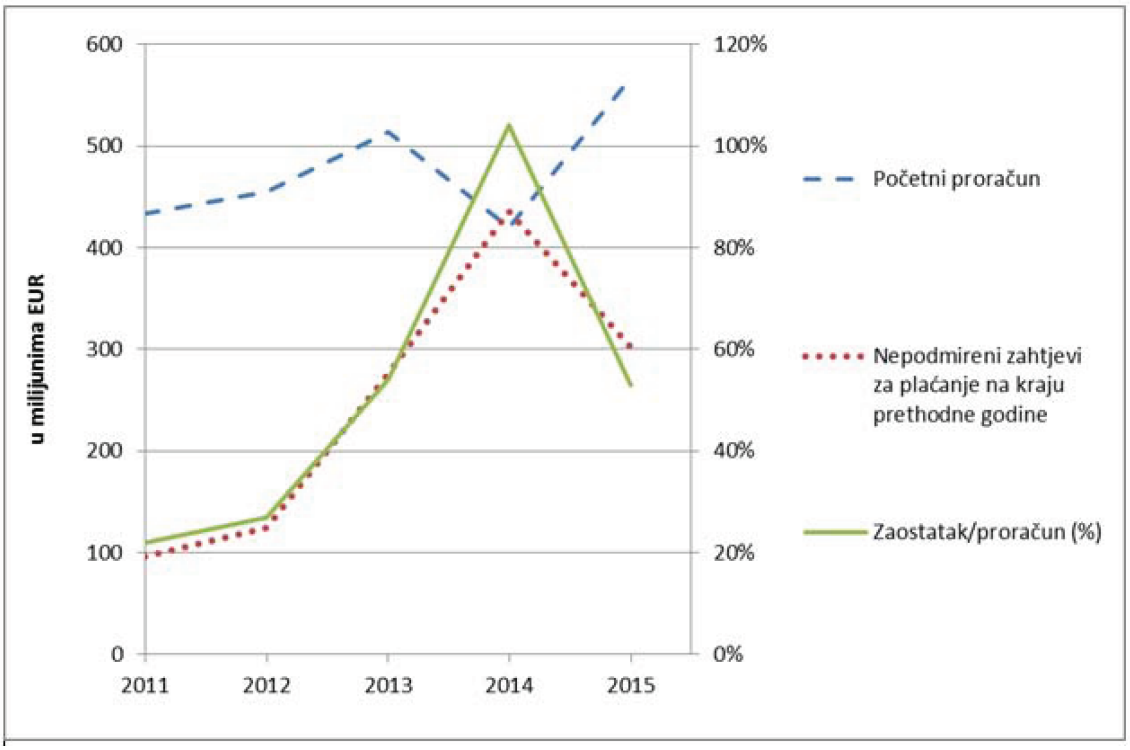

Glavni razlog smanjenja zaostatka EFR-a na kraju 2014. raspodjela je svih dostupnih sredstava za plaćanja u poglavlju proračuna (uključujući sva odobrena sredstva za plaćanja za podijeljeno upravljanje Europskim fondom za pomorstvo i ribarstvo (EFPR) zbog zastoja u usvajanju nove pravne osnove) i povećanih sredstava iz nacrta izmjene proračuna 3/2014 (usvojen kao izmjena proračuna 2/2014) i u prijenosu na kraju godine.

Veća razina odobrenih plaćanja u proračunu 2015. trebala bi omogućiti smanjenje zaostatka na njegovu uobičajenu razinu od oko 0,1 milijarde EUR.

5.2.2. *Naslov 3.*

Politike azila, migracija, granica i sigurnosti

Zajedničke politike azila i imigracije u razdoblju 2007. – 2013. uglavnom su provedene preko općeg programa „Solidarnost i upravljanje migracijskim tokovima”. Opći program činila su četiri instrumenta: Fond za vanjske granice, Europski fond za povratak, Europski fond za izbjeglice i Europski fond za integraciju državljana trećih zemalja.

Sljedeći grafikon pokazuje rast nepodmirenih zahtjeva za plaćanje na kraju godine za programe u području azila, migracija, granica i sigurnosti.

Nepodmirene obveze su sa 150 milijuna EUR na početku 2007. porasle na 2,6 milijardi EUR tijekom 2014., unatoč opozivu od 300 milijuna EUR tijekom razdoblja 2007. – 2014. Oko 1,9 milijardi EUR treba još biti plaćeno za programe za razdoblje 2007. – 2013. Odobrena sredstva za plaćanja za programe u proračunu za 2015. neznatno su viša od 600 milijuna EUR, uključujući odobrena sredstva za početna plaćanja i godišnje pretfinanciranje za nove programe za razdoblje 2014. – 2020.

Uzimajući u obzir iznos koji će biti plaćen na završetku i koji se procjenjuje na otprilike 1 milijardu EUR i činjenicu da drugo pretfinanciranje nije moglo biti plaćeno 2013. i 2014. zbog nedostatka odobrenih sredstava za plaćanja, potrebe za plaćanjima za smanjenje zaostatka za programe 2007. – 2013. na normalnu razinu na kraju 2016. procjenjuju se na oko 235 milijuna EUR.

5.3. **Izravno upravljanje programima u naslovima 1.a i 4.**

5.3.1. *Naslov 1.a*

U ovom se odjeljku iznosi pregled stanja plaćanja za programe u okviru naslova 1.a na kraju 2014.

Nepodmireni zahtjevi za plaćanje na kraju godine

Donji grafički prikaz pokazuje razvoj nepodmirenih zahtjeva za plaćanje na kraju godine za glavne programe u naslovu 1.a.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

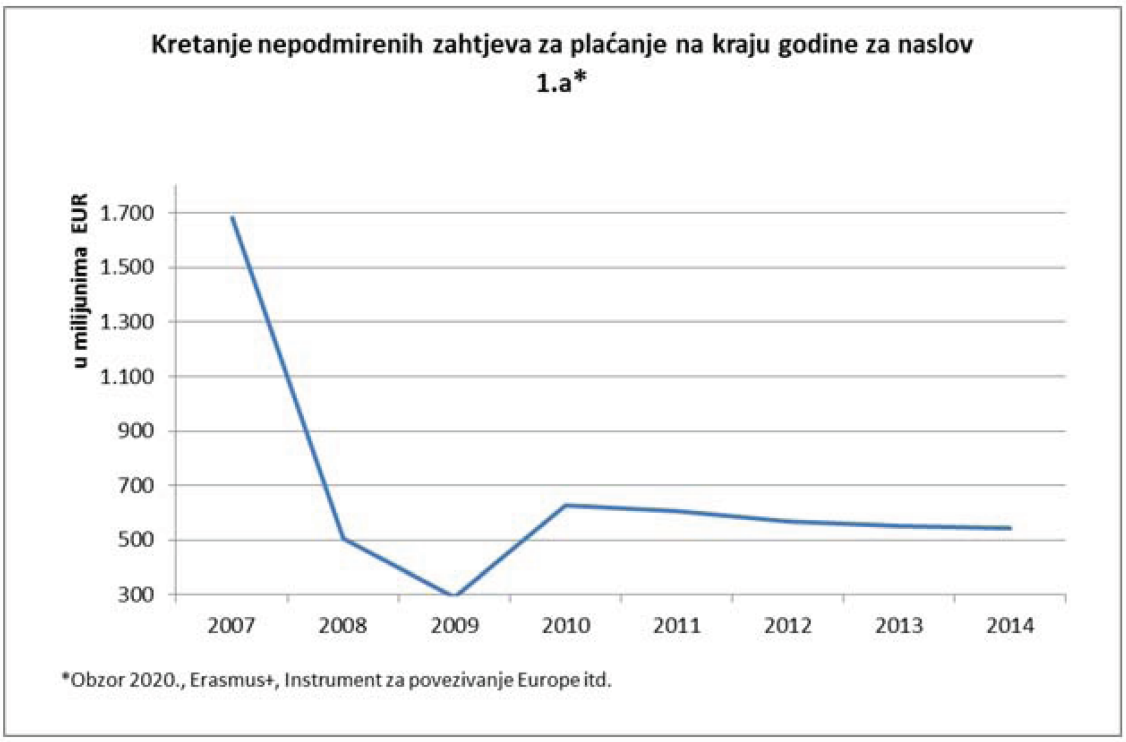

Visoka razina nepodmirenih zahtjeva za plaćanje na kraju 2007. uglavnom je rezultat projektnog ciklusa šestog Okvirnog programa za istraživanja te posebno visokog broja otvorenih obveza u to vrijeme. Usto, u ugovorima o istraživanju navodi se da je prije plaćanja zahtjeva za podmirenje troškova potrebno predočiti revizijske potvrde.

Mjere ublažavanja koje je Komisija poduzela 2014. (vidi odjeljak 2.2.) radi rješavanja manjka odobrenih sredstava za plaćanja spriječile su rast nepodmirenih zahtjeva za plaćanje na kraju 2014. Te su mjere podrazumijevale smanjenje razine pretfinanciranja i odgodu potpisivanja novih ugovora/sporazuma o bespovratnim sredstvima, čime se dio plaćanja prenio na sljedeću godinu. Iako su zaustavile rast nepodmirenih zahtjeva za plaćanje, one su također usporile provedbu programa za razdoblje 2014. – 2020. U nekim slučajevima, morale su se poduzeti još drastičnije mjere kako bi se dala prednost plaćanjima namijenjenim korisnicima u nepovoljnijem položaju.

Kretanje nepodmirenih obveza (RAL)

Uglavnom stabilna razina nepodmirenih zahtjeva za plaćanje za programe na kraju godine u naslovu 1.a u izrazitoj je suprotnosti s jasnom tendencijom rasta razine nepodmirenih obveza kako je prikazano u grafikonu.

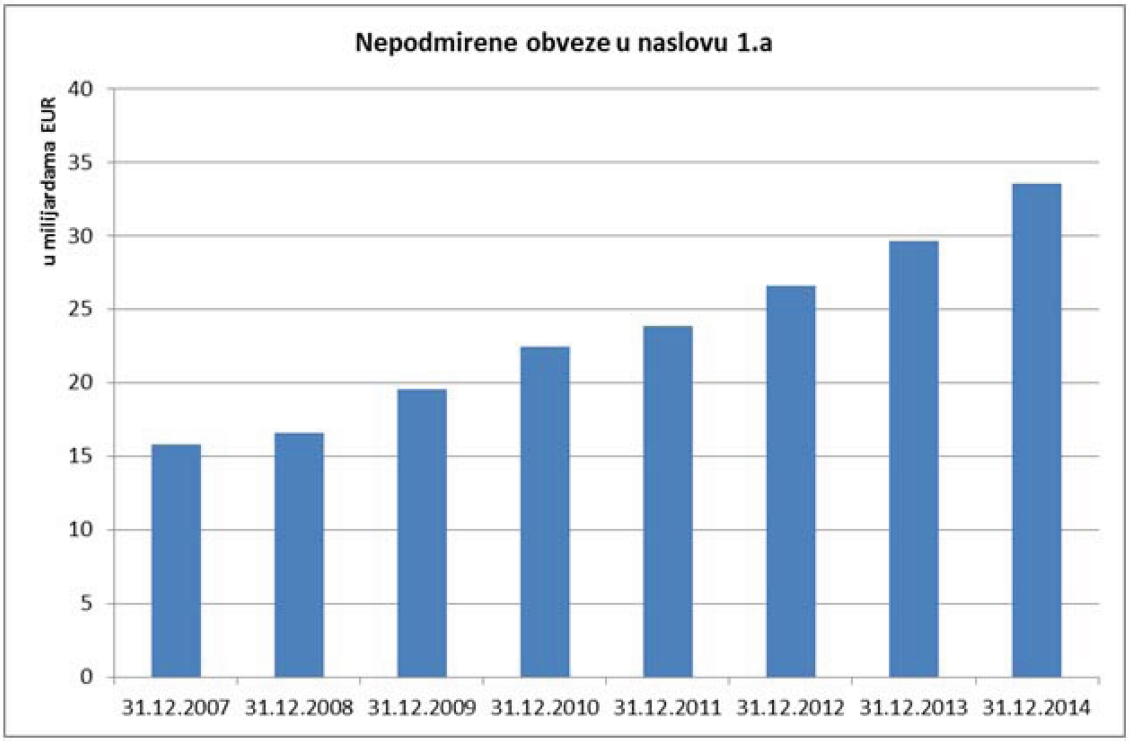

U velikoj su mjeri nepodmirene obveze iz naslova 1.a posljedica sve veće razlike između odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanja za istraživanje, što je najveći program u ovom naslovu. To predočuje donji grafikon u kojemu je prikazana negativna tendencija omjera plaćanja i obveza.

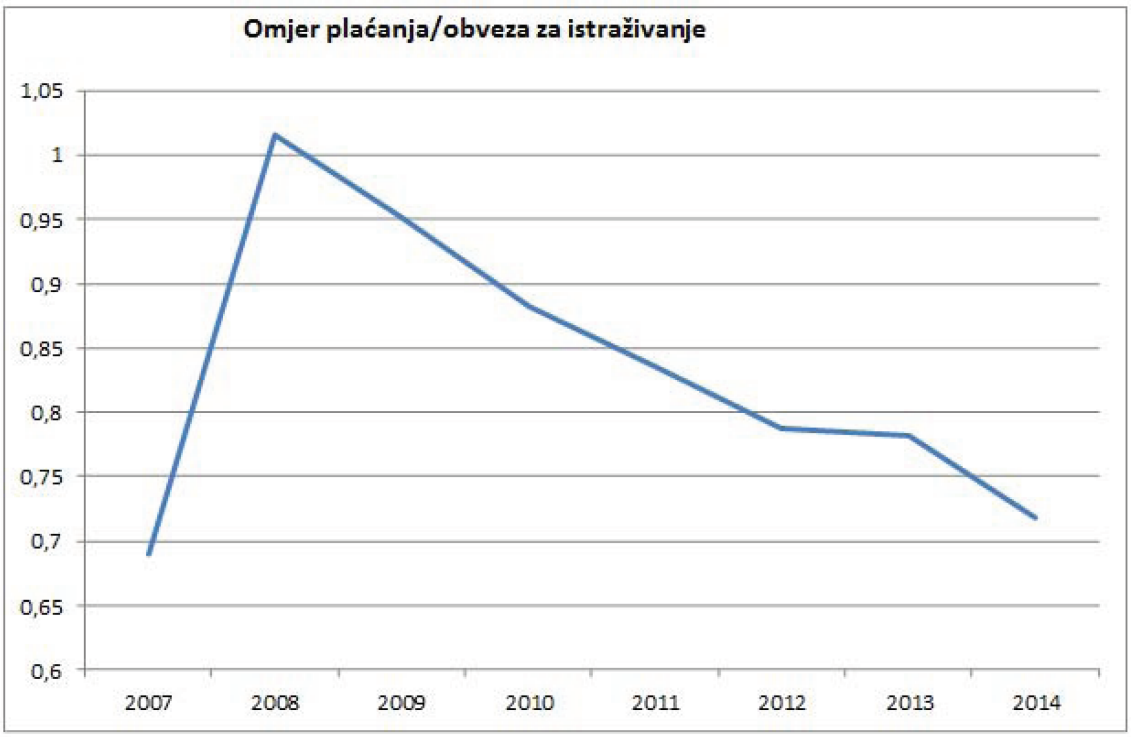

Kao primjer toga kako se provode projekti u naslovu 1.a opisan je projektni ciklus za istraživačke programe.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

Projektni ciklus istraživanja

Programi istraživanja provode se u okviru višegodišnjih radnih programa koji obuhvaćaju pozive za dostavu prijedloga, javnu nabavu, studije, stručne skupine, sudjelovanje u međunarodnim organizacijama, seminare i radionice, evaluaciju i praćenje. Oko 90 % istraživačkih programa povezano je s pozivima za dostavu prijedloga, a ostalih 10 % za ostale aktivnosti.

Godišnji program rada za godinu N usvaja Komisija sredinom godine N-1. Od druge polovice godine N-1 objavljuju se pozivi za dostavu prijedloga. U većini se slučajeva prijedlozi obično podnose u roku od tri mjeseca od objave poziva za dostavu prijedloga. Globalne se obveze preuzimaju nakon donošenja radnog programa u godini N, a najkasnije prije pregovora o sklapanju ugovora (obično u vrijeme roka poziva). Nakon ocjenjivanja prijedloga (tri mjeseca) i odabira (jedan do dva mjeseca) slijede pregovori o ugovoru (od jednog do šest mjeseci) i potpisivanje (do nekoliko mjeseci). Komisija/izvršna agencija ima osam mjeseci između roka poziva i potpisivanja ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava (takozvano „vrijeme do sredstava"), od čega pet mjeseci da obavijesti podnositelje zahtjeva o ishodu znanstvenog ocjenjivanja i tri mjeseca za pripremu ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava. Jednom kada se pojedinačna obveza preuzme, a ugovor potpiše, pretfinanciranje bi se trebalo isplatiti u roku od 30 dana od potpisivanja sporazuma ili 10 dana prije početka aktivnosti, što god dođe kasnije. Nakon što je Glavna uprava za istraživanje 2014. poduzela niz strukturnih mjera, u mnogim se slučajevima pretfinanciranje za obveze iz godine N sada isplaćuje u godini N+1 umjesto u godini N. Privremena plaćanja temelje se na financijskim izvještajima i povezana su s periodičkim izvješćima, obično svakih 18 mjeseci. Završno plaćanje od 10 % obavlja se po primitku završnog izvješća.

Za sve se druge aktivnosti predviđene programom rada privremene obveze preuzimaju u godini N, a avansna plaćanja izvršavaju iste godine. Ostatak se plaća u godini N+1.

Manjak plaćanja za istraživanje: stvarne posljedice

Kako bi se upravljalo manjkom odobrenih sredstava za plaćanja u okviru istraživačkih programa, tijekom 2014. ukupni iznos od 236,5 milijuna EUR prenesen je iz linija programa Obzor 2020. za razdoblje 2014. – 2020. kako bi se ojačale proračunske linije za završetak istih programa za razdoblje 2007. – 2013., čime je pretfinanciranje poziva za dostavu prijedloga u okviru programa Obzor 2020. objavljenih 2014. odgođeno na 2015. To nije bio slučaj prethodnih godina te je posljedica toga bilo kašnjenje provedbe novih programa.

Istraživanje može potrajati te uskraćivanje potpisivanja ugovora i financiranja nije u skladu s ciljevima pojačanih istraživačkih napora radi podupiranja gospodarskog rasta. Očekuje se da će se povećanjem razine odobrenih sredstava za plaćanja za Obzor 2020. u proračunu za 2015. omogućiti djelomični oporavak tog ključnog programa.

Erasmus+

Erasmus+ dobar je primjer godišnjeg programa za koji razina plaćanja blisko slijedi razine obveza, s obzirom na to da je ciklus trajanja većine aktivnosti povezan s akademskom godinom.

Zbog manjka u plaćanjima povećanje odobrenih sredstava za plaćanja 2014., međutim, nije odgovaralo povećanju odobrenih sredstava za preuzimanje obveza koje će i dalje rasti u razdoblju 2014. – 2020. Taj je manjak plaćanja tijekom 2014. vidljiv i u omjeru plaćanja i obveza u sljedećem grafikonu.

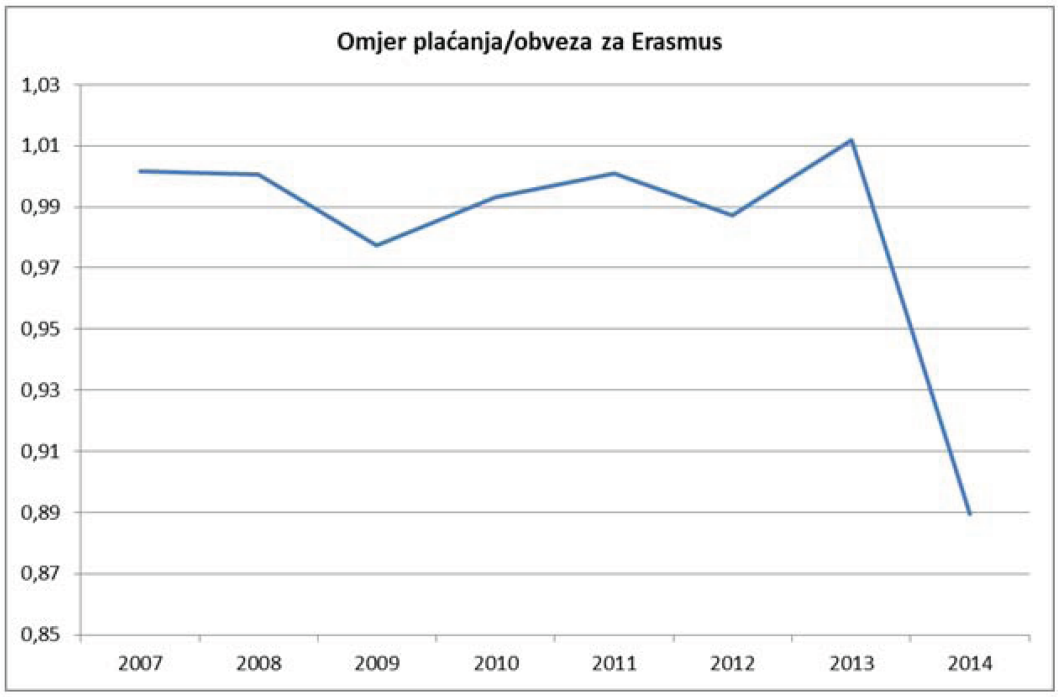

Kao posljedica toga, 2014. nije bilo moguće izvršiti dio drugog pretfinanciranja za nacionalne agencije, koje bi trebale financirati aktivnosti mobilnosti. Iako bi se stanje trebalo donekle poboljšati, predviđa se da će se program Erasmus+ suočiti sa sličnim ograničenjima i 2015.

Promet i energija

U ovom grafikonu prikazan je sve veći nerazmjer između razina obveza i plaćanja za područja politike prometa i energije.

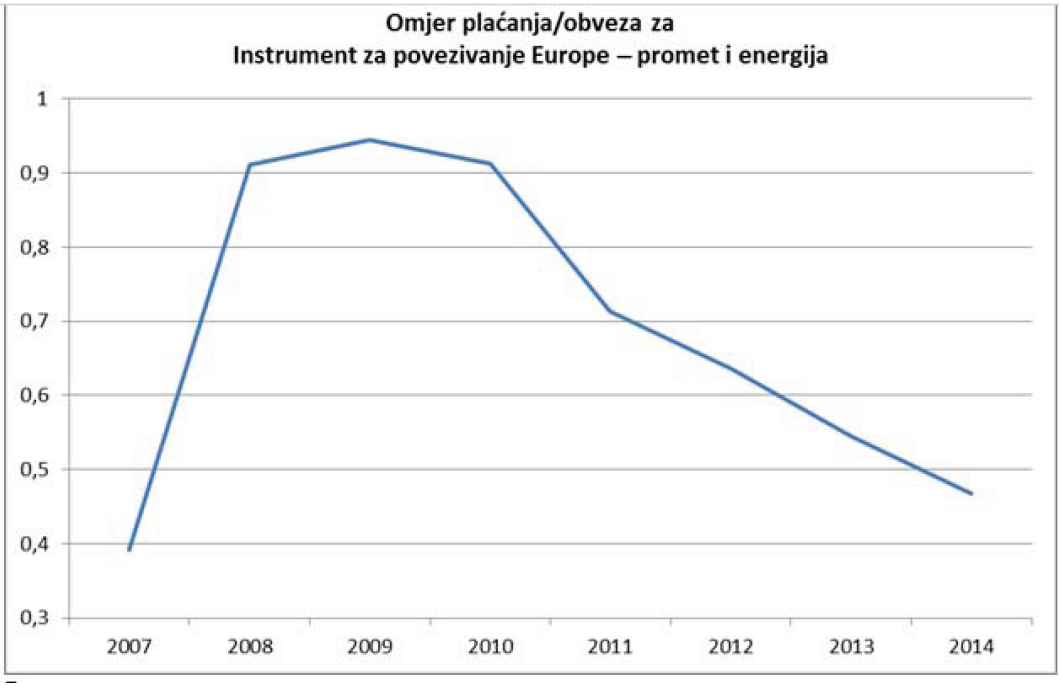

Srijeda, 8. srpnja 2015.

Odobrena sredstva za plaćanja u proračunu 2015. bit će dovoljna za prvo pretfinanciranje projekata za razdoblje 2014. – 2020. te djelomično rješavanje problema nepodmirenih obveza iz razdoblja 2007. – 2013. koje se procjenjuju na više od 2 milijardi EUR.

Europski plan gospodarskog oporavka (EERP)

U usporedbi s visokom razinom obveza iz 2009. i 2010. provedba plaćanja za ovaj program započela je sporo s obzirom na to da se projekti u okviru EERP-a većinom sastoje od infrastrukturnih projekata velikih razmjera.

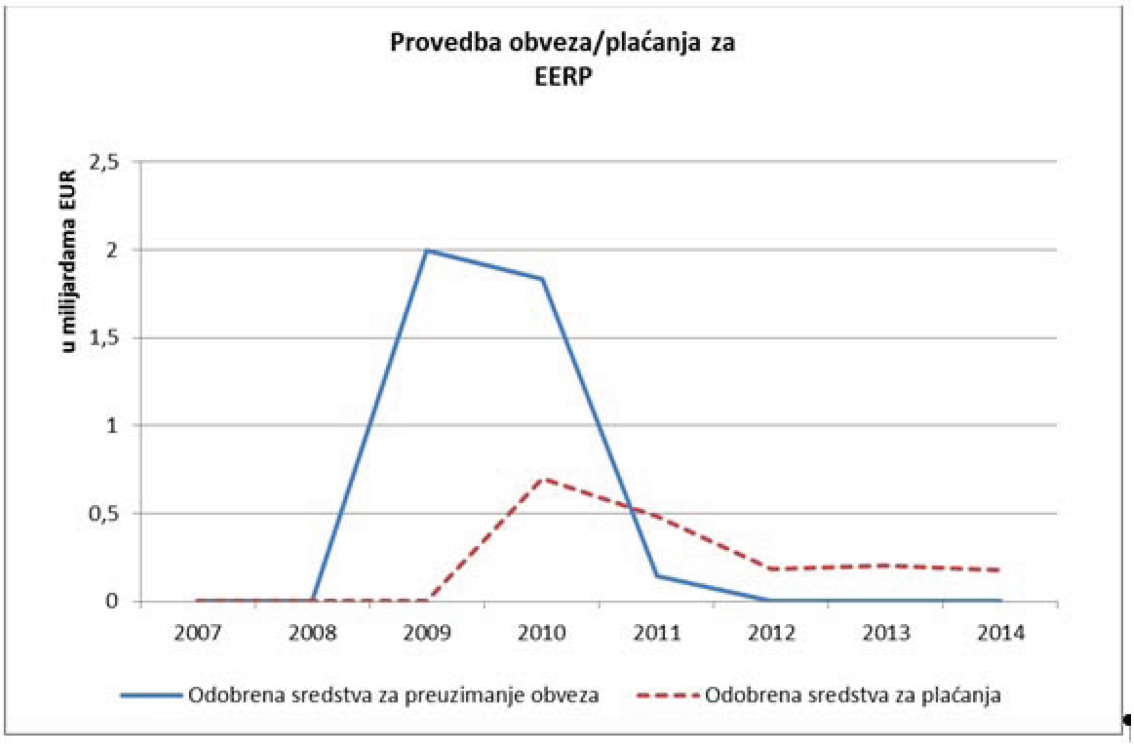

Odobrena sredstva za plaćanja, 2014. posebno, nisu bila dovoljna da se pokriju svi zahtjevi za plaćanje primljeni tijekom godine, čak i nakon kasnog usvajanja nacrta izmjene proračuna 3/2014 kojim su se osigurala dodatna sredstva za plaćanja. Na kraju 2014. nepodmirene obveze iznosile su 2 milijarde EUR, od čega je pola iznosa bilo prvotno namijenjeno za EERP. Razina odobrenih sredstva za plaćanja 2015. iznosi 407 milijuna EUR, čime se predviđa da će se pokriti potrebe za tu godinu.

5.3.2. *Naslov 4.*

Donji grafikon prikazuje razinu nepodmirenih obveza za programe u naslovu 4. od 2007.

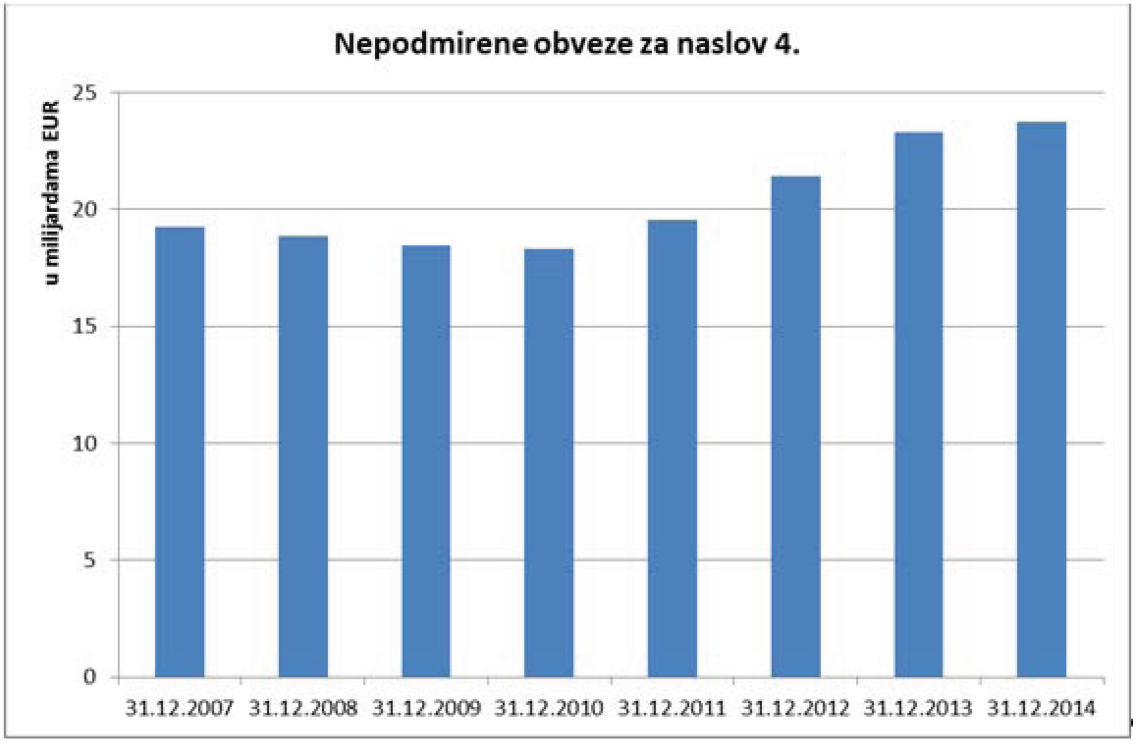

Naslov 4. sadrži kratkoročne instrumente za odgovor na krizu, dugoročnije instrumente u okviru kojih se primjenjuje višegodišnje programiranje te *ad-hoc* instrumente kao što su makrofinancijski zajam i potpore u obliku bespovratnih sredstava. Tri velika instrumenta (Instrument pretpristupne pomoći II (IPA), Europski instrument za susjedstvo i Instrument razvojne pomoći) na koje se primjenjuje višegodišnje programiranje čine 73 % rashoda u tom naslovu. S jedne strane, potpora trećim zemljama koja je financirana tim programima tipično traje oko 6 – 8 godina. Instrumenti za odgovor na krizu (humanitarna pomoć, Instrument za doprinošenje stabilnosti i miru, zajednička vanjska i sigurnosna politika) i makrofinancijska pomoć, s druge strane, imaju mnogo kraći ciklus plaćanja u trajanju od 12 do 18 mjeseci.

Od 2013. za većinu instrumenata u naslovu 4. zabilježen je zamjetan manjak u odobrenim sredstvima za plaćanja, koji je prvo pogodio instrumente povezane s humanitarnim i kriznim stanjima koji imaju brzi ciklus plaćanja, ali i instrumente kao što su Instrument za razvojnu suradnju i Europski instrument za susjedstvo u kojima su plaćanja većinom povezana s postojećim ugovorima i obvezama. Stanje se pogoršalo 2014. zbog ukupnog smanjenja dostupnih plaćanja u usporedbi s 2013. Za neke je programe povećanje sredstava preko nacrta izmjene proračuna 3/2014 (i druge radnje poput prijenosa) ([1]) pristiglo prekasno te je bilo nedovoljno za pokrivanje nepodmirenog zaostatka.

Mjere koje su poduzete (vidi odjeljak 2.2.) mogle su odgodom vremena plaćanja samo djelomično ublažiti učinke manjka u plaćanjima, dok se prethodne obveze i dalje moraju poštovati.

([1]) + 406 milijuna EUR (neto povećanja odobrenih sredstava za plaćanja) za humanitarnu pomoć, + 30 milijuna EUR za Instrument za razvojnu suradnju i + 250 milijuna EUR za Europski instrument za susjedstvo.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

Nepodmireni zahtjevi za plaćanje na kraju godine

Ukupno gledajući, nepodmireni zahtjevi za plaćanja na kraju 2014. za naslov 4. znatno su porasli. To je uglavnom posljedica snažnog rasta broja zahtjeva i nedostatka odobrenih sredstava za plaćanja u slučaju Europskog instrumenta za susjedstvo i Instrumenta za razvojnu suradnju kao što pokazuje ovaj grafikon.

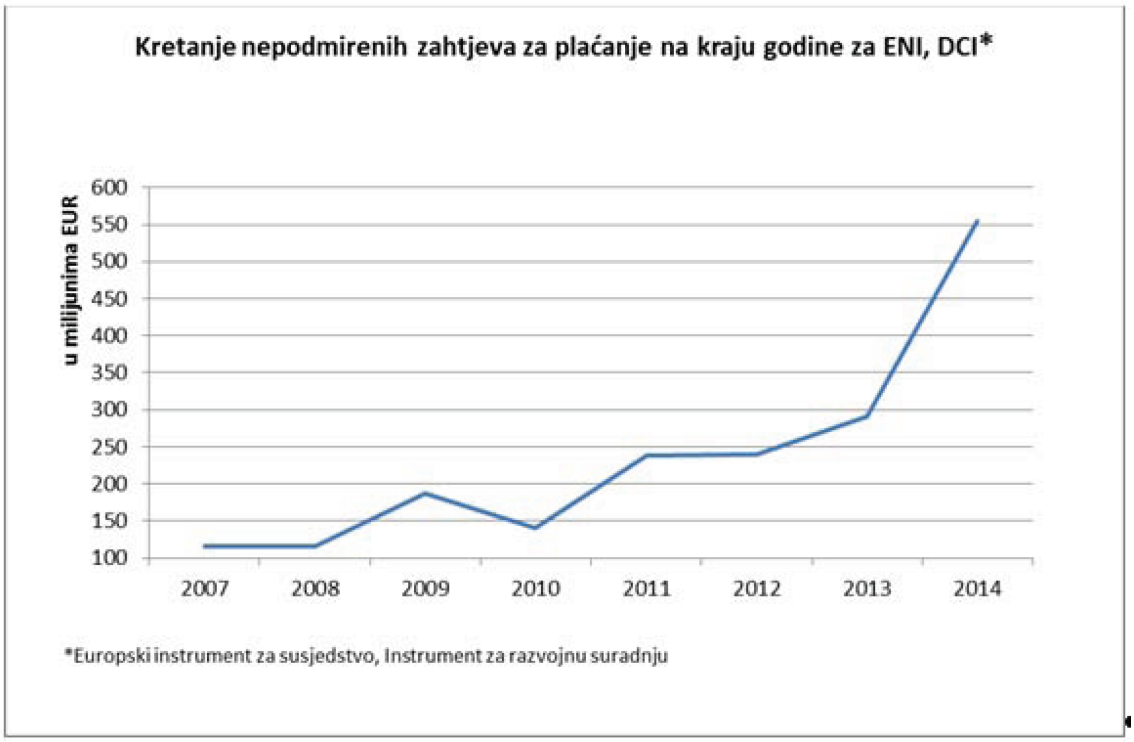

Međutim, povećanje odobrenih sredstava za plaćanja u proračunima za 2013. i 2014. omogućilo je rješavanje razine nepodmirenih zahtjeva za plaćanje za humanitarnu pomoć ([1]):

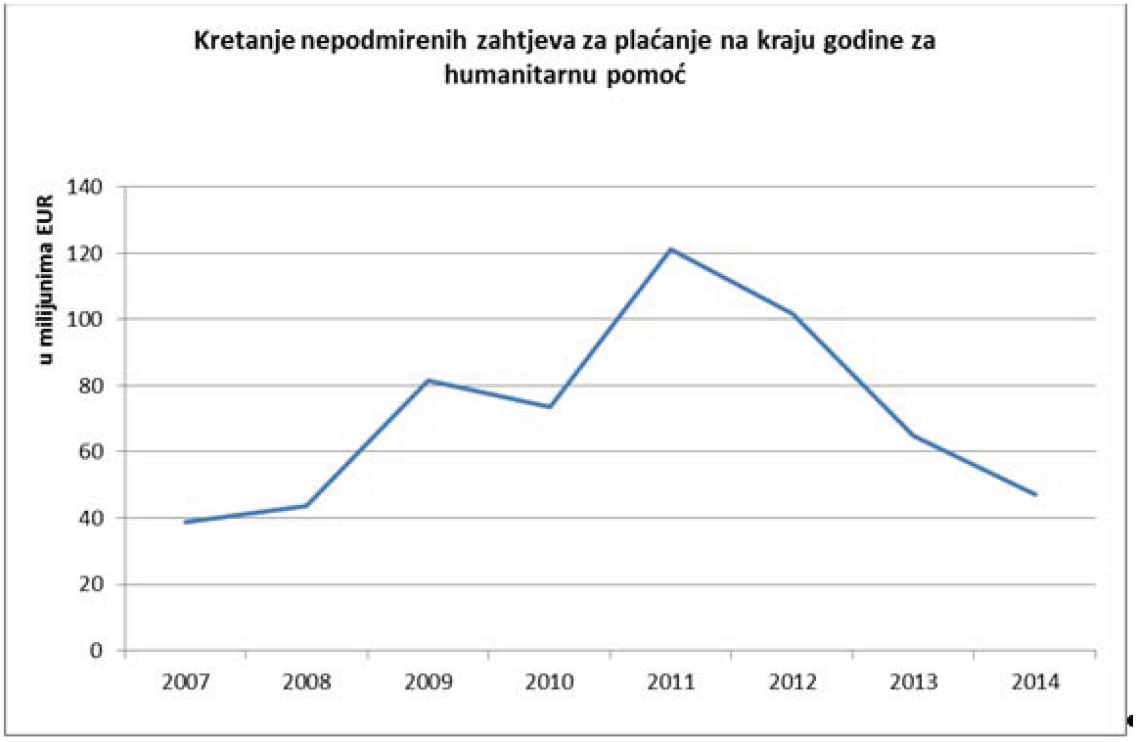

Kao što je navedeno, nepodmirene obveze iz naslova 4. i tri velika dugoročna instrumenta zabilježili su postojan rast tijekom proteklih pet godina u skladu s razinama obveza iz prethodnog VFO-a. Programi za koje su primjerice prvotno preuzete obveze 2010. bit će formalizirani s trećom zemljom korisnicom tijekom 2011., a ugovori zaključeni do 2014. To znači da bi mnogi od tih većih programa, za koje su preuzete obveze kada je njihov rast bio iznimno jak, sada trebali biti plaćeni. Očekuje se da će razina odobrenih sredstava za plaćanja u proračunu za 2015. smanjiti postojeću razliku, čime bi se trebalo pomoći u stabiliziranju stanja koje će i dalje ostati napeto, dok se istovremeno predviđa rast i razlike i nepodmirenih obveza za mnoge instrumente kao što je Instrument za razvojnu suradnju.

6. **PREDVIĐANJA ZA PROGRAME ZA RAZDOBLJE 2014. – 2020.**

Proračun za 2016. također će morati obuhvatiti dovoljno odobrenih sredstava za plaćanja ne samo za postupno smanjenje neuobičajene razine nepodmirenih zahtjeva za plaćanje koji proizlaze iz obveza povezanih s programima za razdoblje 2007. – 2013., nego i za programe za razdoblje 2014. – 2020. u naslovima 1.a i 4. čiju provedbu ometa manjak u plaćanjima. Proračun za 2016. također mora sadržavati dovoljno odobrenih sredstava za plaćanja za druge fondove, kao što je ruralni razvoj (naslov 2.) radi izbjegavanja stvaranja novog zaostatka koji nije postojao u prošlosti.

Komisija će u nacrtu proračuna za 2016. procijeniti potrebe za plaćanja tijekom 2016. za programe za razdoblje 2014. – 2020.

([1]) Grafikon, međutim, ne odražava učinak smanjene razine pretfinanciranja.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

7. **ZAKLJUČCI**

Proteklih je godina te posebno 2014. razina odobrenih sredstava za plaćanja bila nedovoljna da se nadoknade primljeni zahtjevi za plaćanje. To je stoga dovelo do sve većeg zaostatka u nepodmirenim zahtjevima za plaćanje na kraju godine te posebno za programe kohezijske politike za razdoblje 2007. – 2013. Komisija je poduzela niz mjera za smanjenje negativnog učinka manjka u plaćanjima, istovremeno ispunjavajući, koliko je to bilo moguće, prethodno preuzete obveze. Međutim, to je ujedno prouzročilo i ometanje provedbe programa za razdoblje 2014. – 2020.

Predviđa se da će odobrena sredstva za plaćanja u proračunu 2015. dovesti do smanjenja zaostatka u nepodmirenim zahtjevima za plaćanje za programe za razdoblje 2007. – 2013. Komisija je utvrdila potrebnu razinu plaćanja kako bi se do kraja 2016. smanjila neuobičajena razina nepodmirenih zahtjeva za plaćanje za programe za razdoblje 2007. –2013. Komisija će u skladu s time u nacrtu proračuna za 2016. predložiti odgovarajuća odobrena sredstva za plaćanja.

Komisija smatra da tri institucije na temelju toga mogu započeti s provedbom plana za smanjenje razine neplaćenih računa koja odgovara provedbi programa za razdoblje 2007. – 2013. na održivu razinu do kraja 2016.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

PRILOG 1.: INFORMACIJE KOJE JE KOMISIJA POSLALA 15. PROSINCA 2014.

Komisija je 15. prosinca 2014. predstavila očekivani zaostatak za programe kohezijske politike za razdoblje 2007. – 2013. na kraju 2014. i 2015., kako slijedi:

	2010	***2011***	***2012***	***2013***	***2014*** (*)	***2015*** (*)
Zaostatak u neplaćenim računima na kraju godine (u milijardama EUR)	***6,1***	***10,8***	***16,2***	***23,4***	*do* ***25*** ([1])	***19*** ([2])

([1]) *Uzimajući u obzir dodatna odobrena sredstva za plaćanja u nacrtu izmjene proračuna 3/2014 kako je konačno usvojen.*
([2]) *Uzimajući u obzir dodatna odobrena sredstva za plaćanja u nacrtu izmjene proračuna 3/2014 kako je konačno usvojen i odobrena sredstva za plaćanja u proračunu za 2015.*
(*) *Procjene Komisije na temelju prilagođenih prognoza država članica*

Komisija je također iznijela pregled očekivanoga zaostatka za programe kohezijske politike za razdoblje 2007. – 2013. na kraju 2014. Kako pokazuje tablica, ukupna razina zahtjeva za plaćanje koji su stvarno primljeni na kraju 2014. iznosila je 1,5 milijardi EUR manje od prognoza država članica i oko 2,5 milijardi EUR više od gornjih razina koje je prognozirala Komisija.

OČEKIVANI ZAOSTATAK NA KRAJU 2014.

u milijardama EUR

(1)	*Zahtjevi za plaćanje primljeni na kraju 2013. i koji nisu plaćeni do kraja 2013. (zaostatak)*	*23,4*
(2)	*Zahtjevi za plaćanje primljeni do kraja studenog 2014.*	*31,4*
(3) = (1) + (2)	*Zahtjevi za plaćanje zatraženi do kraja studenog koji bi se trebali platiti 2014.*	*54,8*
(4)	*Odobrena razina sredstava za plaćanja (u izmjeni proračuna 3/2014)*	*49,4*
(5) = (3) – (4)	*Zaostatak do kraja studenog 2014., zatražen za plaćanje do kraja 2014.*	*5,4*

	Prognoza	***Stvarna realizacija***
Prognoze država članica o zahtjevima za plaćanje koji će biti podneseni u prosincu 2014.	*23*	*21,5*
Prognoze Komisije o zahtjevima za plaćanje koji će biti podneseni u prosincu 2014.	*18 – 19*	*21,5*

Prognoze zaostatka u neplaćenim računima na kraju 2014.: do 25 milijardi EUR.

Naposljetku, Komisija je predstavila procjene država članica, razvrstane po državama, o zahtjevima za plaćanje koji bi tijekom 2014. trebali biti predati za kohezijsku politiku (54,33 milijarde EUR), zahtjevima za plaćanje poslanima do 31. listopada 2014. (31,36 milijardi EUR) te, na koncu, zahtjevima za plaćanje čije je podnošenje predviđeno za studeni i prosinac (22,97 milijardi EUR).

Komisija je također dodala da „*uzimajući u obzir prosječne stope pogreške u bruto prognozama država članica u proteklim godinama i gornju granicu od 95 % u plaćanjima prije završetka kako je utvrđeno člankom 79. Uredbe (EZ) br. 1083/2006 Komisija procjenjuje zahtjeve koje bi trebala primiti u prosincu na iznos od 18 – 19 milijardi EUR*”. To je u skladu s prikazanim tablicama.

Srijeda, 8. srpnja 2015.

PRILOG 2.: NASLOV 1.B: POSLJEDNJE PROGNOZE DRŽAVA ČLANICA

U ovom su prilogu iznesene posljednje prognoze država članica u vezi s podnošenjem zahtjeva za plaćanje tijekom 2015. i 2016. za programe kohezijske politike za razdoblje od 2007. do 2013. te se razlikuju bruto prognoze (koje su navele države članice) i ograničene prognoze (vidi objašnjenje u odjeljku 4.4.)

Prognoze država članica (u milijardama EUR)

Razdoblje 2007. – 2013.		**2015.** (*)	**2016.**
		Bruto prognoze	**Bruto prognoze**
AT	Austrija	0,09	0,00
BE	Belgija	0,24	0,06
BG	Bugarska	1,35	0,00
CY	Cipar	0,06	0,00
CZ	Češka Republika	4,01	3,75
DE	Njemačka	2,43	0,95
DK	Danska	0,04	0,03
EE	Estonija	0,09	0,00
ES	Španjolska	4,65	1,74
FI	Finska	0,21	0,02
FR	Francuska	1,92	0,34
GR	Grčka	0,75	0,00
HR	Hrvatska	0,22	0,31
HU	Mađarska	3,86	1,24
IE	Irska	0,03	0,01
IT	Italija	5,07	1,44
LT	Litva	0,09	0,00
LU	Luksemburg	0,01	0,00
LV	Latvija	0,54	0,09
MT	Malta	0,14	0,04
NL	Nizozemska	0,21	0,10
PL	Poljska	8,92	3,99

Razdoblje 2007. – 2013.		**2015.** (*)	**2016.**
		Bruto prognoze	**Bruto prognoze**
PT	Portugal	0,52	0,06
RO	Rumunjska	6,64	2,81
SE	Švedska	0,11	0,00
SI	Slovenija	0,38	0,18
SK	Slovačka	2,68	0,64
UK	Ujedinjena Kraljevina	1,52	0,25
CB	Teritorijalna suradnja	1,16	0,25
UKUPNO		**47,93**	**18,32**
UKUPNE OGRANIČENE PROGNOZE (***)		***34,74***	***2,95*** (**)

(*) Iznosi za prognoze za 2015. izračunati su za operativne programe za koje države članice nisu poslale prognoze u siječnju 2015. koristeći se povezanim prognozama poslanima u rujnu 2014.

(**) Najveći mogući plativi iznos za 2016. je 3,5 milijardi EUR od čega su u ovoj fazi države članice već potvrdile 3 milijarde EUR.

(***) Ograničenje je primjena pravila od 95 % kojim se predviđa da se privremena plaćanja mogu izvršiti samo prije završetka programa sve dok je ukupna količina plaćanja manja od 95 % dodijeljenih sredstava za programe.

Četvrtak, 9. srpnja 2015.

P8_TA(2015)0267

Najveće dopuštene razine radioaktivne kontaminacije prehrambenih proizvoda i hrane za životinje nakon nuklearne nesreće***I

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o prijedlogu uredbe Vijeća o utvrđivanju najvećih dopuštenih razina radioaktivne kontaminacije prehrambenih proizvoda i hrane za životinje nakon nuklearne nesreće ili bilo koje druge radiološke opasnosti (COM(2013)0943 – C7-0045/2014 – 2013/0451(COD))

(Redovni zakonodavni postupak – prvo čitanje)

(2017/C 265/42)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir prijedlog Komisije Vijeću (COM(2013)0943),

— uzimajući u obzir članke 31. i 32. Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, na temelju kojih se Vijeće savjetovalo s Parlamentom (C7-0045/2014),

— uzimajući u obzir mišljenje Odbora za pravna pitanja o predloženoj pravnoj osnovi,

— uzimajući u obzir članak 294. stavak 3. i članak 168. stavak 4. točku b te članak 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

— uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 25. ožujka 2014. ([1]),

— uzimajući u obzir članke 59. i 39. Poslovnika,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane (A8-0176/2015),

1. usvaja sljedeće stajalište u prvom čitanju;

2. poziva Komisiju da shodno tomu izmijeni svoj prijedlog u skladu s člankom 293. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i člankom 106.a Ugovora o Euratomu;

3. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću i Komisiji.

P8_TC1-COD(2013)0451

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 9. srpnja 2015. radi donošenja uredbe (EU) 2015 *Europskog parlamenta* i Vijeća o utvrđivanju najvećih dopuštenih razina radioaktivne kontaminacije prehrambenih proizvoda i hrane za životinje nakon nuklearne nesreće ili bilo koje druge radiološke opasnosti [Am. 1.]

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o ***funkcioniranju*** ~~osnivanju~~ Europske ***unije*** ~~zajednice za atomsku energiju~~, a posebno ***njegov članak 168. stavak 4. točku (b)*** i ***članak 114***.~~,njegove članke 31. i 32.,~~**[Am. 2.]**

([1]) SL C 226, 16.7.2014., str. 68.

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije, ~~izrađen nakon dobivanja mišljenja skupine osoba koje je iz redova znanstvenih stručnjaka u državama članicama imenovao Znanstveni i tehnički odbor (1)~~,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora (2),

~~uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta~~ (3), ***djelujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom***, ~~(4)~~ **[Am. 3.]**

budući da:

(1) Direktivom Vijeća ~~96/29/Euratom(5)~~ ***2013/59/Euratom*** **(5)** utvrđuju se osnovne sigurnosne norme za zaštitu ~~zdravlja radnika i stanovništva~~ od opasnosti ***koje potječu*** od ~~ionizirajućeg zračenja~~***izloženosti ionizirajućem zračenju***. **[Am. 4.]**

(1a) U skladu s člankom 168. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) trebalo bi osigurati visoki stupanj zaštite ljudskog zdravlja pri određivanju i provedbi svih politika i aktivnosti Unije. **[Am. 5.]**

(2) Nakon nesreće u nuklearnoj elektrani u Černobilu 26. travnja 1986. u atmosferu su ispuštene ~~značajne~~***znatne*** količine radioaktivnih tvari koje su kontaminirale prehrambene proizvode i hranu za životinje u nekoliko europskih zemalja do razina ~~značajnih~~***koje su znatne*** sa zdravstvenog stajališta. ***i koje uzrokuju bolesti i zdravstvene probleme opasne po život. Visok stupanj radioaktivne kontaminacije prisutan je i danas. Budući da je ispušteni radioaktivni materijal onečistio zrak, vodu, tlo i vegetaciju,*** usvojene su mjere kojima se osigurava uvođenje određenih poljoprivrednih proizvoda u Uniju samo u skladu sa zajedničkim dogovorima koji štite zdravlje stanovništva uz zadržavanje jedinstvenog tržišta i izbjegavanje preusmjeravanja trgovinskih tokova. **[Am. 6.]**

(2a) Države članice odgovorne su za nadzor sukladnosti s razinama određenim ovom uredbom, posebno kroz nadzor sigurnosnih normi za prehrambene proizvode i hranu za životinje. Točkom (b) stavka 4. članka 168. UFEU-a predviđa se donošenje zajedničkih mjera u području veterinarstva čiji je neposredan cilj zaštita ljudskoga zdravlja. Nadalje, člankom 114. jamči se odgovarajuća razina usklađivanja radi dobrog funkcioniranja unutarnjeg tržišta. **[Am. 7.]**

(2b) Dokazano je da više razine zračenja imaju štetan i razarajući učinak na tjelesne stanice te da mogu dovesti do nastanka raka. **[Am. 8.]**

(2c) Važno je odrediti niske pragove najvećih dopuštenih razina radioaktivne kontaminacije za prehrambene proizvode kako bi se mogla uzeti u obzir veća kumulativna doza uzrokovana kontaminiranom hranom koja se konzumira u duljem vremenskom razdoblju. **[Am. 9.]**

(3) Uredbom Vijeća (Euratom) br. 3954/87 (6), kako je izmjenjena i dopunjeno uredbom Vijeća (Euroatom) br. 2218/89 (7), utvrđene su najveće dopuštene razine radioaktivne kontaminacije koje se trebaju primjenjivati nakon nuklearne nesreće ili bilo koje druge radiološke opasnosti koja bi mogla dovesti ili je dovela do značajne radioaktivne kontaminacije prehrambenih proizvoda i hrane za životinje. Te su najveće dopuštene razine još uvijek u skladu s najnovijim znanstvenim mišljenjem trenutačno dostupnim na međunarodnoj razini ***i trebale bi se periodično***

---

(1) ~~SL C..str..~~

(2) ~~SL C , , str.~~ .

(3) ~~SL C , , str.~~ .

(4) Stajalište Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. i stajalište Vijeća od…

(5) Direktiva Vijeća ~~96/29/Euratom od 13. svibnja 1996.~~ ***2013/59/Euratom od 5. prosinca 2013.*** o ***osnovnim sigurnosnim standardima*** ~~o utvrđivanju osnovnih sigurnosnih normi~~ za zaštitu ~~zdravlja radnika i stanovništva~~ od opasnosti ***koje potječu*** od ~~ionizirajućeg zračenja (SL L 159, 29.6.1996.,str. 1.)~~***izloženosti ionizirajućem zračenju, i o stavljanju izvan snage direktiva 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom i 2003/122/Euratom (SL L 13, 17.1.2014***., str. 1.).**[Am. 4.]**

(6) Uredba Vijeća (Euratom) br. 3954/87 od 22. prosinca 1987. o utvrđivanju najvećih dopuštenih razina radioaktivne kontaminacije prehrambenih proizvoda i hrane za životinje nakon nuklearne nesreće ili bilo koje druge radiološke opasnosti (SL L 371, 30.12.1987., str. 11.).

(7) Uredba Vijeća (Euratom) br. 2218/89 od 18. srpnja 1989. o izmjeni Uredbe (Euroatom) br. 3954/87 o utvrđivanju najvećih dopuštenih razina radioaktivne kontaminacije prehrambenih proizvoda i hrane za životinje nakon nuklearne nesreće ili bilo koje druge radiološke opasnosti (SL L 211, 22.7.1989., str. 1.).

preispitivati i osuvremenjivati kako bi se u obzir uzeli novi znanstveni dokazi. Najviše dopuštene razine u prilozima I. do III. revidirane su i navedene u Objavi Međunarodne komisije br. 105 o zaštiti od zračenja. Točnije, temelje se na referentnoj razini od 1 mSv na godinu uz pojedinačne unesene doze te pod pretpostavkom da je 10 % hrane konzumirane na godišnjoj razini kontaminirano. **[Am. 10.]**

(4) Nakon nesreće u nuklearnoj elektrani u Fukushimi 11. ožujka 2011., Komisija je obaviještena da razine radionuklida u određenim prehrambenim proizvodima podrijetlom iz Japana prelaze ***granične*** razine ~~djelovanja u hrani~~ ***za hranu*** koje se primjenjuju u Japanu. Takva kontaminacija može predstavljati prijetnju javnom zdravlju i zdravlju životinja u Uniji te su, stoga, usvojene mjere kojima se uvode posebni uvjeti za uređenje uvoza hrane za životinje i prehrambenih proizvoda podrijetlom ili poslanih iz Japana, u skladu s mišljenjem Stalnog odbora za prehrambeni lanac i zdravlje životinja. ***Također je potrebno uvesti mjere kojima bi se nadzirala i što je moguće više smanjila opasnost konzumacije prehrambenih proizvoda iz drugih zemalja u kojima je došlo do padanja radioaktivnih čestica na tlo nakon nuklearne nesreće u drugoj zemlji.*** **[Am. 11.]**

(5) Postoji potreba za uspostavljanjem sustava koji ~~Europskoj zajednici za atomsku energiju~~ ***Uniji*** omogućuje da, nakon nuklearne nesreće ili bilo koje druge radiološke opasnosti koja bi mogla dovesti ili je dovela do značajne radioaktivne kontaminacije prehrambenih proizvoda i hrane za životinje, utvrdi najveće dopuštene razine radioaktivne kontaminacije radi ***jamčenja visokog stupnja*** zaštite ~~stanovništva.~~***javnog zdravlja***. **[Am. 12.]**

(6) Najveće dopuštene razine radioaktivne kontaminacije trebalo bi primjenjivati na prehrambene proizvode i hranu za životinje podrijetlom iz Unije ili uvezene iz trećih zemalja u skladu s mjestom i okolnostima nuklearne nesreće ili radiološke opasnosti, ***uzimajući u obzir učinak prirodnog i kumulativnog zračenja kako se ono penje u prehrambenom lancu. Treba uvesti periodično preispitivanje tih razina.*** **[Am. 13.]**

(7) Komisiju treba obavijestiti o nuklearnoj nesreći ili neuobičajeno visokim razinama radioaktivnosti u skladu s Odlukom Vijeća 87/600/Euratom ([1]) ili na temelju Konvencije o ranom obavještavanju o nuklearnoj nesreći Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA) od 26. rujna 1986.

(8) Kako bi se uzela u obzir činjenica da način prehrane dojenčadi u prvih šest mjeseci života može znatno varirati te neizvjesnosti u funkcioniranju metabolizma dojenčadi tijekom drugih šest mjeseci života, korisno je proširiti primjenu nižih najvećih dopuštenih razina za hranu za dojenčad na cijelih 12 mjeseci života. ***Niže najveće dopuštene razine za prehrambene proizvode trebale bi se primjenjivati u slučaju trudnica i dojilja.*** **[Am. 14.]**

(9) Kako bi se omogućila prilagodba najvećih dopuštenih razina, posebno u pogledu znanstvenih spoznaja, ~~postupci utvrđivanja~~ ***i tehničkog napretka na međunarodnoj razini***, ***Komisija bi Europskom parlamentu i Vijeću trebala predstaviti novi prijedlog prilagodbe*** najvećih dopuštenih razina ~~trebali bi uključivati savjetovanje sa skupinom stručnjaka iz članka 31. Ugovora.~~ **[Am. 15.]**

(9a) Kako bi se olakšala prilagodba najvećih dopuštenih razina, potrebno je uvesti postupke kojima se omogućava redovito savjetovanje sa stručnjacima. Komisija treba odrediti skupinu stručnjaka na temelju znanstvenih i etičkih kriterija. Komisija treba javno objavljivati sastav skupine, kao i izjave članova o interesima. Komisija se pri prilagodbi najvećih dopuštenih razina također treba konzultirati sa stručnjacima iz međunarodnih tijela u području zaštite od zračenja. **[Am. 16.]**

(9b) Skupina stručnjaka također treba procijeniti kumulativan učinak radioaktivne kontaminacije. **[Am. 17.]**

([1]) Odluka Vijeća 87/600/Euratom od 14. prosinca 1987. o aranžmanima Zajednice o ranoj razmjeni informacija u slučaju radiološke opasnosti (SL L 371, 30.12.1987., str. 76.).

(9c) Najveće dopuštene razine treba objavljivati i redovito preispitivati uzimajući u obzir najnovija znanstvena dostignuća i preporuke na međunarodnoj razini kako bi se odgovorilo na potrebu za umirivanjem javnosti i zajamčio visoki stupanj zaštite stanovništva te kako bi se izbjegle razlike u međunarodnoj regulatornoj praksi. **[Am. 18.]**

(10) Kako bi se osiguralo da prehrambeni proizvodi i hrana za životinje koji premašuju najveće dopuštene razine ne budu stavljeni na tržište ~~EU a~~***Unije***, sukladnost s tim razinama trebala bi podlijegati ~~odgovarajućim~~ ***temeljitim*** provjerama ***država članica i Komisije; u slučaju nesukladnosti potrebno je odrediti kazne i o tome obavijestiti javnost***. **[Am. 19.]**

(10a) Pravila za provjeru poštivanja mjera čiji je cilj spriječiti, ukloniti ili smanjiti na prihvatljivu razinu rizik od kontaminacije osoba ili životinja utvrđena su u Uredbi (EZ) br. 882/2004 Europskog parlamenta i Vijeća. ([1]) **[Am. 20.]**

(11) Kako bi se osigurali jednaki uvjeti za provedbu ove Uredbe u pogledu primjenjivosti ranije utvrđenih najvećih dopuštenih razina, provedbene ovlasti trebalo bi prenijeti na Komisiju. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]).

(12) Postupak ispitivanja trebalo bi koristiti za donošenje akata kojima će se odrediti primjena ranije utvrđenih najvećih dopuštenih razina radioaktivne kontaminacije prehrambenih proizvoda i hrane za životinje. ***U slučaju nuklearne nesreće ili bilo koje druge radiološke opasnosti u obzir treba uzeti posebne okolnosti i uvjete svake nesreće i prema tome uspostaviti postupak kojim se omogućava brzo smanjenje tih prethodno utvrđenih najvećih dopuštenih razina i, prema potrebi, uvođenje najveće dopuštene razine za druge radionuklide (osobito tricij) uključene u nesreću, u cilju jamčenja najvećeg mogućeg stupnja zaštite stanovništva. Stanovništvo odmah treba obavijestiti o toj mjeri i o najvećim razinama.*** **[Am. 21.]**

(12a) Komisiji treba pomagati Stalni odbor za bilje, životinje, prehrambene proizvode i hranu za životinje osnovan Uredbom (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća ([3])***. Države članice trebaju se pobrinuti za to da njihovi predstavnici u odboru posjeduju odgovarajuće znanje o zaštiti od zračenja.*** **[Am. 22.]**

(13) Komisija bi trebala donijeti trenutno primjenjive provedbene akte kada, u valjano opravdanim slučajevima koji se odnose na radioaktivne opasnosti koje bi mogle dovesti ili su dovele do značajne radioaktivne kontaminacije prehrambenih proizvoda i hrane za životinje, to zahtijevaju nezaobilazni razlozi hitnosti. ***Stanovništvo treba odmah obavijestiti o toj mjeri i o najvećim razinama.*** **[Am. 23.]**

(13a) Donošenje najvećih dopuštenih razina u sklopu ove uredbe treba se temeljiti na zahtjevima za zaštitu najugroženijeg i najosjetljivijeg dijela stanovništva, osobito djece i osoba koje se nalaze u izoliranim geografskim područjima ili osoba koje proizvode hranu za vlastite potrebe. Najveće dopuštene razine trebaju biti jednake za cjelokupno stanovništvo i trebaju se temeljiti na najnižim razinama. **[Am. 24.]**

([1]) ***Uredba (EZ) br. 882/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o službenim kontrolama koje se provode radi provjeravanja poštivanja propisa o hrani i hrani za životinje te propisa o zdravlju i dobrobiti životinja, (SL L 165, 30.4.2004., str. 1.).***

([2]) Uredba (EU) br. 182/2011. Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije. (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

([3]) ***Uredba (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane (SL L 31, 1.2.2002., str. 1.).***

(13b) Ako prehrambeni proizvodi ili hrana za životinje koji potječu iz Unije ili su uvezeni iz trećih zemalja predstavljaju ozbiljan rizik za ljudsko i životinjsko zdravlje ili za okoliš, Europska komisija preko provedbenih akata treba usvojiti dodatne mjere u skladu s Uredbom (EZ) br. 178/2002 kako bi se zajamčila visoka razina zaštite ljudskog i životinjskog zdravlja. Ako je moguće, najveće primjenjive dopuštene granice i dodatne hitne mjere trebaju biti sadržane u jedinstvenoj provedbenoj uredbi. **[Am. 25.]**

(13c) Prilikom izrade ili revidiranja provedbenih akata Komisija treba u prvom redu u obzir uzeti sljedeće okolnosti: mjesto, prirodu i opseg nuklearne nesreće ili bilo kojeg drugog uzroka radiološke opasnosti; prirodu i opseg oslobađanja radioloških tvari u zrak, vodu i tlo, kao i u prehrambene proizvode i hranu za životinje, bilo unutar Unije ili izvan nje; rizike utvrđene ili moguće radiološke kontaminacije prehrambenih proizvoda i hrane za životinje te nastale doze zračenja; vrstu i količinu kontaminiranih prehrambenih proizvoda i hrane za životinje koji bi mogli stići do tržišta Unije i najveće dopuštene razine za kontaminirane prehrambene proizvode i hranu za životinje u trećim zemljama. **[Am. 26.]**

(13d) U slučaju nuklearne nesreće ili druge radiološke opasnosti zbog koje je potrebno primijeniti najveće dopuštene razine, Komisija i svaka država članica trebaju obavijestiti javnost o važećim razinama. Osim toga, javnosti treba pružiti informacije o tomu u kojim je prehrambenim proizvodima i hrani za životinje moguće akumuliranje većih radioaktivnih koncentracija. **[Am. 27.]**

(13e) Poštovanje najvećih dopuštenih razina trebalo bi biti podvrgnuto odgovarajućim provjerama i trebalo bi predvidjeti kazne za svjestan izvoz, uvoz ili stavljanje na tržište prehrambenih proizvoda čija razina kontaminacije prelazi najveće dopuštene razine, **[Am. 28.]**

~~DONIJELO JE~~ DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Ovom su Uredbom utvrđene najveće dopuštene razine radioaktivne kontaminacije prehrambenih proizvoda kako je određeno u Prilogu I., ~~najveće dopuštene razine radioaktivne kontaminacije manje važnih prehrambenih proizvoda kako je određeno u Prilogu II.~~ i najveće dopuštene razine radioaktivne kontaminacije hrane za životinje kako je određeno u Prilogu III. koji se mogu staviti na tržište nakon nuklearne nesreće ili bilo koje druge radiološke opasnosti koja bi mogla dovesti ili je dovela do značajne radioaktivne kontaminacije prehrambenih proizvoda i hrane za životinje te postupci za određivanje tih ~~primjenjivih~~ najvećih dopuštenih razina ***primjenjivima***. **[Am. 54.]**

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „prehrambeni proizvod” znači svaka tvar ili proizvod, ~~prerađen, djelomično prerađen ili neprerađen, a namijenjen je prehrani ljudi ili se može očekivati da će ga ljudi konzumirati, uključujući piće, žvakaću gumu i svaku drugu tvar, uključujući vodu koja se namjerno ugrađuje u hranu tijekom njezine proizvodnje, pripreme ili prerade; „prehrambeni proizvod” ne uključuje:~~proizvod ***kako je utvrđeno člankom 2. Uredbe (EZ) br. 178/2002*** ~~***Europskog parlamenta i Vijeća;***~~ **[Am. 29.]**

~~(a) hranu za životinje;~~

~~(b) žive životinje, osim ako su pripremljene za stavljanje na tržište za prehranu ljudi;~~

~~(c) biljke prije ubiranja;~~

~~(d) lijekove u smislu članka 1. stavka 2. Direktive 2001/83/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([1]);~~

~~(e) kozmetičke proizvode u smislu članka 2. stavka 1. točke (a) Uredbe (EZ) br. 1223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]);~~

~~(f) duhan i duhanske proizvode u smislu Direktive 2001/37/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([3]);~~

~~(g) narkotike ili psihotropne tvari u smislu Jedinstvene konvencije Ujedinjenih naroda o narkoticima iz 1961. i Konvencije Ujedinjenih naroda o psihotropnim tvarima iz 1971.~~

~~(h) ostatke i zagađivače.~~

2. ~~„manje važni prehrambeni proizvodi" kako je navedeno u Prilogu II. znači prehrambeni proizvodi koji imaju manju prehrambenu važnost te je njihov doprinos potrošnji hrane kod stanovništva marginalan;~~ **[Am. 55.]**

3. „hrana za životinje" znači svaka tvar ili proizvod, ~~uključujući i dodatke hrani za životinje, prerađen, djelomično prerađen ili neprerađen, a namijenjen je hranjenju životinja;~~ ***kako je utvrđeno člankom 3. Uredbe (EZ) br. 178/2002 ~~Europskog parlamenta i Vijeća~~***; **[Am. 30.]**

4. „stavljanje na tržište" znači ~~držanje prehrambenih proizvoda ili hrane za životinje s ciljem prodaje, uključujući ponudu za prodaju ili svaki drugi oblik prijenosa, bez obzira na to je li besplatan ili nije, te prodaju, distribuciju i druge oblike prijenosa kao takve.~~ ***postupak kako je određeno člankom 3. Uredbe (EZ) br. 178/2002 ~~Europskog parlamenta i Vijeća;~~*** **[Am. 31.]**

(4a) „materijali u doticaju s prehrambenim proizvodima ili hranom za životinje" znači ambalaža ili drugi materijali čija namjena uključuje doticaj s prehrambenim proizvodima; **[Am. 32.]**

(4b) „stanje radiološke opasnosti" znači neuobičajen događaj koji uključuje izvor zračenja i zahtijeva hitnu intervenciju kako bi se ublažile bilo kakve ozbiljne zdravstvene ili sigurnosne prijetnje, ili bilo kakve štetne posljedice za kvalitetu života, imovinu ili okoliš, ili koji predstavlja opasnost koja bi mogla dovesti do takvih štetnih posljedica. **[Am. 33.]**

Članak 2.a

Ne dopušta se praksa miješanja prehrambenih proizvoda čije koncentracije prelaze one ustanovljene pravilima utvrđenim u ovoj uredbi o najvećim dopuštenim razinama radioaktivne kontaminacije prehrambenih proizvoda i hrane za životinje s prehrambenim proizvodima koji nisu kontaminirani ili su manje kontaminirani kako bi se dobili proizvodi sukladni s pravilima. **[Am. 34.]**

Članak 3.

1. Ako Komisija primi, posebno u skladu s aranžmanima Europske zajednice za atomsku energiju o ranoj razmjeni informacija u slučaju radiološke opasnosti ~~ili~~ ***i*** u okviru Konvencije IAEA-a od 26. rujna 1986. o ranom obavještavanju o nuklearnoj nesreći, službene informacije o nesrećama ili bilo kojoj drugoj radiološkoj opasnosti ***koje dovedu do kontaminacije prehrambenih proizvoda i hrane*** ~~kojima se dokazuje da će se najveće dopuštene razine~~ za ~~prehrambene proizvode, manje važne prehrambene proizvode i hranu za~~ životinje***, u najkraćem će mogućem roku donijeti*** ~~vjerojatno postići ili su postignute, donijet će, ako okolnosti to zahtijevaju, provedbenu uredbu kojom~~ ***provedbeni akt kojim*** će se odrediti ~~primjena tih najvećih dopuštenih razina~~ ***najveće dopuštene razine radioaktivnosti koje neće smjeti biti veće od onih predviđenih u prilozima ovoj uredbi***. Navedeni provedbeni akt donosi se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 5. stavka 2. **[Am. 35.]**

~~([1]) Direktiva 2001/83/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. studenoga 2001. o zakoniku Zajednice o lijekovima za humanu primjenu (SL L 311, 28.11.2001., str. 67.)~~

~~([2]) Uredba (EZ) br. 1223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o kozmetičkim proizvodima (SL L 342, 22.12.2009., str. 59.)~~

~~([3]) Direktiva 2001/37/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2001. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica o proizvodnji, predstavljanju i prodaji duhanskih proizvoda (SL L 194, 18.7.2001., str. 26.)~~

1.a Najveće dopuštene razine objavljuju se i redovito preispituju uzimajući u obzir najnovija znanstvena dostignuća i preporuke dostupne u tom trenutku na međunarodnoj razini kako bi se odgovorilo na potrebu za umirivanjem javnosti i zajamčio visoki stupanj zaštite stanovništva te izbjegla neusklađenost s međunarodnom regulatornom praksom koja pruža najveći stupanj zaštite. *[Am. 36.]*

2. U slučaju ~~valjano opravdanih~~ nezaobilaznih razloga hitnosti ~~koja se odnosi~~ ***koji se odnose*** na okolnosti nuklearne nesreće ili radioaktivne opasnosti, Komisija donosi trenutno primjenjivu provedbenu uredbu u skladu s postupkom iz članka 5. stavka 3. **[Am. 37.]**

3. Prilikom izrade ~~nacrta~~ provedbenih ~~akta~~ ***akata*** iz stavaka 1. i 2. ovoga članka te rasprave o njemu s odborom iz članka 5., Komisija uzima u obzir osnovne standarde utvrđene u skladu s ~~člancima 30. i 31. Ugovora~~ ***Direktivom Vijeća 2013/59/Euratom***, uključujući načelo da se sve razine izloženosti drže na najnižoj razumno mogućoj razini, uzimajući u obzir ***kao prioritet*** zaštitu zdravlja stanovništva te ~~gospodarske i socijalne čimbenike~~ ***vodeći računa o gospodarskim i socijalnim čimbenicima, pogotovo kada je riječ o najosjetljivijim društvenim skupinama***. ***Prilikom pripreme tih akata Komisiji pomaže nezavisna skupina stručnjaka za javno zdravlje, koji su izabrani na temelju znanja i stručnosti u radiološkoj zaštiti i sigurnosti hrane („skupina stručnjaka”). Komisija objavljuje sastav skupine stručnjaka te izjave o interesima njegovih članova***. **[Am. 38.]**

3.a Provedbeni akti navedeni u stavku 1. i 2. donose se u skladu s prirodom i opsegom zračenja i revidiraju se koliko god puta bude potrebno u skladu s razvojem kontaminacije. Komisija će prvu reviziju provesti najkasnije mjesec dana nakon nuklearne nesreće ili radiološke opasnosti kako bi, prema potrebi, izmijenila najveće dopuštene razine radioaktivnosti i popis radionuklida. *[Am. 39.]*

Članak 4.

1. Čim Komisija donese ~~provedbenu uredbu kojom~~ ***provedbeni akt kojim*** se određuju primjenjive najveće dopuštene razine, prehrambeni proizvodi ili hrana za životinje koja nije u skladu s navedenim najvećim dopuštenim razinama ne stavlja se na tržište. **[Am. 40.]**

Komisija uspostavlja režim nuklearne odgovornosti kojim će se rješavati zabrinutost svih država članica koje bi mogla pogoditi nuklearna nesreća. Tim se režimom pruža odgovarajuća naknada štete u slučaju nuklearnih nesreća. **[Am. 41.]**

Za potrebe primjene ove Uredbe, za prehrambene proizvode ili hranu za životinje uvezenu iz trećih zemalja smatra se da je stavljena na tržište ako na carinskom području Unije prođe carinski postupak, osim postupka provoza. **[Am. 42.]**

Države članice nadziru sukladnost s najvećim dopuštenim razinama radioaktivne kontaminacije na svojem teritoriju. U tu svrhu države članice održavaju sustav službenog nadzora prehrambenih proizvoda i hrane za životinje te poduzimaju druge odgovarajuće mjere ovisno o okolnostima, uključujući obavještavanje javnosti o sigurnosti i opasnostima prehrambenih proizvoda i hrane za životinje, u skladu s člankom 17. Uredbe (EZ) br. 178/2002. **[Am. 43.]**

2. Svaka država članica dostavlja Komisiji sve informacije o primjeni ove Uredbe, a posebno o: ~~slučajevima nesukladnosti s najvećim dopuštenim razinama. Komisija dostavlja takve informacije drugim državama članicama.~~

(a) redovnom organiziranju provjera najvećih dopuštenih razina na svom državnom teritoriju;

(b) slučajevima nesukladnosti s najvećim dopuštenim razinama;

(c) određivanju nacionalnih nadležnih službi zaduženih za kontrole.

Komisija dostavlja takve informacije drugim državama članicama u najkraćem mogućem roku.

Kršenje najvećih dopuštenih razina priopćuje se kroz sustav brzog uzbunjivanja predviđen Uredbom (EZ) br. 178/2002.

Komisija izriče kazne državama članicama koje same propuste izreći kazne u slučaju stavljanja na tržište ili izvoza hrane za životinje čija razina kontaminacije prelazi najveće dopuštene razine. **[Am. 44.]**

3. Države članice obavještavaju javnost, u prvom redu koristeći se internetskim servisom, o najvećim dopuštenim razinama, izvanrednim događajima i slučajevima nesukladnosti s najvećim dopuštenim razinama. Javnost se također obavještava o prehrambenim proizvodima u kojima je moguće akumuliranje većih radioaktivnih koncentracija, a pogotovo o vrsti, marki i porijeklu proizvoda te datumu analize. *[Am. 45.]*

4. Najveće dopuštene razine propisane u prilozima ovoj Uredbi uzimaju u obzir učinke djelomičnog raspadanja radioaktivnih izotopa tijekom roka trajanja konzerviranih prehrambenih proizvoda. Ovisno o vrsti kontaminacije, primjerice kod kontaminacije izotopima joda, radioaktivnost konzerviranih prehrambenih proizvoda stalno se nadzire. *[Am. 46.]*

5. Komisija najkasnije 31. ožujka 2017. Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o prikladnosti mehanizma za naknadu štete poljoprivrednicima čiji su prehrambeni proizvodi kontaminirani iznad najvećih dopuštenih razina radioaktivne kontaminacije i stoga ne mogu biti stavljeni na tržište. Taj se mehanizam temelji na načelu „onečišćivač plaća". Izvješće je po potrebi popraćeno zakonodavnim prijedlogom za uspostavu takvog mehanizma. *[Am. 47.]*

Članak 4.a

1. Komisija najkasnije 31. ožujka 2017. dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću izvješće o primjerenosti najvećih dopuštenih razina radioaktivne kontaminacije utvrđenih u prilozima.

2. Izvješće omogućava da se provjeri jamče li najveće dopuštene razine radioaktivne kontaminacije poštovanje ograničenja efektivne doze za izloženost stanovništva od 1 mSv godišnje i rezultiraju li dozama za štitnu žlijezdu koje su dovoljno ispod referentne vrijednosti od 10 mGy koju preporučuje Svjetska zdravstvena organizacija kod davanja stabilnog joda posebno osjetljivim skupinama.

3. Izvješće predviđa mogućnost revizije klasifikacije radionuklida i uključivanja tricija i ugljika-14 u priloge ovoj Uredbi. Pri procjeni tih najvećih dopuštenih razina, u izvješću se usredotočuje na zaštitu najosjetljivijih skupina stanovništva, osobito djece, te se ispituje je li primjereno na toj osnovi odrediti najveće dopuštene razine za sve skupine stanovništva. *[Am. 48.]*

Članak 5.

1. Komisiji pomaže Stalni odbor za ***bilje, životinje, prehrambene proizvode i hranu za životinje osnovan na temelju članka*** ~~prehrambeni lanac i zdravlje životinja uspostavljen člankom~~ 58. ~~stavkom~~ ***stavka*** 1. Uredbe (EZ) br. 178/2002 ~~Europskog parlamenta i Vijeća ([1])~~. Taj se odbor smatra odborom u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011. **[Am. 49.]**

2. Kod upućivanja na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

3. Kod upućivanja na ovaj stavak primjenjuje se članak 8. Uredbe (EU) br. 182/2011, u vezi s njezinim člankom 5.

Članak 6.

Kako bi se osiguralo da najveće dopuštene razine utvrđene u ~~Prilozima I., II. i III.~~***prilozima ovoj uredbi*** uzimaju u obzir sve nove ili dodatne važne podatke koji postanu dostupni, posebno u pogledu ***najnovijih*** znanstvenih saznanja, Komisija ***Parlamentu i Vijeću podnosi izvješće uz, ako je to potrebno, prijedlog o prilagodbi*** ~~predlaže prilagodbe~~ tih ~~Priloga~~ ***priloga i, prema potrebi, reviziji popisa radionuklida,*** nakon savjetovanja sa skupinom stručnjaka iz članka ~~31. Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju.~~ ***3. stavka 3.*** **[Am. 50.]**

([1]) ~~Uredba (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane (SL L 31, 1.2.2002., str. 1.)~~

Članak 6.a

U slučaju nuklearne nesreće ili drugog uzroka radiološke opasnosti koji bi doveli do kontaminacije prehrambenih proizvoda i hrane za životinje, Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću u kojem se navode donesene mjere u skladu s ovom uredbom i prenesenim informacijama u skladu s člankom 4., stavkom 2. **[Am. 51.]**

Članak 7.

Uredba (Euratom) br. 3954/87 i Uredbe Komisije (Euratom) br. 944/89 ([1]) i br. 770/90 ([2]) stavljaju se izvan snage.

Upućivanja na uredbe stavljene izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Uredbu i tumače se u skladu s korelacijskom tablicom u Prilogu V.

Članak 8.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u …

Za Europski parlament	*Za Vijeće*
Predsjednik	*Predsjednik*

([1]) Uredba Komisije (Euroatom) br. 944/89 od 12. travnja 1989. o utvrđivanju najviše dopuštene razine radioaktivnog onečišćenja manje važnih prehrambenih proizvoda nakon nuklearne nesreće ili nekog drugog hitnog radiološkog slučaja (SL L 101, 13.4.1989., str. 17.).

([2]) Uredba Komisije (Euroatom) br. 770/90 od 29. ožujka 1990. o utvrđivanju maksimalne dopuštene razine radioaktivne kontaminacije hrane za životinje nakon nuklearne nesreće ili bilo kojeg drugog radiološkog izvanrednog događaja (SL L 83, 30.3.1990., str. 78.).

PRILOG I.

NAJVEĆE DOPUŠTENE RAZINE RADIOAKTIVNE KONTAMINACIJE PREHRAMBENIH PROIZVODA

Najveće su dopuštene razine koje treba primijeniti na prehrambene proizvode kako slijedi:

	Prehrambeni proizvodi **(Bq/kg)** ([1])			
	Hrana za dojenčad ([2])	Mliječni proizvodi ([3])	Ostali prehrambeni proizvodi osim manje važnih prehrambenih proizvoda ([4])	Tekući prehrambeni proizvodi ([5])
Izotopi stroncija, posebno Sr-90	75	125	750	125
Izotopi joda, posebno I-131	150	500	2 000	500
Alfa-emitirajući izotopi plutonija i transplutonijskih elemenata, posebno Pu-239, Am-241	1	20	80	20
Svi ostali nuklidi čije je vrijeme poluraspada duže od 10 dana, posebno Cs-134, Cs-137 ([6])	400	1 000	1 250	1 000

([1]) Razina koja se primjenjuje na koncentrirane ili dehidrirane proizvode izračunava se na osnovi rekonstituiranog proizvoda spremnog za potrošnju. Države članice mogu dati preporuke o smanjenju uvjeta kako bi se osiguralo poštovanje najvećih dopuštenih razina utvrđenih u ovoj Uredbi.

([2]) Hrana za dojenčad definira se kao prehrambeni proizvodi koji su namijenjeni za prehranu dojenčadi tijekom prvih dvanaest mjeseci života i koji sami po sebi ispunjavaju prehrambene zahtjeve ove kategorije osoba te su stavljeni u maloprodaju u pakiranjima koja su jasno identificirana i označena kao „početna hrana za dojenčad", „prijelazna hrana za dojenčad", „mlijeko za dojenčad" i „prijelazno mlijeko", u skladu s člancima 11. i 12. Direktive Komisije 2006/141/EZ.

([3]) Mliječni se proizvodi definiraju kao proizvodi pod sljedećim oznakama KN, uključujući, prema potrebi, sve njihove moguće kasnije prilagodbe: 0401, 0402 (osim 0402 29 11).

([4]) Manje važni prehrambeni proizvodi i odgovarajuće razine koje treba primijeniti na te proizvode određeni su u Prilogu II.

([5]) Tekući prehrambeni proizvodi kako su definirani u tarifnom broju 2009. i poglavlju 22. kombinirane nomenklature. Vrijednosti se računaju uzimajući u obzir potrošnju vode iz vodovodne mreže i iste se vrijednosti moraju primijeniti na zalihe pitke vode.

([6]) Ugljik 14, tricij i kalij 40 nisu uključeni u ovu skupinu.

PRILOG II.

NAJVEĆE DOPUŠTENE RAZINE RADIOAKTIVNE KONTAMINACIJE MANJE VAŽNIH PREHRAMBENIH PROIZVODA

1. Popis manje važnih prehrambenih proizvoda

Oznaka KN	Opis
0703 20 00	Češnjak (svjež ili rashlađen))
0709 59 50	Tartufi (svježi ili rashlađeni)
0709 99 40	Kapari (svježi ili rashlađeni)
0711 90 70	Kapari (privremeno konzervirani, ali u tom stanju neprikladni za neposrednu potrošnju)
ex 0712 39 00	Tartufi (suhi, cijeli, rezani, u kriškama, lomljeni ili u prahu, ali dalje nepripremljeni)
0714	Manioka, indijska maranta, kaćun (salep), čičoka, slatki krumpir i slični korijeni i gomolji s visokim sadržajem škroba ili inulina, svježi, rashlađeni, smrznuti ili suhi, neovisno jesu li rezani ili u obliku peleta ili ne; srž od sago-drveta
0814 00 00	Kore agruma ili dinja (uključujući lubenice), svježe, smrznute, suhe ili privremeno konzervirane u slanoj vodi, sumpornoj vodi ili u drugim otopinama za konzerviranje
0903 00 00	Mate-čaj
0904	Papar roda *Piper*; suha, drobljena ili mljevena paprika roda *Capsicum* ili roda *Pimenta*
0905 00 00	Vanilija
0906	Cimet i cvijet cimetova drveta
0907 00 00	Klinčići (cijeli plodovi, pupoljci i peteljke)
0908	Muškatni oraščić, macis i kardamomi
0909	Sjeme anisa, badijana, komorača, korijandra, kumina ili kima; bobice kleke
0910	Ingver (đumbir), šafran, kurkuma, majčina dušica, listovi lovora, kari (curry) i ostali začini
1106 20	Brašno i krupica od sagoa, od korijena ili gomolja iz tarifnog broja 0714
1108 14 00	Škrob od manioke
1210	Hmelj, svjež ili osušen, neovisno je li mljeven, u obliku praha ili peleta ili ne; lupulin
1211	Bilje i dijelovi bilja (uključujući sjeme i plodove), vrsta koje se rabi prvenstveno u parfumeriji, u farmaciji ili za insekticidne, fungicidne ili slične svrhe, svježi ili osušeni, neovisno jesu li rezani, drobljeni, u prahu ili ne
1301	Šelak; prirodne gume, smole, gume-smole i oleo-smole (na primjer, balzami)
1302	Biljni sokovi i ekstrakti; pektinske tvari, pektinati i pektati; agar-agar i ostale sluzi i zgušnjivači, neovisno jesu li modificirani ili ne, dobiveni od biljnih proizvoda
1504	Masti i ulja i njihove frakcije, od riba ili morskih sisavaca, rafinirani ili nerafinirani, ali kemijski nemodificirani

~~Oznaka KN~~	~~Opis~~
~~1604 31 00~~	~~Kavijar~~
~~1604 32 00~~	~~Nadomjesci kavijara~~
~~1801 00 00~~	~~Kakao u zrnu, cijeli ili lomljeni, sirovi ili prženi~~
~~1802 00 00~~	~~Kakao ljuske, kore, opne i ostali ostatci od kakaa~~
~~1803~~	~~Kakao pasta, neovisno je li odmašćena ili ne~~
~~2003 90 10~~	~~Tartufi (pripremljeni ili konzervirani na drugi način, osim u octu ili octenoj kiselini)~~
~~2006 00~~	~~Povrće, voće, orašasti plodovi, kore od voća i ostali dijelovi biljaka, konzervirani šećerom (iscijeđeni, preliveni ili kandirani)~~
~~2102~~	~~Kvasci (aktivni ili neaktivni); ostali jednostanični mikroorganizmi, mrtvi (osim cjepiva iz tarifnog broja 3002); pripremljeni praškovi za peciva~~
~~2936~~	~~Provitamini i vitamini, prirodni ili proizvedeni sintezom (uključujući prirodne koncentrate), njihovi derivati koji se rabe prvenstveno kao vitamini te međusobne mješavine prethodno navedenih spojeva, neovisno jesu li u nekom otapalu ili ne~~
~~3301~~	~~Eterična ulja (bez terpena ili ne), uključujući konkrete i absolute; rezinoidi; ekstrahirane oleosmole; koncentrati eteričnih ulja u mastima, nehlapivim (masnim) uljima, voskovima ili slično, dobiveni ekstrakcijom pomoću masti ili maceracijom; terpenski nusproizvodi deterpenacije eteričnih ulja; vodeni destilati i vodene otopine eteričnih ulja~~

~~2. Najveće su dopuštene razine koje treba primijeniti na manje važne prehrambene proizvode navedene u stavku 1. kako slijedi:~~

	~~**(Bq/kg)**~~
~~Izotopi stroncija, posebno Sr-90~~	~~7 500~~
~~Izotopi joda, posebno I-131~~	~~20 000~~
~~Alfa-emitirajući izotopi plutonija i transplutonijskih elemenata, posebno Pu-239, Am-241~~	~~800~~
~~Svi ostali nuklidi čije je vrijeme poluraspada duže od 10 dana, posebno Cs-134, Cs-137 ([1])~~	~~12 500~~

([1]) ~~Ugljik 14, tricij i kalij 40 nisu uključeni u ovu skupinu.~~

[Am. 57.]

PRILOG III.

NAJVEĆE DOPUŠTENE RAZINE RADIOAKTIVNE KONTAMINACIJE HRANE ZA ŽIVOTINJE

Najveće su dopuštene razine cezija-134 i cezija-137 kako slijedi:

Životinja	Bq/kg ([1]), ([2])
Svinje	1 250
Perad, janjad, telad	2 500
Ostalo	5 000

([1]) Svrha je ovih razina doprinos poštovanju najvećih dopuštenih razina za prehrambene proizvode; one same ne jamče takvo poštovanje u svim okolnostima i ne umanjuju propisano praćenje razina kontaminacije u proizvodima životinjskog podrijetla namijenjenim za prehranu ljudi.

([2]) Navedene se razine primjenjuju na gotovu hranu za životinje.

PRILOG IV.

Uredbe stavljene izvan snage

Uredba Vijeća (Euratom) br. 3954/87	(SL L 371, 30.12.1987., str. 11.)
Uredba Vijeća (Euratom) br. 2218/89	(SL L 211, 22.7.1989., str. 1.)
Uredba Komisije (Euratom) br. 944/89	(SL L 101, 13.4.1989., str. 17.)
Uredba Komisije (Euratom) br. 770/90	(SL L 83, 30.3.1990., str. 78.)

PRILOG V.

KORELACIJSKATABLICA

Uredba (Euratom) br. 3954/87	Uredba (Euratom) br. 944/89	Uredba (Euratom) br. 770/90	Ova Uredba
Članak 1. stavak 1.			Članak 1.
	Članak 1.		Članak 1.
Članak 1. stavak 2.			Članak 2.
Članak 2. stavak 1.			Članak 3. stavak 1. i članak 3. stavak 2.
Članak 2. stavak 2.			—
Članak 3. stavak 1.			
Članak 3. stavak 2.			Članak 3. stavak 3.
Članak 3. stavci 3. i 4.			—
Članak 4.			—
Članak 5. stavak 1.			Članak 6.
Članak 5. stavak 2.			—
Članak 6. stavak 1.			Članak 4. stavak 1.
Članak 6. stavak 2.			Članak 4. stavak 2.
	~~Članak 2.~~		~~Prilog II. članak 2.~~
—	—	Članak 1.	Prilog III.
		—	Članak 5.
Članak 7.			—
—	—	—	Članak 7.
Članak 8.			Članak 8.
Prilog			Prilog I.
	~~Prilog~~		~~Prilog II. članak 1.~~
		Prilog	Prilog III.
—	—	—	Prilog IV.
—	—	—	Prilog V.

ISSN 1977-1088 (elektroničko izdanje)
ISSN 1977-060X (tiskano izdanje)

Ured za publikacije Europske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR